www.e-rara.ch

Loukianou hapanta

Lucianus

Basileae, [1619]

Universitätsbibliothek Basel

Shelf Mark: Bc VI 155-158

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-28568

Tomus IIII.

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

Catalog

B. c. VI. 158

B. c. VI. 158.

LVCIANI
SAMOSATENI
OPERVM

Tomus IIII.

Cum

GILBERTI COGNATI

E T

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus:

Quas ad calcem vniuſcuiuſq; DIALOGI adjectas, caſtigatiores & ditiores deprehendes.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK BASEL

BASILEAE.

MUSEUM
REM. FALSCH
BASIL.

DEORVM Dialogi.

ΔΙΟΣ ΚΑΙ ΓΑΝΥΜΗΔΟΥΣ

IOVIS ET GANYMEDIS.

Iacobo Micyllo interprete.

ΙΥΠΙΤΕΡ.

ΑΓε, ὦ Γανυμηδες, ἥκομεν γὰρ ἔνθα ἐχρῆν, φίλησόν με ἤδη, ὅπως εἰδῇς ἀκίνητι ῥάμφῳ καὶ ἀγκύλον με ἔχοντα, ἀλλ' ὄνυχας ὀξεῖς, ὁποῖα ἱρακάνομαι δοκῶ σοι πλωτὸς εἶν ἀλκῶν Γα. ἄνθρωπε, ἐκ ἀητὸς ἄρτι ἤμην, καὶ καταπλάμενος ἥρπασάς με ἀπὸ μέσου τοῦ ποιμνίου; πῶς ἔστιν τὰ μὴ πτερά σοι ἐκεῖνά σοι ἐξῃρῆσθαι, σὺ δ' ἄπτερος καὶ ἤδη ἀναπεφηνας; Ζ. ἀλλ' ὅτι ἄνθρωπος, ὁρᾷς, ὦ μειράκιον, ὅτι ἀητός. ὁ δὲ πάντων βασιλεὺς τῶν θεῶν οὗτός ἐμι, ὃς τὸν παρόντα καιρὸν ἀναλάξας ἐμαυτόν. Γα. τί φῂς; σὺ γὰρ ὁ Πὰν ἐκεῖνος; εἶτα πῶς σύριγγα ἐκ ἔχεις, οὐδὲ κέρατα;

AGe, ô Ganymedes (peruenimus.n. quò oportebat) osculare me iã: vt videas non ampliùs rostrũ aduncũ me habere, neq; vngues acutos, neq; alas, qualis videbar tibi modò cùm vò lucris esse apparebã. GAN. Mi homo, ánnon aquila modò fuisti, ac deuolans rapuisti me à medio ouili? Quo pacto igitur alæ illæ ablatæ tibi sunt, tu verò ipse alius quispiã subitò apparesti? IVP. Sed neq; homo quẽ vides, adolescentule, neq; aquila, sed omnium rex deorũ ego ipse sum, qui meipsum ad tẽpus ista trãsformaui. GA. Quid ais tu? Pan ille es? deinde quomodo fistulã nõ habes, neq; cor-

ρατα, οὐδὲ λάσιον ἔτα τὰ σκέλη; Ζ. μόνον γὰρ ἱκανὸν ἡγῇ θεὸν; Γα. ναί. καὶ θύομέν γε αὐτῷ ἔνορχιν τράγον ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἄγοντες, ἔνθα ἔστηκε. σὺ δὲ ἀνδραποδίσης τις ἔναί μοι λοκᾶς. Ζ. ἀτάρ μοι, Διὸς δὲ οὐκ ἤκουσας ὄνομα, οὐδὲ βωμὸν εἶδες. ἐν ᾧ Γαργάρῳ τῷ ὄρει, ᾗ βροντῶν, ὃς, καὶ ἀστραπὰς ποιοῦντος; Γα. σὺ, ὦ βέλτιστε, φὴς εἶναι, ὃς πρώην κατέχεας ἡμῶν τὴν πολλὴν χάλαζαν, ὁ νιφετὸν ὑπὲρ ἄνω λόμενος, ὁ ποιῶν τὴν ψόφον, ᾧ τὴ κεῖθεν ὁ πατὴρ ἔθυσεν; ἔτα τί ἀδικῶν τὰ μὲ ἀνήρπασας, ὦ βασιλεῦ τῶν θεῶν; τὰ δὲ πρόβατα ἴσως οἱ λυκοὶ διηρπάκασι ἤδη, ἡμῖν ἐκπεπεισόντες. Ζ. ἔτι γὰρ μέλει σοι τῶν προβάτων ἀθανάτῳ γεγενημένῳ, καὶ ἐνταῦθα σωσομένῳ μετ' ἡμῶν; Γα. τί λέγεις; οὐχὶ κατάξεις με ἤδη ἐς τὴν Ἴδην τήμερον; Ζ. οὐδαμῶς ἐπεὶ μάτην ἂν τὸς ἔλων ἀντὶ θεοῦ γεγενημένος. Γα. οὐκοῦν

nua nec hirsutus es crura? IVP. *Solum enim illum existimas Deum?* GA. *Etiam: atq; adeò sacrificamus ipsi, coleatum hircum ad spelunca agentes, in qua ipse positus est. Tu verò* [b] *plagiarius quispiam videris mihi esse.* IVP. *Dic mihi, Iouis verò nomen non audîsti? neque etiam* [c] *aram vidisti illius in Gargaro, pluentis scilicet atq; tonantis, & fulgura facientis?* GAN. *Tu te, optime vir, ais esse, qui paulò antè effudisti nobis copiosè grandinem, qui habitare supra nos diceris, faciens strepitum, cui arietem pater sacrificauit? Denique quídnam improbè tentantem me sursum rapuisti rex Deorum? Iam verò & oues fortasis lupi diripuerunt, desertas illas inuadendo.* IVP. *Adhuc enim cura est tibi ouium, immortali facto, & hîc conuersaturo nobiscum?* GAN. *Quid dicis? An non deduces me tandem in Idam hodie?* IVP. *Nequaquam, quoniam frustra aquila fuissem pro deo factus.* GAN. *Igitur*

οὐκοῦν ἐπὶ ζητήσει με ὁ πατὴρ, καὶ ἀγανακτήσει μὴ εὐθέως ἥκοντα, κἀγὼ πληγὰς ὕστερον λήψομαι, καταλιπὼν τὸ ποίμνιον. Ζ. οἶδε γάρ σε ἱκανῶς ὅ τι πράττεις; Γα. μηδαμῶς. ποθῶ γὰρ ἤδη αὐτόν. ἀλλ' ἀπάξεις με, ὑπισχνοῦμαί σοι καὶ ἄλλον παρ' αὐτοῦ κεῖνον τυθήσεσθαι λύτρα ὑπὲρ ἐμοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν τελευταῖον μέγαν, ὃς ἥκιστα πρὸς τὸν νομέα. Ζ. ὡς ἀφιλὴς ὁ παῖς οὗτος, καὶ ἀπροϊκος, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο, παῖς ἔτι. ἀλλ' ὦ Γανυμήδους, ἱκανὸν μὲν πάντα χαίρειν ἔα, καὶ ἐπιλάθου αὐτῶν, καὶ ποιμνίου, καὶ τῆς Ἴδης. σὺ δὲ (ἤδη γὰρ ὑπερᾴνει) πολλὰ μὲν ποιήσας ἐντεῦθεν καὶ τὸν πατέρα, καὶ τὴν πατρίδα, καὶ αὐτὴ μὲν τυρὸν καὶ γάλακτος ἀμβροσίαν ἔδη, καὶ νέκταρ πίῃ. τοῦτο μέν τοι καὶ τοῖς ἄλλοις ἡμῖν αὐτὸς παρέξεις ἐγχέων, τὸ δὲ μέγιστον, οὐκέτι ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀθάνατος γενόμενος· καὶ ἀστέρα σου φανῆναι ποιήσω λαμπρὸν, μὴ ὅλως οὐ-

Igitur inquiret me pater, & indignabitur non mueniens, verberaq; postea capiam, relinquens ouile IVP. *Vbi ille videbit te?* GAN. *Nec quaquam: desidero verò iam ipsum. Quòd si verò dimittes me, promitto tibi, & alium hircum ab ipso immolatū iri, redemptionis preciū pro me videlicet. Habemus autem triennem illū, & magnū, qui præit cæteris in pascua.* IVP. *Quàm simplex hic puer est, & minimè malus: atque idipsum solum, puer adhuc. Verùm, ô Ganymedes, illa quidem omnia valere sine, & obliuiscere ipsorum ouilis videlicet, & Idæ. Tu autē iam enim cœlestis es) multa benefacies hinc & patri & patriæ. Ac pro lacte quidem & caseo Ambrosiam edas, & Nectar bibas. Hoc tamē & alijs nobis ipse infundendo præbebis. Quod autem maximum est, non amplius homo, sed immortalis eris, atque etiam*

sydus tuum apparere faciam pulcherrimum: & omnino se-

δαίμων ἔσῃ. Γα. ἦν δὲ παί-
ζειν ἐπιθυμήσω, τίς συμπαίξει
τοί μοι; ἐν γὰρ τῇ Ἰδῃ πολλοὶ ἡμῖν
συνήκμασαν. Ζ. ἔχεις καὶ
ταῦτα τὸν συμπαιξόμενόν σοι
τόδον ἔρωτα, καὶ ἀστραγάλους
μάλα πολλούς. θάρρει μόνον, καὶ
φαιδρὸς ἴσθι, καὶ μηδὲν ἐπὶ πό-
θῳ τῶν ἐνθάδε. Γα. τί δὲ ὑ-
μῖν χρήσιμον ἂν γένοιμι; ἢ
ποιμαίνειν δεήσει καὶ ταῦθα;
Ζ. οὔκ. ἀλλ' οἰνοχοήσεις, καὶ
ἐπὶ τῆς νέκταρος τραπέξης, καὶ ἐπὶ
μιχλήσῃ τῷ συμποσίῳ. Γα. τοῦτο
μὲν ῥᾴδιον. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ
ἐγχεῖσαι τὸ γάλα, καὶ ἀναδῆσαι
τὸ κισσύβιον. Ζ. ἰδοὺ πάλιν
οὗτος γάλακτος μνημονεύει,
καὶ ἀνθρώποις διακονήσεσθαι
οἴεται. ταυτὶ δ' ὑρανὸς ὅτι, καὶ
πίνομεν, ὥσπερ ἔφην, τὸ νέκ-
ταρ. Γα. ἥδιον, ὦ Ζεῦ, ἢ γά-
λακτος; Ζ. ἴσῃ μετ' ὀλίγον,
καὶ γευσάμενος οὐκέτι ποθή-
σεις τὸ γάλα. Γα. λοιμόσο-
μαι δῆτα τῆς νυκτὸς, ἣ μετὰ τοῦ
ἡλικιώτου ἔρωτος; Ζ. οὐκ. ἀλ-
λὰ διὰ τοῦτό σε ἀνήρπασα, ὡς
ἅμα

lix eris. GAN. Si verò ludere cupiam, quis colludet mecum? in Ida enim multi coætanei eramus. IVP. Habebis & hic colluſorem tibi hunc Cupidinem, & aſtragalos valde multos. Confide ſolùm, & lætus ſis, & nihil deſideres inferiorum. GAN. Quid verò vobis vtilis ero? An oues paſcere oportebit & hîc? IVP. Non ſed miniſtrabis vinum, & ad nectar paulò pòſt ordinaberis, & procurabis conuiuium. GAN. Hoc quidem non difficile. ſcio enim vt oporteat effundere lac, & coronare poculum paſtorale. IVP. Vide, rurſus hic lactis meminit, & hominibus ſe miniſtrare putat. Hoc verò cœlum eſt, & bibimus) quemadmodum dixi) nectar. GAN. Dulcius, ô Iupiter, lacte? IVP. Scies poſt puſillum: & cùm guſtaueris, non amplius deſiderabis lac. GAN. Porrò vbi dormiam nocte? An cum coætaneo Cupidine? IVP. Non, ſed ob hoc te rapui vt ſimul

κμα καθεύδοιμι. Γα. μόνος γὰρ οὐκ ἂν ἡδέως, ἀλλ' ἥδιόν σοι καθεύδειν μετ' ἐμοῦ; Ζ. ναὶ μεταλγετοιάτου, οἷος εἶ σύ, Γανυμήδης, ἄτω καλός. Γα. τί γάρ σε πρὸς τὸν ὕπνον ὀνήσει τὸ κάλλος; Ζ. ἴσως τί θέλγητρον κεῖνο, καὶ μαλακώτερον ἐπάγει αὐτόν. Γα. καὶ μὲν ὅγε πατὴρ ἤχθετό μοι συγκαθεύδοντι, καὶ διηγεῖτο ἑωθεν, ὡς ἀφεῖλον αὐτῷ τὸν ὕπνον σκιρτῶν, καὶ λακτίζων, καί τι φθεγγόμενος μεταξὺ ὁπότε καθεύδοιμι, ὥστε παρὰ τὴν μητέρα ἔπεμπέ με ὀψιμαθησόμενον τὰ ποιά. ὥρα δή σοι, ἃ δρᾷ τεθόν, ὡς φῂς, ἀνέρπασάς με, καταθεῖναι αὖθις ἐς τὴν γῆν, ἢ πράγματα ἔξεις ἀγρυπνῶν. ἐνοχλήσω γάρ σε σωτηρίως σκιρτῶν. Ζ. τοῦτ' αὐτό μοι τὸ ἥδιον ποιήσεις, ἂς ἀγρυπνήσαιμι μετὰ σοῦ. φιλῶν γὰρ διατελέσω πομπάκις, καὶ σκεπάζων. Γα. αὐτὸς ἂν ἀδάης, ἐγὼ δ' ἅμα καθεύδοιμεν. GAN. Solus enim non possis, sed suauiùs dormire mecum? IVPIT. Profectò, cum tali qualis es tu Ganymedes, sic pulcher. GAN. Quid enim te ad somnium iuuabit pulchritudo? IVP. Habet quoddam incitamentum suum, & facilius inducit ipsum. GAN. Atqui pater meus indignabatur mihi condormienti, & narrabat manè quomodo turbarem ipsius somnum, volutatus per lectum, calcitrans, & aliquid loquens interea quando dormirem: quapropter ad matrem remittebat me dormiturum sæpiusculè. Quare si ob hoc, vt ais, rapuisti me, tempus tibi est vt me denuò in terram deponas, vel molestia afficieris nihil dormiendo. Turbabo enim te continuè, huc atque illuc me reuoluens. IVPIT. Atqui hoc ipsum suauissimum mihi feceris, si tecum vigilare cogas. Osculabor enim interea te eò sæpiùs, & amplectar. GAN. Ipse videris, ego

ἢ λοιμώδομαι, οὗ καταμελῶν τῶν. Ζ. ἀσόμεθα τότε τί πρακτέον· νῦν δὲ ἄπαγε αὐτὸν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ πιόντα τῆς ἀθανασίας, ἄν τι οἰνοχοήσοντα ἡμῖν, διδάξας πρότερον ὡς χρὴ ὀρύττειν τὸν σκύφον.

verò dormiãte deosculante. IVP. Videbimus tunc quid agendum. Nunc verò abhuc ipsum, Mercuri, & posteaquam de immortalitate biberit, duc vt ministret nobis, docens priùs quemadmodum oporteat porrigere scyphum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AGE. ô Ganym.] *Ganymedes fuit Troïs regis Dardanorum filius, & ob admirandam pulchritudinem à Ioue in forma aquilæ raptus, quem Iupiter pincernam suum fecit, amota Hebe Iunonis filia, eò quòd dum Ioui apud Aethiopas comessanti ministraret, cadens, corporis sui obscœna omnibus superis monstrauit. Xenophon in Sympoſio docet, Ganymedem in cœlum à Ioue perlatum, non corporis, sed animi gratia, etsi Iouem pungam Lucianus. Silius Italicus ad Ganymedis & Europæ fabulas respicit, quum sic loquentem voluptatem introduxit lib. 15.*

Illa ego sum, verti superum quæ sæpe parentem
Nunc auis in formam, nunc torua in cornua tauri.

b Plagiarius.] *Qui liberum hominem proseruo vendit, vel seruum alienum tanquam suum. Xenoph.* ἀνδραποδίσεως ἐὰν τις ἐπικαλεῖ ὡς λαμβάνοντας τὸ ὁμολογίας μισθὸν ἀφ' οὗ τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς ἄνευ ἀφελέσθαι, παρ' ἃ οἱ λάβοιεν τὸ μισθὸν, id est, *quæ libertatis venditores vocat*, &c. *c* Aram vidisti in Gargaro.] *Græci Iouem ὄμβριον venerati sunt, vt testatur Strabo, & Pausanias: & ὑέτιον, vt Arrianus & Phurnutus, Latini* Pluuium *verterunt. Tibullus:*

Arida nec pluuio supplicat herba Ioui.

Seneca lib. natur. quæst. 4. hoc carmen Ouidio tribuit. d Sydus

dus tuum.] *Aquarium notat, quem Ganymedem esse perhibent. Licet ἄρχον κυρίως sit, non ἀρχὴς, aquarius.*

ΗΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΣ. *IVNONIS ET Iouis.*

Iacobo Micyllo interprete.

IVNO.

ΕΞ οὗ τὸ μειράκιον τόδε, ὦ Ζεῦ, τὸ φρύγιον ἀφ' τῆς Ἴδης ἁρπάσας, δεῦρο ἀνήγαγες, ἔτι παλαιόν μοι πεποίηκας τὸν νοῦν. Ζ. καὶ τοῦτο γάρ, ὦ Ἥρα, ζηλοτυπεῖς, ἤδη ἀφιξόμενος οὕτω τὸ ἀληθὲς ὑπολαμβάνω; ἐγὼ δὲ ὤμην τὰς γυναιξὶ μόνας χαλεπὰς εἶναι, ὁπόσην ἂν, δόξειν ἐμοί. Ηρ. οὐδὲ ἐκεῖνα μὲν οὐ ποιεῖς, οὐδὲ πρέποντα σαυτῷ, ὃς ἁπάντων θεῶν δεσπότης ὤν, ἀφεὶς τὸν νόμῳ γαμετὴν, ἐπὶ τὴν γῆν ἔρχῃ μοιχεύσων, χρυσίον ἢ ταῦρον γενόμενος. πλὴν ἀλλ' ἐκεῖναι μέν σοι ἔφθησαν γῆν μνήσασι, τὸ δὲ Ἰδαῖον τοῦτο παιδίον ἁρπάσας, ἀνέπτηνε: διὰ τοῦτο ἐπὶ τῷ παιδὶ καὶ εἰς οὐρανὸν ἀνήρπασας.

EX quo adolescentulũ hunc Iupiter, Phrygium istum dico, ab Ida raptum huc adduxisti, minùs aduertis mihi animum. IVP. Etiam ob hunc, Iuno, zelotypa iam es, simplicem adeò, & minimè molestum? Ego verò putabam mulieribus solis difficilem te esse quæcunq; conuersantur mecum. IVN. Neque illa quidem rectè facis, nec conuenientia tibi ipsi, qui omnium deorum dominus existens, relinquens me legitimam vxorem, in terram descendis, ibiq; adulteria exerces in aurum vel taurum conuersus. Veruntamen illæ mulieres tibi in terra manent: ideo autẽ hoc puero rapto, etiam in cœlum subuolâsti,

ἀνίπῃς, ὦ γενναιότατε θεῶν, καὶ σιωοικεῖ ναῶ ἐπὶ λιφαλῷ μοι ἐπαχθεὶν, οἰνοχοῦν δὲ ὥσ λόγος. ἵτως ἐπόρδς οἰνοχόων; μὴ ἀπηγορεύκασιν ἄρα ἤτι Ηβη μὴ ὁ Ηφαιστος, ἀλλ' ἀκονόμβροι; σὺ δὲ καὶ τὼ κυλικα οὐκ ἂν ἄκως λάβοις παρ' αὐτῆ, ἢ φιλῶς πρότερον αὐτὸν, ἅπάντων ὁρώντων, καὶ τὸ φίλημα δι ἥλιον τὸν νέκταρος. καὶ ἀλλ' ἔζ οὐδὲ λιψῶν ποκάκις ἀπεῖς πιεῖν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀρχυσάμβ' μόνον, ἔῤῥωκας ἐκεῖνο. καὶ πιόντ' ἀρλαβὼν τὼ κυλικα, ὅσον ὑπόλοιπον ἐν αὐτῇ, πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιες, καὶ ἔνθα πεσὼν μοσι τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνῃς ἅμα καὶ φιλῇς. πρώλω ὁ βασιλεὺς, καὶ ἅπάντων πατὴρ, ἀρθέμβ' τὼ ὀφρύδα, καὶ τὸν μέτωπον, ἱκάθηδ' ἀσφαλίζον μετ' αὐτὸ, πώγωνα τηλικοῦτον καθαμιβ'. πάντα οἶδ' ὁρῶ ταῦτα, ὥστε μὴ φῖς λανθάνειν. Ζ. καὶ τί δεινὸν,

Deorum generosissime: & nunc ille nobiscum habitat, ante oculos mihi adductus quasi æmulus, scilicet vt pocillaretur tibi, sic enim aiunt. Itáne verò carebas pocillatoribus? aut defessi adeò sunt & [a] Hebe & Vulcanus ministrando? Tu verò etiam calicem non aliter ab eo accipis, quàm simul & osculatus fueris ipsum antea, omnibus aspicientibus: & deosculatio ista suauitio tibi est ipso [b] Nectare. Atque ob id sæpenumerò neque sitiens petis bibere. Interdum autem etiam vbi degustâsti solùm, porrigere ipsi soles: deinde bibente ipso arripis calicem, & quantum in illo reliquum restat, omne ebibis, ea etiam parte, vnde ipse bibit, & vbi applicuit labia, vt & bibas simul & osculeris. Nuper verò rex ille atque omnium pater, depositis ægide ac fulmine, sedisti talis ludendo cum illo, barbam ipse tantam & tam promissam habens. Omnia igitur video hæc: quare ne te putes latere. IVP. *At*

quid

ῳδὴν, ὦ Ηρα, μεθάκιον ἔτω καλὸν μεταξὺ πίνοντα καταφιλεῖν, καὶ ἁβρύνεσθαι, ἀμφοῖν, καὶ τῷ φιλήματι, καὶ τῷ νέκταρι; ἢν γοῦν ἐπιτρέψῃς αὐτῷ καὶ ἅπαξ φιλῆσαί σε, ἀνίτι μέμψῃ μοι, πολυτιμότερον τὸ νέκταρ ὁμολογῶ τὸ φίλημα εἶναι. Ηρα. παῦσαι σῶν οὐδὲ λόγοι. ἐγὼ δὲ μὴ ὅτα μανείην, ὡς τὰ χείλη προσφυσήσαιμι τῷ μαλθακῷ τούτῳ φρυγὶ ὅτως ἐκτεθηλυμένῳ. Ζ. μὴ μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ γύναι, τοῖς ἀνδρικοῖς. οὐδὲ γὰρ ὁ θηλυδρίας, ὁ βάρβαρος, ὁ μαλθακὸς, ἁβρύνων καὶ ποθῶν ὅτως. ἐγὼ δὲ βούλομαι δὲ ἁπλῶς, μή σε παροξύνω ἐπιπλέον. Ηρα. ἔασον καὶ γαμήσεται αὐτὸν ἐμοῦ ἕνεκα. μέμνησο γοῦν, οἷα μοι δρᾷ τὸν οἰνοχόον τοῦτον ἐμπαροινεῖς. Ζ. οὔκ, ἀλλὰ τὸν Ηφαιστον ἔδει τὸν σὸν υἱὸν οἰνοχοεῖν ἡμῖν χωλαίοντα, ἐκ τῆς καμίνου ἥκοντα, ἔτι τῶν σπινθήρων ἀναπλεων, ἄρτι τῷ πυ-

quid adeò graue hoc, ô Iuno, adolescentem adeò pulchrum inter bibendum deosculari, oblectarique vtroque illo, & osculo videlicet, & nectare? Quid si igitur vel semel committam ipsi quò & te osculetur? non ampliùs accusabis me quòd osculum illius præstantius nectare puto. IVN. Pudiconum verba hæc sunt. Ego verò non ita insaniuero, vt labia mea applicem molliculo isti Phrygi, adeóque effœminato. IVP. Ne conuicieris, generosissima tu, amores meos. nam mulierosus, & barbarus & molliculus iste, suauior & desiderabilior, nolo autem dicere ampliùs ne te magis irritem. IVN. Vtinam verò & in vxorem illum duxisses mei gratia. Memineris igitur qualibus mihi propter egregium istum pocillatorem temulenter insultes. IVP. Imò verò Vulcanum istum filium tuum oportebat nobis pocillari, claudicantem videlicet, & à fornace venientem, plenum adhuc fauillis, depo-

πυράγραν ἀπὸ τιθέμενον, καὶ ἀπ' ἐκείνων αὐτῶν τῶν δακτύλων λαμβάνειν ἡμᾶς τὸ κύλικα, καὶ ἐπισπασαμένους φιλῆσαι μεταξύ, ὅν οὐδ' ἂν ἡ μήτηρ σὺ ἡδέως φιλήσειας, ὑπὸ τῆς ἀσβόλης καπνωλαμένον τὸ πρόσωπον, ἡδέως ταῦτα. οὐ γὰρ καὶ πρὸ πολλοῦ ὁ οἰνοχόος ἐκεῖνος ἐμπρέπει τῷ συμποσίῳ τῶν θεῶν ὁ Γανυμήδης ἢ λαταπιμπλίς αὖθις ἐς τὸν Ἴδην λαθρὸς γὰρ, καὶ ῥοδοδάκτυλος, καὶ ἐπισταμένως ὀρέγειν τὸ ἔκπωμα. καὶ ὅ σε λυπεῖ μάλιστα, καὶ φιλεῖ ἥδιον ἢ νέκταρ. Ηρα. νιῶ καὶ χωλὸς, ὦ Ζεῦ, ὁ Ηφαιστος, καὶ οἱ Δάκτυλοι αὖ ἀναξιοι ἢ σῆς Δυλικος, καὶ ἀσβόλης μιστὸς ὄν. καὶ ναυτιᾷς ὁρῶν αὐτὸν, ἐξόντα τὸν καλὸν διομάτην τῆδον ἡ Ἰδη ἀνέθρεψε. πάλαι δὲ οὐκ ὤρας ταῦτα, οὐδ' οἱ σπινθῆρες, οὐδ' ἡ καπνὸς ἀπέπρεπον σε μὴ οὐχὶ πίνειν παρ' αὐτῷ. Ζ. λυπεῖς, ὦ Ηρα, σαυτὴν ὀλίγον ἄκθο, κἀμοὶ ἐπιτέρπεις ἢ ἔρωτα ζηλοτ

deposito paulò antè forcipe, & ab illis ipsis digitis accipere nos calicem, attractumq; ipsum interea osculari: quem neque mater tu libenter osculata fueris, præ fuligine quasi tota illius exusta facie. Nimirum suauia hæc, adeóque multum etiam pocillator iste cohonestat deorum conuiuium, nónne? Ganymedes autem hic iterum in Idam hinc ablegandus est? quippe purus ac candidus est, & digitos habet roseos: etiam scitè porrigit poculum: & quod te omnium mordet maximè, osculatur dulcius ipso nectare. IVN. Nunc tibi & claudus, ô Iupiter, Vulcanus est, & refertus fuligine, atq; nausea afficeris cùm aspicis ipsum, ex quo formosum & capillatum istum Ida enutrijt. Olim autem non videbas ista, neq; tum fauillæ, neque fornax ipsa absterrebat te, quò minus biberes illo porrigente. IVP. Aegritudine, Iuno, te ipsam officis, nihil aliud, & mihi amorem eò ma-

ζηλοτυπῶ. εἰ δὲ ἄχθῃ παρὰ παιδὸς ὡραίου δεχομένη τὸ ἔκπωμα, ἐμοὶ μᾶλλον ὁ υἱὸς οἰνοχοείτω. σὺ δέ, ὦ Γανύμηδες, ἐμοὶ μόνῳ ἀναδίδου τὸν ἄμβροτον, κἂν ἐφ' ἑκάστῃ, δὶς φίλει με, κἂν ὅτε πλήρη ὀρέγοις, κἂν αὖθις ὁπόταν παρ' ἐμοῦ ἀφλαβῶν λάβοις. τί τοῦτο δακρύεις; μὴ δίδυθι· οἶμαι γὰρ, ἐάν τις σοι λυπηρὸν ᾖ.

eò magis incendis, quia zelotypa es. Quòd si verò grauaris à puero formoso accipere poculum, tibi quidem filius miniſtret potum. Tu verò Ganymedes mihi ſoli imple calicem, & cum quolibet bis oſculare me, & cùm plenũ porrigis, & cùm rurſum à me illum accipis. Quid ita lachrymaris? Ne metue. Malum enim feret, ſiquis tibi moleſtius eſſe voluerit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Hebe.] *Dea pubertatis ac iuuentutis, & vt Heſiod. in Theogon. ſcribit, vxor Herculis ex Iunone & Ioue prognata.*

b Nectare.] Νέκταρ, ἀνὲ particula, quæ priuationem ſignificat, & κτάνω, interficio. *Potus eſt Deorum, de quo Hom. Il. α. Erat item vini nomen in Lydiæ Olympo ex fauis permixtis, & floribus odoratis concinnati, vide in Chil. Eraſm. Nectaris flos.*

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΚΑΙ Ἐρωτος. VENERIS ET Cupidinis.

Eraſmo Roterodamo interprete.

VENVS.

Τέκνον Ἔρως, ὅρα, οἷα ποιᾷς. δοῦλα γὰρ τῇ μητρί λέγω, ὑπὸ τοῦτο τὸν ἀνθρώπους ἀναπέθδς, καθ' ὧν ἅπαν ἀπόλλων ἐργάζῃ. ἀπὸ καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅσ' ἔμ

CVpido gnate, vide quæ facis flagitia. Nõ iã de his loquor, quæ te impulſore mortales in terra, vel in ſe quiſq, vel in uicẽ aliỹ in alios faciunt: verùm de his ago, quæ apud ſuperos quoq deſignas, qui quidem

a Iouem

Δία πολυμορφον ἐπιδέκνυ-
σθαι, ἀπαράπλωτον ὅ, τι ἂν σοι ἐπὶ
τῷ καιρῷ δοκῇ. τὴν σεληνὴν δὲ
καθαρᾶς ἐν τῷ ἠθρανῷ, ἢ ἥλιον
ἢ παρὰ τῆς Κλυμένης βραδύνειν
ἴσως ἀναγκάζῃς ἐπιπλήσσον-
τος ἢ ἱππασίας. ἃ μὲν γὰρ ἐς
ἐμὲ τὴν μητέρα ὑβρίζῃς, θαρ-
ρῶν ποιεῖς. ἀπὰ σὺ ὦ τολμη-
ρότατε, καὶ τὴν Ῥέαν αὐτὴν
γραῦν ἤδη, καὶ μητέρα ἁπά-
των θεῶν, ἀνιπτόποδα παθεῖν,
ἢ τὸ φρύγιον μοράκιον
ἐκεῖνο ποθεῖν. ἢ νεῶ ἐκάνη μὲ
μηνγὴ ἀπὸ σοῦ, ἢ ζυξαμένη τὰς
λέοντας, παραλαβοῦσα ἢ τοὺς Κο-
ρύβαντας, ἅτε μανικὸς ἢ αὐ-
τὰς ὄντας, ἄνω ἢ κάτω τὴν Ι-
δὴν πλεμπολῦσιν. ἃ μὲν ὁλοὺ-
ξὶς ἐπὶ τῷ Ἄττῃ, οἱ Κορύβαντες
ὁ, ὃ μὲν αὐτοτίμενος ξιφητῷ χω-
χωῦ. ὁ δὲ ἀνὴρ τὴν ὑόμλυν ἵνα
μὴ μὴ νῶς δὲ τὸ ὀρῶν. ὁ δὲ κύλε
τῷ λίρατι, ὁ δὲ ἐπιβομβεῖ τῷ
τυμπάνῳ, ἢ ἐπικυπεῖ τῷ κυμ-
βάλῳ ἢ ὅλως, θόρυβός ἢ μα-
νία τὰ ἐν τῇ ἰδῇ ἅπαντά ἐστι.
λιδὲ τοίνυν ἅπαντα. δι-

[a] *Iouem ipsum cogis varias assumere formas, in quod cunq; tibi pro tempore visum fuerit, eũ vertens. Tum Lunã è cœlo deuocas. Quin & Solẽ aliquoties cõpellis lentum apud Clymenẽ cessare, aurigandi muneris oblitum. nam quicquid iniuriæ in me matrẽ etiam cõmittis, audacter ac tanquam tutò facis. Verũ tu quidẽ, ô deorum omniũ confidentissimè,* [b] *Rheã insuper ipsam iã annũ, præterea deorum tam multorum parentem, eò pepulisti, vt pusionẽ adamet, atq; in Phrygium illum adolescentulum depereat: ac tua iam opera insanit, iunctis q; leonibus, adhibitis itẽ Corybantibus, (quippe qui & ipsi furore quodam sunt afflati) per Idã montem sursum ac deorsum oberrat, ipsa quidẽ Attis amore eiulans: cæterũ Corybantũ alius suum ipse penem ense desecat, alius demissa coma p montes fertur insanus, alius cornu canit, alius tympano tonat, alius cymbalo perstrepit: breuiter, omnis vndequaq; Ida tumultus atq; insaniæ plena est Proinde cũcta timeo: meo tuo*

ἐφ' τὸ τοιοῦτο, ἢ τὸ μέγα σε κακὸν τικτοῦσα, μὴ ἀφρανέσαι ποτὲ ἡ Ῥέα, ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι ἐν αὐτῇ ᾖ, κελεύσῃ τοὺς Κορυβάντας συναβόντας σε διασπάσαι, ἢ τοῖς λέουσι παραβαλεῖν, ταῦτα ὑποκινδυνεύοντά σε ὁρῶσα. Ερ. θάρρει μῆτερ, ἐπεὶ καὶ τοῖς λέουσιν αὐτοῖς ἤδη ξυνήθης ἐμοὶ καὶ πολλάκις ἐπαναβὰς ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ τῆς λόφης λαβόμενος, ἱππεύω αὐτούς. οἱ δὲ σαίνουσί με, καὶ πλὴν χεῖρα ἀνέχόμενοι. ἐς τὸ στόμα στείλιχμησάμενοι, ἀφίδασί μοι. αὐτὴ μὲν γὰρ ἡ Ῥέα, πότε ἆρ' ἐκείνη σχολὴν ἀγάγοι ἐπ' ἐμοί, ὅλως ὅσα ἐν τῷ Ἄτῃ; ἰδοὺ δοῖ τί ἐγὼ ἀδικῶ, δακνὺς τὰ καλὰ οἷά ἐστιν; ὑμᾶς δὲ μὴ ἐφίεσθαι τῶν καλῶν, μὴ τοίνυν ἐμοὶ αἰτιᾶσθαι τοῦτων. ἢ θέλεις σύ, ὦ μῆτερ, αὐτὴ μηκέτι ἐρᾶν, μήτε σὲ τοῦ Ἄρεως, μήτ' ἐκεῖνον σέ; Αφρο. ὡς δεινὸς εἶ, καὶ ἐραστὰς ἀπάντων. ἀλλὰ μὴ μοι

tuo ne tale quid accidat, quandoquidem te produxi, vt si quando resipiscat Rhea, vel potiùs si pergat insanire, Corybantibus imperet, vt te correptum discerpant, aut leonibus obiiciant. Hic me solicitat metus, quòd videam tibi periculum imminere. CVP. *Ocioso animo estio mater: siquidem leonibus etiam ipsis iam familiaris sum factus, ita vt sæpenumerò conscenderim eorum tergis, prehensaq; iuba, equitis ritu insidens illos agitem. At verò illi interim mihi caudis ablandiuntur, ac manum ori insertam receptant, lãbunt̃q; deinde mihi reddunt innocuã. Porrò Rheæ ipsi quando tandem vacauerit vt me vlciscatur, quum in Atte sit tota? Postremò quid ego pecco, quum res pulchras, vt sunt, offero ac demonstro? Vos ne appetite res pulchras, quare his de rebus ne in me crimen conferte. Num vis ipsa tu mater vti ne q; tu posthac Martem ames, neque ille te?* VEN. *Vt es peruicax, & nulla in re non superas? Attamen*

μνήσῃ μου ποτὲ τῶν λόγων. *men horum quæ dixi, alias quando memineris.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

EIusdem ferè argumenti Dialogus sequitur Veneris quoque & Cupidinis, quem poëtæ Martis & Veneris filium, atque ingentis potentiæ amoris esse deum voluerunt. Pingitur imberbis, alatus, cæcus, & facem gestans atque sagittas, de eo extant carmina Marulli & Pij pontificis.

a IOVEM ipsum cogis varias assumere formas.] *Erasmus noster Chiliad.* 1, *Centuria* 3, *adagio primo* : *Aut regem aut fatuum nasci oportet : Quis nepos, inquit, quis balatro vnquam nugatius est nugatius, aut nequius nequam fuit, quàm Iupiter, cui regnum mundi dederunt poëtæ. Technis fallit vxorem, nunc cygnus, nunc taurus, nunc aurum factus, insidias struit mulierculis. Subornat Ganymedes, ac cœlum nobis implet. Hactenus Erasmus. Amoris impatientia se vertit in cuculum, in aquilam, in olorem & Satyrum, in Amphytrionem, in ignem, in pastorem, in serpentem, vt scribit Ouid. in* 6. *Metamorph.* *b* Rheam.] *Hoc nomine Cybele vocata est. Hanc poëtæ Iouis, & aliorum plurium deorum matrem dixerunt, eique quadrigam à quatuor leonibus tractam assignauerunt & capiti eius turritam coronam & sceptrum manibus addiderunt. Et cùm incederet, sacerdotes dicti Galli & Corybantes, sacro correpti furore, præcedebant cymbala pulsantes, alios item ad similem agentes rabiem.*

ΑΠΟΛ-

Eodem interprete.

APOLLO.

Τί γελᾷς, ὦ Ερμῆ; Ερ. ὅτι γελοιότατα, ὦ Απολλον, εἶδον. Απ. ἆρα ἐμέ, ὡς καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαι ἔχω ξυγγελᾶν. Ερ. ἡ Ἀφροδίτη ξυνοῦσα τῷ Ἄρει κατέλημπται, καὶ ὁ Ηφαιστος ἔδησεν αὐτὸς ξυλλαβών. Απ. πῶς; ἡδὺ γάρ τι ἐρᾷν ἔοικας. Ερ. ἐκ πολλοῦ, οἶμαι, ταῦτα ἐλίως ἐθάρρουν αὐτός. καὶ πῃ πλὼ σύνοιδα φανὴ δισμὰ πδιθεὰς, ἤρ γάζετο ἀπιλθὼν ἐπὶ πλὼ λάμιμον, εἶτα ὁ μὲν Ἄρης ἐσήρχετο λαθών, ὡς ᾤετο, λαβορᾶν αὐτὸν ὁ Ἥλιος, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ηφαιστον. ἐπεὶ δ' ἐπίδοι τὸ λέχος, καὶ ἐν ἔργῳ ἦν, καὶ ἐνδὸς ἐγγίγνεσθαι τῶν ἀρκύων, πδιπλέκεται μὲν αὐτοῖς τὰ δίσμα, ἐφίσταται δὲ αὐτοῖς ὁ Ηφαιστος. ἐκάνη μὲν δὴ (γὰρ ἔτυχε γυμ

QVid rides, Mercuri? MER. Quoniam maximè ridicula, Apollo, vidi. APOL. Dic igitur, vt & ipse audita illis tecum ridere possim. MER. Venus cum Marte concumbens deprehensa est, ac Vulcanus comprehensos illos vinculis constrinxit. APOL. Quomodo? Suaue enim quiddam dicere videris. MER. Longo iam tempore, opinor, cognitis his quis agebantur, expiscatus est illos, & lecto occultis quibusdam vinculis circundato, abiens ad fornacem opus faciebat. Post hæc Mars ingreditur secretò, vt quidem ipse putabat. Videt autem ipsum ex alto Sol, & rem ad Vulcanum defert. vbi igitur lectum conscendissent, & in opere essent, & iam intra retia tenerentur, circumuoluuntur ipsis quidem vincula, astat autem Vulcanus. Illa igitur (nam & fortè tum

γυμνὴ δ') οὐκ ἔχων ὅπως ἐγκαλύψαιτο αἰδουμένη. ὁ δὲ Ἄρης τὰ μὲν πρῶτα διαφυγεῖν ἐπεραίτο, καὶ ἠλπιζε ῥήξειν τὰ δεσμά. ἔπειτα δὲ σωὰς ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενον ἑαυτὸν, ἐκέτευε. Απ. τί δῆτα; ἀπέλυσεν αὐτὸὺς ὁ Ἥφαιστος; Ερ. οὐ δῆτα· ἀλλὰ ξυγκαλέσας τοὺς θεοὺς, ἐπιδείκνυται τῷ μοιχεύοντι αὐτοῖς. οἱ δὲ γυμνοὶ ἀμφότεροι κάτω νεύοντες, ξυνδεδεμένοι ἐρυθριῶσι καὶ τὸ θέαμα ἥδιστον ἐμοὶ ἔδοξε, μόνον γὰρ οὐτὸ γιγνόμενον τὸ ἔργον. Απ. ὁ δὲ χαλκεὺς ἐκεῖνος οὐκ ἀδεῶς ἔτι ἐδέκνυτο τῷ αἰσχρῷ τῶ γάμου; Ερ. μὰ Δί', ὅς γε καὶ ἐπιγελᾷ αὐτοῖς ἐρυθρός. ἐγὼ μέντοι, εἰ χρὴ τἀληθῆ εἰπεῖν, ἐφθόνουν τῷ Ἄρει, μὴ μόνον μοι χαίροντι τῷ καλλίστῃ θεᾷν, ἀλλὰ καὶ δεδεμένῳ μετ' αὐτῆς. Απ. ἆρ' ἂν καὶ δεδέσθαι ἂν ὑπέμεινας ἐπὶ τούτῳ;

Ερ.

nuda erat) pudore affecta, non habebat quò se tegeret. Mars verò ab initio fugere tentabat, sperabátque se vincula illa disrupturum esse: cæterùm posteaquam intellexit se vndique captum teneri, neque effugere quoquam posse, supplicare cœpit. APOL. Quid igitur? soluitne ipsos Vulcanus? MER. Nondum, sed conuocatis dijs spectandum ipsis exhibuit adulterium. Illi autem nudi ambo, & colligati mutuò, inclinatis deorsum capitibus erubescebant. Atq; adeò spectaculum hoc dulcissimum mihi visum est, cùm tantùm non ipsum opus exhiberent. APOL. At faber ille annon pudore afficitur etiam ipse cùm spectandam ita exhibet coniugij sui turpitudinẽ? MER. Non per Iouem, quippe qui etiam arrideat ipsis astans. Ego verò, si opus est verum dicere, inuidebam Marti, non solùm quòd cum formosissima dea adulterium exercuisset, sed etiam quòd colligatus cum ipsa vnà esset. APOL. Proinde & tu ligari hoc pacto sustineres?

MER.

Ερ. σὺ δ' ἀκάρ, ὦ Ἀπολλον; ἴδε μόνον ἐπιλθών. ἐπαινέσομαι γάρ σε, ἢν μὴ τὰ ὅμοια καὶ αὐτὸς ὀφθῇς ἰδών.

MER. *Tu verò non, Apollo? Aspice modò & accedens (collaudabo enim te) si non eadem ipse quoq; optabis vbi videris.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Martis & Veneris concubitus ab homero Odyss. 8 & Ouid. Metam. 4. narratur. Luciano in Demonacte.

MARINI DIALOGI.

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ Γαλατείας. — DORIDIS ET Galatæ.

Erasmo Roterodamo interprete.

DORIS.

Καλὸν ἐραστὴν, ὦ Γαλάτεια, φασὶ τὸν Σικελὸν ποιμένα ποιμαίνειν σοι. Γα. μὴ σκῶπτε Δωρί· Ποσειδῶνος γὰρ υἱός ἐστιν, ὁποῖός ἄρ' ἦ. Δω. τί δ' οὖν, εἰ καὶ τοῦ Διὸς αὐτοῦ πᾶς ὢν ἄγευστος οὕτω καὶ λάσιος ἐφάνη, καὶ τὸ πάντων ἀμορφότατον, μονόφθαλμος; οἵα τὸ γνώσῃ ὑπῆσαι ἄρα τι αὐτὸν πρὸς τὴν μορφήν; Γα. ἐστὶ τὸ

Formosum amatorem, Galatea, nempe Siculum istum pastorem aiunt amore tui deperire. GALA. *Ne ride* [a] *Doris: etenim qualis qualis est, Neptuno patre progenitus est.* DOR. *Quid tum postea, si vel Ioue ipso sit progenitus, quum vsq; adeò agrestis atque hispidus appareat, quódque est omnium deformosissimum, vnoculus? An verò credis genus illi quicquam profuturum ad formam?* GAL. *Ne isthuc*

λάσιον αὐτ̃, κ̀ ὡς φῆς ἄγριον, ἀμορφόν ὄντ· ἀνδρῶδες γάρ. ὅ τε ὀφθαλμὸς ἐπιπρέπει τῷ μετώπῳ, οὐδὲν ἐνδεέστερον ὁρῶν, ἢ εἰ μέσον. Δω. ἔοικας, ὦ Γαλάτεια, ἐκ ἐρασθῆναι, ἀλλ' ἐρώμενον ἔχειν ἢ Πολύφημον, οἷα, ἐπαινεῖς αὐτόν. Γα. ἐκ ἐρώμενον, ἀλλὰ τὸ πάνυ ὀνειδιστικὸν τοῦτο οὐ φέρω ὑμῶν. καί μοι δοκᾶτε ὑπὸ φθόνου αὐτὸ ποιεῖν, ὅτι ποιμαίνων ποτὲ, ἀπὸ σκοπιᾶς παίζοντας ὑμᾶς ἐθέλων ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ἐν οἷς πρόποσι ἡ Αἴτνης, καθὸ μεταξὺ τῶν ὀρῶν καὶ τῆς θαλάττης ἀγιαλὸς ἁρμονιώτατα, ὑμᾶς μὲν ὀλίγα προσέβλεψα, ἐγὼ δ' ἐξ ἁπασῶν μᾶλλον ἐθαυμάσθην ἢ μόνη μοι ἐπέσχε τὸν ὀφθαλμόν. ταῦτα ὑμᾶς ἀνιᾷ λέγοντος ὡς ἀμείνων ἁμὶ, καὶ ἀξιέρατος, ὑμεῖς δὲ παρόφθητε. Δω. ἀ ποιμένι μὲν ἐνδικᾶ μαλλὸν πλὼ ὄψιν

quidē ipsum, quòd hispidus est atq; agrestis, vt tu vocas, illum deformat: quin virile magis est. Porrò oculus mediain fronte, decet etiam, quo quidem nihilo segnius cernit, quàm si duo forent. DOR. Videris Galatea non amantem habere [b] Polyphemum, sed illum potiùs adamare: sic eum prædicas. GAL. Equidem haud adamo, sed tamen insignem infiam vestram insultandi opprobrandiq; petulantiā ferre non queo. Ac mihi nimirum inuidentia quadam istuc facere videmini, propterea quòd ille quum fortè aliquando gregem paseeret suum, nosq; è littorali specula in littore ludentes cerneret in prominentibus Actnæ pedibus, quà videlicet inter montem & mare littus se in longum porrigit, vos ne aspexerit quidem: at ego omnium vna visa sim formosissima, eóque in vnam me coniecerit oculum. Eares vos malè habet: nam argumentum est me forma præstantiorem esse, ac digniorem quæ amer: vos contrà fastiditas esse. DOR. An istud tibi putas inuiden-

ὄψιν ἔδοξας, ἐπίφθον & οἷα γιγονυῖα; καίτοι τί ἄλλο ἐν σοὶ ἐπαινέσαι ἔχων, ἢ τὸ λευκὸν μόνον; καὶ τοῦτο οἶμαι, ὅτι ξωνήθης ὄϊν τυρῷ καὶ γάλακτι πάντα ἁπλῶς τὰ ὅμοια τούτοις ἡγεῖται καλά. ἐπὰν τοίνυν ἄλλο ὑπό τ' ἄλλων ἐθισθῇς μαθεῖν οἷα τυγχάνεις οὖσα τοῦ ὄψιν, ἀλλ' ἐπίπρασαι τινὸς εἴ ποτε γαλαθηνῷ ἔῃ, ἐπικύψασα ἐς τὸ ὕδωρ, ἴδοις σαυτοῦ ἄμεινον ἄλλο, ἢ κόραν λευκὴν ἀκριβῶς. οὐκ ἐπαινεῖται δὲ τοῦτο, ἢν μὴ ἐπιπρίπῃ αὐτῷ καὶ τὸ ῥυθμῷ. Γα. καὶ μὴν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀκριβῶς λευκὴ, ὅμως ἐράσθη μοι ἄν τοῦτον ἔχω. ὑμῶν δὲ οὐκ ἔστιν ὅτου ποιμὴν, ἢ ναύτης, ἢ πορθμεὺς ἐπαινεῖ. ὁ δὲ Πολύφημος, τάτι ἄλλα, καὶ μουσικός ἐστι. Δω. σιώπα, ὦ Γαλάτεια· ἠκούσαμεν αὐτοῦ ἄδοντος, ὁπότε ἐκώμασε πρώην ἐπὶ σέ. Ἀφροδίτη φίλη, ὄνον ἄν τις ὀγκᾶσθαι ἔδοξε, καὶ αὐτὴ ἦν νυκτὸς, οἷα λιπαρὸν ἐλάφου

uidendum videri, si primùm pastori, deinde luſco formoſa viſa ſis? quanquam quid aliud ille potuit in te probare, præter candorem? Is illi placet opinor, quòd caſeo & lacti aſſueuerit: proinde quicquid his ſit ſimile, id protinus pulchrum iudicat. Alioqui vbi libebit ſcire [c] qua ſis facie de ſcopulo quopiam in aquâ, ſi quando tranquilla ſteterit, deſpectans, temetipſam contemplare: videbis aliud nihil niſi perpetuum eandorem. verùm is quidem non probatur, niſi rubor admixtus illi, decus illi impreſſerit. GAL. Atqui ego illa immodicè candida, tamen eiuſmodi habeo amantem: quum interim è vobis nulla ſit, quam vel paſtor, vel nauta, vel portitor aliquis miretur. cæterùm Polyphemus (vt alia ne dicam) etiam canendi peritus eſt. DOR. Tace, ô Galatea: audiuimus illum canentem, quum nuper pruriret in te: ſed [d] ô ſancta Venus, aſinum rudere dixiſſes. nam lyræ corpus ſimillimum erat cer-

φαγυμνὸν τῶν σαρκῶν. καὶ τὰ μὲν ὠάρατα, πύκνας ὥσπερ ἄκρον. ἐυνόδες δὲ αὐτὰ, καὶ ἐναλψας τὰ νεῦρα, ἐδὲ μόνοις περιεφέψας, ἐμιλάδλα ἄμεσόμτι, καὶ ἀπαδὸν, ἄλλο μὲν αὐτὸς βοᾶν, ἄλλο δὲ ἡ λύρα ὑπᾴδει. ὥστε ἐδὲ κατέχειν τὸν γέλωτα ἐγκαλούμεθα, ἐπὶ τῷ ἐρωτικῷ ἐκείνῳ ἄσματι. ἡμεῖς γὲ ἠχὼ, ἐδὲ ἀρκείνεσθαι αὐτῷ ἤθελεν, ἕτως καλῶ ἔχοντι βρυχομένῳ, ἀπ' ἐσχατιᾶς, ἀφανέϊ μιμεῖσθαι πρᾶγμα ὠδλιὸ, καὶ λαλαγίλασον. ἔφερε δὲ ὁ ἐφίππας ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἁβρόμαλιον, ἔρκτα σκύλακα, καὶ τὸ λάσιον αὖ τοῦ πδαριόκοτα. τίς ἂν φθονήσειέ σοι, ὦ Γαλάτεα, τοιάτε ἐρασοῦ; Γαλ. οὐκοῦν σὺ, Δωρὶ, δεῖξον ἡμῖν τὸν σαυτῆς, λαμπρὸν ἀγλουότι ὄντα, καὶ ᾠδικώτερον, καὶ λιθαείζαν ἄμεινον ἐπισάμενον. Δω. ἀπ' ἐρασὴς μὲν οὐδεὶς ἔτι μοι, ὥς σεμνύομαι ἐπίρασος εἶναι.

uino capiti ossibus remixta to: tum cornua perinde quasi cubiti prominebant, ijs iunctis inductisque fidibus, quas ne collope quidem circumtorquebat. agreste quiddam & absonum cantillabat, quum aliud interim ipse voce caneret, aliud lyra succineret: ita vt temperare nobis nequiuerimus quin rideremus amatoriam illam cantionem. Nam Echo ne respondere quidem illi voluit balanti, quum sit adeò garrula: imò puduisset si vsa fuisset stridulum illius & ridiculum cantum imitari. Ad hæc gestabat in vlnis amasius iste delicias suas, vrsi catulum pilis hirtum, ipsi non dissimilem. Quis autem non inuideat tibi amicum istum Galatea? GAL. Quin tu igitur Dori tuum ipsius amicum nobis commonstra, qui meo sit formosior quique doctiùs ac meliùs vel voce canat, vel cithara. DOR. Mihi quidem nullus est amator, nec me hoc nomine iacto, quasi sim vehementer amabilis: veruntamen istius-

ἔναι. τοιῦτος δέ, οἷος ὁ Πολύφαμος, λινάδρας ἀποζών, ὥσπερ ὁ τράγος ὠμοφαγος, ὡς φασι, καὶ σιτέμβολος τοὺς ἐπιλιμένους τῶν ξένων, οἱ γοῦν καὶ σὺ ἀντιτρώγοις αὐτοῦ.

istiusmodi amicum, qualis est Polyphemus, nempe tetus hircum olens, tum crudis victitans carnibus, & hospites, si qui appulerint, deuorans, tibi habeas, eumque tu mutuum ames.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

MArini dei ἑαλάσσιοι à Luciano vocantur, à quibusdam ἁλάσσιοι. Ingens horũ turba fuit quorum princeps Neptunus & eo antiquiores Nereus & Oceanus.

a DORIS.] *Nymphæ nomen filiæ Oceani & vxoris Nerei, Hesiod. in Theog. Interdum pro ipso mari accipitur. Virgil. 10. Eclog.*

Doris amara suam non intermisceat vndam.

b Polyphemus.] *Ex Cyclopibus vnus, Neptuni filius: socios aliquot Vlyssis interficiens ad saxum fregit & semiviua adhuc membra deuorauit: excæcatur ab Vlysse. Hom. Odyss. Cic. lib. 5. Tusc. quæst. Virgil 3. Aen.* c Qua sis facie.] *Negat quidem Seruius ex mari effigiem vllo pacto posse reddi, sed Lucianus hic aliter sentit, & in Alcyone: Nónne vides, inquit, vt superiora sint serenitate conspicua fluctibus autem sedatũ mare ac tranquillum, ὁμοιον, ὡς ἀπεῖν κατόπτρῳ: id est speculo (vt sic dicam) consimile. Theocritus in Bucoliastis Idyllio sexto:*

ἐγὼ γὰρ ἦν ἁδὲ ἐλθὼν ἔγω, καπὸν ὅσμε λέγουσι
ἦ γὰ πρὼ ἐς πόντον ἐπίδλεπον ἦς δὲ γαλαύα,
κὤ καλὰ μὰν τὰ γύαλα, καλὰ δ' ἐμὶν ἀμία κώπα, &c.

Quod est huiusmodi:

Nec tam sum forma turpis quàm dicor: in vnda
Nuper enim vidi ipse meos de littore vultus,
Cùm nulli flarent tranquilla per æquora venti

Hinc illud Maronis sumptum est:

—nuper me in littore vidi,

Quum placidum ventis staret mare—.

Sed & nos ex Seneca paulò plura in Alcyone annotauimus.

d O sancta Venus.] *Amorum & libidinum fautrix & magistra: eas enim prima & inuenit & edocuit. Mantuanus de hac ita canit:*

Mater adulterij Venus est, stupriq; repertrix
Quin & luxuriæ nutrix, & mater amorum, *&c.*

ΖΕΦΥΡΟΥ ΚΑΙ Νότα.

ZEPHYRI ET Noti.

Iacobo Micyllo interprete.

ZEPHYRVS.

ΟΥ πώποτε πομπὴν ἐγὼ μεγαλοπρεπεστέραν εἶδον ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀφ' οὗ ἐμί, νὴ πίνω· σὺ δὲ ἐκ εἶδες, ὦ Νότε; Νό. τίνα ταύτην λέγεις, ὦ Ζέφυρε, τὴν πομπήν; ἢ τίνες οἱ πέμποντες ἦσαν; Ζέ. ἡδίστου θεάματος ἀπηλλάφθης, οἷον οὐκ ἄλλο ἴδοις ἔτι. Νό. παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν γὰρ θάλασσαν ἐργαζόμην, ἐπέπνευσε δέ τι μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ὅσον πρὸς τὴν χώρας. ἦλθεν οὖν οἶδα, ὃν λέγεις. Ζέ. ἀπὸ τὸν Σιδώνιον Ἀγήνορα ἦλθες; Νό. ναί, τὸν τῆς Εὐρώπης πατέρα. τί μέλλει; Ζέ. περὶ αὐτῆς ἐκείνης διηγήσομαί σοι.

NVnquã equidẽ pompam magnificentiorem vidi in mari, ex quo ego sum & spiro: tu verò annon vidisti Note? NOT. Quámnam hanc dicis,[a] Zephyre, pompã? aut quînã sunt qui illã duxerunt? ZEPH. Suauissimo spectaculo caruisti & quale non facile aliud vnquã videris. NOT. Iuxta Rubrũ mare occupatus fui, afflaui autẽ & partem Indiæ nonnullam, quantũ videlicet eius terræ mari adiacet. proinde nihil eorum noui quæ tu dicis. ZEPH. Quid? Sidoniũ illum[b] Agenorem vidisti? NOT. Etiam, Europæ patrẽ scilicet. Quid tũ? ZEPH. De illa ipsa narrabo tibi.

NOT.

Νό. μῶν ὅτι ὁ Ζεὺς ἐρασθεὶς ἐκ ποτοῦ τῆς παιδός; τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ὑπῳσώμην. Ζέ. οὐκοῦν τὸν μὲν ἔρωτα οἶσθα, τὰ μετὰ ταῦτα δ' ἤδη ἄκουσον. ἡ μὲν Εὐρώπη διατερπνόν τι ἐπὶ τῷ ἠϊόνι παίζειν, τὰς ἀλικιώτιδας παραλαβοῦσα· ὁ Ζεὺς δὲ ταῦρος ἀπάτας ἑαυτὸν, σωὶ παίζων αὐτῇς διάπλεως φαιδρός τε γὰρ ὢν ἀνεμπόδιστα, καὶ τὰ κέρατα ὑκαμπῆς, καὶ τὸ βλέμμα ἥμερον ἐσκίρτα οὖν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, καὶ ἐμυκᾶτο ἥδιστον, ὥστε τῷ Εὐρώπῃ ζηλωτὸν εἶναι καὶ ἀναβῆναι αὐτόν. ὡς δ' τοῦτ' ἐγένετο, ἀρμαῦ μὲν ὁ Ζεὺς ὥρμησεν ἐπὶ τὸ θάλαττα, φέρων αὐτὸ, καὶ ἐνέχετο ἐμποσών. ἡ δὲ παννυχίπλαγεῖσα τῷ πράγματι, τῇ μὲν ἔχετο τοῦ κέρατος, ὡς μὴ ἀπολισθάνοι, τῇ ἑτέρᾳ δὲ ἐπιμωμένον τὸν πέπλον ξυνεῖχε. Νό. ἤδη τοῦτο θέαμα, ὦ Ζέφυρε, ἔδεις, καὶ ἐρωτικὸν, νυχόμενον Δία, φέροντα

NOT. *Num quòd Iupiter iã olim amare puellam cœpit? Nam hoc etiam pridẽ sciui.* ZEPH. *Igitur quod ad amorẽ attinet, nosti: quæ verò posteà consecuta sunt, ea nũc audi. Descenderat Europa ad littus ludendi gratia, assumptis secũ æqualibus suis. Iupiter autem in formã tauri assimulatus, ludebat vnà cum ipsis, pulcherrimus tum apparens. Nam & candidus erat, vt nihil suprà, & cornua habebat reflexa pulchrè, vultumq; præ se ferebat admodũ mansuetum ac placidum. Saltabat igitur & ipse in littore, & mugiebat suauissimè, ita vt Europa etiã cõscendere ipsum iã sustineret. Cæterùm vbi hoc factum est, citato cursu Iupiter quidem vnà cum illa in mare prorupit, atq; ibi, vti inciderat, natabat, illa verò admodum perculsa animo ex hac re, sinistra apprehendit ac tenuit cornua, vt ne delaberetur: altera autem manu diffluentem vento vestem continebat.*

NOT. *Dulce hoc spectaculum, Zephyre, vidisti, & amatorium, natantem videlicet Iouem, & ferentem secum amo-*

τῶν ἀγαπωμένων. Ζέ. καὶ μὴν τὰ μετὰ ταῦτα ἥδιόν πως παρασκευή, ὦ Νότε. ἄτε γὰρ θάλαττα ἀνέμων ἀνεμωμένων ἠρέμα ἐγένετο, καὶ τῶν γαληνίων ἐπισπασαμένη, λείαν παρεῖχεν ἑαυτήν. ἡμεῖς δὲ σιωντῶν ἡσυχίαν ἄγοντες, οὐδὲν ἄλλο, ἢ θεαταὶ μόνον τῶν γινομένων παρηκολουθοῦμεν. Ἐρωτῶσι δὲ παραπετόμενοι, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ὡς ἐνίοτε ἄκροις ταῖς ποσὶν ἐπιψαύειν τὸ ὕδατος, ἡμμένας τὰς λαμπάδας φέρουσαι, ἦδον ἅμα Ὑμέναιον. αἱ Νηρηίδες δὲ ἀναδῦσαι, παρίππευον ἐπὶ τῶν δελφίνων ἐπικροτοῦσαι, ἡμίγυμνοι αἱ πολλαί. τό, τε τῶν Τειτώνων γένος, ἔστι ἄλλο μὴ φοβερὸν ἰδεῖν τὴν θάλατταν, ἅπαντα περιχόρευε τῆς παιδὸς. ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐπιβὰς ἁρμάτων ἁρμάτος, παρῳχεῖτό τε, καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης ἔχων, πεπαυμένης, προοδοιπορῶν νηχομένῳ ἀδελφῷ. ἐπὶ πᾶσι δὲ τῆς Ἀφροδίτης

res suos. ΖΕΡΗ. *At vero quæ consecuta sunt, suauiora multò,* c *Note. Nam & mare statim compositis fluctibus quietum fuit, & tranquillitate vltrò attracta placidum ac planum seipsum præbuit. Nos autem omnes silentium agentes, nihil aliud quàm spectatores tantùm eorum quæ fiebant, quasi quidam comites sequebamur. Cupidines verò iuxtà volitantes, paulùm supra mare, ita vt interim summis pedibus contingerent aquam, accensas ferentes faces, Hymenæum cantabant. Nereides autem emersæ vndis, delphinum tergis insidentes obequitabant applaudentes, seminudæ pleræque. Præterea & Tritonum genus, & si quid aliud marinarum aspectu metuendum non est, omnia illa circum puellã quasi choreã ducebant. Nam ipse quidem Neptunus conscenso curru, & quasi pronubus incedens, vnà cum Amphitrite lætus præibat, veluti viam aperiens natanti fratri. Supra omnes autem Venerem*

duc

ἄλλῳ δύο Τείτωνε ἔφερον, ἐπὶ κόχης μεγάλης κειμένῳ, ἄνθη παντοῖα ἐπιπάλλοντα τῇ Μόμφῃ, ταῦτα ἐκφοινίκης ἄχει τὴς Κρήτης ἐγγύς. ἐπεὶ δ' ἐπέβη τῇ νήσῳ, ὁ μὲν ταῦρος οὐκέτι ἐφαίνετο, ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς ὁ Ζεὺς ἀπῆγε τὴν Εὐρώπην ἐς τὸ Δίκταιον ἄντρον, ἐρυθριῶντα, καὶ κάτω ὁρῶντα. ἐπίστατο γὰρ ἤδη, ἐφ' ὅ, τι ἄγοιτο. ἡμεῖς δ' ἐμπεσόντες θύννοις ἄλλοις καὶ ἄλλοις ἐπελάγους μέρος ἀνενεμόμεθα. Νὴ τὸν μακαρίαν Ζέφυρον ἐκείνην, ἐγὼ δὲ γρῦπας καὶ ἐλέφαντας, καὶ μέλανας ἀνθρώπους ἑώρων.

duo Tritones vehebant in concha recubãtem, ac flores omnis generis aſpergentem ſponſæ. Atque hæc à Phœnicia vſq; in Cretam fiebant. Poſtquam autem in inſulam aſcendit, ipſe quidem taurus non amplius apparebat: Iupiter autem apprehẽſam manu Europam, in antrum Dictæum abduxit, erubeſcentem, atque oculos demittentem: intelligebat enim iam ob quam rem ita duceretur. Nos aũt incumbentes mari, alius aliam illius partem flectibus agitabamus. NOT. *O beatum Zephyre te, qui iſthæc videris: ego verò interea Gryphas & Elephantos & nigros homines aſpiciebam.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ZEPHYRVS.] *Ventus eſt tepidus & ſiccus, ab occaſu æquinoctiali aduerſus Eurum in vere ſpirans, quo flante terra hyemali frigore conſtricta aperitur, ac plantæ omnes germinare incipiunt. vnde Claudianus:*

—pater ô gratiſsime Veris
Quid mea laſciui regnas per prata volatu
Semper & aſſiduis irroras flatibus annum.

b Agenoris em.] *Europa Agenoris regis Phœnicum filia, à Ioue ſub tauri ſpecie rapta, & in Cretam aucta dicitur. Atq;*

ex ea

ex ea postea Ioui nati feruntur Minos, Rhadamanthus, & Sarpedon. Ouid. in fine 2. libri Metamorph. eandem fabulam exponit. Et Herodotus libro primo statim ab initio. Ab ea tertiam mundi partem denominatam ferunt. Theocritus in Europa siue Eidyllio 20. suo more hanc fabulam depingit: à quo Ouidius quædam sumpsisse videtur. Herod. lib. 4. ait, nescíri, nec proditum esse à quo quam, vnde dicta sit Europa, nisi quòd ab Europa Tyria dictam referant. c Note.] *Notus seu Auster ventus est meridionalis, exitialis & morbosus. Interdum pro omni vento meridionali capitur.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

μεταμόρφωσις Iouis in Taurum.

Indutus faciem tauri deus ille coruscus,
Auxerit pulchram, de grege Mercurij,
Hæc fuerat Cadmi soror, alto & Agenore nata,
Efficiunt fœdum vina Venusq; pecus.

NVNQVAM.] *οὔπω ποτε* Tu verò non vidisti.] *ἐρώτησις.* Quámnam hanc dicis.] *ἀπερώτησις.* Iuxta rubrum mare.] *Causa τῆς ἀποκρίψεως.* Proinde nihil eorum.] *Conclusio.* Quid? Sidonium illum.] *παρασκευή.* De illa ipsa narrabo.] *ὑποχεσις.* Quæ verò postea.] *ἀξίωσις ad προσοχὴν.* Descenderat.] *Narratio.* Nam & candidus.] *ὑποτύπωσις.* At verò quæ consecuta sunt.] *τὰ μετὰ ταῦτα.* Cupidines verò.] *Descriptio pompæ.* Postquam autem in Insulam.] *τοπογραφία.* Iupiter autem.] *τὰ οἰκεῖα.* Nos autem incumbentes.] *πρόληψις.* O beatum Zephyre.] *Conclusio.*

ΠΑΝΟ-

ΠΑΝΟΠΗΣ ΚΑΙ Γαλήνης.

PANOPES ET Galenes.

Iacobo Micyllo interprete.

PANOPE

Ἐλθὼν, ὦ Γαλήνη, χθὲς, οἷα ἐποίησεν ἡ Ἔρις παρὰ τὸ δεῖπνον ἐν Θετταλίᾳ, διότι μὴ καὶ αὐτὴ ἐκλήθη ἐς τὸ συμπόσιον; Γα. ὃ ξωφλεῖ ὑμῖν ἔχουσα: ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐκέλευσέ με, ὦ Πανόπη, ἀνυμανῶν ἐνδοῦτῳ φυλάττειν τὸ πέλαγος. τί δὲν ἐποίησεν ἡ Ἔρις μὴ παροῦσα; Πα, ἡ Θέτις καὶ ὁ Πηλεὺς ἀπεληλύθεσαν ἐς τὸν θάλαμον, ἅμα τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος παραπεμφθέντων. ἡ Ἔρις δ' ἐν τούτῳ λαθοῦσα πάντας (ἐδυνήθη δὲ ῥᾳδίως, τῶν μὲν πινόντων, ἐνίων δὲ προπινόντων, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι κιθαρίζοντι, ἢ ταῖς Μούσαις ᾀδούσαις πεισχόντων τὸν νοῦν) ἐνέβαλεν ἐς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι παγκαλὸν, χρυσοῦν ὅλον, ὦ Γαλήνη. ἐπιγέγραπτο δὲ· Ἡ καλὴ λαβέτω.

VIdistine, Galene, heri qualia fecit Eris ad cœnam in Thessalia, propterea quòd non & ipsa vocata fuerat ad conuiuium? GAL. Haud conuiuata equidem vobiscum tum fui, nam me Neptunus iusserat tranquillum interea, [a] Panope, seruare pelagus. Sed quid fecit Eris, cùm præsens non adesset? PAN. [b] Thetis ac Peleus concesserant intrò in thalamum, deducentibus ipsos Amphitrite ac Neptuno. Interea autem Eris, clam cæteris omnibus (id quod facile illi tum fuit, aliis bibentibus, quibusdam autem applaudentibus vel Apollini citharam personanti, vel Musis ore modulantibus adhibendo animum) proiecit in conuiuiũ pomum quoddam admodum pulchrum, atq; aureum, Galene, totum. Inscriptum autẽ erat his verbis: Formosa accipiat.

Dum

λυλινθδόμενον ἦλθε, ὥσπερ ἐξεπίτηδες ἥκει ἔνθα Ηρατε καὶ Αφροδίτη καὶ Αθηνᾶ καθήμενοι, καὶ παρῆν ὁ Ερμῆς ἀναλύων μὲν καὶ ἐπιλέγων τὰ γεγραμμένα, ἡμεῖς δὲ Νηρηίδες ἀπεσιωπῶμεν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἐκείνων παρόντων; ἀλλ' ἐποιοῦμεν, ἐκαθήμεθα καὶ αὐτὰ ἐῶμεν τὸ μέλον ἀξίωμα. καὶ ἐμάχετο ὁ Ζεὺς ἀπιστήσων αὐτὸς, καὶ ἄλλως χάριν προσφέρων τὸ πρᾶγμα. ἀλλ' ἐκεῖνος, αὐτὸς μὲν ἐκείνῳ, φησὶ, περὶ τούτου, καὶ δοῖ ἐκείναις αὐτὴ διακάσαι ἀξίως. ἀπιστεῖς ἐμοὶ τῷ Ἰδαίῳ, πρὸς τὴν Πειθὼ πεπαιδαγωγῆσθαι, ὃς οἶδέ τι διαγνῶναι τῷ καλλίονα, φιλόκαλος ὤν, καὶ οὐκ ἂν ἐκεῖνον ἐκείναις καλῶς. Γα. τί δ' ἂν καὶ θεὰ, ὦ Πανόπη; Πα. τύμβον, οἶμαι, ἀπίασι πρὸς τῷ Ἰδαίῳ. Γα. καὶ τίς ἡδὺ μετὰ μικρὸν, ἀπαγγέλων ἡμῖν τῷ κρατοῦντι; Πα. ἥδομαι, φημὶ, οὐκ ἄκρατός, ἡ Αφροδίτης ἀγωνιζομένης, ἢν μή τι πάνυ ὁ διαιτητὴς ἀμβλυώπῃ.

Dum igitur volutatur hoc, tanquam ex compositō iactū peruenit eò loci, vbi Iuno & Venus & Minerua accūbebant. Deinde vbi Mercurius sublato illo legit ea quibus illud inscriptum erat: nos quidem Nereides cum silentio sedebamus: (quid enim agendum erat illis præsentibus?) illæ verò inter se contendebāt, ac quælibet suū illud esse volebat. Et nisi Iupiter se ipsum interposuisset, etiam ad manus vsq; res hæc processisset. Verūm ille, ipse quidē, inquit, non ferā iudicium de hoc (tametsi illæ ipsum iudicare vellent) sed in Idā ad Priami filiū abite, quī & discenere nouit quænam formosior sit, vtpote elegantiæ studiosus & ipse: & non facilè, talis cū sit, iudicauerit malè. GAL. *Quid igitur ad hæc Deæ illæ, Panope?* PAN. *Hodie, arbitror, in Idam abeunt.* GAL. *Et quis veniet paulò pòst qui nobis renūciet eam quæ vicerit?* PAN. *At iam nunc tibi affirmo, quòd nulla alia vincet, vemente m certamen Venere, nisi arbiter ipse omnino cæcutiat.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a PANOPE.] *Nympha marina, vna ex Nereidibus. Virgil. 5. Aen.*

—eumq; imis sub fluctibus audijt omnis
Nereidum, Phorciq; chorus, Panopeaq; virgo, &c.

b Thetis.] *Dea & nympha maris, Nereis filia, mater Achillis & Pelei regis Thessaliæ vxor.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Διηγηλικὸς, de pomo contentionis ab Eride tribus formosissimis deabus obiecto.

Hic narrat Panopes Erides pomumq;, dolumq;,
Vt lites illo mouerit atq; graues,
Priamides legitur iudex, malumq; reportat,
Blanda Venus: tantum cæca libido potest.

AVDISTINE.] ἐρώτησις αὐτὴ τῆς προοιμίου. Propterea quòd non.] αἰτιολογία. Haud conuiuata.] ἄρνησις. Sed quid fecit.] περιστοιχὴ ζηλική. Thetis ac Peleus concesserant.] διήγησις. Interea autem.] occasio. Id quod facile.] ἡ δημώδαμις. Proiecit in conuiuium.] τὸ πραχθὲν ἠγέρμον. Dum igitur.] τὸ μέσον. Ille verò.] ἡ ἔκθεσις. Et nisi Iupiter.] τὸ ὀκβεσόμενον κατὰ πλαστὸν Non feram iudicium.] *Recusat Iupiter iudicium.* Sed in Idam ad Priami filium abite.] *Iudicem alium constituit.* Quid igitur.] *Deæ ad iudicem abeunt.* At iam nunc tibi.] τὸ μαίτδμα κῦ ἀποκείμεν.

MORTVO-

ΣΙΜΥΛΟΥ ΚΑΙ Πολυστράτου.

SIMYLI ET Polystrati.

Erasmo Roterodamo interprete.

ΣΙΜΥΛΟΣ.

ΗΚας ποτε, ὦ Πολυστρατε, ἢ σὺ παρ' ἡμᾶς, ἔτη οἶμαι, οὐ πολὺ ἀφδιοντα τῶν ἑκατὸν, βιοὺς βιωκώς. Πο. ὀπτὼ ἐπὶ δέκα ἐνενηκοντα, ὦ Σίμυλε. Σί. πῶς δὲ τὰ μετ' ἐμὲ ταῦτ' ἐβίους τριάκοντα; ἐγὼ γὰρ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντά σου ὄντ' ἀπέθανον. Πο. ὑπερῆλθε, ἢ μοὶ δοκεῖ παράδοξον τὸ δόξαι. Σί. παραδόξον, ἢ γέρων τις καὶ ἀσθενὴς, ἄτεκνός τε. πῶς ἔτι, ἔδοξε ταῖς ἐμοῖρ' ἐμὲ ἀμύαδα. Πο. τὸ μὲν πρῶτον ἅπαντα ἐδυνάμην, ἔτι νέος παῖδάς ὡραίους ἔχων πολλοὺς, καὶ γυναῖκα ἀβρόταταν, καὶ μύρα, καὶ οἶνον ἀνθοσμίας, καὶ τράπεζαν ὑπὲρ τὰς ἐν Σικελίᾳ. Σι. καινὰ

VEnisti tandē & tu Polystrate, ad nos, quum annos vixeris haud multò pauciores centū opinor. POL. Nonaginta octo, Simyle. SIM. Sed quinam triginta istos annos egisti, quibus mihi fueras superstes? Nam ipse perij te fermè septuagenario. POL. Quàm suauissimè profectò, etiam si hoc mirū tibi videbitur. SIM. Mirum verò, siquidem tibi primùm seni, deinde inualido, postremò etiam orbo quicquam poterat esse in vita suaue? POL. Principiò nihil erat quod non possem: præterea pueri formosi complures aderant, tum mulieres nitidissimæ, vnguenta, vinum mirè fragrans, postremò [a] mensæ vel Siculis illis lautiores. SIM.

Noua

καινὰ ταῦτα. ἐγὼ γάρ σε πάλαι ἐνόμιζον ἠπισάμην. Πο. ἀπ' ὑπέρῤῥᾳ μοι, ὦ γύναι, παρ' ἄνωθεν τἀγαθά, καὶ ἔνθεν μὲν οὐδὲν ἐπὶ θύρας ἐφοίτων μάλα πολλοί. μετὰ δὲ, παυσαμένου μου λοιμοῦ πανταχόθεν τῆς γῆς κάτωθεν. Σί. ἐτυράννεις, ὦ Πολύδρατε, μετ' ἐμέ; Πο. ἔγε, ἀπ' ἐρασὰς εἶχον μυείας. Σί. εἶτα ἐρασὰς σὺ τηλικοῦτος ὤν, ὀδόντας τέτταρας ἔχων; Πο. νὴ Δία τοῦτο ἀεί σε γε ἐν τῇ πόλει ἠνίκα μὲν ἠνώχλει φανερὸν, ὡς ὁρᾷς, ὄντα, ἠνίκα δὲ ἐλήθετο πάλιν, καὶ κορυσσόμενα ὑπερήδοντο θεραπεύοντες, καὶ μακάριος ἐγὼ αὐτῶν ὅν τινα ἂν ἠθέλησα. Σί. μῶν καὶ σύ τινα, ὥσπερ ὁ Φάων τὴν Ἀφροδίτην, ἐκ Χίου διαπορθμεύσας, ἔτα ὠὴ ἐξαμιγόφθονον νέον ἔναι, καὶ καλὸν ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ ἀξίρασον; *Noua narras : nam ego te planè sordidum ac parcissimum esse sciebam.* POL. *Atqui, vir præclare,* [b] *ex alienis arcis opes mihi subscatebant. Tum diluculò protinus quamplurimi mortales ad fores meas ventitabant, simulq; ex omni rerum genere, quæ terrarum vbiuis pulcherrimæ reperiuntur, munera deportabantur.* SIMYL. *Num me defuncto regnum gessisti?* POL. *Minimè : verùm amantes habebam innumeros.* SIM. *Non possum non ridere. tú ne amantes, tantus natu quum esses, vixque tibi dentes supereſſent quatuor?* POL. *Habebam per Iouem equidem optimates ciuitatis : quumq; essem tum senex, tum caluus, sicuti vides, præterea lippiens etiam, ac senio cæcutiens, postremò naribus mucosis, tamen cupidissimè mihi inseruiebant, adeò vt is felix videretur, quemcunque vel aspexissem modò.* SIM. *Num tu quoq; quemadmodum* [c] *Phaon ille, Venerem aliquam è* [d] *Chio transuexisti, vt ob id optanti tibi illa dederit rursum ad iuuentam redire, ac denuò formosum atque amabilem fieri?*

Πο. ἔκ, ἀλλὰ τοιοῦτος ὤν, οἷος ἐπόθεις ἰδεῖν. Σί. αἰνίγματα λέγεις. Πο. καὶ μὲν πρόδηλός γε ὁ ἔρως οὐδενὶ πολὺς ὤν, ὁ παρὰ τὰς ἀτέκνους καὶ πλουσίους γέροντας. Σί. νυνὶ μανθάνω σε τὸ λαμπρὸν ὃ θαυμάσιε, ὅτι παρὰ τῆς χρυσῆς Ἀφροδίτης ἦλθες. Πο. ἀτὰρ, ὦ Σίμυλε, οὐκ ὀλίγα τῶν ἐρασῶν ἀφελήσαιμι, μονονοχὶ περισπώμενος ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἐθρυπτόμην ἄν ποτε ἀκις, καὶ ἀπεκλεισάν τινας ἐνίους. οἱ δ' ἐμοὶ μὲν ἐφθόνουν ἐν τῇ πρὸς ἐμὲ φιλοτιμίᾳ. Σί τέλος δ' ὅμως, πῶς ἐβασάνισας περὶ τῶν κτημάτων; Πο. ἐς τὸ φανερὸν μὲν ἕκαστον αὐτῶν κληρονόμον ἀπελιπεῖν ἔφασκον· ὁπότε δ' ἐπίσευέ τι, καὶ ἰσχυρότατόν τι ἐπεδείκνυεν ἑαυτόν. ἅπασι δὲ τὰς ἀληθεῖς διαθήκας ἐκείνας ἔχων κατέλιπον, οἰόμενον ἅπασι φράζειν.

Σί.

POL. Haud quaquam: quin magis quum talis esſem, qualem dixi, tamen supra modũ adamabar. SIM. [e] Aenigmata narras. POL. At qui notiſsimus eſt hic amor, quum vulgo ſit frequens, nempe erga ſenes orbos diuites. SIM. Nunc tua forma vnde tibi profecta fuerit, intelligo, vir egregie, nimirum ab aurea illa Venere. POL. Veruntamen non parùm multas commoditates ab amantibus tuli, Simyle, propemodum etiam adoratus ab illis. Porrò ſæpiùs etiam quaſi procax illis illudebam, excludens interdũ nonnullos eorum, interim illi inter ſeſe decertabant, & in ambiendis primis apud me partibus alium alius anteire nitebatur SIM. Sed age, de facultatibus tuis quid tandẽ ſtatueras? POL. Palàm quidem affirmabam, me vnumquenque illorum relicturum hæredem: id ſi illi quum crederent futurum, certatim ſe quiſque obſequentiorem atque adulantiorem præbebat. Cæterùm alteras illas veras tabulas, quas apud me ſeruauerat, reliqui, in quibus omnes illos [f] plorare iuſsi.

SIM.

Σί. Τίνα δ' ἂ τελευταῖα τὸν κληρονόμον ἔσχον; ἢ πότινα τῶν ἀπὸ τοῦ γένους; Πο. ὁ μὰ Δί', ἀλλὰ νεανίσκόν τινα τῶν παρακίων τῶν ἀρίστων Φρύγα. Σί. ἀμφὶ πόσ' ἔτη, ὦ Πολυστράτη; Πο. σχεδὸν ἀμφὶ τὰ ἑπτακαίδεκα. Σί. ἤδη μανθάνω· ἆ τινά σοι ἐκκαίδεκα ἔτη ἐχαρίζου. Πο. πολὺ ἀλλὰ πολὺ ἱκάνωμ' ἀξιώτερον κληρονομεῖν, ἢ καὶ βάρβαρον ὄντα, καὶ ἔλευθερον, ὃν ἤδη καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄιακοι θεραπεύουσιν. ἐκεῖνον δοίνυν ἐκληρονόμησέ μου, καὶ υἱὸν ἐν τοῖς εὐπατρίδαις ἀριθμεῖται, ἀπεξυρημένον μὲν τὸ γένειον, καὶ βαρβαρίζων. Κόδρου δὲ εὐγενέστερον, καὶ Νιρέως καλλίονα, καὶ Ὀδυσσέως σωφρονέστερον εἶναι φασί. Σί. οὔ μοι μέλει. καὶ στρατηγήσάτω γε Ἑλλάδος, ἢ λυκᾶ. ἐκεῖνοι δὲ μὰ κληρονομάτωσαν μόνον.

SIM. *At posteræ illæ tabulæ quem pronunciabant hæredem? num è cognatis quempiam?* POL. *Non per iouem, imò nouitium quendā ex formosis illis adolescentulis, natione & Phrygem.* SIM. *Quot annos natum Polystratē?* POL. *Vigintí fermè.* SIM. *Iam intelligo quibus obsequijs ille te demeruerit.* PO. *Attamen multò illis dignior qui scriberetur hæres, etiam si [h] Barbarus erat ac perditus, quem iam ipsi etiā optimates colunt, captantq;. Is igitur mihi extitit hæres, idq; [i] inter patricios numeratur, subrasomento, barbaroq; cultu ac lingua: quin eum [k] Codro generosiorē, [l] Nireo formosiorem, [m] Vlysse prudentiorem esse prædicāt.*

SIM. *Non laboro, vel totius Græciæ sit imperator, si libet, modò ne illi potiantur hæreditate.*

a MENSAE Siculis lautiores.] *Ea semel de Siculorum deliciis in animos hominum impressa opinio, perpetuò inualuit, quibus olim nihil inquinatius, nec mollius.* Plato hanc dictionem *vsurpauit* πολιτικῶν γ. *Athenæus libro* 12. *copiosè de illis. Macrobius libro Saturnalium septimo: Modum eum seruat qui sui potens est, & in mensa Sicula vel Asiana. Hæ pro lautis & opiparis leguntur. Lucian. in Demosthenis encomio vocauit Syracusanas, immodicè lautas & opiparas. Syracusani enim opibus adfluentes, conuiuiorum luxui nimiùm indulgebant.* *b* Ex alienis arcis opes mihi subscatebant.] *Quibus rebus sibi comparauerit diuitias, exponit.* *c* Phaon.] *Phaonem à Venere iuuentuti restitutum, extat epistola Sapphus inter Ouidianas. Is trajectandis viatoribus de ripa in ripam victum sibi quæstauit. Cumque semel Venerem, nulla promissa mercede transuexisset, ignorans quòd dea esset, ab ea vnguenti alabastrum dicitur accepisse mercedis loco, eoq; oblitus omnium formosissimus euasisse, eximiaque pulchritudine cùm alias mulieres Mityleneas, tum præcipuè Sappho poëtriam ad sui amorem allexisse.* *d* Chio.] *Insula matris Aegæi, quæ habet* 28. *milliaria in circuitu, vnde & laudatissima mastiche adfertur. & Homerus vates Chius est dictus.* *e* Aenigmata narras.] *obscurè loqueris. Nam ænigma authore Quintiliano, nihil aliud est quam obscura allegoria. Scrupos veteres appellarunt.* *f* Plorare iussi.] *Ita autem Græcos loqui solitos, vt plorare iuberent eos quos à se contumeliosè dimitterent, notum est. Idem in Tragopodagra:* ἐγὼ δέ τεύξις πᾶσιν οἰμώζειν λέγω. Id est, *sed omnibus illis nil nisi plorare impero. Idem in primo Necricorum dialogo:* σὺ δὲ οἰμώζειν αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ λέγε. Id est, *Tu verò plorare illos meo nomine iube. De hac autem Ipruegata voce fusiùs à nobis scriptum est in collectaneo Adagiorum.* *g* Phrygem.] Φρύξ *gentile, à Phrygia deductum, cuius fœmininum est Phrygia. Virg.* 9. *Aeneid.*

O verè Phrygiæ, (neq; enim Phryges) ite per alta
Dindyma — *Phrygia minoris Asiæ regio, Cariæ, Lydiæ,*

diæ, Mysiæ & Bithyniæ finitima. Cic. pro Luc. Flacco in testes Asiaticos: Asia vestra constat ex Phrygia, Mysia, Caria, Lydia. Vtrum igitur nostrum, an vestrum est hoc prouerbium: Phrygem plagis fieri solere meliorem? h Barbarus.] *Phryges pro barbaris habiti fuerunt. Ioan Trezes in historia omnigena, ὡς βεβαρβάρωσαι πρὸ τοσούτου ἀληθείας: id est, & factus es barbarus tanto tempore apud Troianos commoratus. In Phrygia autem est Troia prouincia, cuius caput Ilium fuit, olim regio Priami. i* Inter patricios.] *Senatorum progenies, quibus plebeij opponebantur, ὑπατρίδαι. k* Codro generosiorem.] *hinc ἀπὸ κόδρου, id est, Codrigenæ dicuntur, qui antiqua prosapiæ nobilitate illustres sunt, vt Themistius refert. Codrus enim singulari in patriam pietate præcipuè nobilis fuit. Nam quum Atticis bellum esset a Iuerſus Dores, proditumque esset oraculo, victoriam penes Athenienſem populum futuram, si rex illorum ab hostibus fuisset occisus: Codrus patriæ gloriam ſua incolumitate chariorem habens, ignota specie hostem prouocauit, & interemptus est. hæc etiam apud Zeſ nobium interpretati ſumus. Hanc rem latè deſcribit oratione aduerſus Leocratem Lycurgus, & Velleius Paterculus. l* Nireo formosiorem.] *Erat omnium Græcorum qui ad Troiam nauigarunt ſpecioſiſſimus: infra tamen Achillem, ſed erat imbecillis. m* Vlyſſe prudentiorem.] *Fingitur ab Homero vir multa præditus prudentia & facundia: egregius bello, & laborum patientiſſimus.*

ΑΙΑΚΟΥ, ΠΡΩΤΕσιλάϊ, Μενελάϊ, καὶ Πάριδος.

AEACI, PROTEſilai, Menelai, ac Paridis.

Iacobo Micyllo interprete.

AEACVS.

Τί ἄρχεις, ὦ Πρωτεσίλαε, τῶν Ἑλενῆ πεσόντων; Πρω. ὅτι δι' ταῦτα, ὦ Αἰακέ,

QVamobrē, Proteſilaë, in Helenā irruens, ſtrangulas illā? PRO. Quia huius cauſa,

Αἰακὴ, ἀπέθανον, ἡμιτελῆ μὲν τὸν δόμον λαλιπὼν, χήραν δὲ τὴν νεόγαμον γυναῖκα. Αἰ. αὐτίαν ζώνυμι τὴν Μενέλαον, ὅστις ὑμᾶς ὑπὲρ ζυγάτης γυναικὸς ἐπὶ Τροίαν ἤγαγεν. Προ. τί δὲ λέγεις, ἐκεῖνόν μοι αἰτιατέον. Με. ἀκ ἐμὲ, ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ δικαιότερον τὸν Πάριν, ὃς ἐμοῦ τοῦ ξένου τὴν γυναῖκα, παρὰ πάντα τὰ δίκαια, ὥχετο ἁρπάσας. οὐτος γὰρ οὐκ ἀπὸ μόνου, ἀλλ' ἀπὸ πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων ἄξιος ἀπολέσθαι, τοσούτοις θανάτοις ἄξιος γεγενημένος. Προ. ἄμεινον ὅτω. σὺ ζημιαρέθω, ὦ Δύσπαρι, καὶ ἀφήσω ποτὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν. Πα. ἄδικα ποιῶν, ὦ Πρωτεσίλαε· καὶ ταῦτα, ὁμότεχνον ὄντα ζωγράφου γὰρ κἀγὼ τὸν αὐτὸν ἐμοὶ, καὶ ζῶν αὐτῷ ἐγὼ κατέσκημμα. οἶσθα δ', ὡς ἀκούσιόν τί ὅτι, καί τις ὑμᾶς δαίμων ἄγει, ἵνθα ἄρ' ἐθέλητε καὶ ἀδωάζων ὄτιν, ἀντιτάσθαι αὐτῷ. Προ. τί δὲ λέγεις ἄθλιόν μοι τὸν ἔρωτα ἔρη ταῦθα λαβεῖν δωρεὰν ἰών.

Aeace, imperfecta quidem domo relicta, & vidua vxore, quam nuper duxi, reddita, mortuus sum. ÆAC. *Accusa igitur Menelaum, quū vos omnes pro tali coniuge recuperanda contra Troiam duxit.* MEN. *Nequaquam me, sed multò iustius Paridem, qui hospiti mihi vxorem contra omne ius eripuit. Hic enim non modò abs te, verùm ab omnibus tum Græcis cū Barbaris meritò strangulari debebat, vt qui tam multis mortis causa extiterit.* PROT. *Melius hoc. Proinde, malè nominate Pari, nunquam te dimittam è manibus.* PARIS. *Iniuriam adeò nō facis Protesilae idq; eò magis, quòd eandem tecum artem exerceo. Nam & amori etiam deditus ipse sum, & ab eo dē deo quasi vinctus teneor. Nosti autem quòd quædam sunt quæ inuitis nobis geruntur, & nescio quis deus nos ducit quocunq; ipsi placet, atque impossibile est illi repugnare.* PROT. *Recte dicis. Vtinam igitur Cupidinem ipsum hīc comprehendere mihi liceat.*

ÆAC.

Αἰ. ἐγὼ σοι καὶ περὶ τοῦ ἔρωτος ἀπεκινδύνευσα τὰ δίκαια. φύσει γὰρ αὐτὸς μὲν, τοῦ ἱεροῦ ὢν Πανειδὴ ἔοικε γεγενῆσθαι αἴτιος· τοῦ θανάτου δὲ σοι ἀδελφὰ ἄλλον, ὦ Πρωτεσίλαε, ἢ σεαυτὸν, ὃς ἐκλαθόμενος τῆς νεογάμου γυναικὸς, ἐπὶ πᾶσι φιλοτιμηθεὶς τῇ Τροίᾳ δὲ, οὕτω φιλοκινδύνως καὶ ἀφειδουμένως πρὸς πάντων ἐξήλθες τῶν ἄλλων, ἀδόξως ἐραθεὶς, δι' ὧν πρῶτος ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανες. Πρω. οὐκοῦν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ σοι, ὦ Αἰακὲ, ἀπεκινδύνευσα δικαιότερα. οὐ γὰρ ἐγὼ τούτων αἴτιος, ἀλλ' ἡ μοῖρα, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς οὕτως ἐπικεκλῶσθαι. Αἰ. ὀρθῶς. τί οὖν τοῦτο αἰτιᾷ;

Æac. At ego etiam pro Cupidine tibi respondebo quæ iusta videntur. Sic enim ille dicet, sese quidem Paridi fuisse fortassis causam amandi: sed mortis causam tibi fuisse neminem alium, quàm teipsum, Protesilaë, qui clam vxore nuper ducta, postquam appropinquabatis Troadi, ita omni contempto periculo, & velut desperatus ante reliquos omnes in littus exilijsti, gloriæ nimirum cupidus, propter quam & primus in egressu nauium occisus fuisti. Prot. Proinde & ego pro me ipso tibi, Aeace, respondeo multò iustiora quàm tu. Neque enim ego mihi horum causa fui, sed fatum, & quòd iam inde ab initio ita prædestinatum fuerat. Æac. Probè: quid ergo istos accusas?

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

De Protesilao, primo Græcorum, interfecto.

Atridi eripiens Helenam Priameïa proles,
Amisit regnum post duo lustra suum.
Protesilaus erat, cecidit qui primus Achiuûm:
Ardoris Paridis causa Cupido fuit.

QVAMOBREM.] *Inuestigatio facti.* Quia huius.] *causæ redditio.* Accusa igitur Menelaum.] *Culpam in Menelaum reijcit.* Multò iustius Paridem.] *Verior causa.* Hic enim.] ἀπεροφή, *strangulatur Paris* Mortis causa extitit.] ὀδυρμός. Iniuriam adeonum.] *Ratio.* Idq; eò magis.] *confirmatio* μελαστιλικὴ ἐις τὸ αἰαγκαῖον στοιχεῖς. Rectè dicis vtinam.] ἐπίκρισις ἢ ἀχή. At ego pro Cupidine respondebo.] ὑπόκρισις. Sic enim ille dicit.] ἀπολογία τὸ ἔρωτ ὼ πάσῃ ῥητορικῇ. Ita omni contempto.] τὸ αὐλον κύδος. Gloriæ nimirum.] τὸ αἰλατόν. Proinde.] Επίλογ ὼ μελαστιλικὸς ἐις τὴν ἐ στοιχεῖν μοῖραν.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΙΑΚΟΥ, Πυθαγόρου ἢ Σωκράτους.

MENIPPI ET Aeaci, Pythagoræ & Socratis.

Iacobo Micyllo interprete.

MENIPPVS.

ΠΡὸς τὸν Πλάτωνα, ὦ Αἰακὲ, φράσόν μοι τὰ ἐν Ἅιδου πάντα. Αἰ. οὐ ῥᾴδιον, ὦ Μένιππε, ἅπαντα, ὅσα μέντοι κεφαλαιώδη.

PEr Plutonem, ô Aeace, expone mihi quæso hîc quæ apud inferos sunt omnia. AEAC. Haud facilè, Menippe, omnia: verùm quæ summatim, & velu-

καὶ δηλῶσαι, μάνθανε. οὗτοσὶ μὲν ὅτι Κίρβηρός ἐστιν, οἶδα, καὶ τὴν πορθμέα τόνδε, ὃς σε διεπέρασε, καὶ τὸν λιμένα. καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἑώρακας τοσοῦτον. Μι. οἶδα ταῦτα, καὶ σὲ, ὅτι συλλαβὰς. καὶ τὸν βασιλέα ἄδον, καὶ τὰς Ἐριννύς. τοὺς δ' ἀνθρώπους μοι τοὺς παλαιοὺς δεῖξον, καὶ μάλιστα τοὺς ἐπισήμους αὐτῶν. Αἰ. οὗτος μὲν Ἀγαμέμνων, οὗτος δ' Ἀχιλλεύς, οὗτος δὲ Ὁμηρύδης πλησίον· ἔπειτα Ὀδυσσεύς, εἶτα Αἴας καὶ Διομήδης, καὶ οἱ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων. Μι. βαβαὶ Ὁμηρε, οἷάδε τὰ ῥαψῳδιῶν τὰ λιφάλαια χαμαὶ ἐρριμμένα, ἄγνωστα καὶ ἄμορφα, κόνις πάντα, καὶ λῆρος πολύς, ἀμφηρὰ ὡς ἀληθῶς λαρίσματα. οὗτος δή, ὦ Αἰακέ, τίς ἐστιν; Αἰ. Κῦρός ἐστιν. οὗτος ὁ Κροῖσος, καὶ παρ' αὐτὸν Σαρδανάπαλος. ὁδὶ ὑπὲρ τούτους Μίδας, ἐκεῖ-

& veluti per capita indicari possunt, hæc accipe. *Hic* quidem quòd Cerberus sit, nosti. Deinde & portitorem hunc nosti, qui te traiecit: prætereà & lacum, [a] & Pyriphlegethontem iam vidisti cùm ingressus es. MEN. Noui hæc, & prætereà te quoq; quòd hîc in vestibulo sedes, atque aditum observas. Etiam regem ipsum vidi & Furias. Homines verò priscos quæso ostende, & maximè eos qui inter cæteros nobiliores fuêre. ÆAC. *Hic* quidē *Agamemnon est*, *ille autem Achilles*. [b] *Rursum hic Idomeneus, qui propiùs assidet post hunc, Vlysses: deinceps Aiax*, & *Diomedes*, & *cæteri Græcorum* præstantissimi. MEN. *Papæ Homere, vt tibi Rhapsodiarum tuarum capita humi proiecta iacent, ignobilia atque obscura*, cinis ac pulvis omnia, & nugæ meræ: denique (verè vt abs te dictum est) capita infirma & caduca. *Sed hic, Aeace, quisnam est?* ÆAC. *Cyrus est, ille autem Crœsus, & iuxta ipsum Sardanapalus. Vltra hos autem Midas, & de-*

ἐκεῖνον & τὸν Ξέρξην. Μι. ἔτα σὺ, ὦ λάθαρμα, ἢ Ἕλλας ἴφοβ᾽ τι, ξωγνιῶτα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον, διὰ δὲ τῶν ὀρῶν πλὴν ἐπιθυμοῦντα; οἷόν γε ὁ Κροῖσός ὅτι; ἢ Σαρδανάπαλον δέ, ὦ Αἰακέ, κατάξαι μοι κατὰ μόρος ἐπίτριψον. Αἰ. μηδαμῶς· διαθρύψεις γὰρ αὐτοῦ τὸ κρανίον, γυναικεῖον ὄν. Μέ. ἐκεῖνον, ἀπὸ πασσάλου μαί γε πάντως ἀνθρωπώδη ὄντι. Αἰ. βέλτιον δὲ ἐπιδείξω καὶ τοὺς σοφούς; Μι. νὴ Δία γε. Αἰ. πρῶτος οὗτός σοι ὁ Πυθαγόρας ἐστί. Μέ. χαῖρε, ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἀπόλλον, ἢ ὅ τι ἂν ἐθέλῃς. Πυ. νὴ, καὶ σύγε, ὦ Μένιππε. Μι. οὐκ ἔτι χρυσοῦς ὁ μηρός ἐστί σοι; Πυ. οὐ γὰρ. ἀπὸ φέρε ἴδω ἔ τι σοι ἐδώδιμον ἐν πήρᾳ ἔχεις. Μι. ἀνάμνησας, ὦ γαθὲ, ὡς καὶ οὐ τοῦτό σοι ἐδώδιμον. Πυ. ἀλὸς μόνον· ἄπαντα δὲ νεκροῖς δόγματα

inceps ille Xerxes. MEN. Et te, ô scelestè, tota exhorruit Græcia, iungentem pontibus Hellespontum, & per ipsos montes nauibus trajicere affectantem? Qualis verò & ipse Crœsus est? Cæterùm Sardanapalo quæso huic, Aeace, permitte vt demulceam caput, inflicto colapho. ÆAC. Nequaquam: comminueres enim ipsi caluariam, muliebris ac fragilis adeò cùm sit. MEN. At certè tamen amplexabor illum, vtpote femiuirum ac mulierosum planè. ÆAC. Visne tibi ostendam & doctos illos? MEN. Per Iouem etiam. ÆAC. Primus en hic tibi Pythagoras est. MEN. Salue Euphorbe, siue Apollo, siue denique quodcunque voles. PYTHAG. Ita sanè, & tu vtique Menippe. MEN. Quid? an non ampliùs aureum istud femur habes? PYTHAG. Non: sed age cedo si quid manducabile tibi habet pera ista. MEN. Fabas habet, quare nihil hic est quod tu manducare queas. PYTHAG. Da modò. Nam hic apud manes alia dogmata at-

τα (ἔμαθον γὰρ) ὡς ἀδρὰ ἴδον, λυαμοι καὶ λιφαλὰ τοκάων ἐνθάδε. Αἰ. οὗτος δὴ Σόλων, ὁ Ἐξηκεστίδης, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος, καὶ παρ' αὐτὸς Πιττακὸς, καὶ οἱ ἄλλοι. ἐπὶ δὲ πάντας ἴσαιν, ὡς ὁρᾷς. Μέ. ἄλυποι οὗτοι, ὦ Αἰακὲ, μόνοι, καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ σποδῷ πλέως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ τοῖς φλυκταίναις ὅλος ἐξωθηκὼς, τίς ἐστιν; Αἰ. Ἐμπεδοκλῆς, ὦ Μένιππε, ἡμίφλεκτος ἀπὸ τῆς Αἴτνης παρών. Μέ. ὦ χαλκόπυβλε τις, τί παθὼν σαυτὸν ἐς τὸν κρατῆρας ἐνέβαλες; Ἐμ. μελαγχολία τις, ὦ Μένιππε. Μέ. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ ψυχοδοξία καὶ τῦφος, καὶ πονηρὰ ὁμοῦ ῥυφὰ, ταῦτά σοι ἀπλωθράκωσεν αὐτοῖς κρημνίσιν ἐκ ἄξιον ὄντα πλὴν ἀπ' ὀλίγου σοι τὸ σῶμα ὤνησεν. ἐφωράθης γὰρ ἤδη ὑπὸ σοῦ. ὁ Σωκράτης δ', ὦ Αἰακὲ, πῶ

ta atque instituta didici: nempe quòd nihil hîc inter se similes sunt fabæ & patrantium testiculi. ÆAC. Porrò hic Solon est, filius Execestidis. præterea ille Thales, & iuxta ipsos Pittacus, & cæteri illi: septem autem omnes sunt, vt vides. MEN. Læti hi sunt, Aeace, soli, atque alacres præter cæteros. Sed hic oppletus cinere, tanquam subcinericius panis aliquis, hic crebris pustulis quasi sufferuefactus, quisnam est? ÆAC. Empedocles, Menippe, semicoctus ab Aetna monte huc profectus. MEN. O æripes optime, quid obsecro acciderat tibi, cur teipsum in crateres Aetnæ inijceres? EM. Insania quædam, Menippe. MEN. Non, per Iouem, sed inanis quædam gloriæ affectatio, & fastus, & multa dementia: hæc te conflagrare fecerunt vnà cum ipsis crepidis, cùm dignus minimè esses. Veruntamen nihil tibi commentum istud profuit. deprehensus enim es & ipse mortuus. Cæterùm Socrates ille, Aeace, vbi loco-

rum

πῶ ποτι ἆρά ἐστι; Αἰ. μετὰ Νέστορ & καὶ Παλαμήδους ἐκεῖν & πλησίον τὰ πολλά. Μέ. ὅμως ἐβουλόμην ἰδεῖν αὐτὸν, ἔπου ἐνθάδε ἐστίν. Αἰ. ὁρᾷς τὸν φαλακρὸν; Μέ. ἅπαντες φαλακροί εἰσιν, ὥστε πάντων ἂν ἓν τοῦτο τὸ γνώρισμα. Αἰ. τὸν σιμὸν λέγω. Μέ. καὶ τοῦθ' ὅμοιον, σιμοὶ γὰρ ἅπαντες. Σω. ἐμὲ ζητεῖς, ὦ Μένιππε; Μέ. καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες. Σω. τί τοὶν Αθλύας; Μέ. πολλοὶ τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγουσι καὶ τὰ γε σχήματα αὐτὰ καὶ βαδίσματα ἐθιάσατό τις, ἄκροι φιλόσοφοι μάλα πολλοί· τὰ δ' ἄλλα ἰδιῶται, οἶμαι, οἵ & ἦκε παρά σοι Αἰσχίν &, καὶ Πλάτων αὐτὸς, ὁ μὲν ἀρτίως μύρου, ὁ δὲ τὸν ἐν Σικελίᾳ τυραννικὸν θεραπεύειν ἐκμαθών. Σω. περὶ ἐμοῦ δὲ τί φρονοῦσιν; Μέ. εὐδαίμονα, ὦ Σώκρατες, ἄνθρωπον & ἔ, τἄλλα τοιαῦτα. πάντων

rum tandem est? ÆAC. cum Nestore ac Palamede ille plerũq; nugatur. MEN. Cuperem tamen videre ipsum, sicubi locorum hic foret. ÆAC. Vidésne caluum illum? MEN. At omnes hic calui sunt, quare omnium æquè notatio hæc fuerit. ÆAC. Simum istum dico. MEN. Etiam hoc simile omnium est: nam & simi omnes sunt. SOCR. Mene quæris, Menippe? MEN. Teipsum, Socrates. SOCR. Quo pacto res Athenis se habent? MEN. Multi iuuenum philosophari se profitentur: ac habitum certè ipsum & incessum si quis aspiciat, meri philosophi videntur, admodum multi. Cæterùm autem vidisti opinor qualis & Aristippus huc ad te venerit, & Plato ipse, alter quidem olens vnguenta, alter autem in Sicilia tyrannis adulari doctus. SOCR. At de me quid sentiunt? MEN. Beatus, Socrates, quispiam es, quod ad huiusmodi res vtique pertinet.

ἀνδρα γεγενῆσθαι, καὶ πάντα ἐγνωκέναι ταῦτα (λέγω γὰρ, οἶμαι, τἀληθῆ λέγειν) ἀδίην ἀπόλοτο. Σω. καὶ αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα πρὸς αὐτὸς, οἱ δ' ἐρωνείαν ὥοντο τὸ πρᾶγμα εἶναι. Μέ. τίνες δ' οὗτοί εἰσιν, οἱ ταῦτα; Σω. Χαρμίδης, ὦ Μένιππε, καὶ Φαῖδρος, καὶ ὁ τοῦ Κλεινίου. Μέ. νὴ γε, ὦ Σώκρατες, ὅτι μαλ' ἀνταῦθα μέτα τῶν σῶν τέχνων, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. Σω. τί γὰρ ἄλλο κάλλιον πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡμῶν κατάκεισο, εἰ δοκεῖ. Μέ. μὰ Δί' ἔγωγ' ἥκιστα Κροῖσόν γε καὶ Σαρδανάπαλον ἄπειμι, πλησίον οἰκήσων αὐτῶν· ἔοικα γὰρ οὐκ ὀλίγα γελάσεσθαι, οἰμωζόντων ἀκέων. Αἰ. μαλ' ἐγὼ ἤδη ἄπειμι, μὴ καί τις ἡμᾶς νεκρῶν λάθῃ ἀφανυγών· τὰ ποικίλα δ' ἴσως ὄψεσθε, ὦ Μένιππε. Μέ. ἄπιθι, καὶ γὰρ τί γὰρ ἱκανὰ, ὦ Αἰακέ.

net. Omnes itaque te admirabilem fuisse virum existimant, atque omnia cognouisse hæc (decet enim opinor verum hîc dicere) cùm nihil scires. SOCR. Et ipse dicebam hæc ad illos, sed illi tum simulationem quandam eam rem esse putabant. MEN. Sed quinam isti sunt circa te? SOC. Charmides, Menippe, & Phædrus, & Cliniæ filius ille. MEN. Euge Socrates, quoniam & hic artem tuam exerces, neque formosos istos negligis. SOC. Quid enim aliud quod quidem suauius sit, agerem? Sed huc propiùs nobiscum recumbe, si videtur. MEN. Non, per Iouem: ad Crœsum enim & Sardanapalum redeo, prope illos habitaturus. Videor quippe mihi non pauca habiturus ibi esse quæ rideam, quando plorantes illos audiam. ÆAC. Et ego quoque iam abeo, ne quis mortuorum clam nobis subducat sese. Pleraque autem alia videbis, Menippe, quando iterum conueniemus. MEN. Abeas licet: nam & hæc Æace vidisse sufficit.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a ET Pyriphlegethontem.] *Pyriphlegethon fluuius inferorum, de quò Lucian. de Luctu.* *b* Rursum hic Idomeneus.] *Deucalionis filius, rex Cretensium, qui strenuè contra Troianos militauit. Tandem euersa Troia cùm patriam nauigare vellet, subitò oborta tempestate, pro salute sua superis vouit, si Neptunus incolumem illum domum reduceret, se illud, quodcunq; primùm occurreret, immolaturum. Contigit autem, vt eius filius primus illi fieret obuius, quem quum immolare vellet, ob immanitatem suam à ciuibus regno pulsus, fugit in Calabriam, vbi iuxta Salentinum promontorium, ciuitatem condidit. Virgil. 3. Aeneid.*

Et Salentinos obsedit milite campos
Lyctius Idomoneus, &c.

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Δινηλικὸς, Δηλικὸς, καὶ ἠρωϊκός.

Aeacus ostendit qui sunt in Ditis auerno
Obscuros manes, sulphureosq; locos.
Dein etiam bello fortes, multosq; sophorum;
Quorum aliquot ridet ipse Menippe miser.

PER Plutonem.] *ἀξίωσις.* Haud facilé.] *προσοχὴ, ἢ κατάσχεσις.* Hic quidem.] *διεξοδικὴ ἀφήγησις.* Noui hæc.] *μεταξυλογία.* Homines verò.] *ἀξίωσις.* Agamemnon est.] *ἡ ἀξίωσις: commonstrat illi primùm duces, reges & imperatores.* Papæ Homere.] *θαυμασμός.* Ibi rhapsodiarũ.] *Homerus pater fabularũ.* Capita humi proiecta.] *ἀμβλωπὰ κεφάλωα capita sine robore, clausula frequens apud Homerum.* Deinde ille.] *ἀποστροφὴ ad Xerxem.* Cæterùm.] *Petitio de Sardanapalo, nequaquam recusatio.* Comminueres enim.] *σκῶμμα.* Vis me tibi.] *Transitio ad doctos.* Aeripes optime.] id est, *Empedocles, qui se in Aetnam ex melancholiâ coniecit.* Inanis quædam.] *A causis.* Hæc te conflagrare.] *Alludit ad id, quòd Empedocles dicitur æreis crepidis*

vsus

ὑσὶς fuisse, vt est apud Diogenem. Simum istum.] ἔκφασις à notis vel signis. Mène quæris.] ἐρωτημαλικόν. Quo pacto.] ἐπαγγελικόν. Beatus.] *Iudicium superorum de Socrate.* Sed quinam.] οἱ ἄνω τὸ σωκράτους. Ad Crœsum.] *Redit ad Crœsum & Sardanapalum.* Video quippe.] ἐπισφραγίζεται τὸν Δίαλογον.

ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΥ, Πλούτωνος & Περσεφόνης.

PROTESILAI, Plutonis & Proserpinæ.

Iacobo Micyllo interprete.

PROTESILAVS.

Ὦ Δέσποτα, καὶ βασιλεῦ, καὶ μείλιχε Ζεῦ, καὶ σὺ Δήμητρος θύγατερ, μὴ ὑπερίδητε δεησιν ἐρωτικήν. Πλού. σὺ δὲ τίν' ἄλλην παρ' ἡμῶν; ἢ τίς ὢν τυγχάνεις; Πρω. ἐγὼ μέν Πρωτεσίλαος, ὁ Ἰφίκλου, Φυλάκιος, συστρατιώτης τῶν Ἀχαιῶν, καὶ πρῶτος ἀποθανὼν τῶν ὑπ' Ἰλίῳ δέος μοι ἀφιεὶς πρὸς ὀλίγον ἀναβιῶναι πάλιν. Πλού. ἔχεις ἃ ἤρου, ὦ Πρωτεσίλαε, πάντες νεκροὶ ἐρῶσι, καλὸν ὀφθὲν ἄρα αὖθις τυχεῖν. Πρω. ἀλλ' ὀλίγου χρόνου, Αἰδωνεῦ, δεόμενος ἐπιτρέψαι μοι ἀπελθεῖν πρὸς τοὺς ἐμαυτοῦ. Πλού. ἀπελθεῖν δὲ ἐνθένδε ἐπὶ τὸν βίον ἐθέλεις; Πρω. ἔγωγε. Πλού. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἔστιν, ὦ Πρωτεσίλαε, ἀλλὰ τὸν ἔρωτα τοῦτον ἔχουσιν ἅπαντες οἱ τεθνεῶτες, ἀλλ' οὐδενὶ ἔξεστιν ἀπελθεῖν. Πρω. ἀλλὰ μικρὸν χρόνον, ὦ Πλούτων, ἐπιτρέψαι μοι ἀπελθεῖν, καὶ ἐπανελεύσομαι αὖθις ταχέως. Πλού. ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ὦ Πρωτεσίλαε, ἀλλὰ μὴ ἐπιθυμήσῃς ἐπανελθεῖν ἐνθένδε ἐπὶ τὸν βίον. Πρω. ἀλλὰ μὴ ἐπιθυμήσω, ἐὰν ἐπανέλθω. Πλού. ἀλλὰ μὴ ἐπανέλθῃς, ἐὰν ἐπιθυμήσῃς

Ἀϊδωνεῦ, ἐρῶ ἔγωγε, τῆς γυναικὸς ἀλλ' οὐ νεόγαμον ἔτι ἐν τῷ θαλάμῳ καταλιπὼν, ὠχόμην ἀποπλέων, εἶτα ὁ κακοδαίμων ἐν τῇ ἀβδάσῃ ἀπέθανον ὑπὸ Ἕκτορος. ὁ δὲ ἔρως τῆς γυναικὸς οὐ μετρίως ἀρκναΐζει με, ὦ δέσποτα· καὶ βούλομαι μικρὰν πρὸς ὀλίγον ὀφθεὶς αὐτῇ, καταβλῶσα πάλιν. Πλού. οὐκ ἔπιθι, ὦ Πρωτεσίλαε, τὸ λήθης ὕδωρ; Πρω. καὶ μάλα, ὦ δέσποτα. τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπέρογκον ἐῶ. Πλού. ἀκὴν ἀξίμενον, ἀφίξεται γὰρ ἱκανή ποτε, καὶ ἀλλή σε ἀνιλθὲν λύσει. Πρω. ἀλλ' ὀφείλω τῷ δημοσίῳ, ὦ Πλούτων. κράθης δὲ μὴ αὐτὸς ἴδῃ, καὶ οἶσθα οἷον τὸ ἱρᾶν ἐστιν. Πλού. ἔτα τί σε ὀνήσει, μίαν ἡμέραν ἀναβιῶναι, μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ ὀδυρόμενον; Πρ. οἶμαι θέσθαι μικρὸν ἀκολουθῆν παρ' ὑμᾶς, ὥστε ἀνθ' ἑνὸς, πλείονας λήψῃ μετ' ὀλίγον. Πλού. εἰθίμεις γὰρ ἐσθαι ταῦτα, δὲ ἐγὼ νῦν πάσχω. Πρω. ἀναμνήσω σε, ὦ Πλούτων.

Pluto, tantopere amo, verùm equidè vxorem, quam nuper ductam, domi reliqui, atq; in bellum nauigando profectus sum: deinde infelix in egressu nauiũ [a] ab Hectore occisus sum. Amor itaq; iste vxoris nõ mediocriter me, ô Domine, enecat: voloq; si vel paululũ ab ipsa conspectus fuero, rursum huc descendere. PLVT. *Non bibisti, Protesilaë, aquã Lethæam?* PRO. *Bibi equidẽ, sed hæc res præualuit pondere.* PLVT. *Igitur expecta: adueniet enim & illa quandoq;, neque nunc opus quicquam erit iterum ascendere te.* PROT. *Sed moram hanc ferre nequeo. Amásti autem tu quoq; aliquando, ac nosti qualis res amor sit.* PLVT. *Et quid adeò iuuabit te vnum diem reuiuiscere, deinde autẽ paulò pòst eadẽ hæc lugere?* PRO. *Spero me etiã illã adducturũ esse, vt huc ad vos sequatur me: quare pro vno mortuo paulò pòst duos recipies.* PLV. *Haud fas est ista fieri: neque etiam simile vnquam factum est.* PROT. *At ego in memoriam tibi reuocabo, Pluto.*

Nam

Ορφεῖ γὲ διʼ αὐτλὼ ταύτλω τλὼ αἰτίαν τλὼ Εὐρυδίκλω παρέδοτε, καὶ τλὼ ὁμογνῶ μου Αλκηςῖν παρεπέμψατε, Ηρακλεῖ χαριζόμενοι. Πλό. θαῤῥῶν δὲ ὅτω ἱμάνιον γυμνὸν ὦν, καὶ ἄμορφον, τῇ καλῇ σοι νεκύῃ νύμφῃ φανῆναι; πῶς δὲ καὶ καλὴ φανεῖται σοι, ἐὰν δέῃ γυμνὴν ἀναμένειν; φοβοῦμαι γὲ μὴ οἰλα, καὶ φύξεται σε, καὶ μάτλω ἴσῃ τοσαύτλω ὁδὸν ἀνελήλυθώς. Περ. ἀλλʼ, ὦ ἄνερ, σὺ καὶ τῦτʼ ἴασαι, καὶ τὸν Ερμεῖν κέλευσον, ἐπειδὰν ἐν τῷ φωτὶ ἤδη ὁ Πρωτεσίλαος ἦ, καθαπόμενον ἐν τῇ ῥάβδλω, νεανίαν ἀνθʼ ὡραίου καλὸν ἀπεργάσασθαι αὐτὸν, οἷόν ἐγὼ ἐκ τῦ πρεῖ. Πλό. ἐπὶ Περσεφόνης σιωδοκεῖ, ἀναγαγὼν τῦτον αὖθις, ποίησον νυμφίον. σὺ δὲ μέμνησο, μίαν λαβὼν ἡμέραν;

Nam [b] *Orpheo ob ipſam hanc cauſam Eurydicen vxorem reddidiſtis: & cognatam meam Alceſtim emiſiſtis, Herculi gratificantes.* PLVT. *Optaris autem, cum iſta nuda atque deformi caluaria, formoſæ illi ſponſæ tuæ in conſpectũ venire? Quo pacto autem illa etiam aſpiciat te, quæ ne dignoſcere quidem amplùs te poterit? Terrebitur enim, ſat ſcio, atque aufugiet, tuúq; fruſtra tantum iter exantlaueris.* PROSERPINA. *Proinde mi vir, tu iſti quoque rei medicinam aliquam adhibe, ac Mercurium iube, vt poſtquam ad lucem peruenerit Proteſilaus, contactum virga, mox in adoleſcentem formoſum conuertat illum, qualis videlicet antea fuit cùm ex ſponſæ thalamo prodiret.* PLVT. *Quoniam, Proſerpina, & tibi hoc videtur, age perductum hunc iterum ad ſuperos, Mercuri, ſponſum facito. Tu verò memineris, non amplius quàm vnum diem tibi permiſſum eſſe.*

a AB Hectore.] *Hector Priami Regis filius, Troianorum omnium præstantissimus & fortissimus: dictus, authore Platone, ab ἔχω, defendo, quòd vrbem contra hostium impetum tenuerit, patriamq; seruârit. b* Orpheo.] *Fabula de Eurydice vxore Orphei, satis ex quarto Georgicôn Virgilij nota est.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Τειρεσίου.

MENIPPI ET Tiresiæ.

Iacobo Micyllo interprete.

MENIPPVS.

Ω Τειρεσία, ἆ μὴ] νυφλὸς εἶ, ἐκεῖνα σαφῶς γνῶναι ῥᾴδιον. ἅπασι γὰρ ἡμῖν ὅμοια τὰ ὄμματα λιγνὰ, μόνον δὲ σὰ χῶρα αὐτῶν, τὰ δ' ἄλλα, οὐκ ἴσ' ἂν ἁπάντων ἔχοις, τίς ὁ Φινεὺς ἦν, ἢ τίς ὁ Λυγκεύς· ὅτι μὲν γὰρ μάντις ἦσθα, καὶ ὅτι ἀμφοτέρα ἐγένου, μόνος δὴ ἀνὴρ καὶ γυνὴ, τῶν ποιητῶν ἀκούσας, οἷα πρὸς τῶν θεῶν διαρρήδην ἔφη μοι, ὁπότερα ἐπαράθησ' ἥδιον τῶν βίων, ὁπότε ἀνὴρ ἦσθα, ἢ ὁ γυναικῶν; Τα.

AN verò σ [a] cæcus sis, Tiresia, non ampliùs cognitu facile est: nobis enim cunctis æquè sunt vacui oculi, ac solæ illorũ sedes relictæ: quod autem ad cætera attinet, non facilè dixeris, qui Phineus, aut qui Lynceus fuerit. At verò quòd vates fueris, & quòd vtrunq; solus teipsum perhibueris marem ac fœminam, auditis aliquando poëtis noui. Proinde per deos dic mihi, vtram vitã expertus es suauiorem, virne quãdo fuisti an cũ fœmina?

TIRE.

Τε. ἀμένον λῷ παραπολύ, ὦ Μῴνιππε, ὁ γυναικεῖος ἀπραγμονέστερος γάρ, καὶ λιποψυχοῦσι τ ἀνδρῶν ἀς γυναῖκον, ἢ ὅτι ποτ λιμᾶν ἀνάγκη αὐτᾶς, ὅτι παρ ἴπαλξιν ἐσάναι, ὅτ' ἐν ἐκκλησίᾳ ἀμφίρυθοι, ὅτ' ἐν δικασηρίοις ἐξιτάζιοθαι. Μι. ὁ γὰρ ἀκήκοας, ὦ Τειρεσίας, τῆς Εὐριπίδυ Μυδείας, οἷα εἶπεν, Οἰκτέρσα τὸν γυναικεῖον, ὡς ἀθλίας οὔσας, καὶ ἀμφόρη τόν τινα τὸν ἐκ τῶν ὠδίνων πόνον ὑφισαμένας; ἀτὰρ ἐπί μοι (ὑπέμνησε γὰρ μετὰ τῆς Μυδείας ἰαμβεῖα) καὶ ἔτικεν ποτὲ ὁπότε γυνὴ ἦθα; ἢ σέρα καὶ ἄγον & διετέλεσας ἐν ἐπάνω τῷ βίῳ; Τε. τί τᾶδε, ὦ Μῴνιππε, ἐρωτᾷς; Μι. ὀλίγ χαλεπὸν, ὦ Τειρεσία. πλὴν ἀπόκρινα, εἰ σοι ῥᾴδιον. Τε. ἐσέρα μὲν ἥμαν, οὐ ἔτικον δ' ὅμως. Μι. ἱκανὸν τᾶδε. ἔ γὰρ καὶ μήτραν ἔχον. ἐβουλόμαν ἐλθεῖν. Τε ἔχον μάλα δή. Μι. χρόνῳ δέ σοι ἡ μήτρα ἠφανίσθη, καὶ τὸ μόριον τὸ γυναικεῖον ἀπεφράγη καὶ οἱ μα-

TIRE. *Potior multò fuit, Menippe, muliebris vita: expeditior enim, & dominatur quoq; viris mulieres: neq; ipsis necesse est in bellũ proficisci, neq; ad propugnacula stare, neq; in cõcionibus disserere, neq; in foro atq; iudicijs contẽdere.* MEN. *Quid? án nõ audîsti Tiresia Euripidis Medeam, qualia dixerit cùm mulierum genus deplorando commemorat? quàm miseræ sint, & intolerabilem parturiendo laborem sustineant? Verùm dic mihi (cõmonefecerunt enim me versiculi isti Medeæ) peperistine etiã aliquando cùm mulier esses: an verò sterilis & absq; semine vitam illam degisti?* TIR. *Quid hoc, Menippe, interrogas?* MEN. *Nihil acerbè, Tiresia: verùm responde, si tibi molestum non est.* TIR. *Nõ fui sterilis quidẽ, sed neq; peperi tamẽ.* MEN. *Sufficit hoc. Vtrum enim & vuluam habuisses, scire volebam,* TIR. *Habui scilicet.* MEN. *Successu aũt temporis vuluánè illa euanuit, & membrum muliebre obturatum est, mamil-*

σοι ἀπιτάθησαν, καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἀνιφύη, καὶ πώγωνα ἐξέθρεψας; ἢ αὐτίκα ἐκ γυναικὸς ἀνὴρ ἀνεφάνης; Τει. ἔχ ὁρῶ τί σοι βούλεται τὸ ἐρώτημα, δοκεῖς δ' ὅν μοι ἀπιστεῖν, εἰ ταῦθ' ὅτως ἐγένετο. Μι. ὁ γὰρ ἀπιστεῖν, ὦ Τειρεσία τοῖς οἰδόσι, ἀλλὰ μαθεῖν τινα βλέπω, μὴ ἐξετάζοντα εἴτε ἀληθῆ ὄντα, εἴτε καὶ μή, παραδέχεσθαι; Τει. σὺ ἐν οὖν τἄλλα πιστεύεις ὅτῳ γέγραφα, ὑπὸτ' ἂν ἀκούσῃς, ὅρνια ἐκ γυναικῶν ἐγένοντό τινων, ἢ δένδρα, ἢ θηρία, οἷὼ Αηδόνα, ἢ οἷὼ Δάφνιν, ἢ οἷὼ τὴν Λυκάονος θυγατέρα; Μι. ἴσως τοιαῦτα ἐνίοτε ἐντύχω, ἔσομαι ὅ, τι καὶ λέγουσι. σὺ δέ, ὦ βέλτιστε, ὁπότε γυνὴ ἦσθα, καὶ ἐμαντεύου τότε, ὥσπερ καὶ ὕστερον, ἢ ἅμα ἀνὴρ καὶ μάντις ἐμαθὼν ἦσθα; Τει. ὁρᾷς, ἀγνοεῖς τὰ περὶ ἐμὲ ἅπαντα, ὡς

leſq; iterum complanatæ, deinde virile ſuccreuit, & barbam produxiſti, an verò repentè ex muliere vir factus prodiiſti? TIR. Non video quid ſibi velit interrogatio hæc. Videris autem mihi pro dubio habere, factúmne hoc ita ſit, annón. MEN. Quid? ánnon dubitare, Tireſia, de huiuſcemodi rebus conuenit, ſed perinde ac fatuum aliquem, non perpenſis, fierine poſſint, ánnon, protinus pro veris recipere? TIR. Tum tu igitur neque cætera credis hoc pacto contigiſſe, puta quum audieris vt quædam ex muleribus aues factæ ſint, aut arbores, aut feræ, Philomela videlicet, aut Daphne, aut Lyconis iſtius filia? MEN. Quòd ſi quando & in illas incidero, tum quid ipſæ dicant quoque, ſcibo: tu verò, ô optime, ecquid cùm mulier eſſes, vaticinatus quoque es tum, quemadmodum & poſtea? an verò pariter & vir & vates didiciſti eſſe? TIR. Vides vt cuncta ea quæ de me feruntur, ignoras?

puta

ὥς γ' ἀπέλυσά τινα ἔριν τῶν θεῶν, ἢ μὴν Ἡρα ἐπέρρωσέ με, ὁ δὲ Ζεὺς παρεμυθήσατο τὴν μαντικὴν τῷ συμφοράν. Μέ. ἔτι ἔχεις, ὦ Τειρεσία, τῶν ψευδομάτων; ἀπὸ καλὰ τὸς μάντεις τῷ ποιᾶς, εἰ καὶ γὰρ ὑμῖν μηδὲν ὑγιὲς λέγεται.

puta quo pacto & litem quandam Deorum diremi, et Iuno visu me priuauit: Iupiter autem in solatium damni eius, vaticinandi artem mihi dedit? MEN. Adhúcne Tiresia mendacijs istis caperis? Sed facis hoc more vatum. Consuetum enim vobis hoc est, nihil iam sani dicere.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CAECVS sis Tiresia.] *Tiresias fuit Thebanus vates, captus luminibus, quòd Mineruam lauantem inspexisset. Fabulantur quoq; poëtæ, cum in fœminam è mare fuisse mutatum, de quo vide Ouid. 3. Metamorph. apud quem verumq; sexum expertus muliebrem pronunciat suauiorem.*

ΚΑΤΑΠΛΟΥΣ Η ΤΥΡΑΝΝΟΣ

CATAPLVS SIue Tyrannus.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΛΩΘΩΣ, Ερμῆ, Κωΐσκε, Μεγαπένθης, Μικύλλε, Πλουσίε, Τισιφόνης, Ράδαμανθυος, Κλίνης & Λύχνε.

CHARONTIS, Clotho, Mercuriy, Cyniſci, Megapenthi, Micylli, Diuitis, Tiſiphonis, Rhadamanthi, Lecti, & Lucernæ.

Petro Moſellano interprete.

ARGVMENTVM.

VTi ſuprà in Menippo, diuitum exitus ac pœnas deſcripſit recitato etiam decreto, quo animæ illorū in aſinos migrare iubentur, ita hìc ſub Megapenthis perſona, Tyrannorum vitam, mores, exitus, & quæ tandem poſt hanc vitam, animorum ſupplicia & cruciatus illos maneant, exponit: amplificatis etiam his antitheſi quadam, dum ſutorem Micyllū, & philoſophum Cyniſcum,

vtrunq; pauperem, alterum etiam virtuti ac sapientiæ deditum, cũ illo cõponit. Illud videlicet innuens, quòd qui potentiã & diuitias sectantur, & vitã plerunq; pessimam atq; nequissimam agant, mortẽ quàm grauissimo animo patiantur. Cõtra aũt qui à rebus istis mundanis, ijsdemq; malorũ omniũ principijs & causis, animum remotũ ac liberũ habent, quiq; virtutẽ præijs quæ vulgus appetit & miratur, colunt, illos & mortem contẽnere solere, neq; vllis cõscientiæ flagris facilè perterreri. Tractat aũt hęc pro more ac instituto suo, fabuloso rursum dramate quodã ficta vmbrarũ transfretatione apud Acherontẽ: in qua dum & tyrannus hic traijciendus foret, mora cęteris, retinente ac mortem deprecante illo inijcitur. Quã rem Charonte atq; alijs grauiter ferẽtibus, tandem Mercurius collo attractũ illum in nauẽ compellit, adiuãtibus ad id pauperibus illis Cynisco & Micyllo. Porrò vbi iam traiectum esset rursus apud Rhadamanthũ eodem pacto iudicium subterfugere velle idem fingit: sed tamen & ibi in medium protractus, & à Cynisco accusatus, extremo tandem supplicio damnatur.

CHARON.

Εἰφ, ὦ Κλωθοῖ, τὸ μὲν σκάφος τῆς ἡμῖν πάλαι ἀντλεῖς, καὶ πρὸς ἀναγωγὴν ἤδη μάλα παρασκάσμενον, ὅ, τι γὰρ ἄντλα ἐκπέπυται, καὶ ὁ ἱστὸς ὤρθωται, καὶ ἡ ὀθόνη παρακέκρασται καὶ τῶν λωπῶν ἑκάστη τετρόπωται. λωλύει τι ὅμως, ὅσον ἐπ' ἐμοί, τὸ ἀγκύριον

AGe verò, ô Clotho nauis quidẽ hæc iamdudum nos expectat parata, & ad nauigationem cõmodè admodũ instructa, siquidẽ et sentinã exhausimus, & malũ ereximus, tum & velum est passum, ac remi suo loco collocati omnes itavt (quod in me est) obstet planè nihil quin anchora sub-

ειον ἀναπάσαντας ἀρπλᾶν. ὁδὶ Ερμῆς βραδυώτατος, πάλαι παρᾶναι δίον. ἀγωνὸν γᾶρ ἐπιβατῶν, ὡς ὁρᾷς, τὸ πορθμεῖον, πρὶς ἤδη τήμερον ἀναπεπλευκέναι δυνάμενον, καὶ σχεδὸν ἀμφὶ βενυτόν ὄντα, ἡμᾶς δ' ἐλέπω δὶ ὀβολὸν ἐμπεπολήκαμεν, ἔτα ὁ Πλούτων, εὖ οἶδ', ὅτι ἐμὲ ῥαθυμεῖν ἐν τέλει ἐπολήψεται, καὶ ταῦτα παρ' ἄλλο οὐδενὸς ἀτίας. ὁ δὶ καλὸς ἡμῖν ἀγαθὸς νεκρο, πομπὸς, ὥσπερ τις ἄλλος, καὶ αὐτὸς ἄρα τὸ τῆ Λήθης ὕδωρ πεπωκὼς, ἀναπέφυκε πῶς ἡμᾶς ἐπιλήσεσθαι. καὶ ἴσως παλαιᾶ μετὰ τῶν ἐφήβων, ἢ λιθαρίζει, ἢ λόγους τινὰς διεξέρχεται, ἐπιδεικνύμενος τὸν λῆρον τὸν αὐτῦ. ἢ τάχα που καὶ ἐλκωπώνα ὁ γραμμάλας παρελθών. μία γᾶρ αὐτῦ καὶ αὕτη τῶν τεχνῶν. ὁδὶ ἔρχεται πῶς ἡμᾶς, καὶ ταῦτα, ἐξ ἡμίσειας ἡμέρας ὤν.

ra subtracta iam hinc soluamus. Verùm Mercurius, qui iam diu adesse debuisset, solus est in mora. Itaq; quum hodie iam ter traiecisse licuisset, vectoribus, vt vides, adhuc vacuum est nauigiũ & iam ad vesperam vergit dies: nos autem nondum ne obolum quidem demeruimus. Porrò Pluto, sat scio, me huius moræ auctorem suspicabitur, idq; quum apud alium sit negocij culpa. Ille autem bonus & egregius vmbrarum dux, quemadmodum & alius quispiam ex vmbris, hausto apud superos obliuionis fonte, ad nos redire oblitus est: & vt coniicio, cum ephebis luctatur, aut citharam pulsat, aut fabulas aliquas denarrat, scilicet quàm sit bellus nugator ostentans: vel etiam interim dum regreditur, inter viam furandi studio forsan occupatur. nam ex artibus quas profitetur, hæc vel præcipua est. Ad hunc ergo modum pro suo arbitrio liberè nobiscum agit, nihil etiam veritus quòd media ex parte est noster.

Κλω. τί δὲ οἶδας, ὦ Χάρων, εἴ τις ἀσχολία περίπεσων αὐτῷ, τῦ Διὸς ἐπὶ πλέον διηνεκῶς ἀρχήσασθαι πρὸς τὰ ἄνω πράγματα; διὰ πότης δὲ ὁ ἀφεὶς ἄνω. Χά. ἀλλ' ἔχ ὥσει, ὦ Κλωθοῖ, πέρα τῦ μέτρε διὰ πόξειν ἑκάστῳ ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπὶ ἐμὲ ἐπὶ ἡμᾶς ποτε αὐτὸν ἀπέναι δίον ἐκατοσχήκαμεν. ἀλλ' ἐγὼ οἶδα τὴν αἰτίαν. παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀσφόδελος μόνον, καὶ κόαι, καὶ πόπανα, καὶ ἐναγίσματα, τὰ δ' ἄλλα, ζόφος καὶ ὁμίχλη καὶ σκότος. ἐν δὲ τῷ ὑρανῷ φασὶ πάντα, καὶ ἔτι ἀμβροσία πολλὴ, καὶ τὸ νέκταρ ἄφθονον, ὥστε μοι ἥδιον παρ' ἐκείνοις βραδύναι ἔοικε. καὶ παρ' ἡμῶν μὲν ἀνίπταται, καθάπερ ἐκδρασιπυείᾳ τινὸς ἀρδιδράσκων. ἐπειδὰν δὲ καιρὸς ἐκατέναι, σχολῇ καὶ βάδην, μόγις ποτὲ κατέρχεται κλω. μηκέτι χαλέπαινε, ὦ Χάρων.

CLOTHO. *At quid nosti, ô Charon, an negocio aliquo detineatur, Ioue videlicet postulante, vt in procurandis Superûm rebus plus quàm iustum tempus insumat? Herus autem est & ille.* CHAR. *At non ita, vt vltra iustum modum communi mancipio debeat imperitare: quando nos, cùm abeundi tempus esset, ne vnquam quidem eum detinuimus. Sed ego rei causam propemodum coniecturis assequor: nempe apud nos malua tantùm est cum libamentis, & placentulæ, silicerniaq: cætera verò caligo & nebula, tenebræq: in cœlo autem, præterquam quòd clara ac lucida sunt omnia, ambrosia multa pariter & nectar affatim suppetit, adeò vt mihi quoque hoc nomine suauius lubentiusq: apud illos cunctari videatur. quin & à nobis subuolare consueuit, pernide ac si è carcere aliquo aufugeret. vbi verò descendendi fuerit tempus, leniè admodum & pedetentim vix tandem accedit.* CLOTHO. *Mitte iram istam ô Charon,*

ρωρ· πλησίον γὰρ αὐτὸς οὗτος, ὡς ὁρᾷς, πομπός τινας ἡμῖν ἄγων, μᾶλλον δέ, ὥσπερ τι ἀπόλιον, ἀθρόους αὐτὸς τῇ ῥάβδῳ σοβῶν. ἀλλὰ τί τοῦτο; δεδεμένον τινὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἄκων γελῶντα, ἕνα δή τινα καὶ πήραν ἐξημμένον, καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ὀρῶ ἔχοντα, βριμὺ ἑνορῶντα. καὶ τὸς ἄκρους ἐπισπεύδοντα. οὐχ ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν Ἑρμοῦν αὐτὸν ἐσβαίνοντι ῥόμβον, καὶ τὸ πόδε λικνουμένον, καὶ πτερυσιῶντα. μεστὸν γὰρ ἀθυματοῦ αὐτῷ τὸ σῶμα; τί ταῦτα, ὦ Ἑρμῆ; τίς ἡ σπουδή; τεταραγμένῳ γὰρ ἡμῖν ἔοικας. Ερ. τίδ' ἄκουσ, ὦ Κλωθοῖ, ἢ τοῦτον τὸν ἀλιτήριον ἀποδράσαντα μεταδιώκων, ὀλίγου δεῖν πεπόνως ὑμῖν τὴν μύρον ἐκεῖνο μιῶ; Κλω. τίς δέ ἐστιν; ἢ τί βουλόμενος ἀπεδίδρασκε; Ερ. τοῦτ' μὲν πρόδηλον, ὅτι ζῆν μᾶλλον ἐβούλετο. ἔστι δὲ βασιλεὺς

ron, siquidem hic propè adest, complureis secum adducens: imò, vt cernis, densam turbam velut gregem virga præ se agit. Sed quid hoc? Vinctum herclè quendam in ipsis cõspicio, tum alium risu diffluentem, porrò alium quendam pera succinctum, ac baculum manu gestantem, asperumq; ac toruum quiddam obtuentem: deinque alijs, vt gradum addant, à tergo imminentem. Annon & Mercurium ipsum vides sudore perfusum, pedibus puluere conspersis, tum & crebrò anhelantem, adeò vt os ei suspirijs sit distentum? Quid hoc rei est, ô Mercuri? Hem, quæ est hæc trepidatio? Nobis certè vehementer perturbatus videre. MER. Quid aliud, ô Clotho, quàm quòd dum scelestum hunc ausugientem prosequor, penè ac ciderit vt ego ad hanc nauem hodie non fuissem rediturus? CLOTH. At quinam est? aut qui sibi quærens, conatus est transfugere? MERC. Hoc quidem est vel cuiuis manifestum, quòd diutiùs viuere cogitauit. Est autem vel rex

πώς τις ἢ τύραννος, ἀκηκόειν τ' ὀδυρμῶν, καὶ ὧν ἀνακωκύει, ποθῶ τιν' ὐδαμονίας ἐστερῆσθαι λέγων. Κλω. εἶθ' ὁ μάταιος ἀπιδιδράσκει, ὡς ἐπιβιῶναι δῆθεν ἀμφ' ὀλίγῳ. ἐπιλοιποδορεῖ δὴ τῇ ἐπικλωσμένῃ αὐτῷ νήματος; Ερ. ἀπιδιδράσκει, λέγεις; ἀγχοῦ μὲν ὀγχναστὴς οὗτος, ὁ τὸ ξύλον, συναρπάσαι μοι, καὶ συμπατήσαντε αὐτὸν ἐπίσαμεν, λαβεῖν ἡμᾶς ἀφυγόντα. ἀφ' οὗ γάρ μοι παρεδόθη αὐτὸν ἡ Ἄτροπος, παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἀντίτεινε καὶ ἀντέσπα. καὶ τῷ ὄντι ἀντιβάλλομεν πρὸς τοὔλαφος, ὑπαντιῶσι ἴσως. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκτείνει, καὶ καταλιπάρει, ἀφιεῖναι πρὸς ὀλίγον ἀξιῶν, καὶ πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενος. ἐγὼ δέ, ὥσπερ εἰκός, ἐκ ἀνίας, ὁρῶν ἀδωράτων ἐφιέμενον. ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὸ ἤδη τὸ στόμιον ἦμεν. ἐμὲ μὲν νικηρὸς, ὡς ἔθος, ἀπαειθμεῖν τῷ Αἰακῷ, λιχνεύσαντα λοιπὰ

quispiam, vel tyrannus, quàm tum ex eius eiulatu conijcere licuit. nam ingenti quadã ex felicitate se deiectum querebatur. CLOT. Et quum filum, quod ei erat innexum, iam defecisset, stultus tamen ille, quasi superuiuere, queat, aufugit? MER. Aufugit narras? Quòd si non generosissimus hic, qui baculum manu gestat, mihi fuisset auxilio, sicque ipsum comprehensum vinculis alligassemus, è nostris profectò manibus egregiè effugisset. [b] Etenim ex quo eum mihi tradidit Atropos, per omnem viam retrahere atq; obniti nunquam destitit. Quin pedibus solo oppositis ita se offirmauit, vt inter ducendum nobis non parũ negocij exhibuerit. Aliquoties autem supplicabat ac deprecabatur, ingentia daturum se pollicens, si vel paululùm dimitteretur. Ego verò cùm hominem ea quæ contingere non possent, ambire viderem. vt & me decuit, minimè dimisi. At vbi iam ad ipsum ostium vsq; peruenissemus, ipseq; vmbras, vt moris est, [c] Aeaco adnu-

merarem,

ἰομένῃ αὐτὸς, πρὸς τὸ παρὰ σ' σῆς ἀδελφῆς πεμφθὲν αὐτῷ σύμβολον λαθὼν, ἐκ οἶδ' ὅπως ὁ τρισκατάρατος ἀπιὼν ᾤχετο, ἐνίδε δ' νεκρὸς εἶς ὢν λογισμῷ, καὶ Αἰακὸς ἀνατέναστὰς ὀφρῦς, μὴ ἐπὶ πάντων, ὦ Ἑρμῆ, φησὶ, χρῶ τῇ ἀνεπιτηδείῳ ἄλλοις σοὶ ἐν οὐρανῷ παιδιᾷ, τὰ νεκρῶν, ἃ ἀκριβῆ, μὴ ὅλα μῶς λαθεῖν δυνάμενα. τί πάρας, ὡς ὁρᾷς, πρὸς τοῖς χιλίοις ἔχει τὸ σύμβολον ἐγκεχαραγμένες σὺ δέ μοι παρ' ἕνα ἥκεις ἄγων, εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὡς παραλελόγισαί σε ἡ Ἀτροπος. ἐγὼ δ' ἐρυθριάσας πρὸς τὸν λόγον, ταχέως ὑπεμνήσθην τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν, καὶ παιδὸς περιβλέπων ὅλαμεν τόπον ἕδρον, σπουδῇ τὴν ἀπόδρασιν ἐδίωκον, ὡς εἶχον, τάχους ἀφ' ἑαυτοῦ ἄγουσαν πρὸς τὸ φῶς. ἕπεσθε δ' αὐθαίρετός μοι ὁ βέλτιστος οὕτως, καὶ ὥσπερ ἀφ' ὑσπληγος θέοντων, καταλαμβάνομεν αὐτὸν ἤδη ἐν Ταινάρῳ

merarem, & ille vniuersas ad summam à sorore tua transmissam recenseret, perditissimus hic nescio quomodo clàm nobis aufugerat. Itaq; quum summæ vnus deesset, Aeacus adductis superciliis: Non in omnibus, inquit, passim tu furandi artificium intende. Satis tibi sit, quòd eiusmodi ludos in cœlo reddere conceditur: vmbrarum autem res omnino sunt planæ, neque quicquam nos aliqua via fallere potest. Quatuor supra mille, vt vides, summa habet inscriptor, tu verò vno minùs adducis: nisi forsan excusas quòd te circumuenerit Atropos. Ad hunc ego sermonem rubore perfusus, quæ in via acciderant, in memoriam reuocare cœpi. Et cum oculis in orbem ductis, hunc nusquam cernerem facilè animo collegi eũ transfugisse. quare viam quæ recta ad Tænarum reducit, quàm potui celeriter remetior: hic autem optimus vir sua sponte me comitabatur. Itaq; velut è carceribus emissi, celeri cursu volantes ipsum iam in Tænaro

Ταινάρῳ, παρὰ βοσβορ ἤλθομεν φυγεῖν. Κλω. ἡμεῖς δί, ὦ Χάρων, ὀλιγωρείαν ἤδη τὴν Ερμοῦ διατιμυώσκομεν. Χά. τί δ' ἔτι διαμέλλομεν, ὡς οὐκ ἱκανῶς ἡμῖν ἐγκεκυφότες διατριβῆς; Κλω. οὐ λέγεις, ἐμβαντέοσαν. ἐγὼ δὲ πρόχειρα σαμένη τὸ βιβλίον, καὶ περὶ τὴν ἀρβάθραν καθιζομένη, ὡς ἕκαστ' ἐπιβαίνοντα ἕκαστον αὐτῶν διαγνώσομαι, τίς, καὶ πόθεν, καὶ ὅντινα τρόπον τὸν τρόπον. σὺ δὲ παραλαμβάνων τοῖσδε. καὶ σωτίθει, ὦ Ερμῆ σὺ δὲ τὰ νεογνὰ ταυτὶ πρῶτα ἐμβαλῶ, τί γὰρ ἂν καὶ ἀπεκείναντό μοι; Ερ. ἰδοὺ λάσοι, ὦ πορθμεῦ, τὸν ἀριθμόν. οὗτοι οἱ τριακόσιοι μετὰ τῶν ἐκτεθαμένων. Χά. βαβαὶ τῆς ὠφελείας, ὁμφακίας ἡμῖν νεαρὰς ἄκρας ἄγων. Ερ. βέλτιον, ὦ Κλωθοῖ; τὰς ἀκλαύστους ἐπὶ τούτοις ἐμβιβασώμεθα; Κλω. τὰς γέροντας λέγεις; ἔτω ποῖα. τί γάρ μοι δεῖ πράγματα ἔχειν, τὰ πρὸς εὐκλεέστερα πως νεῶ ἐξετάζεσαν;

Tænaro deprehendimus. usq; adeò parum abfuit quin effugisset. CLOT. *Et nos, ô Charon, Mercurium adhuc ignauiæ dãnamus?* CHAR. *Quid ergo diutiùs cunctamur, quasi non satis sit moratum?* CLOT. *Probè dicis. inscendãt. Ego verò sumpto in manus libello, ingredientes singulos, qui, & vnde nati, quoq; modo vita functi sint, ex more dignoscam. Tu aũt, ô Mercuri, ipsos excipe, & omnes suo ordine collocato. Verùm tu infantulos istos primùm inijce. quid enim mihi interroganti quiuerint respondere?* MER. *En tibi, ô portitor, sunt hi numero trecenti, præter eos qui à parentibus sunt expositi.* CHAR. *Papæ, quæ est hæc soli fertilitas? egregius es vmbrarum ductor: vuas immaturas nobis adducis.* MER. *Vin' tu, ô Clotho, ab his indefletos introducamus?* CLOT. *Vetulos istos dicis? maximè. Quid enim attinet, quæ ante Euclidem hucusque contingerũt, scisciãdo ipsa mihi negocia facessam?*

Vos

οἱ ὑπὲρ ἑξήκοντα ὑμεῖς πάντα ἤδη. τί τοῦτο; οὐκ ἐπακούσαί μου, βεβυσμένοι τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν ἐτῶν. ἀλλ' ἆρα τάχα καὶ τούτους ἀράμενον παραγαγεῖν. Ερ. ἰδοὺ πάλιν οὗτοι ἀνεῖν μοιρῶν τριακόσιοι, ταχεροὶ πάντων, καὶ ὠμοὶ πέπειροι, καὶ λαβεῖν ὥραν τεθνηκότες. Κλω. νὴ Δί', ἐπεὶ ἀποφθίσις γε πάντων ἤδη ἁπαλῶν τὰς θαυμασίας ἐπὶ τέλοις, ὦ Ερμῆ, φαράγγι. καὶ πρῶτόν μοι εἰπάτω, ὅπως ἀπεθανόντων ἕκαστος, μᾶλλον δὲ αὐτὰ πρὸς τὰ γεγραμμένα ὑμᾶς ἐπισκέψομαι. πολεμοῦντας ἀρθανεῖν ἔδοξε χθὲς ἐν Μηδίᾳ τέτταρας ἐπὶ ἑβδομήκοντα, καὶ τὸν Ὀξυάρτου υἱὸν μετ' αὐτῶν Γωβάρλω. Ερ. Πάρεσι. Κλω. δι' ἔρωτα αὐτὸς ἀπόφασιν ἐπὰ, καὶ ὁ φιλόσοφος Θεαγένης, ἀλλὰ πλὴν ἑταίραν, πλὴν Μεγαρόθεν. Ερ. ἐτοὶ πλησίον. Κλω. πῶς δὲ οἱ περὶ τῆς βασιλείας ὑπ' ἀλλήλων ἀρθανόντων;

Vos qui plus sexaginta annos nati estis, adeste. Sed qd hoc, ? Itán' eorũ aures annis sunt obturatæ, vt me non exaudiant inclamantem? Forsan & hos sublatos importare oportebit. MER. *En duodequadraginta flaccidi omnes, & apprimè maturi, ac in ipso planè tempore decerpti.* CLOT. *Per Iouem: quandoquidem iam omnes sunt vuæ passæ. Saucios, ô Mercuri, nunc adducito. Vos quo mortis genere vitam clauseritis, mihi primùm dicite. Sed cur nõ ipsamet, quæ cuiq; vestrũm sint inscripta, inspicio? Octoginta in prælio cadere heri apud Medos decretum erat, atque vnà cum his & Oxyartæ filium Gobarem.* MER. *Adsunt.* CLOT. *Præ amoris impatientia sibi ipsi mortem conscisciuêre septem: in primis autem Theagenes philosophus, propter ea quòd scorto Megarensi, cuius amore flagrabat, potiri non posset.* MER. *En tibi propè adsunt.* CLOT. *Porrò vbi illi qui de imperio certando, mutuis se cædibus cõfecêre?*

MER.

Ερ. παρεσάσιν. Κλω. ὁ δ' ἀπὸ τῆ μοι χθὲ καὶ γυναικὸς φόνου θάς; Ερ. ἰδοὺ σοι πλησίον. Κλω. τὸς ἐκ δικασηείων δ' ἅπαντα παράγαγε, λέγω δὴ τὸς ἐκ τυρεπάνε, καὶ τὸς ἀνισκολοπισμένους εἰδ' ἀπὸ λησῶν ἀρηγόντων ἐκκαίδεκα πῶ ἐσὶν, ὦ Ερμῆ; Ερ. πάρεσιν οἵδε οἱ τραυματίαι, ὃ ὁρᾶς. τὰς δὲ γυναῖκας ἅμα βέλει, παράγαγω; Κλω. μάλιτα, καὶ τὸς ἀπὸ ναυαγίων γε· ἅμα γὰρ τιθνᾶσι, καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον, καὶ τὸς ἀπὸ πυρετῦ δὴ, καὶ τέτες ἅμα, καὶ τὸν ἰατρὸν μετ' αὐτῶν Αγαθοκλέα. πῶ δ' ὁ φιλόσοφ& Κυνίσκος, ὃν ἔδει τῆς Εκάτης τὸ δεῖπνον φαγόντα, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἱαταρσίων ὠὰ, καὶ πὲς τέτοις γε σηπίαν ὠμὴν ἀρθαγεῖν; Κω. πάλαι σοι παρέσηκα, ὦ βελτίση Κλωθοῖ. τί δή με ἀδικήσαντα, τοσῦτον ἅσας ἄνω τὸν χρόνον; σχεδὸν

MERCV. *Hîc adstant.* CLOT. *At quem adulter, in hoc iuuante vxore, neci dedit, is vbi est?* MER. *En tibi hic adest.* CLOT. *Quos iudicum sententia capitis damnauit, tandem adsint, eos inquam qui carnificinam senserunt, quique in crucem sunt adacti. Tum sexdecim illi qui à latronibus sunt iugulati, vbi sunt, ô Mercuri?* MER. *Adsunt saucij illi, quos vides. Mulieres porrò non & eas vnà vis adduxit?* CLO. *Maximè, pariter & eos qui naufragio perierunt. Simul enim & eadem mortis ratione vitam exiuerunt. Sed & quos febris interemit, hos simul adducito. Tum Agathoclem medicum. Sed vbinam philosophus Cynisicus, quem Hecates cœna ac ouis lustralibus, cumque his sepia cruda deuoratis vitam finire decretum erat?* CYN. *Iamdudum hîc tibi adsisto, ô tu præclarissima Clotho. Verùm hoc interim mecum admiror, quónam iniuriæ genere maiestatem tuam læserim, quòd me tam lõgo tẽpore apud superos errare permiseris?*

Nam

σχιδὸν γὲ ὅλον μοι τὸν ἄνακτα ἐπίκλωσας. καίτοι πολλάκις ἐπαράθλω τὸ νῆμα διακόψας ἐλθεῖν, ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἄῤῥηκτον ἐφορόν σε κεἰ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων ἀπιλίμπανον, ἀλλ' ἔμβαινε ἀγαθῇ τύχῃ. Κλω. μὰ Δί', ἢν μὴ πρότερόν γε ἰδοῦσι τὸν ἰατρὸν καὶ τὸν ἀλιτήριον ἐμβιβασώμεθα. Μεγ. ἀλλὰ γὲ, μή σε παραπείσῃ δι' ὀμφῆς. Κλω. φεῦ· ἴδε τίς ὅτι. Ερ. Μεγαπένθης ὁ Λακύδα, τύραννος. Κλω. ἐπίβαινε σύ. Με. μηδαμῶς, ὦ δέσποινα Κλωθοῖ· ἀλλά μι πρὸς ὀλίγον ἔασον ἀνιλθεῖν, ἕως ἀπὸ σοὶ αὐτόμολος ἥξω, ἰαλοῦντος μηδενός. Κλω. τί δ' ἔσῃ, οὗ χάριν ἀφικέσθαι θέλεις; Με. πλὴν οἰκίαν ἐκτελέσαι μοι πρότερον ἐπίτρεψον. μίτις γὲ ὁ δόμος κατελέλειπτο. Κλω. λιπρᾶς, ἀλλ' ἔμβαινε. Με.

Nam vniuersam colum ferè vni mihi adglomerâsti. Ipse certè quanquam filium ipsum dirumpere sæpe sum conatus, tamen quum nescio quomodo infragile esset, quod moliebar, efficere non potui. CLOT. *Equidem de humanorum peccatorum velut inspectorem ac medicum relinquebam. Iam autem quod felix faustumq; sit, inscende.* CYN. *Minimè gentium, priusquam vinctum hunc inscendere compulerimus. vereor enim, ne te precibus suis à sententia dimoueat.* CLOT. *Age, videam quis est.* MER. *Megapenthes Lacydæ filius, tyrannus.* CLOT. *Inscende tu.* MEGAP. *Nihil minus, ô regina Clotho, potiùs autem ad superos me remeare paulisper sinito. Quod si feceris denuò vltrò me huc recipiam, vel nullo vocante.* CLOT. *At quidnam est, cuius gratia tantopere in vitam redire gestis?* MEG. *Equidem domum semiperfectam reliqui, quam vt priùs per te liceat ad fastigium perducere, vehementer oro.* CLOTHO. *Nugas agis, quin mox inscendis?*

MEGA.

Μι. ὀ πολλὸν χρόνον, ὦ Μοῖρα, ἀτῶ. μίαν μοι δοσον μέναι τλιῶδι ἡμέραν, ἄχρις ἄν τι ἐπισκέψω τῇ γυναικὶ περὶ τῶν χρημάτων, ἵνθα τὸν μέγαν ἔχον θησαυρὸν ἐλάθρωρυγμένον. Κλω. ἄραρεν, οὐκ ἄν ἴυχοις. Μι. ἀφελοῦσαι δ' ἂν χρυσὸς τοσοῦτος; Κλω. οὐκ ἀφελοῦσαι, θάρρει τοῦτο γε ἵνικα, Μεγακλῆς γὰρ αὐτὸν ὁ σὸς ἀνεψιὸς παραλήψεται. Μι. ὦν ἐ ὗς βριως ὁ ἐχθρὸς, ὃν ἐπὸ ῥαθυμίας ἔγωγε ὐ πεφόνευκα; Κλω. ἐκεῖνος αὐτὸς, ᾧ ἐπιβιώσεταί σοι ἔτι τὶ παράκουσα, καὶ μικρόν τι πῶς, τὰς φακὰς ἐλας, καὶ τλῶ ἰῶδιτα, καὶ τὸν χρυσὸν ὅλον σὺ παραλαβών. Μι. ἀδικεῖς, ὦ Κλωθοῖ, τὰ μὰ ζῆς πολυμισητοτάτοις σφίσιν ἐμοὶ σα. Κλω. σὺ γὰρ ὐχὶ Κυδιμάχου αὐτὰ ὄντα, ὦ γναθοτατε παραλήφεις, ἀφανεῖνας τι αὐτὸν, καὶ τὰ παιδία ἔτι ἐμπίονται ἐπισφάξας; Μι. ἀλλὰ γὼ ἐμὰ λῶ. Κλω. ὐκοῦν ἐξῆκεν σοι ὁ χρόνος ἤδη ἐ λυτήσιος.

MEGA. *Non multum tem-*
poris flagito, ô Parca: diem
hûc saltem mihi apud fupe-
ros agendum cõcede, quo tẽ-
pufculo de pecuniis noſtris
vxori nonnihil iniungã, atq;
vbi defoſſum theſaurum ha-
buerim, demonſtrem. CLO.
Fruſtra laboras, ſtat ſenten-
tia. MEG. *Ergo tantum*
auri peribit? CLO. *Quin-*
tu hac gratia animo es ocio,
ſo. nam Megacles potietur
tuus conſobrinus. MEG.
O inſignem contumeliã. ille
mihi inimicus, quem ego præ
ſegnitia non occidi? CLO.
Ille ipſe, qui non modò non
paulò plures quàm tu viuet
annos, verùm & pellices
tuas, & veſtes, & quicquid
eſt auri, nãciſcetur. MEG.
Præter æquum facis, ô Clo-
tho, quòd hominibus inimi-
cis, & hoſtiliter infeſtis meas
fortunas attribuis. CLO.
Quaſi verò tu non eadẽ hac
via quæ Cydimachi erãt, na-
ctus eſſes, nõ ſolùm ipſo occiſo, ſed & liberis eius in conſpectu
ſpirantis adhuc & palpitantis mactatis. MEG. *Sed iam tum*
mea erant. CLOT. *Itaque tui dominij tempus iam effluxit.*

MEG.

Μι. ἄκουσον, ὦ Κλωθοῖ, ἃ σοι ἰδίᾳ, μηδενὸς ἀκούοντος ἀπ' ἄλλων βούλομαι. ὑμεῖς δ' ἀποστῆτε πρὸς ὀλίγον. ἂν μὲ ἀφῇς ἀφελέσθαι χιλιάδας τάλαντα χρυσίου ἐπισύμβολα λάσιαν ὑπόχρυσον σύμπορον. Κλω. ἔτι γὰρ χρυσὸν, ὦ γεροντίου, καὶ τάλαντα διὰ μνήμης ἔχεις; Μι. καὶ τοὺς δύο δὴ Ἱερατίδας, οὓς ἔλαβον, ἀφῃρεθην, ὃς ἔκλαον, ἀφῃρέθην Κλεοκρίτου, ἕλκοντας ἑκάτερον χρυσοῦ ἀπὸ φθὰς τάλαντα ἑκατόν. Κλω. ἕλκετε αὐτὸ, ἴσως γὰρ ὀλίγα ἐπιμβήσεσθαι ἡμῖν ἐκόν. Μι. μαρτύρομαι ὑμᾶς, ἀτελὲς μηδὲ τὸ τεῖχος, καὶ τὰ νεώρια. ἐξετέλεσε γὰρ ἂν αὐτὰ, ἐπιβιοὺς πάντα μόνας ἡμέρας. Κλω. ἀμέλυσον, ἄλλος τεχιεῖ. Μι. καὶ μὴν τοῦτό γε πάντως οὐγνωμον ἀτῶ. Κλ. τὸ ποῖον; Μι. ἐς τοσοῦτον ἐπιβιῶναι, μέχρις ἂν ὑπαγάγωμαι Πισίδας, καὶ Λυδοῖς ἐπιθῶ τὸς φόρους, ἢ μνῆμα ἐμαυτῷ παμμέγεθες ἀνασήσας, ἐπι-

MEG. *Auſculta, ô Clotho, quæ tibi priuatim ſemotis arbitris dicere volo. vos hinc pauliſper abſcedite. Si me effugere permiſeris, auri puri mille talenta me tibi hodie daturum repromitto.* CLOT. *Ridiculum caput, adhuc aurum & talenta habes in memoria?* MEGAP. *Sedenim, quando ita vis, duos cratêras addam, quos d occiſo Cleocrito mihi vendicaui. Eorum vterque auri puri defecatiſq; centum æquat talenta.* CL. *Corripite hominem: neque enim apparet eum ſua ſponte ingreſſurum.* MEGAP. *Teſtor vos, murus manet imperfectus, & nauium ſtatio inchoata: quæ omnia, ſi quinque ſaltem dies amplius viuere licuiſſet, ad faſtigium perduxiſſem.* CLOT. *Securus es, alius extruet.* MEGAP. *Atqui hoc ſaltem æquum poſtulare videor.*

CLOT. *Quid hoc?* MEGAP. *Vt tantiſper ſupereſſe liceat, dũ Piſides ſub iugum imſero, & Lydis tributũ imperauero, dumq; mihi ipſi magnificentiſſimo monumento erecto,*

ἐπιγράψω ὁπόσα ἔπραξα μεγάλα καὶ στρατηγικὰ, πάρα τὸν βίον. Κλω. οὕτω, οὐκ ἔτι μίαν ἡμέραν σὺ τῆς, ἀλλὰ σχιδὸν ἄκοσιν ἐτῶν ἀπολιπών. Με. καὶ μὴν ἐγγυητὰς ὑμῖν ἕξομεν παρασχέσθαι τοῦ τάχους, καὶ τῆς ἐπανόδου. ἃ βούλεσθε δέ, καὶ ἀντανδρον ὑμῖν ἀντ' ἐμαυτοῦ παραδώσω τὸν Ἀγαπητόν. Κλω. ὦ μιαρὲ, ὃν ἥδιστα πολλάκις ὑπὲρ γῆς καταλιπεῖν; Με. πολλὰ ταῦτ' ἀγνόμην. νυνὶ δ' ὁρῶ βέλτιον. Κλω. ἆρα κἀκεῖνός σοι μετ' ὀλίγον, ὑπὸ τῶ νεωτὶ βασιλεύοντος ἀνῃρημένος. Με. ἐκεῖνο, ἀλλὰ τοῦτό γε μὴ ἀντεάσῃς, ὦ Μοῖρά μοι α. Κλω. τὸ ποῖον; Με. ἀθέναια βέλομαι, τὰ μετ' ἐμὲ ὅπως τινα ἕξει τρόπον. Κλω. ἄκουε, μᾶλλον γὰρ ἀνιάσεις μαθών. τὴν γυναῖκά σοι Μίδας ὁ ἀδελφὸς ἕξει, τῷ πάλαι γε αὐτὴν ἐμοίχευσεν. Με. ὁ μακάριος ἀκούσῃ, εἰ καὶ ἀκούσῃ, μᾶλλον ἢ ἐπιτρέψεις. ἀλλὰ τί ἄλλο; Κλω. ἄλλος ἐπ' ἐκείνῳ βασιλεύσει, ὃν ἐκεῖνος ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς ἐποίησεν. Με. ἀπόλοιτο ὁ τοιοῦτος

ὦ κατάρατος, ὃν ἐγὼ πεισθόμην αὐτῇ, ἀφῆκα ἐλεύθερον; Κλω. ἠ θυγάτηρ δὲ σὴ τοῖς παλλακίσι τὸν υἱὸν τυραννοῦσα ἐκκαταλελοιδόρησαι. ἀκόντις δὲ καὶ ἀνθριάντων, οὓς ἡ πόλις ἀνέστησέ σοι πολλαὶ, πάντες ἀναστράμμοιν γέλωτα παρέχουσι τοῖς θεωμένοις. Μεγ. ἀπέμοι, τί φίλων δὲ ἐδλάς ἀγανακτεῖ τοῖς δρῶσιν; Κλω. τίς γὰρ σοὶ φίλος, ἢ ἐκ τίνος αἰτίας δικαίας γε νόμῳ; ἀγνοεῖς ὅτι καὶ πάντων οἱ προσκυνοῦντες, καὶ τῶν λεγομένων καὶ πραττομένων ἅπασα ἐπαινοῦντες, ἢ φόβῳ ἢ ἐλπίσι τοῦτ' ἔδρων, τῆς ἀρχῆς ὄντος φίλοι, καὶ πρὸς ἢ ἀεὶ ῥᾳδίως ἀφελέσθαι; Μεγ. καὶ μὲν δὴ ἐν τοῖς συμποσίοις, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐπεύχοντό μοι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, πρὸς ἅπαντα προθύμως ἕκαστος αὐτῶν ἕτοιμος, εἰ δέον τι εἴη, καὶ ὅλως ὤμνυ αὐτοῖς ἐγώ. Κλω. ζῇ-

Illéne sceleratus, quem equidem dum vxori gratificari studeo, manumisi? CLOT. *At filia tua in pellicum gregem, eius qui iam tyrannidem exercet, adnumerabitur. Porrò imagines & statuæ quas olim ciuitas tibi erexit, iam euersæ omnes, spectantibus risum mouent.* MEGAP. *Hoc mihi expedias velim: nullus amicorum meorum illis qui hoc faciunt obsistit?* CLOT. *At quisnam tibi amicus erat? aut ex qua causa iusta quempiam tibi conciliâras? Nescio, quòd qui vos velut deos adorant, & quæcunque vel feceritis, vel dixeritis, laudant: aut timore, aut certè sui compendij spe ea omnia faciunt, nimirum imperij ipsius amici, ac interim temporis seruientes.* MEGAP. *Atqui siquando in conuiuijs ex more vinum libarent, magna voce omnia mihi bona precabantur, adeò vt si fieri posset, vnusquisque eorum etiam pro me mortem subire paratus esset. In summa, per nihil aliud quàm nomen meum iurabant.* CLOT.

δειπνῆσαι παρ' ἐνίων αὐτῶν χθὲς λαπύοντος ἀπέθανον. τὸ γὰρ τελευταῖόν σοι πιεῖν ἐνεχθέν, ἐκεῖνο λαμπρὶ κατέπιμψέ σε. Με. τοῦτ' ἄρα πικρόν τι ἦν θόμιλω. τί βουλόμενος ἦ, ταῦτ' ἔπραξε; Κλω. πολλά με ἀναπείσας, ἐμβλῶπα λέγων. Με. ἦν μὴ πονηρὰ μάλιστα, ὦ Κλωθοῖ, διόπερ ἐπόθουν καὶ πάλαι ὀλίγον ἐς τὸ φῶς ἀνακύψαι πάλιν. Κλω. τί δὲ τοῦτό ἐστιν; ἔοικε γάρ τι παμμίαν θῶν εἶναι. Με. Καρίων ὁ ἐμὸς οἰκέτης, ἐπεὶ τάχιστά με ἀπεθανόντα εἶδε, πρὶν λέπλω ὀψίαν ἀνιηθῶν ἐς τὸ οἴκημα, ἔνθα ἐκείμην, σχολῆς οὔσης (οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ ἐφυλάττετο) γλυκέως τῷ παιδίσκῃ μου (ἦν παλαιὸν οἰκεῖον, ἐκοινωνέκει) ἐπισπασάμενος τὴν θύραν, ἐσπόλει, καθάπερ οὐδενὸς ἔνδον παρόντος. ἔπειτα ἐπεὶ δὴ ἅπαξ εἶχε τῆς ἐπιθυμίας, ἀπολιπὼν ἐς ἐμὲ, σὺ μᾶλλον, φησὶν, ὦ

Propterea ex cœna quam heri cum quodam eorum cœpisti, statim mortem oppetiisti. Nam poculum tibi postremo temperatum, huc te demisit. MEGAP. *Hoc illud est, quòd amarum quiddam gustáram. Sed quid ex eo scelere sibi voluit?* CLO. *Nimis multa percunctaris, quum iamdudum inscendendi tempus fuisset.* MEGAP. *Vnus adhuc restat scrupulus, qui me omnium maximè solicitat, cuiúsque gratia in vitam vel tantillum respicere gestiebam.* CLOT. *Quid hoc tandem est? ingens enim aliquod fore apparet.* MEGA. *Carion famulus meus statim vt me mortuum aduertit, circa vesperam conclaue in quo iacebam, ingressus, cùm deserta omnia offendisset (neque enim quisquam mei curam gerebat) attractis foribus, tanquam nemo adesset, pellicem meam Glycerium subegit, cum qua, opinor, iam multò antè rem habere consueuerat. Postea verò cùm iam animum voluptate explêsset, oculis in me defixis: Tu quia*

ὦ μιαρὸν ἀνθρώπιον, πλησάς μοι πολλάκις οὐδὲν ἀδικοῦντι ἐνέτεινας· καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, παρίτι μοι τέμι, καὶ μαλακὰ μόρρης ἔπαιε. τέλος δ', πλατὺ χειμψάμενος, καὶ καταπλύσεσθαι, καὶ ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον ἄπιθι ἐπαπών, ὤχετο. ἐγὼ δ' ἐνεπιμπράμην μέν, οὐκ ἔχων δὲ ὅμως ὅ, τι καὶ δράσαιμι αὐτόν. αὖθις ἤδη καὶ ψυχρὸς ὢν. καὶ μιαρὰ δή παιδίσκη, ἐπὶ ψόφῳ, πεσόντων τινῶν, ἤθελε, σίελῳ χρίσασα τὸς ὀφθαλμὸς, ὡς δακρύσασα ἐπ' ἐμοὶ, ἰωκύσασα, καὶ τὸ νομα ἐπικαλεσαμένη, ἀπῳκάθιζε. ὧν ἐλαβόμην. Κλω. παῦσαι ἀφελῶν, ἀλλ' ἔμβηθι, καιρὸς ἤδη σι ἅπαντᾶν ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Με. καὶ τίς ἀξιώσει κατ' ἀνδρὸς τυράννου ψῆφον λαβεῖν; Κλω. κατὰ τυράννου μὲν οὐδείς, κατὰ νεκροῦ δ' ὁ Ραδάμανθυς, ὃν αὐτίκα μάλα ὄψει δίκαιον, καὶ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ τὰ δίκαια ἐπιτιθύτα. τὸ νῦν δ' ἔχον, μὴ διάτριβε.

Tu quidem, inquit, homuncio sceleste, sæpe mihi nihil commerito verbera nō pauca infligisti. Et cum dicto, comā mihi vellicabat, ac caput tuberibus opplebat. Tandem autem quum rictu ampliter diducto in me despuisset, ac vt in impiorum regionem facesserem iussisset, abiuit. Ibi ego, quanquam ira succendebar, tamen quia iam frigidus & exanguis eram, hominem vlcisci nō potui. Porrò sceleſta famula, cùm aduenientium quorundā stre pitum sensisset, scilicet vt me lugere videretur, oculis sputo munctis, ciulando, nomenq; meū lugubri voce inclamando, abscedebat: quos si prehendero. CLOT. *Quin tu minis omissis celeriter insecundis? Iamdudum enim tempus, vt in iudicium cōcedas.* MEGAP. *At quis contra hominem regem pronunciare audebit?* CL *Contra regē quidem nemo: verùm contra vmbram Rhadamanthus, quem in sententijs pro cuiusq; merito ferēdis mox æquissimum experieris. Quare in præsentia non ampliùs cunctare.*

Μι. Ἐᾶν ἰδιώτην με ποιήσῃ, ὦ Μοῖρα, τῶν πενήτων ἕνα, ἐᾶν ἄλλον ἀντὶ σοῦ πάλαι βασιλέως, ἀναβιῶναί με ἐάσῃ μόνον. Κλω. Πῶς δ' ὃ τὸ ξύλον; ἢ σύ γ', ὦ Ἑρμῆ σύριττ' αὖθις ἄσω σοῦ κοδός· ὁ γὰρ ἂν ἐμβαίνῃ ἐκών Ερ ἵππου νῶτα φαπίτα. Ἀλλ' ἔχε σὺν πορθμῆι, ἢ σοῦ ἄλλα, ἵνα, ἢ ὅπως ἀσφαλῶς, ἀμίλητος ἴσον ἀνδήσεται. Με. καὶ μὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ καθίζεσθαί με ἄλλα Κλω. ὅτι τί; Με. ὅτι νὴ Δία τύραννον ἐλῶ, καὶ φορυφόρους ἕξομαι μυείας. Κλ. ἆρ' ὃ δικαίως σε πρίτιμος ὁ Καείων, οὕτως ἀκαὸν ὄντα; πικρὰν δ' οὖν τὴν τυραννίδα ἕξεις, γυμάμενος ξύλου. Με. Ὠλμήσατ γὰρ Κωίσκος ἐπαναπάναθαί μοι τὸ βάκτρον· ἐκ ἐγώ σε πρῶτον, ὅτι ἐλεύθερος ἄγαν, καὶ παχὺς κἄθα, καὶ ἐπιτιμητικὸς, μικρὸν δεῖν πεσεπαπάσασα. Κλω. τοιγαροῦν μᾶς καὶ σύ, ὡς ἴσῳ προσπαπαλευμένος. Μί. ἅπ' μοι, ὦ Κλωθοῖ, ἐμὲ δὲ

MERC. *Priuatum saltem, & vnum ex pauperibus istis facias licebit : imò pro rege seruum modò reuiuiscere sinas.* CLOT. *Vbi is qui baculo armatus est? & tu Mercuri? Quum hominem correpto pede intrò trahitis? Nec enim voluntarius inscenderit vnquam.* MERC. *Sequere nunc fugitiue, cape hūc portitor vnà cum illo altero, atque vt malo fortiter adalligetur cura.* MERC. *Atqui conuenit honestissimo me sedere loco.* CLO. *Quid ita verò?* MEGA. *Quòd rex fuerim, per Ioutem, & satellites habuerim complureis* CLOT. *Et iniuria te vellicabat Carion, hominem sæuum adeò, ac intractabilem? Iam certè tyrannidē admodum acerbam experieris, nimirum huius gustato baculo.* MEGAP. *Et Cynisscus mihi baculum illidere audebit? Non ego te nuper, quòd liberiùs & asperiùs, quàm pro maiestate, obiurgasses, tantùm non cruci adfixi?* CLOT. *Propterea & tu nunc hìc manebis malo adstrictus.* MERC. *Dic mihi, ô Clotho, quando*

vobis

ῥᾳθυμῶ ὑμῖν μόνος; ἢ διότι πένης εἰμί, διὰ τοῦτο καὶ τελευταῖον ἐμβιβάζειν με δεῖ; Κλω. σὺ δὲ τίς εἶ; Μί. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλος. Κλω. εἶτα ἄχθῃ βραδύνων; οὐχ ὁρᾷς, ὁπόσα ὁ τύραννος ὑπισχνεῖται δώσειν, ἀφιεὶς πρὸς ὀλίγον; θαυμαστὸν ἔχει μὴ ἀγαπᾷ καὶ σοὶ ἡ διατριβή. Μί. ἄκουον, ὦ βλιτύρη Μοιρῶν. οὐ πάνυ μὲν τοῦ Κύκλωπος ἐκείνη ὑφρόνει λωρικὰ, τὸ ὑπισχνεῖσθαι, ὅτι πλουτοῦντα ἐγὼ ἀποτίλομαι. ἄρτι γὰρ πρῶτον, ἄρτι πλουτοῦν, οἱ αὐτοὶ ὀδόντες περιμένουσιν. ἄλλως τε, οὐδ' ὁμοία τὰμὰ τοῖς τοῦ πλουσίου· ἐκ διαμέτρου γὰρ ἡμῶν οἱ βίοι φασίν. ὁ μὲν γὰρ τύραννος, οὐλαμῶν εἶναι δοκῶν παρὰ τὸν βίον, φοβερὸς ἅπασι, καὶ πρεσβευτής, ὀφλισκάνων χρυσὸν τοσοῦτον, καὶ ἀργύριον καὶ ἐσθῆτα, καὶ ἵππους καὶ δέπα, καὶ παῖδας ὡραίους, καὶ

vobis mei nulla est cura, an quia pauper sum, propterea me postremum inscendere oportet? CLOT. *Tu verò quis tandem es?* MIC. *Equidem sum Micyllus sutor.* CLOT. *Quid quòd tam grauiter fers moram? Non vides quàm multa se daturũ polliceatur hic Tyrannus, si vel paulùm in vitam remittatur? Vnde mirari succurrit, cur non & tibi mora sit iucunda.* MIC. *Auscultarem paucis Parcarum oprima. Non admodum me delectat munus illud Cyclopis, videlicet in hunc modum polliceri:*

Post omneis alios tandem ipse vorabitur Vtis.

Siue enim primũ deuoret, siue postremum, ijdem me dentes manent. Sedenim neque aliàs meæ res vt diuitum se habent. Nostra enim & illorum vita (quemadmodum aiunt) perpendiculo inter se-

se distant: quandoquidem tyrannus, qui in vita horrendus omnibus & suspiciendus videbatur, nunc auro, argento, vestibusq; exutus, tum & equis, cœnis, pueris floridis,

καὶ γυναικὰς ἀμόρφους, ἀπόντως ἐῶντο, καὶ ἀρσενόμενοι αὐτῶν ἠχθιζόμην γὰρ οἶδ' ὅπως, καθάπερ ἐξῶ τινι, πρόσκειται τοῖς ζωίοις ἡ ψυχὴ, καὶ ὃν ἐθέλει ἀναπάλιόθαι ῥᾳδίως, ἅτι αὐτοῖς πάλαι προσπεφυκυῖα. μᾶλλον δ' ὥσπερ ἄῤῥηκτός τις οὕτω ὁ δεσμὸς ὅδε ἐστὶν, ᾧ δεδέσθαι ξυμβέβηκεν αὐτὰς, ἀμέλει καὶ ἀπάγει τις αὐτὰς μετὰ βίας, ἀνακωκύουσι. καὶ τἆλλα οὕτω θρασεῖαι, δεινοὶ πρὸς ταύτην εὐεισκόντως τὴν ἐπὶ τὸν Ἅιδου φέρουσαν ὁδόν. ἐπισφρίγουσα γὰρ ἐς ζοὐπίσω, ὥσπερ οἱ δυσέρωτες, καὶ πόῤῥωθεν ἀῤῥωδίως τὰ ἐν τῷ φωτὶ βόλου), οἷα ὁμάδους ἐπεὶν ποιεῖ, καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν ἀῤῥιῤῥάσκων, μὴ καταλιπαρῶν. ἐγὼ δὲ, ἅτε μηδὲν ἔχων ἐνέχυρον ἐν τῷ βίῳ, οὐκ ἄγρον, οὐ σωοικίαν, οὐ χρυσὸν, οὐ σκεῦος, οὐ δόξαν, οὐκ εἰκόνας, ἀκόντως οὔτω καὶ ἐῶ, μᾶλλον δὲ μόνον ἡ Ἀπο-

& mulieribus formosis post se relictis, eorum desiderio non iniuria cruciatur, ac à tot cõmodis se abstrahi fert grauiter: quibus, nescio quomodo, anima ipsa velut glutino hæret affixa, neq; se facilè sinit auelli, vt quæ eis iamdiu inhæserit: quin magis tanquam vinculum aliquod est infragile, cui ipsos illigari irretiriq; cõtingit, adeò vt vbi quispiã eos abducere parârit, plorent. Ac cùm in cæteris sint feroces, in hac tamen via quæ ad inferos ducit, meticulosi deprehendantur. Itaque subinde dant terga, & ad ea quæ procul in luce apud superos geruntur, respicere gestiunt: sicut stultus hic faciebat, qui non solùm in itinere aufugere conabatur, verùm etiam hic mortem frustra deprecatur. At ego, vt qui in vita pignus haberem nullum, non agrũ, non domum magnificè extructam, non aurum, non supellectilem, non nominis gloriam, non imagines, ad mortem expeditus meritò eram. At statim vt mihi solùm innuit

ἡ Ἄτροπος ἔνωσέ μοι, ἄσμενος ἀφῤῥίψας τὼ σμιλίω καὶ τὸ λάπυμα, κρηπίδα τινὰ ἐν τῶν χροῒν ἔχων, ἀναπηδᾷς ὀνθὺς ἀνυπόδητος, ὃν τὼ μισανθρωπίαν ἀφνιψάμενος, ἀπόμιλω, μᾶλλον δὲ ὑγόμιλω ἐς τὸ πρόσω ὁρῶν, οὐδέν μοι τῶν ὀπίσω, καὶ μετεκάλει. καὶ νὴ Δί ἤδη λαλὰ τὰ παρ' ὑμῖν πάντα ὁρῶ. τό, τι γὰρ ἐντιμίαν ἄπασιν εἶναι, καὶ μηδέν' ὄν τοῦ πλησίον διαφέρειν, ὑπερήλιόν μοι γ' ὄν δοκεῖ τὸ πρᾶμα δὲ, μηδ' ἀπαιτεῖσθαι κέρα τὸς ὀφείλοντας ἐνταῦθα, μηδὲ φόρους ὑποτελεῖν. τὸ δ' μέγιστον, μηδὲ ῥιγοῦν τὸ χειμῶν, μηδὲ νοσεῖν, μηθ' ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων ῥαπίζεσθαι. ἐρωύη δὲ πᾶς, καὶ τὰ πράγματα ἐς τὔμπαλιν ἀνέστραμμένα. ἡμᾶς μὲν γὰρ οἱ πένητες γελῶμεν, ἀνιῶνται δὲ καὶ

nuit Atropos, abiectis & subula, & loro geniculari, tantùm crepidam quandam manu portans volùtarius secedebar, vsq; adeò haud grauatim, vt dum præfestinandi studio subsulto, neque calceos subligârim, neque atramentum absterserim: imò verò præcurrebam, quæ ante me essent spectare gestiens. Neque enim à tergo mihi erat relictum quicquam, quod me vel conuertere, vel reuocare potuisset. Et per Iouem, quæcunque hic apud vos video, mirum quàm mihi placeant: nam pares honorum gradus hic dari, nec quenquam vicino præstare, res mihi omnium longè suauissima videtur. Deinde coniecturam facio, ne æs quidem alienum hic à creditoribus reposci, neque tributum cuiquam pendi, neque, quod omnium maximum est, hyberno tempore quenquam rigere, neque ægrotare, neque potentiores in humiliores pugnos ingerere. Postremò pace consistunt omnia, & in contrarium tota vitæ ratio versa. Siquidem nos pauperculi ridemus, discruciantur

καὶ οἱ μᾶλλον οἱ πλούσιοι. Κλ. πάλαι σοῦ σε, ὦ Μίκυλλε, γε-λῶντα ἑώρων. τί δ' ἐστὶν ὃ σε μά-λιστα κινεῖ γελᾶν; Μι. ἄκου-σον, ὦ τιμιωτάτη μοι θεῶν. παροικῶν ἄνω τυράννῳ, πάνυ ἀκριβῶς ἑώρων τὰ γιγνόμενα ὑπ' αὐτῷ, καί μοι ἐδόκει τότε εὐδαίμων τις εἶναι. ἐπεὶ δέ τι ἐξῆλθε πορφυ-ρᾶς τὸ ἄνθος ὁρῶν, ἐμακάριζον καὶ τῶν ἀκολουθούντων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν χρυσόν, καὶ τὰ λιθοκόλλητα ἐκπώματα, καὶ τὰς ἐλίνας τὰς ἀργυρόπο-δας. ἔτι δὲ καὶ ἡνίκα ἐν τῷ συναγομένῳ ἐς τὸ δεῖπνον, ἀπεκνώ μι. ὡς τι ὑπεράν-θρωπός τις ἀνὴρ, καὶ περιόλ-βιος καταφαίνοιτο, καὶ μονο-υχεὶ κακίῳ, καὶ ὑψηλότε-ρος ὅλῳ πήχει βασιλικῷ, ἐ-παρόμενος τῇ τύχῃ, καὶ σμε-νῶς πεδαίνων, καὶ ἑαυτὸν ἐξυβριάζων, καὶ τοὺς ἐντυγ-χάνοντας ἐκπλήττων. ἐπεὶ δὲ ἐπιθανοίη, αὐλός τις παγκάλως ὥρθω

autem & plorant diuites. CLOT. Ergo quum iamdudum ridentem te conspexerim, quid tandem sit quod potissimùm tibi risum mouerit, audire percupio. MI. Ausculta, dearum mihi maximè verenda. Cùm apud superos propter tyrannum habitarem, quæ apud eum fierent, nimis quàm accuratè inspectabam. Actum quidem feliciter ex æquo cum diis viuere mihi videbatur. Nam cùm purpuræ florem spectarem, & comitantium turbam numerarem, aurum ac pocula gemmis distincta mirarer, lectos agenteis pedibus suffultos stuperem: beatum planè hominem prædicabam. Ad hæc, eorum quæ in cœnam apparabantur, nidor sæpe me prurire faciebat. Iam verò quum pro maiestate in publicum prodiret, & se ipse subinde erigens velut resupinaret, obuiysque stuporem iniiceret, cæteris mortalibus pulchrior, & fortunæ beneficio toto penè regio cubito sublimior videbatur. Sed vbi iam vita functus esset, ipse quidem istis deliciis exutus, ridiculo fuit omni-

ἄφρυμοι, ἀφδυσάμην τὴν πυφλὸν κἀμαυτὴν ἔτι μᾶλλον κατιγέλων, οἷον κάθαρμα ἐτι βάπτων, ἀφ' ἧ πνίσσης τιμωρόμην αὐτὸ τὴν ἀνοίαν, καὶ μακαρίζων ἐπὶ τῷ ἱματίῳ τῶν ἐν τῇ Λακωνικῇ θαλάττῃ κοχλίων. ὃ μόνον ἦν τῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναστὸν Γνίφωνα ἐλῶν, κίνοντα καὶ μεταγινώσκοντα, ὅτι μὴ ἀπέλασσε τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἄγων αὐτῶν ἀπέβαινε, τὸν ἀσώτου Ροδοχάρη τὴν οὐσίαν ἀρπίπων (οὕτω γὰρ ἔλεγχε τὸν αὐτοῦ γόνυς, καὶ πρῶτον ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐκαλεῖτο, κατὰ τὸν νόμον) οὐκ εἶχον ὅπως κατασκώψω τὸν γέλωτα· καὶ μᾶλλον μεμνημένῳ, ὡς ὀχλὸς ἀεὶ, καὶ αὐχμηρὸς ἦν φροντίδος, τὸ μίτωπον ἀνάπλεως, καὶ μόνοις τοῖς δακτύλοις πλουτῶν, οἷς πάλαντα καὶ μυριάδας ἐλογίζετο, κατὰ μικρὸν συμὶ

omnibus: ego verò meam stultitiam multò magis ridebam, qui eiusmodi non hominem, sed hominis probrum, ad stuporem vsq; miratus fuissem, cuius felicitatem ex epularum tantùm nidore æstimâssem, quémque ob sanguinem qui Laconici maris testudinibus innascitur, beatum prædicâssem. Neque verò hic solùm mihi ludo fuit. verùm etiam cùm Gniphonem illum fœneratorem gementem viderem, & quòd pecunijs, dum licuisset, vsus non fuisset, propriam sortem deplorantem: imò quòd ne semel quidem illis à se gustatis, verùm luxu perdito Rhodochari relictis, è viuis excessisset (hic enim quia genere proximus erat, in hæreditatem lege vocabatur) hæc inquam cùm cernerem, risum sistere nullo modo potui, præsertim recordatus quàm in vita pallidus semper & squalidus obambulasset, & vultu præ curarum magnitudine tristi. Deinde quòd solis digitis opulentus fuisset, quibus talenta & millliones supputare consueuisset, ea paulatim & minutatim

συλλέγων τὰ μικρὰ ὀλίγον ἐκ-
πνεύσομαι πρὸς τοῦ μακα-
ρίου Ροδοχάρους. ἀπὸ τί ἂν ἀ-
πρόμενα ἤδη; καὶ μικρὸν
γὰρ πλέοντος, τὰ λοιπὰ γελα-
σόμεθα, οἱμώζοντας αὐτοὺς ὁ-
ρῶντες. Κλω. ἔμβαινε, ἵνα
καὶ ἀνιμήσηται ὁ πορθμεὺς τὸ
ἀγκύλιον. Χα. οὔτ' ποῖ φέ-
ρει; πλήρης ἤδη τὸ σκάφος.
αὐτὸν πρείμην, ἐς αὔριον ἴω-
θεν σε διαπορθμεύσων. Μί.
ἀθλίους, ὦ Χάρων, ἕωλον ἤ-
δη νεκρὸν ἀφλιμπάνων. ἀ-
μέλει γράψομαί σε παρανό-
μων ἐπὶ τῷ Ραδαμάνθυϊ. οἵ-
μοι τῶν ἀκῶν, ἤδη πλέουσιν,
ἐγὼ δὲ μόνος ἐνταῦθα πτοη-
θήσομαι καίτοι τί ἀ διαφέρο-
μαι κατ' αὐτές; οὐ γὰρ δέ διαπ-
μὴ ἀπαγορεύσας ἀφήνιον,
ἤδη τεθνεώς, ἄπως τι ἀλλ τὸν
ὀβολὸν ἔχων τὰ πορθμεῖα κα-
ταβαλεῖν. Κλω. τί δ'; πρεί-
μενον, ὦ Μίκυλε, ἀθέμις ἄ-
τως σε διαβῆναι. Μί. καὶ μὴν
ἴσως

tatim corradendo, quæ fortunatissimus Rhodochares haud ita multò pòst fuerat egregiè distracturus. Sed quid iam, non hinc soluimus? Etenim siquid reliquum est, hoc inter nauigandum ridebimus, quando & hos plorantes videre licebit. CLOT. Inscende tandem, vt anchoram portitor subtrahat. CH. Quid hic? quò fertur? Inibi opperire. Cras te prima luce trajiciemus. MIC. Iniquus es, ô Charon, qui me vmbram iam penè exoletam relinquis. Age age, vt lubet: equidem tibi diem dicã apud Rhadamanthum. Hei misero mihi, iam nauigant, at ego hîc solus relinquor. Atqui cur non ad eos natando contendo? Neque enim cùm iam antè sim mortuus, periculum est ne denuò submersus præfocari queam. Deinde, vt maximè nauigare liceat, ne obolus quidem est quo naulum reddam. CLOT. Quid hoc rei, ô Micylle? quin isthic manes? haud fas est Micyllum ista ratione transfretare. MIC. Et quid si citiùs

ἕσως ὑμῶν καὶ πρόκαταχθήσεται. Κλω. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρόσιτε αὐτὸν ἀναλαβόντες καὶ σὺ, ὦ Ἑρμῆ, σιώπα τάχος. Χαρ. τοῦ νῦν λαβεῖν δεῖται; μισὰ γὰρ πάντα, ὡς ὁρᾷς. Ερ. ἐπὶ τοὺς ὤμους, ἢ δοκεῖ, τὸ τυραννικόν. Κλω. καλῶς ὁ Ἑρμῆς ὑπεμίμνησεν. ἀνάβαινε οἷος, καὶ τὸν τίνοντα τὸ ἀληθείας κατάπαττε. ἡμεῖς δ' ἀπλοῦμεν. Κυ. ὦ Χάρων, καλῶς ἔχει σοι τὰς ἀληθείας ἐντεῦθεν ἐπᾶραι. ἐγὼ τὸν ὀβολὸν μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι δοῦναί σοι καταπλούσιος. πλέον γὰρ ὀφλήσω δεῖν τῆς πέρας, ὃν ὁρᾷς, καὶ τοῦτο τοῦ ξύλου· τἄλλα δέ, ὦ ἀντλεῖν ἐθέλῃς, ἕτοιμός εἰμι καὶ τὴν σκαφίδα ἄνω. μέμψῃ δὲ οὐδέν, ἢν ἀνὴρ ὦ καὶ κυβερνῆσαί μοι ῥᾴδιον δόξω μόνον. Χαρ. ἔρρετε, καὶ τοσοῦτόν γε ἱκανὸν παρὰ σοῦ λαβεῖν. Κυ. ἢ καὶ ἐποπτεῦσαι δεήσει; Χαρ.

citiùs quàm vos, ripam attigero? CLOTHO. Nequaquam: potiùs naue adacta eum recipiamus. Tu Mercuri, corripe hominem. CHARON. At vbi nunc sedebit, cùm, vt cernis, plena sint omnia? MERCV. Si videbitur, Tyranni humeris insidat. CLOT. Quàm hoc appositè Mercurio venit in mentem. Ascende ergo, atque scelesti huius dorsum fortiter proculca. Nos autem prosperiter nauigemus. CYNISCVS. Aequum fuerit, ô Charon, vt iam hic tibi, quod verum est, detegam. Equidem obolum quem pro traiectu debebo, soluere non potero, quando præter peram quam vides, & baculum, habeo planè nihil. Caterùm si vel sentina sit exhaurienda, vel agendus remus, en tibi adsum paratus. Porrò Charontem Cynisci non pœnitebit, dummodo agilem & firmum dederis remum. CHARON. Remiga. Nam à te vel hoc lucri facere, fuerit satis. CYNISCVS. Non & cantu remiges accendere profuerit? CHA-

Χά. νὴ Δί', ὥσπερ ἀλῆς κέλευσμά τι τῶν ναυτικῶν. Κυ. οἶδα καὶ πολλά, ὦ Χάρων, τῶν ναυτικῶν, ἀλλ' ὁρᾷς ἀντιπνεῖν οὕτω λαμπρύνοντος, ὡς ἡμῖν τὸ ἆσμα ἐπιλαραχθήσεται. Πλό. οἴμοι τῶν κτημάτων οἴμοι τῶν ἀγρῶν. ὀλοῖ τλῶ οἰκίαν οἵαν ἀπέλιπον, ὦ τάλαντα ὁ πλουτούμενος σπαθήσει λαδῶν; ἆι, ἆι, τῶν νιογνῶν μου παιδίων. τίς ἄρα τὰς ἀμπέλους τρυγήσει, ἃς πέρυσιν ἐφυτεύσαμεν; Ερ. Μίκυλλε, σὺ δ' ἆρ' οἰμώζεις; καὶ μὴν ὁ θέμις ἀδάκρυτ' ἀπλεῦσαί τινα. Μί. ἄπαγε, οὐδ' ἂν ἐφ' ὅτῳ ἄν οἰμώξομαι οὐπολοῦν. Ερ. ὅμως ἄν μικρόν τι πρὸς τὸ ἔθος ἐπισχάξον. Μι. οἰμώξομαι δῆτα, ἐπειδή γε, ὦ Ερμῆ, δοκεῖ· οἴμοι τῶν λαμπημάτων, οἴμοι τῶν κρηπίδων τῶν παλαιῶν, ὀλοῖ τῶν σαθρῶν ὑποδημάτων. ἀκ ἔτι ὁ λακοπλάμων ἕωθεν ἐς ἐσπέραν ἄσιτος διαμενῶ, ὀλί τε

CHARON. *Per Iouem si quidem nauticam aliquam cantilenam tenes.* CYNIS. *Teneo, & quidem multas. Verùm, sicuti tute vides, obstrepunt hi plorando, sic vt cantus ipse interturbetur.* DIVES. *Hei mihi, quæ reliqui prædia.* ALIVS. *Heu quàm fertiles agros. Me miserum, qualem reliqui domum.* ALI. *Ve, ve infantulis meis.* AGRICO. *Quis nunc vuas decerpet è vitibus, quas hoc anno plantaui?* MERCVR. *Tu verò, Micylle, nihil ploras? Atqui fas non est quenquam citra lachrymas pernauigare.* MICYL. *Bona verba. Nam cùm secundo flatu nauigem, quid plorem non video.* MERCVR. *Attamen pro more paulisper ingemito.* MIC. *Quin hac gratia, quando ita vis, plorabo: Hei mihi, quot lora reliqui, hei crepidas antiquatas. Eheu marcidos calceos. Non ego infelix posthac à mane ad vesperam vsq; sine cibo peragam, nec hyemis tempo-*

τῆς χειμῶνος ἀνυπόδητός τε καὶ ἡμίγυμνος πρινοσήσω, τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ ψύχους συγκροτῶν. τίς ἄρα μου τὴν σμίλην ἕξει, καὶ τὸ ψυχτήριον; ἱκανῶς τεθρύληται, σχεδὸν δὲ ἤδη καὶ καταπεπλούκαμεν. Χά. ἄγε δὴ τὰ πορθμεῖα πρῶτον ἡμῖν ἀπόδοτε, καὶ σὺ δὲ λός. παρὰ πάντων ἤδη ἔχω, λὸς καὶ σὺ τὸν ὀβολὸν, ὦ Μίκυλε. Μί. πῶς ἔχεις, ὦ Χάρων, ἢ μαθ' ὕδατός, φασιν, ἤδη γράφεις, παρὰ Μικύλλου ἤδη τινὰ ὀβολὸν προσδοκῶν. ἀρχὴν δὲ οὔτε οἶδα, εἰ τετράγωνόν ἐστιν ὀβολὸς, ἢ στρογγύλον. Χά. ὦ μαλῆς ναυτιλίας, καὶ ἐπικινδύνου πάνυ τοῦ πορθμεύειν δ' ὅμως. ἐγὼ δ' ἵππους καὶ βοῦς καὶ κύνας, καὶ τὰ λοιπὰ ζῷα μεταδέξομαι. διαπλεῦσαι γὰρ μακρὰν δεῖ. Κη. ἄπαγε αὐτοὺς, ὦ Ἑρμῆ, παραλαβών. ἐγὼ δὲ αὐτὴ ἐς τὸ ἀντιπέρας ἀπλουσοῦμαι, Ἰνδοπάτην καὶ Ἡραμίθρην τοὺς Σάρας διάξουσα. τεθνᾶσι γὰρ δὴ

tempore sine calceis & seminudus oberrabo, dentes præfrigoris acerbitate complodendo. Quis tandem meam habebit subulam? quis aciculam? Satin' lamentatum. ô Mercuri? Iam enim iam ripam fermè attigimus. CHARON. *Age verò priùs naulum reddite. Tu redde. ab alijs omnibus habeo. Obolum redde, Micylle.* MIC. *Iocaris, ô Charon, aut, quemadmodum aiunt, in aqua scribis, qui à Micyllo obolum expectes. Ipse certè antequam huc demissem, quadrangulúsne esset obolus, an rotundus, ne noueram quidem.* CHARON. *Egregiam verò & quæstuosam nauigationem hodiernam. Abscedite tamen. Ego verò ad equos, boues & canes, reliquáque id genus animalia me recipiam: nam & ea trajicere oportet.* CLOT. *Mercuri, tu hos exceptos abduce. Equidem in aduersam ripam renauigabo, Indopaten & Heramithren adnectura; quandoquidem hi de agro.*

ἀλλ' ποῦ ἀπέλιπον, περὶ χῆς ὅρων μαχόμενοι. Ερ. ποῖος μέν, ὦ οὗτοι, μᾶλλον δὲ πανταχοῦ ἑξῆς ἕπεσθέ μοι. Μί. Ηράκλεις τὸ ὄφος, πῶς νικῶ ὁ καλὸς Μέγιλλος; ἢ ὦ δείλαινα τίς ἐνταῦθα, ἡ καλλίων φρυγὸς Συμμίχης, πάντα γὰρ ἴσα, καὶ ὁμόχροα, καὶ οὐδὲν ὅτι καλὸν, ὅτι καλλιον. ἀπ' ἄλλης καὶ τὸ πριβώνιον, πρότερον τίως ἄμορφον ἐν λοκῷ, ἰσότιμον γέγνεται τῇ πορφυρίδι τῇ βασιλέως. ἀφανῆ γὰρ ἄμφω, καὶ ταὐτὸ ὦ αὐτῷ σκότος καταδιαφυκότα. Κωΐσκε, σὺ ἦ πῶ ποτε ἄρα ὧν τυγχάνεις; Κυ. ἐνταῦθα λέγω ὦ Μίκυλλε, ἀπ' ἄμα ἐλοκῆ βαδίζομεν. Μί. νῦν λέγεις, ἔμβαλέ μοι πλὴν δεξιάν. ἐπί μοι, ἐτελέσθης γὰρ, ὦ Κωΐσκε, τὰ Ελευσίνια ἆρ' ὅμοια δοκεῖ σοι ἐκεῖ τὰ ἐνθάδε σοι λοκᾶ; Κυ. νῦν λέγεις· ἰδοὺ ἔοικε προσέρχεσθαι δαδοῦχός τις, φοβερόν τι καὶ ἀποκλητικὸν προσβλέπων.

agrorum finibus vixandò, mutuò se confecerunt. ME. Heus vos, progrediamur. imò verò omnes vno agmine me sequimini. MIC. O' Hercules, quæ est hæc caligo? Vbi nunc formosus ille Megillus? Aut quónam indicio quis Phryne formosiorem Symmachen hîc dignosceret? Hîc enim paria & eiusdem coloris omnia, adeò vt nihil sit neque formosum, neque formosius. Quin palliastrum meum, quod antehac fœdum videbatur, æquè nunc est in precio, quàm ipsa regis purpura: nempe quòd ambo sint obscura, ac eisdem tenebris obducta. Tu autem Cynisce, vbi tandem es? CYN. En tibi Micylle hîc adsum: sed si commodum videtur, pariter eamus. MICYL. Probè dicis: dextram mihi injice. Dic mihi, quando Eleusinis sacris initiatus es, nõ tibi hæc similia videntur illis quæ istic fiunt? CYNIS. Rectè confers. En adeò, quædam facem gestans accedit, obiuens terrificum quiddam & minabundum. An non est Erin-

βλέπω. ἦ ἆρά πω Ἐρινύς ἐστιν; Μι. ἔοικεν ἀπό γε τοῦ σχήματος. Ερ. παραλαμβανε τούτους, ὦ Τισιφόνη, τέτταρας ἐπὶ χιλίοις. Τί καὶ μὴν πάλαι γε ὁ Ῥαδάμανθυς οὗτος ὑμᾶς προσμένει. Ρα. πρόσγε αὐτούς, Ἐρινύ. σὺ δέ, ὦ Ἑρμῆ, κάρυκι, καὶ προσκάλει. Κυ. ὦ Ῥαδάμανθυ, πρὸς τοῦ πατρός, ἐμὲ πρῶτον ἐπίσκεψαι παρακαλῶν. Ρα. τίνος ἕνεκα; Κυ. πάντως βούλομαι κατηγορῆσαί τινος ἃ σοφιστὴς πονηρὰ βεβούληται αὐτῷ πρὸ τοῦ βίου. ἐπεὶ ἂν ἀξιόπιστος ἄλλως λέγω, μὴ ἐχὶ πρότερον αὐτὸς φανῇς οἷός εἰμι, καὶ οἷόν τινα ἐβίωσα τρόπον. Ρα. τίς δὲ σύ; Κυ. Κυνίσκος, ὦ ἄνες, τὼ γνώμω φιλόσοφος. Ρα. δεῦρ' ἐλθέ, καὶ πρῶτος ἐς τὸν δίκλω καθάσκηθι. σὺ δὲ πρόσκαλει τοὺς κατηγόρους. Ερ. ἆ τις Κυνίσκου τούτου κατηγορᾷ, δεῦρο πρό-

est Erinnys? MICYLL. Apparet certè ex habitu. MERCVRIVS. Excipe hos, ô Tisiphone, supra mille quatuor. TISIP. Atqui iamdudum Rhadamanthus hic vos expectat. RHADAMAN. Adducipsos, ô Erinny. Tu verò Mercuri, vt est præconis munus, editis nominibus singulos arcessе. CYNIS. O Rhadamanthe, per patrem te obsecro, meam causam primùm omnium cognoscas. RHAD. Qua gratia? CYNIS. Omnino gestit animus accusare quendam de malis quæ in vita me conscio comisit. Alioqui ni prius qui sim, & qua ratione vitæ cursum transegerim, fiat manifestum, non dignus ero cui fides adhibeatur. RHAD. Quis ergo es? CYNIS. Cynicus sum, ô præclare professione Philosophus. RHADA. Huc ades, & Tu verò accusatores accersе. MERCVR. Si quis Cynici huius est accusator,

primùm ad iudicium assiste.

πρόσιτε. οὐδεὶς προσέρχεται. Ρα. ἀπ' ἐχ ἱκανὸν τοῦτο, ὦ Κυνίσκε. ἀπόδυθι δή, ὅπως ἐπισκοπήσω σε ἀφ' τῶν σημάτων. Κυ. ποῦ γὰρ ἐγὼ σήματα ἐκτησάμην; Ρα. ὁποῖα ἄν τις ὑμῶν πονηρὰ ἐργάσηται περὶ τὸν βίον, ταῦτα ἔκαστον αὐτῶν ἀφανῆ σήματα ἐπὶ τῆς ψυχῆς περιφέρει. Κυ. ἰδοὺ σοι γυμνὸς πρόειμι, ὥσε ἀναζήτει ταῦτα, ἅπερ σὺ φῂς, τὰ σήματα. Ρα. ταθαρὸς ὡς ἐπίπαν δοκεῖς, πλὴν τέτρων τριῶν ἢ τεττάρων ἀμαυρῶν πάνυ, καὶ ἀζφῶν σημάτων. ταί σοι τί τοῦτο; ἴχνη μέν τινα καὶ σημεῖα τῶν ἐγκλημάτων, ἐκ οἶδα δ' ὅπως ἐξαλειμμένα, μᾶλλον δὲ ἐκκεκομμένα. πῶς ταῦτα, ὦ Κυνίσκε, ἢ πῶς ταθαρὸς ἐξ ἀρχῆς ἀναπέφηνας; Κυ. ἐγώ σοι φράσω· πάσας πονηρὰς μὲν ἀπαλλαγείσας γνώμῃ, καὶ πολλὰ δι' τοῦτο ἐμπολήσας σήματα· ἐπειδὴ τάχιστα φιλοσοφίᾳ ἠρξάμην

huc prodeat. RHADAM. Nullus accedit : quanquam hoc satis non est, ô Cynisce, sed vestimenta detrahe, vt de te, notis tuis inspectis, pronunciem. CYNIS. At vbi Cynisci notis esset inustus? RHADAM. Quot scelera quisque vestrûm in vita patrârit, tot notas, sed quæ non facilè appareant, in anima circumfert. CYNIS. Et tibi nudus astiisto : quas notas quas dicis inuestiges licebit. RHADAM. Hic per omnia est purus, præter treis quatuórve cicatrices admodum obliteratas, ac vixdum conspicuas. At ad quid hoc? vestigia certè, & inustionum signa. Verûm haud scio quomodo sunt deleta, imò verò in totum excisa. Quid hæc, ô Cynisce? aut qui denuò purus es factus? CYNIS. Equidem rem tibi indicabo. Olim cùm per imperitiam vitiosus essem, atque hoc nomine complureis commeruissem notas, sapientiæ studio me ipse dedere cœpi : cuius

ἀρξάμενος, κατ' ὀλίγον ἀπαλ-
λάξας τὰς ἡμιλίας ἐκ τῆς ψυχῆς
ἀπαλσάμενος. Πα. ἀγαθῷ γε
οὖτος καὶ ἀνυσιμωτάτῳ χρη-
σάμενος τῷ φαρμάκῳ· ἀπ'
ἄπιθι εἰς τὰς Μακάρων νή-
σους, ἵνα τοῖς ἀείσοις σωτρόμε-
νος, κατηγορήσεις γε πρότε-
ρον, οὗ φὴς τυράννους, ἄλλους
προσκάλει. Μί. καὶ τεμοὶ, ὦ
Ραδάμανθυ, μικρὸν ὅτι, καὶ
βραχέως τινὸς ἐξετάσεως
δεόμενον. πάλαι γὰρ ὅτι ἥκω γυ-
μνός ἁμι, ὥστε εἰσκόπει. Πα.
τίς δ' ὢν τυγχάνεις; Μί. ὁ
σκυλοτόμος Μίκυλλος. Πα.
εὖγε, ὦ Μίκυλλε. καθαρὸς ἀ-
κριβῶς καὶ ἀνεπίγραφος, ἄπι-
θι καὶ σὺ παρὰ Κυνίσκον
τινὰ, τύραννον ἤδη προσ-
κάλει. Ερ. Μεγαπένθης
Λακυδάου ἥκιτω. ποῖ σφέρῃ;
πρόσιθι, σὺ δὲ τύραννον προσ-
καλῶ. πρόσαγε αὐτὸν, ὦ Τι-
σιφόνη, εἰς τὸ μέσον, ἐπὶ πρό-
κηλον ὡθοῦσα. σὺ δ', ὦ Κυνίσκε,
κατηγόρει, καὶ διάλεγε ἥδη,
πλη-

ius beneficio haud ita mul-
tò pòst vniuersas maculas
ex animo abstersi. RHA-
DAM. Bono profectò & præsentissimo es vsus remedio. Sed iam hinc in Beatorum insulas abito (illic enim inter optimos locum habebis) si priùs, Tyrannum de quo dicis, accusàris. Alios aduoca, Mercuri. MIC. Quod ad meam causam attinet, parùm sanè est, & breui cognitione indiget. Iam dudum enim hic tibi nudus adsum: quare me introspicias licebit. RHADAM. At quis tandem es? MIC. Sum Micyllus sutor. RHADAM. Euge, ô Micylle, purus es omnino, & ne punctulo quidem notatus. Concede & tu ad hunc Cynissecum Accerse nunc tyrannum. MERCVR. Megapenthes Lacydæ filius prodeat. Quorsum te agis? Accede: te voco, tyranne. Quin ipsum, ô Tisiphone, in medium proïcis, capite in terram statuto? Bene habet. Tu nunc, ô Cynisce accusa, & hominem de sceleribus

πλησίον γὲ ἀνὴρ οὗτοσι Κυ. τὸ μὲν ὅλον οὐδὲ λόγων ἔδει, γνώσῃ γὲ αὐτὸν αὐτίκα μάλα, οἷός ὅδε ἀπὸ τῶν σχημάτων. ὅμως δὲ ἐγὼ τὸς ἄλλους ἀφαιρήσομαι τὸν λόγον· ἐμὲ γὰρ φανερώτερον ἔτοσί γε ὁ τυραννοκτόνος, ὑπὸ μὲν ἐλάττης ὢν ἔπραξε, πρᾶγμα λέγειν μοι δοκῶ. ἐπὶ δὲ τὸς θρασυτάτους προσταιρόμενος, καὶ δορυφόρους σὺν αὐτῷ, ἐπανάσας τὴν πόλιν τυραννοῖ ἰατίσι, ἀκέντητος μὲν ἀπέκτεινε πλείονας, ἢ μυρίους. τὰς δὲ οὐσίας ἑκάστων ἀφαιρεῖ, μέρος, καὶ πλέον πρὸς τὸ ἀκρόπολιν ἀφικόμενος, οὐδεμίαν μὲν ἀπολασίας ἰδέαν παρέλιπεν. ἁπάσας δὲ ὠμότητι τὴν ὕβριν κατὰ τῶν ἀθλίων πολιτῶν ἐκίνησε, παρθένους διαφθείρων, καὶ γυναῖκας κατασχίζων, καὶ πάντα πρόσωπον τοῖς ὑπηκόοις ἐμπαροινῶν. καὶ ὑπερηφανίας μεγάλης, καὶ τύφου,

conuince. Iam enim hic tibi propter adest. CYN. Principio quamuis in accusando ne verbis quidem opus fuisset, quandoquidem cuius monetæ sit, vel ab ipsis notis agnoscere potes, tamen quò res fiat sole clarior, & ipse tibi virum detegere, sermonéque depingere conabor. Ac flagitia quæ ter scelestus nebulo tanti per dum priuatam agebat vitam, peregit, equidem censeo prætermittenda. Sed vbi partim hominum perditissimorum atque audacissimorum, quos in hoc sibi conciliârat, fauore, partim sat ingentem collecta manu, tyrannidem arripuit, plus sexcentos indicta causa. trucidauit. Deinde cùm hac vita singulorum ciuium opes exhauriendo, diuitias summas corrasisset, nullam libidinis speciem intentatam reliquit. Quin genus omne cùm iniuriæ tum credulitatis in miseros ciues exercuit virgines vitiando, adolescentes stuprando: breuiter, modis omnibus in subditos debachando. Iam pro fastu,

τυφω, καὶ ζοῦ πρὸς τὸς ἐντυγχανοντας φρυαγματ@, οὐδὲ κατ' ἀξίαν δικαιον ἂν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν τιθὼ δίκην. ῥᾴδιον γοιῶ ἄν τις τὸν ἥλιον, ἢ τὸζον ἀσπαλαμυκτὶ πεσόμβλεψων. οὐ μὴν καὶ τὸ τῶν καλαδοτων πὸς ὠμότητα καινοτερον. αὐτὸ τις ἂν διηγήσαιτο δικαιως, ὅς γε μηδὲ τῶν οἰκειοτατων ἀπέσχετο; καὶ ταῦτα, ὅτι μὴ ἄπαξ ἐγκαλεῖ τις ὅτι κατ' αὐτὸ δαβολὴ, αὐτίκα ἤδη, πεσκαλέ@ς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ πιφονευομένους· μᾶλλον δ' ἀνακλῶσι, ὡς ὁρᾷς, παρεσι, καὶ πδισαντοῦ ἀγχουσιν αὐτόν. οὗτοι παντες, ὦ Ραδαμανθυ, πὸς τοῦ ἀπιτηδείου τιθνᾶσιν. οἱ μὲν γυναικῶν ἕνεκα ἐνμόρφων ἐπιβολευθέντες, οἱ δ' ὑέων πρὸς ὕβριν ἀπαγομένων ἀγανακτήσαντες, οἱ δ' ὅτι ἐπλούτουν, οἱ δ' ὅτι ἄ@ρ δικαιοὶ καὶ σώφρονες, καὶ ἐδαμοῦ ἐρίσκουζοῖς

fastu, pro superbia, próque eius in obuios omneis fremitu, supplicium factis dignum sumere non possis, quando minoris periculo in solem quàm in hunc defixis oculis tueri licuisset. Porrò noua supplicia, & ad crudelitatem eius explendam recens inuenta, quis poterit recensere, qui ne ab intima quidem familiaritate cõiunctis abstinuerit? Quòd si ab eo miseremptos huc adnocaris, facilè comperies hæc haudquaquam à me calumnandi studio confingi. Imò verò non vocati, & voluntarij, vt vides, hîc adsunt, ipsumq; circunsistentes malè vrgent. Hi omnes, ô Rhadamante, huius crudelitate vitam amiserunt: quorum alij formosarum vxorum gratia insidijs sunt circumuenti: alij, quòd liberorum suorum, quos ad iniuriam violenter abduce-

bat, nomine stomacharentur, sunt trucidati: alij, quod opibus illorum insidiaretur: porrò alij, quòd boni essent & prudentes, quibus haudquaquam cum illius factis con-

ζοις ἁρωμένοις. Ρα. τί πρὸς ταῦτα φὴς, ὦ μιαρὲ σύ; Μι. τὰς μὲν φόνους ἄργασμαι, οὓς δέογε· τὰ δ' ἄλλα πάντα, τὰς μοιχείας, καὶ τὰς τῶν ἐφήβων ὕβρεις, καὶ τὰς διαφθορὰς τῶν παθενώνων, ταῦτα πάντα Κυ. νίσκος μὲν ἀληθῆ λέγει. Κυ. ἀκούεις καὶ τούτων, ὦ Ραδάμανθυ, πρίξω σοι μάρτυρας. Ρα. τίνας τούτους λέγεις; Κυ. πρόσκαλεσαι, ὦ Ἑρμῆ, τὸν Λυχνοῦχον αὐτὸν, καὶ τὸν Κλίνιον μαρτυρήσουσι γὰρ οὗτοι παρειλθόντος, οἷα πράττοντι συμπίσαντε αὐτῷ. Ερ. ἄ Κλίνη, καὶ ὁ Λυχνοῦχος ὁ Μεγαπένθους παρέστηκεν ἐποίησεν ὑπακούσαντος Ρα. ἔπαιτ' οὖν οὗτοι ὑμᾶς, ἃ σώσιος Μεγαπένθη τούτῳ πέπρακε καὶ σὺ Κλίνη λέγε. Κλίνη πάντα ἀληθῆ καταμηνύσει Κυνίσκος· ἐγὼ μέντοι ταῦτα ἐπαισχύνομαι, ὦ Ραδάμανθυ, ἀισχύνομαι, ὅτι ταῦτα λῷ, ἃ ἐπ' ἐμοῦ διεπράξατο Ρα. σφόδρα μὲν οὖν καταμαρτυρᾷς, μὰ

venire poterat. RHAD. Quid ad hæc dicis, sacrilege? MEGAP. Cædes quas dicis, equidem perpetraui: cætera verò omnia, nempe adulteria, lasam puberum pudicitiam, virginum stupra, hæc omnia Cynisci falsò criminatur. CYNIS. Quin & horum testes proferam, ô Rhadamanthe. RHADAM. Quos eos dicis? CYNIS. Mercurii, eius mihi Lucernam aduoca, & Lectum. Hæc enim in medium progressa, quæ sese conscijs hic terscelestus patrárit, testabuntur. MERCV. Et Lectus & Lucerna Megapenthis huc assint. Bene sanè quòd obsequuntur. RHADAM. Exponite ergo vos, quæ vobis testibus commiserit hic Magapenthes. Tu Lecte dic prior. LE. Vera planè sunt omnia de quibus à Cynisco accusatur: me tamen, ô here Rhadamanthe, hæc dicere sanè pudet: eiusmodi sunt, quæ supra me patrauit. RHADAM. Itaque eum testimonio tuo apertissimè

μὲν δ' ἀπεῖρ αὐτὰ ἐπομένους. καὶ σὺ δὴ ὁ Λυχνὸς ἤδη μαρτύρει. ΛΥ. ἐγὼ τὰ μὲν ἡμέραν μὴν οὐκ οἶδα, ὑφ' ἑσπέρᾳ γὰρ ἐλύθην. ἃ δὲ τῶν νυκτῶν ἐποίει, καὶ ἔπασχεν, ὀκνῶ λέγειν. πολλὰ γὰρ ἀπὸ ἑβδομάδος ἐς πομπὰ, καὶ ἄῤῥητα, καὶ πᾶσαν ὕβριν ὑπερπεπαικότα, καὶ ζοὶ πομπεῖς ἐκὼν τἄλλων οὐκ ἔπινον, ἀφροδίσια θέλων, ὁ δὲ καὶ πόσιν ἐμὲ ζῆς ἀρωμένοις, καὶ τὸ φῶς μὲ πάντα πρόσωπον λατεμίαιν. ΡΑ. ἄλις ἤδη τῶν μαρτύρων· ἀπὸ καὶ ἀπόδυθι πολὺ πορφυρίδα, ἵνα μὴ τὸν ἀριθμὸν ἴδωμεν τ σημάτων. παπαὶ, ὅλον ἔτρωσι πολιδνὸς καὶ λατάγραφον. μᾶλλον δὲ ἰωνάνιός ὅτιν ἀπὸ τῶν σημάτων. τίνα δῆτα λαλαθέη πρόπορ; ἄῤ' ἐς τ Πυριφλεγέθοντά ὅτιν ἐμβλητέος, ἢ πρὸς Κέρβερον; ΚΥ. μηδαμῶς, ἀλλ' ἔστιν ἄθλιος, ἐγὼ δέ τινα καινὴν πρέπον ἀὐτῷ τιμωρίαν ὑποδύσιμι damnas, cùm eius facinora ne dicere quidem fustineas. Et tu iam Lucerna da testimonium LVCER. Equidem quæ interdiu fine facta, nescio: neque enim aderam. Verùm quæ noctu vel in alios fecit, vel ipse est passus, horreo dicere. Cæterùm nephanda multa, & quouis iniuriæ genere superiora sæpenumerò spectaui, adeò vt & ipsa quidem aliquoties extingui gestiens, oleum vltrò non adhiberim. At ille quò mihi lucem modis omnibus conspurcaret, etiam abominandis facinoribus me inuitam adhibuit. RHADAM Satis est testimoniorum. Sed purpuram hanc exue, vt & notarum numerum conspiciamus. Papæ hic totus est liuidus & insignis, imò præ cicatricum crebritate cæruleus. Nunc autem quo tormenti genere est puniendus? in Phlegethontémne iñjciendus, an tradendus Cerbero? CYN. Minimè, sed si tibi est cordi, nouum quoddam supplicium, & hoc planè dignum in-

πυθέσθαι. Πα. λέγε, ὡς ἐγὼ δι' μηχέτι ἐπὶ τούτῳ χάριν ἕξομαι. Κυ. ἔθ' ὕδωρ, οἶμαι, ζῆς ἀρθυόσεσθαι πάσῃ, πίνων τὸ Λήθης ὕδωρ. Ρα. πάνυ μὲν οὖν, Κυ. ἐκὸν μόν' ἐξ ἁπάντων ἄποτ' ἔστω. Εφ. ἀτὰρ δή; Κυ. καλεπλῶ ἔτως ὑφίξει πρὸ δίκης μεμνημέν' οἷ' ἐφ' ἑαυτῷ, ἃ ὅδ' ἐδράσατ' ἐν τῷ ζῆν ἄνω, καὶ ἀναπιμπλάμεν' τῷ φρενῶν. Ρα. τὸ λέγεις, καὶ καταδικάσθω, καὶ παρὰ τὸν Τάνταλον ἀπαχθὲς ἔτω δεῦρο μεμνημέν' ἅπερ ἔπραξε κατὰ τὸν βίον.

cabo. RHAD. Dic mihi: nam ego tibi vel hoc nomine magnam habebo gratiam. CYNIS. Mos est, ni fallor, vt qui moriuntur, ex obliuionis fonte bibant. RHAD. Est quidem. Sed quid tum? CYNIS. Hic ergo solus à potu arceatur. RHAD. At qua gratia? CYNIS. Hac via grauiet fanè & molestas dabit pœnas: videlicet cùm recordabitur & qui fuerit, quantâque apud superos potentia præualuerit: in primis autem vbi delicias illas suas in animo recolere cœperit. RHAD. Probè dicis. Itaque ad eum modum damnatus esto & ad Tantalum vinculis alligator, semperque in animis versato, quæ dum vixit, peregit iucundè.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ARTIBVS.] *Poëtæ Mercurium furem, & furum præsidem constituunt, vnde ὀξύχειρ, & manibus aduncis in dialogo Apollinis & Vulcani suprà dictus est.* b Etenim ex quo cum nubi tradidit Atropos.] *Vna ex tribus Parcis, Erebi & noctis filia, vt Cicero tradit. Dictam putant ab α & τρέπω quòd mors sit inexorabilis, & nulli parcat.* c Aeaco adnumeracem.] *Is vnus est inferorum iudex. Tres enim dicuntur esse: Rhadamanthus, Minos, Aeacus, omnes reges Cretenses, & ob iustitiam filij Iouis dicti: ob seueritatem autem, apud inferos esse*

esse existimati. d Occiso Cleocrito.] *Cleocritus apud Comicos taxatur vt mulierosus, & cinædus, & obscurus, & vt Cibeles filius. In Rheæ enim mysterijs molles tantùm intersunt. Hæc Suid. e* Quod scelera.] *Eorum animis, qui magnis se facinoribus, dum vitam agerent, obstrinxerunt, maculas inustas esse docet, Platonem videns, qui sic in Gorgia loquitur:* Ἀλλὰ πολλάκις τῶ μεγάλω βασιλέως ἐπιλαβόμενον, ἢ ἄλλω ὁποτῶν βασιλέως ἢ δυνάστου πρὸς ἡδονὰς ὑγιὲς οὐ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ διαφθείρωμεν, ἐὰν δὲ μὴ ἐγὼ τοῦτ' ἐποίησα ὧν ἀδικίας. *Hoc attigit lib. in Ruff. 2. Claudianus:*

Quid demens manifesta negas? en pectus inustæ
Deformant maculæ——. *Solet autem is poëta diuini illius hominis sententias mutuari.*

SEQVVNTVR ORATIONES, quarum quædam adhuc inter mortuorum dialogos, quædam adhuc inter Saturnales epistolas priùs relatæ fuêre: nonnullæ quoq; Dramaticæ.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ.

ΛΥΚΙΝΟΥ ΚΑΙ Κράτωνος. *DE SALTATIONE.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DEfendit hac oratione saltandi artem Lucianus contra Cratonem quendam, à quo studium eius rei reprehendebatur vt effœminatum ac molle, ac viro præsertim philosopho indignum. Colligit autẽ honestatẽ ac dignitatem artis primùm ab antiquitate, multis ac variis exemplis, ostendens quantũ in vsu saltandi studiũ veteribus fuerit, & quantopere eo omnes propè gentes iam inde ab initio delectatę sint, quibus itẽ laudibus eam artem cùm poëtæ tum alij quidã celebrârint, confutata interim tragœdiæ comœdiæq; præstrantia, quarum certa-

mina atq; actiones Crato saltationibus antepoſuerat. Deinde & præſtantiam artis à difficultate commendat, docens multarũ ac variarũ rerum peritum, multisq; tũ ingenij tũ corporis dotibus ſaltatorem præditũ eſſe oportere. Inter quæ & effectum ac vim artis proſequitur: docens non oblectare tantùm eam, verùm & corporis agilitatem quandam decentẽ atq; vtilem inde comparari, roburq; & vires augeri. Deinde & animi quandã ſapientiam ac mores hominũ formari. Idq; exẽplis tũ philoſophorũi, tum barbarorũ quorundam amplificat. Poſtremò & vtia ſaltatorũ aliquot recẽſet. & pcipuè quantum noceat, aut aliàs, iſta vel in primis in hac arte cacozelia ſeu nimia affectatio, exemplis docet, quæ res & ipſa ad difficultatem artis confirmandam pertinet. Exordium ab occaſione ſumitur: à quo mox Cratonis reprehenſio ſequitur, qui ſtudiũ huius rei in Luciano reprehẽdit, à perſonæ qualitate, & modo rei: addita etiã amplificatione quadã à collatione, quam ante quã ad rẽ accedit, Lucianus ab inæqualitate refutat, ipſumq; Cratonẽ indignè & abſurdè facere oſtendit, qui rẽ nec viſam, nec cognitam, temerè reprehendat. Atq; ita ad argumẽtum, illo, auſcultandi operam pollicente, deſcendit.

LVCIANVS.

Πὰ ζίνων, ὦ Κράτων, ἀπὸ νλώ τινα ταὐτὸν ἰατηγορίαν ἐν ποσῖ, οἶμαι, παρεσκευασμένος, καὶ μηγόρηκας ὀρχήσεώς τε, ἢ αὐτ' ὀρχησιπάσι, ἢ ποδῶν ἀμῶν γε, τ χαρέντων τῇ ζιαύλῳ θέᾳ, ὡς ἐπὶ φαύλῳ ἢ γυναικείῳ πράγματι μεγάλῳ σπεδῇ ποιησίνων, ἄκεθον,

Oſteaquã [a] in Craton, [b] iam olim acerba quadam accuſatione adornata, ac diu multũmque meditata, in ius vocaſti cũm ſaltationes, tum ipſum ſaltandi artificium, inſuper autem & nos reos feciſti tali gaudentes ſpectaculo, quaſi in re frie uola & muliebri multùm ponamus operæ: audi obſecro quantum

ὅσον τὸ ὀρθὸν διημάρτηκας, καὶ ὡς πλήθας σαυτὸν τὸ μηδὲν τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν μαθητὸς ὢν καὶ συγγνώμης ἄξιος, ἐὰν ἐξ ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκληρὸν, ἀγαθὸν ἡγούμενος, τῆς ἀπειρίας αὐτῆς, καὶ τηλικούτου ἄξια ἐνῦν ὑφόμικας. Κρά. ἀνὴρ μέντοι ὤν, ὦ λῷστε, καὶ τοῦτα παιδεία σωφρονῶν, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέτρια ὡμιλημένος, ἀφίεμαί σου, ὦ Λυκῖνε, τὸ περὶ τὰ βελτίω σπουδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, μάθησαι καταγνόντα, θηλυδρίαν ἄνθρωπον ὁρῶν ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἅσμασιν ἀπολάστοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμούμενον ἐρωτικὰ γυναῖα τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα ψαλτα κὰ ῥέμασι καὶ τριτίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ, καταγέλασα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἄκι-

quantum à recto aberraris, tum quemadmodum deceptus per imprudentiam, rem omnium in mortalium vita optimam innocenter accusaris. Et equidem venia tibi habenda est, si statim sub initium asperæ vitæ temet assuescens, & tantùm quod durum fuerat, bonum existimans, rerum ductus imperitia, ista accusatine digna censueris. CRAT. *Cùm vir sies, ô optime, & maximè disciplinis liberalibus innutritus, nec non in Philosophiæ studijs mediocriter versatus, posthabeas autem, ô Luciane, verum optimarum exercitium, & prisco rũ illorum conuictum, cæterùm sedere sustineas in theatro omnium posticas fannas excipiens, & hominẽ effœminatum spectans mollibus vestimentis indutum, ac cantilenis lasciuis & turpibus perstrepentem, tum prisci seculi mulierculas amatorias imitantem, nempe libidinosissimas Phædras, & Parthenopas, & Rhodopas, & hæc omnia cum pulsationibus, & lasciuis & obscœnis carminibus, & pedum strepitu: hæc inquam res est perquàm ridicula &*

quæ

πα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷα
δεῖ πρέποντα. ὥστε ἔγωγε καὶ
θόρυβον ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θέᾳ
σχολαίοις, οὐκ ἀφιέμενον μόνον
ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ καὶ λυόμενον, ἂν
Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ
Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος, λά-
θοιμι τὰ ὅμοια πεπονθὼς τοῖς
τὰ ὦτα πρὸς λυρισμοὺς καὶ
ταῦτα μειρακίων ἄνω ὄντων
ἀκροωμάτων, καὶ θεαμάτων
σπουδαίων, ἃ νῦν τις ἀνοή-
τοις, τῶν λυκλικῶν ᾠδηγῶν, καὶ
τῶν λιθάρα τὰ ἔννομα πεσο-
μενόντων, καὶ μάλιστα τῆς σιμ-
φωνήσεως πρᾳότητος, καὶ τῆς φαι-
δροτάτης ἀμφιλαφίας, ἄκρον
καὶ ἐναγώνιον εἶναι ἀξιοῦσα πολ-
λῆς οὖν, ὦ γενναῖε, τῆς ἀρλο-
γίας δεῖ λύσαι πρὸς τοὺς σω-
παιδιωμένους, ἃ βούλει μὲν πανυ-
πάσιν ἐκκεκεῖσθαι, καὶ τῆς
τῶν σπουδαίων ἀγέλης ἐξειλη-
λάσθαι καί τοι τό γε ἄμεινον
ἐκεῖνό ἐστιν, οἶμαι, ἁρνύσα τὸ

quæ hominem ingenuum, qualem te esse consplcio, minimè deceat. Quare ego cùm certior factus essem huic tam turpi te incumbere spectaculo, non tantùm me tui puduit, sed vehementer etiam discruciatus sum animo, si Platonis & Chrysippi & Aristotelis oblitus, fœderes non dissimilis cum ijs passus, quorum aures penna leuiter perfreicantur: maximè verò, aliijs innumeris discipimis existentibus, & spectaculis grauibus & seriis, si quis omnino choraules exigat, ac citharœdos artificiosè canentes requirat. [d] Cùm primis verò, cùm grauem aliquam spectando tragœdiam, aut plenam hilaritatis comœdiam, non minorem voluptatem capere possis, de quarum palmario certamina quoque poëtis proponi solent. Multa itaque & accurata, ô generose, defensione apud eruditos tibi opus erit, si nolis per omnia videri excidisse, & è bonorum grege exactus esse. Atque istud mihi optimum factu videtur, vt his omnibus constanti ne

τὸ παρελάθῃ, καὶ μηδὲν τῶν ἀρχαίων ὁμολογεῖν τι διοῦσαν παρανενομῆσθαί σε. πῶς δὲ τοῦτο ὄρα, ὅπως μὴ λάθῃς ἐμοῦ ἐξ ἀνδρὸς τὸ πάλαι Λυδή τις, ἢ Βάκχη γενόμενος. ὅπερ οὐ σὸν ἂν ἐγκλημα ἦν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μή σε, κατὰ τὸν Ὀδυσσέα τὸ λωτὸν ἀποπάσαντος, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβὰς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθῃς τηλίκος, ἀπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ Σειρήνων καταισχυνόμενος. καίτοι ἐκεῖναι μὲν τοῖς ὠσὶ μόνοις ἐπιβάλλουσι, καὶ δεῖ τοῦ καρποῦ ἐλέσθαι τοὺς παράπλους αὐτῶν· σὺ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἔοικας ὅλως ἁλῶναι. Λυ. παπαῖ, ὦ Κράτων, ὡς μάρχαρόν τινα ἔλυσας ἀφ' ἡμᾶς τὸν σαυτοῦ λιμένα. πλὴν τό γε παράδειγμα, τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σειρήνων ἀκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς ἐρηκέναι, ὅν γε πονηρὰ, παρ' ὅσον τοῖς μὲν τοῦ λωτοῦ

ti negatione medearis, neque sub initium faceris aliquid tale te flagitiosè deliquisse. In reliquum verò caue, ne nobis ignorantibus ex viro quem olim egisti, in Lydum quampiam aut Baccham, amissa pristina facie transmuteris. Quæ in re non tibi solùm sed & nobis culpa imputanda foret, si non Vlyssis in morem à loto degustata abstractum, ad consueta literarum & Philosophiæ commercia & studia te reduceremus, priusquam omnino deceptus à Sirenibus in theatro excubantibus occuperis. Iam illæ solis insidiantur auribus, eamque ob rem hasce præterenntibus cera opus est. Cæterùm tu & ab oculis videre prorsus illarum præstigijs esse subactus. LVC. Papæ ô Craton, quàm verò robustum in nos canem solutis loris concitâsti? Nisi quòd exemplum sumptum à Lotophagis, & comparationem tractam à Sirenibus, parùm scitè, atque adeò meptissimè mihi induxisse videris ad ea quæ mihi acciderunt. Etenim

λωτῆ γευσαμένοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκούσασιν, ὅλως τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ ἀκροάσεως τὸ πιτήμιον. ἐμοὶ δὲ πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν παραπολὺ ἀδίαν περιγενέσθαι, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀρθιβήκειν. οὐ γὰρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, οὐδ' εἰς ἀγνωσίαν τῶν καθ' ἑαυτὸν περιέστημι, ἀπ' ἐ καὶ μηδὲν ὀκνήσαντα ἐπεῖν, μακρῷ σπουδαιοτέρου, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διαφερόντως τὸ θέατρον ἐπανεληλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὁμήρου αὐτὸ ἐπεῖν καλὸν, ὅτι ὁ τοῦ ἰδεῖν τὸ θέαμα τρυφάλλου καὶ νῆτα, καὶ πλείονα ἐδέσθαι. Κρατ. Ἡράκλεις, ὦ Λυκῖνε, οἷα πεπονθας, οἷς οὐδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνόμενος ἔοικας. τὸ γοῦν θαυμαστὸν τοῦτό ἐστιν, ὅτι μηδέ ἐάσεως τινὰ ἡμῖν ὑποφαίνεσθαι πίδα, ἐπανελθὼν ὅλως τὰ ὅτως αἰσχρὰ καὶ καταπύστα. Λυ. ἐπὶ

nim ijs qui lotum degustauerant, ac Sirenas cantillantes audierant, exitio fuit manducationis & auditionis prolubium. Mihi verò præterquam quòd voluptatem spectando cepi mirificam & iucundissimam, etiam fims peruenustè cecidit. Neque enim in obliuionem rerum domesticarum, aut negotiorum præsentium incognitionem delapsus sum, sed si mihi ingenuè veritas fatenda est, longè sapientia excultior, ac in rebus humanis multò solertior atque prouidentior ex theatro regressus sum. Magis autem illud Homeri in præsentia adducere perpulchrum esse existimo, quòd is cui illud visum sit spectaculum, Multorum gnarus simul oblectatus abiuit. CRAT. O Dij immortales, Luciane, qualia pateris, quem istorum ne pudeat quidem, sed iactanter etiam laudè tibi ducere videris. Igitur quod hac in re grauissimum est, nullam spem curationis aut remedij nobis ostendisti, qui laudibus efferre audeas tam execranda & turpia. LVC.

Age

ἐπί μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ ἀπορεῖ ὀρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γιγνομένων ἰδὼν πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς; ἢ ἀπέραντός ὢν τοῦ θεάματος, ὅμως ἀσχολῶν αὐτὸ καὶ κατάπτυστον, ὡς φῂς, νομίζεις; ἀμφὶ γὰρ ἔοικεν, ἐξ ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ γιγνώσκεις ἃ δὴ μὰ, ὅρα μὴ ἄτοπος ἐπιτίμησις ἔνεστί σοι δόξῃ, καὶ θρασεῖα, καταγελῶντος ὧν ἀγνοεῖς. Κρά. ἔτι γὰρ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν λῶ, ἐν βαθεῖ τούτῳ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσων ἐν ταῖς γυναίοις, καὶ ταῖς μειρακύσιν ἐκείνοις θεατῆς, προσωπεῖα τά τε πρόσθετα, καὶ ἐπαίνους ἀπρεπεστάτους ἐπιβοῶντα, ὀλίθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ, ἐς ὀδύνην κατακλωμένῳ; Λυ. συγγνωσθήσεται ταῦτα, ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πάθοις τι, καὶ ὅλον πάρας ἕνεκα παράσχοις ἑαυτὸν, ἀναστενάζοντα τὸν ὀφθαλ-

Ago hoc mihi responde, Craton: f istud de saltatione, tum ea quæ fieri in theatro consueuerunt, coràmne tibi visa sunt, vt ea ita crebrò probrosis dictis insectaris: aut an potiùs spectaculi prorsus expers atque ignarus, nihilo secus tamen illud vt turpe atque execrandum (vt ais) existimas? Quòd si enim aliquando ea præsens vidisti, iam nobis & tu hac stulta spectandi curiositate paria fecisti. Sin non, vide ne parùm modesta & nimis temeraria tua videatur esse insectatio, ea in crimen vocans, de quibus nihil habes comperti. CRAT. *Ergo hoc mihi adhuc supererat, vt in tam profunda barba & cano capite sederem inter mulierculas, & insanientes illos spectatores, applaudens & præconijs ineptissimis acclamans homuncioni cuipiam perdito, nulla necessitate lachrymas profundenti?* LVC. *Est equidem hoc tibi ignoscendum, ô Craton: illud tamen pro certo exploratum habeo, si meis monitis morem gerens, tantum temp-*

sculi-

θαλμὸς, ἢν οἶδα ὡς οὐκ ἀνάσχοιο ἄν, μὴ ἐχὶ πᾶν τῶν ἄλλων θεαν ἐπιτηδείως καταλαμβάνων, ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκούσῃ ἅπαντα. Κραθ. μὴ ὥρασιν ἄρα ἴκοιτο μοι, εἴ τι δεῖδον ἀνασχοίμην ποτὲ, ἵν' ἄμ' ἅσαιμι τὰ ἄλλα τὰ σκιλῆ, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτον, ὡς νῦν γε καὶ σιὔδη ἐλεεῖν, τηλίκως ἡμῖν ἐμβεβακχωμένον. Λυ. βέλτιον οὖν, ἀφιμὶ σὺ, ὦ ἑταῖρε, τῶν βλασφημιῶν τούτων, ἀκριβῶς μετὰ περὶ ὀρχήσεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μελῶν, καὶ ὡς ὁ τρόπος μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ὅτι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅτι παιδεία, καὶ ὅτι διδάσκει καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὁρώντων τὰς ψυχὰς, μιμήσεσι θεάμασιν ἐγγυμνάζον, καὶ ἀκροάσεσιν ἀκούσμασιν ἐνδιατρίβον, καὶ μισθόν τι ψυχῆς καὶ σώμα-

sculi spectandis saltationibus impertires, quantum vel periculo faciendo sufficeret, nihil tibi posthac rebus omnibus fore prius aut antiquius, quàm vt loco commodo occupato, seruire queas spectaculis, vnde exactè & videre, & clarè audire possis omnia. CRAT. Nunquam ego forma fiam amabilis, si quid tale vnquam prudens ac sciens fecero, semper autem membris hirsutis, & barba incompta atque horrida, vt me nunc tui ex animo miseret, omnibus modis insanientis. LVC Vis ergo, ô amice, omissis blasphemijs atque conuicijs, arrectis auribus attentè mihi dare operam nonnihil super saltatione, eiusq; virtutibus differenti, tum quemadmodum non solùm oblectamento sit spectantibus, verumetiam emolumento: tum, quantis de rebus hominum animos commodè admoneat, & erudiat: præterea, quemadmodum spectantium mentes aptè componat, pulcherrimis exercens spectaculis, ac optimis præceptis imbuens: ad hæc communem quandam corporis & ani-

σῶμα τ' ἀγαθὸν ἐπιδεικνυμένης; τὸ γὰρ τῇ μετὰ μουσικῆς τῇ ῥυθμῷ ταῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ ψόγου ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἐπαίνου ἂν εἴη. Κρά. ἐμοὶ μὲν ὁ πάνυ σχολὴ μαινόμενον ἀνθρώπου ἀπροσκώπτως, τῷ νόσον τῷ αὐτὸν ἐπαινοῦντα. σὺ δέ, ὦ βέλτιστε, λῆρόν τινα καταστησάμενός μοι, ἕτοιμος φιλικῶς ταύτῃ πατρῴαν ἐποίσων, καὶ παρασχὼν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηροῦ παραπέμψειν τῶν φαύλων μωρίας. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι, καὶ λέγε ὅπόσα ἐθέλοις, ὡς μηδὲν ἀκούοντός τινος. Λυ. εὖγε, ὦ Κράτων, τὸ τοῦτο ἐμοὶ πάλιστα ἅπαντα γὰρ κατ' ὀλίγον, ἃ λῆρος ἔνεστί σοι λόγου τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο πάνυ ἠγνοημέναι μοι δοκεῖς, ὡς ὀνειδιστόν τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτό ἐστιν, ἀλλ' ἀγαθὸν καὶ πρᾶον ἀρξάμενος

& animæ pulchritudinem ostendens? Etenim quæ illi accedunt à Musica & modulationibus, hæc inquam omnia facere, non dedecori aut vituperio, sed illi potiùs laudi tribuenda sunt. CR. Quanquam mihi in præsentia ocium non est insanientem hominem auscultandi, suum ipsius morbum laudibus efferentem: attamen si nugis & manibus fabularum commentis me opplere tibi consultum factu visum est, paratus sum in hoc tibi officioseè inseruire, & aures præbere, vel sine cera inutilia verba obaudire valens. Quare compressa voce hanc tibi operam dabo. Dic verò quodcunque animo tuo libitum fuerit, quasi nemine auscultante. LVC. Euge, ô Craton, istuc ipsum omnium maximè mihi egenti in optatis fuit. Paulò enim post ipsa re comperies, num nugæ tibi censendæ sint quæ in medium producturus sum. Ac à principio quidem illud planissimè mihi ignorare videre, quàm non nouitium inuentum sit saltatio, neque heri

ἀρξάμενον, οἷον καὶ τὰ τῶν πα-
λαίων ἡμῶν, ἢ τῶν ἐκείνων,
ἀλλ' οἵ γε ταληθέστατα ὀρχή-
σεως περὶ γενεαλογοῦσιν,
ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων
φῶς ἂν δοκῇ ὄρχησιν ἀνα-
φῆναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ ἔρω-
τι συναναφανῆσαν. ἡ γοῦν
χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ πρὸς τὰς
ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμ-
πλοκὴ, καὶ ῥυθμὸς αὐτῶν
κοινωνία, καὶ τάξις καὶ ἁρμο-
νία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως
δείγματά ἐστι. κατ' ὀλίγον δὲ
αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ
βέλτιον αἰεὶ προόδου τυγ-
χάνουσα, μικρὸν ἐοικυῖα τὸ ἀ-
πρόσδοκον ἀπαρτίζεσθαι, καὶ γε-
γηθυῖα ποικίλον τι, καὶ παναρ-
μόνιον καὶ πολύμορφον ἀγα-
θόν. πρῶτον δέ φασι Ῥέαν ἡ-
δεσθῆναι τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ
μὲν τοὺς Κορυβάντας, ἐν Κρήτῃ
δὲ τοὺς Κουρῆτας ὀρχεῖσθαι κι-
νήσασα. καὶ ὁ τὰ μύθια ὕστε-
ρος

aut super natum & inceptum, puta apud maiores nostros, aut illorum: sed qui super saltationis ortu quàm verissima perscrutati sunt, affirmant illam vnà cum mundi ac omnium rerum generatione natam esse, & cum Amore deo illo vetustissimo in lucem prodijsse. Etenim ipsa[i] siderum chorea, & errantium cum non errantibus coniunctio, eorundemque modulata atque concinna participatio, & illa bella tam pulchrè instituta harmonia, primogenitæ saltationis argumenta fuêre, & indicia certissima. Ea verò temporis progressu subinde incrementis aucta maioribus, neque non additiones melioris inuenti sortita non modicas, summo nunc absoluta videtur esse fastigio, ac omnibus modis concinna & congruens, tum bonum multiplicis ornatus & scientiæ. Hoc verò saltandi artificio aiunt Rheam potissimùm oblectatam, in Phrygia quidem[k] Corybantas, [l] in Creta autem Curetas saltare iussisse. Neq; verò modicum cœpit

ex

τὸ τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχούμενοι, λυσιώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶσαι ἀκόντως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοίη αὐτοῖς, ἐπαφυγὼν δὴ τῷ αὐτῶν ὀρχήσει τοὺς πατρῴους ὀδόντας. ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ περιορώντων τῶν τὰς ἀσπίδας, καὶ πυθόντων ἔνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ, Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνηρχοῦντο ἐπιτηδεύσαντες αὐτό, ἄειστοι ὀρχήσασθαι ἐγένοντο, οὐκ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτατοι. καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντο. ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ ἀσχύνας βαλόμενος, ἀλλὰ λοσμῆσαι, ὀρχηστὴν ποσάπτει. καὶ ὅτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἐπίστανται περὶ αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καί τοι πολέμιοι ὄντες. ἐώρων γὰρ, οἶμαι, καὶ τὸν

ex illorum arte compendiū. Quippe circumsaltantes Iouem illi seruârunt incolumem, ita vt Iupiter non grauatè fateatur saluti contributæ præmia se illis debere, per illorum saltationem patrios dentes effugiens. Porrò autem hæc saltatio ab armatis desaltabatur, gladios ad scuta collidentibus, ac bellicum quiddam & atonitum saltantibus. Mos verò inter Cretenses vt quisque maximè nobilitate præcellebat, summo studio hanc rem exercentes, præstantissimi saltatores reddebantur, non tantùm homines priuati, & humili loco orti, sed nobiliores quoque, & regij sanguinis, & primates in populo. Homerus quoque Merionem non suggillare, verùm pulcherrimo laudis testimonio ornare volens, saltatorem nominauit. itaque in tantum claritudinis & notitiæ ob saltandi peritiam apud omnes venerat, vt hæc non Græcō solùm de illo comperta tenerent, sed & Troianis hostibus non ignota forēt. Videbāt enim, vt mea est opinio, eius in belā

πλῶ ἐν ᾧ πολεμᾷ αὐτὸ ἐυ-
φότητα, καὶ ἁρυθμίαν, ἰῶ ἐξ
ὀρχήσεως ἐκίνητο. φασὶ γὰρ τὰ
ἔπη ᾧ δι' πως: Μηριόνη, τάχα-
πᾶ σε καὶ ὀρχηστύι περ ἐόντα,
Ἐγχεῖ ἐμὸν κατέπαυσε, καὶ
ὅμως ὁ ἐατέπαυσεν αὐτόν.
ἅτε γὰρ ἠσκημένος ἐν τῇ
ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως, οἶμαι, διε-
δίδρασκε τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀφέ-
σεις τ ἀκοντίων. πολὺς δὲ καὶ
ἄλλος τ ἡρώων ἀπᾶν ἔχων,
ζῆς αὐτοῖς ἐγγυμνασμένος,
καὶ τέχνῃ τὸ πρᾶγμα περιοι-
μένος, ἱκανὸν ἡγᾶται τὸν
Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν
παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαφέ-
ροντα ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, τὰ εἴ-
δη καὶ τὸ κάλλιστον αὐτῇ πε-
ριθεικότα, Πυῤῥίχιον ἀπ' αὐ-
τοῦ ἐπικληθέντα. καὶ ὁ Ἀχιλ-
λεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς
πυθανόμενος, μᾶλλον ἔχαι-
ρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ
τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. διαφαίνει
γὰρ

lando agilitatem, & con-
cinnum membrorum mo-
tum, quæ ex saltatione in
vsum conuersa peculiari-
ter posidebat. Versiculi
Homeri ad hunc loquun-
tur modum:

Te citò Merione, quamuis saltare peritum,
Strauissem in dura con-
fossum cuspide pugna.

Tametsi eundem non stra-
uerat. vt enim in saltando
semet magno studio exer-
cuerat, sic facilè, vt opinor,
effugiebat iacula in eum
contorta atque emissa. Iam
quanquam & alios complu-
res ex heroibus enumerare
possim eo ipso saltandi stu-
dio diligentissimè exercita-
tos, quiq; ex hac ipsa re ar-
tem fecerint: sufficere ta-
men suspicor vno à me pro-
ducto Neoptolemo Achil-
lis filio, qui vsque adeò hoc
præcelluit artificio, vt cùm speciem quoque saltandi pul-
cherrimam sibi adiecisset, Pyrrhichij nomen ab illo acce-
perit. Achilles quoque ipse his de filio suo inauditis, maiori
gaudio suffusus est, vt ego existimo, quàm propter eius
formæ præstantiam, & membrorum robur insuperabile. At
qui

τὴν Ιλιον, τέως ἀνάλωτον ὄσαν, ἢ ἐκείνῃ ὀρχησικὴ λαβεῖν, ἢ ἂς ἔλαφ' ἁλῶναι. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄειστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες, παρὰ Πολυδεύκους καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαντα μετὰ Μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτάκτως ἐμβαίνειν τοῦ ποδός. καὶ τὸ πρῶτον σώθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. διαρρωῶν καὶ ἐκράτουν ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς καὶ ἐυρυθμίας ὑπαρχούσης, ἴδοις δ' ἂν καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν ὁμοίως ὀρχουμένους, ἢ ὁπλομαχοῦντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες ἀλλήλους, καὶ παθόντων ἐν ᾧ μέρει παύσωνται, ἂς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελοῦσα. καὶ αὐλητὴς

qui interea semper Ilion fuit inexpugnabile, donec illius saltatione captum concideret, & direptum solo æquaretur. ο *Lacedæmonij quoq; qui Græcorum præstantissimi esse censebantur, cùm à Castore & Polluce Caryatissare perdidicissent, quæ saltationis species à Caryis vrbe Laconiæ ducta erat, omnia cum carminibus facere solitì sunt, adeò vt ad tibiarum quoque modulos & rhythmum, & moderatum pedis ingressum prælium committere illi genti moris fuerit. Ac primùm quidem consequendarum manuum signum Lacedæmonijs tibia dari solitum est: proinde de omnibus quoque reportant victoriam, musica & modulorum concinnitate illos ducente.* ρ *Videres itaq; illorũ ephebos nihilo minore cura saltationi, quàm armis exercendis dare operam. Vbi enim iam summis collusctati sunt digitis, ac mutuis ictibus semet ceciderunt, quiescunt parumper, & omne illorum certamen in saltationem solutum*

λητὴς μὲν ἐν ᾧ μίσῳ μάθη-
ται, ἐπαινῶν, καὶ ψυπῶν ᾧ
ποδί. οἱ δὲ κατὰ στίχον ἀνά-
νεις ἐπόμενοι, σχήματα πανο-
ῖα ἐπιδάκνωνται, πρὸς ῥυθ-
μὸν ἐμβαίνουσιν. ἄρτι μὲν πο
λεμικὰ καὶ μετ' ὀλίγον ἐρω-
τικὰ. ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφρο-
δίτῃ φίλα. τοιαρωῖ καὶ τὸ
ἆσμα, ὃ μιμοῦνται ὀρχούμενοι ἄ-
δουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς
ἐστι, καὶ Ἐρώτων, ὡς συγκωμά-
ζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο.
καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾀσμάτων
(δύο γὰρ ᾄδεται) διδασκα-
λίαν ἔχει, ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρ
ρω γάρ, φασίν, ὦ παῖδες, πόδα μιμάβατε, καὶ ἁρμάσατε βέλτιον. τετέσιν, ἅμαυον ὀρ-
χήσασθε. ὁμοία δὲ καὶ οἱ τὸν
ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι
ποιοῦσιν. ὁ δὲ ὅρμος, ὄρχησίς
ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρ-
θένων, παρ' ἕνα χορεύοντες, καὶ
ὡς ἀληθῶς ὅρμον ποιοῦντες. καὶ
ἄγαται μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νικη-
τικὰ

lutum conuertitur. Quorum in medio tibicen locatus est, tibiam incinens, ac pedibus instrepens. Cæterùm illi per ordinem alter alterum sequentes, omnigenas figuras corporis agilitate exprimunt ad rhythmum ingredientes, alias quidem bellicas, alias verò saltatorias, quæ Baccho & Veneri gratæ sunt. Quin etiam cantus quem inter saltandum modulantur, Veneris & cupidinum cognomento nobilitatus est, quasi vnà cum Venere & Cupidinibus cõmuni choreæ saltationi indulgerent. Et altera quidem cantilena (duæ enim canuntur) rationem quoque & præcepta saltandi in se complectitur. Procul, aiunt, ô pueri, promouete pedem, & saltate perfectiùs. Non disparia faciunt quibus Hormum saltare curæ est. Hormus autem genus saltationis est adolescentibus virginibusq; commune, alternatim ad choream dispositis, vt planè hormum, hoc est, segmentum referant. Solet aũt adolescens chorum ducere, more iuuenili saltans,

γικὰ ὀρχεῖσθαι, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ ἐπίστατο κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς ἂν τὸν ὅρμον ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρίας πλέκοιμεν. καὶ ἃ γυμνοποδίσι δὴ, αὐτοῖς ὁμοίως ὀρχησίς ἐστιν· ἃ δὴ Ὅμηρος φησὶν Ἀριάδνης, ἐν τῇ ἀσπίδι ποιήσας, καὶ τὸ χορεῖν, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀναγνωκότι σοι παρεῖται· καὶ τοὺς ὀρχησαμένους δὲ τοὺς δύο, ὡς ἑκάστοτε ὁ ποιητὴς ἐμνησικάκησε λαλεῖν, ἡγεμόνας τοῦ χοροῦ καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι λέγει, Κοῦροι δ' ὀρχηστῆρε ἐδίνεον, ὡς τι μάλιστα τοῦτο τοῦ Ἡφαίστου ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσεως χαίρειν, ἁβρύς τι ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος τοῦτο αὐτὸ μάλιστα θαυμάζοντα ποιεῖ τὸν Ὀδυσσέα, καὶ τὰς μαρ-

tans, quo posteà in adoriendis hostibus vsurus sit. Sequebatur hunc puella modestia quadã conspicua, quæ fœmineum saltum decenter admodum peragebat: vt hormum ex temperantia & fortitudine compositum recte dicere posſimus. Cæterùm quæ Homerus super Ariadne in clypeo memoriæ prodidit, deque choro quem illi Dædalus instituerat, ea, vt iam olim tibi lecta, præteribo silentio. Præteream duos illos saltatores, quos eodem in loco Poëta cybesteteras vocat, chorum ducentes. Rursus quæ in clypeo memorat, In medioq; duos iuuenes agitare choreas Cernere erat, tanquam rem omnium pulcherrimam saltationē Vulcanus clypeo addidisſet. Etenim Phæacas saltatione, vt par erat, vehementer fuisſe oblectatos, mirum videri non debet, cùm tantis affluerent deliciis, ac in omni rerum abundantia & fortunæ indulgentia victitarent. Quare Homerus Vlyſſem ex om-

μαρμαρυγὰς τ ποδῶν θεώμενον. ἐν μὲν γε Θετταλίᾳ τοσόνδε ἐπίδοξον τῆς ὀρχήσεως ἡ ἄσκησις, ὥστε τὸς πρώτους, καὶ πρωτοστάτας, καὶ πρωταγωνιστὰς αὐτῶν, προρχηστῆρας καλοῦσι. καὶ δηλοῦσι τοῦτο ἀπὸ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαὶ, ἃς τοῖς ἀρχισυνάγοις ἀνέστησαν. Πρόκειται γάρ, φησι, προρχηστῆρας ἡ πόλις. καὶ αὖθις, Εἰλατίωνι τὰς εἰκόνας ὁ δῆμος, ὑφ' ὀρχησαμένῳ τὴν μάχαιραν. ἐῶ λέγειν, ὅτι τιμητὴν ἀρχαίαν ἀθηναίαν δῆμον ὑπῆρξεν, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως μὲν καὶ Μουσαίου, καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν, καταστησαμένων αὐτὰς, ὡς τι κάλλιστον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων, σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' ὅτως ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνεκα. ἱκανὸν δὲ πάντων ἀκοῦσαι, ὅτι τὸς ἐξαγορεύοντας

nibus quæ visenda apud Phæacas conspexerat, hoc cũ primis admirantem testatur, agilesq; pedum motiones spectantem. Iam in Thessalia eò vsque progressum est saltationis exercitium, vt populi præsides, & antesignanos illorum, præsaltatores vocare non dubitârint. Cui rei etiamnum statuarum inscriptiones & tituli suo suffragantur testimonio, quas vs qui in bello optimam nauassent operam, erexerunt. Prætulit, inquit, præsaltatorem ciuitas. Et iterum, Eilationi posuit hanc imaginẽ populus, propterea quòd pugnam probè desaltárit. Mitto illud, apud veteres nullas vnquam fuisse celebratas festiuitates aut ceremonias citrasaltationem: quippe quas ab Orpheo & Musæo, optimis tunc saltatoribus, constitutas fuisse satis certè constat, quũ & hoc, vt cætera omnia, vel honestissimum quiddam legibus sanxisse videntur, initiari cum rhythmo & saltatione. Quòd autem hoc ita se habeat, reticenda erant orgia, propter prophanos nondum initiatos. Illud autem omnes audiunt,

φῶνῦσας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ ποιηταὶ ἐν Δήλῳ δέ γε οὐδὲ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σωὺ ταύτῃ, ἢ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο. πάλαι μὲν γὰρ οἱ σωφρονοῦντες ἐν αὐλῷ καὶ κιθάρᾳ, οἱ μὲν ἐχόρευον, παρεχομένου δὲ οἱ ἄλλοι παρεισῄεσαν ἐξ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χοροῖς γραφόμενα τέλεσι ἄσματα, παρχήματα ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπίπτειν τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τὰς Ἑλλήνων λέγω, ὅπου καὶ Ἰνδοὶ, ἐπειδὰν ἕωθεν ἀνατείλαντος, προσεύχωνται τὸν ἥλιον, ὡς ὥσπερ ἡμᾶς, τὴν χεῖρα λύσαντος, ἡγούμενοι ἐντεῦθεν ἡμῶν ἓν τὴν ὀρχὴν; ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν σάντος, ὀρχήσει τὸν ἥλιον ἀσπάζονται σχηματίζοντες ἑαυτοὺς σιωπῇ, καὶ μιμούμενοι τὴν χορείαν ἣν θεὸν καὶ τοῦτ' ὄντα Ἰνδῶν καὶ ὀρχὴ, καὶ χοροὶ, καὶ θυσία. διὸ καὶ τούτοις

diunt, quòd ij qui linguæ vitio atque incontinentia mysteria prodidissent, plerique eos desaltasse dictitarent. Porrò autem in Delo nulla sacra peragebantur, quibus saltatio non fuisset adhibita, sed & cum illa & cum musica cuncta persoluebantur. Ingressi verò puerorum chori, tibia & cithara præcinentibus saltabant: quos subsecuti optimi, facto delectu choreis excipiebant. Itaque & cantilenas illiusmodi choreis conscriptas hyporchemata nominare consueuerunt, talibusque lyra impleta fuerat. Quid verò Græcorum gentes tibi commemorem, cùm Indi quoque posteaquam manè è strato surrexerint, Solem precibus venerati fuerint, non quemadmodum nos deosculata manu perfectam precationem esse arbitramur: verùm illi ad Orientem conuersi, saltatione Solem consalutant, sed cum silentio seipsos conformantes, dei choream imitari atq; effingere conantur? Et hæc Indorum est precatio, & chori, & sacrificium. Duabus verò viis

ζοις ἱλιοιῶται τὸν θεὸν ἢ ἀρχομένης καὶ λυομένης τῆς ἡμέρας. Αἰθίοπες δέ γε, καὶ πολεμοῦντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ ποιοῦσι. καὶ ὅταν ἄρα ἀρίῃ τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφιεὶς τῆς κεφαλῆς (ταύτῃ γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρῶνται, περιθέοντες τὸν αὐτῷ ἀκοντιστὸν τὰ βέλη) ἐὰν μὴ πρότερον ὀρχήσωνται, καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσωσι, καὶ περιφοβήσωσι τῇ ἐρχήσει τὸν πολέμιον. ἄξιον δέ, ἐπὶ τοῦτο ἰνδικοῦ, καὶ τοῦ Αἰθιοπίαν διεξελαύναμεν, καὶ ἐς τοῦτο γέτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῶσαι τὸν λόγον. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, ὅτι ἄρα τί ἢ ὀρχήσεώς τινα γνῶσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα, καὶ

cibus ad hunc modum Deū placare solent, nempe mane & vesperi. Atenim Aethiopes non alia quàm saltandi ratione illatis iam signis bellum ingrediuntur, nec quisquam Aethiopum vel sagittam excussam emitteret aut ulsam à capite, (hoc enim vice pharetræ vtuntur, radiorum instar tela capiti circumponentes) nisi priùs saltauerit, & saltatione hosti terrorem incusserit. Consentaneum verò esse opinor, posteaquam totam Indiam & Aethiopiam peragrauimus, vt in vicinā Aegyptum oratione diuertamus. Etenim vetus illa fabula[s] Proteum Aegyptium nihil aliud quàm saltatorem fuisse eximium, mihi planè confirmare videtur, hominē effingendi imitandiq; peritum, quiq; semet in varias rerum facies demutare & transformare potuerit, vt modò in aquas tenues dilapsus abiret imitando, modò ignis celeritatem & vehementiam agilitate corporis, mox leonis immanitatem, ac pardalis

καὶ παρθένιος θυμὸν, καὶ ἀνδρὸς ἀόνημα, καὶ ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος, παραλαβὼν πρὸς τὸ παράδοξότερον τῇ φύσει αὐτὸ, διηγήσαλο, ὡς γιγνομένης τούτα, ἅπερ ἐμιμεῖτο. ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν ἴδοις τ' ἂν οἷμαι αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὡσαύτως παραπλησίως, ᾗ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα ἑκάστῳ ὁμοῦ καὶ τῷ ἐμπεσεῖν, τῷ εἰς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένῳ, διαιτῶμεν τινὰ ἄνθρωπον ἅμα τῷ μύθῳ παραδιδόσθαι. ἐπὶ τούτοις δίκαιον μηδὲ τὴν Ρωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ὧν οἱ ἀγχιστα δοκοῦσι αὐτῶν, ὃ πολεμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλούμενοι (ἱερωσύνης δὲ τόδε ὄνομα) ὀρχοῦνται σὺν ὅπλοις τε ἅμα καὶ ἱεροπρεπῶς. Βιθυνὸς δὲ μῦθος

lis impetum, deinde arboris motum flexibilem: posiremò in summa quicquid collibuisset, exprimeret. Caterùm fabula eas Protei proprietates ad inusitatiorem opinionem detorquens eam ejus naturam fuisse commenta est, quasi ea ipsa quoque fieret, quæcunque saltandi artificio imitaretur. Qua facultate & eos qui hodie saltationibus nauant operam, præditos esse animaduertimus, videasq; illos eodem tempore diuersissimis modis immutari, ac planè ipsius t Protei esse æmulos. Et si quid coniectura assequèdum est, & u Empusam suspicor (quæ & ipsa in varias rerum facies semet transfundere dicta est) non aliam quàm saltatricem fuisse, fabularum inuolucro significare voluisse homines. Ad hæc iustum esse opinor, ne Romanorum quidem saltationem præterire tacitam, quam nobilissimi quique illorum, quos vocant x Salios (est autem nomen sacerdotij) Martii deo bellicosissimo saltant grauissimè, & religiosissimè. Neque verò Bithynicæ fabulæ com-

μῦθος καὶ οὗτος, οὐ πάνυ τῶν Ἰταλιωτικῶν ἀποπρίῃ, οἱ τὸν Πρίαπον, δαίμονα πολεμικὸν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τὸ ἔργον ὑποιημένον, τὸ ἐνόπλια πεδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸ Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ, καὶ πρὸς τὴν μητρὸς ἀνδρικὸν, μὴ πρότερον ὁπλομαχῆσαι δεδάξαι, πρὶν τέλεον ὁρχηστὴν ἀπεργάσατο. καὶ διὰ τοῦτο καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δικαίως ἀεὶ τὴν τῶν πολέμων ἐπιγιγνομένων τῷ Ἄρει παρ' αὐτῆς λαμβάνειν. τὰ μὲν δὴ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ οἶμαί σε μὴ ἐπιμένειν ἐμὲ ἀκοῦσαι, ὅτι ὄρχησις ἐκεῖνα πάντα ἐστίν. τριῶν γοῦν ὄντων τῶν γενικωτάτων ὀρχήσεων, κόρδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες οἱ Σάτυροι, ταύτας εὑρόντες, ἀπ' αὐτῶν ἑκάστῳ ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρῶ-

læ commentum ab Italorum instituto abhorret admodũ, perhibentium. Priapum deum bellicosum, vnum (vt opinor) ex Titanibus, aut Idæis Dactylis, illud opus factum, rebus militaribus instituendum fuisse, quẽ Mars à Iunone offerente accepit adhuc puerum, durum porrò & rudem, & supra modum virilem, non priùs armorum peritum reddidit, quàm perfectum eundẽ saltatorem effecisset. Quamobrem & merces illi à Iunone destinata est, vt ab illo semper decimam partem spoliorum in bello partorum reciperet. Vt autem Dionysiaca & Bacchica tibi expediam, opinor te non expectaturum vt audias, cuius tota actio nihil aliud quàm saltationem complectitur. Cùm itaque tria sint celeberrimarum saltationum genera, Cordacis & Sicinnidis & Emmeliæ, Bacchi ministri Satyri his à se ipsis inuentis, de se cuique nomen indiderunt: & hac saltandi arte

ἀνδρῶν δ' ὁ Διόνυσος, Τυρ-
ρηνοὺς καὶ Ινδοὺς καὶ Λυδοὺς κα-
τεπράσατο, ὡς φίλον ἔτω μά-
χιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κα-
τωρχήσατο· ὥστε ὦ θαυμάσιε,
ὅρα μὴ ἀνόσιον ᾖ, κατηγο-
ρεῖν ἐπιτηδεύματος θεία τε
ἅμα καὶ μυστικὰ, καὶ τοσούτοις θεοῖς
ἐσπουδασμένα, καὶ ἐπὶ τιμῇ οὕ-
τω μεγάλῃ, καὶ τοσαύτην τέρ-
ψιν ἅμα καὶ παιδιὰν ὠφελι-
μον παρεχομένα. θαυμάζω δὲ
σε καὶ κεῖνο, ὡς Ομήρου καὶ
Ησιόδου μάλιστα ἐραστὴν ὄντα
σε (αὖθις γὰρ ἐπὶ τοὺς ποιητὰς
ἐπάνειμι) πῶς ἀντιφθέγγῃ
ἐκείνοις τολμᾷς, πρὸ τῶν πάν-
των ὄρχησιν ἐπαινοῦσιν. ὁ μὲν
γὰρ Ομηρος, τὰ ἥδιστα καὶ
γελοιότατα καταλέγων, ὕπνον
καὶ φιλότητα καὶ μολπὴν
καὶ ὄρχησιν, μοῦσαν ταύτην
ἀμύμονα ὠνόμασε, πρὸς-
μαρτυράσας τὴν Δίαν, καὶ τὸ
ἥδιστον τῇ μολπῇ, ἅπερ ἀμφό-
τερα

arte vtens Bacchus, Tyrrhenos & Indos & Lydos deuictos subiugauit, ac gentes adeò bellicosas ipsis saltem thyrsis desaltauit. Quocirca, ô admirande, videne parum pium aut religiosum sit, in crimen vocare exercitium adeò diuinum & mysticum & cui colendo tanti Dij nauârint operam, quodq; in illorum honorem & cultum toties peragitur, insuper quod tantum oblectamentum simul atque institutionem adeò vtilem exhibere solet. Illud ego A demiror, non ignorans Homeri atque Hesiodi te amatorem esse maximum (iterum enim ad poëtas me conferã) quâ fronte illis contradicere audeas, præ omnibus saltationem summè laudantibus. Siquidem Homerus cùm res mortalium longè iucundissimas iuxtà ac elegantissimas vno quasi fasce coniunctim efferret, nempe somnum, amorem, cantum, atque saltationem: B hanc tamen solam præclaro nobilitauit encomio, inculpata eadem nominata, ascribens per Iouem cantui dulcedinem, quæ vtraque

τερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσεισι, καὶ ᾠδὴν γλυκεῖαν, καὶ ὀρχησμοὺς ἀμείμονας, ὅν σὺ νῦν μωμᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως; Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς ποιητικῆς ἔργα, Ἄλλῳ δ' ὀρχήσεώ τε, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. Ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐστιν ὀρχήσεως ᾠδὴ καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο λάμπρον. καὶ ἔοικεν ἐς δύο διηρῆσθαι ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγματα, πόλεμον καὶ ἀρετήν, οἷς δὲ πόλεμος μόνα ταῦτα ὡς λάμπρα ἀντιτιθεικέναι. ὁ δὲ Ἡσίοδος, ὁ παρ' ἄλλου ἀκούσας, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν ὠθοὺς ὀρχησαμένας τὰς Μούσας, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τοῦτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον ἐγκώμιον διηγεῖται, ὅτι περὶ ἀρετήν ἐσπουδάκασι πάσας ἀπαλοῖσιν ὀρχεῖσθαι, τὸ πατρὸς τὸν βωμὸν περιχορεύσασαι· ἀτὰρ σύ μοι, ὦ γύναι,

que saltandi artificio adē esse videmus, & dulces modulos, & saltationem inculpatam, quam vituperare cogitas. Rursus alia in parte suæ Poëseos ita inquit:

Iupiter hunc belli reddit virtute potentem,
At leuibus membris aliū saltare peritum:
Est quem dulcisona sustollit voce canendi.

Suauis profectò est vocum modulatio, quæ saltationi adiuncta est, ac munus quod à dijs immortalibus præstari potuit, longè pulcherrimum. Ac mihi apparet Homerus omnes res mortalium in duo tantùm diuisisse, nempe in bellum & pacem: cæterùm rebus bellicis tantùm hæc tanquam præstantissima studia pacis opposuisse. C At verò Hesiodus, qui non ab alio percensente hoc auditu percepit, sed ipse statim sub auroræ exortum Musas saltantes viderit, in carminis sui initio de illis hoc summum & elegantissimum referre non est veritus encomium, nimirum eas circa fontem floridum mollibus saltare pedibus, iuxta patris aram agentes tripudium. At tu, ô genero-

ὦσιν, μονονχὶ θυομαχῶν, ὑ-
βρίζας ἐς τὴν ὀρχησικήν. ὁ
Σωκράτης δέ, σοφώτατός γε ἀ-
νὴρ (ἔγωγε τοσοῦτόν τοῦδε περὶ
αὐτοῦ λέγοντι τῷ Πυθίῳ) ὁ μό-
νον ἐπῄνει τὴν ὀρχησικήν,
ἅμα καὶ ἐμαθὼν αὐτὴν ἀ-
ξίαν, μίγιστον νόμων εὐρυθ-
μίας καὶ εὐμουσίας, καὶ διὰ τού-
του ἐμμελοῦς, καὶ εὐσχημοσύνης
τοῦ κινεμένου· καὶ οὐκ ἠδέστο γέ-
ρων ἀνὴρ, ἓν τῶν σπουδαιο-
τάτων μαθημάτων καὶ τοῦτο
ἡγούμενος εἶναι. καὶ ἔμοιγέ γε
ἐκεῖνός περὶ ὀρχησικῆς ὁ
μητρῴος σπουδάσασθαι, ὃς γε
καὶ τὰ μικρὰ οὐκ ὤκνει μαν-
θάνειν, ἅμα καὶ ἐς τὰ διδα-
σκαλεῖα τῶν αὐληπρίδων ἐ-
φοίτα, καὶ παρ' ἑταίρας γυμα-
κὸς οὐκ ἀπηξίει σπουδαῖόν τι
ἀκούειν, ἢ Ἀσπασίας. ὡς τοι
ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένῃ ἥβη
τὴν τέχνην, καὶ οὐδέπω ἐς
νοσοῦσαν μάλα ὀλιγωρουμέ-
νην· ἢ τὸς νῦν ἐπὶ μίγιστον
παραγόντας αὐτὴν ἐθιάτου,
οὗ

rose, tantùm non cum Dijs ipsis pugnans, saltationem conscindis contumelijs cõuicijs. Cæterùm D ipse Socrates, vir omnium sapientissimus, si Pythio hoc illum testimonio cohonestanti fides habenda est, non tantùm saltationem laudibus extulit, sed illam quoque discere non erubuit aut grauatus est, plurimùm tribuens venustæ concinnitati & elegantiæ, tum apto motui, neque non mouentis afformationi. Nec veritus est iam natu grandior saltationem inter serias habere disciplinas: videbaturq; non parùm huic rei perdiscendæ impensurus operæ, quem leuiora ac viliora perdiscere non piguit: sed tibicinarum quoque scholas frequentare solebat, neq; à meretrice muliere E Aspasia quiddam audire dedignatus est. Atqui ille artem non ita pridem natam vidit, necdum tanta elegantia & pulchritudinis accessione auctam & elatam. Qui si nunc eos quorum opera in summum vsque fastigium euecta est, spectaret,

sat

εἶ οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφέμενος, μόνῳ τούτῳ τὸν νοῦν ἂν προσέχειν, καὶ τὰς πᾶσας οὐκ ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτοῦ ἐδιδάξατο. δοκεῖς δέ μοι, ὅταν ἐμμελίαν καὶ κορδακίαν ἐπαινῇς, ἐπιλεληθέναι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἐπένευον ὀρχήσεως ἴδιόν τι εἶδος ὄντε. οἷον τραγικὴ μὲν ἡ ἐμμέλεια, κωμῳδικὴ δὲ ὁ κόρδαξ. ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτην, σικιννίδα προσλαμβάνομένην. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως τὴν τραγῳδίαν, καὶ τὴν κωμῳδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίους, καὶ κιθαρῳδίαν, ἀναγώνια ταῦτα, καὶ δεῖ τοῦτο σμικρὰ προσδεῖσθαι φέρειν αὐτοῖς, ἀντεξετάσωμεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καί τοι τὸν μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν, μέρη γὰρ τῆς τῆ ὀρχησεῖ ὑπηρετούσας καὶ ταῦτα. τὴν τραγῳδίαν δὲ ἐξ τὸ σχῆμα τοῦ πρώτου καταμάθωμεν, οἷά ὄντε, ὡς ἐ δοκῇς ἅμα καὶ

sat scio illum omnibus reliquis posthabitis, hisce tantùm spectaculis operam daturum, neque pueros quicquam perinde atque saltationem doctu rum. F *Videris autem mihi laudans Comœdiam atque Tragœdiam, oblitus esse, in vtraque illarum proprium quoddam saltationis genus exerceri. ac tragicam quidem esse Emmeliam, comicam verò esse Cordaca. Nonnunquam vsurpari & tertiam, nempe Sicinnidem. Postea verò quàm in principio saltationi tragœdiam & comœdiam, tibicinasq; & citharam ante ferre non dubitaris, tanquam ista in certamen veniant, atque per hoc grauia dicenda sint: age vicissim ista singulatim excutiamus, tibias autem & citharam relinquamus. Etenim & istæ saltationis partes sunt, ducendis choreis subseruientes. Porrò autem ipsam tragœdiam primùm ab habitu contemplemur, cuiusmodi sit, quàm tur-*

pe &

καὶ φοβερὸν θέαμα, ὡς μῆκος ἄρρυθμον κωμικῷ ἄνθρωπος, ἐμβάτας ὑψηλοῖς ἐποχούμενος, πρόσωπον ὑπὲρ ὑγκους ὀνατενόμενον ἐπικείμενος, καὶ σῶμα μεγάλης φάσεως, ὡς καταπλήττειν τοὺς θεατάς. ὠλίγα πεπερνίσθαι καὶ πεπαγίδαι, πολλὰ καὶ ἐπιτεχνήτως παχύτητα πεποιούμενος, ὡς μὴ τὸ μῆκος ἢ ἀρρυθμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο. εἶτ' ἐνθοῦν αὐτὸς μεγαλοφωνῶν, ἑαυτὸν ἀνακλῶν καὶ κατακλῶν, ἐνίοτε, καὶ πεζάδων τὰ ἰαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ ἄσχιστον, μιμούμενος τὰς συμφορὰς, καὶ μόνης τῆς φωνῆς ὑπάθυμον παρέχων ἑαυτόν· τὰ γὰρ ἄλλα ζῆς ποιητὰς ἐμέλησε, πεπαλαιωμένοις καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχη τις ἢ Ἑκάβη δῆ, φορητὸς ἦν ὁ πάθος. ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονῳδῇ, ἐπιλαθόμενος αὐτοῦ, καὶ μήτε τῶν λεοντῶν ἀφι-

pe & minimè iucundum spectaculum, homo longitudine deformi atque incomposita exornatus, altis calceamentis ingrediens, caput larua minaci obductum habens, tum paramplo ore hiantes quasi spectatores efficere deuoraturus. Mitto adscititia pectora, & ventres facticios, adiunctam & arte compositam corporis crassitudinem, ne longitudine discors compositio in tenui corpusculo magis reprehendenda veniat. Deinde indecora histrionis vociferatio, iam seipsum inclamantis, iam verberantis, aliquando etiã iambicos versiculos cantillantis, & quod turpissimum est, grauissimas calamitates modulantis, ac sola voce semetipsum reprehendendũ exhibentis. Quippe alia priscorum poëtarum industria inuenta sunt. Et quamdiu quis Andromachen agit, aut Hecubam, tolerabilis est concio: vbi verò ipse Hercules carmine lugubri in scenam ingressus est, sui oblitus, neque leoninam,

ἀδικῶδες, μήτι τὸν ῥόπαλον, ὃ πεύκεται, σολοικίαν τὴν φρονῶν ἀκότως φάναι ἄν τις τὸ πρᾶγμα. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχήσει, τὸ ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας, ἰσοινὸν τοῦτο καὶ τῆς παλῳδίας καὶ τῆς κωμῳδίας ἔγκλημα ἂν ἔχοι. πλείστη γοιῶ ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν ἀγωνία. ἡ κωμῳδία δέ, καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον, μίξαν τοῦ θυρπνῦ αὐτῇ νενεμηκεν, οἷα λάλων καὶ τιβίων καὶ μαγείρων πρόσωπα. τὸ δὲ ζοῦ ὀρχήσεως σχῆμα, ὡς μὲν εὔσχημον καὶ ἁρμόττες, ἐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν. δῆλα γὰρ τοῖς μὲν τυφλοῖς ταῦτα. τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς εὐάλλεσον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ βράματι ἐοικὸς, οὐ λεληθὸς δέ, ὡς ἐκεῖνα, ἀπὰ συμμεμυκός. ἔχει γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῆ βοῶντας. πάλαι μὲν γὰρ αὐτοί καὶ ᾖδον, καὶ ὠρχοῦντο. ἔπειτα δὲ

neque clauam quæ proponitur, veneratur: adeò vt sane mentis homo quispiam iure optimo talem actionem solœcismum vitiosum possit reprehendere. Iam quod cum primis quoque in saltatione damnâsti, viros histriones mulierum mores imitari, hoc equidem commune quoq; est & tragœdiæ & comœdiæ vitium. Etenim in vtraq; plures introducuntur mulieres quàm viri. Quinetiã Comœdia partem personarum omniũ maximè ridiculam, & oblectationis plenam huic tribuit, videlicet lampadum & tibicinarum & coquorum personas. Sedenim saltationis habitus quàm decens sit & modestus, quorsum attinet dicere, & cùm cæcis quoque ista sint perspicua? Larua ipsa pulcherrima, & subiectæ fabulæ respondens, non immanè hiat, vt illæ, sed saltationi per omnia conuenit. Habet enim permultos sub illa vociferantes. Olim verò ipsi quoque saltatores canebant, & vnà saltabant. Deinde

μὴ συνεπομένων τὸ ἆθημα τῷ σώματι ἐπιτάραλον, ἄμεινον ἔδοξεν ἄμοσε αὐτοῖς ὑπάρξαι. αἱ δὲ ὑποθέσεις κοιναὶ ἀμφοτέροις, καὶ ἔστιν τι διαφέρειν μόνα τῶν τραγικῶν αἱ ὀρχηστικαὶ, πλὴν ὅτι ποικιλώτεραι αὗται, καὶ πολυμαθέστεραι, καὶ μυείας μείζονος ἔχουσι. ἐν δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὄρχησις. ἐπάνειμι φημὶ ἐπ' ἀρχὴν, τὸ λόξωσις τοῖς ἀγωνοθέτας μεῖζον καὶ σημνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε ἐς ἐξέτασιν ἐλθεῖν. ἐῶ λέγειν, ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τοῦ Χαλκιδικοῦ γένους ἐστὶν, καὶ τοῦτο, ὥσπερ τι κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν. ἐθέλω δὲ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλλων ὄντων, ὡς μὴ λόξωσιν ἀγνοίας ἢ ἀμαθίας παράσχωμαι. οὐ γὰρ

inde animaduertentes continuo motu grauari anhelitum, & per hunc turbari cantilenam, visum est factu longè cōsultius, vt alij saltantibus succinerent. Porrò autem argumenta vtrisque communia sunt: neque vlla in re à tragicis distinctim separata sunt saltatoria, quàm quòd multiplici varietate exornata sunt illa, maioriq́ue studio perdiscenda, atque infinitas mutationes habentia. Quòd autem saltationum nulla sunt certamina, hanc ego causam esse opinor, quòd certaminum auctoribus res maior & grauior visa sit esse saltatio, quàm vt de ea exactè pronunciari posset. Vt præterea ciuitatem in Italia Chalcidici generis præstantissimā, & hanc quemadmodum ornamentum aliquod certamini quod apud ipsos decertandum proponitur, adiecisse. Iam verò super ijs respondere tibi stat sententia, quæ oratione mihi omissa sunt, quæ non pauca esse video, ne quam ignorantiæ aut imperitiæ opinionem apud te incurram. Ne

γάρ μοι λήθῃ, ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότων, πλὴ πλείοσι βιβλίοις τῆς γραφῆς ἐποιήσαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ ἄθλα ἐπιξιόντων, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλεγόντων, καὶ οἷα ἑκάστη, καὶ ὑφ' ὅτου νικῴη, πολυμαθίας τὰ πλὴ ἐπίδειξιν ἡγούμενοι παρέξειν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν πλὴ περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν ἀπερόκαλόν τε καὶ ὀψιμαθῆ, καὶ ἡμαυρῶν ἄμαρον οἶομαι εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο παύομαι. ἔπειτα δὲ μὰ κᾶνό σε ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ μεμνῆσθαι, ὅτι μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὄρχησιν πρόκειται γραμματολογεῖν, ἀλλ' τὸ τὸν σκοπὸν ὑπισχνούμην ὧν λόγων, ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πλὴ ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην, τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προεισάμενος. ἀλλὰ τό γε

que mihi obſcurum eſt, complures ante nos de ſaltatione libellos conſcripſiſſe, ac omnem ſuam in ſcribendo operam & induſtriam in hoc poſuiſſe, vt omnia ſaltationis genera atque ſpecies numero comprehenderent, earundemque nomina percenſerent, tum cuiuſmodi vnaquæque illarum, aut quo auctore foret inuenta, quo inſtituto magnam multiplicis ſcientiæ opinionem ſibi adiuncturos exiſtimabant. Ergo verò hanc ambitioſam ſuper hiſce rebus contentionem, & ineptam, & ſeræ cognitionis & mihi ipſi in præſens minimè tempeſtiuam & accommodam eſſe arbitror, eamque ob rem illa ſupersedeo. Deinde & hoc te cogitare velim, ac tenere memoria, quòd neque in præſentia ſtatuerim omnem ſaltationem à prima ſtirpe repetitam velle indagare: neque hunc orationis meæ ſcopum eſſe propoſitum, ſaltationum nomina numero complecti velle, præter paucas illas quarum initiò memini, tanquam generoſioribus propoſitis. 1 Verùm

hoc

τό γε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τοῦ λόγου ζητούμενον, τὴν νυνὶ ὄρχησιν, καθιστᾶσαν ἐπαινέσαι, καὶ διέξιμεν ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ χάρισιμα περιλαβοῦσα ἔχει, οὐ πάλαι ἀρξαμένην ἐς τοσοῦτον κάλλος ἐπιδιδόναι, ἀπὸ κατὰ τὸν σύβασον μάλιστα. οὐ μὴν γὰρ πρῶται ἐκεῖναι, ὥσπερ τινὸς ῥίζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὀρχήσεως ἦσαν. τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελειότατον καρπὸν, ὅσπερ νυνὶ μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀρετῆς ἐπέτειλεν, τοῦτο νυνὶ ὁ μίμητικὸς λεξέρχεται, παρεὶς τὸ θερμαυστρίζειν, καὶ γύμνον ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄκρα, ὡς μηδὲν τῇ νυνὶ ταύτῃ ἔτι προσήκοντα. δεῖ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρύγιον δ ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτικὸν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πομάκων πρὸς αὔλημα γυναικεῖον ὀρχουμένων, σφοδρὰ

hoc orationis meæ caput & summa futura est, vt eam saltandi rationem quæ nunc constituta in vsu versatur, laudibus illustrem: planumque faciam, quantum cùm voluptatis, tum fructus in se complectatur: & quàm non nuper primùm incepta, ad tantum venustatis & elegantiæ culmen & fastigium peruenerit, nec minus de se exhibens reuerentiæ. Quippe priores illæ, perinde vt radices & saltationis fundamenta fuerunt. Eius autem floridam venustatem, & fructum absolutissimum, qui nunc omnium perfectissimè cunctis augmentis ematuruit, illum nunc in præsens oratione nostra explicabimus, posthabita Thermaystride, & gruum saltatione, & alijs præsenti parùm conuenientibus. Sed ne Phrygiam quidem illam saltandi speciem aptam conuiuijs & compotationibus, & quæ tantùm ebrietate duce exerceri solet, hominibus rusticis sæpenumerò ad tibiam muliebriter saltantibus saltus duros

ὀρὰ καὶ ἰαματηρὰ πηλήματα, καὶ νῦν ἔτι τῶν ἀγροικίας ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρείλιπον· ἀλλ' ὅτι μηδὲν τούτων τῇ νῦν ὀρχήσει ἰδιωνυμεῖ καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μέν τινα ἄδην ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάνυ ἀπαξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἔς τε τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ ἀπιλαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέστερα, πρεπόντων δὲ καὶ θαυμάζων θάττονα. καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ, πάντα ἐπεξιόντα, μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον. ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χρὴ, καὶ ὅπως δεῖ πόσκεῖσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, οἷς μετιόντα τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίειμι, ὡς μάθῃς, ὁ τῶν ῥᾳδίων, καὶ τῶν ἐμμετρωτέρων οὖσαν πρὸς τέχνην. ἀπὸ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀπρόσιτον ἀφικνεῖται, μουσικῆς μόνον, ἀπὸ καὶ

& laborioſos, & quos etiam num agreſtium ſtudio relictos videmus, præ ignorantia obticui: ſed quia à præſenti ſaltatione omnibus modis aliena eſt, nec quicquam cum illo commune habet: quandoquidem ipſe quoque Plato in Legibus nonnullas illius ſpecies commendat, nonnullas verò in totum reprobat, diuidens eas iuxta voluptatem & vtilitatem, exigens ex illis quæ ſunt indecentiores, anteponens autem & admirans reliquas. Et de ipſa quidem ſaltandi ratione hæc dicta ſufficient. Etenim ſingulis perſequendis orationem extendere, abſurdum mihi videtur, & ineptum. Iam verò ea quæ ſaltatorem eximium habere oportet, tum qua ratione ijs quæ perdidit rectè vti, quibuſq; rebus artem poſſit aſſequi, tibi expediam, vt cognoſcas quàm non iſta ars ommno ſit comprehenſu facilis, & cuiuſuis ingenio obuia & expoſita. ſed omnium diſciplinarum exactiſſimè cognitarum adminiculo excolenda ſit, non muſices tantùm, verùm etiam rhyth-

καὶ ῥυθμικῆς, καὶ γεωμετρικῆς, καὶ δ' σῆς φιλοσοφίας μάλιστα, δ' τι φυσικῆς, καὶ δ' ἠθικῆς. τῶν δ' διαλεκτικὴν αὐτῆς ὡς περιεργίαν, ἄχαριν αὐτῇ νενόμικεν. ὁμιλῆ δὲ ῥητορικῆς ἀφίσταται, ἀλλὰ καὶ ταύτης μέχρι, ἐφ' ὅσον ἤθους τε καὶ παθους ἐπιδεκτική ἐστιν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες ζηλοῦσι. ἐκ ἀπέλαστα δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ, καὶ τῶν ἐν τούτοις ὑρυθμίαν μάλιστα μιμεῖσθαι φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν ἓν δοκεῖν. πᾶσι δὲ, Μνημοσύνη, καὶ τῶν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνιαν, ἵλεων ἔχειν αὐτῇ πρόκειται, καὶ μεμνῆσθαι παρῆται ἁπάντων. διὰ γάρ τοι τὸν Ὁμηρικὸν Κάλχαντα, τὸν ὀρχηστὴν εἰδέναι χρὴ, τάτι ὄντα, τάτ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλαθάναν, ἀλλ' ἓν πρόχειρον τῶν μνήμῃ αὐτῶν.

rhythmices & Geometrices, cum primis verò philosophiæ tuæ naturalis & moralis. Solùm verò Dialecticam illi tãquam superfluam & parùm commodam existimatum est. Neque verò abhorret à Rhetorica, sed & illius est particeps, quatenus mores atque affectus demonstrat, quorum indicandorum cupidi sunt etiã Rhetores. Sed nec à graphica exclusa est, & plastice: verùm harum in membris exprimendis concommitatem magnopere imitari videtur, adeò vt ne Phidias quidem in tantum, aut Apelles in ea videtur præcellere. Ante omnia verò præsens & singularis in saltatore requiritur Memoria, eiusque filia Polymnia, vt omnium rerum callentissimè memor sit. Etenim iuxta Calchantem Homericum, saltatorem scire necesse est,

Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.

Ne quid rerum prorsus ignoret: sed memoriam habeat promptam, & expeditam. Caput

τῶν. καὶ τὸ μὲν ἀκριβὲς τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστιν ἐπιστήμη, καὶ λεκτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστική. καὶ ὅσπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ Περικλέους ἔφη, ἐπαινῶν τὸν ἄνδρα, τοῦτο καὶ τὸ τοῦ ὀρχηστοῦ ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον εἴη, γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ ἑρμηνείαν δι' ὧν, τῷ σαφῆ ποιῆσαι τὸ σχημάτων λέγω. ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία, ἡ παλαιὰ ἱστορία ἐστὶν ὡς ἐγὼ φημι, ἧς πρόχειρόν σοι ἔστω μνήμη τις, ἡμῖν δὲ πρὸς ἅπασαν ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ ἀρχῆς ἄνωθεν, καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄχρι τῶν κατὰ τὸν Κλεοπάτραν τὸν Αἰγυπτίαν. τοῦτο γὰρ τῷ ὀρχηστῷ πρεπωδέστατον ἡμῖν ἐστὶ τοῦ ὀρχηστοῦ πολυμαθὲς· καὶ τὰ δοκοῦντα μάλιστα ἴσως ὁρᾶν ἡμᾶς, Ἀφροδίτης γονὰς, Τιτάνων μάχας, Διὸς γένεσ-

autem argumenti est, imitationis atque demonstrationis scientia, ac rerum mente conceptarum explicatio, neque non obscurum perspicua declaratio. Et quod de Pericle literis ac memoriæ prodidit Thucydides, eum virum collaudans, hanc summam & clarissimam esse saltatoris laudem, nosse quid deceat, & idipsum exsplicare posse. Explicationem autem, habituum perspicuitatem ego dico. Cæterum ad hanc rem potissimùm facere videtur omnis illa rerum priscarum historia, vt à me prædictum est, cum prompta memoria, tum decenti gesticulatione conuincta demonstratio. Statim enim à Chao & primatera generatione faclo exordio, cuncta illi ad vnguẽ cognita esse necesse est, vsque ad Cleopatræ Aegyptiæ tẽpora. Hoc enim seculorum

interuallo circumscripta est nobis multiplex illa saltatori paranda cognitio. Media omnia perfectissimè calleat, Cœli sectionem, Veneris partus, & Titanum pugnam, Iouis

χρήσιμον, Ῥέας ἀπάτην, λίθου ὑποβολήν, Κρόνου δόλωμα, τὴν τῶν τριῶν ἀδελφῶν κλῆρον, ἔτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλοπήν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν, ἔρωτος ἰσχὺν ἑκατέρου. τὴν μετὰ ταῦτα, Δίκης πλάνην, καὶ Λύτης ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναίρεσιν, καὶ Τιτυοῦ ἐπιβολήν, καὶ τὸ μέσον τῆς γῆς εὑρισκόμενον πῦρ φύσει τῶν ἀτόμων. Δυναλίωνα ἐπὶ τέλει, καὶ πλὴν μιγάλην ἐπὶ τέτοις τοῦ βίου ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν, λέγανον τὸ ἀνθρωπέιον γένος φυλάξασαν, καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν ἔτα ἐλάχυ σπαραγμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς καὶ ὅσα Ἡφαίστου καὶ Ἐρεχθονίου, πλὴν ἐκεῖνα τὰ περὶ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἁλιρρόθιον, καὶ πλὴν πρώτων ἐν Ἀρείῳ πάγῳ

uis incunabula & natiuitatem, Rheæ fraudulentam imposituram, lapidis suppositionem, M Saturni vincula, trium fratrum regna per sortem diuisa. Deinde Gigantum seditiosam rebellionem, ignem furto Promethei subtractum, hominum formationem, Promethei supplicium, amoris vtriusque robur & violentiam. Post hæc Deli errationem, & Latonæ ex partu dolores, & Pythonis cædem, & Tityi insidias ac mox, quemadmodum medium terræ aquilarũ volatu inuentum sit. Ad hæc Deucalionem, ac magnum illud id ætatis naufragium, tum vnicam illam aream humani generis reliquas conseruantem. Prætereà quemadmodum denuò ex lapidibus homines prognati sunt. Mox Iachi dilaniationem, & Iunonis dolum & Semeles conflagrationem, & Bachi vtranque stirpem. Tum quæcunque de Minerua referuntur in fabulis, quæcunque de Vulcano, atque Erichthonio: ac disceptationem illam de Attica, & primum in Areopa-

γφ λείσιν, καὶ ὅπως τῷ Ἀττικῷ πᾶσαν μυθολογίαν ἀξιαρήτως ἀνάπλεω, τῷ Δήμητρος πλάνην, καὶ Κόρης εὕρεσιν, καὶ Κελεοῦ ξενίαν, καὶ Τριπολέμου γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελουργίαν, καὶ τῶν Ἐριγόνης συμφορᾶν, καὶ ὅσα περὶ Βορέου, καὶ ὅσα περὶ Ὠρειθυίας, καὶ Θησέως καὶ Αἰγέως. ἔτι δὲ τῷ Μηδείας ἐπιδρομὴν, καὶ αὖθις εἰς Πέρσας φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς Πανδίονος, ἅττα ἐν Θράκῃ ἔπαθον καὶ ἔπραξαν. εἶτα ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλὶς, καὶ ἡ πρώτη ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἱππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος. Ἀπιστῶ γὰρ μὴ ταῦτα ἀκόλουθα ἂν νομίζοις. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ λείμματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν τῶν παραλελειμμένων λέγειν.

go iudicium. In summa, totum illum sermonem Atticum fabulosis narrationibus refertissimum. Præcipuè tamen memoria teneat Cereris errorem, atque inuentam Proserpinam, & Celei hospitalitatem, & Triptolemi agriculturam, & vitium plantationem facta ab Icaro, & Erigones ærumnas: prætereà quæcunque de Borea, quæcunque de Orithyia, & Theseo & Aegeo memoriæ prodita sunt. Adde his Medeæ susceptionem, eiusque denuò in Persas fugam, de regis Erechthei filias, & natas Pandionis, tum quæcunque in Thracia perpessæ sunt, & fecerunt. Deinde non ignorandus est illi Acamas, non Phyllis, non primus raptus Helenæ, tum Castoris atque Pollucis aduersus vrbem expeditio, neque non mors Hippolyti, & Heraclidarum reditus. Iure enim & ista in fabulis Atticis censebuntur. Et hæc quidem ex rebus gestis Athenienssium sanè quàm pauca exempli gratia ex multis à me prætermissis percurri. Deinceps verò memoria quoque tenenda est

θον. ἐξῆς δὲ Μεγάρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυροῦς πλόκαμος, καὶ Μίνως κόρος, καὶ περὶ τοῦ ἀνεψιοῦ ἀχαριστία, οἷς ἐξῆς ὁ Κιθαιρὼν καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμου περιπλημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφεως ὀδόντων, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις. καὶ αὖθις, ἡ Κάδμου εἰς ὄφιν μετάβολη· καὶ πρὸς λύραν τείχισις, καὶ μανία ἡ τειχοποιοῦ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἡ Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τοῖς πένθεσιγή, καὶ τὰ Πενθέως· καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή. ἔτι δὲ Κόρινθος, πόλις καὶ αὐτὴ μύθων· πρὸς Γλαύκῳ καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα, καὶ πρὸς αὐτῶν τὸν Βελλεροφόντην, καὶ πρὸς Σθενέβοιαν, καὶ Ἡλίου μάχῃ καὶ Ποσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦτα, πρὸς Ἀθάμαντος μανίαν,

da est Megara, & Nisus, & Scylla, & crines purpurei, & Minois regis Cretensium discessus, ac erga bene de se meritam ingratitudo. Quibus posthea annectenda sunt cum Cithærone quæcunque Thebanis ciuibus acta sunt, & Labdacidarum ærumnæ, & Cadmi peregrinatio, & bouis procubitus, & dentes serpentini, & seminatorum ortus. Et rursus Cadmi in serpentem transmutatio, & ad lyram præcinentem murorum substructio, & murorum instauratoris insania, & vxoris eius, nempe Niobes sibi ac suis exitiosa iactantia, & in luctu silentium: tum quæcunque de Pentheo, quæcunque de Actæone, quæcunque de Oedipode, quæcunque de Hercule cum omnibus illius certaminibus literis prodita sunt, eiusq; liberorum per insaniam facta internecio. Deinde Corinthus, & ipsa plena fabulis, Glaucam & Creonta habent, & ante illos Bellerophontem, & Sthenebœam, Solisq; & Neptuni pugnam. Post hæc autẽ Athamãtis furen-

μανίαν, καὶ τῶν Νιφέλης παίδων ἐπὶ τὸ λευκὸν πλῶ δαίσιον φυγάδα, Ἰνοῦς καὶ Μελικέρτου ὑποδοχάς. ἐπὶ τούτοις, τὰ Πελοπιδῶν, καὶ Μυκηνῶν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰνάχου καὶ Ἰοῦς, καὶ ὁ φρουρὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρέως καὶ Θυέστου καὶ Ἀερόπης, καὶ τὸ χρυσοῦν δέρας, καὶ Πελοπείας γάμους, καὶ Ἀγαμέμνονος σφαγάς, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρίαν· καὶ ἔτι πρὸς τούτων ἅπασι τὰ λοιπὰ τῶν φυγάδων γάμους καὶ τῶν Ἀφάρεως ὑποδοχάς, καὶ ὅσα ἐπ' αὐτοῖς χρησμοὶ, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μαιμακίωνος ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ Ἄδραστος καὶ Ὑψιπύλη καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὄρχηστῇ μνημονεύματα. καὶ πρὸς αὐτοῖς ἅσα τῷ Δανάης παρθένῳ σιν, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ τὸν ἐπὶ τὰς Γοργόνας ἆθλον αὐτῷ πυρημένον. ὧν οἰκεία καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις,

furentem insaniam, de Nubis liberorum in ariete fugam aërem, Inus & Melicertæ susceptionem. Ad hæc, neq; Pelopidarum facta saltatori negligenda sunt, neque Mycenæ, & quæcunq; in illis memorabiliter gesta sunt. Et ante illos Inachus & Io, & ipsius custos Argus, & Atreus, & Thyestes, & Aerope, & vellus aureum, & Pelopiæ nuptiæ, & Agamemnonis interfectio, & Clytæmnestræ supplicium. Iam adhuc ante illos septem principum aduersus Thebas expeditio, & generorum exulũ Adrasti susceptio, & oraculum de illis proditum: præterea ducum in bello cæsorum interdicta sepultura, & propter hanc Antigones & Mœnecei miserabilis interitus. Insuper quæcũque feruntur in Nemea Hypsipyle & Archemorus saltatori monimenta cum primis necessaria. At etiam quæ ante illa tempora acciderunt, exactè callebit, Danaës virginitatem, Perſei natiuitatem, certamen quod aduersus Gorgonas susceptit. Adde illis & Aethiopicam narrationem,

Cassio-

Καβιόπια καὶ Ἀνδρομέδα καὶ Κηφεύς, ὃς καὶ ἄστροις ἀγκατέλιξεν ἃ τῶν μυθευομένων ταῦτα πίστις. ἐμφανῆ δὲ τὰ ἀρχαῖα, τὰ Αἰγύπτου καὶ Δαναοῦ ἔοικε, καὶ τῷ ἐπιθάμιον ἐπιβουλῇ. ἐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἃ Λακεδαίμονι ζηλωτὰ παρέξεται, τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος & ἀντιρασθῆ Ζέφυρον. καὶ τῷ ὑπὸ τῷ δίσκῳ τοῦ μειρακίου σφαγῇ, καὶ τὸ ἐκ τοῦ αἵματος & ἄνθος, καὶ τῷ ἐν αὐτῷ ἀναζέσαι ἐπιγραφῆ, καὶ τῷ Τυνδάρεω ἀνάσασιν, καὶ τῷ Διὸς ἐπὶ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιοῦ, ὄργῃ, ἔτι δὲ καὶ τὸν Πάριδος & ξενισμὸν, καὶ τῷ Ἑλένης ἁρπαγῇ, μετὰ τῷ ἐπὶ τῷ μήλῳ κρίσιν. νομιστὸν γὰρ τὴν Σπαρτιατικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν οὖσαν, καὶ πολυπρόσωπον. καθ' ἕκαστον γοῦν τῶν ἐκεῖ πραττόντων, δρᾶμα τῇ σκηνῇ προκέκται. καὶ μιμνήσεται δὲ τούτων ἀεὶ, μάλιστα δὲ τῆς ἁρπαγῆς

Cassiopeam, & Andromedam, & Cepheum, quos inter astra annumerauit quoque hominum id aetatis credulitas. Quinetiam illa non ignorabit prisca facta Aegypti & Danai, & insidias quibus petitae sunt nuptiae. Non pauca verò eius generis suppeditabit & Lacedaemon, videlicet Hyacinthum, & Apollinis ritualem Zephyrum, & pueri exitium à disco illatum, enatumque ex illius sanguine flosculum, & gementem in eodem inscriptionem αι αι, & Tyndarum à morte reducem, & Iouis ob hoc ipsum aduersus Aesculapium excandescentiam. Praeterea Paridis apud Menelaum hospitium, & Helenae raptum post factũ propter pomum iudicium. Planè enim existimet Spartanae historia & Iliacam esse adiunctam, copiosam profectò & multiplicem. Itaque iuxta vnumquemque apud Troiam occisorum fabula agenda scenae proponitur. Consentaneum verò est, vt horum subin-

χῆς ἀνθὺς, ἄχρι τῶν ἐν ζοῖς νό-
στοις γεγενημένων, καὶ τ' Αἰνείου
πλάνης, καὶ Διδοῦς ἔρωτος. ὧν
ἐκ ἀμοιρία καὶ τὰ περὶ τὸν
Ορέστου δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθία τῷ ἥρωϊ τετολμημέ-
να, ἐκ ἀφοβία δὴ καὶ τὰ πε-
ῖτα, ἀπὸ ζοῖς Ἀχιλέως συν-
ουσίαν, Αχιλέως ἐν Σκύρῳ
παρθένωσις, Οδυσσέως μα-
νία, καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία, καὶ
ὅλως ἡ πᾶσα Οδυσσέως πλά-
νη, καὶ Κίρκη καὶ Τηλεγόνος, καὶ ἡ
Αἰόλου τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ
τὰ ἄπλα μέχρι τῆς τῶν μυήσε-
ρων τιμωρίας. καὶ πρὸ τούτων,
ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβολὴ,
καὶ ἡ Ναυπλίου ὀργὴ, καὶ ἡ
Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θαλάσσης
ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια. ἔτι
πομπὰς ἀφορμὰς καὶ Ηλὶς τοῖς
ὀρχεῖσθαι παρωμνύοις, τὸν
Οἰνόμαον, τὸν Μυρτίλον, τὸν
Κρόνον, τὸν Δία, τὸς πρώτους
τῶν Ολυμπίων ἀγωνισάς. πολ-
λὰ δὲ καὶ ἡ κατ' Αρκαδίαν μυθο-

subinde memor sit, cum priꝰmis verò eorum quæ mox à raptu vsque ad Græcorum procerum in patriam reditum peracta sunt. Neque Aeneæ erroris obliuiscatur, neque Didonis amoris. Inter quæ locum quoque habebunt quæ de Oreste circumferuntur fabulæ, tum quælia satis fidenter ausus est in Scythia. Sed nec illa quæ ante hac gesta sunt, ineptè putabit. Achillis in Scyro cum virginibus conuersationem, Vlyssis insaniam, Philoctetæ à Græcis dereliction. In summa, totam Vlyssæam errationem, & Circen, & Telegonum, & Aeoli in ventos imperium, daliaq; vsq; ad procorum supplicia Ante hæc verò quibus sycophantijs Palamedi perniciem machinatus est, & ira Nauplij, & Aiacis furentis insania, & alterius ad petras naufragium facientis exitium. Quin etiam Elis multas occasiones præbebit saltare conantibus: Oenomaum, Myrtilum, Saturnum, Iouem, primos Olympiarum athletas. Atqui nec Arcadia fabularum

μυθολογία, Δάφνης φυγὴ, Καλλισθς θηρίωσις, Κενταύρων παροινία, καὶ Πανὸς γονὰς, Αλφειθ ἔρως, καὶ Υφαλθ ἀφθμία· ἅμα μὲν ἐς τὴν Κρήτην ἀφίκηται τῷ λόγῳ, πάμπολλα μὲν ἐκεῖθεν ὁ ὄρχησις ἐρανίζηται, τὴν Εὐρώπην τὴν Πασιφάην, τὸς ταύρους ἀμφοτέρους, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Αριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ανδρόγεων, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ικαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυίδε μαντικὴν, τὸν Τάλω, τὸν χαλκοῦν τῆς Κρήτης φύλακα. μὲν ἐς Αἰτωλίαν μετέλθῃς, μὲν πολλὰ ὁ ὄρχησις καταλαμβάνει, τὴν Αλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Αταλάντην, τὸν Δαλὸν, καὶ ποταμὸν καὶ Ηρακλέους πάλην, καὶ Σειρεύων γένεσιν, καὶ Εχινάδων ἀνάδοσιν· καὶ μετὰ τὴν μανίαν, Αλκμαίωνος οἴκησιν. ἔτα Νέσσου, καὶ Δηϊανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ᾗ τὴν ἐν Οἴτῃ πυράν. ἔχει καὶ Δράκην πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγκαῖα, τὸν

larum expers est, Daphnes fugam, Callistus ferinam vitam, Centaurorum temulentiam, Panos parentes, Alphei amorem, & Hyphali peregrinationem exhibens. Iam si oratione in Cretam descenderit, pera multa inde sumet saltatio, Europam, Pasiphaën, tauros vtrosque, Labyrinthum, Ariadnen, Phædram, Androgeum, Dædalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinium, Talo, æneum Cretæ custodem. At si in Aetoliam diuerteris, habet & illic non pauca quæ mutuò sumet saltatio: Althæam, Meleagrum, Atalātem, Dalum, fluminis cum Hercule luctam, Sirenum procreationem, Echinadum retributionem, & post insaniam, Alcmæonis habitationem: deinde Nessum, & Deianiræ zelotypiam. cui applicanda est Herculis in Oeta monte pyra, & conflagratio. Habet etiam Thracia non parùm multa saltandi necessaria: nempe Ora-

τὸν Ορφέα, τὸν ἐκείνου σπαραγμὸν, καὶ τὴν λάλον αὐτῆς κεφαλὴν, τὴν ἐπιπλέουσαν τῇ λύρᾳ, καὶ τὸν Αἵμον, καὶ τὴν Ροδόπην, καὶ τὴν Λυκούργου δίκην. καὶ Θετταλία δ' ἔτι πλείω παρέξεται, τὸν Πηλέα τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἄλκηστιν, τὸν τῶν πεντήκοντα νεῶν σύλλογον, τὴν Ἀργὼ, τὴν λάλον αὐτῆς πρῷραν, τὰ ἐν Λήμνῳ, τὴν Αἴητου, τὸν Μηδείας ὄνειρον, τὸν Ἀψύρτου σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν Αἴῃ παράπλων γενόμενα, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρωτεσίλαον, καὶ τὴν Λαοδάμειαν. ἃ μὲν οὖν ἐς τὴν Ἀσίαν πάλιν ἀφικόμενος, πολλὰ μὲν καὶ ἄθλα ἆθλα. ἐς δὲ Σάμον ἀφικόμενος, καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ μίχρι Περσῶν πλανηθῆναι καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἃ τῷ Ταντάλου φλυαρίᾳ, καὶ ἃ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐστίασις, καὶ ἡ Πέλοπος χειρουργία, καὶ ὁ ἐλεφάντινος ὦμος αὐτοῦ. καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, ὁ Ηριδανὸς, καὶ Φαέθων, καὶ

pe Orpheum, & illius fa-ctam à mulierculis dilaniationem, eiusq; caput loquens, idemque vnà cum lyra natans. Præterea Hæmum & Rhodopen, tum Lycurgi supplicium. Porrò Thessalia adhuc plura his subministrabit, Peliam, Iasonem, Alcestin, classem quinquaginta nauibus congregatam, Argo, & loquacem eius carinam. Insuper res in Lemno gestas, Aeetam, Medeæ somnium, Absyrti dilacerationem, tum omnia illa quæ inter nauigandum acciderunt. Post hæc autem Protesilaum & Laodamiam. Rursus si in Asiam postliminiò te contuleris, multam ibi inuenies fabularum copiam. Statim enim tibi occurret Samus, mox Polycratis calamitas, atque filiæ eius vsque ad Persas erratio. Quin etiam his adhuc antiquiora, nimirum Tantali loquax incontinentia, tum deorum apud eundem conuiuium, & Pelopis carnea depastio, eiusque elephantinus humerus. In Italia verò Eridanus & Phaëthon, & po-

καὶ ἄγαροι ἀδελφὰ θρηνοῦσαι, καὶ ἤλεκτρον δακρύουσαι. ἴσασι δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἐσπερίδας, καὶ τὸν φρουρὸν τῆς χρυσῆς ὀπώρας δράκοντα, καὶ τὸν Ἄτλαντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν. οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἁπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρνια ἠλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο. τὸν Καινέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ Ζῆνας Ζήτους, καὶ ἐν Φοινίκῃ δὲ Μύρραν, καὶ τὸν Ἀσσύριον ἐκεῖνον τριγόνον μεμιξόμβρον, καὶ ταῦτα εἴσεται, καὶ τὰ νεώτερα δὴ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπό τε Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ Σελεύκου, ἐπὶ τῷ Στρατονίκης ἔρωτι· τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυστικώτερα ὄντα, εἴσεται μέν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται. τὸν Ἔπαφον λέγω, καὶ τὸν Ὄσιριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς· πρὸ πάντων δὲ, τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας

& populi lugentes sorores, & electrum lachrymantes. Sciet eiusmodi quoque Hesperidas, & custodem auri fructus Draconem, & Atlantis laborem, & Geryonem, tum boum ex Erythia abactionem. Neque ignorabit, omnes fabulosas formarum transformationes, quæcunque in arbores, aut animantes, aut aues transmutatæ sunt, & quot ex mulieribus viri facti sunt. dico autem Cænea, & Tiresiam. Super hæc in Phœnicia Myrrham, & luctum illum Assyrium, qui geminus est. Et hæc habebit cognita, & adhuc recentiora, quæcunque post Macedonum imperium ausus est Antipater, & Seleucus ob amorem Stratonices. Aegyptiorum quæ magis erunt arcana, cognoscet quidem, ea autem saltando repræsentabit significantiùs: Epaphum dico, & Osirim, præterea Deorum in animalia transmutationes. Ante omnia verò ea quæ circa amo-

ἔρωτας αὐτῶν, καὶ αὐτοῦ τὰ Διὸς, καὶ ἃς ὅσα ἐς αὐτὸν μετεσκεύασεν, ἔσεται δὲ καὶ τῶν ἐν Ἅιδου ἄπαξ παραλλαγὴν, καὶ τὰς λοιδορίας, καὶ τὰς ἐφ' ἑκάστῃ αἰτίας, καὶ τῶν Πειρίθου καὶ Θησέως ἄχρι τοῦ Ἅιδου ἑταιρείαν. σαυτῷ δὲ ἅπαν, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ μάλιστα τῆς παλαιᾶς λεγομένων, ἀγνοήσει. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελὼν, τὰ λειφανωδέστερα λατελέξα, τὰ ἄπτα τοῖς τε ποιηταῖς ἅδειν ἀφῆς, καὶ τοῖς ὀρχησταῖς αὐτοῖς λανθάνοντα καὶ σοὶ πρόσεξενέγκασθαι ὁμοιότητα προσαρμόττων. ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα, καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχηστῇ πρόπαρεσκευασμένα καὶ προτεταμευσμένα λαβεῖν ἀναγκαῖον. ἐπὶ δὲ μιμητικὸς ὢν, καὶ λινέμασι

res illorum variè & mirificè contingerunt, quæque de Ioue ipso feruntur fabulæ, tum in quascunque facies semet transfigurarit. Omnem verò inferorum tragœdiam tanquam digitos vngues{que} suos tenebit, tum suppliciorum genera, & quæ cuiusque causa extiterit, & Pirithoi & Thesei indiuulsam vsque ad inferos amicitiam. Vt autem vno quasi fasce summatim perstringam omnia, nihil quod ab Homero & Hesiodo, tum ab reliquis poëtis eximijs & excellentibus maximè tragicis dictum est, ignorabit. Hæc admodum pauca ex multis, aut potiùs ex innumeris istam syluam, rerum{que} saltationi necessariarum saltem capita aliquot percensui. Reliqua verò cùm poëtis, tum ipsis saltatoribus demonstranda reliqui, ac tibi quoque iuxta dictorum similitudinem indaganda. Quæ omnia in numerato parata saltatori reponenda sunt, vt eũ tempus exegerit, nullo negotio possit expromere. N Quoniam verò imitatrix est saltatio, motibus{que} & gesticulationes

φασὶ τὰ ἀδόμενα λέγειν ὑποκρινόμενοι, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφῆ ποιεῖσθαι τὴν ἄσκησιν, ὡς ἑκάστων τῶν λεγομένων ἀπ' αὐτοῦ δηλοῦσθαι, μηδενὸς ἐξηγητοῦ δεόμενον· ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικὸς χρησμός, δεῖν τὸν θεώμενον ὄρχησιν καὶ κωφὸν σωπᾶν, καὶ μὴ παλαίοντα τῷ ὀρχουμένῳ ἀκούειν. ὃ δὴ καὶ Δημήτριον τὸν κυνικὸν παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὅμοιά τι κατηγόρει τῆς ὀρχήσεως, λέγων δεῖν αὐλεῖν καὶ τῶν συρίττων καὶ τῶν τυπάνων πάρεργόν τι τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντείνοντα, κινούμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν, καὶ μάταιον, ἡδονὴν αὐτὴν μὲν πρόσοντα τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένοις, ἰδιώτῃ δὲ σεμνῇ, καὶ πρόσωπείῳ ἀπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τυρίττοντι μασι, καὶ τῇ τῶν ᾀδόντων ἀφω-

tione ea quæ cantantur, sed met expressuram pollicetur, summopere illi necessarium est, (quod & rhetores facitare consueuerunt) vt perspicuitatem exerceat, vt vnumquodque quod ab illa demõstratum fuerit, ita clarè, ità perspicuè ob oculos positum repræsentetur, vt nullius enarratoris egeat opera. Sed quod Pythico oraculo proditum est, oportet saltationis spectatorem & mutum saltatorem intelligere, & nihil loquentem audire. Id quod O Demetrio Cynico quoque accidisse fama est: quandoquidem & ipse non secùs atque tu P in iudicium vocare solebat Orchesticen, dicens tibiæ & fistularum & strepituum superuacuum quiddam esse saltatorem, quippe qui argumento conficiendæ fabulæ parùm afferret, motum modò insulsum & vanum adhiberet, ab omni ratione atque intelligentia seiunctum. Cæterùm homines qui hac in re præstigijs illuderentur, vestitu serico, personatúq; aptè accommodato, tibiáq; & lasciuis cantilenis

ἀφωνίᾳ, οἷς ἐοσμεῖσθαι μηδὲν ὂν τὸ τῆ ὀρχήσει πρᾶγμα, ὁ τότε, κατὰ τὸν Νέρωνα ὑπ' ἀοκιμῶν ὀρχήσεως, ὐκ ἀσυνετ', ὡς φασιν· ἀπ' ἀ καί τις ἄν, ἴν τι ἰσοίας μνήμης, καὶ ἐινήσεως ἅπτεα διενεγκὼν, ἰδιήθη τῦ Δημητρίυ ὐγνωμονεςάτῳ, οἶμαι, τῇ ἀνησιν, ἰδὼν ὀρχήμονα ἅπαντα κατηγορῆν αὐτῦ. καὶ ἐπεισηλθέ γε ἄνυ αὐλοῦ καὶ ἀσμάτων ἐπιδείξεως αὐτῷ, καὶ ὅτως ἐποίησεν. ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυποῦσι, καὶ τοῖς αὐλοῦσι, καὶ αὐτῷ παραγελάσας τῷ χορῷ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῦ τῦ ἠρχήσατο τὴν Αφροδίτης καὶ Ἄρεως μοιχείαν, ἅλιον μιμύμενος, καὶ Ηφαιστον ἐπιβολεύοντα. καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους, τῷ τε Αφροδίτῃ καὶ τὸν Ἄρη συναγινύοντα· καὶ τὸς ἐφεςῶτας θεὸς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αἰδημένυ μὲν τὴν Αφροδίτην ἐποιήσατο, καὶ ἱκετεύοντα δὲ τὸν Ἄρη,

& canentium modulata cõcinnitate, quibus exornaretur, nequaquam saltatoris esse officium. Q. Saltator ergo Neronis tempestate eximius & celebris, nec, vt ferebatur, imprudens, sed si quis etiam alius, historiarũ memoria & mouendi elegãti artificio præcellens plurimũm, precatus est Demetrium, sapientissimis, vt mihi videtur, precibus, vt eum saltantem spectare velit: deinde si videretur, reprehenderet, ac saltationem acerbissimè accusatam exibilaret, atque exploderet. Pollicebatur ad hæc, se nullis tibijs & cantilenis adhibitis saltaturum: quemadmodum & fecit. R Etenim strepitibus & tibijs & choro imposito silentio, ipse per se saltauit Veneris & Martis adulterium, Solem furtiui concubitus proditorem, Vulcanum mœchantibus insidias machinantem, ac vinculis vtrosq; & Martem & Venerem illaqueantem. Deos spectaculo assistentes, Venerem suffuso rubore pudefactam, subuerentem, & meticulosiũs Martem

Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσοείᾳ ταύτῃ πρόσεστιν, ὥστε τὸν Δημήτριον ὑπερηδυσθέντα ζῆς γιγνομένοις, ζῦτον ἔπαινον ἀρδοιῶσι τὸν μίγισον ὦ ὄρχηστὴ ἀνίκραχε γάρ, καὶ μιγαλῇ τῇ φωνῇ ἀνεφθέγξατο· ἀνήκω ἄνθρωπε, ἃ ποιεῖς, οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς τοῖς χερσὶν αὐτοῖς λαλεῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν Νέρωνα ἱκανῶς ἤκουσε, βέλομαι καὶ βαρβάρου ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ ζῦ αὐτοῦ ὀρχηστοῦ γνώμονα εἰπεῖν, ὃ πέρ μίγιστον ἔπαινον ὀρχηστικῆς γένοιτ' ἄν. τῶν γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ βαρβάρων βασιλικός τις ἄνθρωπος, ἰατρός τι ἥκων ἐς τὸν Νέρωνα, ἐθεᾶτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκεῖνον, ὅτω σαφῶς ὀρχήμονι, ὡς ἰσά τοι μὴ ἐπακούουσα τῶν ᾀδομένων (ἡμίελλην γάρ τις ὢν ἐτύγχανε) σωφρονεῖν ἁπάντων. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν ζῦ Νέρωνος θεξιουμένου, καὶ ὅ,τι

Martem supplicantem: præterea quæcunque alias hæc fabula partes complectitur, adeò vt Demetrius ipsa artificiosa saltatione iam exhilaratus, maxima laude saltatorem extulerit. Exclamabat enim voce quàm potuit acutissima in hæc verba prorumpens: Audio, ô homo, cuiusmodi facias: neque enim tantùm video, sed mihi videre ipsis loqui manibus. Quoniam verò circa Neronis tempora nostra versatur oratio, animus est viri barbari super eodem saltatore tibi referre testimonium, quò laudem præclarissimam saltandi artificio attributam esse cognoscas. Quippe è barbaris quidã homo regius è Ponto, cùm ex negotio ad Neronem Romam venisset, vnáq; cum aliis hunc spectasset saltatorẽ, adeò saltantẽ perspicuè, vt quanquam nihil eorũ quæ canebantur, audire poterat (erat enim lingua semigræcus quispiam) omnia tamen callidè intelligeret. Iam verò cũ itẽ ad suos regressurus esset barbarus, eumq; Nero benigniùs

ὅ,τι βέλοιτο, αὐτῷ πιλούντῳ, καὶ δόσειν ὑπισχνεῖτο τὸν ὀρχηστὴν, ἔφη, δῦς, τὰ μέγιστα ὠφελήσει. ἢ δ' Νέρων ὁ Ἑρμόφυς, τί ἄρ' οἱ χρήσιμον γνώριζε ἐκᾶ; πρόσοικους, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ ὁμογλώττους, καὶ ἑρμηνεῶν ῥᾴδιον ἂν πορίσαι πρὸς αὐτούς. ἢν σὺ τὴν διάνοιαν, δύνασαι οὖν, ἕκαστά μοι ἑρμηνεύσει. τοσοῦτον ἄρα λαθεῖν αὐτὸ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός τις καὶ σαφὴς φανέσα. ἡ δὲ πλείστη διατριβὴ, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς, ἡ ἐπιδεικνύειν ἐστὶν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μάλιστα ὅταν τὰς καλουμένας ταύτας μελέτας διεξίωσιν· οἶδα γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινουμένην, ὅταν ἐοικυῖα τοῖς ἐσκαμμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀφελὰ ἔνια τὰ λεγόμενα τῶν εἰσαγομένων ἄνευθεν ἢ τυραννοκτόνων, ἢ

atque amantiùs inuitaret, & si quid vellet postulare liberaliter iuberet, seq; prompte daturũ pollicereturi. Da mihi, inquit, hunc saltatorem, & me hoc munere plurimũ exhilarabis. Percontante verò Nerone, cui rei domi tuæ utilis tibi futurus est? Sunt mihi, inquit, vicini barbarũ lingua dispares. ad illos intelligendos interpretum parare copiã haud mihi promptum & facile est. Itaque si alicuius egens ero, ille innuens singula quæque mihi interpretabitur. Tantùm consecuta erat agilis saltationis imitatio, cùm clara & manifesta apparuisset. Cæterùm exercitiũ iuxta quod immorandum est, & saltationis scopus est repræsentatio, vt dixi, eadem opera & rhetoribus exercenda, maximè verò ijs, qui declamationibus, quas vocant, vacant. At hæc quoque in saltatoribus præcipuè laudi datur, vt personis in scenam introductis saltator per omnia gestu respondeat, neque ea quæ dicuntur, ab introductis optimatibus, aut tyrannicidis, aut mendicis,

ψητον, ἢ γεωργῶν· ἀπ' ἐν ἑκάστῳ τούτων τὸ ἴδιον, καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ ἄλλο βαρβάρου φῦσιν ἐπὶ τούτοις ἀπεῖν. εἶδον γάρ ποτε πρόσωπα τῆς ὀρχήσεως παρασκευασμένα (τοσούτων γὰρ μερῶν τὸ δρᾶμα ἦν) ἑστῶτα ἕνα, ὁρῶν τὸν ὀρχηστήν, τίνος δὴ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκινούμενοι τὰ λοιπὰ πρόσωπα εἶεν. ἐπεὶ δ' ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς ὑποκινεῖται, καὶ ὑπαρχήσεται τὰ πάντα, εἰπόντος, ὦ βέλτιστε, σῶμα μὲν τοῦτο ἓν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος. ὅτι δὲ ἀπεικότως δὴ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστὴν παντόμιμον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ δρωμένου σχεδόν· καλὸν γὰρ καὶ ποιητικὸν παράνυσις ἐκείνη, τὸ, ὦ πᾶς, Πουτίε θηρὸς πτοάνοον ἴσχων, πάσας πολίσσιν ὁμίλει, ᾗ ὦ ὀρχηστὰ ἀναγκαῖα, καὶ δεῖ πᾶσι τοῖς πράγμασι, σωοικεῖν ἑαυτῷ

mendicis, aut agricolis discrepent, sed in vnoquoque illorum demonstretur proprietas & excellentia. Volo itaque & alterius tibi barbari orationem ea ipsa de re percensere. T Etenim cùm quinque personas vidisset V saltatori apparatas (tot enim partibus seu actibus constabat fabula) vnum videns saltatorem, quærebat quisnam reliqui essent futuri, qui alias personas saltando repræsentarent. Postea verò quàm certior factus est, illum omnia saltatione sua repræsentaturũ: Fefellisti nos, inquit, ô optime, quòd cùm corpus vnum tibi sit, animas plures habeas. Et hæc quidem barbarus. Non iniuriâ verò & Itali saltatorẽ Pantomimi nomine cohonestârunt, ab ipso penè facto ad hoc introducti. Nec inelegans habenda est illa poëtica cohortatio: O fili, X Polypi mentẽ obtinens in omnibus versare vrbibus saltatori equidem perneceſſaria, quẽ rebus adhærentem oportet semetipsum quibus & factis applica-

κηθὲν ἑαυτὸν ἐκάσῳ τῶν δρωμένων. τὸ δ' ὅλον, ὕλη καὶ πάθη λέξεων, καὶ ὑποκινεῖσθαι ἢ ὄρχησις ἐπαγγέλλεται, νυνὶ μὲν ἐρῶντα, νυνὶ δ' ὀργιζόμενόν τινα ἐισάγουσα, καὶ ἄλλον μαινόμενον, καὶ ἄλλον ἀνιωμένον, καὶ ἄψαντα ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γὲν παραδοξότατον τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἄρτι μὲν Ἀθάμας μαινόμενος, ἄρτι δ' Ἰνὼ φοβερὰ μέλπουσα. καὶ ἄλλος Ἀτρεὺς ὁ αὐτὸς, καὶ μετὰ μικρὸν Θυέστης, εἶτα Αἴγισθος ἢ Ἀερόπη, καὶ πάντα ταῦτα ἑὸς ἄνθρωπός ἐστι· τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα, καὶ ἀκούσματα, ἑνὸς ἑκάστου ἔργου τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλός ἐστιν ἢ κιθάρα, ἢ σῖγὰ φωνῆς μελῳδία, ἢ τραγικὴ δράματος ἔκφρασις, ἢ κωμικὴ γελωτοποιία· ὁ δ' ὄρχησις, τὰ πάντα ἔχει συμβάλλον. καὶ ἔνεστι ποικίλλων καὶ πολυμιγῆ τὴν παρασκευὴν αὐτῆ ἰδεῖν, αὐλὸν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλου, ψόφον

re. ¶ Præcipuè verò mores & affectus se demonstraturam & simulaturam pollicetur saltatio, nunc quidem amantem, deinde irascentem introducens, mox alium insanientem, alium animo perturbatū, ac omnia talia valdè concinnè & modestè. Et quod omnium maximè mirandum est, vna eademq; die nunc quidem Athamanta furentem, nunc Ino metuentem exprimit. Et aliàs ipse ille Atreus est, aliàs Thyestes, post pusillū Aegisthus, deinde Aerope. Et omnia hæc vnius hominis artificiosè refert industria. Alia quidem spectacula & disciplinæ vnam quampiam rem ostendunt: aut enim tibia est, aut cithara, aut vocis modulatio, aut fabula tragica, aut plausibilis aliqua comœdia, cæterùm saltator hæc omnia simul comprehensa in se complectitur, & est varium quendam & mixtum ex omnibus illius videre apparatum, tibiam, fistulam, pedum strepitum, clangorem cymbali, rea-

ψόφου, ὑποκειτοῦ ἀφωνίαν, ἀδύντων ὁμοφωνίαν· ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα, θατέρου τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐστὶ, τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος, ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφότερα συμμέμικται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μίγισον, ἡ σοφία τῶν θρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβώναξ γοιῶ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς, χειροσόφους τοὺς ὀρχηστὰς ἀπεκάλει, καὶ ἤδη ἐπὶ τῷ θέαν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ, ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ἰδών ποτε ἅπαξ, ἐπιξειπὼν δὶς ἐπέσας, ὀρχησαμένῳ τὰ αὐτοῦ ποιοῦντα· οἷον μεθύειν, θεάματος ἕνεκα πρὸς φιλοσοφίαν ἀδόξως ἀπεστρεμμένῳ; ἐφ' ἑτέραν ἀληθῆ, ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τοία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δεῖ-

li, repræsentatoris vocē concinnam, canentium concentum consonum & vnanimem. Prætereà alia quidem alterutrius in homine partis sunt opera: alia enim sunt mentis, alia corporis: cæterùm in saltatione ista mixta sunt. Etenim mentis demonstrationem, corporei exercitij actione, ipsis rebus quæ fiunt inesse videmus. Maximi verò omnium ducenda est rerum quæ geruntur sapientia, & quòd nihil citra rationem cōmittitur. Quocirca Z Lesbonax Mitylenæus, planè vir honestus ac bonus, saltatores Chirisophos, id est, manu sapientes nominare solitus est: ibatq; frequenter ad illorū spectacula, qua si melior à theatro subinde esset reuersurus. Timocrates autem eius præceptor, viso quondam semel, non de industria astitisse, saltatore suis rebus indulgente: Quasi me, inquit, spectaculo prinauit verecundia, quam è philosophia hauseram? Quod si vera sunt quæ de anima Platonem disseruisse constat, tres

δάκνυσί, τὸ θυμικὸν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδάκνυται· τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνηται· τὸ λογιστικὸν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλιναγωγῇ. τοῦτο μὲν γε ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, διαθάπερ ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς σώμασι, παρίσπαρται· μάλιστα δὲ πάντων, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῇ Ἀριστοτέλους ἐπαληθεύειν, τὸ καλὸν ἐπαινοῦντα, καὶ μέρος τρίτον ἡγουμένου τἀγαθοῦ καὶ τοῦτο ἔνια; ἤκουσα δέ τινος καὶ περιττότερόν τι νενομισμένης ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπείων σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ Πυθαγορικόν τι δόγμα ἀνίσταται. ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τέρπον, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνουμένων, μόνη ἡ ὄρχησις ἄμφω ἔχει, καὶ πολύ γε τὸ χρήσιμον φιλιμώτερον, ὅσῳ μετὰ

eius partes pulcherrimè ostendit saltator: vim irascendi, quoties iratum exprimit: desiderandi, quoties amantem repræsentat: ratiocinandi, quando singulos affectus quasi frenis quibusdam coërcitos explicat. Et hoc in omnes saltationis partes, quemadmodum tactus inter sensus corporeos, dissemināt um est. Porrò autem cùm pulchritudinis tantam rationem habere soleat, atque inter saltandum decentis & concinnæ formositatis, quid aliud quàm Aristotelis pulchritudinem cōfirmare videtur, eandem collaudantis, atque inter bona tertio loco constituentis? Audiui verò alium super saltantium personarum silentio longè iuueniliùs disserētem, quòd eo Pythagoricæ disciplinæ dogma subobscurè significari videatur.

α Prætereà cùm aliæ vitæ actiones, illæ quidem oblectationem, aliæ verò vtilitatem exercentibus suppeditent, soli saltationi vtraque hæc iuxtà adesse videmus, ac vtilitatem longè præstantiorem, quatenus

τὰ τε τερπνοῦ γίγνεται. πόσῳ γὰρ τοῦτο ὁρᾶν ἥδιον, ἢ πυκτεύοντας εὐανίσκους, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαίοντας ἄνους ἐν κόνει, οὓς ἡ ὄρχησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἅμα καὶ εὐμορφότερον, καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται; τῷ μὲν οὖν γε σώφρονι κίνησιν τῆς ὀρχηστικῆς, καὶ σχήματα αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ μεταβάσεις, καὶ ἁρμονίας, καὶ ἑλιγμοὺς, τοῖς μὲν ἄλλοις τέρπειν ἅμα συμβέβηκεν ὁρῶσι, τοῖς δὲ ἐνεργοῦσιν αὐτοῖς ὑγιεινότατα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ εὐρυθμότατον τοῦτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον καὶ πλαστικὸν, καὶ ἐπιτηδειότατον μεταβολὴν διδάσκειν, ἰσχνόν τε οὐ μικρὰν περιποιοῦν τοῖς σώμασι. πῶς οὖν οὐ παναρμόνιόν τι χρῆμα ὄρχησις; θύουσα μὲν τῷ ψυχῇ, ἀσκοῦσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπουσα δὲ τοὺς ὁρῶντας, διδά-

tenus cum voluptate illa exhibetur. Quantò enim hoc spectatu iucũdius, quàm videre pugnis decertantes iuuenes, ac sanguine diffluentes, alios q; luctantes in puluere, quos non rarò saltatio & longè tutiùs simul atque decentiùs, & maiori cũ voluptate demõstrat? Quocirca apti decentes q; in saltando motus, ac corporis inuersiones & circunductiones, insuper saltus & resupinationes quibus vtitur, alijs equidem sæpenumerò fuêre oblectamento spectantibus: ipsis autem hæc eadem exercentib. saluberrima. ß Etenim illud ego gymnasiũ pulcherrimum, & maximè omnium conducibile haud dubiè dixero, quòd corpus emolliant, & membra flexibiliora iuxtà ac leuiora efficiant, & ad omnem mutationẽ promptiora instituant, neq; mediocri robore corpora solidiùs confirment. Quî ergo saltatio res erit non omnium elegantissima, & quæ & mentem acuat, & corpus exerceat, & spectantes oblectet, &

multas

διδάσκουσα δι πολλὰ τῶν πάλαι ὑπ' αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις, ἢ μιλῶν ἀρυθμία, καὶ κιθάρα, διά τι ὀφθαλμῶν καὶ ἀκοῆς· ἐγοιῶ φωνῆς ὁμοιείαν ἔχοις, ποῦ ἂν ἀλλαχόθι ὦροις, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκουσμα, ἢ ἡμιμιλίστερον; ἔστι αὐλοῦ καὶ σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἄλλις καὶ τούτων ἐν ὀρχήσει ἀπολαῦσαί σοι πάρεστιν. ἐῶ λέγειν, ὡς ἀμείνων τὸ ἦθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, γνώσῃ, ὅταν ὁρᾷς τὸ θέατρον. μισοῖ μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύων δὲ τοῖς ἀδικημένοις· ἢ ὅλως, τὰ ἤθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγοῖ. ὃ δ' ἔστι μάλιστα ἐπὶ τῶν ὀρχήσεων ἐπαινέσαι, τοῦτο ἤδη ἐρῶ, τὸ μὲ ἰσχνότητι ἅμα καὶ ὑγρότητα μιλῶν ἐπιμιδόθην, ὅσπερ ὁμοίως παράδοξον ἔναί μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλέους τὸ καρτερὸν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἁβρὸν δεικνύοι. ἐθέλω

multas res priscas homines doceat, tibijs, cymbalis, numeroso carminum concentu animum, quantum ad oculos & aures attinet, ex æquo demulcens? Itaque si perfectam vocum modulationem requiris, vbi alibi inuenies aut chorum pleniorem, aut concinniorem? Quòd si tibiæ aut fistulæ sono dulcissimo caperis, sufficiens in saltatione quoque fruendi sibi parata est copia. Mitto dicere quòd morib. quoque emendatis multò euades melior, crebrò hisce vtens spectaculis, quoties videris theatrum abominari & odio prosequi malefacta, contrà lachrymis deflere innocenter affectos iniuria: in summa, totam spectantium vitam emendari. Quod autem præcipua in saltatoribus laude extollendum est, illud iam dicturus sum: membrorum robur atque mollitiem rectè exercere, vtrunque iuxtà mihi admirandum videtur: vt si quis in eodem argumento iam robur Herculeum, mox Veneris teneram & delicatam ostentaret mollitiem.

γ Iam

ἐθέλω δ' ἤδη καὶ ἐπιδεῖξαί σοι τὸν λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ὀρχηστὴν, ἔν τε ψυχῇ καὶ σώματι· καί τοι τῆς μὲν ψυχῆς πέφανταί σοι τὰ πλεῖστα. μνημονικόν τε γὰρ, καὶ εὐφυᾶ καὶ ξυνετὸν, καὶ ὀξέως ἐπινοῆσαι, καὶ καιροῦ μάλιστα ἐσεσθαι φημὶ δεῖν αὐτὸν, ἔτι δὲ κριτικόν τε ποιημάτων καὶ ἀσμάτων, καὶ μιμῶν τῶν ἀρίστων διαγνωστικὸν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων ἐλεγκτικόν. τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτου κανόνα, ἤδη ἐπιδέξειν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔσω, καὶ πρὸς τοῦ μετρίου ἐπιμήκης, μήτε ταπεινὸς, καὶ νανώδης πλὴν φύσιν, ἀλλ' ἐμμελῆ τε καὶ ἀκριβῶς· οὔτε πολύσαρκος ἄγαν ἐπιβαλῶν γάρ· οὔτε λιπὴς ἂν ὑπερβολῇ, σκιλιτῶδές τε τι, καὶ νεκρικόν. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ ἄλλου τινὸς, ὃ φαύλως τὰ ζιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι,

γ Iam verò oratione tibi ostensurus sum, qualē & corpore & animo optimum saltatorem esse oporteat. Et sanè mentis dotes iam magna ex parte executus sum. Quippe memoria præcellere, ac præcipua ingenij indole clarum, ad hæc solerti & acuta intelligentia præditū esse illum oportere aio, & qui potissimūm temporis rationem habere poterit: præterea autem, vt poëmatū ingeniosus censor sit, tum cantuum atq; carminū præstantissimorum peritus expēsor, vitiosè verò factorū reprehensor argutus. Cæterūm corporis modū iuxta A Polycleti canonem adumbrabo, vt neq; impensè altus sit, neque præter modum crassus, neque breuis nimiūm aut humilis neq; natura depressus, nanus aut pumilio, sed moderatæ staturæ p omnia: neque carnosus admodum, & obesus (absurdum enim est) neque rursus corpore impensè tenui: hoc enim aridi cadaueris præ se fert imaginem. Memorabo verò tibi populi cuiusdam ad huiusmodi notanda non inertis exclamatio-

nem.

νιωδὲς, βοᾶς ἀπᾴρ. οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς, ὑφυεστάτη πόλις, καὶ ὄρχησιν μάλιστα προσβοῦσα, οὕτως ἐπῃτημένως τῶν λεγομένων καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μηδὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικροῦ μὲν γὰρ ὀρχηστοῦ εἰσιόντος, καὶ τὸν Ἕκτορα ὀρχουμένου, μιᾷ φωνῇ πάντων ἀνιβόησαν, ὡς Ἀσυάναξ, Ἕκτορ ἥκεις; ἄλλοτε δὲ ποτε μηνίσου τινὸς ὑπὲρ τὸ μέτριον, ὀρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπιχειροῦντος, καὶ πεσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τείχεσιν, ὑπερβῆθι, ἔφασαν, τὸ τεῖχος, οὐδέν σοι δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τοῦ πάλιν δὲ μὴ πιμπλοῦς ὀρχήσεως, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένου, διόμεθα, ἔφασαν, φᾶσαι τῆς θυμέλης. τὸ δὲ ἐναντίον ὧν πάνυ λιπαρῶς ἐπιβόησαν, ἁλῶναι ἔχει, ὡς νοσοῦντι. τέτων δ' ἕνεκα ἐπιμνήσθην, ἵν'

nes. Antiochia ciues habet ingenioſiſſimos, quibus ſtudio eſt ſaltationem omnibus alijs antetonere exercitijs: adeoque dictorum & factorum obſeruantes ſunt, vt nihil omnino earum rerum, illorum ſubterfugere poſſit iudicium. Ergo cùm corpuſculo admodum modiculo ſaltator in ſcenam ingreſſus ſaltaret Hectorem, vno ore omnes exclamauerunt, Aſtyanactem videmus: vbi autem Hectorem manſiſſe dicemus? Rurſus alio tempore quopiam præter modum longo Capanea ſaltare conante, idemque Thebanorum muros adiecturus eſſet: Tranſcende, inquiunt, muros, nihil tibi ſcalis opus eſt. Quinetiam impendiò corpulentum & obeſum ſaltatorem falsè ſubſannarunt, qui cùm ingentem ſaltum facere adniteretur, Theatrum nobis, inquiunt, ſuffulciendum fuerat. Contrà, nimiùm arido & tenui, tanquam malè habenti, bene valere certatim precati ſunt. Horũ profectò non concitandi riſus gratia mentionem adduxi.

ἀλλ' ὡς ἴδῃς, ὅτι καὶ ἄλλοι ὅτοι μεγάλω σπουδῇ ἐποιήσαντο ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ ἁλλὰ καὶ τὰ ἀσχρὰ αὐτῆς διώασθαι. ἵν. κίνητ& δὲ τὸ μετὰ τοῦτο πάντως ἕτω, καὶ τὸ σῶμα πανευμίνος τὰ ἅμα, καὶ συμπιπηγῶς, ὡς λυγίζωσά τε, ὅπῃ καιρὸς, καὶ σωτεάσθαι καρτερῶς, ἃ τότε δίκοι. ὅτι δὲ οὐκ ἀπάλακτα ὄρχησις καὶ ἐναγωνία χφονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τ Ερμῆ καὶ Πολυδεύκης καὶ Ηρακλέες ἐν αὐλήσει καλῶν, ἴδοις ἂν, ἑκάστη τῶν μιμήσεων ἐπισχών. Ηροδότῳ μὲν οὖν τὰ δὲ ὀμμάτων φανόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὤτων δοκεῖ. ὀρχήσει δὲ καὶ τὰ ὤτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεστιν· ἔστω δ' ἡ ὄρχησις, ὥστε ἂν ἱρῶν τις ἐς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἰσωφρονίσθη ἰδὼν ὅσα ἱρῶς κατὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξέρχεσθαι τὸ θέατρον φαυλότερος ἢ εἰσῆλθε. Ἐνίοις δὲ καὶ ἐπὶ κακῷ ἐγένετο ἡ ὄρχησις, ὡς ἐπὶ Ἀλκμαίωνι καὶ Ἀλφεσιβοίᾳ καὶ Ἀγαμέμνονι καὶ Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ἑλένῃ καὶ Ἀγαθοκλεῖ καὶ Ἀντιόχῳ καὶ Ἀντιγόνῃ καὶ Ἀριστοδήμῳ καὶ Ἀριστονίκῃ καὶ Ἀρτεμισίᾳ καὶ Ἀρτεμισίῳ

φαιδρότερος, ὥσπέρ τι φάρμακον λησιδανὸν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε καὶ ἄχολον πιών. σημεῖον δὲ τῆς κθ τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τὸ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὁρωμένων τὰ οἰκεῖα, τὸ λακρύειν ποτὲ μὲν τοὺς θεατὰς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλεεινὸν φαίνηται, καὶ μὲν γε Βακχικὴ ὄρχησις. ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπουδαζομένη, καί τοι Σατυρικὴ οὖσα, οὕτω κηχέρωται τοὺς ἀνθρώπους ἑκάστοτε, ὥστε καὶ τὰ τοῦ παρόντος ἕκαστοι καιροῦ, ἅπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, μόνα δὲ ἡμῖν τὰ Τιτᾶνας καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ βουκόλους καὶ ὀρεῶντας. καὶ ὀρχοῦνταί γε ταῦτα οἱ ἀγχίστοι, καὶ πρωτεύοντες ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων, οὐχ ὅπως ἀδέμνιοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῷ πράγματι μᾶλλον ἢ ἐπ' ἀγχιστείαις καὶ λειτουργίαις, καὶ ἀξιώμασι πολυτελέσι. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἡ ἡδονὴ ἐπιρρεῖ τοῖς ἀνθρώποις, ὡς καὶ τοὺς ἐν τέλει ἤδη ὄντας, καὶ ἐν ἀξιώμασι μεγάλοις, ἐπιλαθομένους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπὶ τὴν ὄρχησιν ἐλθεῖν, καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ ἐπιφανῆναι, καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἑστάναι, καὶ ἐπιδείξασθαι τὴν ἐμπειρίαν τῶν σχημάτων, καὶ τὴν εὐρυθμίαν τῶν ποδῶν, καὶ τὴν εὐκαμψίαν τῶν χειρῶν, καὶ τὴν εὐτονίαν τῶν μυῶν, καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν μιμημάτων, καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν ἀκολουθιῶν, καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν μεταβολῶν, καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν ἀκολουθιῶν, καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν μεταβολῶν.

egreditur fronte iam serenata hilarior, quasi pharmacum quoddam priorum malorum obliuionem inducens, & iuxta poëtam dolorem & acerbitatem omnem abstergens, hausisset. Quòd autẽ ista populo fuerint familiaria, ac quisq; spectantium ea quæ inter saltandum demonstrantur callidè, cognoscat, argumento sunt spectatorum profusæ nõ raro lachrymæ, quoties casus aliquis acerbus & miserabilis productus fuerit. Bacchica saltatio in Ionia præcipuè & Ponto tãto certè studio celebris, quam & satyrã vocant, vsq; adeò hominibus ea detentis voluptati esse cõsueuit, vt statutis temporib. cæterarũ rerũ obliti omniũ, perpetuos dies desideãt spectantes Titanas & Corybãtas, & Satyros & bubulcos. Saltabãtq; id genus saltationes nobilissimi quiq;, ex singulis ciuitatib. primores atq; principes, nõ reuerentiæ gratia, sed potiùs ob hoc ipsum magnos sese ferebant, magis quã ob generis claritudine, & obsequia, & dignitates quæ debebãtur nobili-

πρεγονικοῖς. ἐπὲ δὲ τὰς ἀρε-
τὰς ἔφιν τὰς ὀρχησικὰς, ἄ
κουε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν.
τὰς μὲν οὖν ἐν σώματι ἤδη
ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας
οὕτως ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δίκ-
καιον ἄν. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν,
ὑπ' ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ
ἅπαντας εἶναι σοφοὺς) καὶ
σολοικίας ἁλόντες ἐν τῇ ὀρχή-
σει ἐπιδείκνυνται· οἱ μὲν ἄ-
λογα κινούμενοι, καὶ μηδὲν,
ὡς φασι, πρὸς τὸν χορδόν.
ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πούς, ἕτερα
δὲ ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὔ-
ρυθμα μὲν, τὰ πράγματα δὲ
μετάχρονα, ἢ πρόχρονα, οἷον
ἐγώ ποτε εἶδον μέμνημαι·
τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχού-
μενός τις, καὶ τὸν τοῦ Κρό-
νου τεκνοφαγίαν, παρωρχεῖ-
το τὰς Θυέστου συμφορὰς, ᾧ
ὁμοίῳ παρηγμένῳ. καὶ ἄλ-
λῳ τὸν Σεμέλην ἐκπεκυό-
μενον, βακχευομένην πυρὶ
νῷ, τὸν Γλαύκην αὐτὴ ἔοικε
νι, μεταχρονίσασαν οὖσαν.
ἀλλ' οὐ διὰ τῶν τοιού-
των

nobilibus. Postea verò quàm virtutes saltatorias percurri, audi iam nũ deinceps & saltatorum vitia. Sedenim quæ corpus plerunq; comitantur, iam ostendi: mentis autem vitia ad hũc ferè modum, vt opinor, obseruabis. Permulti enim illorum propter insciitiam (fieri enim non potest vt omnes sapientia exornati sint) turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Illi quidem dum citra rationem mouentur ac nihil, vt aiunt, ad chordam. Alia quippe pes, alia rhythmus loquitur. Cæterùm alij quidem saltando à rhythmo non discrepãt, res autem parùm aptè & tempestiuè saltationi accommodant: quorum ego permulta videns memini. Quidam enim Iouis parentes saltans, neque non Saturnum deuorantem liberos, Thyestæ calamitates adsaltabat. Rursus alius Semelem percussam fulmine repræsentaturus, Glaucen illi assimilabat, tempore longè posteriorem. Atqui nequaquam eiusmodi saltatorum

τῶν ὀρχησεῶν, ὀρχήσεως αὐτῆς, οἶμαι, καταγνωστόν, οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὴ, ὥσπερ ἔσιν, ἀμαθοὺς νομιστέον, ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐννόμως, καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης, ἱκανῶς ἕκαστα δρῶντας. ὅλως δὲ, τὸν ὀρχηστὴν δεῖ παντελῶς ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν σύρυθμον, σύμμορφον, σύμμετρον, αὐτὸ ἑαυτῷ ὅμοιον, ἀσυκοφάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐπιπλῆξιν, ἐκ τῶν ἀεὶ τὸν κεκραμένον τὰς ἐνθυμήσεις, ὀξὺν τὴν παιδείαν, βαθὺν τὰς ἐννοίας, ἀνθρώπινον μάλιστα. ὁ γοῦν ἔπαινος αὐτῷ τοῦτ' ἂν γένοιτο, τὸ ἐν τέλει παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν ὁρώντων γνωρίζῃ τὰ ἑαυτοῦ μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ ᾧ ὀρχήσῃ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ πάσχει αὐτὸς καὶ ἃ ποιεῖ ἔσθι. τότε γὰρ ἐδὲ κατὲ

torum gratia, saltationem respuendam esse censeo: neque ipsum odio persequendum exercitium, sed illi potiùs, vt sunt imperiti habendi sunt. Laudandos autem eos qui legitimè ac iuxta rhythmum satis artificioseè cuncta obeunt. In summa, oportet saltatorem omnibus numeris esse absolutissimũ, vt totum quod agit, sit concinnum, sit apteè accommodatum, ac intra mensuram cohibitum, sibi ipsi non diuersum, à sycophantiæ morsu alienum, reprehensionẽ minimè obnoxium, & in quo nihil desiderari possit. Est præterea summopere necessarium, vt saltator optimis cogitationibus temperanter instructus sit, acuto ingenij acumine docilis, mẽte ad deliberandum profunda. Summa verò in illo requiritur humanitas. Statim enim solidam à spectatoribus tandem consequitur, quoties quisque videntium sua ipsius acta illo repræsentante cognouerit. Magis verò velut in speculo, in saltatore se ipse conspexerit, tum qualia passus sit, quæq; quondam factitare illi studio fuerit. Neque

κατίχεσθαι ἑαυτὲς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς ἁλίσκονται, ἀπ' ἀρρόοι πεσεῖν ἔπαινον ἐκλίνοντα, τὰς τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ἕκας & εἰκόνας ὁρῶντες, καὶ αὐτοὺς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκεῖνο, τὸ Γνῶθι σαυτὸν, ἐκ τῆς θέας ἐκ κάνης αὐτοῖς περιγίγνεται καὶ ἀπέρχονται ἀφ' τοῦ θεάτρου, ἅτε χρὴ ἀφεῖσθαι, καὶ ἃ φύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν διδαχθέντες. γίγνεται δὲ, ὥσπερ ἐν λόγοις, οὕτω καὶ ἐν ὀρχήσει, ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερβαινόντων τὸν μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐπιτεινόντων· καὶ εἰ μέγα τί δεῖξαι δέοι, ὑπερμέτρως ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἁπαλὸν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων, καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρι τῆς ἀργίας καὶ θηριώδους πεφαγόνων· οἷον ἐγώ ποτε μιμήσασθαι ἐδόκουν ποιοῦντα ὀρχηστὴν,

que enim tunc præ voluptate homines se cohibere queunt, sed certatim ad effundendas laudes proruũt, quisque suæ ipsius animæ simulacra conspiciens, ac semetipsum cognoscens. Planè enim Delphicum illud verbũ, Nosce te ipsum, ex eiusmodi reportant spectaculo, atque è theatro discedunt, postea quam quæ expetenda quæq; fugienda sint, perdidicerint, & eorum quæ priùs ignorabant, periti euaserint. Accidit verò quemadmodum in orationibus, sic pari quoque ratione in saltationibus, ea quæ multis vitio datur cacozelia, hoc est, mala affectatio, imitationis modum trãsgredientibus, ac prout quàm par fuerat, actione excedentibus, & si magnum quiddam demonstrandum est, illud præter modum demonstrantibus: rursus si quid molle ac tenerum repræsentandum est, illud plus satis effœminantibus: porrò actiones graues atque viriles ad immanitatem vsque ferinam euehentibus. Quod ego quondam saltatorem facientem videns, memoria teneo, antea quidem

χησίλω, ὡς λοκιμοιῶτα πρόσωπον σωτὸν μὴ τᾶμα, καὶ θαυμάζιωθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, οὐκ οἶδα εἰ τινι τύχῃ ἐς ἀσχήμονα ὑπόκεισιν, εἰ ὑπερβολὴ μιμήσεως ἐξοκέλαντα. ὀρχούμενον γὰρ τὸν Αἴαντα, μετὰ τλὴ ἥβλαν ἀνθὺς μανόμενον, ἐς τοσοῦτον ὑπερξέπεσεν ὥστε οὐκ ἂν ποκείναθαι μανίαν, ἀπὸ μάνιωθαι αὐτὸς ἀκότως ἄν τινι ἔδοξεν. ἑνὸς γὲ τῶν τῷ σιδηρῷ ποδήματι κτυπούτων τλὴ ἰωθῆτα ἰατρέρηξεν. ἑνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούτων τὸν αὐλὸν ἁρπάσας, τοῦ Ὀλυσσέως πλησίον ἱσῶτος, καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονοῦντος, διέλετλον κεφαλὴν, καζυγκόν. καὶ ἄγχει μὲν ὁ πῖλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ δ' πλῆγις ἀπεδέξατο, ἀφελόμενον ἂν ὁ λακοδαίμων Ὀλυσσεὺς, ὀρχησῇ παραπαίοντι πειπισών. ἀλλὰ τό γε θέατρον ἅπαν σωτεμπάνθ ὡς Αἴαντι, καὶ ἐπήλων, καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἰωθῆτας ἀπὸ-

mirum, necnon celebrem saltandi artificem, cætera sanè prudentem, nec hominum opinione indignum. verùm haud scio quo casu tunc in ita deformē repræsentationem immoderata affectatione delapsus sit. Quippe cùm illi Aiax desaltiandus esset mox furens post victoriam, tantum à saltationis decoro excidit, vt nullo modo Aiacis furentis insaniam repræsentare, sed ipse omnium iudicio planè furere atque debacchari videretur. Vnius enim ferreis calceamētis mistrepentium vestimentū violēter discidit, alterius è Musicorum numero correptam tibiam, Vlyssis iuxtà stantis ob potitam armorum victoriam gestientis capiti illidēs incussit: & nisi tiara obstitisset, & plagæ violentiā excepisset, infelix ille Vlysses peryisset, ad verberantis saltatoris pedes prolapsus. Athui vniuersa spectātium coronа simili morbo vesaniæ correpta vnà cum Aiace pariter insaniebat, & exilientes vociferabantur, ac vestes

à se

ἀπιρρίπτουσι. οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ ἰδιῶται, τοῦ μὲν ἁρμόττοντος οὐκ ἰσχυρίζονται, οὐδὲ τὸ χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὁρῶντες, ἄκρατον δὲ μίμησιν τοῦ πάθους τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι. οἱ ἀστειότεροι δέ, σωίεντες μὲν, καὶ αἰδούμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἐπέχουσι δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα ἔχειν δὲ ἐπαίνους καὶ αὐτοὶ τὴν ἄνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπικαλύπτουσι· καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες, ὅτι οὐκ Αἴαντος, ἀλλ' ὀρχησοῦ μανίας τὰ γιγνόμενα ἴσασιν· οὐ γὰρ ἀρκεσθεὶς τούτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μακρῷ τούτου γελοιότερον ἔπραξε. καταβὰς γὰρ εἰς τὸ μέσον ἐν τῇ βουλῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκαθίζετο, πάνυ δειδιότων μὴ τὶ αὐτῶν τινα, ὥσπερ κεῖνον, μαστιγώσῃ λαβών. καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων· οἱ δὲ ὑπώπτευον, μὴ ἄρα ἐν ᾗ ἄγαν μιμήσεως εἶς τὸ πάθους

àse proïciebant. Itaq; vulgus, neque non idiotæ, decori non admodum obseruantes, neque quòd bene, neque quòd secus fit discernere queuntes, hæc omnia ad summam doloris exprimendi effectionem pertinere arbitrabantur. Ciuiliores verò, tameisi rem probè callebant, ac non parùm obfactum pudore suffunderentur, neque tamen illud reprehendebant silentio: ipsa porrò laude saltatoris amentiam honestè contegebant, planè perspicientes hæc non Aiacis, sed saltatoris vesaniæ esse perpetrata. Neque verò generosus ille hisce cõtentus quietem egit, sed aliud quiddam multò magis admisit ridiculum. Progressus enim in medium senatorum, inter duos Consules consedit medius, admodum metuentes ne vnum ex illis correptũ flagellis quemadmodum arietem cæderet. Quã audaciam partim ex illis admirabantur, partim ridebant: nonnulli verò suspicabantur, ne ex immodica insaniæ affe-

πάθοις ἀλήθειαν ὑπολάβοι. καὶ αὐτὸν μέντοι φασὶν ἀναπνύψαντα, οὕτω μετανοῆσαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥστε καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον. καὶ ἐδήλωσέ γε τοῦτο σαφῶς αὐτός. ἀτοιούτων γὰρ αὖθις τῶν συνασιωτῶν αὐτὸν, τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασησάμενος τὸν ὑπηρέτην, ἔφη πρὸς τὸ θέατρον. ἱκανόν ἐστιν ἅπαξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἐώρασεν ὁ ἀνταγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος. τοῦ γὰρ ὁμοίου Αἴαντος αὖθις γραφέντος, οὕτω κοσμίως καὶ σωφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἅπαντι θῆσαι, μένας ἐντὸς τῶν ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ παροινήσας εἰς τὴν ὑποκρισιν. ταῦτά σοι, ὦ Φιλότιμε, ὀλίγα ἐκ πάμπολλων παρεδήλωσα ὀρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς μὴ

ctatione vero furoris morbo implicatus esset. Et sanè perhibebant illum, postquàm à tanta vesaniæ temulentia sobrius esset factus, in tantum ob hæc quæ turpiter admiserat, affectum esse pœnitentia, vt præ nimia mentis mœstitia ægrotus decumberet, reuera ita propter immodicè affectatam insaniam perturbatus. Atqui ne ipse quidem hoc occultè aut dissimulanter habuit, sed satis manifestè declarauit. Siquidem postulantibus iterum æqualibus, vt Aiacem in illorum gratiam desaltaret, abhibito repræsentatore, inquit ad theatrũ: Satis superque esse semel insaniuisse. Maximè verò omnium eius animum discruciauit æmulus. Cùm enim idem Aiax illi ex composito desaltandus esset, adeò modestè & temperanter eius repræsentauit insaniam, vt magnam inde laudem reportaret, saltationis fines nusquam egressus, neque repræsentando furenter in quenquam debacchatus. ¶ Hæc tibi, ô amice, pauca sanè ex perquàm multis decerpta, ostendi saltationis studia atque exercitia, ne prorsus

μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι, ἐρωτικῶς θωμένῳ αὐτά. εἰ δὲ βουληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θέας, οἶδα ἐγὼ πάνυ ἁλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχησομανήσοντά γε πῶς τι. ὥστε οὐδὲν ἀπώσομαι τὸ τῆς Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σὲ ἐπεῖν, τὸ Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς οὔτι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης. θελκτικὸν γὰρ μὰ Δί', ὄνου οὐκ ἐφάλω, ἢ συὸς καρδίαν ἔξεις, ἀλλ' ὁμῶς νόον σοι ἐμπεδώτερος ἔσται. σὺ δέ, ὑφ' ἡδονῆς, εἰδὲ ὀλίγον τῆ κυκεῶνος ἄλφι μεταδώσεις ποιᾶν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὅμηρος περὶ τῆς Ἑρμοῦ ῥάβδου φησὶ κηλεῖ, ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει, τοῦτο δὴ τεχνικῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλγουσα, καὶ ἐγρηγορυῖα ποιοῦσα, καὶ ἐπιγείρουσα πρὸς διάνοιαν, πρὸς ἕκαστα τῶν δρωμένων. Κρά. καὶ μὲν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκῖνε, πάσομαί τι σοι, καὶ

prorsus indignè aut dolenter patiaris, si ista libenter & magna cũ voluptate spectare soleam. Cæterùm si animus est te mecũ eiusmodi participem esse spectaculi, sat scio illius illecebris te captum iri, insuper etiam tripudiaturum. Itaq; nihil opus est vt illud Circes dictum tibi occinam:

Obstupui & te nil pharmaca nostra bibentem
Demulsére.

Hauddubiè enim demulceberis: & per Iouem, neq; asini caput, neq; porci cor habebis, verùm mẽs tibi firmior erit & cultior. Tu verò præ voluptate quam spectando mirificam capies, non multùm Cyceoni potando tribues. Nam quod Homerus de Merçurij virga aured affirmat, quòd illius admiculo, quorũ oculos voluerit, in somnum soluat, rursus alios dormientes excitet: hoc planè efficit saltatio, & oculos demulcẽs, & excubare faciens, & mentẽ ad singula humanæ vitæ acta accuratiùs discutienda excitãs. CRA. Atqui iã tuis me, Luciane, dictis persuasisti,

ἡ ἀναπεπλαμένα ἔχω ἡ τὰ ὦτα ἡ τὰ ὄμματα κἠ μίμησόγε, ὦ Φιλότης, ἐπῄδας ἂς ὁ θεατὴρ ἡμῖν ἡ ἐμοὶ παρὰ σοῦ θεὰν λαταλαμβάνει, ὡς μὴ μόνος εἰκῆ θῷ σοφώτερος ἐμοῦ ἐπανίοις.

iamq; mihi patent & aures & oculi. Et vide, ô amice, vt memoria teneas, vt si quãdo posthac in theatrũ iueris, me tecũ vnà pariter spectatũ abducas, ne tu solus inde nobis sapientior regrediaris.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HAbes, studiose Lector, ex hoc Dialogo priscorum hominum & ingenij, & studij, & eruditionis testimonium præclarum & memorabile, ex quo quantum à priscorum honestate & industria absimus & degenerauerimus, haud difficulter cognosces. Priora enim secula floruerunt saltatoribus & mimis & histrionibus: quorum eruditioni & ingenio pauci nunc etiam eminenter docti respondere possint. Quòd si tales id ætatis fuere saltatores, cuiusmodi verè eruditos ipsos floruisse ingenijs existimandum est, nempe poëtas Tragicos & Comicos, qui suas fabulas hisce desaltandas obtulerunt? Nostræ autem quid in se habent aut ingenij aut honestatis saltationes, nisi ridiculam quandam chordaca? & verè chordaca, & cõplexus meretricios, quib. animi incenduntur ad libidinẽ. Imò pueri, puellæ, viriq;, matronæ, plebsq; patresq;, profani & sacri, sæpe ad mediam ipsam noctem: interdum ad alterum solem choreas protrahunt, in quibus videre est, quanta cura obseruent vt rem omnium stultissimã, insaniæque spectaculum, quàm scitissimè moderentur: quã rem nisi tibiarũ concentus temperaret, & insania commendaret, nihil absurdius, nihil furenti similius spectari posset. Et ex hac tamen laudata saltatione, castæ matronæ, incorruptæq; virgines, meretrices prodeunt prostituræ.

a POSTEAQVAM tu Craton.] *Saltationis laus & origo Macrobius li. 3. cap. 14. Saturnalium, vbi de Saltandi & cantandi apud veteres ratione scribit, sic ait: Ecce enim vbi ab illo ordiar tempore quod fuit optimis moribus. Inter duo Punica bella, ingenui, quid dicam ingenui? filij senatorum in ludum saltatorum commeabant, & illa crotala geſtantes ſaltare diſcebant: taceo quòd matronæ etiam ſaltationem non inhoneſtam putabant, ſed inter probas quoque earum erat ſaltandi cura, dummodò non curioſa vſque ad artis perfectionem. Hinc Saluſtius in Catilinario Semproniam reprehendit, non quòd ſaltaret, ſed quòd elegantiùs quàm neceſſe eſt probæ. Aemilius Probus in vita Epaminundæ ſcribit, cantare & ſaltare in Græcia laude digna fuiſſe. Cælius Rhodiginus lib. 5. Lectionum antiquarum de Græco penu deſumpſit, Saltationis rationem non fuiſſe veteribus vulgarem aut contemptibilem.* *b* Iam olim acerba,] *Sumpſit exordium ab occaſione, cũ docilitate.* *c* Cùm vir ſies diſcipli.] *Reprehenſio ſaltationum, à perſonæ conditione. Hominem ingenuum minimè decet turpi incumbere ſpectaculo. Aemilius Probus in vita Epaminundæ ſcribit, quòd Romæ turpe erat cantare, & ſaltare. Saluſtius in Catilinario dixi, canere, pſallere & ſaltare eſſe inſtrumenta luxuriæ, quibus adoleſcentium animi ad libidinem incitantur. vnde Horatius lib. 3. Carm. Od 6:*

Motus docere gaudet Ionicos
Matura virgo, & fingitur artubus
Iam nunc, & inceſtos amores
De tenero meditatur vngui, *&c.*

L. Murenæ Seruius Sulpitius in maledicti loco obiecit, quòd eſſet ſaltator. In huius defenſione Ciceronis verba ſunt hæc: Nemo ferè ſaltat niſi forte inſanit, neque inſolitudine, neque in conuiuio moderato, atque honeſto: intempeſtiui conuiuij, amœni loci, multarum deliriarum comes eſt extrema ſaltatio. Idem libro 3. de Oratore, ſaltationis duo genera eſſe ſignificat: alteram Scenicam & hiſtrionicam, quæ infamis & viro indigna eſt: alteram virilem, quæ ab armis aut palæſtra ſumpta eſt. Hanc Quintil. lib. 1. cap. 11. veteribus Romanis dedecori fuiſſe negat. *d* Cum primis.] *Saltationi opponit tragœdiarum &*

comœdiarum certamina, quam collationem Lucianus infrà refutat. e Papæ.] *Confutat hanc collationem* f Istud de.] *Confutatio reprehensionis ab absurdo.* g O amice.] *Propositio, &* ὕλη *totius orationis.* h Principiò.] *Argumentum ab antiquitate.* i Syderũ chorea.] *Exemplo syderum.* k Coribantas.] *Corybantum & Curetum. Hoc idem de Curetibus & Ioue, leges apud Strabonem, & in his quæ annotauimus in Dialogo Veneris & Cupedinis. Sunt autem Corybantes, Cybeles, siue Rheæ sacerdotes, qui in sacrificijs matris deorum armati saltantes, casti & puri sunt assumpti: Corybantes appellati, quòd inter saltandum capita iactent.* l In Creta.] *Insula in medio Ponto, centũ vrbium fama clara, vnde* ἑκατόμπολις *à Græcis appellatur: In longitudine ducẽta millia & septuaginta passuum: in latitudine quinquaginta millia habet. Hodie Candiam vocant, à montibus eius occiduis. qui* λευκοὶ. *i candidi dicuntur: nullum animal noxium in Creta, vinique optimi fertilissima, quod Creticũ siue Maluaticũ vocatur.* m Homerus quoq; Merionem.] *Amplificat testimonio Homeri.*

n Neoptolemo.] *Pyrrhus ex Deidamia Achillis filius. Neoptolemus appellatus est, propterea quòd admodum adolescens ad bellum Troianum fuit perductus. Is Pyrrhicum tripudij genus inuenisse fertur, quod Pollux libro 4. Pyrrhico cuidam tribuit.* o Lacedæmonij.] *Lacedæmoniorum exempla amplificat.* p Videres itaq;.] *Hypotyposis saltationum Laconum.* q Homerus.] *Alia Homeri exempla.* r Mitto illud.] *Eorum quæ in sacris solennia fuerunt.* s Proteum.] *Protei fabulam notiorem arbitror, quàm vt hic sit recensenda. Extat apud Homerũ Odyss. 4 & apud Maronem lib. 4. Georgicõn. Illam Herodotus historia prima, & post eum Diodorus, aliiq; plures, ad Aegyptiorum regum morem referunt. Sed præstat vt Diodori ex lib. 2. verba transcribam: Consuetudo, inquit, regibus Aegyptijs causam huiusmodi transmutationes fingendi præbuit. Nam Aegyptijs mos erat regibus, vt leonis aut tauri aut draconis priorem partem in capite ferrent, insignia principatus: quandoque verò arborem, aliquando ignem, quandoque redolentia supra caput vnguenta. Hæc tum ad decorem spectant, atq; ornatum: tum stuporem ac superstitionem quandam*

dam aspicientibus injiciebant, &c. quæ breuitatis causa prætereo. Extat & de eo apud eundem Lucianum non illepidus Dialogus, quem videre potes. Illic enim paulò plura annotauimus.

t Protei esse æmulos.] *Id est, ipsum referre Proteum: hoc est, in omnem speciem vertentes se, sursum ac deorsum seipsos distorquentes.* *u* Empusam suspicor.] *Meminit huius etiam Aristophanes in Ranis:*

Καὶ μὰν ὁρῶ νὴ τὸν Δία μέγα.
Ποῖον δὴ, δεινὸν, πανδαπὸν γὲν γίγνεται.
Τότε μὲν βοῦς, νυνὶ δ' ἐρόδιος, τότε δ' αὖ γυνὴ
Ὡραιοτάτη τις, ἀπὲ ἐσὶ, φέρ' ἐπ' αὐτὸν ἴω.
Ἀλλ' ἐκ ἐτ' αὖ γυνή ἐσὶν ἀλλ' ἤδη κύων.
Εμποῦσα τοίνυν γ' ἐσί. *Id est,*

At maximam profectò video beluam.
Qualem? Nouam, quæ in cuncta subitò vertitur,
Modò, bos, modò autem mula, rursum fœmina
Pulcherrima. Age, vbi est? rectà ad illā iā iā feror.
At rursus haud est mulier, imò iam canis.
Empusa proinde est.

Interpres ascribit, Empusam spectrum quoddam esse, quod ab Hecate soleat emitti videndum miserit & calamitosis. Id subinde consueuit aliis atque aliis formis exhibere sese, maximè meridianis horis, iis qui parentant manibus. Sunt qui ipsam hanc Hecaten affirment esse. Narrant autem, vno videri pede. Vnde & nomen inditū putant ἐμποῦσαν, οἱονεὶ σύμπουλα. In Hebræorum Psalmis δαιμόνιον dicitur meridianum. *x* Salios.] *Salios duodecim Martis Gradiui sacerdotes Numa Pompilius legit, vt ait Liuius lib. 1. ab V. C. quorū primus præsul vocabatur. Quem numerū deinde Tullus Hostilius duplicasse fertur. Quorum sacra & festi dies cœnis sumptuosis cū cantu & symphonia oppiparè celebrare soliti sunt Romani, in quibus subtiles coronas, & alia conuiuij oblectamenta adhibebant. Quod sacerdotium quanti fuerit, ex eo colligere licet, quòd nisi ex patricijs ad hunc honorem nemo admissus sit, nisi liber & ciuis patrinus & matrinus foret. Dicti sunt autem à saliendo, quòd facere in comitijs quotannis & solebant & debebant, versicoloribus tunicis ornati, per vrbem tripudiantes, carmina Salaria appellata*

canentes

canentes pergebant, succincti æneis baltheis, togis nexis fibulis quas trabeas vocabant. in capite pileos gestabant dictos apices, accincti gladijs: dextra lanceam aut virgam ferebant, læua peltam Thraciam, quod Ancyle dicebatur: hoc est, circumanciſum. id cœlo lapſum in Numæ regiam exiſtimatum, ad cuius formam duodecim numero ſumma arte confecit Mamurius artifex: nulla alia mercede ex opere contentus niſi quòd in fine ſacri, Mamurij nomen accineretur. præſul in ſaltando primas tenebat partes, & ducem agens, duos ex alijs Salijs habebat comites, quorum alterum vatem, alterum magiſtrum vocabant. Sanè non Romani ſolùm in ſacris quibuſdam, ſaltationibus & hyporchematibus vtebantur: ſed aliæ omnes fermè nationes. Nam vt ſcribit Athenæus, deis peculiares ſuæ fuerunt ſaltationes. Quin nulla ſacra in Delo fiebant, quibus non eſſet adhibita ſaltatio. Nec ab Orpheo aut Muſæo vlla inſtituta ſacra fuiſſe conſtat, ſine ſaltatione. Indi manè & veſperi cum ſaltatione Solem ſalutabant. Longus ſim, ſi velim omnes recenſere. y **Priapum.**] *Sic planiùs: Priapum Iuno Marti dedit, puerum adhuc rudem, ſed multa præditum virilitate, qui non priùs à Marte armorum diſciplina peritus, quàm ſaltator bonus factus eſt. Vnde & illi merces à Iunone conſtituta, vt ab eo decimam ſpoliorum partem in bello reciperet.* z **Cùm itaque tria ſint celeberrimarum ſaltationum genera]** *Saltationum non vnum fuit genus prioribus, ſiquidem Iul. Pollux lib. 4. cap. 14. inter varia ſaltationum genera commemorat ἐμμέλειαν Tragicorum, à cantu nuncupatam: κῶμον. Comicorum, σικιννίδα Satyricorum. πυρρίχην & τελεσίαν ἐνοπλίους vocat, quòd armati ſaltarent. Refert illic & alia ſaltationum genera. ſi quis auet ea cognoſcere. Denique Homeri ſcholiaſtes in Iliad. π. tria ſaltationum genera commemorat. Vide etiam Cælium Rhodiginum Lectionum antiquarum lib. 5. cap. 3. & 4. Eraſmum in adagio, Pyrrichen oculis præ ſe ferens.* A **Demiror.**] *Argumentum à laude, qua à veteribus celebratur ſaltatio.* B **Hanc tamen.**] *Exempla Homeri.* C **At verò.**] *Heſiodi.* D **Ipſe.**] *Socrates.* E **Socratis Aſpaſia.**] *De Aſpaſia Mileſia fœmina, formoſiſſima pellice, vide 13. Athenæi, vbi de Phryne & alijs tum temporis famigeratis ſcortis multa dicuntur.*

dicuntur. Plutarchum quoque in Pericle. F Videris autem.] *Collatio tragœdiæ & comœdiæ, quibus saltationem anteponit.* G Cùm cæcis quoque sint perspicua.] *Hyperbole frequens in Luciano de re vehementer perspicua. Plutarch.* τῶν συμποσιακῶν. *Decade 2. refert, Antigonum regem vnoculum, allato instrumento prægrandibus sculpto literis, dixisse:* τοῦτὸ μὲν ϵ τυφλῷ δῆλα: *Hæc quidem vel cæco perspicua sunt.* H Quod autem saltationum.] *Hactenus ex antiquitate & veterum vsu laudauit saltationem, iam ex difficultate artis eiusdem dignitatem ostendit.* I Verùm hoc orationis.] *Repetitio propositionis, cum commonitione.* K Iam verò ea quæ saltatorem.] *Quarum rerum cognitio saltatori necessaria.* L Titanum pugnam.] *Iuuis & Titanum bellum non minùs quàm Troianum duranit, nec fuit contentio de paupere regno quemadmodum inter Eteoclem & Polynicem: sed de ipso cœlo. nec potuit absolui, priusquam Iupiter sibi vnoculos Cyclopas, fulmen, tonitru, & alios tales ministros, quibus cruentus ille deus vtitur, aduocaret.* M Saturni vincula.] *Iupiter patrem Saturnum regno expulisse, & apud inferos in perpetuo carcere conclusisse dicitur. Virgil. 8. Aeneid.*

Primus ab æthereo venit Saturnus olympo,
Arma Iouis fugiens, & regnis exul ademptis.

Et Claudianus de Raptu libro primo:

—patefacta ciebo
Tartara, Saturni veteres laxabo catenas.

N Quoniam verò imitatrix.] *Agilitas saltatoris & perspicuitas gesticulationis.* O Demetrio Cynico.] *Probat exemplo Demetrij Philosophi, & testimonio.* P In iudicium.] *Accusat orchesticen, id est, saltationis artem.* Superuacuum.] *Parergon, hoc est, præter rem additamentum.* Q Saltator.] *Subiungit historias.* R Etenim strepitibus.] *Homerica fabula.* S Quippe è barbaris quidam.] *Alia barbari cuiusdam.* T Etenim cum.] *Aliud alterius barbari.* V Saltatorem.] *Orchestem.* X Polypi mentem.] *Pro tempore. alios atq; alios mores, alium atq; alium vultum sumens. Sumptum videtur ex hoc distichio incerti authoris, quod Clearchus in proœm. bijs, teste Athenæo, citat:*

πολύποδ[ος]

πολύποδ' ὦ μοὶ τέκνον ἔχων νόον ἀμφίλοχ' ἥρως,
τοῖσιν ἐφαρμόζων ὃν κ' ἐσσὺ δῆμον ἵκηαι Id est,
Polypi ingeniosis nate Amphiloche heros,
Vttemet populo quemcunq; accesseris aptes.

De Polypi ingenio meminit idem Lucianus in sermone Menelai & Protei. Præterea Plin. lib. 9 cap. 29. Plutarchus in Causis natural. citat ex Pindaro versus hos: πουτὶς ἠεὸς χρῶτ' μάλιστα τὸν ἐσσοφίζων τοῖς πάσχοις πολίεσσιν ὁμιλεῖ. i. *Marinæ beluæ colori maximè mentem accommodans, cum omnibus ciuitatibus consuetudinem habet. Eupolis apud Athenæum:* Ἀνὴρ πολίτης πολύπους ἐς τὸ τρόπον. i. *Vrbanus homo qui moribus sit polypus.* ϒ Præcipuè verò mores.] *Effectus & vsus artis.* Ζ Lesbonax Mityl.] *Sobrietas & prudentia saltatorum.* α Præterea cum.] *A incundo & vtili.* β Etenim illud ego.] *Effectus, & quæ saltationem sequuntur:* γ Iam verò orat.] *Hactenus ingenij dotes: iam & corporis recenset, in saltatione.* δ Polycleti can.] *Polycleti nobilis cum primis statuarij meminit Plinius, & de eo memoranda tradit lib. 34 cap. 4.* ε Vsqueadeò verò.] *Redit ad affectus artis.* ζ Sed enim quæ.] *Vitia saltatorum, ex quibus rursum dignitas & difficultas artis colligitur.* η Hæc tibi, ô amice.] *Conclusio, à necessitate.*

ΕΥΝΟΥΧΟΣ. EVNVCHVS, SIEV PAMPHILVS

ΠΑΜΦΙΛΟΥ, ΚΑΙ Λυκίνα. PHAMPHILI ET Lycini.

Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

Historica quædam narratio est, qua Dioclis & Bagoæ Peripateticorum philosophorũ inter se contentionem exponit. Eunuchus autem inscribitur, quòd potissima cõtentionis pars in eo versetur, vtrum Eunuchus debeat aut possit philosophorum agere: cum alter ab indignitate rei, & ab accidentibus philosophicæ professionis hoc negaret: alter autem exemplis, & fine seu officio

ficio philosophi, item à consequētib us sese tueretur. Vbi interim tacitè illud quoq; indicat Lucianus, q̄ ea tum ætate philosophi ex vitijs & sceleribus magis quàm ex doctrina & vitæ integritate censebantur. Exordium ab admiratione trahitur, qua attentos facit, amplificando conditionem & professionem personarum, & rei qualitatem.

Πόθεν, ὦ Λυκῖνε, ἥκεις ἡμῖν ἀφῑγμένος; ἀεὶ μὲν γὰρ φαιδρὸς ὢν τυγχάνεις, τοῦτο δὲ πλέον ἔτι σοῦ θεᾶσθαί μοι δοκῶ, ἐφ' ὅτῳ μὴ διατριβὴν ἀνατὸς εἶ γέλωτος. Λυ. ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἥκω σοι, ὦ Πάμφιλε· τὸ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν ποιήσομαί σε, ἂν ἀκέσῃς οἵᾳ δίκῃ δικαζομένῃ παρεγγυήσω, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων. Πάμ. καὶ τί τοῦτο μὴ ὡς ἀληθῶς γέλοιον λέγεις, τὸ φιλοσόφους δικάζεσθαι πρὸς ἀλλήλους. Δίκαιον, εἰ καί τι μέγα εἴη, διατί ἐριζόντων ἐν σοφίᾳ δεῖ ἀνοίᾳ τὰ ἐγκλήματα. Λυ. πόθεν, ὦ μακάριε, διατί ἐρίζουσιν ἐκεῖνοι, οἳ γε ξυμποσιάζοντες, ὅταν ἀμάξας βλασφημιῶν διατρίβωσιν ἐπὶ δαῖτα ἀπίωσιν, ἐκπραγόντες καὶ ὑπερβαπτόμενοι;

VNde à nobis aduenis, Luciane, seu quidnārides? Sēper tu quidē & aliàs consueuisti nobis hilaris ac festiuus occurrere: verū isthuc maius aliquid solito videtur esse, de quo risum nec compescere queas. LVC. E foro tibi adsum, ô Pamphile: porrò mox efficiā vt tu quoq; mecum rideas, simulatq; audieris cuiusmodi litis adfuerim actioni, duobus philosophis inter sese contendentibus. PAM. Iā isthuc ipsum profectò ridiculum est quod ais, philosophos inuicē lites agitare. Nā etiāsi q̄d magni fuisset negotij, inter ipsos modestè citraq; pugnā controuersiā cōpositā oportuit. LVC. Quid ais? tranquillè componāt illi, qui quidē solida plaustra cōuitijs onusta alter in alterum effuderint, vociferantes, miraq; peruicacia contendētes?

PAMP.

Πάμ. Ἅπαν, ὦ Λυκῖνε, περὶ τοῦ λόγου διαφέρονται. τὰ σιωπώμενα τυγχάνουσι; Λυκ. οὐδαμῶς ἀλλ' ἑτεροῖόν τι τοῦτο ἴσως. ὁμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων, δίκην ὅμως σιωπῶσι· καὶ δικασταὶ ψηφοφορούμενοι ἦσαν οἱ ἄνδρες, καὶ πρεσβύται, καὶ σοφώταται τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ ἐφ' ὧν ἄν τις ἀκούσῃ, παρὰ μέλος τι φθέγξάμενον οὐκ ὄπως ἐς τοσαύτην ἀναισχυντίαν παρόμνυσι. Πάμ. Ἀκούων λέγοις ἂν ἥδιστα τὸ ἀπόρρητον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰδείης, ὅ, τι ἐστὶ τὸ δικανικὸν ἅπαν ἐπιτήδειον ἔσεσθαι γελᾶσαι. Λυκ. σωτέταξαι ἴσως, ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορά τις ἑκάστῳ, κατὰ γνώμην, τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω καὶ Πλατωνικοῖς καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς ἐκ τοῦ Περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν. ἔδει δέ, ἀφανοῦσθαι αὐτῶν τινα, ἄμοιρον ἀνικαθίσασθαι, λοιμώδη τὴν ὄψιν τῶν ἀεί. PAM. Videlicet de disciplinis atq; opinionibus, Luciane, ita vt assolent, dissentiebant, quòd erant diuersæ factionis? LVC. Nequaquam, imò aliud quiddam erat hoc de quo disidebãt: nam eiusdem secta erant ambo, eiusdémq; scholæ, & tamen orta inter eos lis erat. Porrò iudices qui cognoscebant, primates erant huius Reip. natúq; maximi ac sapientissimi breuiter, apud quos pudescat aliquis etiã parùm aptè quippiam eloquutus, nedũ ad tanta prouectus iuerecundiã. PAM. Quin tu igitur litis argumentũ exponis, quo videlicet ipse etiam cognoscã quæ res tibi tantũ risum concitârit? LVC. [b] Scis Pamphile, salariũ, idq; neutiquã exiguũ, ab Imperatore fuisse cõstitutum singulis philosophorũ generibus, puta Stoicis, Platonicis, Epicureis, cumq; hic etiã Peripateticis: ita vt vnicuiq; sectæ præmiũ esset æquale. Cæterũ de mortuo ex his quopiã, alius aliquis in eius locũ subrogandus est, qui sit optimatũ calculis probatus.

[c] Porrò

καὶ τὰ ἄθλα, οὐ βοείη τις
ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν, οὐδ'
ἔρεσον, ἀλλὰ μύρια κατὰ τὸν
ἰνιαυτὸν, ἐφ' ὅτῳ σωθῆναι δοῖς
νέοις. Πάμ. οἶδα ταῦτα· καί
τινα φασὶν αὐτῶν ἐναγχὼ ἀπο-
θανεῖν, τῶν Περιπατητικῶν
οἶμαι τὸν ἕτερον. Λυ. αὕτη, ὦ
Πάμφιλε, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμέ-
νομάχουν πρὸς ἀλλήλους. καὶ
ἄρχι γε τότε γελοῖον ἦν ἰδεῖν
ἐκείνους, ὡς τὸ φιλοσόφους εἶναι
φάσκοντας, καὶ χρημάτων κα-
ταφρονεῖν, ἕνεκα ὑπὲρ τού-
των, ὡς ὑπὲρ πατρίδος ἐν-
δεινῶς σους, καὶ ἱερῶν πατρῴ-
ων, καὶ τάφων προγονικῶν ἀ-
γωνίζεσθαι. Πάμ. καὶ μὲν
καὶ τὸ δόγμα τοῦτό γε δεῖ τοῖς
Περιπατητικοῖς, τὸ μὲν σφόδρα
καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ
πρόρρησιν ἀγαθὸν καὶ τοῦ οἴε-
σθαι. Λυ. ὀρθῶς λέγεις, φασὶ
γὰρ οὕτω ταῦτα· καὶ κατὰ τὰ πά-
λαια ἐγίγνετο τοῖς ὁ πόλεμος,
τὰ μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη ἄκεν.

πόνοι

c Porrò præmium illud neq; bubula pellis erat quæpiam, quemadmodum ait d poëta, nec procellus: verùm singulos in annos decies mille nũmũm, quos accipiunt vti donec ãt iuuentutem. PAM. Memini quidẽ ista. Quin aiunt nuper ex illis diẽ obijsse quẽpiam, alterũ (ni fallor) è Peripateticis. LVC. Hæc ipsa, Pamphile, Helena, propter quam illi inter sese singulari certamine conflictabant. Et hactenus quidẽ nihil etiã ridendum erat in illis, præter hoc, quòd quum philosophos esse se profiterentur, ac pecunias pro nihilo ducere: tamẽ earũ gratia perinde atq; pro patria in discrimen adducta, pro religione maiorum, pro monumẽtis progenitorũ decertarent. PAM. Atqui Peripateticorum istud est decretum, non admodũ esse negligẽdas pecunias, verùm eas in tertio quoddam bonorum ordine esse ponendas. LVC. Rectè dicis. nam ista quidem aiunt. Proinde bellum hoc ex maiorum iudicio sententiaq; illis extitit: verùm quæ postea consequuta sint, iam ausculta

ποιοὶ μὲν γὰρ οἱ ἄλλοι τὴν ἐπὶ τῷ ἀποθανόντος ἐκείνῳ λύπην· ἦν δὲ μάλιστα ἀγὼν οἷος ἀμφ' αὐτῷ, Διοκλῆς τις ὁ πρεσβύτης, οἶσθα ὃν λέγω, τὸν εὐνουχικὸν, οἱ Βαγώας ὁ σύνοχος ἐκεῖνος λοιπῶν, τὰ μὲν οὖν τῶν λόγων πόνημα ἀνέκρινε αὐτοῖς, οἱ τὴν ἐμπειρίαν ἑκάτερος τῶν λογμάτων ἐπεδείκνυτο. οἱ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, οἱ τῶν ἐκείνῳ λοιπῶν ἄκρος οἱ μὲν τῶν Δί', ὁ δὲ τερος αὖ τῶν ἀμείνων ἦν. τὸ δ' οὖν τέλος τῆς ἅμιλλης ἐς τὸ περιεῶσθαι. ἀφίκετο γὰρ ὁ Διοκλῆς τὰ λαμυνῶν τὰ αὐτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, οἱ διελέγχων ἐπράττε μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ. κατὰ ταῦτα δὴ καὶ ὁ Βαγώας ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον. Πάμπολλά γε, ὦ Λυκῖνε. οἱ τὰ πλείω γε τῶν λόγου περὶ τούτου μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς, ὡς ἔγωγε, εἰ διαλόγων ἐτύγχανον, ἐπὶ τοιούτῳ τὸ πλέον διατρίψαι ἄν μοι δοκῶ, τὸν ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον, ἢ τὸν

[e] Primùm complures quidē alij in defuncti illius funebribus ludis decertabant. sed inter hos præcipuè duo viribus pares: puta Diocles ille senex: nosti quem dicam, contentiosum illum inquā: præterea [f] Bagoas, qui quidem ea specie est, vt Eunuchus esse videatur. Inter hos mitiò de doctrina, deq; philosophiæ decretis atq; opinionibus est decertatum. vterq; sui specimen ac documentū dedit, quòd esset Aristotelicæ factionis, quodq; eius placita sequeretur ostendit. At per Iouem in hoc certamine neuter altero superior erat. Lis igitur huc deflexit denique. Diocles definens iam eruditionis suæ periculum ac specimen ostendere, ad Bagoam descendit, ac vitam illius in primis carpere est aggressus: Bagoas itidem huius vitam vicissim taxabat. PAM. Idq; meritò, Luciane. Siquidem eius rei magis erat habenda ratio. Proinde si ego fortè iudex causæ sedissem, magis in hoc, vt mihi videtur, futurus eram occupatus: potiusq; spectássem vter moribus esset præstantior, quàm vter ad disputandum ac dicendum

λόγοις αὐτοῖς πεχειρότερον ἐπ-
ῆ, ἢ οἰκειότερον τῇ νίκῃ νομί-
ζων. Λυ. εὖ λέγεις, καὶ μὲ ὁμό-
ψηφον ἴσθι τούτῳ ἔχεις. ἐπεὶ ἄ-
λλης μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄ-
λλης δ' ἐπέσχων, τὸ τελευταῖον
ἤδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μὴ θέμις
ἀρχὴν θεμιτὴν εἶναι, τῷ Βαγώᾳ
μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, ἢ τ
ἐπ' αὐτῇ ἀσκήσεως, ἀνυέχοντι
ὄντι. ἀπὸ τοιούτους δὲ ὅπως
τούτων ἀφικνεῖται ἀξίας, ἀπὸ
κοπρίων αὐτῶν, ἢ σιρρέαντη-
ρίων, καὶ τ κοινῶν ἁπάντων
συμβόλων. δυσιώνιόν τι ἀπο-
φαίνων, ἢ δυσάντητον θέα-
μα, εἴ τις ἔνθεν ἐξιὼν ἐκ τ οἰ-
κίας, ἴδοι τοιοῦτόν τινα. ἢ πο-
λὺς ἴσως ὁ περὶ τούτου λόγος, ὅτι ἄν
θρακα τοιαῦτα εἶναι τ ἀνυέχοντα
λέγοντος, ἀπὸ τι σωθὲν ἢ
μιπῇ, ἢ τραπῶσθαι, ἔξω τ ἀν-
θρωπείας φύσεως. Πάμ. Καινὸν γέ τοι ἔγκλημα φὴς, ὦ Λυ-
κῖνε, καὶ ἤδη γέλων καὶ αὐτὸς, ὦ
ἑταῖρε, πάσχομαι, τ πραότητα
ταύτης καταγνώσεως ἀκού-

dicendum promptior: atq; illi potiùs quàm huic victoriã adiudicassem. LVCI. Recte dicis. Equidem isti tuæ sententiæ meũ & ipse calculũ addo. Verùm vbi iam cõuicijs, vbi maledictis essent satiati, tandem Diocles illud aiebat, nefas esse vel conarẽ aut proponere Bagoam, vtẽ cum philosophiæ studio, cũq; pulcherrimis illius præmijs commerciũ haberet, qui quidem eunuchus esset: imò hoc hominum genus nõ solùm ab eiusmodi cõtubernio secludi oportere, verùm ab ipsis etiã sacris, ac vasis puris: breuiter, ab omnibus publicis cœtibus eijci, ostendens inauspicatum quoddam & occursũ infaustum spectaculum fore, si quis mane domo egressus vel videat istiusmodi quippiam. Atque hac de re multis verbis disserebat, affirmans eunuchum neque virum esse, neq; mulierem, sed quiddam vtrinq; compositum & conflatũ, planeq; monstrũ ab hominum natura specieq; alienum. PAM. Nouam accusandi rationem nobis narras, Luciane. Iamq; & ipse videre compellor, crimen audiens tam inauditum.

τί δ' οὖ; ἄτιρος, ἆρα τλὼ ἡσυχίαν ἦγαγῶν, ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀντιπᾶν ἐτόλμησεν; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα, ὑπ' αἰδοῦς καὶ ἀπλότητος, οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς τὸ ζωῦδες, ἐπιπολὺ ἐσιώπα, καὶ ἐρυθρία, καὶ ἰδίων φανερὸς ἦν, τέλος δέ τι καὶ γυναικεῖον ἀμφιβιβάζων, δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, φιλοσοφίας ἀφαιρούμενα, ἀνύδρον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξὶ μετεῖναι. καὶ πρώην οὖν Ἀσπασίᾳ καὶ Διοτίμᾳ καὶ Θαργηλίᾳ, σιωπῶσαι αὐτῶν. καί τις Ἀκαδημαϊκὸς συνέχων ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν συδοκιμάζετο ἐν τοῖς Ἕλλησιν· ὁ Διοκλῆς δὲ κἀκεῖνον αὐτὸν, εἴπερ ἦν καὶ ἄλλων ὁμοίων μετεποιεῖτο, ἔρξειν ἄν, οὐ καταπλαγεὶς αὐτοῦ πρὸ τοῖς πολλοῖς δόξαν. καί τινας καὶ αὐτὸς ἐπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκεῖνον, ὑπό τι Στοϊκῶν, καὶ Κωϊκῶν μᾶλλον ἠρεθισμένους πρὸς τὸ γελοῖον ἦρον,

Sed alter ille quid? Num obticebat? an vicissim & ipse quiddam ausus est ad ista respondere? LVC. Initiò quidem pudore ac metu (nam id est istis familiare diutiùs obticebat, erubescens interim, palamq; præ se ferens id quod erat. 8 Tandem autem tenuem quandam ac muliebrem edens vocem, negabat æquum facere Dioclem, qui se quòd eunuchus esset, ob id à Philosophia secluderet, cum qua fœminis etiam esset commercium. Allegabantur Aspasia, Diotima, Thargelia, quæ causam illius adiuuabant. Prætereà Academicus quidam eunuchus natione Gallus, qui paulò ante nostram ætatem maximi nominis apud Græcos floruisset. Porrò Diocles etiam illum ipsum, si quidem extaret, ac simili negocio se misceret, prohibiturum se respondit, nihil expauefactum opinione quam apud vulgus obtinebat. Ad hæc, quum ipse quædam dicteria in illum iaciebat, tum referebat in eum quæ à Stoicis maximéque Cynicis dicta ad risum concitandum

τερον, ἐπὶ ὧν ἀτελῆ τὸ σώματος. ἐν τούτοις οὖν τοῖς λογισμοῖς καὶ διατριβὴ καὶ τὸ διαφέρον ἤδη τοῦ σπέρματος τοῦ ζητούμενον ἦν, ἆρα λοιμασεῖται εὐνοῦχος ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων πρεσβύταις ἐγχειρισθῆναι ἀξιῶν, τὸ μὲν καὶ σχῆμα, καὶ σώματος εὐμορφίαν πρέπειν φιλοσόφῳ φάσκοντος καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺ ἔχειν αὐτὸν, καὶ ζῆν πρὸς καὶ μανθάνειν βουλομένοις ἀξιόπιστον, καὶ πρεσβύτας τῆς μυείας, ἃς χρὴ παρὰ βασιλέως ἀφῖχθαι, τὸ δὲ τοῦ εὐνούχου καὶ τῶν βακίλων χεῖρον εἶναι. τὰς μὲν γὰρ λαβεῖν πεπειραμένους ποτὲ ἀνδρείας, τοῦτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ἀρτιγενόμενον, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι, κατὰ ταῦτα τοῖς, κορώναις, αἳ μήτε περιστεραῖς, μήτε λόραξιν ἐναριθμοῦνται ἄρα. τοῦ δὲ σωματικοῦ λέγοντος ἐν τῷ

dum erant idonea, de corpore mutilo atque imperfecto. Hac in re iudicium cognitio versabatur. Denique totius causæ iam illud caput esse cœpit, num Eunuchus idoneus esset censendus qui ad philosophiam admitteretur, quique iuuenibus præfici postularet, quum alter interim formam etiam ac corporis integritatem in philosopho requirendã esse diceret. Maximè verò vti barbam altam ac promissam gerat, quò videlicet ijs qui discendi cupidi aduenirent, vir grauis appareat, & is cui fides haberi debeat, neque indignus videatur decem illis drachmarum millibus quæ forent ab Imperatore capienda. h Cæterùm Eunuchorũ conditionem etiam quàm Spadonum esse viliorem. Nam illos aliquando virile quid dam expertos fuisse: at hunc ab ipso statim ortu fuisse exectum, planéq; animal esse quodam varium atque anceps, non aliter quàm cornices, quæ neque inter columbas, neque inter coruos numerari queant. Alter contrà responderet: eo iudicio non de corporis agi

τὴν ἀείσιν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς γνώμης ἐξετάσιν λέγειν γίγνεσθαι, καὶ δεῖν λογισμάτων ἐπιστήμης. Ἐπὶ δὲ Ἀριστοτέλης ἐκεῖνος μάρτυς τὸν λόγον, ὡς ὑπερβολὴν θαυμάζοις Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον, τὸν ἐκ τοῦ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχει τὸν καὶ θύειν αὐτῷ, κατὰ ταῦτα τοῖς θεοῖς, καὶ δοκεῖ καὶ τὸ μα πεισθῆναι ὁ Βαγώας δοῦλον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερον εὐνοῦχον ἢ ζῆν νέοις διδάσκαλον, ἐπὶ βολήν τινα πρὸς αὐτὸν ἐνδέξασθαι λωβήν, ἐπὶ Σωκρατικὸν ἐκεῖνο ἔγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθείρων τὰ μειράκια. ἐπεὶ καὶ ὡς τὸ ἀγώνισμα μάλιστα ἐσκώφθη, χαυνότητα τοῦ ὡς γοιῶ ὤτου, πεσὸν ἐρρύη. εἰ γὰρ ἀπὸ γώνων, ἔφη, βαθέων κεῖνοι δίκαιοι τοὺς φιλοσοφοιοῦντας, τὸν τράγον ἂν δικαιότερον πρωτεῦσαι πάντων, ἐπεὶ τοῦτο τέτου ἄλλου παρισοῦς, τὸ δ' ὄνομα ἐν ἀφανεῖ λείσω, καὶ μὴν, ἔφη, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὗτοι ὁ τὰς

figura, verùm de animi virtute, proinde mentis qualitatem expendi oportere, deq; dogmatum cognitione quærendum esse. [i] Eiusrei testis citatus Aristoteles, qui quidem Hermeam eunuchum Atarne oriundum tyrannum supra modum sit admiratus, adeò vt illi perinde atque Dijs sacra fecerit. Ausus est & illud addere Bagoas, multò magis idoneum esse eunuchum cui adolescentes erudiendi credantur, quòd ab hoc nulla in illos calumnia possit hærere, neque Socraticum illud crimen in hunc competat, quòd adolescentulos corrumpat. [k] quæ ille potissimum in mentum imberbe fuerat cauillatus, ea hic facetè, vt ipsi quidem videbatur, reiecit. Etenim si è barbæ prolixitate, inquit, philosophos æstimare conuenit, nimirum hircus ante omneis primas tenebit. Hic tertius quidam astitens (nomen hominis silebitur) [l] Atqui iudices, inquit, hic ma-

lis

τὰς γνάθους λεῖος, καὶ τὸ φώνημα γυναικεῖος, καὶ τἆλλα σύνολος ἐοικώς, ἃ ἀφέλοιτο, παῦνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανεῖται· ἃ δὲ μὴ, ψεύδονται οἱ περὶ αὐτοῦ λέγοντες, καὶ μοιχὸς ἑαλώκοι ποτὲ, ὡς ὁ Ἄξων φησὶν, ἄρθρα ἐν ἄρθροις ἔχων. ἀλλὰ τό τι μὴ ἐς τὸν σύνδεσμον ἀναφυγὼν, καὶ τῷ ἱερισφύγιον ὑπόμενος, ἀφέθη, ἀπιστησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικασῶν, ἀπό γε τῆς φανερᾶς ὄψεως. νῦν δὲ, ἢν παλινῳδῆσαί μοι δοκῇ, τὸ πρόσκαιρον μισθὸν ἕνεκα. τούτων δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλως ἐγένετο, ὡς δὲ εἰκός. Βαγώας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παυόμενος ἱδρῶτα, καὶ ψυχῷ ἐοικὼς ἰδρῶντι ῥεόμενος. καὶ οὔτε συνκατατίθεσθαι ἔφη τῆς μοιχείας ἐγκλήμασι καλῶς ἔχειν ὤιζε, ἔτι ἀχρεῖον αὖθις τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡ χάζε ἄνεσι. Παμ. γελοῖα,

lis leuibus, ac fœminea voce, reliquoq; corporis habitu eunucho adsimilis, si quis vestes detrahat, egregiè vir esse videbitur. Alioqui mentiuntur qui ferunt, eum aliquando in adulterio deprehensum, membra in membris, vt legum tabulæ loquuntur habentem: atque ad quidem temporis ad eunuchum confugisse, eaq; reperta latebra absolutum fuisse, quum iudicibus crimen persuaderi non posset, vt qui è specie hominem iudicarent eunuchum. At nunc mihi palinodiam cantaturus videtur, idq; propter ostentatum præmium. Hæc quum dicerentur, omnibus vt par erat, risus est obortus. Porrò Bagoas magis etiam perturbabatur, omnem in speciem sese varians, atq; in innumerabiles versus colores, tum frigido sudore fluens: ac neq; decorum sibi existimabat adulterij crimen agnoscere, neq; rursum eam accusationem inutilem ad præsens certamen arbitrabatur. PAM. Pro-

λοῖα, ὦ Λυκῖνε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ἢ ἔοικεν ὁ πλοῦτος τυχὸν ὑμῖν διαβολὴν πρόσχημα. τὸ δ' οὗ πλοῦτος τί ἰγνοεῖ, ἢ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ δικασταί; Λυ. ἐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ μὲν ἠξίουν, ἀφαιρεῖσθαι αὐτὸν, ὥσπερ τοὺς ἀργυρωνύτους, ἐπισκοπεῖν, εἰ μωρὸς φιλοσοφεῖν τὰ γε πρὸς τῶν ὀρχεων. οἱ δ' ἔτι γηλοιότερον, μεταπαλαμεύσας γυναῖς τῶν ἐξοικίμασιν χωλαικῶν, κινδύνειν αὐτὸν σωφρονεῖν, ἢ ὀπύειν. καί τινα τῶν δικασῶν τὸν πρεσβύτατόν τε καὶ σοφώτατον, ἐφεστῶτα ἀρχῇ, εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ, ἐπὶ πάντας ὁ γέλως κατῆχε, ἢ οὐδὲς ὅστις οὐ πλὴν γαστρὸς ἦλγει, βρασόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἔγνως ἂν ἀναπόμπιμον ἐς πλοῦτον Ἰταλίαν ἐκπέμψαι πλοῦτον δίκαιον καὶ νῦν ἄτιτος μὴ πῶς πλοῦτον τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὥς φασι, γυμνάζηται, καὶ παρασκευάζηται,

fedò deridicula sunt istâ, Luciane, neque vulgarem vobis, vti coniectandum est, voluptatem præbuerunt. Verùm quò tandem res euaſit, & quid super his pronunciârunt iudices? LVCIA. *Non erat eadem omnium ſententia: verùm alijs quidem viſum eſt, vti nudato illo, quemadmodum in empticijs ſeruis fieri conſueuit, inſpicerent, num in ijs quæ ad penem pertinent, philoſophari poſſet. Alij verò ſententiam dixêre multò magis etiam hac ridiculam: nempe vt accerſitis è luſtro mulieribus aliquot, iuberent illum cum illis congredi, ac viri officio fungi: aſtante interim è iudicibus quopiam, qui quidem eſſet natu maximus, fideq; ſpectatiſſima, qui inſpiceret num philoſophum præſtaret. Hæc vbi omnium riſu fuiſſent excepta, neque quiſquam omnino adeſſet, cui non doleret aluus riſu concuſſa, viſum eſt vt integra cauſa in Italiam reijceretur. Et nunc alter, vt aiunt, ad eloquentiæ oſtentationem ſemet exercet atque inſtruit,*

ξιται, καὶ κατηγορίαν συγκροτῆ. καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινῆ, ἐναντιότατον αὐτῷ. καὶ οὕτω κατὰ τὸν φάυλους τῶν ῥητόρων τοῦτο ποιῶν, καὶ εἰς τὸν ἄνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος καταλέγων. ὁ Βαγώας δ' ἕτερα, ὥς φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίσιται τὰ πρῶτα, καὶ σὲ χαίρειν ἔχει τὸ πρᾶγμα. καὶ τέλος, ἀρατήσαν ἐλπίζει, ἐὰν ἐπιδέξῃ, ὡς οὐδὲν χείρων ὢν τῶν τὰς ἵππους ἀναβαινόντων ἄνων. αὐτὸς γάρ, ὦ ἑταῖρε, φιλοσοφίας ἀεὶ σὺ μείζοις ἔοικας ἔναι, καὶ ἀπόδειξις ἀναντίρητος, ὥστε καὶ τὸν ὑὸν, εἴτι δὲ μοι κομιδῇ νέος ἐστὶν, οὐξαίμων ἄν, ὁ τῶν γνώμων, ὅτι τῶν γλωττῶν, ἀπὸ τοῦ ἀδοῖον ἕτοιμον εἰς φιλοσοφίαν ἔχειν.

instruit, & accusationē quàm elaborantissimā meditatur, adulterij crimen aggredienti, id quod ipsi maximè aduersatur. Quod quidem & hic facit iuxta malorum rhetorum morem, quum ex ipso crimine aduersarium inter viros recenset. Contrà Bagoas diuersa cura, quemadmodum audio, & assiduè virum agit, negociúmque præ manibus habet. Postremò victurum sese sperat, si modò docere possit se nihilo deteriorem esse equas ineuntibus asinis. Idenim, amice, visum est optimum philosophiæ documentum, atq; vna demonstratio, quæ refelli non queat. Proinde optârim, vt filius qui mihi est adhuc admodum adolescens, non animum & linguam, sed penem haberet ad philosophiam idoneum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a VNDE nobis.] *Exordium ab admiratione, qua attentos facit, amplificatione rei à modo & personarum professione petita.* b Scis Pam.] *Narratio à causa litis.* c Porrò præmium illud.] *Carmen est Homericum ex Iliad. χ. de Achille*

& Hectore pro vita certantibus: Carmen integrum sic habet:

——ἐπεὶ ἐχ ἱερήιον, οὐδὲ βοείλν
Ἀρνύσθλω, ἅτε ποσὶ ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον ἕκτορος ἱπποδάμοιο. id est,

Neque enim illis victima siue bucula captabatur, quippe hæc præmia cursus: verùm de vita certabant Hectoris. Virgil. libr. 12. Aeneidos hoc ita interpretatus est:

——nec enim leuia aut ludicra petuntur
Præmia, sed Turni de vita & sanguine certant.

Vsurpantur à Luciano, contra philosophos turpiter apud Iudices de salario contendentes. d Poëta.] *Appellatiuum est, loco proprij, per excellentiam. Iustinianus in principio libri primi Institutionum suarum: Sed quoties, inquit, non addimus nomen cuius sit ciuitatis, nostrum ius significamus: sicut cùm poëtam, nec addimus nomen, subauditur apud Græcos egregius Homerus, apud nos Virgilius.* e Primum complures.] *Modus & personæ.* f Βαγώας.] *Barbara lingua significat eunuchum, quo nomine Lucianus philosophum quendam induxit, qui vultu corporisq; figura eunuchum præ se ferret. Quin Ouid. de Amoribus, seruum puellæ custodem Bagoum appellat:*

Quem penes est dominam seruandi cura Bagoum.

g Tandem autem.] *Defensio ab exemplis.* h Cæterum.] *Accusatio ab accidentibus.* i Eius rei.] *Defensio à fine & officio.* k Deinde quæ ille.] *A sequentibus.* l Atqui Iud.] *Noua obiectio, & occasio suspensæ sententiæ.*

ΕΡΩΤΕΣ. AMORES.

ΛΥΚΙΝΟΥ ΚΑΙ Θεομνήστου. *LVCIANVS ET Theomnestus.*

Incerto interprete.

ARGVMENTVM.

HOc dialogo de Amoribus & eorum voluptate disputatur, introductis Charicli & Callicratidæ personis: quorum alter amorem mulierum vt antiquiorem, & naturæ magis consentaneum, deinde & diuturniorem, magisq; mutuum, & vtrinque oblectantem defendit:

defendit: alter autem turpem istum in pueros affectum, sed honesto tamen & philosophico nomine palliatum commendat, confutato eo quòd alter de natura ductu opposuerat, & proposita muliebrium vitiorum insolētia ac fœditate. Occasio dialogi ex repetitione & memoria antehabiti sermonis sumitur, inuitante ad hoc etiam temporis opportunitate. Exordium autē & præparatio disputationis ab attentione, & rei magnitudine. quam lōga deinde narratio sequitur, continens causam & quasi fundamentū totius negocij: in qua illa quoque non iudigna lectu sunt, descriptio templi Gnidię Veneris, & exemplū impotentis amoris, quo quidam ipsam deę statuā noctu aggressus est: cuius cōmemoratio contentioni ac disputationi principium & ingressum facit. Cęterùm haud scio an & hìc philosophos tacitè perstringat Lucianus, dū pęderastas esse, solis illis pmittit.

Ἐρωτικῆς πως διατρίβης, ἑταῖρέ μου Θεόμνηστε, ἐξ ἐωθινοῦ πεπλήρωκας ἡμῶν τὰ λιπαρώτερα τῆς σωφροσύνης σπουδὰς ὄντα. καί μοι σφόδρα διψῶντι τοιούτους ἀνέσεως, οὐκ ἄρ' ἐλαττόνων σε λόγων ἐρρύη χάρις. ἀσθενὴς γὰρ ἡ ψυχὴ διλωτικῆς σπουδῆς ἀνέχεσθαι. ποθοῦσι δὲ οἱ φιλότιμοι πόνοι, μικρὰ τῶν ἐπαχθῶν φροντίδων χαλασθέντες, ἂς ἡδονὰς ἀνέσθαι. πάνυ

Amatorio quodā lusu, amice Theomneste, summo statim mane impleuisti nobis aures, continuo serioq; studio iam defessas. Ac mihi vehementer sitienti talem aliquam relaxationem, in tempore adeò iucundorum istorum sermonum tuorum gratia affluxit. Infirmior enim animus est, quàm vt studia continua sustinere queat. Desiderant autem labores paulò contentiores, vt curis grauioribus atque molestis paulisper relaxatis, in voluptates remittantur.

Admo-

πάνυ μὲν μὴ, ἀπὸ τοῦ ὄρθρου, καὶ τὰ ἀκολάστων σε λόγων ἀπολύσῃ καὶ μύλης καὶ γλυκείας πάθοις καταφρονῶν. ὡς ὀλίγου δεῖν, Ἀριστείδης ἐνόμιζον εἶναι, τοῖς Μιλησιακοῖς λόγοις ὑπὸ λιγυρόμενος. ἀχθομαί τε, νὴ τοὺς ἔρωτας, οἷς πλατὺς ἐφάνης σκοπὸς, ὅτι μὴ πάνυ σοι λιγυρόμενος. καί σε πρὸς αὐτῆς ἀνθιβολῶμεν Ἀφροδίτης, ἢ περιπλὰς μὲ λέγειν ἔοικας, εἴ τις ἄρρεν, ἢ καὶ νὴ Δία θῆλυς ἐρᾶταί σοι πόθος, ἀρίζημα τῇ μνήμῃ ἐκκαλεῖσθαι. καὶ γὰρ ἄμως ἑορτασιλιῶ ἄγομεν ἡμέραν, Ἡράκλεια θύοντες ἐκ ἀγνοεῖς δὲ μού τὸν θεὸν, ὡς ὀξὺς ἐστὶ πρὸς Ἀφροδίτην· ἥδιστα οὖν ἔοικέ μοι τῶν λόγων τὰς θυσίας προσήκεσθαι. Θε. θᾶττον ἄν μοι, ὦ Λυκῖνε, θαλάττης κύματα, καὶ νιφάδας ἀριθμήσαις, ἢ τὰς ἐμὰς ἐρωτας. ἔγωγ' οὖν ἅπαξ αὐτῶν ἀφειλῶ ἀφειλῆφθαι φαρέτραν νομίζω, κἄν ἐπ' ἄλλόν τινα πέμπω θηλή

Admodum igitur me sub auroram hodie lasciuorum istorum verborum blanda ac dulcis suadela exhilarauit. Quare parùm abfuit quin Aristides ille viderer mihi esse, Milesiis sermonibus suprà quàm delinitus. Doleóq; per amores equidem tuos, quibus latus adeò scopus inuentus est, quòd narrare desiisti: ac te per ipsam obsecramus Venerem, si abundè mihi dicere videris siue masculum aliquod, siue etiam per Iouem muliebre te incessit desiderium, vt id paulatim memoria repetendo excitare velis. Nam alioqui festum & solennem celebramus diem, Herculi sacra peragentes. Cæterùm haud ignoras scilicet deum hunc, quàm acer & procliuis erga Venerem fuerit. proinde lubentissimè videtur mihi sermonum hæc sacrificia admissurus esse. THEO. *Citiùs verò mihi, Luciane, maris fluctus, & densas è cœlo delabentes niues numeraueris, quàm meos amores. Ego itaque totam ipsorum vacuam reddidisse pharetram me puto: ac siquando ad alium aliquem auolare vo-*

ῶσιμ, ἄνοπλος καὶ γυμνὴ μὲν ξιφιὰ γελασθήσεται. σχιδὸν γὰρ ἐκ τῆς ἀντίπαλος καὶ ἡλικίας εἰς τὸς ἰφθίτους κειθὲς, ἄπαξ ἐπ' ἄκρων ἐπιθυμίας βεβολδμαι. διάδοχοι ἔρωτος ἀκμάζων, καὶ πρὶν ἢ λῆξαι τὸς πρώτους, ἄρχονται δεύτεροι. κάρφωα λήθης τῆς παλιμφυῆς ὑδρας πολυπλοκώτερα, μηδ' Ἰόλεων βοηθὸν ἔχειν δεδιάμενα. πυρὶ γὰρ οὐ σβέννυται πῦρ, οὕτω τις ὑγρὸς ὄψις ὄμμασιν ἐνοικῶν μόνος, ὃς ἅπαν ἰσχνὸς ἂς αὐτὸν ἁρπάζων, ἐπ' ὀλίγῳ κόρῳ πάντα. καὶ σωτὴρ χεὶς ἀπρεπὴς ἐπέρχεταί μοι, τὶς οὗτος Ἀφροδίτης ὁ χόλος. ὁ γὰρ Ἡλιάδης ἐγώ τις, οὐδὲ Λημνιάδων ἔρις, οὐδὲ Ἱπολυτεως ἀγροικίαν ὠφρυωμένος, ὡς ἐρεθίσω τῆς θεοῦ τὸν ἄπαυστον ταύτην ὀργήν. Λυπαυδ τῆς ἐπιπλοσου καὶ δυσχερούς ταύτης ἀποκρίσεως, θεόμυησι. ἄχθη γὰρ, ὅτι τοῦτο τὸ βλέμμα τύχη προσκλή-

re volent, inermis ipsorum dextera ridebitur. Propemodum enim ex eo cùm à prima pubertatis ætate egressus, inter adolescentes receptus sum, aliys atque aliys subinde concupiscentiis delusus pereo, aliysq; amores aliys succedunt: ac priusquam desinant priores, incipiunt sequentes, capita prorsus Lernæa rediuiuæ istius Hydræ longè magis multiplicia, neque etiam Iolaum aliquem auxiliatorem recipere sustinentia. Neque enim igne ignis extingui solet. Ad eò humidus quidam oculis inhabitat meis asilus, qui omnem formam ad sese rapiens, nulla satietate expletur. Ac assiduè dubitare in mentem venit mihi, quenam hæc Veneris ira sit. Non enim ex Heliadis quispiam ego sum, neque Lemniadum contentio, neque etiam Hippolytéum agreste ac durum illud supercilium indutus, vt ob id irritare Deæ inexplebilem hanc iram in me debeam. LVCIAN. Omitte fictitiam hanc Theomneste & difficilem responsionem. An tu enim

ρωσοί

ρωσί σε. ἢ χαλεπὸν εἶναι νομίζεις, ἀγωνιᾷν ὡραίοις, καὶ μετὰ παίδων τὸ καλὸν ἀνθοῶντων ὁμιλεῖς; ἀπάγοι καὶ καθαρσίων τοιούτων δεῖται πρὸς τὸ λυσχερὲς ὅτῳ νόσημα. Ἀλλὰ νῦν γε τὸ πολὺ, ἀλλ' οὐχὶ τοῦτον τὸν πολὺ ἐπιτίας λῦπον. οὐδαίμονα σαυτὸν εἶναι νομιεῖς, ὅτι σοι ὁ θεὸς ἐπ' αὐχμηρᾶς χωρίαν ἐπέκλωσεν, ἀλλ' ἐμπορικὰς ἄλας, καὶ στρατιώτην ἐν ὅπλοις βίον. ἀπὸ λιπαρᾶς παλαίστρας μέλλοντί σοι, καὶ φαιδρᾶς μᾶλλον ἰούσης, μέχει πολλῶν πλὴν πυρίλλου καθαιμένῃ, δεικνυμένου δ' ἡσκημένης κόμης ἐπιμέλεια τ' ἐπὶ μίλλῳ ἐρωτικῶν ἱμείρων καὶ αὐτὸ τὸ βαθύπλουν ὑπραίνει, καὶ γλυκὺς ὁ λύσσ ὁ τῦ πόθου λάκνη. παραδόσ γὰρ ἐπιθίσεις, τυχὸν δ' ἀπολείπουσας. ἴσως δὲ ἡδονὴ τὸ παρεῖναι, καὶ τὸ μέλλον. ἔναγχ

tu enim grauiter fers, quòd per fortunam talem vitam sortitus es: & acerbum esse putas, si cum mulieribus formosis, & cum pueris suauiter efflorescentibus subinde conuersaris? An tibi etiam purgationibus forsan opus erit contra difficilem adeò hunc morbum? Graue enim malum hoc scilicet est. Quin tu potiùs multa hac dementia abs te proiecta, beatum esse te ipsum existima, quòd tibi Deus non squalidam agricultrā exercendam sortitò assignauit, aut mercatorum errores ac peregrinationes, aut etiam militarem in armis degendam vitam: sed tibi pingues ac nitidæ palæstræ curæ sunt, ac splendida quidem vestis vsq; ad pedes delicatè demissa, compositio autem comæ discriminatim exercita & apparatā. Amatoriarum verò oblectationum etiam ipsa tentatio iuuat, ac dulcis desiderij dens mordet. Nam interim dum periculum facis, speras: vbi verò voti compos factus es frueris eo quod optâsti. Aequali autem voluptate afficiunt, & quod adest iam, & quod futurum speratur.

ὑπαγχόμενοι διηγησώμεθα σε ἢ πολλῶ, ὡς καὶ παρὰ Ησιόδῳ, καταλογον, ὧν ἀρχῆθεν ἠράσθης, ἱλαρὰ μὴ τῶν ὀμμάτων τὰ βολὰ τακερῶς ἀνυγραίνον. Ζ. τῷ φωνῷ δ' ἴσως τῇ Λυκάμβου θυγατρὶ, λιπαρὸν ἀφιᾶσθαι ὦμεν, ἀπ' αὐτῆς τὸ σχῆμα καὶ ὀθνεῖος δῆλος ἦς, ἐκ τηλέφωνος μόνων, ἀπὰ ἀκοῆ δ' ἐπ' αὐτοῖς μνήμης ἱρῶν. ἀπ' ἔστι σοὶ, τὸ τατὰ τῷ Αφροδίτῃ, πρέπον λέγειν ἀφῆται, μηδὲν ἀφ' ἑρμηνεύειν, ὡς δ' Ηρακλεῖ τῷ θυσίαν ἐπιτελῆ παράσχῃ. Θι. βραδύγλωσσος μὲν ὁ λαλίμων, ὦ Λυκῖνε, καὶ τὰς ἀπάντησις, ὡς φασι, τῶν θυσίων ἥκιστα τιμῶμεν. ἐπεὶ δ' αὐτὸ τῷ ἑτέρῳ ἱερῷ λόγῳ γεραίρομεν, εἰ μὴ ἐμὰ διηγήσεις, ἐξ ἑωθινὸν παρατεθέασαι, κόρον ἔχουσιν ἡδονὴ Μούσης ὁ σύνηθες μεθαρμοσαμένη σπουδῆς, ἱλαρῶς τῷ θεῷ σωδιημερεύσατε.

ratur. Paulò antè igitur cùm narrares longum istum, perinde vt & apud Hesiodum est, catalogum eorum quos ab initio inde amâsti, suauet quidem oculorum tuorum ictus molliter subinde liquescebant. Vocem autem admodum Lycambæ illius filiæ tenuem ac dulcem emittens, ex ipso statim habitu præ te ferebas, quòd non illos solùm, verùm etiam ipsam illorum memoriam amares. Sed si quid tibi ex ea quam secundum Venerem nauigationem perfeciſti, reliquum relictum est, nihil quæso illius nos cela: Herculi autem sacrificium hoc absolutum atque perfectum præbe. THEO. [a] Tauriuorus quidem, Luciane, deus iste est, & sacrificijs illis quæ sine nidore perficiuntur, vt aiunt, minimè delectatur. Sed posquam annuam ipsius festiuitatem sermone celebramus, meæ quidem narrationes à summo statim mane in medium allatæ, ad satietatem iam peruenêre. Tua verò Musa à consueto resoluta atque dimissa studio, hilarem cum deo diem hunc totum pera-

καί μοι γνοῦ δικαστὴς ἴσος, ἐπεὶ μήδ' ἐς ἕτερόν σε τοῦ πάθους, ῥέποντα ὁρῶ, πότερους ἀμείμονας ἡγῇ, τοὺς φιλόπαιδας, ἢ τοὺς γυναίοις ἀσμενίζοντας; ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ πλησίος ἑκατέρῳ, καθαπερ ἀκριβὴς τροπωνὴς, τοῖς ἐπ' ἀμφότερα πλάστιγξιν ἰσορρόπως ταλαντεύομαι. σὺ δ' ἐκτὸς ὤν, ἀδικαίῳ κρίσει, ὡς λογισμῷ τὸ βέλτιον αἱρήσῃ, πάντα δὴ πεπειλῶν ἀκκισμὸν, ὦ Φιλότης, λῦε πεπίσανκί σοι ψῆφον ἡ περὶ τῶν ἐμῶν ἐρώτων κρίσις, ἤδη φέρε. Λυ. παιδιᾶς, ὦ Θεόμνηστε, καὶ γέλωτος ἡμῖν τὸν λόγισιν. ἀλλ' ἐπαγγέλλεταί τι καὶ σπουδαῖον. ἔγωγ' οὖν ἐξ ἀπόγνω σ' ἐπιχειρήσεως ἥψάμην, εἰδὼς ὅτι λίαν, ἀπ' οὐ παλαιᾶς, ἐξ ὅτου λυοῖν ἀνθροῖν ἀκηκοὼς, περὶ τούτοιν σωτόνως, ὡς ἀμπωμυόοιν, ἔτι τὸν μνέ-

gat. *Ac mihi quæso æquus iudex esse velis, quoniam in neutram adeò partem huius cupiditatis inclinatum aut pronum te video, virum melius habere putes eos qui masculos amant, an qui fœminis delectantur. Nam ego quidem, qui vtrinque æquè ictus sum, perinde atque accurata ac proba aliqua trutina, ambabus ex vtraque parte lancibus æqualiter huc atque illuc inclinor. Tu verò, qui extra hanc sortem es, incorrupto iudice, ratione videlicet, quod melius fuerit, dignosces ac fecerunes. Proinde omni recusandi prætextu ac simulatione deposita, ô amice, calculum quē tibi commēdauit ac credidit illud de meis amoribus conuocatum iudicium, iam tandem feras.* LVC. *Ludum, Theomneste, aut risum putas narrationem hanc. Ea verò etiam serium quoddam promittit. Ego itaque nuper adeò eius rei periculum facere cœpi, sat scio, nimium, & non olim, ex quo duos quosdam viros audiui de hac re contentiosè admodum quasi dimicantes, memo-*

μνήμλω ἴναυλον ἔχω. λιήρης δ' αὐτῶν ἅμα τοῖς λόγοις τὰ πάθη, καὶ οὐχ ὥσπερ σὺ, κατ' ὀκνολίαν ψυχῆς ἄϋπνος ὤν, λιπὼν ἄρρυσα μισθὸν, τὸν μὲν βουκόλων, τὴν δ' ἄργυφα μῆλα νομεύων. ἀπλοῦς μὲν ὑπόφρυσος παιδικοῖς ἥδιζε, πρὸς θήλειαν Ἀφροδίτην βάραθρον ἠγούμενος. ὁ δ' ἀγνεύων ἔρωτος ἄρρενος, ἃς γυναῖκας ἐπόθει. δυοῖν οὖν μαχομένοιν παθοῖν, ἀγωνοθετοῦσα ἅμιλλαν, ὀλίγα μὲν εἰπεῖν διωάμλω ὡς ὑπόφορτα ἄνθλω, καί μοι τὰ τῶν λόγων ἴχνη τῶς ἀκοῆς ἐνδυφάγισα σχεδὸν, ὡς ἀρτίως ἠρημένα πάσῃ σοῖ ἐπιτιμήσεως ἀφορμλὴ ἐκ τοσοῦτων ἀρθίμενος, ἃ παρ' ἀμφοῖν ἤκουσ' ἐγὼ λόγοιν, κατὰ τὸ ἀκριβὲς ἐπίξεμί σοι. Θε. καὶ μλὴν ἔγωγε ἀπανασὰς ἐνθῶν, ἀπανσικρὺ καθεδοῦμαί σοι λίγμενος Αἰακίλλω, ὁπότε λύξαν ἀείλων, τύ δ' memoriam adhuc recentem, & paulò antè facta repetentem habeo. Diuisi autem eorum erant cum orationibus etiã ipsi affectus, & non perinde ac tu, qui facilitate quadã animi peruigil & insomnis duplicem capis mercedẽ:

Hanc, armenta regẽs, pecora illam cãdida pascens. Sed alter quidem in puerum amore supra modum oblectabatur, muliebrem venerẽ tanquam barathrũ quoddam ducens: alter autem à masculo amore purum se gerens, in fœminas quasi attonitus ferebatur. Duobus igitur inter se pugnantibus affectibus, instituto certamine, haud facilè dixero quantum voluptatis ex ea recepi. At mihi verborum illorum tamen vestigia propemodum auribus impressa hærent, vt pote quæ nuper adeò dicta sunt. Omnem igitur obiurgationis prætextum & causam è medio submouendo, illa quæ tum ambos audiui dicere, quàm accuratè fieri potest, tibi commemorabo. THE. Atqui ego quidem hinc surgens, exaduersum tibi sedebo, Aeacidem expectans, dum carmina finiat

τύ δ' ἡμῖν τὰ πάλαι κλέα τῆς ἐρωτικῆς διαφορᾶς, μελῳδίᾳ περάναντα. Λυ. ἐπ' Ιταλίαν μοι πλεῖν διανοουμένῳ, ταχυναυζωῖ σκαφ& ὑπρέτισε, τουτωντῶν λιμρότων, οἷς μαλιστα χρῆσθαι Διβυρνοὶ λοκοῦσιν, ἔθν& Ιωνίῳ κόλπῳ παρωικισμένον. ὡς δ' ἐνῆν, πάντας ἐπιχωρίους θεοὺς προσκυνήσ&, καὶ Δία ξένιον ἵλεω διευφάψα σθαι & ἀρβλίμου στρατιᾶς ἐπικαλεσάμην&, ἀπ' ἄστ& ὀχ. κῶ ζούγει καπήναν ἐπὶ θάλασσ& ἔπειτα τὸς παραπέμποντάς μ' ἠξιωσάμην& (ἠκολούθει δὲ πολλὰς λιπαρὴς ὄχλ&, οἳ σωιχτὲς ἡμῖν ἐντυχάνοντες, ἀνιαρῶς διεξάγνιω) & πρὸ μήκης γοῦν ἐπιβὰς, ἐγγὺς ἦμαι τὸν ἴδρυ& τῦ λυβυρνίτ. κὰι ῥοθίῳ ὧν τῶν ἐλατόρων μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἀναχθέν τες, ἐπειδὴ μάλα καὶ λατόπιν ἡμᾶς ἐκύμαινον αὖρα, τὸν ἴσον ἐκ τῶν μυκοίλων, ἀκα.

na finiat ille. *Tu verò nobis veterem gloriam amatoriæ perage differentiæ canendo.* LVCIA. *Instituenti mihi in Italiam nauigare, velox atque citatum nauigium apparatum erat, ex biremibus istis quoddam, quibus maximè Liburni, quæ gens ad Ionium sinum habitat, videntur vti. Postquam autem iam nauigandi tempus erat, vniuersos deos patrios comprecatus, ac Ioue hospitali, vt propitius expeditionem peregrè susceptam coadiuuare vellet, inuocato, ab vrbe vehiculo iumentario ad mare descendi. Deinde valere iussis ijs qui nos deduxerant (sequebatur autem eruditorum turba sedula ac frequens: qui cùm assiduè nobiscum versati fuissent, ægrè atque inuitò à nobis segregari se patiebantur) conscensa puppi, iuxta gubernatorem assedi. Atq; impetu remigum paulatim à terra in alium prouecti, postquam admodum & à tergo exsurgendo fluctus prosequebantur nos auræ, malo ex medio nauis*

ἀπαρῆ πρῳηοίφ ζὸ κέρας πθι-
σάλαμῳ. ἔτ' ἀθρόας κατὰ ᾽Τ
λάων τὰς ὀθόνας ἰκχέαντες,
ἀρίμα πιμπλαμένῳς τῦ λίνου,
κατ' ὄθλιρ, οἶμαι, βίλες ἐλάτ-
ζοι ῥοίζῳ ἀϊπτάμιθα, βρὺ ᾽Τ
ὕμαι ᾽Τ ἐπόβρηχομένῳς, ωδὶ
πλῶ σχίζοντ᾽ ἀὐτὸ πρῴραν·
ἀλλ' ἄγκιμλὶ ἐν τῷ μιταξὺ
πράπλῳ σπουδῆς ἢ παιδιᾶς
ἐχόμθα σωλευίχθη, καιρὸς οὐ
πάνυ μνκιώθην. ὡς δ' τῆς Κι-
λικίας πλῶ ᾽ίφαλον ἀμέψαν-
ζες, ἐχόμθα ᾽Τ Παμφυλίς κόλ
πυ, Χελιδονίας ὑπερθέοντες
οὐκ ἀμοχθὶ τὸς ἀυτυχεῖς τῆς
παλαιᾶς Ελλάδ᾽ ὄρες, ἐκά-
ςῃ τῶν Λυκιακῶν πόλεων ἐ
πιξενύμιθα, μύθοις τὰ πολλὰ
χαίροντες. οὐδὲν γὰρ ἐν αὐ-
τοῖς ἀφθὶς ἀνδραποδιώδες ὁρᾶ.
τοι λέψανον, ἄχει τῆς Ηλιά-
δ᾽ ᾽Τ ἀφάρκοι Ρόδε, τὸ σωι-
χὲς ζῦ μιταξὺ πλοῦ δ᾽ ἐκανα-
πρῶσαι πὸς ὀλίγον ἐκείνα-
μεν. οἱ μὲν οὖν ἐρέται τὸ σκά-
φ᾽ ᾽Τ ἔξαλον ἐς γλῶ ἀναστά-
ντες,

*nauis erecto, summo carche-
sio antennam adstrinximus. Deinde conferta per funes vela effundentes, sensim impletis vento lineis, nihilo minore cursu, opinor, quàm sagitta peruolauimus, fluctibus grauiter frementibus infra circa proscindetem ipsos proram. At verò quæ inter nauigandum feria vel etiam iocosa contulerimus, longiùs hîc persequi tempus nõ sinit. Postquam autem maritimã Ciliciæ orã præterrecti, Pamphylium sinum contigimus, vltra Chelidonea felices illos veteris Græciæ terminos haud citra laborem cursu elati, ad singulas Lyciæ ciuitates hospitio diuertimus, sermonibus ac fabulis ut plurimùm nos oblectantes (neq; enim vllum in ipsis manifestum prioris felicitatis cernitur vestigium reliquum) donec ad Solis sacrã delati Rhodum, continuum nauigandi laborem, quo huc vsq; vsi fueramus, interpellare aliquantisper decreuimus. Remiges itaque nauigio è mari in terram subducto, prope lit-*

ἕντων, ἐγὼ δὲ ἐσκιρτων. ἐγὼ δ', ὑπεστρωμένης μοι ξενῶνος ἀναπαυομένου τὸ Διονυσίου, κατὰ σχολὴν ἐβάδιζον, ὑπερφυοῦς ἀπολαύσεως ἐμπιπλάμενος. ἔστι γὰρ ὄντως ἡ πόλις Ἡλίου, πρέπον ἔχουσα τῷ θεῷ τὸ κάλλος. ἐκπρεπῶν δὲ τοῖς ἐν τῷ Διονυσίῳ σκηνοῖς, ἐπέλαυον γραφῆς κατόπιν, ἅμα τῷ τέρποντι τῆς ὄψεως, ἡρωϊκοὺς μύθους ἀναπολούμενος. οὐδὲν γάρ μοι δεῦρο ἢ καὶ τρεῖς περιῤῥυέντων ὀλίγου διαφοροι, πάντων ἴσον ἀφηγούμενοι. τὰ δὲ πολλὰ καὶ αὐτὸς ἐπεσκόπουν πρὸ ἐμβαίνων. ἤδη δὲ τῆς θέας ἄντις ἔχοντι, καὶ διανοουμένῳ μοι βαδίζειν οἴκαδε, τὸ ἥδιστον ἐπὶ ξένης ἀπλώτικόν μοι λιμένος, ἄνδρός τε παλαιοῦ κόνυ σκύθης, ὃς οὐδὲ αὐτὸς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, πολλάκις ἡμῖν ἰδὼν ἐπιφοιτῶντας ἐνταῦθα, τὴν Κορίνθιον Χαρικλέα νεανίαν, οὐκ ἄμορφον ἔχοντά τι,

tus tentoria fixerunt. Egò verò, parato mihi hospitio eregionè templi Dionysij, ociosè per vrbem incedebam, immensa adeò voluptate interim fruens. Est enim re ipsa ciuitas hæc Solis, conuenientem huic deo pulchritudinem præ se ferens. Obambulans autè in Dionysij porticibus, vnamquamque picturam contemplabar, vnà cum voluptate ea quam videndo capiebam, Heroicas quoque fabulas memoria repetens. Statim enim mihi duo, vel etiam tres propemodum præcipui superuenére, qui mihi omnem historiâ enarrabant. Pleraque autem & ipse coniectura præcipiebam: cæterùm cùm iam contemplatione ista satiatus essem, ac domum ire cogitarem, dulcissimum peregrè obtigit mihi lucrum, viri longo iam olim tempore mihi noti ac familiares, quos neq; ipsum ignorare te puto, cùm sæpe ad nos itantes hîc videris, nempe Chariclem illum Corinthium, adolescentem haudquaquam deformem, deditum

τά τι καὶ λιμμωτικῆς ἀσκή-
σεως, ἅτε, οἶμαι, γυναίοις ἐπι-
ραϊζόμενον, ἅμα δ' αὐτῷ καὶ
Καλλικρατίδαν τ' Ἀθηναῖον,
τὸν τρόπον ἁπλοϊκόν. πεπαι-
μένως γὰρ πολιτικῶν λόγων
προΐστο· καὶ ταυτηνὶ δ' ἀγω-
ράν ῥητορικῆς. ὧν δὲ καὶ τῷ
σώματι γυμναστικὸς, οὐδὲ ἄλ-
λό τι, μοι δοκεῖν, τὰς παλαί-
στρας ἀγαπῶν, ἢ διὰ τοὺς παι-
δικοὺς ἔρωτας· ὅλως γὰρ εἰς τοῦτο
ἐπλύνετο. ὥσθ' ὅπως τὸ θῆλυ μί-
σει, ποτὲ καὶ Προμηθεῖ λαμπ-
ρῶς. πόρρωθεν οὖν ἰδὼν ἑκά-
τερός με, γάνυσθαι καὶ χαῖρε πλέοι
προσέφαμον. ἐπεὶ δ' ὁποῖα φιλοῦ-
σι διεξιόντες, πρὸς αὐτὸν ἐπ-
ετρέπομεν ἑκάτερος· καὶ ἠξίουν με. λα-
βὼν φιλονεικοῦντας ὁρῶν, πα-
ραστέρνου τὸ μὲν ἔμπροσθεν εἶ-
χον, ὦ Καλλικρατίδα καὶ
Χαρίκλεις, ἄμφω καλῶς ἔχον
δὴν ὑμᾶς παρ' ἐμοὶ φοιτᾶν,
ἵνα

ditum nonnihil comendi & fucandi corporis studio, vt qui mulieribus, opinor, forma atque elegantia ista commendari affectaret. Vnà autem cum ipso & Callicratidem istum Athenienſem, moribus ac habitu ſimpliciorem. Nam ſe velut ducem atque anteſignantem in ciuilibus orationibus & in hoc forenſi dicendi genere gerebat. Erat autem & corporis exercitationibus deditus, ob nihil aliud, vt mihi videtur, palæſtras tantopere amans, quàm ob puerorum amores: prorſus enim in hoc quaſi attonitus ferebatur. Ob odium autem quo fœminas omnes proſequabatur, etiam Prometheo malè imprecari ſolebat. Cùm igitur à longè vterque me conſpicatus eſſet, gaudio atque lætitia pleni accurrunt. Deinde, quemadmodum fieri conſueuit, ſalutato atque excepto me, vterque vt ad ſe venirem rogabant. Atque ego cùm viderem ipſos de hac re inter ſe contendendo linguis procedere: Hodie quidem, reſpondens inquam, Callicratida & Charicles, ambos vos decet apud me frequentes eſſe,

ἵνα μὴ πλέω τῶν ἔριν ἐγείρητε. τοῖς δὲ ἑφεξῆς ἡμέρας (τρεῖς γὰρ ἐνταῦθα ἢ τέτταρας διέγνωκα μένειν) ἀμοιβαίως ἀνθεσιάσητε μεταλλάξαντες ὁ πρότερος. Λοιπὰ ταῦτα. Ἰαπένδω μὲν τῶν ἡμέραν ἐπάρχειν ἐγὼ, τῇ δ' ἐπιοῦσῃ Καλλικρατίδας, ἔπειτα μετ' αὐτὸν ὁ Χαρικλῆς. ἐώρων δὲ καὶ παρὰ τῶν ἑτέρων διαθέσεως τεκμήρια. ὁ μὲν γὰρ Ἀθηναῖος εὐμόρφοις παισὶν ἐξύοντο, καὶ πᾶς οἰκέτης αὐτῷ ἀγχίνους ἀγώνων ἦν, μέχρι τοῦ πρώτου ὑπογραφέντος αὐτοῖς χνοῦ παραμένοντος, ἔπειτα δὲ ἤδη οἷς παρεὰ πυκάζωσιν, οἰκονόμοι, καὶ ταμίαι Ἀθηναίων χωρίων καὶ μόντοι ἀποκείνται. Χαικλῆς γε μὴν πολὺς ὀρχηστρίδων καὶ μουσουργῶν χορὸς ἕπετο, καὶ πᾶν τὸ ἀκροατήριον, ὡς ἐν Θεσμοφορίοις, γυναικῶν μεστὸν ἦν, ἀνδρὸς

vt ne cõtentionem maiorem inter vos excitetis. Sequentibus autem diebus nã tres aut quatuor etiam hîc commorari constituti) per vices accipietis me mutuò, forte inter vos missa vter id priore loco faciat. Hæc ita cum placuêre. At ego illa quidem die conuiuij præfectus ego fui: sequenti autem Callicratidas, & post ipsum Charicles. Porrò animaduertebam etiã inter ipsos conuiuiorũ apparatus, manifesta vtriusq; affectionis indicia. Nam Atheniensis quidẽ ille pueris perquam formosis instructus erat, & propemodum omnes illius serui imberbes erant, nõ amplius ab illo retineri soliti, quàm dum prima lanugine inficerentur: postquam autem barba frequentiore genæ illorum addensabantur, dispensatores, & fundorum quos ille Athenis habebat, procuratores amandabantur. At verò Charicles magnus saltatricum & psaltriarum chorus sequebatur, ac tota illius domuncula, perinde vt in Cereris sacris, mulieribus referta erat, viro aliquo

βρὸς οὐλ' ἀκαρῆ σβόντ@, ἀμή τι πουνάπιον, ἢ γέρων ὑπερήλιξ, ὀψοποιὸς ὀφθάν, τὸ μόνου ζηλοτυπίας ὑποψίαν οὐκ ἔχοντ@. ἐῶ μὲν οὖν, ὡς ἔφλω, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ τ' ἀμφοτέρων γνώμης δείγματα. πολλάκις γε μὲν, ἐπ' ὀλίγον ἀψιμαχίαι τινὲς ἐπ' αὐτοῖς ἐκινήθη@ν, ἔχ ὡς πέρας ἕξειν τι τὼ ζητήσιν ἀμ' ἐπὶ καιρὸς ἐῶ ἀνάγκαθαι συμπλους ἐθελήσοντας αὐτὸς ἐπιζόμενος. ἤσσυτο γὰρ εἰς Ἰταλίαν ἀπαίρειν ὁμοίως ἐμοί. καὶ δόξαν ἡμῖν, Κνίδῳ πεδορμίσαι καταὰ θέαν, καὶ τὸ Ἀφροδίτης ἐδᾶν πολύθ@τον ἱερὸν (ὑμνεῖται δὲ τότε τὸ τ' Πραξιτέλους ἀγχθείας ὄντως ἐπαφρόδιτον) ἠρέμα πῃ γᾷ πεσελώ ἐχθημεν, αὐτῆς, οἶμαι, τῆς θεοῦ λιπαρᾷ γαλήνῃ πομποσολούσης τὸ σκαφ@. ἔοις μὲν οὖν ἄπροις ἔμελον ἃ σωύθας

quo ne puncto temporis ibi apparente, nisi ſicubi infans aliquis, aut ſenex decrepitus, coquus videlicet conſpiceretur, in quem propter ætatem zelotypiæ ſuſpicio ampliùs vlla cadere non poſſet. Erantigitur & hæc, vt dixi, ſatis multa atq; aperta vtriuſque animi documenta. Veruntamen aliquoties etiã breues quædam quaſi futuri certaminis coitiones inter ipſos inceptabãtur, tanquam finem aliquem quæſtio hæc haudquam haberet. At poſtquam iam tẽpus erat vt iterum in altum proueherea mur, ſocios nauigationis, volentes alioqui ipſos, abducere mecum ſtudebam: conſtituebant enim in Italiã nauigare, æquè atq; ego. Et cùm nobis viſum eſſet in Gnidũ, appulſa ibi naue, ſpectandi cauſa aſcendere, & Veneris templum videndi deſiderium nos inceſiſſet (celebratur autem ibi Praxitelis facilitatis ac promptitudinis illud verè Venereum & amabile) paulatim ad terram ſubuecti ſumus, ipſa opinor dea pulchra tranquillitate nauigium deducente. Cæteris igitur ſolitæ res

θεις παρασκευὰ, ἐγὼ δ' ἐνε-
ρωτικὸν μὲν ἔχων ἑκατέρωθεν
ἐξαψάμενος, λύκλῳ περιήειν
τὸν Κνίδον, οὐκ ἀγεννῶς τῆς
περαμευτικῆς ἀρχαιότητος με-
τέχων, ὡς ἐν Ἀφροδίτης πόλει.
συὰς δὲ Σωφράτου, καὶ
ταῦτα, ὃς τέτριφεν ἡμᾶς ἐθέλ-
ων, πρῶτον ἐμπεριελθόν-
τες, ἐπὶ τὸν νεὼν τῆς Ἀφρο-
δίτης βαδίζομεν, νὼ μὲν, ἐ-
γώ τε καὶ Χαρικλῆς, πάνυ
προθύμως, Καλλικρατίδας δ'.
ὡς ἐπὶ θέαν θέαν ἄκων,
ἥδιον ἄν, οἶμαι, τῆς Κνι-
δίας Ἀφροδίτης τὸν ἐν Θε-
σπιαῖς ἀντικαταλαξόμενος
ἔρωτα, καί πως οὐθὺς ὑμῖν,
ἀπ' αὐτῆς τῆ τιμένους, Ἀφρο-
δίσιοι προσέπνευσεν αὔραι·
τὸ δὲ ἄθειον, οὐκ εἰς ἔλαφ
ἄγονον μάλιστα, λίθων τραχὺ
λείας ἐρωμένον, ἀπ' ὀρῶν
Ἀφροδίτης, ἅπαν ὦν γόνιμον
ἡμέρων καρπῶν, ἃ τοῖς κόμαις ὑθαλίσιν ἄχει πόρ-
ρω βρύοντα, τ πίεζε ἄερα συ-
νωρό-

atque arma curæ fuêre: ego verò amatorium istud par vtrinque suspensum habens, Gnidum circumcirca obambulabam, non sine risu figulinæ istius proteruitatis participem me præbendo, vt in Veneris ciuitate. Porticus autem Sostrati, ac cætera quæ nos oblectare poterant, principiò circumeundo visentes, mox ad templum Veneris imus, nos quidem duo, ego videlicet & Charicles admodum alacriter, Callicratidas autem vt ad spectaculum muliebre, inuitus, libentiùs, vt opinor, pro Venere Gnidia Thespiensem illum Cupidinem permutatione facta habiturus. Ac statim quodammodo nobis ab ingressa luci Veneree aspirârunt auræ. Serenitas enim, ac lumen illud supernum, nõ in solum sterile maximè, & lapideis tabulis constratum, excipiebatur: sed erat illud, vtpote in Veneris templo, fœcundum mitibus ac frugiferis arboribus, quæ frondibus virentibus in longum vsque promanantibus, aërem circum cir-

ψορόφοιν. πειπλόν γε μὴν ἡ πυκνόκαρπος ἐτεθήλει μυρρίνη, παρὰ πλὴν δίσποιναν αὐτῆς, δαψιλῆς πεφυκυῖα, τῶν τελοιπῶν δένδρων ἕκαστον, ὅσα μάκρος μετέληχεν. οὐδ' αὖ τὰ γήρουντος ἤδη χρόνου πολιὰ καθαύαινεν, ἀπ' ἄκρης σφρυγῶντα, νέοις κλωσὶν ὠῷ ἴσα. τέθοις δ' ἀνεμίμικτο καὶ τὰ λεπτῶν μὲν ἄπωσ ἄγονα, πλὴν δ' ὀμορφίαν ἔχοντα λεπτὸν, λυπαείπων γε καὶ πλατανίσων αἀθεῖα μύκη· καὶ σιὼ αὖ ταῖς αὐτόμολος Ἀφροδίτης. ἡ τῆς θεᾶ πάλαι φυγάς, Δάφνη. παγκλὶ γε μὴν δ' ἀγάθρᾳ, περιπλέχθην ὁ φίλτρως πόσος ἐρπυκτικλός. ἀμφιλαφεῖς ἄμπελοι πυκνοῖς κατήρτηνται βότρυσι· τερπνοτέρα γὰρ Ἀφροδίτη μετὰ Διονύσου, ἢ τὸ παρ' ἀμφοῖν ἡδὺ, συγκραθὲν. εἰ δ' ἐκβλαστήσειαν ἀλλήλων, ἧττον ἂν φρόνεσιν. ἰῶ δ' ὑπὸ ταῖς ἄγαν παλιγκοτοῖς ὕλαις ἱλαρὰ λιμ-

cumcirca quasi concamerabant. Abundè verò illa frugibus densa [b] myrtus, apud dominam suam copiosa nascens, efflorauerat: deinde & aliarum arborum singulæ, quæcúq; pulchritudine præstant, neque ipsæ quanquam longa exacta iam ætate canæ arescentes, sed præ vigore quasi iuuenescentes, nouis subinde ramis formosæ atque integræ erant. His autem intermixta erant etiam illa fruticum genera, quæ alioqui fructum quidem feracia non sunt: cæterùm pro fructu pulchritudinem habent, cypariſſorum videlicet & platanorũ aëriæ proceritates: & inter ipsas transfuga Veneris, deæ ipsius olim fugitiua facta, laurus. Cuius verò arbori circumuoluta studiosa illa amoris [c] hedera obserpebat, & vites fœcundæ crebris racemis dependebant. Est enim iucundior Venus cum Baccho, & temperatum illud dulce quod ab vtrisque venit. Quod si autem à se mutuò disiungantur, minùs exhilarant. Erant autem sub vmbris istis

λισία, ζῆς ἐνιδρῦσθαι θέλησιν, ἃς ἀ τῶν μὲν ἀστικῶν, σπανίας ἐπιφοίτων τινές· ἀθρόοι δ' ὁ πολιτὸς ὄχλος ἐπανηγύειρον, ὄντως Ἀφροδισιάζουσαν. ἐπεὶ δ' ἱκανῶς ζῆς φυζῆς ἐτέρφθημεν, ἔσω δὴ νεὼ παρήειμεν. ἡ μὲν δὴ θεὸς ἐν μέσῳ καθίδρυται. παρίας δὲ λίθου λαΐδαλμα καλλίστου, ὑπερφανον, καὶ σεσηρότι γέλωτι μικρὸν ἐπομειλιῶσα. πᾶν δὲ τὸ λαΐνον αὐτῆς ἀκάλυπτον, οὐ λημιᾶς, ἰσθῆτος ἀμπεχέσεις, χειμωνται, πλὴν ὅσ' τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὸν ἀδῶνα λελησθότος ἐπικρύπτειν. ζοσ-ζὸ γε μὴν ἡ λιμιδρυὸς ἴσχυσε τέχνη, ὥστε τὸν ἀντίτυπον οὕτω, καὶ λίθῳ φύσιν ἑκάστοις μίλτοισιν ἐπιπρέπειν. ὁ γοῦν Χαιρεκλῆς ἐμμανές τι καὶ παράφορον ἐμβούσας· ἀντυχέστατος, ἔφη, θεῶν ὁ δεῦρο ταύτῃ δεθεὶς Ἄρης. καὶ ἅμα πῶς δραμὼν, πιναροῖς τοῖς χείλεσιν, ἐφ' ὅσον οἷόν δυνατὸν,

opacis & obscuris, amœnæ quædam cellæ, eorum vsui qui intus conuiuia agitare vellent, comparatæ: in quas vrbanorum quidem rari cõmeabant vlli, sed populi frequentes turbæ solenniter cõueniebãt, re ipsa Veneris indulgentes. Postquam autem abundè plantis istis oblectati fumus, intrò in templum ingressi sumus. Ipsa igitur dea in medio posita est, ex Pario marmore, opus sanè pulcherrimum atq; præclarum, & risu quodam simulato [d] parùm subrigens. Tota autem pulchritudo eius detecta, nulla veste ipsam tegente, nuda conspicitur, nisi quatenus altera manu pudenda, quasi oblita fui, abscondit. Tantum verò artifex illa ars valuit, vt solida adeò ac dura marmoris natura singula etiam membra deceret. Charicles igitur insanum quiddam & furibundum exclamans: O fortunatissime, inquit, deorum, [e] Mars, qui propter hanc vinctus fuisti. Et simul accurrens plenis labijs, quoad fieri potuit

ματὸν, ἐκείνων τὸν αὐχένα, διανεύσας. σιγῇ δ' ἐφισὼς ὁ Καλλικρατίδας, διατὰ νοῦν ἀπεθαύμαζεν. ἔστι δ' ἀμφίθυρος αὐτῆς ὁ νεὼς, καὶ τοῖς θέλουσι πλὴν θύρᾳ ἰδεῖν ἀκριβῶς καὶ διατὰ νώτα, καὶ ἵνα μηδὲν αὐτῆς ἀθαύμαστον ᾖ. δὶ ὑμαρείας οὖν ὄντι, τῇ ἑτέρᾳ πύλῃ παρελθοῦσι, πλὴν ὄπισθεν ἀμορφίαν ἀθρῆσαι. δόξαν οὖν ὅλλῳ πλὴν θεὸν ἰδεῖν, ἐς τὸ διατόπιν ζοῦ σάκος περιέλθομεν. εἶτ' ἀνοιγέσης δ' θύρας ὑπὸ τοῦ διακόφυλακος, ἔνα παπεσαμένου γυναῖον, θαμβος ἀφνίδιον ἡμᾶς ἔσχε τὸ διάπαις ὁ νοῦν Αθλωᾶς, ἡσυχῇ πὸ μικροῦ βλέπων, ἐπεὶ τὰ παιδικὰ μέρη δ' θεῖ διατώπασεν, ἀθρόως, πολὺ δ' Χαικλέους ἐμμανέστερον ἀνεβόησεν· Ηρακλῆς, ὅσα μὲν τῶν μεταφρένων ἀρυθμία, πῶς δ' ἀμφιλαφῆς ἀλαζόντος, ἀγκάλισμα χρὸ πληθύς· ὡς δ' ἀπειράφοι τ γλυ-

tuit extento collo, deosculabatur illam. Tacitè autem adstans Callieratides, secum in animo admirabatur. Est autem biforis ipsum ædes, vt possint, qui volunt deam ipsam diligentiùs inspicere, etiam tergo contemplari, & vt nihil ipsius cum admiratione non spectes. Facilè itaque licet per alteram portam ace edentibus, posteriorem quoque formositatem contueri. Proinde cùm visum nobis esset totam ipsam deam videre, in posteriorem templi partem circumuiuimus, ac recluſa ianua ab ædituo, qui & ipse creditur mulier esse, repentè obstupuimus ad pulchritudinē illam. Athenienſis itaque iſte, qui tacitè paulò antè videbat, posteaquā eas quæ in pueris appetuntur partes aſpexit, cōtinuò lōgè quàm Charicles inſaniore modo exclamauit: Hercules, inquiens, quanta ſcapularum coeminitas! Vt autem extuberantes nitens lumbi, amplexantis manus implentes? Quàm ſcitè circumductæ clunium pul-

pæ, in

γλυτῶν ἃ σάρκῶν ἐπικυρτοῦ
τα, μήτ' ἄγαν ἐπιπεσῆς, αὐ=
τοῖς ὀστέοις πρόσπαλμόν, μή=
τι ἐς ὑπέρογκον ἐκκιχυμέ=
ναι πιότητα. τῶν δὲ τοῖς ἰσχί=
οις ἐνδῳφραγισμένων ἐξ ἑκα=
τέρων τύπων, ὃν ἂν ἅπτοι τις,
ὡς κύκλος ὀγκώδης, μυρή τι κοὶ
λυήμης ἐπ' ὀνθὺ τεταμένης
ἄκρι ποδός, ἀκριβωμένοι ῥυ=
θμοί. τοιοῦτος ἄρα Γανυμήδης
ἐν οὐρανῷ Διὶ τὸ νέκταρ ἥδιον
ἐγχεῖ. παρὰ γὰρ μὲν Ἥβης οὐκ
ἂν ἐγὼ σάκουουμένης ποτὸν
ἐλιξάμην. ἐνθυσικῶς ταῦτα
τῷ Καλλικρατίδᾳ βοῶντος, ὁ
Χαρικλῆς, ὑπὸ θαμβοῦς, ὀλίγου δεῖν ἐπιπέσῃ, τα=
ρόν τι, καὶ ῥέον ἐν ὄμμασι πρόσθεν ἀνυγρώνων.
ἐπεὶ δὲ τὸ θαυμάζειν ὁ μόρος
ἡμᾶς ἀπήμαξεν, ἐπὶ θατέρου
μηροῦ σκῖπον ἔδομεν, ὥσ=
περ ἐν ἰσθμοῖ κυλίδα· ἤλεγ=
χε δ' αὐτὸ τὴν ἀμορφίαν ἡ περὶ τἄλλα τοῦ λίθου λαμπρότης.
ἐγὼ μὲν πιθανῇ τἀληθεῖ ἀκα=
σίᾳ

piæ, in se retundantur, neque tenues nimis ipsis ossibus adstrictæ, neque rursum in immensam effusæ pinguedinē? Formarum autē quæ vtrimque natibus infrà coëuntibus velut impressæ reddūtur, dici non potest quàm suauis risus. Femoris & tibiæ in rectum ad pedem vsque protentæ, accuratè seruata modulatio. Talis igitur & Ganymedes in cœlo Ioui nectar dulcius infundit. Nam ab Hebe equidem subministrāte potum haudquaquam acceperim. Cùm autem hæc quasi quodam numine correptus Callicratidas exclamaret, Charicles præ nimio ac vehementi stupore parum adfuit quin diriguisset, humidum quendam & manantem in oculis dolorem colliquans. Cæterùm postquam ab admiratione satietas non auertit, in altero femore maculam conspicimus, perinde vt in vestæ asperginem luti aliquā. Arguebat autem deformitatem ipsius, reliquus totius marmoris nitor. Ego itaq; verisimili coniectura veritatem colligendo, naturā lapidis, id quod

appa=

διὰ τοπάζων, φύσιν ὥμιλω τῦ λίθυ, τὸ βλιτπόμενον εἶναι. πάθος δὲ ἦν οὐδὲ ζυτὸν ὄντων ἔξω. σωμάτων δὲ τοῖς κατ' ἄκρον εἶναι λιμαμένοις καλοῖς, ἡ τύχη παρεμποδίζει. μέλλοντα οὖν ἐσπιλῶσθαι φύσει κλύ τινα μελίαν νομίζων, καὶ κατὰ τοῦτο τὸ Πραξιτέλους ἐθαύμαζον, ὅτι τῦ λίθυ τὸ λύσμορφον, ἐν τοῖς ἥκιστα ἐπέγκλω λιμαμένοις μέρεσιν ὑπέκρυψεν. ἃ δὲ παρεῖναι πλησίον ἡμῶν ξένον, ἀπίστου λόγου μᾶλλον παρέδωκεν ἰσόδειαν. ἔφη γὰρ οὖν ἀσήμου γύναικός νεανίαν (ἣν πρᾶξις ἀνώνυμον αὐτὴ ἐσίγησε) πολλάκις ἐπιφοιτῶντα τῷ τε μάντει σὺν ἀθλαίῳ δαίμονι ἐρασθῆναι δὲ θεᾶς, καὶ παύεσθαι αὐτὸν ἐνδιατρίβοντα τῷ νεῷ, κατ' ἀρχὰς ἔχειν δυσιδαίμονος ἁγνείας δόκησιν. ἔκλει γὰρ ἐωθινῆς κοίτης πολὺ πλέον βάνων τὸν ὄρθρον, ἐπιφοίτα, καὶ

apparebat, esse putabã Nam neq; huiusce modi rerum casus alieni sunt. Multis autem quibus extremè, & velut ad unguem pulchris esse licebat, fortuna interim aliquid, quod in mora sit, obijcit. Proinde nigram quandam maculam natura aspersam marmori esse existimans, etiam hac parte Praxitelem admirabar, quòd eam lapidis deformitatem in illis potissimùm partibus abscondisset, quæ minùs coargui ac deprehendi possent. At ea quæ nobis propè stabat templi ministra, incredibilis cuiusdam orationis nouam historiam narrauit. Nam adolescentẽ quendã inquit haudquaquã ignobili genere natum (nomen autem ipsa res gesta taceri fecit) crebrò ad delubrum hoc ventitantem, infelici quodã genio impulsum, deam ipsam amare cœpisse: & quia totos plerunque dies in templo commorabatur, à principio sanctimoniæ cuiusdam religiosioris speciem de se præbuisse. Nam statim à lecto matutino, multò auroram præuertentem, huc venire solitum fuisse: ac post occasum

κὴ μετὰ λύσιν ἄκων ἐβάδιζεν οἴκαδε. τὸν θ' ὅλον ἡμέραν ἀπαντικρὺ τοῦ θεοῦ καθιζόμενος, ὀρθὰς ἐπ' αὐτὸν διλωτικῶς τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀπήρειδεν. ἄσημοι δ' αὖ ψιθυρισμοί, κὴ λαλιπομένης λαλιᾶς ἐρωτικὰ διαπραύνοντο μέμψεις. ἐπᾴδων δὲ κὴ μικρὰ τοῦ πάθους ἑαυτὸν ἀπροσκόπως θελήσοι, πῶς σπεῖσον, τῇ δὲ πρασπίζῃ τὶ πάρας ἀσραγάλους Λιβυκῆς λαγὼς ἀπαιθμούσης, διαπειρῶν τὸν ἐλπίδα. κὴ βαλὼν μὲν ἐπὶ σκοπὸν, μαλιστα δ' εἴ ποτε τὸν θεὸν αὐτὸν ἐβουλήσατο, μηδενὸς ἀσραγάλου πρόσω τοῦ ἴσου σχήματι, πῶς σκιώσα τῆς ἐπιθυμίας τύχειν ἐνομίζων. εἰ δ' ὁποῖα φιλεῖ, φάνως κατὰ τῆς πρασπίζης ῥίψας, οἵ δ' ἐπὶ τὸ ἀνυσιμότερον ἀνασᾶσιν, ὅλῃ Κνίδῳ καταρώμενος, ὡς ἐπ' ἀνιηρῷ συμφορᾷ κὴ καπηφῇ, κὴ δι' ὀλίγου σωαρπάσας, ἐπέρρ

occasum Solis inuitum ægrè domum rediſſe, atq; totum diem ex aduerſo deæ ſedendo, rectos in ipſam perpetuò occulorũ ictus direxiſſe. Obſcurè autem, inquit, interim ſecum ipſe nescio quæ ſuſurrabat; & ſuffurante quodam ſermone amatorias peragebat querelas. Cæterùm vbi iam paululper affectus illius moleſtiam à ſe remouere volebat, aſſatus deam, in menſam autẽ quatuor talis Libycæ capreæ dimumeratis, ludendo ſpem experiebatur. Ac quoties id quod intendebat, iecerat, maximeq; ſiquãdo deã ipſam iactu feliciore ſortitus erat, & nullo videlicet talo eãdem figura cum alio aliquo cadente, adorabat illam: ſperans ſe id quod expetebat, conſecuturum eſſe. Sin autem (quemadmodum ſolet) ſimplicius paulò per menſam iecciſſet, ac tali id quod abominabilius erat, ſurgendo reddidiſſent, toti Gnido malè imprecabatur, velut ob cladem aliquã immedicabilem, & mœrore plenus erat: & paulò pòſt correptis illis, alio iactu,

φ βόλῳ τὴν πρὶν ἀσχίαν ἐ-
θράπευεν, ἤδη δὲ πλέον αὐ-
τοῦ τὸ πάθος ἐρεθιζομένου, ζέ-
ῃ τ' ἅπας ἐκαράσσετο, καὶ πᾶς
μαλακοῦ λιγύδρου φλοιὸς Α-
φροδίτην καλὴν ἐκύρησεν.
ἐτιμᾶτο δ' ἐξίσου Διὶ Πραξιτέ-
λης. καὶ πᾶν ὅ, τι κεμήλιον
ἀνηρτᾶτο οἶκοι φυλαθήσιον,
τοῦτ' ἐν ἀνάθημα ἦν θεᾷ. πέρας, ἀ σοφὴ τῶν ἐν αὐτῷ
πόθων ἐπιτάσεις ἀπεμούσα
τεν· ἐύρηθη δὲ τόλμα ἐπιθυ-
μίας μείζονος. ἤδη γὰρ ἐπὶ
δύσιν ἦλιος κλίνοντι, ἠρέμα
καθῶρτὸς παρόντας, ὅπισθε
θύρας παρασείσασα, καὶ σὰς
ἀφανὴς ἐνδοῦσα σχιδὸν ὅδ'
ἀναπνέων ἠρέμει. σωφρόνως δὲ
τ' ἀκόρων ἔξωθεν τὴν θύραν
ἐφελκυσαμένων, ἔνδον ὁ καινὸς ἀρχίσης καθῆρκε. καὶ τί
γὰρ ἀρρήτου νυκτὸς ἐγὼ τόλ-
μαν, ἢ ἄμως ἐπ' ἀκείθεν ὑ-
μῖν διηγοῦμαι, τ' ἐρωτικῶν πε-

iaclu, quod malè antea ceciderat, emendabat. Iam verò vbi affectus atque animus illius magis accendebatur, omnis paries insculpebatur, & vt quæque arbor mollis erat, ita cortex illius formosam Venerem prædicabat. eodem autè in precio cũ Ioue Praxitiles erat: & quicquid precio sum ac pulchrium illi domi repositum inter ornamẽta fuerat, id omne donarium deæ offerebatur. Postremò nimia in eo desiderium vehementia, in insaniam versa est. Inuenta autem est concubisentiæ illius mastrupatrix quædam audacia. Cùm enim iam ad occasum Sol inclinaret, sensim ac tacitè, ita vt qui aderant, non animaduerterent, post ianuam clàm irrepsit, & stans ita vt cerni non posset, in interiore parte adeò se tacitus continebat, vt propè ne anhelitum quidem emitteret. Aedituis autem perinde vt consueuerant, foris ianuam attrahentibus, intùs nouus iste Anchises concludebatur. At quid ego arcanæ noctis audaciam accuratius vobis exprimã, aut etiam alius quispiam? Amatoriorum amplexuum

πλοκῶν ἴχνη ταῦτα μιθ' ἡμέραν ὤφθη, καὶ τὸν σπίλον ἔχων ἡ θεὸς, ὧν ἔπαθεν, ἐλέγχον. αὐτόν γε μὴν τὸν νεανίαν, ὡς ὁ Δημώδης ἰσορρᾷ λόγος, ἢ κατὰ πέτρων φασιν, ἢ κατὰ πινακίδα λύματος ἐνεχθέντα, πάντηθεν ἀφανῆ γενέσθαι, τοῦτο τῆς ἁλόρος Δημοσύνης, μεταξὺ τοῦ λόγου διδούσης, ἔφην ὁ Χαρικλῆς, ὅπως τὸ θῆλυ ἡμῶν γένος ἀναίσθητον ᾖ λίθου καὶ ξύλου. τί δ', εἴ τις ἔμψυχον ἴδοι ζῶσαν ἄνθρωπον; ἆρ' οὐκ ἂν ἡμῖν ἐν τῷ Διὸς σκήπτρων ἐτιμᾶτο; μειδιάσας δ' ὁ Καλλικρατίδας, οὐδέπω, φησίν, ὦ Χαρίκλεις, ἐν τοιούτοις ἀπορούμεθα διηγήμασιν, ὅταν ἐν Θεσπιεῦσι γενώμεθα. καὶ νῦν δὲ τῆς τοῦ ζηλοτύπου Ἀφροδίτης ἐναργὲς δοκεῖ τὸ πάθημα· πῶς ἐρωμένου τοῦ Χρικλέους, ἄγαν πιθανῶς μοι δοκεῖ λέγειν ὁ Καλλικρατίδας. ἔστι γάρ, ὡς ὁ ἐραθεὶς νεανίας, παννύ-

plexuum vestigia hæc postridie conspecta sunt, & maculam hanc habebat dea, indicem videlicet eorum quæ passa fuerat. Ipsum verò adolescentem, vt vulgo fama refert, vel de petris alicubi aiunt, vel in fluctus marinos præcipitem datum omnino euanuisse. Atque hæc cum ministra templi ita narraret, interea exclamans Charicles: Proinde fœmininum genus, inquit, etiam si saxeum fuerit, amatur. Quid autem siquis animatam videret huiusmodi formam, annon vna nox ipsis Iouis sceptris æquiparetur? Subridens autem Callacratidas: Nondum, inquit, scimus Charicles, an multas audituri simus huiusmodi narrationes, si quando Thespijs quoque essemus. Et nunc sanè tuæ istius Veneris, cuius tanta æmulatione teneris, manifestum adeò hoc indicium est. Hic, quo pacto, interrogante Haricle: admodum verisimiliter dicere Callicratidas visus mihi est. Dixit enim, quòd cùm adolescens ille

παννύχιδα σχολῆς λαβόμενος, ὥσθ' ὅλην τὴν πάσσης ἔχειν ἐξουσίαν διορθώσασθαι, παιδικῶς ἔτι πεπαιδευμένον, βαλιβερδᾶς, οἶδ' ὅτι, μηδὲ πρόσωπον εἶναι τὸ θῆλυ. ποικῶν δὴ ἀκεσάτων ἀφυλακτοτερόν τι λόγων, τὸν συμμιγῆ καταπαύσας ἐγὼ θόρυβον, ἄνδρες (εἶπον) ἑταῖροι, τῆς μετὰ μόσμου ἕνεκα ἡσυχίας, ὡς νῦν πρέπει δὴ νόμος παιδείας. ἀπαναγκάσθην δὴ τῆς ἀτάκτου καὶ πύρας ἐδὲν ἐχούσης φιλονεικίας, ἐν μέρει ὑπὲρ τῆς αὐτοῖς ἑκάστῳ δόξης, ἐκάτερον ἀγωνίσασθαι. καὶ γὰρ ἐλλιπῶς καιρὸς ἐπὶ ναῦν ἀπιέναι τῇ δὲ σχολῇ μετακτέον εἰς ἐλαίαν, καὶ μετὰ τέρψεως ὠφελῆσαι λιμαμένῳ σπουδῇ. ὑπακούσαντες οὖν τῷ νεῷ (πολὺς γὰρ ὁ κατ' ἀσίβαν ἐπιφοιτῶν ὄχλος) εἴς τι τῶν συμποσίων ἀφικνούμεθα, ὅπως δὴ ἱλαρότητός τε καὶ λιχνείας,

ille amator ocium ac spacium totius noctis consecutus fuisset, vt facilè totam effectus istius exatiandi facultatem haberet, quasi cum puero tamen, marmori cohæsisset: illud nimirum volens, neque anteriore parte fœminam valere. Multis itaq; absque delectu ac temerè virinque verbis effutitis, ego promiscuo eorum tumultu ac turba compositis: Viri: inquam, amici, modestam atq; ordinatam insistite disputationem: quoniam decora ac decens lex eruditionis atq; doctrinæ est. Sublata igitur in composita hac & nullum finem habente contentione, vicissim pro sua vterque sententia iustam ac solidam orationem instituite. Neque enim etiamdum tempus est vt ad nauem reducamus. Ac ocio hoc vtendum est ad hilaritatem, & ad ea studia quæ cum delectatione prodesse possint. Proinde abscedentes hinc è templo (multa enim religionis gratia turba huc ventitat) in vnũ aliquod istorum conuiuiorũ accumbamus, vt per ocium & cum

λέγειν, ἀπ' ἐξὸν βουλομένοις, ἐξὸν μεμνῆσθαι δ', ὡς ὁ τήμερον ἀπιὼν, ἐκεῖ' αὖθις ἡμῖν περὶ τῶν ἴσων διοχλήσεται. καλῶς ἔδοξα ταῦτα λέγειν, καὶ συγκαταινισάντων, ἐξήειμεν· ἐγὼ μὲν ἡδόμενος, διανοίας με πιμπλάσης φρουτίδος, οἱ δ' ἐπὶ σιωπούσης, μᾶλλον ἐν ἑαυτοῖς σκέψιν ἄνω καὶ κάτω κυκλουμένοις, ὡς περὶ τῆς πομπείας ἀγωνιουμένοις Πλαταιᾶσιν. ἐπεὶ δ' ἀκόμην εἴς τι σωφρονιστὴς καὶ παλίνσκιον, ὥρᾳ θέρους, ἀναπαυθήσιον, ἡδύς, ἀπὸν, ὁ τόπος, ἐγὼ καὶ γὰρ οἱ κατὰ μοῦσαν ὑλῶδες ὑπῆχθαι δοκεῖ, ἐν μέσῳ πάνυ δικαστικῶς καθεζόμενος αὐτόθι ἐν αὐταῖς ὀφρύσι τῷ Ἡλιάᾳ ἔχων. πεθεὶς δ' ἀμφοτέροις ὑπὲρ τοῦ, τίνα χὴ πρῶτον ἄπειν, ἐπειδὴ Χαρικλῆς ἐλιπόγχει πρότερον, αὖθις ἐνάρχεσθαι τὸν λόγον διακελευσάμην.

silentio & audire & dicere quæ cuique licet, liceat. Illud autem memineritis, quòd qui hodie victus fuerit, is in posterum nobis de ijsdem rebus ampliùs molestus futurus non sit. Rectè visus sum hæc dicere. Et eôdem cohortantibus etiam illis, exiuimus, ego quidem lætus, nulla me premente cura: illi verò cogitabundi, magnam apud sese in animis disputationem sursum ac deorsum versantes, perinde ac si de principatu ac ductu apud Plataeas certaturi essent. Postquam aût venimus in densum quoddã atq; umbrosum pro æstatis tempore receptaculum, vbi commodè requiescere licebat: Suauis hic locus, inquiens ego (nam & supra verticem canorum quoddam resonant cicadæ) in medio admodum iudiciali more

considebam, ipsam illam supercilijs præ me ferens Eliæam. Proposita autem vtrisque sorte super eo, vtrum priore loco dicere oporteret, posteaquam Charicles priorem locum sortitus est, continuò vt auspicaretur orationem, hortatus

λοῦσάμενον. ὁ δ' ἧττον ἀνίσχει τὸ πρόσωπον ἀναβλέψας, ἡσυχῇ καὶ μικρὸν ἐπισχὼν, ἄρχεται τῇδε λέγειν. Σὺ δέσποινα τῶν ὑπὲρ τοῦδε λόγων, Ἀφροδίτη, σὺ βοηθὸν ἀεὶ ἐμοὶ λιτὰς ἀκούσας καλοῦσιν. ἅπαντι μὲν γὰρ ἔργῳ, κἂν βραχὺ τῆς ἰδίας θεοῦς ἐπισάξῃς, τελεώτατόν ἐστιν. οἱ δ' ἐρωτικοὶ λόγοι πειθοῦς σου δέονται, σὺ γὰρ αὐτῶν γνησιωτάτη μήτηρ. ἴθι δὴ γενναίως σωμήγορος, καὶ θέλεια χάρισαι δὴ τοῖς ἀνδράσι μυθεῖν ἀρρένως, ὡς ἔγγυθήσαμεν. ἔγωγ' οὖν οὕτως ἂν ἀρχοῖμι τοῦ λόγου, πάντων θεμίτορα, καὶ πάσης γενέσεως πρωτόρριζον ὧν ἀξιῶ μάρτυρα ἐπικαλέσασθαι. λέγω δὲ τὴν ἱερὰν τοῦ ὅλου φύσιν, ἣ τὰ πρῶτα πηξαμένη στοιχεῖα τοῦ κόσμου, γῆν, ἀέρα, πῦρ, ὕδωρ, καὶ πρὸς ἄλληλα τούτων ἐπικράσει, πᾶν ἐζωογόνησεν ἔμψυχον. ἐπισταμένην δ' ὅτι θνητοῖς ἐς μὴ ὑπὸ

tatus sum. Ille verò cùm dextera faciem paulùm attriuisset cum silentio, & parumper sustinuisset sese, mox ad hunc fermè modum orditur: Te dominam orationi meæ, Venus, te auxiliatricem preces meæ vocant. Nam cùm omne opus, si vel exiguum propriæ suadelæ instillaueris illi absolutissimum esse solet, tum verò amatorij sermones præter cætera te indigent. Tu enim eorum germana adeò mater es. Ades itaque mulieribus patrona, fœmina nimirum ipsa. Largire autem & viris vt maneant mares, perinde atque generati sunt. Ego igitur statim ab initio orationis primam omnium matrem, & totius generationis radicem ac seminarium, eorum quæ propono testem aduoco. Dico autem sacram illam vniuersorum naturam, quæ primis illis inter se conglutinatis elementis mundi, terra videlicet, aëre, igne, & aqua, mutua illorum & temperata commixtione omne procreauit animatum. Sciens deinde, quòd omnes morta-

νης ἀμιδρύημα, καὶ βραχὺς χρόνος τὸ ζῷον ἑκάστῳ λαθάμαρται, πλὴν ἑτέρᾳ φθορὰν ἅμα γένεσιν ἐμηχανήσαλο, τῷ θνήσκοντι τὸ τικτόμενον ἀντιμίτρησιν, ἵνα τῆς παρ' ἀλλήλων διαδοχῆς ἐς τὸν ἀεὶ χρόνον ζῶμεν. ἐπεὶ δ' ὧν ἄπορον ἐξ ἑνός τι γεννᾶσθαι, διπλῶν ἐν ἑκάστῳ φύσιν ἐμηχανήσατο, τοῖς μὲν ἄρρεσιν ἰδίας καταβολὰς σπερμάτων χαρισαμένη, τὸ θῆλυ δ' ὥσπερ γονῆς τι δοχεῖον ἀπεφήνασα. δοικότερον δὲ ἀμφοτέρῳ γένει πόθον ἐκπρασαμένη, σωτήριον ἐξ ἀλλήλοις θεσμὸν ἀνάγκης ὅσιον, καταγράψασα μένειν ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως ἑκάτερον, καὶ μήτε τὸ θῆλυ παρὰ φύσιν ἀρρενωθῆναι, μήτε τ' ἄρρεν ἀπρεπῶς μαλακίζεσθαι. διὰ τοῦθ' ἁπανθ' ὁμιλίαν, μέχρι νῦν ὁρῶμεν, ἀνθρώπινον βίον ἀθανάτοις διαλις sumus materiæ opificium, & quòd breue adeò tempus viuendi vnicuique fato præstitutum est: alterius interitum, vt alterius ortus esset, excogitauit: ac morienti, id quod nascitur, ediuersò appendit, vt mutuis successionibus in perpetuum tempus viueremus. Postquam autem impossibile propè erat ex singulis seorsim aliquid procreari, duplicem in vnoquoque genere naturam effinxit. Nam maribus quidem propria seminum quasi quædam fundamenta largita est, fœminam autem perinde vt receptaculum quoddam genitalis seminis esse fecit. Communi igitur vtrique sexui desiderio indito, coniunxit inter se mutuò illos, lege necessitatis sancta quadam præscriptos vt manerent propria vterque natura contenti, & neque fœmina præter naturam in marem transiret, neque mas indecorè ac turpiter emolleſceret. Atque hoc pacto virorum cum mulieribus conuersationes, in hoc vsque tempus hominum vitam immortalibus

ἐξαδοχαῖς φυλάττουσιν· οὐδὲ ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς αὐχεῖ γνίσθαι. δυοῖν δ' ὀνομάτοιν σεβασμίοιν, πᾶσα τιμὰ μένουσιν, ἴσον παρὰ μητέρα πρόσκυσιν τῶν. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν, ἔθ' ἡρωϊκὰ φρονῶν ὁ βίος, καὶ τῷ γέτονα θεῶν σέβων ἀρετῷ, οἷς ἐνομοθέτησεν ἡ φύσις, ἐπεθάρχει, καὶ καθ' ἡλικίας μέτρα γυναιξὶ ζευγνύμενοι, γνησίων πατέρες ἐγίγνοντο τέκνων. κατὰ μικρὸν δ', ὁ χρόνος ἀπ' ἐκείνου τοῦ μεγέθους, ἐς τὰ τῆς ἡδονῆς καταβαίνων βάραθρα, ξένας ὁδοὺς, καὶ παρηλλαγμένας ἁρπαύσεων ἔτεμε. εἶθ' ἡ πάντα τολμῶσα πυρφὸς, τῷ φύσιν αὐτῷ παρεωμένη. καί τις ἄρα πρῶτος ὀφθαλμοῖς τὸ ἄῤῥην εἶδεν, ὡς θῆλυ, δυοῖν θάτερον, ἢ τύραννικῶς βιασάμενος, ἢ πάσας πανούργως. σωϊλθε δ' ἐς μίαν ποίτῳ μία φύσις· αὐτὸς δ' ἐν ἀπάταις φυλάττουσιν· οὐδὲ ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς αὐχεῖ γνίσθαι. δυοῖν δ' ὀνομάτοιν σεβασμίοιν, πᾶσα τιμὰ μένουσιν, ἴσον παρὰ μητέρα πρόσκυσιν τῶν. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν, ἔθ' ἡρωϊκὰ φρονῶν ὁ βίος, καὶ τῷ γέτονα θεῶν σέβων ἀρετῷ, οἷς ἐνομοθέτησεν ἡ φύσις, ἐπεθάρχει, καὶ καθ' ἡλικίας μέτρα γυναιξὶ ζευγνύμενοι, γνησίων πατέρες ἐγίγνοντο τέκνων. κατὰ μικρὸν δ', ὁ χρόνος ἀπ' ἐκείνου τοῦ μεγέθους, ἐς τὰ τῆς ἡδονῆς καταβαίνων βάραθρα, ξένας ὁδοὺς, καὶ παρηλλαγμένας ἁρπαύσεων ἔτεμε. εἶθ' ἡ πάντα τολμῶσα πυρφὸς, τῷ φύσιν αὐτῷ παρεωμένη. καί τις ἄρα πρῶτος ὀφθαλμοῖς τὸ ἄῤῥην εἶδεν, ὡς θῆλυ, δυοῖν θάτερον, ἢ τύραννικῶς βιασάμενος, ἢ πάσας πανούργως. σωϊλθε δ' ἐς μίαν ποίτῳ μία φύσις· αὐτὸς δ' ἐν ἀπάταις

libus quibusdam succeſsionibus conſeruant: neque quiſquam vir ex viro ſe natum eſſe gloriatur. Intra duo autem nomina venerabilia omnis honor manet eorum qui ex æquo matrem ac patrem adorant. Ab initio igitur cùm adhuc Heroica ſaperet vita, & vicinam deorum coleret virtutem, legibus à natura conſtitutis obtemperabat: ac ſecundum ætatis menſuram cum mulieribus coniunctis, generoſorum patres fiebant liberorum. Paulò autem pòſt tempus à magnitudine illa ad voluptatis deſcendendo voragines, nouas & commutatas fruendi vias aperuit. Deinde, quæ nihil non audet, voluptas, naturam ipſam cõtempta lege violauit. Atq; aliquis igitur primus oculis aſpexit matrẽ perinde vt fœminam, ex alterutra videlicet horum cauſa, aut quòd vi tyrannica eò illum compulerit, aut quòd verbis doloſè ac fraudulenter induxit, Conuenit autem in vnum lectum vna eademq; natura: ac ſeipſos

ἀπλοῖς ὁρῶντες, ὅθ' ἃ δρῶσιν, ὅθ' ἃ πάσχουσιν, ἠλοιῶνται· κατὰ πετρῶν δέ, φασίν, ἀνθρώπων σπείραντες, ὀλίγης ἡδονῆς ἀντικατηλλάξαντο μεγάλων ἀδοξίαν. ἄποις γε μὴν, ἂν τοσοῦτον τυραννικῆς βίας ἐπόλμα πρόκοψιν, ὡς μέχρι σὶ δύρω τὴν φύσιν ἐκβιασθῆναι· τῶν δ' ἀρρένων τὸ ἄρρεν ἐκκινήσαντες, εὗρον ἡδονῆς παρέλκοντα μέτρα. οἱ δ' ἄθλιοι καὶ δυστυχεῖς, ἵν' ἐπιπλέον ὦσι παῖδες, καὶ ἔτι μένουσιν ἀνδρες, ἀμφίβολον ἄνισμα διπλῆς φύσεως, οὔτ' ἐς ὁλοκληρωτέα, φυλαχθέντες, οὔτ' ἔχοντες, ἐφ' ὃ μετέβησαν. τὸ δ' ἐν νεότητι παραμένειν ἄνθος, ἐς γῆρας αὐτὸς μαρανεῖ πρόωρον. ἅμα γὰρ ἐν παισὶν ἀριθμοῦνται, καὶ γεηράσασιν, ἓν ἄρρεν ἀνδρῶν μιξάχμιον ἔχοντες, οὕτως ἀμιαρὰ, καὶ παντὸς κακοῦ διδάσκαλος τρυφὴ, ἄλλων

inter se mutuò aspicientes, neque eorum quæ faciunt, neque quæ patiuntur, pudore afficiuntur. Per rupes autem, vt dici solet, steriles proiecto semine, permutatione facta, pro modica voluptate magnam accipiunt infamiam. Dixeris verò eousque tyrannicæ violentiæ audaciam ipsam progressam esse, vt iam & ferre naturam sacrilego quodam modo deprædentur: ac marũ virilitate exhausta & exinanita, inuenerunt voluptatis superuacaneos & appositi-tios modos. Miseri autem illi & infelices, vt eò magis pueri sint, iam ne viri quidem amplius manent, ambiguum naturæ duplicis obscuramentum, cùm neque ad quod nati sunt, conseruentur, neque id ad quod transiêre, habeant: flos autem ille qui in iuuentute adest ac manet, in senium præmaturum marcescere ipsos facit. Simul enim inter pueros numerantur, & iam consenuêre, nullum virilitatis interuallum habentes. Ita scelestia illa, & omnis mali magistra, mol-

lities,

ἄλλων ἀπ' ἄλλης ἡδονὰς ἀναπλάττουσα, μέχρι τοῦ μηδὲ ῥηθῆναι δυναμένης ὑπερπεπτωκέναι κατὰλιθον, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇ μέρος ἀσελγείας. ἃ δ' ἐφ' οἷς ἡ πρόνοια θεσμὸν ἔταξεν ἡμᾶς, ἵνα σωφρονῶμεν, ταῖς μετὰ γυναικῶν ἀφ' ὁμιλίας ἠρκέμεθα, καὶ παντὸς ὀνείδους βίου καθάρειον, ἀμίλητα παρὰ ζῆς ἀλλ' ἐκπονηρᾶς ἀβιώτου παραχαράξαι δυναμένοις ζῴοις, ἄχραντον ἡ φύσεως νομοθεσία φυλάττειν ἐνεμελήσατο καὶ ἐπιμάνουσιν, ἀμὴ καλὰ καιρὸν Ἀφροδίτην πρὸς τὸ θῆλυ τὸ ὄρεξιν αὐτῶν ἐκκαλέσηται. τῶρος ἀγελάρχης βοῶν ἐπιθόρνυται, καὶ λεὼς ὅλον τὸ ποίμνιον ἀῤῥένος πληροῖ σπέρμα, τί δέ, οὐ συῶν μὲν ὄνυξ μιγαδικοῦσι λάπροι; λυκαίνας δ' ἐμμίγνυται λύκος, καὶ βόλος δ' ἀπαῤῥέθ' οἱ ἄνεια ῥοιζοῦσι

lities, voluptates impudicas aliam ex alia excogitando, in eum morbum qui ne dici quidem amplius decorè potest, prolapsa est, vt nullam videlicet partem petulantiæ & obscœnitatis ignoraret. Quòd si verò in ijs de quibus ipsa Prouidentia legem sanciuit, vnusquisque nostrûm sese firmaret ac persisteret: conuersationibus ijs quæ cum mulieribus fiunt, contenti essemus, & ab omni conuicio ac probro vita nostra pura atque integra foret. Certè interea animantia quæ nihil ex mala aeque peruersa affectatione deprauare possunt, illibata naturæ legislatura illa custoditur. Leones non insaniunt in leones: sed quæ tempore suo accedit venus, in fœmineum sexum concupiscentiam illorum excitat. Taurus armenti dux eum bobus miscetur, & aries totum gregem masculo implet semine. Quid autem? An non suum cubilia sectantur apri? lupas autem ineunt lupi? Et vt in summa dicam, neque quæ aërem volatu perstrepunt

ζωῶν τῶν ὄρνεις, ἢ θ' ὅσα πλὴν ὑγρᾶν καθ' ὕδατος ἄλλης λῆξιν, ἀλλ' ἐπὶ γῆς τι ζῶον ἀρρένων ὁμιλίας ἐπωρίχθη. μένει δὲ ἀκίνητα ἡ προνοίας τὰ δόγματα ὑμᾶς δ' ὦ μάταιοι ἐπὶ τῷ φρονεῖν οὐλομένους, θηρίον ὡς ἀληθῶς φαῦλον, ἄνθρωποι, τίνι λοιμῷ νόσῳ παρανομίσαντες, ἐπὶ πλὴν κατ' ἀλλήλων ὕβριν ἠρέθισθε; τίνα τῆς ψυχῆς τυφλὴν ἀναισθησίαν κατα χέαντες, ἀμφοῖν ἠσχήκατε, φεύγοντες ἃ διώκειν ἔδει, καὶ διώκοντες ἀφ' ὧν ἔδει φεύγειν; καὶ κατ' ἔνα τοιαῦ. τα ζηλοῦν πάντων ἐλομένων, δὲ ἔστιν ἔσται. ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα ἡμῖν Σωκρατικοῖς καὶ ὁ θαυμαστὸς ἀναφύεται λόγος, ὑφ' οὗ παιδικαὶ μὲν ἀκοαὶ, πλεόνων ἐνδείᾳ λογισμῶν φαυλιζόντων τὸ δ' ἤδη κατὰ φρόνησιν ἰσχυρὸν ἔχον, ἂν ἄρα πραχθῶσι δίκαιοι. ψυχῆς γὰρ ἔρωτα πλάττονται, καὶ τὸ τοῦ σώματος

aues, neque quæ humidam aquæ sortita sunt mansionem, neque etiam aliquod in terris animal congressum maris appetit, sed manent inter ea immota Prouidentiæ decreta. Vos autem, ô frustra sapientiæ nomine iactati, animal, vt verè dicam, vile ac malum, homines, quónam nouo morbo delinquentes, in mutuam inter vos contumeliam accensi estis? Quónam animi cæco stupore effuso, adeò ab vtraque aberratis via, fugientes videlicet ea quæ sectari vos decebat, & contrà sectantes illa à quibus refugere oportebat? Ac singula talia æmulari omnibus volentibus, ne vnus quidem postremò reliquus erit. Atenim hîc Socraticis istis etiam præclara illa oratio renascitur, qua puerorum quidem auditus, perfectis ratiocinandi viribus adhuc carentes, decipiuntur: illud autem quod iam per prudentiam ad summum euasit, subduci facilè nequit. Animi enim amorem quendam comminiscuntur: & cùm corporis

σώματος ἄμορφον ἀσπάσμενοι φιλεῖν, ἀρετῆς ἱμείρειν αὐτὸς ἐρασᾶς, ἐφ' οἷς μοι πολλάκις καγχάσαι ἐπῆλθε. τί γὰρ παθόντες, ὦ σύμμοι φιλόσοφοι, τὸ μὴ πάλαι μακρῷ χρόνῳ διδασκὸς ἑαυτὸ πεῖραν, ὁ ποιόν ἐστιν, ᾧ πολιὰ προσύκησα, καὶ γῆρας ἀρετῶ μαρτυρεῖ, ἀλιγωρίας παραπέμπειν; πᾶς δὲ ὁ σοφὸς ἔρως ἐπὶ τὸ νέον ἐπλούτησε, μηδέπω τὸ λογισμῶν ἐν αὐτῷ, πρὸς ἃ παπάσουσι, μείσειν ἐχόντων ἢ νέμον ὄψιν, πᾶσαν μὲν ἀμορφίαν πονηρίας ἐν κατάκειον. ἀνθ' ὧν ἀγαθὸν ἐπαινεῖσθαι ἢ καλόν; ἁμάζει κατὰ τὸν μέγαν ἀληθείας τοφύτην Ὅμηρον, Εἶδος τὶς ἀκιδνότερ' ἢ πέλεται ἀνήρ, Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἐπέσι σίφει, οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν Τερπόμενοι λύσσουσιν, ὅδ' ἀσφαλέως ἀγορεύει. Αἰδοῖ μαλιχίῃ, μετὰ δ' ἀρτιπρεπὴς ἀγρομένοισιν, Ἐρχόμενος

corporis pulchritudinem vereantur amare, virtutis vocent sese amatores. Ob quæ sæpenumerò risu diffluere, in mentem mihi venit. Nam quid vobis accidit, ô nimiùm graues philosophi, quòd id quod longo iam tempore sui experimentum de se quale sit, præbuit, cui canities accedens & senectus, virtutis testimonium dat, per negligentiam adeò dimittitis: omnis autem ille præclarus amor in iuuenem concitatur, cùm tamen in eo ratio & vis colligẽdi nondũ habeant ad quæ iudiciũ conuertant? An hæc veluti lex quædã est, vt omnis quidẽ deformitas malitiæ dãnata sit: pulchrũ aũt quod est, id recta via vt bonũ & honestũ laudetur? At verò iuxta magnum veritatis interpretem Homerum:

—alius pulchro minus enitet ore,
At formam Deus exornat virtute loquendi,
Quiq; vident illum, verbis mulcentur: at ipse
Intrepidus fatur suaui commixta pudore,
Et medios inter vultu supereminet omnes,

φορν δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὡς ἀσπασόμενοι. καὶ πάλιν ἑπέστρεφεν ἀῖων, Οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἴδει καὶ φρένες ἦσαν. Ἀμείνων τοῦ καλοῦ Νιρέως ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς πλέον ἐπαινέεται. πῶς οὖν φρονέοντος μὴ ἄν τις καταμέμψαιτο; Τῶν τοιούτων ἀρετῶν, αἳ τελείοις ἀνδράσι σύγκληρον ἐλάχοσι τάξιν, ὀδὰξ ἔρως ἐνέπιπτε, τὸ δ' ἐν παισὶ μάλα & ὀξυτάτας ὁρμὰς παθῶν ἐγείρει; πάνυ γοῦν ἱερὸν ἄδει Φαίδρῳ, σοὶ Λυσίαν, ὦ Πλάτων, ὃν περὶ δωκεν; ἢ τῷ ἀρετῷ φιλεῖν Ἀλκιβιάδην ἐῤῥωκὸς ἦν, διότι ἀκροᾶσθαι τὰ θεῶν ἀγάλματα, καὶ τῷ ἐν Ἐλευσῖνι τελετῷ αἱ παρὰ πόδα ἐξορχούμεναι φωναί; τίς ἐρωτᾷ ὁμολογεῖ γνώσεσθαι, περὶ διδομένων Ἀθλίων, καὶ Δεκελείας ἐπιταχυνομένης, καὶ βίου τυραννίδα βλέπουσης; ἀλλ' ἄχρι μὲν δὴ πω, καὶ τὸν ἱερὸν

Πλά-

Perǫ́ vrbem aſpiciũt ve-nientem numinis inſtar.

Et rurſum alibi dicens inquit:

At tibi formoſo ſub corpore nulla fuit mens.

Certè formoſo illo Nireo cordatus Vlyſſes magis laudatur. Quo pacto igitur ſapientiæ quidem, aut iuſtitiæ, ac cæterarum virtutum, quæ cum perfectis viris conſortem & quaſi hæreditarium nactæ ſunt ordinem, nullus amor conueniens veſtri eſt, pulchritudo autem in pueris illa, vehementiſſimos affectum impetus excitat? Prorſus enim amari oportebat Phædrum propter Lyſiam, ô Plato, quem prodidit? Aut virtutem Alcibiadis amari probabile fuit, quando ille deorum ſtatuas amputando violabat, & ſacris Eleuſinijs illæ inter potandum iactatæ voces inſultabant? & Quis igitur amatorem illius fuiſſe ſe perhibet, cùm Athenæ proderentur, & Decelia munitionibus obfirmaretur, ac tota vita ad tyrannidem ſpectaret? At donec quidem barba nondum (iuxta ſacrum

illum

Πλάτωνα, πάγωνος ἐμπίπλα-
β, πᾶσιν ἐπίρας ⊙ λῶ. μετα-
βὰς δ' ἀπ' τοῦ παιδὸς ἐς τὸν
ἄνδρα, καθ' ἡλικίαν ἤτίως
ἀτελὴς φρόνησις ὁλόκληρον
ἔχει τὸν λογισμὸν, ὑπὸ πάν-
των ἐμισεῖτ. τί δὴ πάθεσιν
ἄσχημοῖς ὀνομάτων ἐπιγρά-
φοντες αἰδῶ, ψυχῆς ἀρετὴν
λέγουσι τὴν τοῦ σώματ⊙ ὠ-
ραιότητα, οἱ φιλόνεοι μᾶλλον,
ἢ φιλόσοφοι; καὶ ταῦτα μὲν ἡ-
μῖν, ὑπὲρ δὲ μὴ λοιδορεῖν ἐπισή-
μων ἀνδρῶν φιλαπεχθημό-
νως μνημονεύειν, ἐπὶ τοσοῦτ
ἀρκέσθω. μικρὰ δ' ἀπ' τῆς
ἄγαν σπουδῆς ἐπὶ τὴν ὑμε-
τέραν, ὦ Καλλικρατίδα, κα-
ταβὰς ἡδονὴν, ἐπιδείξω παι-
δικῆς χρήσεως πολὺ τὴν γυ-
ναικείαν ἀμείνω. καὶ τοίνυ
πρῶτον, ἐγὼ πᾶσαν ἀπο-
λαυσιν ἡδυτέραν ἔμ-
μαι τερπνοτέραν
ἔμ-
μεν, τὴν χρονιωτέραν. ὀξεῖα
γὰρ ἡδονὴ, παραπᾶσα φθά-
νει, πρὶν γνωσθῆναι παυ-
μένη. τὸ δ' ἀνθρῶπινον, ἐν ᾧ
παρέλκου-

illum Platonem) obsitus erat, omnibus amabilis fuit: postquam autem transiit à puero in virum, qua ætate intellectus (qui tamen imperfectus erat) totam ac plenam ratiocinandi vim consequebatur, ab omnibus odio habebatur. Quid igitur affectibus turpibus verborum prætendentes verecundiam, animi virtutem appellant, corporis elegantiam, iuuenum isti amatores magis quàm sapientiæ? Atque hæc quidem à nobis dicta sufficiant, ne videamur clarorum virorum inuidiosè nimis mentionem facere. Parumper autem à vehementiori studio ad vestram Callicratida voluptatem descendo, ostendam puerorum consuetudine muliebrē multò potiorem esse. Ac principiò quidem omnem ego delectationem censeo iucundiorem esse, quæ diuturnior

est. Acuta siquidem voluptas, quæ celeriter præteruolat: priusquam satis percipiatur cognitione ac sensu, desinit. Illud aūt quod lætitiam affert, quò magis abundat, eò potius

est.

παρίληκουτι ἐρᾶπλον. ὡς ἄθι καὶ βίᾳ μακρὰς πεθθωμίας ἢ μικρολόγ@ ἡμῖν ἐπίκλωσι μοῖρα, καὶ τὸ πᾶν ὧ̄ ἀιλωικὴς ὑγίεια, μηδεμιᾶς λύπης τῶ̄ διάνοιαν ἐκνεμομένης· ἑορτὴν γὰρ ἄγ, καὶ πανήγυριν, τὸν ὅλον χρόνον ἄγομεν. ἀλλ' ἐπὰ τῶν μειζόνων ἀγαθῶν ὁ βάσκαν@ δαίμων ἐνεμίσησεν, ἔν γε τοῖς παρὸσιν ἅπασι τὰ παρίληκουτα. νυνὶ μὲν οὖ̄ ἀπ' ἀρχῆς μέχρις ἡλικίας μίσης, πρὶν ἢ τελέως τῶ̄ ἐσχάτων ῥυτίδα τὸ γήρως ἐπιδραμεῖν, ὐάγκαλον ἀνδράσιν ὁμίλημα. ἐᾶν παρέληθε τὰ τ' ὥρας, ὅμως ἡ ἐμπειρία ἔχει τι λέξαι τ' νέων σοφώτερον. ἐ δ' ἔκοσιν ἐτῶν ἀκρατερώτ πᾶσά τις, αὐτὸς ἐμοιγε δοκεῖ πάσχειν τιᾶν, ἀμφίβολον ἄρρο δίτῳ μεταδιώκων. σκληροὶ γὰρ οἱ τ μελῶν ἀπανθρωθμὸ ὄγκοι.

est. Quare vtinam & vitæ longiores terminos parca ac tenax illa nobis præfinÿſſet Parca, & totum hoc ſpatium perpetua ſanitas gubernaret, nulla mentis perturbatione atque moleſtia interueniente. Feſtum enim diem, & quaſi quendam ſolennem conuentum, totum hoc tempus perageremus. Verùm poſtquam maioribus bonis malignus deus inuidit, in præſentibus vtique rebus dulciſſima illa ſunt, quæ quàm longiſſimè extenduntur. Mulier itaque ab eo quando virgo fuit, vſque ad mediam vitæ ætatem, priuſquam omnino poſtrema illa ſenectutis ruga ſuperuenit, ad amplexandum apta ac digna viris conuerſatio eſt: atque etiamſi illa quæ formæ atque ætatis teneriores ſunt, effluxêre, habet tamen aliquid experientia dictu ſapientius ac doctius quàm iuniores. At verò ſi quis puerum viginti annorum aggrediatur, ille mihi certè videtur pathica affectione laborare, ambiguam videlicet venerem ſectando. Nam & duri ſunt membrorum tori

ὄγκοι. καὶ τραχὺ μὲν, ἀντὶ τοῦ παλαι μαλακοῦ, πυκασθὲν ἰοῦλοις τὸ γνάθων· οἱ δ' ὑφυᾶς μηροὶ θειλὴν, ὥσπερ ἐρυπῶντος. ἄδηλα δὲ τούτων ἀφανίστερα, οἷς πεπερακόσιν ὑμῖν ἥδιστα ποιεῖν φημι, γινωσκὶ δὲ ἀεὶ πάσῃ κ τῷ χρώματ ἐπισίλβει χάρις, καὶ λαψιλεῖς μὲν ἀπὸ τῶν βοστρύχων ἡ λιφαλὴς ἐλικὼν, ὑακίνθοις τὸ μαλθὸν ἀνθοῦσιν ὅμοια πορφύρουσιν. οἱ μὲν ἐπινώτιοι λίχωνες, μιταφρενῶν ὠσμ· οἱ δὲ παρ' ὦτα καὶ κροτάφους, πολὺ τῶν ἐν λειμῶνι ἁλότεροι σεσηλίνων. τὸ δ' ἄλλο σῶμα, μία δ' ἀκαρῆ τριχὸς αὐτὰς ὑποφυο. μιγνὺς, ἠλέκτρῳ, φασὶν, ἢ Σιδωνίας ὑέλῳ διαφανέστερον ἀπαστράπτει. τί δ' ἐχὶ τῶν ἡδονῶν καὶ τὰς ἀντιπαθεῖς μεταδιώκτίον, ἐπεὶ δὰν ἐξ ἴσου οἷς διατεθεῖσιν οἱ πάσχουσιν ὠφελοῦνται, σχεδὸν γε, ὁ κατὰ ταυτὰ

tori iam adulti & viriles, & asperum quidem, pro eo quod dudum molle ac tenerum fuit, densatum crebra lanugine mentum: femora autem idonea ac commoda illa, setis quasi quodam squalore obducta. Quæ verò sunt his occultiora, vobis qui periculum eius rei feciſtis, cognoscenda relinquo. In muliere autem semper omni & coloris resplendet gratia, & largæ capillorum capitis texturæ, perinde ac suauiter floreſcentes hyacinthi nigricantes, aliæ quidem per tergum effunduntur, ſcapularum nimirum decus, aliæ verò ſecundum aures & tempora, multò quàm in pratis aſpium eſt, criſpiores. Reliquum verè corpus ne minimo quidem crinis veſtigio ipſis ſubnaſcente, electro, vt aiunt, aut vitro Sidonio perſpicuum magis effulget. Cur autem non & voluptatum mutuos atque alternos affectus perſequar, quandoquidem ex æquo cum ijs qui agendo afficiuntur, patientes quoque lætitiam capiunt? Propemodum enim non eodem modo vt

ταυτὰ τοῖς ἀλόγοις ζώοις, τὰς μονύρας ὁμιλητικὰς ἀσμενίζομεν, ἀπὸ πως φιλικωτάτῃ κοινωνίᾳ συζυγέντες, ἡδίω τά τε ἀγαθὰ σωὰ ἀπήλοις ἡγούμεθα, καὶ τὰ δυσχερῆ λειότερα μετ' ἀπήλων, ὅθεν εὐρέθη τράπεζα κοινή. καὶ φιλίας μεσίτιν τράπεζαν παραθέμενοι, φασὶ τὴν ὀφειλομένην ἀφιλητέρῳ ἀπόλαυσιν ἡμῶν τὸν Θάσιον, ἂν τύχοι, πίνοντα οἶνον, ἢ καθ' αὑτοὺς τῶν πολυτελῶν περιπλάμενοι σιτίων, ἀπὸ λοιπῆ τιμῆνὸν ἑκάστῳ τὸ μετ' ἄπιστ καὶ τὰς ἡδονὰς κοινωσάμενοι, μᾶλλον ἀφραινόμεθα ἢ μὴν ἔμ γυναικεῖοι σώδοι, ἢ ἀπλαύστως ἀντίδοσιν ὁμοίαν ἔχουσιν. ἀπήλαι γὲ ἐξ ἴσα ἡδυθέντες, ἡδίως ἀπηλάγησαν, ἄχρι μὴ δικασῇ Τειρεσίᾳ πρόσκειται, ὅτι ἡ θήλεια τέρψις ὅλῃ μοίρᾳ πλειονεκτεῖ τὴν ἄῤῥενα. καλὸν δ' οἶμαι,

do vt bruta animantia, fœlitarias conuersationes amamus, sed amica quodammodo societate coniuncti, & suauiora quæ bona sunt inter nos mutuò, existimamus: & aduersa itidem inter nos mutuò, leuiora. Vnde & inuenta est mensa communis, & amicitiæ mediatrice illa in medio posita, debitam ventri adnumeramus voluptatem, non soli Thasium, si id fortè contingat, bibentes vinum: neque singuli per se pretiosis ac charis implentes nos obsonijs, sed illud suaue ac delectabile putantes, quod quisq; cum alio capit: ac voluptates inter nos communicantes, maiori lætitia afficimur. Illi igitur cum mulieribus congressus, delectationis permutationem ac vicissitudinem parem habent. Nam inter se mutuò vtrinq; ex æquo afficientes, cum maiori voluptate dissoluuntur. Nisi verò Tiresiæ iudici accedendum fuerit, quòd videlicet mulieris delectatio toto gradu virilem præcedit. Honestum

σῶμα, μὴ φιλαύτως ἀγλαΐ-
σαι θελήσαντας, ὅπως ἰδιάτι
χρηστὸν ἀφίσονται, σκοπᾶν, ὅ-
τι μὴ παρὰ τὸς λαμβάνοντας
ἡδονὴν, ἀπ' ἐκείνο μετσαμέ-
νους, οὗ τυγχάνουσιν, ἀντιπα-
ρασχεῖν ὅμοια. τοῦτο δ' ἐν ἄν
τινι παιδὶ ἔποιτις, ἐχ ἅτω
μέμνηνθ· ἀλλ' ὁ μὲν ἀμαθὴς, ἢ
νομίζει ποτὲ ταῦτα, τὴν ἡδο
νὴν ἐξαίρετον λαβὼν ἀπέρ-
χεται, ὁ δ' ὑβρισμένῳ μαλ'
ἀρχὰς μὲν ὀδυνᾶται καὶ λά-
κρυα, μικρὸν δ' ὕστερον χρόνῳ τῆς
ἀηγηδόνος χαλασάσης, πλέ-
ον, ὥς φασιν, ἀνὴρ ἂν ὀχλή-
σας, ἡδονὴν δ' ἐλάχιστον. ἔστι δὲ λᾶ τι καὶ περιεργότε-
ρον ἀπᾶν (δεῖ δέ γ' Ἀφρο-
δίτης τιμᾶν) γυναικὶ μὲν, ὦ
Καλλικρατίδα, καὶ παιδικό-
τερον χρῶμενον ἔξεστιν ὃν
φρανθῆναι, διπλασίας ἀρ-
καύσεως ὁδοὺς ἀνοίξαντα. τὸ
δ' ἄῤῥεν ἀδυνὶ τρόπῳ χαίρ-
ειν τοῦτο βέλτιστον ἀπόλαυσιν, ὡς ἐ-

stum autem esse arbitror, non ambitiosè, ac sibi tantum frui volendo, quo pacto priuatim aliquid commodi auferant, spectare, totam ab aliquo accipientes voluptatem: sed illo quod percipiunt diuiso, paria facere, & similia recompensare. Atqui hoc de pueris dicere nemo adeò insanus est qui possit: sed alter quidem affectus, quodcunque tandem modo hæc existimat, voluptate velut exempta, ac propria quadam percepta abit: illi verò quæ cõtumeliam hanc passus est, principiò quidem dolores ac lachrymæ oboriuntur: paulò verò pòst vbi per tempus dolor aliquid remisit, magis, vt aiunt, nihil quicquam moleste feceris, voluptas autem ne vlla quidem aliqua. Quòd si autem & curiosius quiddam adscitum addere decet (decet autem in Veneris luco, opinor) muliere licet, Callicratida, etiam puerorum modo aliquantulum vtendo, voluptatem capere, duplici fruendæ illius via aperta: masculum autem quod est, nullo modo præbet delectationem atque vsum muliebrem.

Quare

εἰ μὴ καὶ ὑμῖν ἀρίσκειν δύναιτο, πῶς ἀλλήλοις δυμεῖς ἀρτιαχισώμεθα. ἐ δὲ τοῖς ἄρρησιν ὀυπριπεῖς ἀ μιτὰ ἀρρένων ὁμιλίαι, πῶς τὸ λοιπὸν ἱράτωσαν ἀλλήλων καὶ γυναῖκες ἄγχιναι, ὦ νεώτερον, ὁ νεώτερον, ὦ τ ἔχων ἡδονῶν νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἀρρένων τρυφῆς ἐπινοήσας, χάρισαι τῶν ἴσων ἐξουσίαν καὶ γυναιξὶν. ἀλλήλας ὁμιλησάτωσαν, ὡς ἄνδρες. ἀσυλλῶν δ' ὀργάνων ἀποζυγώσαμεν τέχνασμα, ἀσπόρων τράσιον ἄνιγμα, ἰοιμάσθωσαν γυνὴ μιτὰ γυναικὸς, ὡς ἀνήρ. τὸ δ' ἐς ἀκοὴν σπανίως ἦκον ὄνομα, ἀσχύνομαι μὴ λέγειν, τριβακῆς ἀσυλλείας, ἀναίδην πομπεύετω. πᾶσα δ' ἀνὴρ μῶν ἡ γυναικωνῖτις ἔσω φιλαυτὶς, ἀνδρογυνὸς ἔρωτας ἀσχημονοῦσα. καὶ πόσῳ λῴττον ἐς ἄρρενα τρυφὴν βιάζεσθαι γυναῖκα, ἢ τὸ γυναῖον ἀνδρῶν ἐς γυναῖκα θηλύνεσθαι;

Quare etiam si vobis quidem placere potest, nos certè mutuò inter nos veluti quodam septo disciudamur. Iam verò si maribus honestum adeò est cum maribus consuetudinem habere, dement sese mutuò de cætero etiam mulieres. Age nunc, ô iunior ætas, & nouarum voluptatum inuentrix, posteaquã nouas masculæ mollitiei vias excogitãsti, largire & mulieribus parem potestatem. Congrediantur & illæ inter se mutuò, quemadmodum viri: lasciuorum autem instrumentorum iungentes inter se machinamentum, obscurum atque monstrosum, ex steriibus compositum, concumbat mulier perinde ac vir cum muliere: illud autem quod rarò auditum est nomen, & pudet sanè dicere, Tribadũ obscœnitatis istius, passim ac liberè vagetur: omne autem Gynæceum nostrum Philænis sit, semimares quosdam amores turpiter agitans. & quantò melius est in masculam libidinem cogi mulierem, quàm generosum illud virorum in mulierem effœminari!

Talia

τοιαῦτα σωτόνως μεταξὺ παθαινόμενος, ὁ Χαρικλῆς ἐπαύσατο, δεινόν τι καὶ θηριῶδες ἐν ζωῖς ὄμμασιν ἐπιβλέπων. ἐφάνη δέ μοι καὶ ἐκεῖνα θαρσίῳ χρῆσθαι πρὸς τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας. ἐγὼ δέ, καυχῆ μειδιάσας, καὶ πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἀρίσματα τὸ ὀφθαλμιᾷ παραβαλών, παιδιᾶς, ἔφη, καὶ γέλωτος, ὦ Καλλικρατίδα, δικαστὴς ἐκαθεζόμην πρὸς λοκήσας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκ τῆς Χαρικλείους δεινότητος, ἐπὶ σπουδαιότερον ἤγομαι σχεδὸν γάρ, ὡς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, περὶ φόνου καὶ πυρκαϊᾶς, ἢ νὴ Δία, φαρμάκων ἀγωνίζομαι, πικρῶς ἐπαθόμην. καιρὸς οὖν ὁ νῦν εἴ ποτε καὶ πρότερον, ἀπαιτεῖν σε τὰς Ἀθήνας. πειρᾶ δὲ σέθου, καὶ τῶν δέκα ῥητόρων τὰς μαχιδόσιν ἀνθωπλισμένας γνάθους, ἵνι ᾧ σῷ λόγῳ στρέψαι, μιᾶς τῶν ἐν πυκνὶ λημνιοειῶν ἀναμνησθέντες.

μικρὸν

Talia cum magna contentione, atque inter dicendum grauiter affectus postquam Charicles dixisset, conticuit, vehemens quiddam atque ferinum ex oculis intuens. Videbatur autem mihi & expiatione uti contra masculos amores. Ego verò tacitè subridens, & ad Athenienſem oculos ſemſim conuertens: Luſus, inquam, & riſus, Callicratida, iudicem confediſſe me arbitratus, neſcio quo pacto, Charicles vehementia ad ſerias atque ſeueras cogitationes abreptus ſum. Propè modum enim quaſi in vico Martio de cæde atque incendio, aut per Iouem etiam de veneficio certaretur, ſupra modum grauiter affectus fuit. Tempus igitur ſi vnquam anteà fuit, nunc maximè adeſt, vt Athenas ipſe repetas. Pericli autem pare, ac decem illorum Rhethorum linguas cõtra Macedonas armatas, vnica tua oratione exerceas, actionum earum quæ in Pnyce haberi conſueuerũt, vnam aliquã ob oculos ponendo.

μικρὸν οὖν ὑπισχνῶν ὁ Καλλικρατίδας (ἐώρα δὲ ἀφ' ὧν τοῦ προσώπου μοι ποιεῖσθαι τὴν μαρομμύω, καὶ οἷαν ἀγωνίας μισὸς ἔσ-ται) λόγων ἀμοιβαίων ἐνάρχεται. ἡ γυναικεία ἐκκλησία, καὶ δικαστήρια, καὶ πολιτικῶν πραγμάτων οἷς μετεῖναι, στρατηγὸς ἂν ἢ πρεσβύτης ἐκ-χειροτονηθῇ, καὶ οἱ χαλκοῖ ἀνδριάντων ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ὧν Χαρίκλεις, ἐτίμων· σχεδὸν γὰρ οὐδὲ αὐτοὶ περὶ αὑτῶν, ὁπόσα πρόχειρα κατὰ σοφίαν ἡδύνοιντο, εἴ τις αὐτοῖς τὴν τοῦ λέγειν ἐξουσίαν ἐφῆκεν, ὅτῳ μετὰ σπουδῆς ἂν ἔπορ-ρ. ὅθεν Σπαρτιάτας ἀνθοπλισ-μένη Τελέσιλλα, δι' ἣν ἐν Ἄρεως θεὸς ἀείμνηστα γυναι-κῶν Ἄρης. οὐχὶ τὸ μελιχρὸν αὔχημα Λεσβίων Σαπφὼ, καὶ ἡ τῆς Πυθαγορείου σοφίας θυ-γάτηρ, Θεανώ. τάχα δὲ οὐδὲ Περικλῆς ὅτως ἂν Ἀσπασίᾳ σωηγό-

Postquam igitur paululum sustinuisset Callicratidas, videbatur autem (quantum de facie coniecturam mihi facere licebat) contentionis atque timoris, minisque plenus esse, orationem superiori aduersariam orditur. Si mulieribus, inquit, concionum & fori, cæterarúmque ciuilium rerum tractandarum facultas aliqua foret, dux nimirum aut præses illarum suffragijs iampridem creatus esses: ac te statuis æreis per fora passim positis, Charicles, venerarentur. Fermè enim ne ipse quidem de se ipsis, quæcunque aliquando sapientia atque doctrina excellere existimatæ sunt, si quis ipsis dicendi potestatem permitteret, cum tanto studio tánáque contentione dicerent: non illa quæ contra Spartanos armata proceſiit h *Teleſilla, propter quam Argis inter Deos numeratur Mars muliebris. Non mellita illa, qua se Lesbus iactat, Sappho: & Pythagoricæ doctrinæ filia Theano. Fortasis autem neque Pericles ita* i *Aſpaſiæ ſuæ patroci-*

θωυμάζομεν, ἀλλ' ἐπαδύπερ ὑπὲρ ἀνδρῶν ἐπιτρίπεις ἄρρενας ὑπὲρ θηλειῶν λέγειν, ἔπομαι καὶ ἄνδρων ὑπὲρ ἀνδρῶν. σὺ δ' ἵλεως Ἀφροδίτη γένοιο· καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν σὸν ἔρωτα τιμῶμεν. Ἐγὼ μὲν οὖν ἐνόμιζον ἄκρην παιδιὰν, ἱλαρὰν πλὴν ἔσεσθαι ἡμῖν πεπόψαι, ἐπεὶ δὲ οἱ παρὰ τούτου λόγοι καὶ φιλοσοφεῖν ὑπὲρ γυναικῶν ἐπιτεθύμηκαν, ἀσμένως πλὴν ἁρμαλιὰν ἅρπακα· μόνος γὰρ ὁ ἐμὸς ἔρως, κοινὸν ἀρετῆς καὶ ἡδονῆς ὅτι ἔργον. εὐκαίρως γὰρ ἄν, εἴπερ ἐν ἄλλῳ τῳ, πλὴν ἐπικοσμοῖτο τῶν Σωκρατικῶν λόγων, πλατάνιστον, Ἀκαδημίας καὶ Λυκείου ἄλσος ὀντυχίστερον, ἐμοὶ ἐσιδεῖν, ἵνα φυκιᾶν ἐνθ' ὁ Φαίδρου πόδα νάκλισις λῇ, ὥσπερ ὁ ἱερὸς εἶπεν ἀνὴρ πλείστων ἄλλων καὶ Χαρίτων. αὐτὴ τάχα ἄν, ὥσπερ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς, ἐκ τῶν ὀροδάμνων ἐμοὶ ἄρρητα ἐξάσασα φωνὴν τοῖς παιδικοῖς ὑφύμνησεν ἔρωτας,

patrocinatus est. Verùm enim quando honestum adeò est mares pro mulieribus dicere, dacamus sanè & viri pro viris. Tu verò propitia nobis sis Venus: nam & nos amorem tuum veneramur. Ego itaque existimabam nō vltra ludum ac iocum hilarem hanc contentionem nobis processuram esse: quia verò verba ab hoc profecta, etiam philosophari pro mulieribus in animum induxerunt, libenter occasionem hanc arripui. Solus enim masculus amor commune virtutis ac voluptatis opus est. Optārim autem, si quo pacto fieri posset, & platanum illam, quæ Socraticos olim sermones auscultauit, arborem Academiæ & Lycēo feliciorem, propè alicubi nobis adstare, eo loca tamen natam, vbi Phædri accubitus fuit, quemadmodum sacer ille vir dixit, gratia præditus plurima. Fortasis ipsa quoq. vt [k] fagus illa Do-

donæa, ex ramis sacram erumpens vocem, puerorum amo-

τας, ἔτι ζῦν λαλοῦν μιμνημέ-
νη Φαίδρου. πλὴν ἐπὶ ζῦν'
ἀμήχανον· ἢ γὰρ ποσὰ με-
ταξὺ ὄρεσί τι σκιόεντα, θαλ-
λασσαί τι ἠχήσασ', ξυνοῖ τὶ
ἐπ' ἀποτείας γῆς ἀπηλύθμε-
θα, καὶ πλουνίκλημα Χαρ-
κλίους δῶρ' ἀκνίδ', ὅμως
τὰληθὲς οὐ πόδ' ἀσσόμεθ', ἄ-
ξαν δ' ὅκνος. μόνον ἡμῖν σὺ
δὸς μόρον ἀράνιε λαοείως πα-
ράσχεθι, φιλίας σύνοδμον, ἐπ
ροφάντα μυχείων, Ἔρως, ἃ
λακὸν νήπιον, ὁποῖα ζωγρά-
φων παίζουσι χέρες, ἀπ' ὄρ
χ πρωτόσπορ' ἐγγένυσιν ἀρ-
χὴ, τέλεσον ἀνθ' τιχθγότα
σὺ γὰρ ἐξ ἀφανοῦς καὶ λιχνε-
μυήσης ἐμορφίας τὸ πᾶν ἐμόρ
φωσας. ὥσπερ οἰῶ ὅλον λόσ-
με τάφον τινὰ λοινὸν ἀφι-
λῶν, τὸ πεπεμένον χάσ',
ἐκεῖνο μὲν ἐς ἰσχάτη Ταρτά-
ρε μυχοὺς ἐφυγάλωσε, ἵνα
θα ὡς ἀληθῶς σιδήρεαί τε
πύλαι, καὶ χάλκεοι οὐδοὶ,
ὅπως

res prædicasset, memor ad-
huc formosi illius Phædri.
Verùm quia hoc fieri nullo
pacto potest:

—nam quàm multi
medij inter vtrosque
Montes vmbrosi, & reso-
nantes æquoris vndæ:
hospites q̃m terra aliena re-
licti sumus, & quasi quædam
prærogatiua Charicli Gni-
dus est: veritatem tamen
haudquaquã prodemus. Tu
modò nobis ætherie deus in
tempore assiste, amicitiæ
fautor, & arcanorum sa-
cerdos Cupido, haudqua-
quam [1] pranus infans, qua-
lem ludendo fingunt picto-
rum manus, sed quem pri-
ma rerum omnium primor-
dia procreârunt, perfectum
& consummatum iam inde
ab initio genitum. Tu enim
ex obscura atque confusa
deformitate vniuersum hoc
effigiasti: proinde tanquam
sepulchro aliquo communi totius mundi sublato, circum-
fuso chao videlicet, illud quidem in vltimi Tartari secussus
fuga præcipitâsti, vbi verè stant

Ferrati postes, atque ærea limina portis:

vt ibi

ὅπως ὑπ' ἀῤῥήκτῳ δοθῇν φρου-
ρᾶς, τῆς ἔμπαλιν ὁδοῦ ἔρ-
γῳ σα λαμπρῷ δι φωτὶ τὸν ἀ-
μαυρὰν νύκτα πιτάσας, παν-
τὸς ἀψύχου τε, καὶ ψυχῶν ἔ-
χοντος ἰνῶν δημιουργός. ἐξ-
αίρετον δὲ ἐκκρίσας ὁμό-
νοιαν ἀνθρώποις: τὰς συμφ
φιλίας πάθη συνῆψας, ἵν' ἐξ
ἀκάκου καὶ ἀπαλῆς ἔτι ψυχῆς
ἡ σύνοια συνεκτρεφομένη, πρὸς
τὸ τέλειον ἀνδρῶται· γάμοι
μὲν γὰρ, δι' ἀδοχῆς ἀναγκαίας
ἐυρέθησαν φάρμακα, μόνος δ'
ὁ ἄῤῥην ἔρως, φιλοσόφου δα-
δόν δὴ ψυχῆς ἐπίταγμα. πᾶ-
σι δὲ τοῖς ἐκ τοῦ πρεσβυτέρου εἰς
ὑπερέπειαν ἀσκημένοις ἔπρεπε
τιμὴ πλέον, ἢ ὅσα τῆς παρ'
αὐτὰ χρείας ἐπιδέεται. καὶ πάν-
τῃ τοῦ ἀναγκαίου τὸ καλὸν
ἱερώτερον. ἄχρι μὲν δὴν ὁ βίος ἀ-
μαθὴς ἐῶ, δέδοικα δ' ἐμὲ ἡμέ-
ραν

vt ibi dura atque insuperabili detentum custodia, à reditu & via ad superos repetenda prohiberetur. splendida autem luce obscuræ noctis prætenta, omnium & inanimatorum, & animam habentium opifex extitisti. Propriam autem ac singularem infundendo hominibus concordiam, graues illos amicitiæ affectus conglutinâsti: vt videlicet ex anima adhuc malitiæ omnis experta & tenera, beneuolentia illa simul enutrita, in perfectionem, & quasi quandam virilem ætatem consummaretur. Nam nuptiæ quidem, successionis necessariæ inuentæ sunt remedia: solus autem masculus amor, animi philosophici quasi quoddam imperatum est. Omnia verò ea, quæ ex integro ac liberè ad decorem exercitatione proueniuntur, plus honoris consequuntur, quàm illa quæ præsenti necessitate opus habent. Et omninò melius est honestum, quàm quod fit necessariò. Proinde quàm diu quidem vita hæc hominum rudis & indocta fuit, neque adhuc dum quotidianam rerum experientiam, ad id quod melius est, per

ρων πεῖρας πρὸς τὸ βέλτιον οὐσχολῶν, ἀπαιτητῶς ἐπ' αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα σωτηρίως τοῦ τῆς δ' ἀγαθῆς διαίτης, ἐν παίγνιον ὁ χρόνος παρίσχηται ἔυρεσιν παιδιᾶ δ' ἂν μὴ ἐν σπουδαίοις χρῆσθαι πάρεστιν, οἱ ὅτ' ἐπιγινομένων ἀεὶ λογισμοὶ τῆς ἀνάγκης ἀφιδρύτου ἐπικαίρων, ἐπινοῆσαί τι τῶν εὑρεθέντων ἐκ ζήτησιν κατ' ὀλίγον ἐπισήμαι σωμένους. τὸ δ' ἡμῖν ἀφ' τῶν ἐντελεστέρων τεχνῶν ἐύρεσιν ἀκάθεμ. αὐτίκα πρῶτοί τινες ἄνθρωποι γνόμενοι, ζῦ λαθ' ἡμέραν λιμοῦ φάρμακον ἐζήτουν. ἔθ' ἁλισκόμενοι τῇ πρὸς τὸ παρὸν ἐυδαίμονα, τῆς ἀρείας οὐκ ἐάσης ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, τῷ ἐκάστην πόαν ἐσιτοιῶτο, καὶ μαλθακὰς ῥίζας ὀρυττόντων, καὶ τὰ πλεῖστα δρυὸς καρπὸν ἐσθίοντον ἀπ' ἀλλήλων ἀλόγοις ζώοις μετὰ χρόνον ἐρίζειν. ὅπόρ

ocium conuertere licebat, demissa atque abiecta, præsentibus tum necessarijs rebus contenta erat: vrgens autem tempus, meliori viuendi rationis inuentionem non præbebit. At postquam necessarij quidem vsus ac festinatio illa finem iam capiebat, ac posterorum cogitationes à necessitate liberatæ, melioribus subinde occasionibus ad inueniendum aliquid potiùs vtebantur, paulatim scientiæ accreuerunt. Atque huius rei argumenta capere etiam ex vulgaribus atque inferioribus istis artibus licet. Nam statim simul atque primi quidam homines creati fuére contra famem diurnam remedium quærere cœperunt: atque ita circunuenti atq; compulsi præsenti necessitate, cum inopia, eligendi quod melius esset, facultatem non permitteret, fortuita qualibet herba victitabant, & radices molliores effodientes, & vt plurimùm quercuum fructus comedentes. At posterior ætas, hæc brutis animantibus edenda abiecit: sa-

tionem

ρον δὲ πυροῦ, καὶ λειβῆς ἄδον ἀγριωργῶν ἐπιμέλειαν, ἐυρέσαι κατ' ἔτος ἐκ νάλουτα, καὶ οὐδ' μανὲς ἂν ἔποι τις, ὅτι δρῦς σάκυος ἀμείνων. τί δ' οὐκ ἦν ἀρχῆ μὴ ὑθὺ τοῦ βίου, σκίπης λιγθύτου ἄνθρώποι, νάκη, θηρία λέραντοῦ, ἀμφιέσαντο, καὶ σπήλυγας ὀρῶν, ἱερύσι καταδύσεις ἐπιφόησαν, ἢ πάλαι ῥιζῶν ἢ φυτῶν ἀνακοιλώματα; τὸν δ' ἀπ τούτων μίμησιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀεὶ μετάγοντος, ὑφηναν μὴ ταυτοῖς χλανίδας, οἵκυς δ' ὠκίσαντο. καὶ λιθηβότως ἂ περὶ ταῦτα τέχναι, ἢ χρόνον λαβοῦσαι διδάσκαλον, ἀντὶ μὲν λιτῆς ὑφῆς τὸ καλλιον ἐποίκιλαν. ἀντὶ δ' ὀντιλῶν δωματίων, ὑχηλὰ τέρεμνα καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανήσαντο, καὶ γυμνὸν τοῖχων ἀμορφίαν ἀνθέσι βαφῆς χρωμάτων καλλιγράψαν, πολὺ

tionem autem frumenti & hordei, agricolarum diligentia ac studium inuenerunt, reperta ratione qua illa quotannis renascerentur. Ac nemo adeò insanus fuerit, puto, qui dicat, quòd quercus quàm spicæ meliores sint. Quid autem? annon statim quidè à principio vitæ homines cùm tegumento corporum indigerent, vellera excoriatis feris induerũt, & speluncas montium, quas contra frigus subirent, excogitârunt? aut rursus truncorum aut arborum aridas concauitates? Facta autem deinde ex his imitatione, eâque in melius semper promota, vestes quidem sibi ipsis texere cœperunt, ac domos ædificârunt, atq; ita interim dum non animaduertunt, artes quæ circa hæc versantur, accepto tempore quasi quodam magistro, pro tenui ac vili quidem panno vestem meliorem facere ac variegare cœperũt: pro contemptis autem & humilibus domunculis, alia tectorum fastigia, & marmorum sumptuosa ædificia excogitârunt, ac nudam paritetum deformitatem floridis colorum tincturis depinxerunt.

πλῶ ἑκάστῃ γε τούτων τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἄφωνον ὄσα, καὶ βαθεῖαν ἐπιτεθεμένην λήθην, ὡς ἀπὸ μικρᾶς λύσεως κατὰ μικρὸν ἐς τὰς ἰδίας ἀνιτηλῶν ἀκτῖνας. ἕκαστον γὲ οὐρῶν τι, παρεδίδου ὥσπερ αὐτόν. εἶθ' ἡ διαδοχὴ τῶν παραβαινόντων, οἷς ἔμαθον ἤδη πεπεισθεῖσα, τὸ ἐνδέον ἐπλήρωσε· μὴ δή τις ἔρωτας ἀρρένων ἀποστέρῃ παρὰ τοῦ παλαιοῦ χρόνου· γυναιξὶ γὲ ὁμιλεῖν ἀναγκαῖον ἦν, ἵνα μὴ τελέως ἄσπερμον ἡμῶν φθαρῇ τὸ γένος· ἡ δὲ ποικίλη σοφία τῆς φιλοπάλου ταύτης ἀρετῆς ἐπιθυμία, μόλις ἀπὸ τοῦ μηδὲν ἰῶντος ἀνίχνευτον ἀῶνος ἐς τὸ μεμφανὲς ἦμισυ ἦξεν, ἵνα τῇ θείᾳ φιλοσοφίᾳ καὶ τὸ παιδεραστεῖν συναυξήσῃ. μὴ δῆτα Χαρίκλεις ὃ μὴ πρότερον ἐυρηθὲν, τοῦτο ἐπινοηθὲν αὖθις ὡς φαῦλον ὄφθαι, μήδ' ὅτι τῶν παιδικῶν ἐρώτων ἀγυναικεία σύνοδος

Nisi quòd singulæ istæ artes atque scientiæ, mutæ cùm sint, & profundæ obliuioni subiectæ, tanquam à paruo somite paulatim ad proprios efflorescendo peruenerunt radios. Vnusquisque enim à se aliquid repertum, posteriori tradidit: atque ita successu istæ accipientium, semper aliquid ijs quæ anteà didicerat, apponendo, quod defuit expleuit. Ne quis igitur amores masculos ab antiquis temporibus deposcat. Nam tum mulieribus conuersari necesse erat, ne prorsus absque semine nobis genus nostrum interiret. Variæ autem doctrinæ, & elegantioris huius virtutis cõcupiscentiæ, vix tandem per tempus (quod nihil intentatum aut imperuestigatum relinquit) in lucem venturæ erant, vt cùm diuina Philosophia & puerorum amores vnà adolescerent. Quare Charicles ne quod anteà inuentum non fuit, id posteà excogitatum, iterum tanquam vile ac malum argue, nèue ob id, quòd puerorum amoribus muliebres congressus antiquio-

φοδοι πρισβυτέρους ἐπιγράφονται χρόνους, ὀλάπλου θάτιρον, ἀλλὰ τὰ μὲν παραιὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖα νομίζομεν, ἃ δὲ αὖθις ἐνασχολήσας τοῖς λογισμοῖς ὁ βίος ἐπιξυρήσει, ὡς ἐκείνων ἀμείνω τιμητέον. ἐμοὶ μὲν γὰρ ὀλίγου καὶ γελᾶν ἔναγχος ἐπέα, Χαερεκλέους ἄπονα ζῶα, καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν ἐπαινοῦντος. ὀλίγου δὲ ἐπὶ τῆς ἄγαν φιλονεικίας καὶ μετανόει, γινόμενος Ἕλλην· οὐδὲ γὰρ ὡς ἐναντία φθεγγόμενος, οἷς ἐπιχαίρειλεγεν, ὑπαλαμένῳ τῆς φωνῆς τὸ ῥηθὲν ἐκλιπεῖν, ἀπ' ἐπερμένης φωνῆ λαρυγγίζων, οὐκ ἐρῶσι, φησίν, ἀλλήλων λέοντες, οὐδὲ ἄρκτοι καὶ σύες, ἀπ' αὐτῶν κἀπὲς τὸ θῆλυ μόνον ὁρμὴ κρατεῖ. καὶ τί θαυμαστόν; ἃ γὰρ ἐκ λογισμῶν δικαίως ἄν τις ἕλοιτο, ταῦτα τοῖς μὴ δυναμένοις λογίζεσθαι, δὶ ἀφροσύνην οὐκ ἐνίεσθαι ἔχει.

antiquioribus inscribuntur temporibus, minores alteros putes. Sed vetera quidem exercitia, necessaria existimamus: quæ verò postea per ocium cogitationibus incũbens vita adinuenit, ea vt illis meliora, in precio habenda atque colenda sunt. Nam mihi quidem parum abfuit, quin etiã ridere paulò antè in mentem veniret, Charicle videlicet bruta animantia, & Scytharum solitudinem laudante. Propè autem præ nimia contentione etiam pœnitentia ducebatur quòd Græcus esset. Neque enim veluti qui contraria loqueretur, quæ dicere aggrediebatur, eorum verba submisso ac timido vocis toto furtim efferebat, sed elata voce proclamans: Haud amant, inquit, se mutuò leones, neque vrsi, aut sues: sed illorũ ea concupiscentia solùm dominatur, qua erga fœminas accenduntur. Et quid hoc adeò mirum? Quæ enim ex ratiocinatione meritò aliquis capit, ea illis qui ratiocinari nequeunt, consequi non licet: quoniam cer-

ἔχαρ. ἐπεὶ τοι Προμηθεὺς, ἢ θεῶν τις ἄλλος, εἰ νοῦν ἑκάστῳ σωτήριον ἀνθρωπίνων, οὐκ ἂν ἠρημία, καὶ βίος ὅμοιος αὐτοὺς ἐποίμαινεν, οὐδὲ ἀκήλους τροφὴν ἔψον, ἐξ ἴσου δὲ ἡμῖν ἱερὰ λαμάνοντες, καὶ μίσθωσιν ἰδίαν τῶν ἰδίων ἕκαστος οἰκῶν, ὑπὸ τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. τί δὴ παράδοξον, εἰ ζῶα τῆς φύσεως καλάκριτα, μηδὲν, ὧν λογισμοὶ παρέχονται, παρὰ τῆς προνοίας λαβεῖν ἠτυχηκότα, πρόσαφῆλαι μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰς ἀφρόνας ἐπιθυμίας; οὐκ ἐρῶσι λέοντες. οὐδὲ γὰρ φιλοσοφοῦσιν· οὐκ ἐρῶσιν ἄρκτοι· τὸ γὰρ ἐκ φιλίας καλὸν οὐκ ἴσασιν. ἀνθρώποις δὲ ἡ μετ' ἐπισήμης φρονήσεως, ἐκ τοῦ τοιούτου παράσχοι τὸ κάλλιστον ἕλομένη, βεβαιοτάτους ἐρώτων ἐνόμισε τοὺς ἀφρόνας. μὴ δίωκε, ὦ Χαρίκλεια, ἀκολάστου βίου συμφορήσασα ἑταιρικὰ

tè Prometheus, aut alius deorum quispiam, si mentem cuilibet humanam indidisset, haudquaquam solitudo & vita montana pascerent illos neque mutua atq; promiscua pabula haberent, sed ex æquo nobiscum sacra verentes, & medias ædes priuatorum quisque habitans, communibus regerentur legibus. Quid igitur mirum aut alienum, si animalia naturæ dãnata, quæ nihil eorũ quæ ratio suppeditat, à prouidentia accipere per fortunam vnquam potuêre, cum cæteris rebus etiam concupiscentia in mares priuata sunt? Non amant sese leones: neq; enim philosophantur. Non amant vrsi: non enim honestum ac pulchrum illud quod in amicitia est, norunt. At hominum illa cũ scientia coniuncta prudentia, ex eo quòd sapiùs periculum fecerat, optimum quod erat eligens, firmissimorum amorum iudicauit esse masculos. Nequaquam igitur, Charicles, proteruæ & intemperantis vitæ collectis meretricij narrationibus grauitatem

μὰ διηγήματα, γυμνῷ τῷ λόγῳ τῆς συμφότητος ἡμῶν καταπόμπευε, μηδὲ τὸν οὐράνιον ἔρωτα τῷ νηπίῳ σώματι ἐνθυμοῦ. λογίζου δὲ ὀψὲ μὲν ἤδη πλείστας τὰ τοιαῦτα μεταμαθάνων, ὅμως δ' οὖν λογίζουνιῶν γε, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, ὅτι διπλοῦς θεὸς ὁ ἔρως οὐ κατὰ μίαν ὁδὸν φοιτῶν, οὐδὲ ἑνὶ πνεύματι τὰς ἡμετέρας ψυχὰς ἐρεθίζων, ἀλλ' ὁ μέν, ὡς ἂν εἰκάσαι, κομιδῇ νέα φρονῶν, οὐδενὸς αὐτοῦ πλὴν ἡδονῆς διανοίαν λιθοχῆν ἄλλο μένου λογισμὸν, πολὺς ἐν ταῖς τῶν ἀφρόνων ψυχαῖς ἀθροίζεται, μάλιστα δὲ αὖ γυναικῶν πόθοι μένουσιν. ἕτερος δέ ἐστιν ὁ ἐρημέρου ταύτης ὕβρεως ἑταῖρος, ἀκείτῳ φορᾷ πᾶς τὸ βουλόμενον ἄγων. ἕτερος δὲ ἔρως, ὠγυγίων παλαιῶν χρόνων, σεμνὸν ὀφθῆναι, καὶ πάντοθεν ἱερατικὸς θέαμα, σωφρονούντων ταμίας παθῶν, ἅπαντας ἐκάστοις διανοίαις ἐμπνέων.

uitatem noſtram ſermone nudo inſecteris, néve tæteſtem illum Amorem infanti huic connumeres: ſed vel nunc tandem apud te conſidera, quoniam id nunquam antea feciſſe videris, quòd duplex deus Amor eſt, haudquaquam vna via ventitans, neque vno ſpiritu animos noſtros accendens, ſed alter quidem (quantum equidem arbitror) valde puerilia ac ſtulta ſapiens, nulla ipſius mentem ratione gubernante, frequens in animis inſipientium congregatur. præcipuè autem ipſi muliebria deſideria curæ ſunt. Et hic eſt quotidianæ iſtius contumeliæ ſocius, abſque diſcrimine cuicunque volenti ſeſe celeriter applicans. Alter autem

Amor parens veterrimorum temporum,
Spectaculum viſu graue, & prorſus ſacrum,
Cuſtosq; temperatorum affectuum,

blandum quiddam mentibus vniuſcuiuſque inſpirat: ac propi-

καὶ λαχόντος ἵλεω τοῦδε τοῦ δαίμονος, ἥδονὴν ἀρετῇ μιγνύντες ἀσπαζόμεθα. δισσὰ γὰρ ὄντως, κατὰ τὸν τραγικὸν, πνεύματα πνεῖ ὁ ἔρως, ἐνὸς δὲ ὀνόματος οὐχ ὅμοια τὰ πάθη κεκοινώνηκε. καὶ γὰρ αἰδοῦς, ὠφελείας ὁμοῦ καὶ βλάβης ἀμφίδολός ἐστι δαίμων. Αἰδῶς, εἴτ' ἄφρας μεγασύνετας, εἴθ' ὑπύησιν. οὐ μὴν οὐδὲ εἰδὼς γνώσεται ὅσιν ἓν, ἀλλ' ἐπὶ γᾶν εἰσὶ δύο, τὴν μὲν κενὴν ἐπανίσασι νοῦσας, ἡδὲ ἐπιμωμήτῳ, ἣν δὲ ἀνδρεῖα θυμὸν ἔχουσιν. οὐδὲν σοὶ παράδοξον, ἃ πάθος ἀρετῇ κοινὴν προσηγορίαν ἔχειν τύχῃ, ὅσοι ἔρωτα καλεῖσθαι, τὴν μὲν ἀκόλαστον ἡδονὴν, τὴν σωφρονοῦσαν εὐνοιαν. γάμους δ', φησὶ, τὸ μηδὲν οἰδ', τὸ βίον τε βίᾳ φυγαδεύειν, ἵνα πῶς μείνωμεν ἄνθρωποι; ἥκιστ' ἂν μὲν λέγων, κατὰ τὸν σοφώτατον Εὐριπίδην, ἃ δίκαια τῆς πρὶν γυναῖκας σωθῆναι, φοιτῶντος ἐπὶ ἱερὰ καὶ ναούς. ἀργύ-

propitiũ hunc Deum sortiti, voluptatẽ virtute immixtam amplectimur. Geminos enim reuera iuxta tragicum spiritus efflat amor. Vnũ autẽ & cõmune nomẽ affectus dissimiles habent. Nam & verecundia vilitatis pariter & damni ambigua atq; anceps dea est, Quæ simul & fructus homini, & mala plurima confert. Iam verò neque contentionum genus vnum est, —terraq; per orbem

Versantur geminæ: quarũ hanc cum laude sequuntur

Prudentes, illam damnant ceu fraudis amantem.

Nihil igitur nouũ aut mirũ, si affectus peior virtuti communem appellationem fortè nactus sit, ita vt amor vocetur & intemperãs illa voluptas, & modesta hæc beneuolentia. Nuptias igitur, inquit, pro nihilo putas, & fœmineũ genus è vita expellis: deinde quo pacto homines cõseruabimur? Beatũ sanè quiddã fuerat, iuxta sapientissimũ Euripidem, si absq; illo cũ mulieribus cõgressu ad sacra & templa Deorũ cõuitantes, argen-

ἀργύρου καὶ χρυσοῦ τέκνα παρὰ τῆς σῆς ἀλόχης ἰωνούμεθα. ἀνάγκη γάρ, βαρεῖα κατ' αὐχένα ζυγὸν ὑμῖν ἐπιθεῖσα, τοῖς κτωμένοις πειθαρχεῖν βιάζεται· τὸ μὲν οὖν καλὸν ἀρώμεθα τοῖς λογισμοῖς· ἀνάγκῃ δὲ τῷ τὸ χρήσιμον. ἄχρι τέκνων, γυναικῶν ἐλευθέρων ἔσωσαν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄπαγε, μή μοι γένοιτο. τίς γὰρ ἂν φρονῶν ἀνίχνευσε λευκὸν ἐξ ἰωδίνου γυναικὸς ὡραϊζομένης, ἐπικτήτοις σοφίσμασιν; ἧς ὁ μὲν ἀληθὴς χαρακτὴρ ἄμορφος, ἀμόρτιοι δὲ κόσμοι, τὸ τῆς φύσεως ἀπρεπὲς βουκολοῦσιν. ἐγὼ δὲ ἐν νυκτέρου κοίτης πῶς ὄρθρου ἄρ' ἴδοι τις ἀνεστραμένας γυναῖκας ἀσχέως νομίσαι θηρίων, ἢ πρὸς μιᾶς ὥρας ἀνομαθλιῶσαι δυσκινδύνων. ὅθεν ἀκριβῶς οἶκοι καθέργασιν αὐτὰς, ὀδυνηρὸν ἀρρένων βλεπομένας· χρῶ δὲ, καὶ θεραπαι-

argento atq; auro liberos à successione mercari possemus. Necessitas enim grauis cervicibus nostris iugo imposito, imperatis parere nos cogit. Quod pulchrum igitur est, id ratione eligimus: necessitati autem cedat vilitas. Quantum igitur ad liberos procreandos attinet, mulieres in numero aliquo sint: in cæteris verò rebus apage ne mihi vlla fuerit. Quis enim sanæ mentis sustinere queat, à summo stratim mane mulierem comantem atque exornantem sese, alienis atq; adscititijs imposturis? Cuius vera ac nativa facies, turpis est: peregrina autem ornamenta, naturæ deformitatem tegunt, atque aspicientibus imponūt. Quòd si igitur ad auroram contemplatur aliquis mulieres à nocturno lecto surgentes, turpiores putabit esse bestijs, quæ intra vnam horam nominari aut excitari se difficillimè patiuntur. Vnde diligenter domi concludunt sese, vt ne ab vllo viro conspiciantur. Amiculæ autem & ancillæ,

ραπανίδων ὁ σύμμορφος ὄχλος, ἐν κύκλῳ παρισᾶσι, ποικίλοις φαρμάκοις καταφαρμακούσας τὰ δυσειδῆ πρόσωπα. οὐ γὰρ ὕδατος ἀκράτῳ νάματι τὸν ὑψηλὸν ἄρνιψάμενα κάρον, οὐδὲ σπουδῆς ἐχομένου τινὸς πράγματος, ἀλλ' ἢ πολλὰ τῶν ἀσπασμάτων σιωθεῖσα τὸν ἀηδῆ τοῦ προσώπου χρῶτα φαιδρώσασιν. ὡς δ' ἐπὶ δημοτικοὺς πομπῆς, ἄλλο τις ἄλλη τῶν ὑπηρετουσῶν ἐγκελεύεται, κηκανίδας ἀργυρᾶς, ἢ πέλυνον ἔσοπρά τι, καθάπερ ἐν φαρμακοπώλου πυξίδων ὄχλον, ἀγγεῖα μετὰ ποικίλης κακοδαιμονίας, ἐν οἷς ὀδόντων σμηκτικὴ δυνάμις, ἢ βλεφάρα μελάνουσα τέχνη θησαυρίζεται. τὸ δὲ πλεῖστον ἀναλίσκει μέρος ἡ πλοκὴ τῶν τριχῶν· ἄλλη μὲν γὰρ φαρμάκοις ἐρυθραίνεσθαι δυναμένοις, πρὸς ἡλίου μετουμβρίαν τοὺς πλοκάμους, ἴσα ταῖς τῶν ἐρίων κροκαῖς,

cilla, consimilis formæ turba, circumstant, variis medicaminibus infelices illas facies inficiendo ac medicando restituentes:

Neque enim latice meri
Aquæ profundam vbi abluêre crapulam,

protinus ad serium aliquod studióque dignum accedunt negocium, sed crebræ medicamentorum compositiones fœdam faciei cutem expoliunt. Perinde autem vt in publica pompa, alia subinde aliæ ancillarum instrumenta manibus exhibent, pelues videlicet aureas, & gutturnia, speculáque, & quemadmodum in pharmacopolio, pyxidum turbam, & vascula plena multæ infelicitatis, in quibus dentium vis abstersiua aut pallebris denigrandis ars comparata veluti thesaurus quispiam seruatur. Plurimam autem partem consumit textura capillorum. Nam aliæ quidem medicamentis rubefaciendi vim habentibus, ad Solis meridiem capillos perinde vt lanarum colo-

ribus

ροισῖς, ξανθῷ μιταβάπτουσιν ἄνθει, πλὴν ἰδίαν καλακρίνουσα φύσιν, ὁπόσοις δ' ἀρκεῖν μέλαινα χαίτη νομίζεται, τὸν γυναικῶτων πλοῦτον ἐς ταὐτὸν ἀναλίσκουσιν, ὅλην Ἀραβίαν σκυλεύοντες τῶν πριχῶν ἀφαιρούσας, σιδηρᾶ τε ὄργανα, πυρὸς ἀμβλείᾳ φλογὶ λιανθέντα, βίᾳ πλὴν ἐκείνων οὐσότητα διαπνέοντα. καὶ περίεργοι μὲν ἄμικρι τῶν ὀφρύων ἐφελκυσμέναι κόμαι, βραχὺ τῷ μετώπῳ μετάκρμιον ἀφιᾶσι, σοβαρῶς δέ, ἄχρι τῶν μεταφρένων, οἱ ὄπισθεν ἐπισαλεύουσι πλόκαμοι. καὶ μετὰ τοῦτο ἀνθοβαφῆ κίδαλα, τῆς σαρκὸς ἐνδοτέρω τοὺς πόδας ἐπισφίγγοντα, καὶ λιπαροῦφῆς ἐς πρόφασιν ἰσθῆς, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν γεγυμνῶσθαι· πάντα δὲ τὰ ἐντὸς αὐτῆς, γνωρισμάτια τοῦ σώματος, χωρὶς τῶν ἀμόρφως περιπλωκότων μαζῶν, οὓς ἀεὶ περιφέρουσι δεσμώτας.

ribus flauo inficiunt fulgore, propriam damnantes naturam. Aliæ verò quibus sufficere ad formam nigra coma videtur, omnem maritorum opulentiam in hanc expendunt, totam propè Arabiam ex capillis redolentes; ferreaque instrumenta ignis obtusa ac modica flamma calefacta, vi quadam cincinnorum flectius inter se implicant. At curiosius quidem compositæ illæ, & ad supercilia vsque attractæ comæ, breue interstitium fronti relinquunt. Post tergum autem in scapulas vsque demissi capilli, in solenti quodam modo succutiuntur. Huc accedunt & varijs coloribus tincta sandalia, intra carnem pedes ipsos adstringentia, & tenuis atque pellucida, prætextu tantum assumpta, vestis, ne corpus ipsum nudatum esse videatur. Omnia autem quæ intra ipsam sunt, cognitu facciliora quàm facies, vsque ad turpiter propendentes istas mamillas, quas semper circumferunt obligatas ac vinctas.

τας. τί δὲ τὰ τούτων πλουσιώτερα λαικὰ διηξιῶσι, λίθους ἐρυθραίους κατὰ τὸ πλοβῶν, πολυτάλαντον ἡρτημένας βρίθῳ, ἢ τὸς περὶ καρποῖς ἢ βραχίοσι δράκοντας, ὡς ὄφιλον ὄντως ἀντὶ χρυσίου δράκοντος εἶναι. καὶ στράνη μὲν ἐν κύκλῳ τῇ κεφαλῇ περιθεῖ, λίθοις ἰνδικαῖς διάστρῳ. πολυτελεῖς δὲ τῶν ἀχράντων ὅρμοι καθῆνται. καὶ ἄχρι τῶν μηρῶν ἰσχάτων καταβέβηκεν ὁ ἄθλιος χρυσὸς, ἅπαν, εἴ τι τοῦ σφυροῦ γυμνοῦται, περισφίγγων. ἄξιον δ' ἦν, σιδήρῳ τὰ περίσφυρα σκέλη περιδῆσθαι. καπηλὰν αὐτῶν ὅλον τὸ σῶμα, νόθης ὑμορρείας ἐξαπατῶντι κάλλει δεδραγωθῆναι τὰς ἀναισχύντους παρειὰς ἐρυθραίνουσιν ἐπιχρίσεσι φύκεσιν ἵνα τῷ ὑπερυθρον αὐτῶν, καὶ ποίαν χροιὰν, τὸ πορφυροῦν ἄνθος ἐπιφοινίξῃ. τίς δ' ἂν ὁ μετὰ τοσαύτης παρασκευῆς βίος; ἀνθὺς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔξυσθαι, καὶ

ctas. Quid autem opus eſt opulentiora iſtis mala recẽſere? lapillos videlicet Erythræos ab extremis auriculis numeroſo põdere ſuſpenſos, aut illos circum manus & brachia euntes draconeſ? qui vimam verè pro auro dracones ſint. Etiam corona caput circumcircà ambit, lapillis Indicis ſtellata: precioſa autem de ceruicibus monilia dependent, & vſq; ad extremos pedes miſerum illud deſcendit aurũ, omne quicquid tali vbique nudum eſt, reuinciens & adſtringens. Dignum autem fuerat ferro potiùs religata crura iſta vinciri. Iam verò vbi totum corpus adulterinæ iſtius formoſitatis fallaci elegantia quaſi quibuſdã præſtigijs efformatum fuerit, impudentes etiam genas rubefaciant illitis fucis, vt videlicet nimiùm ipſarũ & pinguem colorem, purpureus ille nitor inſuper additus rubere faciat. Quæ igitur vita porrò tantum apparatum conſequitur? Nempe ſtatim è domo egreſſiones, & om-

καὶ πᾶς θεατὴς ἐπιτρίβων τὰς γυναικότας. ὧν ἐνίων οἱ κακοδαίμονες ἄνδρες, οὐδὲ αὐτὰ ἴσασι τὰ ὀνόματα, Λω λιάδας, ἢ τύχοι, καὶ Γνιτυλλίδας, ἢ τὴν Φρυγίαν λοίμονα, καὶ τὸν δυσέρωτα Κῶμον ἐπὶ τῷ ποιμνίῳ τετυτὰ δὲ ἀπόῤῥητοι, καὶ χωρὶς ἀνδρῶν, ὕποπλα μυστήρια· καὶ γὰρ τί δεῖ περιπλέκειν ἀλαθορὰν ψυχῆς; ἐπειδὰν δὲ τούτων ἀπαλλαγῶσιν, οἶκοι ἀνθ' ὧν τὰ μακρὰ λουτρά. καὶ πολυτελὴς μὲν καὶ ἁδέα τράπεζα πολὺς δὲ ὁ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἀκκισμός. ἐπειδὰν γὰρ ὑπὲρ πλέω γένωνται τοῖς παρ' αὐτῶν γαστριμαργίαις, οὐκ ἔτ' οὐδὲ τὸ φάρυγγ' αὐτοῖς παραδέχεσθαι λιπαρεμόν τι σιτίον, ἄκροις δακτύλοις ἐπιγράφουσα, τῶν παρακειμένων ἕκαστον ἀρχοῦνται, νύκτας ἐπὶ τούτοις διηγούμενα, καὶ τοὺς ἐτεροήκοντας ὕπνους, καὶ θηλύτητ' ἀνδρὶ γέμουσαν, ἀφ' ἧς ἀνασὰς ἕκαστ', ἀνθ' ὧν πατρὸς κεφάλαιον. ταυτὶ

& omnis spectator atterens atq; enecans maritos. Quorum nonnullorum infelices viri, ne ipsa quidem nomina norunt, [m] Coliadas, si fors ita ferat, & Genetyllidas, aut Phrygiam illam deam, & Comum amore perditum in pastore. Sacrificia autem arcana, & absque viris suspecta mysteria. Quid enim attinet & animorum corruptelas complecti? Postquam autē his peractis iterum discesserunt, domi statim prolixa balnea, ac sumptuosa quidem & lauta mensa, erga viros autem multa ac simulata recusatio. Postquam enim nimis quàm repletæ fuerint sua ipsarum gulositate, cùm amplius neque guttur ipsarū cibi quicquam recipere potest, summis digitis velut inscribentes, appositorum unumquodque degustant, notes ad hæc narrantes, & diuersorum corporum somnos, & muliebritate lectum refertum, ex quo surgens quisque statim lauacro opus habet.

ταυτὶ μὴν οὖν ὑπεθοῦς βίου τεκμήρια. τῶν δὲ ἀκριτέρων εἴ τις ἐθελήσειε τὸ ἀληθὲς κατὰ μέρος ἐξετάσαι; ὄντως καταράσεται Προμηθεῖ, τῷ Μενάνδρου ἐκείνῳ ἀρρήξας φωνῶ. Εἶτ' οὐ δικαίως πεσπαπαλωμένον Γράφουσι τὸν Προμηθέα πέτρας; Καὶ γίνετ' αὐτῷ λαμπάς, ἄλλο δ' οὐδὲν ἐν Ἀγαθοῖ, ὃ μισῶν οἶμ' ἅπαντας τοὺς θεούς. Γυναῖκας ἔπασσον, ὦ πολυτίμητοι θεοί, Εθυ μιαρόν. γαμεῖ τὶς ἄνθρωπον; γαμεῖ Λάθεος, λοιπὸν ἐπιθυμία. νὴ γαμιλίφ λέχεϊ μοιχὸς ἐντρυφῶν. Εἶτ' ἐπιβουλαὶ νὴ φάρμακα, κἠν νόσοι, Χαλεπώτατος φθόνος, μυθ' οὗ ἕνα πάντα Βίον γνώ. τίς καθ' ἕκαστα τὰ ἀγαθὰ διώκει; τίνι βίος ὁ ἀνυσχὴς

bet. Atque hæc constantis vitæ argumenta sunt. At verò quæ acerbiora sunt, si quis veritatem ex parte modò diligentiùs persequi velit, verè execrari Prometheũ posset, in Menandri illam etrumpendo vocem:

Ergo immerentem dicti tant Promethea
Pendêre fixum Caucasi de rupibus?
Et geritur illi lampas, at aliud nihil
Boni: quod omnes autumo odisse superos.
Fecit mulieres, proh supreme Iuppiter,
Genus sceleſtum. ducit aliquis coniugem?
Clàm ducit, & quodammodo oblitus sui.
Nam cupiditates mox sequuntur plurimæ,
Torò́q́ aduler nuptiali subsidens
Illudit. hinc nascuntur insidiæ & metus,
Et temperata toxico mala pocula,
Morbiq́ varij, atque omnium grauiſima
Inuidia, cum qua mulier omne æuum exigit.

Quis hæc bona videlicet ſectatur? aut cui vita adeò infelix

ψυχὴς οὗτος, ὑμῖν; ἄξιον
τοίνυν ἀντιθεῖναι ζῶις θήλεσι
κακοῖς, τὸν ἄῤῥενα τῶν παί-
δων ἀγωγόν. ὄρθρου ἀνα-
στὰς ἐκ τῆς ἀβύρτου κοίτης, τὸν
ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἔτι λοιπὸν
ὕπνον ἀποψάμενος, ὕδατι
λιτῷ, τὴν ἱερὰν χλαμύδα
ταῖς ὠμοπλάταις περόναις συμ-
βάψας, ἀπὸ τῆς πατρῴας ἐξ-
έδρας ἐξέρχεται, κάτω κύκλ-
φος, καὶ μηδένα τῶν ἀπάν-
των ἐξ ἐναντίας ἐπισβλέπων.
ἀκόλουθοι δὲ καὶ παιδαγωγοὶ,
χορὸς αἰδοῦς πόσμου ἕπονται,
τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερ-
σὶν ὄργανα κρατοῦντες, οὐ
θεσπεσίους ἐνδύμας, κόμης
καταψήκτρας ἁπαλοψώσας, οὐ
δὲ ἔσοπτρα τῶν ἀντιμόρφων
χαρακτήρων ἀγράφους ἀκό-
νας, ἀλλ' ἃ πολύπλοκοι θέλ-
γητρα κατόπιν ἀπολουθοῦσιν,
ἃ παλαιῶν ἔργων ἀρίστας φυ-
λάττουσα βίβλοι, ἃ ἐν μεσ-
σαῖς δίκαι φοιτῶσιν, ὠμιλλᾶς λύ-
ραι. πᾶσι δὲ τοῖς φιλοσόφοις
ψυχῆς μαθήμασι πεπαρῶς
ἐναθλή-

felix ac misera animum de-
mulceat? Aequum igitur
fuerit, mulieribus istis malis
opponere masculam puero-
rum viuendi rationem. Nam
manè surgens ex lecto haud-
quaquam coniugali, post-
quam residentem in oculis
somnum reliquum aqua sim-
plici abstersit, sacra chla-
myde humeralibus fibulis
adstricta, à paternis ædibus
egreditur, demisso in terram
vultu, ac neminem ex omni-
bus ex aduerso intuens. Co-
mites autem & pædagogi,
turba ipsum decens, sequun-
tur, venerabilia virtutis in-
strumenta manib. tenentes,
non sectli pectinis incisuras,
quib. coma demulceri queat,
neque specula, repercussa-
rum formarum absq; peni-
cillo expressas effigies: sed
vel multiplices pugillares à
tergo sequuntur, vel vete-
rum virtutes operum custo-
dientes libelli. Quòd si etiã
in ludum Musici itare illum
oporteat, apta atque sonora lyra. Omnibus autem phi-
losophicis animi disciplinis abundanter exercitatus, vbi

ἐναθλύσας, ἐπεὰν ἡ διάνοια τῶν ἐγκυκλίων ἀγαθῶν κορεσθῇ, τὸ σῶμα τοῖς ἐνωθυρίοις ἀσκήσεσιν ἐκπονῇ. Θεσσαλοὶ γὰρ ἵπποι μέλεσιν αὐτῶν, ἢ βραχὺ τὸν νεότητα πωλοδαμνύσας, ἐν εἰρήνῃ μελετᾷ τὰ πολεμικὰ, ἄκοντας ἀφιεὶς, καὶ βέλη δι' ἀσφαλοῦς διεξιὰς ἀφπάπων. εἶθ' ἁλίπαρὰ παλαῖστραι, καὶ πρὸς ἥλιον μεσημβρινὸν θάλπος, ἐγκονίζεται τὸ σῶμα πυκνόμενον. οἵ τε τῶν ἐναγωνίων πόνων ἀποπαλσόντων ἱδρῶτες, μεθ' ὕδατος ἀσωτὰ σωτόμα, καὶ πράπεζα, τῇ μετὰ μικρὸν ἐπινήφουσα πράξει. πάλιν γὰρ αὖ διδάσκαλοι, ἢ παλαιῶν ἔργων ἀπιτήδευμα, καὶ ἐπιμελήμματα μνήμαι, τίς ἀνδρεῖος ἥρως, ἢ τίς ἐπὶ φρονήσει μαρτυρήμων, ἢ οἷοι δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ ὅσιάς σαυτὸ. τοιαύτας ἀρετῆς ἀπαλὸν ἔτι τὸν ψυχὴν ἐπάρδων, ὅταν ὀψέρα τὸν πράξιν ὁρίσῃ, τῆς γαστρὸς ἀνάγκη τὸν ὀφειλό-

iam mens cyclicis illis bonis satiata fuerit, corpus quoque liberis exercitationibus exercet. Nam Thessali equi curæ illi sunt: ac breuiter iuuentutem domans ac subiugans, in pace meditatur res bellicas, emittendo spicula, & euibrando iacula, perita ac certa feriendi dextera. Deinde & nitidæ palæstræ, & ad Solis meridianum calorem oppletur puluere corpus densatum, destillantesque contentiosorum laborum sudores, post quos lauacra breuia, & mensa sobria, rebus paulò pòst gerendis non aduersa. Rursum enim ipsi tum præceptores, & veterum operum exempla repetentes, atque in his cum cura versantes recordationes, nempe quis heros virilis ac fortis fuerit, aut quis ob prudentiam publico testimonio laudatus, aut qui iustitiam ac temperantiam amplexati fuerint. At talibus virtutibus tenerum adhuc animum imbuens, quando iam vespera rebus gerendis finem imponit, tributo quod ventri

ἔφηβον δ' ἄσμενον ἐπιμε-
μνήσας, ἡδίους ὕπνους καθεύ-
δειν, τοῖς μετ' ἡμέραν καμά-
τοις ἐπηρεμοῦντ' ἐπὶ χρόνον. τίς
οὐκ ἂν ἐρασὴς ἐφήβου γένοι-
το τοιούτου; τίνι δ' οὕτω τυ-
φλὰ μὴ κατῶν ὀμμάτων βο-
λαὶ, πυρὸς δὲ οἱ τῆς διανοίας
λογισμοί; πῶς δ' οὐκ ἂν ἀ-
γαπήσαι τὸν ἐν παλαίστραις
μὲν Ἑρμῆν, Ἀπόλλωνα δὲ ἐν
λύραις, ἱππασίᾳ δὲ ὡς Κάστο-
ρα, θείας δὲ ἀρετὰς διὰ θνη-
τοῦ διώκοντα σώματος; ἀλλ'
ἐμοὶ μὲν, δαίμονες οὐράνιοι,
βίος ἂν διλωτὸς οὕτως, ἀν-
παντικρὺ τοῦ φίλου καθίζε-
σθαι, καὶ πλησίον δὲν λα-
λοῦντος ἀκούειν, ἐξιόν τι δὲ
αὖθις σωιξιέναι, καὶ παντὸς
ἔργου κοινωνίαν ἔχειν. οὕ-
τω μὲν οὖν ἐρῶν τις δὲ ἀ-
πλάστου καὶ ἀκλινοῦς βίου, τὸν
συγκόμον, ἀλύπως ἂς γέ-
ρας ὀδύσαι, μυδριᾶς τύ-
χης παράσαντα βάσκανον
ἐπήρειαν ἁ δὲ νῦ, οἷος ἀνθρω-
πίνης φύσεως νόμος, νόσος ἐπι
ψαύσα-

tri ex necessitate debetur de-
penso, suauiores somnos
dormit, post diurnos istos la-
bores ad tempus conquie-
scens. Quis igitur amator
ephebi talis non fieret? Aut
cui ita habes oculorum qui-
dem fuerit acies, cæcæ verò
atque offuscatæ mentis ra-
tiones? Quomodo verò non
amaret illum palæstris qui
dem Mercurium, inter lyras
autem Apollinem, equitato-
rem verò Castorem, diuinas
autem virtutes mortali pro-
sequentem corpore? At mi-
hi quidem, ô Dij cœlestes,
vtinã vita sit hæc perpetua,
ex aduerso amici sedere, &
suaue loquentem propè au-
dire: cum exeunte autem pa-
riter exire: & in summa,
omne cum eo opus commu-
ne habere? Optârit igitur
amator quispiã per illæsam
& inconcussam vitã ama-
sium suum absq; omni mole-
stia ad senectutem peruenis-
re posse, nullius fortunæ in-

uida impressione labefactatum. Quòd si verò etiam, qua-
lis humanæ naturæ conditio est, morbus quispiam inua-

ψαύσας αὐτοῦ, κἀμοὶ συνδήσω, καὶ μέχρι μέσου θαλάττης ἀναχωρήσω συμπλώσομαι, κἂν τυραννικὴ βία λύσασα πειράσῃ, τὸν ἴσον ἐμαυτῷ πείσασα σίδηρον. ἐχθρὸς ἅπας, ὁ μισῶν ἐκεῖνον, ἐμοὶ ἔσται. καὶ φιλήσω τὸν τοῦ κείνου φονέα ἐρρωμένως ἔχοντας. εἰ δὲ λῃσάς τι πολεμίους ἐπασαμένῳ ἐπ' αὐτὸν ὁρμῶντας, ὁπλισάμενος κἀγὼ παρὰ δύναμιν μὲν ἀρήξω, ζῶν οὐκ ἀνέξομαι· τι λοιπὸν δὲ ἐνέτολάς τοῖς μετ' ἐκεῖνον ὑπ' ἐμοῦ σῳζομένοις ἐπιθύσομαι, κοινὸν ἀμφοτέροις ἐπιχώσας τάφον· ὀστέοις δὲ ἀναμίξαντας ὀστέα, μηδὲ τῷ λοιπῷ κόνιν ἀπ' ἀλλήλων διαζεύναι. ταῦτα δὲ ὁ πρῶτος χαράξειεν οἱ ἐμοὶ πρὸς τοὺς ἀξίους ἔρωτος, ἀνὴρ θείοις γέρασι ἐρρωμένην φρόνησιν ἐνομοθέτησεν, ἐν οἷς ὁ φιλίας ἔρως ἄχρι θανάτου σωζόμενος. Φωκὶς ἐν νηπίοις ἔτι χρόνοις, Ὀρέστῃ Πυλάδῃ συνῆψε. θεὸν δὲ,

serit ipsum, cum laborante pariter ægrotabo: & si per intempestiuum mare in altum tollatur, cum eo simul nauigabo. Quòd si etiam tyrannica vis vincula illi innectat, par ferrum mihi ipsi quoque circundabo. Et quicunq; illum oderit, idem mihi inimicus quoque erit. Si verò prædones aut hostes videam in ipsum grassantes, etiam vltrà quàm potero armabor: & si moriatur, viuere neque ipse iustinebo. Postrema autem mandata ijs quos proximè post illum amaui, ista dabo, vt commune ambobus sepulchrum accumulent: ossibus autē permisc endo ossa, ne mutū quidem puluerem à se mutuò segregari sinant. Atque hæc non primi ita effingunt mei erga dignos amores, sed illa Dijs proxima heroum prudentia velut quadam lege sanciuit, in quibus amicitiæ amor ille ad mortem vsque durauit, & vnà cum vita tandem expirauit. Phocis ab infantilibus adhuc annis Orestem Pyladi coniunxit: Deum autem

θ', τῶν πέρ ἀπλόους παθῶν μεσίτην λαβόντες, ὡς ἐφ' ἑνὸς σκάφους τοῦ βίου σωὶ πλωσαν. ἀμφότεροι Κλυταμνησραν ἀνήρουν, ὡς Ἀγαμέμνονος παῖδες ὑπ' ἀμφοῖν Αἴγισθος ἐφονεύετο. τὰς Ὀρέστου ἐλαυνούσας ποινὰς Πυλάδης ἐνόσει μᾶλλον, καὶ νομίζων συμπονεῖσθαι. πρὸς δὲ ἐρωτικὴν φιλίαν οὐδὲ ζῆς τῆς Ἑλλάδος ὅροις ἐμέτρησαν, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους Σκυθῶν τέρμονας ἔπλωσαν, ὁ μὲν νοσῶν, ὁ δὲ θεραπεύων. τῆς γοῦν Ταυρικῆς γῆς ἐπιβαίνοντας αὐτοὺς ἐννὺς ἐξεδόχησε. μὴ τῶν βαρβάρων ἐν λύκλῳ περιεστώτων, ὁ μὲν ἀπὸ τῆς συνήθους μανίας πεσὼν, ἔκειτο· Πυλάδης δὲ ἀφρὸν ἀπέψα, σώματός τ' ἐπεμέλει, πέπλῳ τε πρὸς ἀλυπεῖν ἀμπύκεσι ὑφᾶς, Οὐκ ἐρασὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ πατρὸς ἐνδεικνύμενος ἦθος.

autem cùm mutuorum affectuum velut mediatorem quendam accepissent, perinde atque in vno eodémq; vitæ nauigio simul nauigárũt. Ambo Clytæmneſtrã interemerunt, vti Agamemnonis filij: ab ambobus Aegiſthus occidebatur: & furijs quibus Orreſtes exagitabatur, Pylades magis quàm ille infeſtabatur: idemq; cum illo, cùm iudicaretur, periculum ſuſtinebat. Amatoriam autem amicitiam non Græciæ modò terminis metiebantur, ſed ad extremos Scytharum fines nauigárunt, alter quidem morbo laborans, alter autem curam adhibens. Tauricam quippe terram aſcendentes, ſtatim occiſæ matris vltrix Erinnys perinde atque hoſpitio ipſos excepit. Ac barbaris vndique circunſtantibus, alter quidem ex conſueta inſania collapſus iacebat: Pylades autem

Spumam oris abſtergebat, atque corporis
Curam gerens, tegebat illud veſtibus.

non amatoris modò, ſed & patris affectum præſe ferens.

ἤθη. λοιπὸν οὖν ἐκεῖθεν, θατέρου μένοντος ἐπὶ ᾧ φοιτᾶθαι, τὸν ἕτερον εἰς Μυκήνας ἀπιέναι, κομιοῦντα γράμματα, μένειν ὑπὲρ ἀλλήλων ἀμφότεροι θέλουσιν, ἑκάτερος ἐν θατέρῳ ζῶντι ζῆν ἑαυτὸν ἡγούμενος. ἀπωθεῖται δὲ τὰς ἐπιστολὰς Ὀρέστης, ὡς Πυλάδης λαβὼν ἀξιότερον, μόνον οὐκ ἐρασθεὶς ἀντερωμένου γενόμενος. Τὸ γὰρ φορτίον τοῦτο, ἐμοὶ βάρος μέγα. Ὁ ναυτολῶν γάρ ἁμ' ἐμοὶ τὰς συμφορὰς. καὶ μετ' ὀλίγον φησί. Τῶδε μὲν δίδου, Πέμψω γὰρ Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν, Ἡμᾶς δ' ὁ κέρδιστον κλαύσεται. Καὶ γὰρ ὅτως ἔχει τὸ πᾶν. ὅταν γὰρ ἐκ παίδων ὁ σπουδαῖος ἔρως ἐγγραφῇ, ἐπὶ πλεῖστον ἡλικίαν ἀνδρωθῇ, τὸ παῖδα φιλεῖν, ἀμοιβαίους ἔρωτας ἀνταποδίδωσι. καὶ δυσχερὲς ἀποθέσθαι, ποτέρως ποτὲ ἐράσθην, ὥσπερ ἀπ' ἰσόπλευρον τῆς τὸ φιλεῖν

Quando igitur iudicio lata sententia fuerat, vt altero ad suppliciũ & cædem manente, alter Mycenas proficisceretur ad afferendas literas: ambo manere alter pro altero volunt, vterq; in altero viuente seipsum viuere existimans. Reiecit autem & epistolas à se Oreſtes, tanquam Pylade digniore qui illas acciperet, tantùm non amator pro amato redditus.

Nãq; hũc perire occisum (inquit) onus mihi graue: Ego enim ille sum, qui hoc cõcilio nobis malum.

Et paulò pòſt ait:

Huic quidem da literas, Argos enim mittam, tibi vt res bene habeat:

Occidat aũt nos, cui opus. Nam vniuersum negocium ita se habet. Quando enim à puero dignus ac serius ille amor simul enutritus, in eam ætatem quæ iam ratione vti, aliaq; ex alijs colligere poteſt, confirmatus fuerit: id quod olim amatum est, mutuos atque alternos amores vicissim reddit: adeoq; difficile est sentire vter alterius amator existat, perinde vt è speculo.

similĩ

θανὼν ἀνοίας, ἐπὶ τὸν ἐρώμενον ὁμοίᾳ ἐδώλῳ. τί δὴ οὖν ζῆν καθ' ὑμᾶς βίον ξυλίῳ αὐτὸ πυρὶ ὀνειδίζας, θεοῖς νόμοις ὀφθέν, ἐκ διδαχῆς ἐφ' ὑμᾶς καταβύθικός; ἀσμένως δὴ αὐτὸ διεξάμψοι, μυθ' ἁγνῆς διανοίας νεωκορῆμψ. ὅλβι ὦ ὡς ἀληθῶς, κατὰ τὴν τῶν σοφῶν ἀπόφασιν, ὦ παῖδές τε νέοι, καὶ μώνυχοι ἵπποι. Γηράσκει δ' ὁ γέρων κενὸς ἐναφρόταλα, κῆροι τὸν φιλέουσιν. ἄγε μὴν Σωκρατικὴ διδασκαλίαν, καὶ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο τῆς ἀρετῆς διακεκριμένον, τοῖς Δελφικοῖς τεύποσιν ἐτιμήθη. χρησμὸν γὰρ ἀληθείας ὁ Πύθι ἐθέσπισεν, ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος, ὃς ἅμα τοῖς ἄλλοις μαθήμασιν, ἐξ ὧν τὸν βίον ὤνησε, καὶ τὸ παιδεραστεῖν ὡς μάλιστα ὠφελῆν πεφύκατο. δεῖ δὲ τῶν νέων ἐρᾶν, ὡς Ἀλκιβιάδου Σωκράτης, ὃς

simili amantis beneuolentiæ, in amatum recidente imagine. Quid igitur ceu peregrinam voluptatem nobis exprobras, id quod vitæ nostræ proprium est, diuinis legibus definitum, & per successionem ad nos transmissum? Libenter verò ipsum recipientes cum pura mente, veluti sacram quandam rem tractamus. Nam verè beatus ille est, iuxta sapientum sententiam,

Cui pueri molles, & equi solidam vngulam habentes:

Atq; senecta viro minùs intolerabilis illi est.

Si quem adamant pueri. Socraticæ verò doctrinæ, & splendidum illud virtutis examinandæ iudicium, etiam Delphicis cortinis approbatum est. Oraculum enim veritatis Pythius ille ex adyto dedit, Virorum omnium Socrates (inquiens) sapientissimus: qui pariter cum cæteris disciplinis, quibus vitam hominum promouit, & puerorum amorem, ceu rem præcipuè vtilem adinuênit. Conuenit autem iuuenes amare, perinde vt Alcibiadem Socrates,

ὑπὸ μιᾷ χλαμύδι πατρὸς ὕπνους ἐκοιμήθη. καὶ ἔγωγε ὡς Καλλιμάχειον, ἐπὶ τέλει τῶν λόγων, ἥδιστα προθείμην ἂν ἅπασι λήρυγμα· Αἴθι γάρ, ὦ λάροισιν ἐπ' ὄμματα λίχνα φέρουσιν, Ἐρχι & ὡς ὑμῖν ὦ. σι παιδοφιλεῖν, Ὡλιν νίων ἐράοιτε, πόλιν κἀνανθρον ἔχοιτε Ταῦτ' ἀδότως, ὦ νεανίαι, σαφρόνως παισὶν ἀγαθοῖς πρόσιτε, μηδ' ὀλίγης τέρψεως ἕνεκα τὸν μακρὰν ἐκχέητε βίον, ἄχρι τῆς ἀκμῆς, πλασὰ τὰ ζοῦ φιλεῖν πάθη προβάλεσθε. τὸν δ' ὀράνιον ἔρωτα προσκωδύντες, ἐς γῆρας ἀπὸ παίδων βέβαια τηρεῖτε τὰ πάθη. τοῖς γὰρ ὅτω φιλόσιν ἥδιστ & μὴ ὁ τὸ ζῆν χρόν &, ἀθάνατος ἀπρεπὴς σωφ λήσεται παροικήσας, ἀοίδιμοι δ' μετὰ θάνατον ἅπαντας ἐκφοιτῶσι λιλιδόνες. ἃ δ' ἀλᾶ φιλοσόφων παισὶ πι σεύειν, ἀθὴρ μετὰ γλῶ ἐκδέχεται

quisub vna atq; eadem chlamyde patris somnos dormiuit. Atque equidem Callimachi illud præconium ad finem orationis libentissimè cunctis apponerem:

Namque, vtinam, cupido sectantes lumine amatos,

Hercius vt pueros iussit amare senex,

Sic & ametis eos, fortiq; habitetis in vrbe.

His cognitis, adolescentes modestè pueris bonis conuersamini: neque modicæ delectationis gratia, longa effusa beneuolentia, vsq; ad vigorem modò ætatis fictos ac simulatos amādi affectus protendite: sed cœlestem amorem adorantes, à pueris vsque ad senectutem stabiles animorum motus conseruate. Nam hoc pacto amantibus, suauissimum quidem vitæ tempus est, nulla inhoneſta conscientia cohabitante. Celebris autem & multa post mortem illorum fama ad omnes passim promanat. Quòd si verò conuenit philosophorum pueris fidem adhibere, etiam æther post terram excipit

ἥττω ζῆν τοῦτο μιμουμένους. οἱ δὲ ἄμεινον ἀποθανόντες, ἔχουσι τῆς ἀρετῆς γέρας τὸ ἄφθαρτον. τοιοῦτο τοῦ Καλλικρατίδου σφόδρα νεανικῶς σημνολογησαμένου, Χαιρεκλία μὲν, ἐκ λαυτέρου λιγέως παρώρμων, ἐπέσχον· ὥρα γὰρ ἦν ἐπὶ ναῦν καταίνας διομένων δ' ὅ, τι φρονοῖεν, ἀφροναφαι, δι' ὀλίγου τοὺς ἑκατέρου λόγους ἀναθεμησάμην, οὐκ ἐξ ὑποψίας, φημί, καὶ παρημελημένους ὑμῖν, ὦ ἑταῖροι, τὰ τῶν λόγων ἔοικεν ἀπροσχεδιάστως διακεῖσθαι· καὶ νὴ Δί', ἐρρωμένως φρουτίδος ἐναρχῆ ταῦτ' ὄντα ἴχνη σχεδὸν γὰρ ἐδέησεν ὅτου ὅ, τι τραγικῶν ἐπέων ἑτέρῳ λωίονι προΐκατε. καὶ πολλὰ μὲν ἂν τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, πλείων δ' ἂν τῶν λόγων δύναμις· ὡς ἔγωγε ἂν ἐξαιρούμην, εἴπερ ἐπὶ σοὶ ἦν ἅπαντας γενέσθαι Θηραμένης ἐκεῖνος ὁ λέγων, ἐν ἀμφοτέροις νικηκότας ἐξ ἴσου βαδίζοιτε. πλὴν

cipit eos qui hæc sectantur. Illi autem meliori fato morientes, virtutis præmiũ hoc incorruptibile consequuntur. Atque hæc cùm Callicratidas valdè iuueniliter iactando amplificâsset, Chariclem quidem denuò dicere conantem repressi. Tempus enim erat vt ad nauem descenderemus. Rogantibus autem, vt de eo quod mihi sapere viderentur, sententiam ferrem, paulisper vtriusque verbis connumeratis & perpensis: Haudquaquam subitò, mquam, ac temerè videntur, amici, orationes istæ à vobis effutitæ, aut citra præmeditationem compositæ esse: sed cõtinuæ, longæ & per Iouem etiã solidæ cuiusdam curæ manifesta hæc vestigia sunt. Propemodum enim nihil est quod ab vtroq; dici potuerit, quod prætermissum sit. Ac multa quidem rerũ experientia, maior autẽ orationis grauitas: vt ego quidẽ optarim, si modò possibile foret, vel Theramenes ille cothurnus fieri, vt ambo victores exæquo hinc discederetis.

Verùm-

πλὴν ἐπειδήπερ ἀνέσεων οὐκ ἐοίκατε, κἀγὼ τὸν ἐν ᾧ μετασχεῖν πλῷ, περὶ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις διοχλεῖσθαι, τὸ μάλιστα παρασκὰν ἔναυ μοι δίκαιον ἀποφαίνομαι. φημὶ γὰρ ἀνθρώποις βιωφελὲς πρᾶγμα, καὶ μακάριον, ὁπόταν εὐτυχῶντα. παιδικὰς δ' ἔρωτας, ὅσοι φιλίας ἀγνὰ δίκαια προμνῶνται, μόνης φιλοσοφίας ἔργον κρίνω. διὸ δὴ γαμητέον μὲν ἅπασι, παιδερασταῖν δ' ἀφεώμεν μόνοις φιλοσόφοις· ἥκιστα γὰρ ἐν γυναιξὶν ὁλόκληρος ἀρετὴ φύεται. καὶ σύ δ', ὦ Χαρίκλεις, μηδὲν ἀχθοῦ ἐὰν τῶς Ἀθηναίους ὁ Κόρινθος ἥξει μᾶλλον, ἢ δ' ὃς σωτόμῳ λόγῳ τῷ κείσῃ ἐπισπούσας, ἐξανίσω ὤρων γὰρ ὑπερκατηφῆ τὴν Χαρικλέα παρὰ μικρὸν ὡς θανάτῳ κατάκειμον. ὁδὶ Ἀθηναῖος, ἐπαρῶ ὧδε τρόπῳ φαιδρὸς, ἀναπηδήσας, πρόφασιν σφόδρα σοβαρὰν.

ἔικασιν

Veruntamen quoniam ipsi nihil remissuri videmini, & ego inter nauigandum de ijsdem rebus haudquaquam admittere turbam aliquam iterum constituì: id quod mihi maximè videtur iustum esse, pronunciabo. Nuptiæ quidem ad vitam hominum promouendam res in primis vtilis & beata, quoties ex sententia contingunt: puerorum autem amores quotquot amicitiæ puræ & castæ iura conciliant, solus philosophiæ opus existimo. Quare sanè coniugio quidem vacandum omnibus est: pueros autem amare, solis philosophis relinquatur. Minimè enim mulieribus perfecta ac solida virtus innascitur. Tu verò Charicles nequaquam ægrè feras, si Athenis Corinthus hic cedet. Atq; ego quidem præ verecundia breui oratione iudicio ita tum approperato surrexi. Animaduertebam enim Chariclem suprà qd tristem esse, propemodum nõ aliter ac si morte damnatus esset: Athenienſis aũt alter læto quodam modo alacer exiliens, incedebat valdè insolenter.

Putasses

ἔκασγε ἄν τις αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι Πέρσας διατανύσαι μαχησόμενον. καὶ ζῶντό γε τῆς κείσεως ἀπωνάμην, λαμπρότερον ἡμᾶς ἑστιάσαι τῶν αὐτῶν τἀπινίκια. καὶ γὰρ ὧν ἄλλως τὸν βίον μεγαλοφρονέστερον. ἐπεὶ καὶ τὸν Χαρικλέα παρηγορήσαμεν, ἐπὶ τῇ λαμπρότητι τῶν λόγων, σωφρονίσαντες ὑπερθαυμάσαντα, ὅτι λυσιτελέστερον μέρος διαπρεπῶς σωφρόνησεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἐν Κνίδῳ διατριβὴ, καὶ τὰ παρὰ τῇ θεῷ λαληθέντα, σπουδῆς ἱλαρᾶς ἅμα καὶ παιδιᾶς ὄντα μέσον ἰσχνόταν, τῇ δὲ καὶ δι' ἐκείνου· σὺ δέ, ὦ Θεόμνηστε, ὁ τῶν ἔνδον ἡμῶν ἐκκαλυπτάμενος καὶ μνήμων, εἰ δικαστὴς τότ' ἦσθα, ὡς ἂν ἀπεφήνω; Θεόμ. Μελιτίδην ἢ Κορυβον οἴει με, πρὸς θεῶν, ἵνα τοῖς ὑπὸ σοῦ δικαίως κεκριμένοις ἐναντίαν φέρω ψῆφον, ὃς γ' ἄκρας ἡδονῆς τῶν λεγομένων, διατεί-

Putásses ipsum circa Salaminem nauali prælio Persas superasse. Etiam illud ex iudicio hoc consecutus sum, quòd splendidiore conuiuio nos idem accepit, dum victoriæ epulum nobis præbet. Erat enim aliàs quoq; quod ad vitam attinet, magnificentior. Tacitè autem & Chariclem consulatus sum ob grauitatem verborum, assiduè admirando quòd dificiliori parti tam potente oratione patrocinatus esset. Cæterùm ea tum in Gnido commoratio, quæq; apud ipsam deam verbis vltrò citróq; iactata sunt, habentia pariter & serium hilare, & eruditionem à Musis non alienam, ad hunc ferè modum directa sunt. Tu verò Theemneste, qui antiquarũ adeò rerum harũ memoriam nobis excitásti, si tum iudex fuisses, quo pacto sententiam tulisses? THEOM. *Melitidem aut Corœbum me putas esse, per deos vt ego ijs quæ abs te iustè adeò iudicata sunt, contrariam sententiam ferrem? qui quidem præ summa eorum quæ modò dicebantur voluptate,*

διατρίβειν ἐν τῇ Κνίδῳ ὠόμην, ὀλίγον τὸ βραχὺ τοῦτο οἰκημάτιον αὐτὸν ἡγούμενον εἶναι τὸν νεὼν ἐκεῖνον. ὅμως δὲ οὖν (οὐδὲν γὰρ ἀπρεπὲς ἐν ἑορτῇ λέγεσθαι· πᾶς δὲ γέλως, κἂν σπουδῇ ᾖ, παιγνιώδης δοκεῖ) ζῆλος ἄγαν τοῦ παιδιρασοῦ κατωφρυωμένος λόγους ἐθαύμαζον μέν, ἐπὶ τῇ σεμνότητι, πλὴν ὀ θαῦμα θυμῆρες ὠόμην, ἐφ' ᾧ παιδὶ σωφρονοῦντα. Ταντάλου δίκας ὑποφέρειν, καὶ ζῆν ὄμμασι τοῦ κάλλους μονονουχὶ προσκύλουσι, ἐξὸν ἀρύσασθαι, διψῆν ὑπομένειν. ἐγὼ γὰρ ἀπόχρη τὸ θεωρᾶν ἐρώμενον, οὐδ' ἀπαυτικρὺ καθημένου καὶ καλουμένου ἀπούειν, ἀλλ' ὥσπερ ἀδονῆς ἀπολαύειν συμπεφάμενον ἔρως, πρῶτον ἔχει βαθμὸν ὄψεως, ἵνα ἴδῃ, εἶτ' ἐθάσῃται, ποθεῖ προσάγων ἐφάψασθαι.

ptate, in Gnido cõmorari mẽ putabam, propemodum paruam hanc domunculam ipsum illud templum esse existimans. Sed tamen (nihil enim, puto, in hac diei festiuitate indecorè dicetur: & omnis risus, etiam si nimius & affectatus fuerit, solennis esse, & ad festum pertinere videtur) orationem illam ab amatore puerorum cum nimio supercilio prolatam, admirabar quidem ob grauitatem, verùm non admodum ad demulcendum animum facere arbitrabar, cum puero nondum pubescente consuetudinem quotidianam habere, & interim Tantali pœnas sustinere, ac pulchritudine in oculis tantùm non exundante, cùm haurire ac bibere liceat, sitim malle pati. Neque enim satis est aspicere eum quem amas, neque ex aduerso sedentem atque loquentem audire, sed perinde atque scalis quibusdam voluptatis compactis, amor primum gradum visus habet, vt aspiciat videlicet amatũ: deinde vbi aspexerit, cupit adductum ad se propiùs etiam contingere.

Summis

ψθαι. δι' ἄκρων γοιῶ δακτύλων λαβὴν μόνον θίγη, τὰ τῆς ἀπλαύσεως ἐς ἅπαν διαβᾶ τὸ σῶμα. τυχὼν δ' ὑμαρῶς τούτου, τέταρτον πεῖραν ἐπάγει φιλήματος, οὐκ αὖθις πειράζον, ἀλλ' ἠρέμα χάλιν πεσὸν ἐγγίσας χείλεσιν, ἃ πρὶν ἥψαῦσα, τηλέως ἁπίεσε, μικρὸν ὑπονοίας ἴχνος καταλιπών. ἔπειτα πρὸς τὸ παρὸν ἁρμοζόμενος, ἀεὶ λιπαρεστέροις μὲν ἀσπάσμασιν ἐντείνων· ἴσθ' ὅτε καὶ διαστρέφων ἡ συχῇ τὸ σῶμα, τῶν δὲ χειρῶν οὐδεμίαν παύεσθαι ἀργόν. αἱ γὰρ φανερὰ τῶν ἀσθενῶν συμπεπλοκυῖαι, τὴν ἡδονὴν σωὰπλυσιν. ἡ λαθραίως ὑπερῶσι δὲ λεῖαι, κατὰ κόλπου δῦσα, μασοὺς βραχὺ τὸ φύσιν ὑπεροιδοῦντας πίεζει, καὶ σφιγγούσης χερὸς ἀμφιλαφὴς ζῆς δακτύλοις ἐπιδέδοται ὁμαλῶς. μετὰ ζοῦτο, καὶ πρωτόχνοιν ἄνθος ἥβης καὶ τί ἄῤῥητ' ἀναμιμήσασθαί μοι δεῖ;

Summis itaque digitis tamen si solùm attigerit, fruitionis istius delectatio totum mox corpus percurrit. Postquàm autem etiam hoc potitus facile est, tertium experimentum addit, nempe basiationis, non statim curiosum illud & affectatum, sed paulatim labia admouendo labijs: quæ priusquam planè contingat, rursum absistit, nullo suspicionis vestigio relicto. Deinde verò ad id quod porrigitur, applicando sese, exquisitioribus semper quidem amplexibus illique scit, interdum etiam ipsum os tacitè diducens: manuum autem nullam admittit segnitiem. Nam manifestæ ac mutuæ eorum quæ sensu percipiuntur amplexationes, voluptatem conglutinant. Aut clàm dextra molliter per sinũ subingressa, mamillas pro sua natura modicè extantes premit, & astricti solidiq; ventris plenum atque exuberans, illud digitis contrectat æqualiter. Post hæc & primam succrescentis pubis lanuginem. Ac quid attinet me occultiora ista longiũs

δὲ ἔλαβεν τοσαύτης τυχὼν ἐξουσίας ὁ ἔρως, θερμοτέρου τινὸς ἅπτεται πράγματος. εἶτ' ἀφ' μικρῶν προοιμιασάμενος, κατὰ τὸν κωμικὸν, αὐλὸν ἐπάταξεν· ἐμοὶ μὲν οὕτω παιδιρασταῖς γένοιτο. μετεωρολογίσαι δὲ, καὶ ὅσοι τῶν φιλοσοφίας ὑπερῳδοῦσιν αὐτοὺς τοὺς μετάφρενα ὑπερέρχεσθαι, σεμνῶν ὀνομάτων μεμψόμασι τοὺς ἀμαθεῖς ποιμαινόμενος· ἐρωτικὸς γὰρ ἦν, εἴ τις ἄρα, καὶ ὁ Σωκράτης. καὶ ὑπὸ μίαν Ἀλκιβιάδης αὐτῷ χλανίδα ἐλιθέις, οὐκ ἀπηλλάγη. καὶ μὴ θαυμάσῃς, δεῖ γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ' Ἀχιλλέως ἠγαπᾶτο μείζονι τοῦ κατὰ ἀπαυτικρὺ καθίζεσθαι, δίγμα Αἰακίδαν, ὁπότε πύθοιτο ἀεὶ δῶρα· ἀπ' ἐκείνου καὶ ἡ ἐκείνων φιλίας μεσίτης ἡδονή. τούτων γὰρ Ἀχιλλεὺς ἦ Πατρόκλου θάνατον, ἀταμιεύτῳ πάθει πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπερράγη, μικρῶν τινῶν σῶν ἀνειδῶς ὁμιλίαν Καλ-

giùs perſequi? Tantam igitur nactus poteſtatem amor, calidioris cuiuſdam rei opus attingit: atque ita à femoribus, quaſi quodam exordio facto, iuxta Comicum, ipſum percutit. Mihi quidem ita amare pueros contingat. Illi verò de ſublimibus diſputantes, & quicunque philoſophiæ ſupercilium vltra ipſa tempora adductum habent, tumidorum verborum inſolentia rudes & imperitos paſcant. Amori enim deditus fuit, vt quiſquam alius, Socrates: & ſub vno eodémque cum ipſo pallio accumbens Alcibiades, haudquaquam intactus inde ſurrexit. Ac ne mireris. non enim neque Patroclus ab Achille amabatur eouſque modò, vt ex aduerſo illi ſederet,

Aeacidem expectans, dũ cantus ſimat ille:

ſed erat & illorum amicitiæ mediatrix voluptas. Cùm igitur gemeret Achilles Patrocli mortem, parùm cuſtodito affectu in veritatem erupit:

Femorum & tuorũ ſancta conuerſatio Melior, inquiens.

Illos

Καπίωρ.] Τὸς γεμλὶὼ ὀνομαζομένους παρ' Ἕλλησι λωμασὰς, ἄλλη ἄλλως ἱρασὰς νομίζω. τάχα φήσει τις αὐτὰ ταῦτ' εἶναι λέγεσθαι, πλὴν ἀληθῶς, νὴ τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην. Αν. ὅτ' ἀνίξομαί σου, φίλη Θεόμνηστε, ἄλλο ἀρχὴν καταβαλόμενός τριτῶν λόγων, ἢς ἀκέσαν ἐν ἑορτῇ μόνον ἀκόσιν. τἄλλα δὲ τῶν ἐμῶν ὤτων πόῤῥω ἀφρικιάν. ἀφιέμενοι δὲ τῦ παρέλκειν πλέω χρόνον, ἃς ἀγορὰν ἐξιόμεν· ἤδη γὲ ἀκός ὄσιν, ὑφαλλεσθαι τῷ θεῷ τὴν πυράν. ἴσ δ' ὅκ ἀτερπὲς ἡ θέα, τῶν ἐν Οἴτῃ παθῶν ἀναμιμνήσκεσθαι τὸς παρόντας.

Illos verò qui apud Græcos Comastæ *seu* Comessatores *appellantur, nihil aliud quàm certos ac manifestos amatores puto. Fortasis autem dixerit quispiam, turpia hæc dictu esse: vera certè tamè sunt, per ipsam Gnidiam Venerem.* LVCIA. *Haudquaquam ferâ, te chare Theomneste, aliud principium tertij sermonis ferentem, quod audire solenni ac festo die solùm par est. Cætera verò ab auribus meis procul hinc ablegare decet. Sed omittentes plus temporis commorando hîc accumulare, in forum hinc exeamus. Iam enim probabile est, accendi deo rogum. Est autem non iniucundum spectaculum, eorum quæ ille in Oetâ passus est, memoriam in animum reuocanti præsentibus & spectantibus.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a TAVRIVORVS.] *Sunt qui Herculem bis integrum deuorasse bouem scribunt, semel apud Litidum vrbem & iterum apud Oriopas Thyodamantis bouem. Callimachus hymno εἰς ἀρτέμιν, fabulatur Herculem iam in Deos relatum, nihilominus inexplebilis edacitatis esse, & gurgitem insignem.* ὁ γὰρ inquit.

Πῶσατ' ἄδηφα γίνετ' ἐπὶ πυρὰ νυδὸς ἰκάνει
Τῇ ποτ' ἀρολεμάοιο σὺν ἵπποις θιοδαμαντος.

Tanta erat ingluuie, quanta, cùm scinderet aruum
Occurrit Dryopum ductori Thiodamanti.

Exinde manſit apud Lindios ritus & conſuetudo, vt bos arator Herculi cognomenti βοθόνα immoletur cum multa diarum imprecatione. Iſthuc legas apud Philoſtratum in Imaginum lib. 2. apud Lactantium lib. 1. cap. 21. & apud Nazianzenum στηλιτευτικῇ prima. cuius iſta ſunt verba: ὁ βοηλάτας τὸ γεωργὸν τυραννήσας, καὶ τὸν ἀρότιον βοῦν λαφύξας καὶ τὴν κλῆσιν λαβὼν ἐκ τῆς πράξεως: hoc eſt, *Bouimanducon ille, qui oppreſſo vi agricola, bouem aratorem abligurijt, & re ipſa nomen adeptus. & paulò pòſt: Λινδίοις δύσεδες τὸ κρεωφαγεῖν τῷ βοηθόνα:* id eſt, *Pium opus habebatur apud Lindios, diras imprecari Bouimanducon: Herculi, illiq́ue conuicia facere, cultus loco erat. Huc ſpectat illud ab eodem ad Nemeſium obſcurius dictum: καὶ Λίνδῳ ἐφυβρίζεις ἱεροῖς. Lindus quæ ſacris conuiciatur.* b Myrtus.] *Myrtus Veneri ſacra, olea Mineruæ, quercus Ioui, populus alba Herculi.* c Hædera.] *ſacra Bacchо, Phœbo laurus.* d Parum ſubridens.] *Veneris Gnidiæ templum & lucum, & ſtatuam, Lucianus hic egregiè eſt executus. Sed ſi quis plura requirat, ex noſtri Plinij libro 36. petenda ſunt, ne ego longior ſim.* e Mars.] *De adulterio Veneris, quæ cum Vulcano nupta fuit, cum Marte, vide lepidiſſimam fabulam apud Homerum lib. 11. Odyſſ. & dialogum Apollinis & Mercurij inter deorum dialogos, ſimiliter iucundum. Ouid. quoque lib. 4. Metamor.* f Nullo talo.] *Quoties tali quatuor ita excidebant, vt diuerſa eſſet omnibus facies, Venerius iactus appellabatur, idemq́ue feliciſſimus erat. Martialis:*

Cùm ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

g Quis igitur amorem.] *Vide Plutarchum in vita Alcibiadis, & Thucydidem, & Eraſmum in Alcibiadis Silenos.*
h Teleſilla.] *De hac vide Pauſaniam in Argolicis. i.* Aſpaſiæ.] *Idem Lucianus in dialogo, cui nomen Gallus, teſtatur Pythagoram Aſpaſiam Periclis Athenienſis ſcortum aliquando fuiſſe.*

fuisse. Vbi Micyllus miratur nouum illud & insolens transformationis genus, quòd ex scorto prodierit philosophus. k Fagus illa Dodonea.] Vide prouerbium Dodoneũ: & Cœlium Rhodig. lib. 29. cap. 15. lib. 13. ca. 3. Sophoclẽ in Trachiniis de geminis columnis l Paruus infans, qualem.] Moschus in amore fugitiuo dicit illi malam mentẽ ineſſe & tectam: id eſt, multis dolis inuolutam, ac velut cataphractã. Non idem ſentire: quod ſonat labra ſua venena, & dona fellacia eſſe. m Colias.] Genetyllis Veneris cognomina ſunt apud Ariſtophantem: de quibus hæc ferè à Pauſania in Atticis: Colias inquit, promontorium Atticæ, 20. ſtadijs ab vrbe dictans, quo Medorum diſiectam claſſem maris æſtus detulit, vbi Coliados Veneris templũ, & dearum, quæ Genetyllides vocabantur, ſunt. Arpocration quoque deam à promontorio denominatam ſcribit, quòd ſit ex metaphora κώλης, id eſt, membri nuncupatum. Ariſtophanis verò interpres Venerem Coliada nominauit, ab adoleſcente quodam Attico. Colus autem, ſaltationis ſpecies paſtoralis, & item Phrygia, quibus etiam inter conuiuia vtebantur. Apparet ergo mulierum mores & inſolentiam in publicis conuentibus, ſpectaculis & ſaltationibus notari. n Furijs Oreſtes.] Delphus obſeſſus furijs, Apollinis conſilio venit Athenas in Mineruæ delubrum, cuius conſilio vincens, reuerſus eſt Argos. Has verò furias placans vocauit Eumenidas apud Aeſchylum. o Alcibiadem Socrates.] Huius tamen eximiam formam, vt Laërtius prodit, aſpernatus eſt: & cum Carmides domeſticos illi pueros dediſſet vt ab eis domum deduceretur, ſuſcipere noluit. Quin perinde ad formoſos ſe habere dicebat, vt eſt in albo lapide linea alba. p Puerorum autem amores.] Amare puerorum indolem, qui probo ingenio videbantur, permiſſum Lacedæmonijs erat: cæterùm abuti illis turpiſſimum habebatur, quaſi corpus adamaretur potiùs quàm animus. Quòd ſi quis accuſatus eſſet, quòd parùm honeſtam cum illis habuiſſet conſuetudinem, is per omnem vitam infamis erat, & à publicis honoribus ſubmouebatur. Hoc non ſolùm in pueris, quorum ætati conſulens lex permiſit grandioribus amare, ſed citrà turpitudinem, locum habet, verùm etiam in coniugibus: non enim rectè amat vxorem, qui corpus amat potiùs quàm

animum. 9 Comaſtæ.] *Vox eſt Eidyllíorum ſcriptoribus vſitatiſſima, pro his qui cantu puellis blandiuntur, & earum amorem captant. Introducitur à Theocrito Eidyllio 3. amator quidam Amaryllidis puellæ amore incenſus, quem Comaſten vocat.*

ΖΒΥΣ ΒΛΕΓΧΟ-μ&Θ. — *IVPITER CONfutatus.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ΚΥΝΙΣΚΟΥ ΚΑΙ Ζλωός. — *CYNISCVS ET Iupiter.*

ARGVMENTVM.

SVmma dialogi huius eſt. Quando fato ac neceſsitate quadam omnia in hoc mundo geruntur, eiq; etiam Dij obnoxij ſunt ſuperuacaneam eſſe omnem religionem, ac cultum diuinum: ideoq; neq; dijs ſacrificandũ eſſe, neq; ab illis quicquam ſperandum: imò ipſos illos non meliores aut etiam feliciores hominibus eſſe, ſed ſolùm fati ac neceſsitudinis iſtius ſempiternæ miniſtros, qui per ſe neque prodeſſe nobis, neque nocere poſsint. Nam ſi vlla illorum prouidẽtia, aut rerum humanarum adminiſtratio foret, neque malos ac ſceleratos inultos manere, & pios bonosq; beneficijs ac munere illorum prouehi debere. Nam quę de ſupplicijs inferorum ac pœnis nocentum feruntur, ea ſi quæ ſint, eiuſmodi certè eſſe, vt immeritò & iniuſtè illis eueniant qui ea patiuntur, cùm nemo ſua voluntate, ſed ex prædeſtinato fatoq; impellente peccet. Fingitur autem Cyniſcus, vti intrepidus atq; impudentior paulò quiſpiam cum Ioue diſputare. Eſtq; hic dialogus ex illis vnus, ob quos Lucianus propriè blaſphémus atque ἄθεος vocatus eſt. Quid enim in rebus mortalium ſanctum aut inuiolatũ vſquam erit, ſi religione ac metu Deorũ è medio ſublato, hominibus perſuaſeris, ſiue benè ſiue malè agant, id neceſsitate quadam fatorum fieri, eoq; ipſos a crimine ſolutos atq; innoxios eſſe?

CYNI-

ΕΓὼ δέ, ὦ Ζεῦ, τὰ μὲν τοιαῦτα οὐκ ἐνοχλήσω, πλοῦτον ἢ χρυσὸν, ἢ βασιλείαν αὐτῶν, ἅπερ ὑπερτατότατα τοῖς πολλοῖς, σοὶ δὲ οὐ πάνυ ῥᾴδια παρασχεῖν. ὁρῶ γοῦν σε τὰ πολλὰ παρακούοντα, ὑπερμένων αὐτῶν. εἰ δὲ καὶ τοῦτο ῥᾷστον ἐβουλόμην παρὰ σοῦ μοι γενέσθαι. Ζεύς. τί τοῦτό ἐστιν, ὦ Κυνίσκε. οὐ γὰρ ἀτυχήσας, καὶ μάλιστα μετείων, ὡς ἔφης, ἀπέρχῃ. Κυ. ἀπόκεινα δή μοι πρός τινα οὐ χαλεπὴν ἐρώτησιν. Ζεύς. μικρὰ γε ὡς ἀληθῶς ἢ οὐχὶ, καὶ πρόχαρον, ὥστε ἐρώτα, ὁπόσα ἂν ἐθέλῃς. Κυ. ἰδοὺ τοῦτο, ὦ Ζεῦ· ἀνίγνως γὰρ δήπουθεν καὶ σὺ τὰ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ποιήματα. ἀπόκριναί μοι, εἰ ἀληθῆ

IGo verò te, Iupiter, taliũ rerum gratia nunquam molestius conturbabo, extructas diuitias, aut multum auri pondus, aut imperij dignitatem à te postulans: quæ quidem vulgò non parùm multis maximè in votis sunt, tibi verò largitu haudquaquam facilia. Itaque permulta eiusmodi illis soliciè expetentibus, surdis auribus video te negligere. Cæterùm vnum illud facillimum à te mihi velim contingere. IVPIT. Quid hoc verò rei est, Cynisce? neque enim indigentia diutiùs discruciaberis: maximè si rerum mediocrium, vt ais, inopia conflictaris. CYNIS. Responde mihi ad quæstionem quandam non difficilem. IVPIT. Exiguum profectò votum, & præstatu facile. Proinde quære quæcunque fert animus. CYNIS. Vide Iupiter: etenim verisimile est & tibi videlicet Homeri atque Hesiodi lecta esse poëmata. Dic ergo mihi, num

θῆ ὄντι, ἅπερὶ τῆς ἁμαρμένης, καὶ τῶν μοιρῶν ἐκεῖνοι ἐρραψῳδήκασιν, ἄφυκτα εἶναι, ὑπὸ ἃν αὗται ἐπινήσωσι γιγνομένῳ ἑκάστῳ. Ζεύς. καὶ πάνυ ἀληθῆ ταῦτα. οὐδὲν γὰρ ὄντι ὅ, τι μὴ αἱ μοῖραι διατάττουσιν, ἀπὸ πάντα, ὁπόσα γίγνεται, ἐπὶ τούτων ἀπαύκτῳ συριγόμεναι, αὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον ἐπινικλωσμένου ἔχει τοῦ ἀπόβασιν, καὶ οὐ θέμις ἄπως γενέσθαι. Κυ. ἀκούω, ὁπόταν ὁ αὐτὸς Ὅμηρος ἐν ἑτέρῳ μέρει ποιήσεως λέγῃ, Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσὶ φίκηαι, καὶ τὰ τοιαῦτα, μὴ ῥᾳδίαν ἡμᾶς φάσθαι τότε αὐτόν; Ζεύς. καὶ μάλα· οὐδὲν γὰρ οὕτω γένοιτ' ἄν, ἐξω τὲ νόμε τῶν μοιρῶν, οὐδὲ ὑπὲρ τὸ λῖνον. οἱ ποιηταί δι, ὁπόταν μὲν ἐν τῇ Μοσῶν διατριβόμενοι ᾄδωσιν, ἀληθῆ ταῦτά ὄντι. ὁπόταν δὲ ἀφῶσιν αὐτὸς σφᾶς, καὶ ἐαυτοὺς ποιῶσι, τότε

vera credenda sunt ista quæ de Fato & Parcis illi consancinatis cecinerunt versiculis: & an nullo modo ea vitari queant, quæcunq; illæ cuique nascentium fatali decreto adneuerint. IVP. *Et valde quidem vera sunt ista. Etenim in rebus humanis nihil est quod Parcarum dispensatione & consilio nõ ordinetur: verùm omnia quæcunque fiunt, dum sub illarum colo circumferuntur, statim ab initio vnumquodq; illorum certum & infallibilem sortitur euentum, nec fas est aliter fieri.* CYN. *Proinde quoties Homerus alia in parte suæ poëseos dixerit:*

Iafera ne Parcis inuitis regna subintret,

ac id genus alia, nugari videlicet tunc illum dicemus? IVP. *Et maximè: nihil enim extra Parcarum legem fieri credendum est, atque adeò* [a] *præter linum. Cæterùm Poëtæ quæcunque ex Musis suggesta cecinerint, illa vera habenda sunt. Porrò quoties à Deabus deseruntur, ac per se aliquid literis ac memoriæ*

τότε δὲ καὶ σφάλλονται, καὶ ἐναντία τοῖς πρότερον διεξέρχονται. καὶ συγγνώμη. ἐ ἄνθρωποι ὄντες, ἀγνοοῦσι τὴν ἀλήθειαν, ἀπειθοῦντος ἐκείνου, ὅ τι καὶ παρὸν ἐρρᾳθυμεῖ δι' αὐτῶν. Κυ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔτω φίλον μοι. ἔτι δέ μοι ἐκεῖνό μοι ἀπόκρινον, ὑπὲρ τῶν Μοιρῶν ἐστι, Κλωθὼ, Λαχέσις, οἶμαι, καὶ Ἄτροπος; Ζεύς. πάνυ μὲν οὖν. Κυ. ἡ εἱμαρμένη τοίνυν καὶ ἡ τύχη (πολυθρύλλητοι γὰρ καὶ αὗται) τίνων ἐστίν; ἢ τί ἑκάτερα, πότερον τὰ ἴδια τῶν μοιρῶν, ἢ τί μεῖζον ἐκείνων; ἀκέω γὰρ ἁπάντων λεγόντων, μηδὲν εἶναι τύχης καὶ εἱμαρμένης δυνατώτερον. Ζεύς. οὐ θέμις, ἅπαντά σε εἰδέναι, ὦ Κυνίσκε· τίνος δ' οὖν ἕνεκα ἠρώτησας ποτὲ περὶ τῶν μοιρῶν; Κυ. ἵν' πρότερόν μοι, ὦ Ζεῦ, Λακέδαιμόνιος ἔπῃς, ἐ καὶ ὑμῶν

moriæ prodiũ protulerint, tunc à vero tota via aberrant, neque non cum prioribus pugnantia atque contraria commemorant. Et ignoscendum quidem facinus, si, cùm homines, sint veritatem ignorent, præsertim illi digresso numine, quod præsens per illos canere solebat. CYNIS. Atqui hoc sanè ita se habere dicemus. Ad hæc verò & illud mihi responde: Nónne tres sunt Parcæ, nempe Clotho, Lachesis, & Atropos? IVPIT. Rectè putas. CYN. Fatum ergo & fortuna, cùm & ipsæ Deæ sint, multùm vulgò celebratæ, cuiusmodi sunt, aut quænam vnicuique illarum est potentia? Annon æqualem cum Parcis sortem obtinent, aut maiore quàm illæ in rebus humanis gubernandis potẽtia prædítæ sunt? Pasim enim omnes affirmantes audio, Fortuna & Fato nihil vspiam esse potentius. IVPIT. Haud fas est omnia tibi comperta esse, ô Cynisce. Cuius ergo gratia hæc de Parcis me interrogâsti? CYN. Si priùs mihi, Iupiter, & illud expositus

ὑμῶν αὗται ἀρχῆσι, καὶ ἀνάγκη ὑμῖν, ἠρῶσθαι ἀφ' τοῦ λίνου αὐτῶν. Ζεὺς ἀνάγκη, ὦ Κυνίσκε. τί δ' οὖν ἐμεθίασας; Κυ. ἀνεμνήσθην ἐκείνων τῶν Ὁμήρου ἐπῶν, ἐν οἷς πεποίηται αὐτῷ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν θεῶν ἀγορεύοντι, ὁπότε ἐπέλθοι αὐτοῖς, ὡς ἀφ' σειρᾶς τινος χρυσῆς ἀναρτησάμενον τὰ πάντα. ἔφης γὰρ αὐτὸς, τάχ' μὲν σειρὰν λαβήσεσθαι ἐξ οὐρανοῦ, τοὺς θεοὺς δὲ ἅπαντας, ἐβούλοιτο, ἐκπρεμάσαι μιχθῆναι, κατασπᾶν βιάζεσθαι, οὐ μὲν κατασπάσειν γε, σὺ δ' ὁπόταν ἐθελήσῃς, ῥᾳδίως ἅπαντας. Αὐτὴ δ' ἐγὼ γάρ ἐρύσασα, αὐτῇ τε θαλάσσῃ τότε μὲν ἔδοξα θαυμαστῶς ἐλόκας μοι τάχ' βίαν, καὶ ὑπερφέρειν μετασχὼν ἀνέφορα τῶν, νῦν δ' αὖ λόγῳ σε κἄδην ὁρῶ μετ' σειρᾶς, καὶ τ' ἀπηλῶν, ἀφ' λιπαρῷ νήματι ὡς φῆς, ἐρυμάμενον. δοκεῖ δ' ἔμοιγε δίκαιόν εἶναι ἡμᾶς Κλωθῶ

ris, num & in vos illæ imperium obtinent, & necessum sit ex illarum b lino vos pendere. IVP. Necessariũ omnino, ô Cynisce. quid ergo risisti? CYN. Commodũm Homeri illi versiculi in mentem mihi venerunt, quibus te in Deorum concilio concionantem introduxit, & dignanter comminantem te catena quadam aurea omnia sursum subducturum. Etenim dixeras, catenã cœlitùs te demissurum, ac tunc si velint omnes Dij ex illa pendentes, quamuis certatim summo studio te conarentur detrahere, nullo tamen modo te loco essent moturi. Te verò, si lubitum foret, nullo negocio vniuersos vnà cum terra & vasto gurgite ponti velle subducere. Tunc equidem inusitato & admirando membrorum robore pollere mihi videbare: ac mirificè inhorrescebam animo, audiendo versiculos. Nunc autem te ipsum video vnà cum catenea & verbis tuis minacissimis, à tenui filo, vt ais, pendentem. Videtur itaque mihi multò iustius Clotho

θεῶν μεγαλαυχεῖσθαι, ὡς καὶ αὐτόν σε ἀνάσπαστον θεωρῶ ἐκ τοῦ ἀγάκτος, καθάπερ οἱ ἀπὸ τῶν καλάμου τὰ ἰχθύδια. Ζεύς. οὐκ οἶδ' ὅ, τι σοι τωυτὶ βούλεται τὰ ἐρωτήματα. Κυ. ἐκεῖνο, ὦ Ζεῦ, μὴ πρὸς τῶν μοιρῶν, καὶ τῆς ἀμαρμένης, μὴ τραχέως, μηδὲ πρὸς ὀργὴν ἀκούσῃς μου, τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας λέγοντος. εἰ γὰρ οὕτω ἔχει ταῦτα, καὶ πολυτίμητοι μοῖραι κρατοῦσι, καὶ ἀδίκημα ἂν ὑπ' ἀδίκου ἔτι ἄπαξ γένοιτο τῶν ἅπαξ δοξάντων αὐτάς, τινὸς ἕνεκα ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι θύομεν, ἑκατόμβας προσάγομεν, εὐχόμενοι γνήσθαι ἡμῖν παρ' ὑμῶν τὰ ἀγαθά; οὐ γὰρ ὁρῶ ὅ, τι ἂν ἀρπάσαιμεν ἐπιμελείας ταύτης, εἰ μήτι τῶν φαύλων ἀπροσπαστὶ ὑμῖν ἐκ τῶν εὐχῶν, μήτι ἀγαθὸν τινος θεοσδότου ἐπιτυχεῖν. Ζεύς. οἶδα,

tho arroganter gloriari posſit, quòd & teipſum in ſublime tractatum, & ex colo pendulam videat, quemadmodum piſcatores ex calamo ſubductos contuentur piſciculos. IVPIT. Haud compertum habeo, quid iſtæ tuæ ſibi velint quæſtiunculæ. CYN. Illud nimirum Iupiter: & per Parcas ac Fatum te obſecro, ne acerbè atque grauiter accipere velis, ſi veritatem ore liberiore protulero. Si enim iſta, vt tu dicis, ita ſe habent, & Parcæ omnium rerum poteſtatem & gubernationem obtinent, & nihil à quoquam eorum quod illis decretum eſt, immutari poteſt: cuius ergo gratia vobis nos homines ſacrificamus? quamobrem hecatombas vobis ad aras adducimus, votis expetentes bona nobis veſtra largitione contingere? Neque enim video quem fructum ex tanta cura, & ſacrificandi ſtudio capimus, ſi neque malorum auerſiones ipſis precibus inuenire poſſumus, neque aliud bonum diuinitùs datum conſequimur. IVPIT. Noui vn-

ἆλα, ὅθεν ἐκεῖ τὰ κομψὰ ταῦτα ἐρωτήματά ἐστι, πρὸς τῶν λαταράτων ἐκείνων, οἳ μηδὲ πόνου ἡμᾶς τῶν ἀνθρώπων φασὶν ἐκείνοι γοῦν τὰ τοιαῦτα ἐρωτῶσιν ὑπ' ἀσεβείας, ἀπορίπτουσθαι καὶ ὑπ' ἄλλους θύειν καὶ εὔχεσθαι, ὡς ἀκαίρων ὄντων ἡμᾶς γὰρ ἔστιν ἐπιμελεῖσθαι τῶν παρ' ὑμῖν, οὔθ' ὅλως τι λαύσασθαι πρὸς τὰ ἐν τῇ γῇ πράγματα. πολὺ δὲ χαιρίσουσί γε, τὰ τοιαῦτα διεξιόντων. ΚΥ. οὐ μὰ τὴν Κλωθοῦς ἄτρακτον, ὦ Ζεῦ, οὐχ ὑπ' ἐκείνων ἀναπεισθείς, ταῦτά σε ἠρώτηκα· ὁ δὲ λόγος αὐτὸς, ὑπὲρ οἷ' ὅπως ἀπὲρ πεῖσαι ὑμῖν, ἐς τοῦτο ἀπέβη, ὥστε πλεῖστας εἶναι τὰς θυσίας φησίν. αὖθις δ', ἐὰν δοκῇ σοὶ βραχίων ἐρώμαι σε· σὺ δὲ μὴ ὀκνήσῃς ἀποκρίνασθαι, καὶ ὅπως ἀσφαλέστερον ἀποκρινῇ, Ζεύς. ἐρώτα, εἴ σοι σχολὴ τὰ τοιαῦτα λῆρεῖν.

de tibi istiæ suppetant argutiæ, & immodestæ interrogatiunculæ, nempe ab execrandis & maledictis istis Sophistis, qui nulla prouidentia res humanas administrari garriunt. Itaque illi eiusmodi crebris quæstionibus impietatis ductu perquirunt in hoc, vt à sacrificando & votis nuncupandis auertant homines, tanquam vulgare quiddam esset. Nobis tamen earum quæ apud vos aguntur rerum, nullam curam esse, neque quicquam omnino posse in his quæ in terris sunt negocijs, impudenter mentiuntur. Verum enimuerò nequaquam talibus disputationibus implicati gaudebunt. CYN. Non per colum Parcarum, ô Iuppiter, ab illis persuasus hæc interrogaui. Disputatio verò nostra nescio quo modo eo progressa, in hoc ipsum incidit, ac superuacanea hominum sacrificia esse confirmat. Rursus verò, si videtur, paucis te interrogabo. tu porrò ne graueris, precor & quæsita respondere: & vide vt maximè prouidenter respondeas. IVP. Roga, si tibi ocium est talia nugandi,

ῥᾴων. Κυ. πάντα φὴς ἐκ τῶν μοιρῶν γίγνεσθαι; Ζεύς. φημί γε. Κυ. ὑμῖν δὲ δοκεῖ δοῦλον, ἀποφῆναι ταῦτα καὶ ἀναπλάσθαι; Ζεῦς. ὀλαμῶς. Κυ. βούλει οὖν, ἐπαγάγω καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, ἢ δῆλον, ὡς οὐ μὰ ἔτι αὐτό; Ζεύς. δῆλον μέν. οἱ δὲ γε θύοντες τῆς χρείας ἕνεκα θύουσιν, ἀντίδοσιν δέ τινα ποιούμενοι, ὡς ὥσπερ ὠνούμενοι τὰ ἀγαθὰ παρ' ἡμῶν, ἢ τιμῶντες ἁπλῶς τὸ βέλτιον. Κυ. ἱκανὸν καὶ τοῦτο, εἰ καὶ σὺ φὴς ἐπὶ μηδενὶ χρησίμῳ γίγνεσθαι τὰς θυσίας, χρυσότητι δέ τινι τῶν ἀνθρώπων, τιμώντων τὸ βέλτιον. καίτοι εἴ τις τῶν σοφιστῶν ἐκείνων παρείη, ἤρετο ἄν σε, καθ' ὅτι βελτίους φὴς τοὺς θεοὺς, καὶ ταῦτα, ὁμοδούλους τῶν ἀνθρώπων ὄντας, καὶ ὑπὸ ταῖς αὐταῖς δεσποίναις, ταῖς μοίραις ταπεινοῦντας. ὀγὰρ ἀποχρήσει αὐτοῖς τὸ ἀνανάττες

nugandi. CYN. *Aisne omnia Parcarum nutu & decreto agi & fieri?* IVP. *Aio sanè.* CYN. *Vobis verò relictam esse facultatem commutandi & reglomerandi?* IVP. *Nullo modo.* CYN. *Vis ergo, vt quod sequitur, inducam, siue clarum ac planum illud dixero, seu secus?* IVP. *Clarum vtique est. Nam qui Dijs sacra faciunt, nulla necessitate adducti sacrificant, sed alternæ retributioni seruiunt, perinde ac si bona à nobis mercarentur, aut alioqui honesto dediti colunt quod viderint esse præstantius.* CYN. *Et hoc abundè satis esse ducis, potissimùm cùm affirmes nullius vtilitatis respectu fieri sacrificia, verùm bonitate quadam hominum præstantiora colentium. At siquis ex Sophistis illis præstò esset, hauddubiè ex te quæreret, quo nomine Deos hominibus potiores esse pronunciares, præsertim conseruos hominum existentes, eidémque Parcarum imperio, quæ rerum sunt dominæ, subiectos. Neque enim, nisi me fallit opinio,*

τυς ἔναι, ὡς δὶ αὐτὸ ἀμείνους δοκεῖν ἐπὶ τῦτό γε μακρῷ χεῖρόν ἐστιν, εἴγε τὸς μὴ, ἃ μηδὲν ἄμο, θανατός γε ἐς ἐλευθρίαν ἀφείλιο. ὑμῖν δ' ἐς ἄπαρον ἐκπίπλα τὸ πρᾶγμα, καὶ εἰδὶ ὁ δολέα γίγνεται, ἐκὸ μακρῷ ὠλίγῳ σρεφομένη. Ζεῦς, ἀλλ', ὦ Κυνίσκε, τὸ ἀΐδιον τῦτο, καὶ ἄπειρον, ὑδοκμον ὑμῖν ὅτι, καὶ ἐν ἅπασιν ἀγαθοῖς ὑμᾶς βιῦμεν. Κυ. ἀλλ' ἅπαντων, ὦ Ζεῦ, ἀλλὰ διώσεται καὶ παρ' ὑμῖν τὸ πρᾶγμα, καὶ πολλὴ παραχὴ ἐνίσι. σὺ μὲν γὲ ὐδοκίμως, βασιλεὺς γὲ, καὶ διώσασα ἀνασσᾶν τῷ γαῦ, καὶ τῷ θαλάτλαν, ὥσπερ ἐμονιὰν λαβὰς· ὁ δ' Ἥφαιςος, χωλός ὅτι, βαύσος τις, καὶ πυρίτης τῷ τίχνῳ, ὁ Προμηθεὺς δὲ, καὶ ἀνθρωπολογίσθη ποτέ. τὸν γὲ πατέρα σε

opinio, illi respondebis, Deorum sortem hoc esse potiorem habendam, quòd immortales sint. Nam hoc ipso nomine infeliciores dicendi sunt. Homines enim & si aliud nihil, certè mors in libertatem vendicat: cæterùm vobis in immensum huius rei incommoditas protenditur, perpetuæ seruituti mancipatis, quæ vario multiplicíq; tractu sub limo subinde circumuoluitur. IVPIT. Atqui, ô Cynisce, hæc perpetuitas, & immensa temporum series, nostra est felicitas: ac vita omnibus bonis affluentem agimus. CYN. Non omnes pari felicitate fruimini, ô Iupiter: verùm apud vos quoque præfinita est quædam dispar rerum fruitio, multis coniuncta perturbationibus. Tu quidem feliciter & beatè agis per omnia, cùm Deorum summus imperator sies, posíns; & terram & mare subducere quasi funè dimisso: cæterùm Vulcanus claudus est, vnus ex mechanicis camino & igne artem fabrilem exercens: Prometheus verò quondam etiam in crucem actus est. Quid autem patrem

tuum

ἐστί ἄρ' λέγοιμι, πεδήτων ἔτι ἐν τῷ Ταρτάρῳ ὄντας καὶ ὑπὸ ζόφῳ δὲ φασιν ὑμᾶς, καὶ τιμωρήσεσθαι, καὶ δουλεύειν ἐνίοτε παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ ἀμύλην, τὸν σὸν ἀδελφὸν παρὰ τῷ Λαομέδοντι, καὶ παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ, τὸν Ἀπόλλω. ταῦτα δὲ μοι οὐ πάνυ ὑγιὰ μονὰ εἶναι δοκεῖ, ἂν τοίνασιν ὑμῶν οἱ μὲν τινὲς, εὐτυχεῖς τε καὶ ὄμοιροι εἶναι, οἱ δὲ ἔμπαλιν τῷ γε λέγειν ὅτι καὶ λησώσεθε, ὥσπερ ἡμᾶς, καὶ σεισυλᾶσθε τὰ τῶν ἱροσύλων, καὶ ἐκ πλουσιωτάτων πενέσθαι ἐν ἀκαρεῖ χρόνου γίγνεσθε· πολλοὶ δὲ καὶ λατιχωνόθηβαν ἤδη, χρυσοῖ ἢ ἀργυροῖ ὄντες, οἷς τὸ εἱμαρτὸ ἐληλάθει. Ζεὺς ὁρᾷς; ταῦτ' ἤδη ὑβρισικὰ, ὦ Κυνισκιφὲς, καὶ δι τάχα μεταμελήσει ποτὲ αὐτῶν

tuum commemorem, quem etiamnum vinculis constrictum tartareis sub umbris agere constat? Quinetiam nefandis amoribus vos capi perhibent, ac vulneribus indignè violari: præterea aliquando seruili conditione hominibus esse deiectos, quemadmodũ fratrem tuum Laomedonti dicto audientem fuisse, Apollinem verò apud [c] Admetum egisse in seruitio inficiari non potes. Hæc quum ita sint, non videtur mihi solida esse & sincera vestra felicitas: sed sunt quidem vestrũm nonnulli felices & egregiè beati, sunt rursus qui non item. Mitto enim vt latrocinio non secus atque nos dispoliemini, neque non à sacrilegis compilemini, atq; ex ditissimis ad extremam rerum angustiam in puncto temporis redigamini. Non pauci verò ex vobis etiam conflati sunt, aurei aut argentei existentes, quibus videlicet hoc fataliter decretum fuerat. IVP. Vide, vt verba contumeliæ plena in nos euomas, Cynisce: ac se fortasse illorum aliquando pœnitebit, intemperantis linguæ pœnas sufferentem.

CYN.

τῶν. Κυ. φάλε, ὦ Ζεῦ, τῶν ἀπειλῶν, ἀλλὰς ἀλλά μι πασύμφορον, ὅ τι μὴ κατὰ τὴ μοίρα πᾶ σοῦ ἴδοξεν. ἐπεὶ σὺ αὐτὰς ἐκείνας ὁρῶ τὰς ἱεροσύλας λοιδορουμένας, ἀλλ' οἵ γε πλεῖστοι διαφεύγουσιν ὑμᾶς· οὐ γὰρ εἰμαρτὸ, οἶμαι, ἁλῶναι αὐτούς. Ζεύς. οὐκ ἔλεγον, ὡς ἄρ' ἐκείνων τις εἶ, τῶν ἀναιρουμένων τὴν πρόνοιαν τῷ λόγῳ; Κυ. πάνυ, ὦ Ζεῦ, δίδιας αὐτὰς, ἐπεὶ οἶδ' ὅτι ἕνεκα. πάντα γοῦν, ὁπόσ' ἂν ἔπω, οἴει ἐκείνων παιδεύματα εἶναι· ἐγὼ δὲ παρὰ τίνος ἂν ἄλλου τἀληθὲς, ὃ παρὰ σοῦ μάθοιμι; κἄδεως δ' ἂν καὶ τοῦτό σοι προίμην, τίς ἡ πρόνοια ὑμῖν αὕτη ἐστὶ, μοῖρα τις, ἢ καὶ ὑπὲρ ταύτας θεὸς, ὥσπερ ἀρχὸς καὶ αὐτῶν ἐκείνη; Ζεύς. ἤδη σοι καὶ πρότερον ἔφλω, οὐ θεμιτὸν εἶναι, πάντα σε εἰδέναι. σὺ δ' ἔν τι ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσας φύσ-

CYN. *Tolle minas, ô Iupiter. certò enim persuasum habeo, nihil me mali passurum, quod ante te mihi Parca sufferendum non destinauerit: quoniam neque illos ipsos sacrilegos supplicio per te affectos video, sed plurimi manus vestras indemnes effugiunt. Opinor verò in fatis non esse vt capti scelerum pœnas expendant.* IVP. *Nonne dicebam aliquem esse illorum qui disputationibus suis deorũ prouidentiam tollerent?* CYN. *Nimiùm pertimescis illos, Iupiter, nec scire possum cuius gratia. Proinde omnia quæcunq; dixero, illorum doctrinam esse existimas. Ego verò ab alio quouis potiùs quàm à te veritatem perueſtigarẽ. Cæterùm & hoc perlibenter ex te quærerem, quænam ipsa vobis esset Prouidentia: nunquid vna ex Parcarum numerò, an Deo quæpiam his longè potentior, tanquam illarum regina?* IVPIT. *Iam & antè tibi dictum est, nullo modo fas esse te harum rerum nihil non nosse. Tu verò sub initium cùm dixisses te vnum quiddam quæsiturum, nullum*

ἐς, οὐ πάνυ πρός με διαῦτα ἁπλολογήμῳ. καὶ ὁρῶ, ὅτι δὶ τὸ ἀκριβολογεῖσθαι δεῖ λόγου, ἐπιδεῖξαι σὺ μὲν ἡμᾶς προνοουμένους τῶν ἀνθρωπίνων. Κυ. ὅπερ ἐμοὶ τοῦτο, ἀλλὰ σὺ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφησθα, τὰς μοίρας εἶναι τὰς πάντα ἐπιτελούσας· εἰ μὴ μεταμέλει σοι ἐκείνων, καὶ μετατίθεσαι αὖθις τὰ ἀρημμένα, καὶ ἀμφισβητεῖτε τῆς ἐπιμελείας, παρασάμενοι τὸν ἁμαρμένην. Ζεύς. οὐδαμῶς, ἀλλ' ἡ μοῖρα δὶ ἡμῶν ἕκαστα ἐπιτελεῖ. Κυ. μανθάνω, ὑπηρέται καὶ διάκονοί τινες τῶν μοιρῶν εἶναι φατέ. πολὺ ἀρα καὶ ὅτως ἐκεῖναι ἂν εἶεν αἱ προνοοῦσαι. ὑμεῖς δὲ, ὥσπερ σκεύη τινὰ καὶ ὑπηρεσία ἐστὶ αὐτῶν. Ζεύς. πῶς λέγεις; Κυ. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τὸ σκέπαρνον ὦ τέκτονι καὶ τὸ τρύπανον σπουδὴ μέν τι πρὸς τὸν τέκτονα, ὀλίγα δὲ ἂν

nullum finem facis apud me de rebus eiusmodi friuolis, ac scitu parùm necessarijs nugandi. Et iam quidem disputationis tuæ summam, quò tendat, perspicio, nempe vt planum facias in rebus humanis nihil fieri nostra prouidentia. CYN. Non meum hoc quidem est, sed tu paulò ante constante affirmâsti Parcas esse, quarum dispensatione gubernarentur & efficerentur omnia nisi iam horum verborum te pœniteat, ac quædicta sunt, reuocanda putes, propulsóq; fato de habenda cura deliberâris. IVPIT. Nequaquam, sed Parca nostra ope effecta reddit singula. CYN. Intelligo, ergo Parcarum famulos atque ministros vos esse perhibetis. Verùm & sic illæ sunt, quas cuncta prouidere certum esse: vos autem non secus atque fabrilia quædam illarum instrumenta habendi estis. IVPIT. Qua ratione istuc dicis? CYNIS. Ea nempe, quemadmodum & ascia fabro lignario, terebrum cooperando nonnihil affert ad artem perfi

ἂν ἄποι, ὡς τἄλλα τεκτήνης ἐσίν· ἀλλ' ἡ ναῦς ἔργον τὸ σκεπάρνου, ἢ τὸ πυρφόρου, ἀλλὰ τοῦ ναυπηγοῦ. οὕτως ἀνάλογον, ἢ μὴν ναυπηγουμένη ἕκαστα ἁρμαρμένη ἐσίν· ὑμεῖς δὲ ἆρα πρῶνα καὶ σκέπαρνα ἐστὲ τῶν μοιρῶν. ἢ ὡς ἔοικεν, οἱ ἄνθρωποι ἄλλον μὲν ἁρμόττειν βύσσον, καὶ παρ' ἐκείνης αἰτεῖν τἀγαθὰ, οἱ δ' ἐφ' ὑμᾶς ἴασι, πρὸς δόλοις καὶ τιμῶσι γεραίρουσιν. οἱ δ' ὅλως τῷ ἁμαρτάνειν τιμῶντι δῶρ, ἐς ἄλλον αὐτὸ ἔπραττον· οὐ γὰρ οἶμαι ἄλλως τε ἔνεστι δῶρα αὐτοῖς εἶναι τῶν μοίρων, ἀπαξάπασι μὴ παρὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς δοξάντων περὶ ἑκάστου. ἢ γοῦν Ἀτροπος ἂν ἐκ ἀνάσχοιτο ἄν, εἴ τις ἐς τἀναντίον πρῖναι τὸν ἄτρακτον, ἀναλύων δ' Κλωθὸς τὸ ἔργον. Ζεύς. σὺ δὲ ἤδη, ὦ Κυνίσκε, δοκεῖς τὰς μοίρας τιμᾶσθαι πρὸς τῶν ἀνθρώπων ἀξιοῖς, ἀπ'

perficiēdam adminiculi. Nēmo tamen, qui quidem compos sit rationis, dixerit hæc ipsa esse artificem: neque nauis asciæ aut terebri opus dicenda est, sed eius qui nauem fabricauit. Non dispari ratione singula fabricans fatum putandum est: cæterùm vos sororum fatalium asciæ & terebra estis tantummodò. Et, quemadmodum non iniquum videtur, hominem multò iustius Fato sacra facere debebant, ac ab illo bonorum largitionem postulare: cùm illi interim ad vos cursitent, prece ac muneribus deuenerantes. At neque si fatum sacrificijs & votis colerent, recte mihi facere viderentur. Neque enim opinor vllo modo fieri posse, vt Parcis quoque hoc immutare liceat, neq; non aliquid eorum subuertere, quæ initiò illarum decreto immobili de singulis irreuocabiliter statuta sunt. Proinde nequaquam æquo animo sufferet Atropos, si quis in contrarium stamen colo torserit, laborem Clothus dissoluem. IVP. Tu iam, Cynisce, neque Parcas quidem ipsas ab hominibus colendas esse

ἀπ' ἴοικας ἅπαντα συγχεῖν πεφαρεῖσθαι. ἡμᾶς δ', ἐπὶ μηδενὸς ἄλλου ἴσως, τάχ' ἂν μᾶλλον τοῦτο θαρρεῖν, καὶ πεπιστεῦσθαι ἕκαστα τῶν ὑπὸ τῆς μοίρας κεκηρυγμένων, δικαίας τιμοίμεθα ἄν. ΚΥ. τὸ μὲν ὅλον ἄχρηστον, ὦ Ζεῦ, πεπιστεῦσθαι τὰ μέλλοντα, οἷς γε τὸ φυλάξασθαι αὐτὰ, παντελῶς ἀδιώατον· εἰ μὴ παρὰ τοῦτο φῂς, ὡς πεπαθὼν, ὡς ὑπ' ἀχμῆς σιδήρας τεθνήξεται λιώατ' ἂν ἐκφυγεῖν τὸν θάνατον, καθάρξας ἑαυτόν. ἀπ' ἀδιώατον· ἐξάγει γὰρ αὐτὸν ἡ μοῖρα καὶ γιτάξουτα, καὶ παραδώσει τῇ ἀχμῇ. ἡ δ' Ἄδραστος, ἐπὶ τὸν σιὸν ἀφεὶς τὸν λόγχιον, ἐκεῖνος μὲν ἁμαρτήσεται, φονώσει δὲ τὸν Κροίσου παῖδα, ὡς ἂν αὐτὸν ἰσχυρᾷ πεσάγματος τοῦ μοιρῶν φερομένου τοῦ ἀκοντίου ἐπὶ τὸν ναΐσκον. τὸ μὲν γὰρ Λαΐου ἡμιτόμον, τὸ μὴ σπέρμα τέκνων ἄλλο πα, ἀλαμόνων βίᾳ. εἰ γὰρ τέκνωσεν, φησί, παῖδα, ἀποκτενεῖ σε

esse contendis sed videre mihi omnia non illibenter velle confundere. Nos verò, vt maximè aliam ob causam nullam, certè ob diuinationem & oracula, neque non eorum prædictionem, quæ singula de quouis rato consilio decreta sunt, iure optimo colimur. CYN. In summa, nihil vtilitatis affert, ô Iupiter, eorum præscientia, quibus ea obseruatione deuitare nullo modo concessum est: nisi in hoc dicas, vt is qui certus sit, hasta ferrea se moriturum, mortem queat effugere, ipsa videlicet in cistam concluſa. Atqui fieri non potest. siquidem educet illum Parca ad venandum, & hastæ obijciet. Ac [d] Adraſtus emiſſa in suem cuſpide, ab illa quidem aberrabit: porrò Cræsi filium perempturus est, quasi violento quopiam Parcarũ decreto feratur in iuuenẽ. Sed neque illud quod [e] Laio datum est, risu caret, nempe illud: Caue sis dijs nolentibus prolem feras, ait enim: Nam sobole suscepta, occidet te filius.

rrrr Etenim

σὺς φύς. περιττὴ γὰρ, οἶμαι, ἡ παραίνησις πρὸς τὰ μάλιστα οὕτως γινησόμενα. τοιγάρτοι μετὰ τὸν χρησμὸν, καὶ ἔσφαγεν, καὶ ὁ φὺς ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὥστε οὐχ ὁρῶ ἀνθ' ὅτου ἀπαιτεῖτε τὸν μισθὸν ἐπὶ τῇ μαντικῇ· ἐῶ γὰρ λέγειν, ὡς λοξὰ, καὶ ἐπαμφοτερίζοντα τοῖς πολλοῖς χρᾶν ἁπάντων ἐστὶν ἀφροντιστότατον ὁ τὸν Ἀλυατ-τάδας, πλὴν αὐτῷ ἀρχὴν μάχαι λύσει, ἢ πλὴν τοῦ Κύρου· ἄμφω γὰρ ἁμάρτοι ὁ χρησμός. Ζεύς. ἰὼ τις, ὦ Κυνίσκε, ὦ Ἀπόλλων ὀργῆς αἰτίαν μάχαι τῷ Κροίσου, διότι ἐπεραίου ἐκεῖνον αὐτοῦ ἄρνεα λέβητι, ἡνίκα χελώνης ἐς τὸ αὐτὸ ἕψων. Κυ. ἐγὼ μὲν μηδὲ ὀργίζεσθαι θεὸν ὄντα. πολὺ γὰρ τὸ ἐξαπατηθῆναι ὦ Λυδῷ ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ, εἰ πίστευτο, οἶμαι, καὶ ἄλως, τὸ μὲν σαφῶς ἀκοῦσαι τὰ μέλλοντα,

Etenim superuacaneam atque adeò infrugiferam opinor esse admonitionem earum rerum quæ non possunt non fieri. Quippe post acceptum oraculum, & prolem suscepit, ac deinceps à filio peremptus est. Quare non video quamobrem & mercedem exigatis propter vaticinium. Vt interim silentio præteream, quòd obliqua & ambigua, & quæ in vtramque partem referri possunt, non paucis respondere soleatis, non admodum clarè explicantes, num ille traiecto f Hale suum ipsius imperium euersurus esset, an Cyri. vtrumque enim potest oraculum. IVPIT. *Erat, ô Cynisce, Apollini quædam aduersus Crœsum causa simultatis & iracundiæ, propterea quòd illum pertentauerat, carnes ouillas*

ac testudinem vnà elixando. conueniens atque adeò æquum & bonum fuerat, vt cùm deus esset, ab omni iracundia foret alienissimus. Verùm, vt mea fert opinio, fortasse ita in Fatis fuit, vt Lydus ille oraculo deciperetur, ac iam olim ne perspicua futura

λύτα, ἢ ἑιμαρμένη ἐπίκλωστον. ὥστε καὶ ἡ μαντικὴ ὑμῶν, ἐκείνης μέρος ἐστὶν. Ζῶς. ἡμῖν δ' οὐδὲν ἀρκεῖ ἡς, ἅμα μάτην ἐροίσομεν, οὔτε προνοίαν τινὰ ἐσφρόμενοι ἃς τὰ πράγματα, ἔτι τῶν θυσιῶν ἄξιοι, καθάπερ πρύτανα ὡς ἀληθῶς, ἢ σκίπαρνα. καί μοι λοιπὸν ἐκέτως μὴ καταφρονεῖν, ὅτι κραυνὸν, ὡς ὄρνις, διηνυκλημένον, ἀνέχομαί σε ζόσα τὰ καθ' ἡμῶν διεξιόντα. Κυ. βάκε, ὦ Ζεῦ, εἴ μοι κραυνῷ πληγεῖσα ἔμαρτο, καί σε οὐδὲν αἰτιάσομαι ἐπὶ πληγῇ, ἅμα τῶν Κλωθῶ, τῶν σὴν σὲ τιμωρουμένην. οὐδὲ γὰρ τὸν κεραυνὸν αὐτὸν φαίην ἂν αἴτιόν μοι γενέσθαι τοῦ πράγματος. πλὴν ἐκεῖνό γε ὑμᾶς ἐρήσομαι, καὶ σὲ, καὶ τῶν ἑμαρμένην· σὺ δέ μοι τὸ ὑπὲρ ἐκείνης ἀπόκρινον. ἀνέμνησας γάρ με, ἀπολλύσας, τί δὲ

tura inaudiret, illius ſtamini Parca adneuerat. Vnde liquet vaticinium quoq; veſtrum, illius maximam eſſe partem. IVPIT. *Nobis verò nihil facis reliquum, ſed (vt video) nequicquam deũ ſumus, qui neque prouidentia aliqua res humanas diſpenſare ſoleamus, neque ſacrificijs digni eſſe videamur, ſed reuera aſciarum terebrorúmque inſtar ſumus. Ac ſanè videris me iure optimò ad hunc modum ſuperbè contemnere, quòd cũm & fulmine armatus ſim, ſuſtineam te impunè talia aduerſus nos contumelioſè differentem.*

CYN. *Feri, ô Iupiter, ſi mihi fatale eſt fulmine percuſſum interire: neque te ob ictum quicquam in ius vocabo, ſed potiùs ipſam Clotho, per te vulnus mihi inſtantem. Neque fulmen quidem ipſum accuſabo, quaſi tam infelicis ruinæ cauſa mihi extitiſſet. Veruntamen hoc quoque vos interrogabo, nempe te & Fatum, cæterùm tu mihi illius loco reſpondeas velim. etenim miſeris tuis hoc in memoriam mihi reuocaſti. Quî fit tan-*

διὰ ποτὲ τὸς ἱερουλυσὲς καὶ λησὰς ἀφυβτὸν, καὶ τοσὸτυς ὑβρισὰς, καὶ βιαίυς, καὶ ἐπιόρκυς, φρικῶ τινα ποικίλης λιθφαννὸτι, ἢ λίθον, ἢ νεὼς ἱσίον, ἐδὲν ἀδικήσης, ἐνίοτε δὲ κηνσόν τινα, ἢ ὅσιον ὁδοιπόρον. τί σιωπᾷς, ὦ Ζεῦ; ἢ διὰ τὸτό μι θίμις ἀδφόα; Ζών. οὐ γὰρ, ὦ Κυνίσκε, σὺ δὲ πολυπράγμων τις ἦ, καὶ οὐκ οἶδ' ὅθεν ταῦτα ἤκεις μοι συμπεφορυκώς. Κυ. οὐκοῦν μηδὲ ἐκεῖνο ὑμᾶς ἔρωμαι, ὁτέτε, καὶ τῶν πρόνοιαν, καὶ τῶν ἁμαρμενόν, τί διὰ ποτὲ Φωκίων ὁ χρηςὸς, ἐν τοσαύτῃ πενίᾳ, ἢ σπάνει τῶν ἀναγκαίων ἀπέθανε, καὶ Αριςείδης πὸ αὐτὸ. Καλλίας ὁ ἢ Αλκιβιάδης, ἀκόλαστα μαραλία, ὑπερπλουτοῦν, καὶ Μηδίας ὁ ὑβρισὴς, καὶ Χαροψ ὁ Αἰγινήτης, λίαν δ' ἀνθρωπ', τῶν

dem vt omissis tot sacris legis, præterea tot criminosis & violentis & periuris hominibus dissimulanter posthabitis, vnam aliquam ilicem aut lapidem, aut nauis velum nihil mali vnquam per iniustitiam meritæ, fulmine feriatis? Non rarò quoque hominem frugi, & viatorem spectatæ sanctimoniæ? Quid verò compressis labijs obticuisti Iupiter? An fortasse ne hoc quidem me nosse fas est? IVPIT. Sanè nefas est te ista inquirere. Tu verò extremè curiosus es, adeò vt me fugiat, quinam tibi voluptati sit istis me obtundere. CYN. Proinde neque hoc à vobis perquirendum mihi video, nempe à te & Fato & Prouidentia, quamobrem Phocion vir sanctus & iustus, in tanta omnium rerum inopia atque angustia diem suum obierit, tum etiam ante ipsum Aristides: Callias autem & h Alcibiades nepotes intemperantissimi, omnium affluentia exuberabant, neque non Medias multis sceleribus coopertus, ac Charops Aegmetes homo mascula venere extre-

πλὴν μητέρα λιμῷ ἀπηκόνθος. καὶ πάλιν, Σωκράτης μὲν παρεδόθη τοῖς ἕνδεκα, Μέλητος δὲ οὐ παρεδόθη. καὶ Σαρδανάπαλος μὲν ἐβασίλευσε, θῆλυς ὤν, Πέρσων δὲ τοσοῦτοι, καλοὶ κἀγαθοὶ ἄνδρες, ἀνῃκολοπίζοντο πρὸς αὐτοῦ, διότι μὴ ἤρεσκον τοῖς γινομένοις· ἵνα δὲ ὑμῖν μὴ τὰ νικῶ λέγω, καθ' ἕκαστον ἐπεξιών, τοὺς μὲν πονηροὺς εὐδαιμονοῦντας, καὶ τοὺς πλουτοῦντας, ἀγαμένους δὲ καὶ φρονίμους τοὺς χρηστοὺς ἐν πενίᾳ, καὶ νόσοις καὶ μυρίοις κακοῖς περιπίπτοντας. Ζεύς. οὐ γὰρ οἶσθα, ὦ Κυνίσκε, εἰ πάντα μετὰ τὸν βίον οἱ πονηροὶ τὰς κολάσεις ὑπομένουσιν, ἃς ἐν ὅσοις οἱ χρηστοὶ εὐδαιμονίας διατρίβουσιν. Κυ. Ἄδην μοι λέγεις, καὶ Τιτυοὺς καὶ Ταντάλους· ἐγὼ δέ, εἰ μέν τι καὶ τοιοῦτόν ἐστιν, οὐδ-

extremè infamis, à quo matrem suam fame necatam pro certo constat. Contrà [i] Socrates vndecimuiris traditus est, Meletus verò non item. [k] At hæc cur Sardanapalus mollis atque effœminatus, deliciisq; totus fractus, regnauerit, Persarum verò tot ac tanti viri virtute longè optimi atque clarissimi eius iussu in crucem subacti sunt, propterea quòd factis illius parùm delectabantur : vt taceam quæ in præsens fiunt. longum est nim esset singulis percensendis immorari, quemadmodum mali & facinorosi per omnem vitam facilè agant, & feliciter omnibus rebus affluentes, cæterùm boni ducantur & ferantur paupertate, morbis, & cæteris infinitis malis impliciti, ærumnosè confli-

ctantes. IVPIT. An ignoras, Cyniſce, quanta ſupplicia & cruciatus poſt hanc vitam prauos & ſceleratos homines manere ſoleant, aut in quanta felicitate victuri ſint boni ? CYN. [l] Orcum mihi narras, & Tityos, & Tantalos. Ego verò ſi quid talium rerum eſt,

ἔοικα τὸ σαφὲς, ἐπαδὰν ἀποθάνω, ἢ δ' νῦν ἔχον, ἐβελόμην· ἢ πολυοινῶ τῶτον χρόνον ὠδακμόνως διαβιῶς, ὑπὸ ἑκκαίδεκα γυπῶν διαρυῆναι τὸ ἧπαρ, ἀποθανὼν, ἀλλὰ μὴ ἐνταῦθα λιγύσας, ὥσπερ ὁ Τάνταλος, ἐν Μακάρων νήσοις πίνειν μετὰ τῶν ἡρώων, ἐν ὧ Ηλυσίῳ λειμῶνι κατακείμενον. Ζεύς. τί φῄς; ἀπιστεῖς ἔνεα τινὰς κολάσεις καὶ τιμὰς, καὶ δικαστήριον, ἔνθα δὴ καὶ ἐξετασθήσεται ὁ ἑκάστου βίος; Κυ. ἀκούω τινὰ Μίνω κρίτα δικασθήναι λάτω τὰ τοιαῦτα· καί μοι ἀπόκεινά τι καὶ ὑπὲρ ἐκείνου, σὸς γὰρ υἱὸς ἂν λέγηται. Ζεύς. τί δ' καὶ δεῖ χρῆσθαι λόγοις, ὦ Κυβίσκη; Κυ. τίνας μοιρίδας μαθήσει; Ζεύς. τοὺς πονηροὺς δηλαδὴ, οἷον ἀνδροφόνους καὶ ἱεροσύλους. Κυ. τίνας δ' παρὰ τοὺς ἥρωας ἁμαρτάνει; Ζεύς.

haud obscurè cognoscam vbi fato functus fuero. Quantum autem ad præsens attinet, velim vt quantumcunq; hoc temporis in viuis mihi exigendum est, ego interea omni felicitate perfunctus, tandem mortuus à sedecim vulturibus iecur meum depasceretur: verùm non vt hîc in vita sitipressus, quemadmodum fertur Tantalus, in beatorum insulis cum heroibus biberem, in Elysio prato constitutus. IVPIT. Quid ais? An non credis esse quædam parata supplicia, & pœnas malis destinatas, & honores ac forum iudiciale, vbi singulorũ vita hac bilatione cognoscendi expendiatur? CYN. in Audio Minoa quendam Cretensem infrà talibus rebus cognoscendis atq; dijudicandis dare operã: ac mihi super illo quoq; responde, estne tuus, vt fertur, filius? IVP. Quamobrem verò ista de illo quæris, Cynisce? CYN. Quos maximè afficit supplicio? IVP. Prauos videlicet, cuius generis sunt parricidæ & sacrilegi. CYN. Quos autem ad heroum cõtubernĩũ amandare solet?

IVPIT.

Ζεύς. τὰς ἀγαθός τι καὶ ὁσίως, καὶ λιτὰ ἀριστῶν βεβιωκότας. Κυ. τίνος ἕνεκα, ὦ Ζεῦ; Ζεύς. διότι οἱ μὲν τιμῆς, οἱ δὲ κολάσεως ἄξιοι. Κυ. ἆρ' οὖν τις ἀνόσιόν τι δεινὸν ἐργάσατο, κολάζεσθαι καὶ τοῦτον δίκαιοι; Ζεύς. οὐδαμῶς. Κυ. ἀλλ' ἄρα, εἴ τις ἄκων τι ἀγαθὸν ἔδρασεν, οὐ τῶν τιμῆν ἀξιώσεις ἄν; Ζεύς. οὐ γὰρ οἶμαι. Κυ. οὐδένα τοι γαροῦν, ὦ Ζεῦ, ὅτε τιμᾶν, οὔτε κολάζειν ἀνάγκη. Ζεύς. πῶς οὐδένα; Κυ. ὅτι οὐδεὶς ἑκὼν οἱ ἄνθρωποι ποιοῦσιν, ἀλλά τινι ἀνάγκῃ ἀφικτῷ κεκινημένοι, εἴ γε ἀληθῆ ἐκεῖνα ἐστι τὰ ἔμπροσθεν ὁμολογούμενα, ὡς ἡ μοῖρα, πάντων αἰτία. καὶ ἢν φονεύσῃ τις, ἐκείνη ἐστὶν ἡ φονεύσασα. καὶ ἢν ἱερόσυλῃ, πεπραγμένον αὐτῷ

IVPIT. *Nempe bonos, & sanctitate vitæ præcellentes, quique semet virtute excoluerunt.* CYN. *Cuius verò gratia hoc facit, ô Iupiter?* IVPIT. *Propter ea quòd illi supplicio, ij verò honore remunerandi sunt.* CYNIS. *Cæterùm si quis nolens & inuito animo mali aliquid designauerit, num & hunc supplicio afficiendum condemnat?* IVP. *Nequaquam.* CYN. *Proinde neque si quis inuitus boni aliquid fecerit, eum honore dignabitur?* IVPIT. *Nequaquam.* CYN. *Itaque haud conuenit illi, ô Iupiter, vllũ neque honore ornare, neque supplicio afficere.* IVPIT. *Quí verò nullum?* CYN. *Quoniam nihil nos homines animo voluntario facimus, sed necessitate quadam inuffugibili ad hoc compulsi: si tamen vera sunt illa quæ antè confessus es, nempe Parcam esse omnium rerum causam. Iam si quis alterum peremerit, Parca in culpa est, quæ admisit parricidium. Si quis sacrilegio deorum fana compilauerit, facinus à Parca sibi iniunctum admisit.*

ὦ δρᾷ. ὥστε εἰ μὲν τὰ δίκαια ὁ Μίνως δικάσειεν μέτριοι, τῷ Σισύφου μοιχάσονται, καὶ τῷ μοῖραν ἀντὶ τοῦ Ταντάλου. τί γὰρ ἐκεῖνοι ἠδίκηκεν, πλὴν ὅτι τοῖς ἐπὶ τάγμασιν; ΖΕΥΣ. οὐκέτι δεῖ ἀπεκδύεσθαί σοι ἄξιον, ὁπόταν ἐρωτῶντι θρασὺς γὰρ εἶ, καὶ σοφιστής, καί σε ἀπόμι ἤδη καταλιπών. ΚΥ. ἐδεόμην μὲν ἔτι τοῦτο ἐρέσθαι, πρὸς ἁπάντων μοῖραι διαπρέπουσιν, ἢ πῶς ἐφικνοῦνται, τῇ ἐπιμελείᾳ τοσοῦτον ἀνθρώπων τὸ λειπόμενον γάρ τινα, καὶ οὐκ εὐμοίρων μοι δοκοῦσι βιοῦν τὸν βίον, τοσαῦτα ἐπιχειροῦσι πράγματα, καὶ ὡς ἔοικεν. ὁ πάνυ δεῖ αὐτοὺς ὑπὸ χρησιμῆς ἐμπορίης ἐγγυνέσθαι. ἐγὼ γοῦν, εἴ μοι αἵρεσις δοθείη, οὐκ ἂν ἀπαξαίμην πρὸς αὐτὰς τὸν ἐμαυτοῦ βίον, ἀπ' ἐλοίμην ἂν ἔτι πωλεῖσθαι διαβιῶναι, ἤπερ καθῆσθαι κλώθων

Quocirca si Minos recte vti velit iudicio, multò æquius Fatum pro[n] Sisypho puniet, & Parcam pro Tantalo. Quid enim illi iniustè egerunt, quando iussis dicto audientes fuerint? IVPIT. Ampliùs quidem vel respondere tibi indignum facinus existimo, talia præsertim interroganti. Audax enim es, & Sophista: ac iam quidem te relicto abeo. CYN. Debebam equidem adhuc & hoc ex te quæsisse, vbinam locorum Parcæ degerent, aut quomodo res tantas tam exacta cura & cogitatione queant assequi, præsertim illis tantùm tribus existentibus. Etenim laboriosam & minimè felicem atque iucundam vitam mihi videntur agere, tantis implicitæ negocijs. Et quemadmodum verisimile est, ipsæ quoque fato parùm propitio & fauente in lucem

sunt editæ. Itaque ego, si mihi daretur optio, nequaquam cum illarum vita meam commutauerim, verùm eligerem potiùs vt adhuc egentiùs agerem, quàm vt colo

Par-

θων ἄπαικτον, ζοσ̀τωμ πραγμάτωμ μιτὰμ ἐπιπλοκῶμ ἕκαστα. ἃ δὶ μὲ ῥάδιόμ σοι ἀμυνείναθαι πῶς ταῦτα, ὦ Ζεῦ, καὶ τοῖζις ἀγαπήζομεμ, οἷς ἀπωκείνω· ἱκανὰ γὰρ ἐμφανίσαι τὸμ περὶ τῆς ἁμαρμένης καὶ προνοίας λόγομ, τὰ λοιπὰ δ' ἴσως ὐκ ἄμαρζ ἀκοῦσαί μοι.

Parcarum aſsiderem, tantis negocijs & difficultatibus referto, obſeruans ſingula. Cæterùm ſi tibi graue eſt, ô Iupiter ad hæc reſpondere, etiam his contenti erimus ad quæ reſpondiſti. Satis enim eſt quòd de Fato & Prouidentia ſermonem nos nõ cælaueris. Reliqua fortaſſe in fatis non eſt vt audiam.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PRAETER linum.] *Dixit pro eo, quod eſt extra decretum fatale. Alluſum eſt autem ad fila triũm Parcarum, quas Heſiodus in Theogonia noctem finxit peperiſſe. Has Eumenidas Athenienſes vocant, & coluerunt à tempore quo Oreſtes eò venit, qui illis ſtruxit templũ: in quo ſi quis ſanguine pollutus ingrediatur, ſtatim ad inſaniã præ metu redigitur.* *b* Lino.] Id eſt, *filo.* *c* Admetum.] *Apollo inter paſtorũ numina numeratur. nam & ipſe greges Admeti Theſſaliæ regis pauiſſe dicitur. Quare Virg. & ipſum inter numina paſtorum inuocat:*

—& te memorande canemus
Paſtor ab Amphryſo, &c.

d Adraſtus.] *Argiuorum rex, vnus è ſeptem ducibus, qui profecti ſunt Thebas, vt reſtituerent in regnum Polynicem.*

e Laio.] *Laius, Labdaci filius, regis Thebarum, ex Iocaſta Creontis Thebani filia ſuſcepit Oedipum: qui grandior natu factus, Laium patrem in tumultu quodam inter ciues ſuos exorto, interfecit, matremq; imprudens duxit vxorem.* *f* Hale.] *Halys Paphlagoniæ fluuius maximus, ex Tauri montis radicibus profluens per Cappadociam, & à Meridie Syros ac Paphlagones interfluens: contra Aquilonem in Euxinum mare euoluitur. Lucan. lib. 3, & Ouid. 4. de Ponto:*

—crebro vortice tortus Halys. *g* Fulmine armatus.] *Poëtæ Ioui, deorũ & hominũ monarchæ, fulmen triſul-*

cum, & nutum illum ac supercilium, quo totum Olympum tremefacit, tribuunt. h Alcibiadis nepotes.] *Perditissimus nepos Alcibiadis apud Platonem in Sympoſio, ebrius loqui introducitur. i* Socrates vndecim viris traditus eſt.] *Vndecim viris capitalibus, & in carcerem coniectus, tandem veneno ſublatus eſt: vt videre licet in Bis accuſato. Meletum Socratis accuſatorem damnatum capitis, ex Laërtij Platone ſcimus. k* Ad hęc Sardanapalus.] *Primi mortaliũ Aſyrij, rege Nino duce, auſi in exteras gẽtes arma ferre narrantur, quarum multas ſibi ſubdiderunt. Orbis imperiũ diu retentũ, eorum rex vltimus Sardanapalus, à Medis in bellũ prouocatus & victus, amiſit. l* Orcũ mihi narras.] *Saluſt. in Catilinæ bello Credo falſa exiſtimans ea, quæ de inferis memorantur, diuerſo itinere malos à bonis loca tetra, inculta, fœda atq; formidoloſa habere.* i. *habitare. m* Audio Minoa.] *Socrates in Gorgia Platonis refert Iouem hæc dixiſſe Plutoni: Ego igitur conſtituí meos filios iudices, duos quidẽ ex Aſia. Minoẽ ſcilicet & Rhadamanthũ: vnũ verò ex Europa, Aeacũ. Hi ergo poſtquã mortui fuerint, iudicabunt in prato quodã ibiq; in triuio ex quo geminæ pateant viæ, altera quidẽ ad tartarũ, altera verò ad inſulas beatorũ. Aſiaticos Rhadamanthus, eos verò qui ab Europa venient, Aeacus iudicabit. Minoi autem id munus iniungam, vt ipſe dũdicet, ſi quid ambiguum fuerit, vt iuſtiſſimè procedat iudicium, rectéq; fiat trãſmiſſio animarũ. Ibi etiam legitur, quòd vterq; ipſorum virgam tenet dum iudicat. Minos autem conſiderans ſedet, aureum habens ſceptrum, de quare meminit & Homerus. n* Siſypho puniet.] *De Siſypho ob latrocinia à Theſeo Athenienſium rege interfecto, quomodo ſaxum voluendo prematur apud inferos, eſt apud Ouid. 13. Metaph. Virgil. quoq; lib. 6. Aeneid. Vide etiam prouerbium, Saxum voluere.*

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΕ γρίνυ τελετῆς. *DE MORTE Peregrini.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

INſectatur hic Lucianus id quod aliàs quoque libenter facit, arrogantiam & inſanam glorię cupiditatem, pręci-

præcipuè Philosophorum, vt cuius gratia plerique omnia audeant, neque quicquam intentatum relinquant. Atque eius rei exemplum, Peregrini huius mortem describit, qui vt famam aliquam sui relinqueret, in Olympijs constructo rogo, seipsum in ignem vltrò conieceri, atque ita extinxerit. Quanquam autem potissimùm ea commemorat, quæ circa mortem illius acta sunt, id quod etiam inscriptio ac titulus pollicentur: interim tamen & vitam eiusdem & facinora persequitur, à quibus progressus ille, ad hoc genus studiorum postremò sese contulerit, & hoc sub aliena persona, à qua ipsum etiam modum & causam mortis, in qua præcipuè nitebantur sectatores illius, refelli ac refutari facit, nimirum vt eam inuidiam à se ipso remoueret. Appareret enim illis tum temporibus Peregrini nomen non ita leue aut vile apud multos fuisse, præsertim imperitiores, quibus facti huiusce nouitas admirationem incusserat, quemadmodum & ex A. Gellio animaduertere licet, qui ipse quoque honorificam illius mentionem facit lib. 12. cap. 11. Videturq; omnino Stoica quadam animi pertinacia, vitæque tædio mortem vltrò sibi conciuisse, quemadmodum & alios quosdã eiusdē professionis viros fecisse aliquando legimus. Sed quòd idem hoc in Olympijs potissimùm, & frequentissimo hominum conuentu fecit, ambitionis argumentũ præ se fert, ac reprehensioni locum dedit. Et est sanè eiusmodi res ambitio, vt multos eò dementiæ adigat, vt dum gloriam nimis auidè captant, in summam interim temeritatem & infamiam præcipitentur, nihil neq; pensi neque moderati habentes, dummodo famam tantopere ambitam post se relinquant: cuiusmodi Proteos vtinã nec nostra ætas quosdam tulisset, ἀλλὰ ταῦτὰ καμοὶ μὲν γενέσθω φασί. Cæterùm fuit hic Peregrinus, philosophus quispiam ex seuerioribus illis Stoicę disciplinę professoribus (Lucianus Cynicum videri vult) patria Parianus, ex Ponto, temporibus Traiani viuens, æqualis Epicteto, Dioni, Musonio, &c. quem se Gellius

lius vidisse quoque ait Athenis extra vrbem in tugurio quodam habitantem. A principio Christianorū quoq; religionem aliquandiu secutus fuit, sed mox ad philosophiam relapsus, ab illis, vt Luciano placet, propter ritus ipsorum neglectos atq; præteritos repudiatus.

LVCIANVS CRONIO
Salutem.

Ὀνικιανὸς Κρονίῳ τῷ πρώτῳ. Ὁ Διακοσμώμων Πριγένης, ὃς αὐτὸς ἐχαρίσω ὀνομαζων ἑαυτὸν, Πρωτεύς, αὐτὸς δὴ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ὁμηρικοῦ. Πρωτέως ἔπαθεν. ἅπαντα γὰρ δόξης ἕνεκα γε νόμενος, καὶ μυείας προῶς πραπόμενος, τὰ τελευταῖα ταῦτα καὶ πῦρ ἐγένετο· τοσοῦτο ἄρα ἔρωτι τῆς δόξης ἔχετο. καὶ νεκρὸν ἑαυτὸν ἀπεθεράπευσε. Οἱ δὲ βέλτιστοι, κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα, παρ' ὅσον ὁ μὲν λάθραν ἀπαλλαγὴν ἐπαράθη, ἐμβαλὼν ἑαυτὸν εἰς τοὺς κρατῆρας, ὁ δὲ γυναῖκας οὕτω τελῶ πολυανθρωποτάτῳ τῶν Ἑλληνικῶν πανηγύρεως τηρήσας, πυρὰν ὅτι μεγί-

INfelix ille Peregrinus, aut (quo nomine potissimùm delectari visus est se ipse nominando) Proteus, illud ipsum Homerici Protei passus est: nihil enim non gloriæ gratia fieri sustinuit: cúmque infinitis mutationibus transformatus esset, postremùm ignis quoque factus est. Vsqueadeò gloriæ cupiditate tenebatur. Et nunc optimus ille in carbones & fauillas redactus est post Empedoclem, nisi quòd hic temerarium facinus celare conatus, clanculùm in crateras se dedit præcipitem: porrò generosus ille populosissimo Græcorum conuentu obseruato, ingentis-

μεγίστην ὑσας, ἐνεπίμπλασαν ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων, καὶ λόγχας τινὰς, ὑπὲρ τούτου ἀναβὰς πρὸς τὰς ἐλπίδας, οὐ πρὸς πολλῶν ἡμῶν τὸ τολμήματος. πομπὴ τοίνυν ἅλοκῶ μοι ὀρᾷν σε γελῶντα ἐπὶ τῇ κορυφῇ τοῦ γέροντος μᾶλλον δὲ καὶ ἀκούω βοῶντος, οἷά σε εἰκὸς βοᾶν, ὦ τῆς ἀβελτηρίας, ὦ τῆς ἀλαζονείας, ὦ τῶν ἄλλων, ἃ λέγεις ἀθαμβῶς περὶ αὐτῶν. σὺ μὲν οὖν πόρρω ταῦτα, καὶ μακρῷ ἀσφαλέστερον, ἐγὼ δὲ παρὰ τὸ πῦρ αὐτὸ, καὶ ἔτι πρότερον, ἵν' ἅπαντα πλήθει τῶν ἀκροατῶν εἶπον αὐτὰ, ἐνίων μὴ ἀχθομένων, ὅθεν ἐθαύμαζον τὴν ἀπόνοιαν τοῦ γέροντος. ἔφην δέ τισιν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἐγέλων ἐπ' αὐτῷ, ἀλλ' ὀλίγοι ἦσαν, ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐγὼ δι' ὑποψίαν ἦν, ὥσπερ ὁ Ακταίων ὑπὸ τῶν ἰδίων, ἢ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς ὑπὸ τῶν Μαινάδων. καὶ πᾶσι τοῦ πράγματος ἀφεστηκὼς διάδηλος ἦν. ἤμην ποιητὴς οἶδα, οἷός γε ἦν, καὶ πλίκα

ingentissimáq; pyra constructa, tot ac tantis testibus conscijs insiluit, ac orationes nõnullas super hac re ad Græcos habuit aliquanto antè quàm hoc ausus est. Videor itaq; mihi videre te nimiùm huius senis deridentem arrogantiam, aut potiùs exclamantem, qualia par est te exclamare: O insipientem insipientiam, ô æruminosam gloriam: aliáq; quæ de illis ferè dicere consueuimus. At tibi quidem hæc eminùs & longè tutiùs dicta sunt: ego verò iuxta rogum ipsum, insuper antè quoque in copiosa auditorum multitudine eadem dicere non reformidaui, nonnullis equidem grauiter ferentibus, quotquot senis arrogans consilium admirationem incusserat. Erant autem aliquot alij, qui & ipsi huius gratia ridebant. At ego propemodum à Cynicis discerptus essem, velut Actæon à canibus, aut consobrinus eius [a] Pentheus à Bacchis. Cæterùm totius rei apparatus talis erat. etenim Poëtam haud dubiè qualis fuerit nosti, tum quantas per omnem vitam

tragœ-

τραγῳδίας παρ' ὅλον τὸν βίον, ὑπὲρ τὸν Σοφοκλέα καὶ τὸν Αἰσχύλον. ἐγὼ δ', ἐπειδὴ ἀφικόμην εἰς τὴν Ἠλιν ἀφικόμενος, ἅμα τῷ γυμνασίῳ αὐτῶν, ἐπύκνουν ἅμα κωμῳδῶν τινα, μεγάλῃ καὶ τραχείᾳ τῇ φωνῇ τὰ σεσυρμένα ταῦτα, καὶ ἐκ προοδου τὴν ἀρετὴν ἐπιβοώμενος, καὶ ἅπασιν ἀπαξαπλῶς λοιδορούμενος, ἕως τὰ κατέπληξεν αὐτῶν ἡ βοὴ ἐς τὸν Πρωτέα. καὶ ὡς ἂν οἷός τι ὦ, παράδοξα οἱ αὐτὰ ἐπαναπομνημονεύσας, ὡς ἐλέχθη· σὺ δὲ γνωσεῖ, ἁπλῶς πολλάκις αὐτοῖς παρασὰς βοῶσι. Πρωτέα γάρ φησι, φύσιν ὑγρόν, καὶ θοὸν ζῆμα λέγαν, ὦ γῆ καὶ ἥλιε, καὶ ποταμοὶ καὶ θάλασσα, καὶ πατρῶς Ἡράκλεες, Πρωτέα. τὸν ἐν Συρίᾳ δεδεμένον, τὸν τῆς πατρίδι ἀναστάτα πεντακισχίλια τάλαντα, τὸν ἐκ τῆς Ρωμαίων πόλεως ἐκβεβλημένον, τὸν τῷ ἡλίῳ ἐπισημότερον, τὸν ἀνταγωνίσασθαι καὶ αὐτῷ τῷ Ὀλυμπίῳ δεδυνημένον; ἀλλ'

tragœdias in lucem dederit supra Sophoclem & Aeschylum. Ego verò vbi primùm in Elin venissem, illorum certamine eò illectus atque perductus, statim Cynicum quendam inaudiui, magna & aspera voce consueta illa ac virtutem extrituio intonantem, omnesq; indiscriminatim dicterijs & conuicijs inuadentem: tandem verò in Proteo eius vociferatio desiit. Hæc quemadmodum dicebantur, prò mea virili cuncta tibi exordine percensere conabor. Tu verò hæc planè ita se habere cognosces, quippe qui ipsis vociferantibus non semel adstitisti. Proteum, inquit, audet quispiam ambitiosum dicere, ô terra, ô Sol, & flumina, & mare, & patriæ, Hercules? Proteum, qui in Syria vinclis colligatus fuit, qui in patriâ quinque millia talentorum vltrò reliquit, qui ex vrbe Roma eiectus est, quem Sole longè illustriorem esse conflat, qui cum ipso Olympio commissus decertare posit: At quia

ἀπ' ὅτι δὴ πυρὸς ἐξάγειν ἑαυτὸν, ἐς λιγυνοξίαν τινὲς τοῦτο ἀναφέρουσιν· ὁ γὰρ Ἡρακλῆς ὅτως, ὁ γὰρ Ἀσκληπιὸς καὶ Διόνυσος καὶ Κεραυνῷ; ὁ γὰρ τὰ τηλικαῦτα ἐμπεδοκλῆς ἐς τοὺς κρατῆρας; ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ Θεαγένης (τοῦτο γὰρ ὁ κήρυκος ἐκάλει) ἐρόμην τινὰ τῶν παρεστώτων, τί βέλτιον τὸ περὶ τοῦ πυρὸς, ἢ τί Ἡρακλῆς καὶ Ἐμπεδοκλῆς πρὸς τὸν Πρωτέα; ὁ δὲ, ὅτι ἐς μακρὰν, ἔφη, καὶ σὺ ἑαυτὸν ὁ Πρωτεὺς Ὀλυμπιάσει. πῶς, ἔφην, ἢ τίνος ἕνεκα; ἐπειδὰν, ἔφη, ἐγὼ μὲν ἐπαρθῶ λίγαν, ἐνθάδε δὲ ὁ Κυνικὸς, ὅστις ἀμήχανον λῆρός ἐστιν, ἐπίκουρον οὖν τὰ λοιπὰ ἐπαντλοῦντος καὶ τοῦ θαυμασάς τινας ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπὸ τοῦ Πρωτέως τὸν μὲν γὰρ Σινωπέα, ἢ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Ἀντισθένη, οὐκ παραβάλλειν ἄξιον αὐτῷ, ἀλλ' οὐδὲ τὸν Σωκράτη αὐτόν. ἐκάλει δὲ καὶ τὸν Δία ἐπὶ τὸν ἀμιλλαν, ἔτα μέν τοι εὐδοξίν

At quia ignis adminiculo è viuis se subducere statuit, hoc ambitioni eius & vanæ gloriæ quidam imputant. [b] *Nónne verò adhunc modũ è terris discessit & Hercules? nónne ita Aesculapius & Dionysius fulmine? Nónne postremũ & Empedocles in crateras semet immisit præcipitẽ? Hæc vbi dixisset Theagenes (hoc enim nomine vociferator ille vocabatur) rogabã quendã ex assistẽtibus, qd hoc de igne aut Hercule aut Empedócle ad Proteum attineret. Atqui, inquit ille, breui semet ipse flãmis absumpturus est Proteus. Quomodo, inquã ego, aut cuius gratia? Deinde cũm ille omnem rem mihi exponere insisteret, Cynicus in tãtũ vociferabatur, vt nullo pacto eius audiendi copia mihi relinqueretur. Audiebam itaq; reliqua ipsum effundentẽ ac laudibus mirificis Proteũ extollentem. Etenim Sinopea, aut præceptorẽ eius Antisthenẽ, ne conferre quidẽ cum illo dignatus est, sed neq; ipsum Socratẽ. Prouocabat autem & ipsum Iouem in certamen, deinde cũm visum*

esset

αὐτῶ, ἴσως πως φυλάξαι αὐτὸς, καὶ οὕτω κατέπαυσε τὸν λόγον. Ἄλλο γὰρ ταῦτα, ἔφη, ὁ βίᾳ ἄκεστα λημισργήματα ἰθιάζω, τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον, καὶ Πρωτέα, πλάσαι δὲ καὶ τεχνίται, τῦ μὲν Φειδίας, ἡ δὲ φύσις. ἀπὸ νεῶ ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεὸς τὸ ἄγαλμα ἕζω οἰχήσεται, ἐχόμενον ἐπὶ τοῦ πυρὸς, ὀρφανὺς ἡμᾶς καταλιπόν. ταῦτα ξυὼ πομῶ ἰδρῶτι διεξελθὼν, ἰδάκρυσι μαλακτολοίσας, καὶ τὰς τρίχας ἐτίλλω, ὑποφειδόμενος μὴ πάνυ ἕλκειν. καὶ τίλλων, ἀπῆγον αὐτὸν πλέοντα μεταξὺ τῶν Ἰωνικῶν τινὸς παραμυθούμενοι. μετὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀνθὺς ἀναβαίνει, οὐ πεισθέντας διαπεθεῖσα τὸ πλῆθος, ἀπὸ ἐπ' ἀθομαγόις ζῆς πετείροις ἱερείοις ἐπίχει τῶν σπουδῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ πολὺ ἐχέλα, καὶ δάλλων ἐῶ νεφέλῃ αὐτὸ φῶν, ἕτα ἤρξατο ὧδέ πως ἐπὶ ὁ Διατάραξος

Θεά-

esset illi similes eos quodammodo inter seipsos seruare, eiusmodi finem orationi imposuit. Duo hæc, inquit, præstantissima opificia ætas nostra vidit, nimirum Iouem Olympium, & Proteum: quorum quidem illius architectus fuit Phidias, huius verò opifex natura. At tunc ex hominum commercio ad superos hæc statua migratura est: cæterûm per ignem abiens, nos orphanos in terris destituet. Hæc vbi cùm multo sudore dissertuisset, lachrymatus est satis ridiculè, capillósque vellebat è capite, subparcens tamen, ne radicitùs extraheret. At postremũ abductus est à quibusdam Cynicis, tristẽ ac lachrymãtem cõsolantibus. Hoc abducto alius illicò cõcionaturus ascendit, non cunctatus donec multitudo dilaberetur, sed ardentibus adhuc sacris turbam continebat. Ac subinitium quidẽ effusissimè ridebat, videbaturq; illud ex intimis præcordijs facere: deinde ad hunc modũ orationẽ suã exorsus est. Posteaquã maledictus

Thea-

Θεαγένης τὴν τῶν μιαρωτάτων αὐτοῦ λόγων, τὰ Ἡρακλείτου δάκρυα ἐποιήσατο, ἐγὼ κατὰ τοὐναντίον, ἀπὸ τοῦ Δημοκρίτου γέλωτος ἄρξομαι. καὶ αὖτις ἱλαρὰ ἐπὶ πολύ, ὥστε καὶ ἡμῶν τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὸ ὅμοιον ἐπισπάσατο. εἶτα ἐπισχίσας ἑαυτὸν ἢ τί γὰρ ἄλλο, ἔφη, ὦ ἄνδρες, καὶ ποιῆσαι ἀκούοντας μὴ ὅτω γελοίων ῥήσεων, ὁρῶντας δὲ ἄνδρας γέροντας δοξαρίου καταπλύσαι ἕνεκα μονονουχὶ ἐνυδρισῶντας ἐν τῷ μέσῳ; ὡς δὲ ἀληθῶς, οἷόν τι τὸ ἄγαλμά ὅτι τὸ ἀκριβησόμενον, ἀκούσατέ μου, ἐξαρχῆς παραφυλάξαντος τὸν γνώμονα αὐτοῦ, καὶ τὸ βίον ἐπιμηρύσαντος. ἔνια δὲ παρὰ τῶν πολιτῶν αὐτοῦ ἐπυθανόμην, καὶ οἷς ἀνάγκη ὦ ἀκριβῶς ἀδηλῆσαι αὐτόν· τὸ γὰρ τῆς φύσεως τοῦτο πλάσμα καὶ δημιούργημα, ὁ τοῦ Πολυκλείτου κανών, ἐπὶ ἐς ἄνδρας τελεῖν ἤρξατο, ἐν Ἀρμενίᾳ, μοιχῶν ἁλούς, μάλα πολ-

Theagenes sceleſtiſsimis orationibus ſuis lachrymando finem impoſuit, ego diuerſa ratione à riſu Democriti exordiar. Ac iterum ſublatis cachinnis, in riſum vberem ſolutus eſt, adeò vt noſtrum pleroſque ad communem riſum pertraheret. Deinde ſedato riſu, conuertens ſeipſum: Et quid nam aliud, inquit, ô viri, nobis peræquè faciendum eſt, adeò ridiculas orationes audientibus, videntibuſque viros ætate decrepita viliſſimæ gloriolæ gratia tantum non ſaltantes in medio? Vt autem rectiùs intelligatis cuiuſmodi nam illa ſit ſtatua quæ flammis abolebitur, audite me, qui ab initio eius mentem callidè animaduerterim, omnia eius vita diligenter obſeruata. Nonnulla verò à ciuibus quoque ſuis memorata percepi, quibus non potuit non exactiſsimè perſpectus & cognitus eſſe. Etenim hoc naturæ figmentum & opificium, Polycleti canon, vbi firmata iam ætate in virum

ωτὰς παῖδας ἤλαβε, καὶ τὰ λοιπὰ, κατὰ σοῦ τέγος ἀνόμενος, διέφυγε, φαφανίδι τὸν παῖδα βυσμενος. ἔπειτα μαράκιόν τι ὡραῖον διαφθείρας, τριακοσίων ἐξωνήσατο παρὰ τῶν γονέων τοῦ παιδὸς, τιμήτων ὄντων μὴ ἐπὶ τῶν ἁρμοστῶν ἀπαγθῆναι τῆς Ασίας. ταῦτα καὶ τὰ ζωγραφήματα ἐφάνη μοι δοκῶ· μηλὸς γὰρ ἔτι ἄπλαστος ἦν, καὶ ὀλίγου ἐντελὴς ἄγαλμα ἡμῖν ἐδημιουργήθη. ἃ δὲ τὸν πατέρα ἔδρασε, καὶ πάνυ ἀκοῦσαι ἄξιον. διὰ ζωῆς πάντες ἴσμεν, καὶ ἀκριβόστατα, ὡς ἀπέπνιξε τὸν γέροντα, ἐν ἀναζόμῳ ἀνατὸν ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη ἤδη γηρῶντα. ἔπειτα ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα διεβεβόητο, φυγὴν ἑαυτοῦ καταδικάσας, ἐπλανᾶτο, ἄλλοτε ἄλλοθι ἀμείβων, ὅτι περ καὶ

adoleſcere incepiſſet, multis in Armenia vitiatis per adulterium mulierculis, non parùm multa ſuſcepit verbera. Denique verò per tectum exiliens & elapſus, fuga ſalutem redemit, raphano oppletas nates auferens. Exin' puero quopiam formoſo per vim conſtuprato, tribus nummorum millibus à pueri parentibus, cùm tenuis eſſent fortunæ, fœditatis impunitatem mercatus eſt, ne ad præfectum Aſiæ duceretur. Hæc atque eiuſmodi miſſa mihi facienda eſſe videntur, etenim lutum adhuc informe erat, ac nondum perfecta ſtatua nobis formata. Cæterùm quibus iniurijs confectum ætate parentem affecerit, admodum auditu dignum eſſe opinor, & memoratu neceſſarium. Et ſanè omnibus vobis compertum atque auditum eſſe reor, quomodo ſenem præfocauerit, nequaquam ſuſtinens eum vltra ſexaginta annos iam ſeneſcentem. Poſtea verò quàm tanti ſceleris fama diuulgata eſt, arreptaque fuga ſe ipſe condemnâſſet, incertis vagans ſedibus oberrabat, terram terra commutãdo. Qua in peregrina-

καὶ τὴν θαυμασιὼν σοφίαν τῶν Χριστιανῶν ἐξέμαθε περὶ τὴν Παλαιστίνην ἐν τοῖς ἱερεῦσι καὶ γραμματεῦσιν αὐτῶν ξυγγενόμενος. καὶ τί γὰρ ἐν βραχεῖ πάντας αὐτοὺς ἀπέφηνε, πρεσβύτης καὶ θιασάρχης καὶ ξυναγωγεύς, καὶ πάντα μόνος αὐτὸς ὤν· καὶ τῶν βιβλων τὰς μὲν ἐξηγεῖτο, καὶ διετάφει, ποιὰς δὲ αὐτὸς καὶ ξυνέγραφε, καὶ ὡς ἐδόκει αὐτὸν ἐκεῖνοι ἐθαυματούργουν, καὶ νομοθέτην εἶχοντο, καὶ πρὸς τῶν ἐπέγραφον. τὸν μὲν γοῦν ἐκεῖνον ἔτι σέβουσιν ἄνθρωπον, τὸν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἀνασκολοπισθέντα, ὅτι καινὴν τελετὴν ἐσήγαγε τῷ βίῳ. τότε δὴ καὶ συμφορεὶς ἐπὶ τοῦτο ὁ Πρωτεὺς, ἐνέπεσεν ἐς τὸ ἀνασκολόπιον, ὅπερ καὶ αὐτὸ μικρὸν ἀξίωμα ποιεισάμενος ἐς τὸ ἔξης βίου, καὶ τὴν τραγῳδίαν καὶ λοξοσκοπίαν, ὧν ἱεροῦ ἐτύγχανεν.

regrinatione & mirificam illam Christianorum sapientiam perdidicit, circa Palæstinam sacerdotibus & scribis illorum conuersans. Ac sanè non multo in tempore pueros omnes illos præ se esse ostendit, propheta, ac sacrificiorum princeps, & Synagogæ socius, breuiter, omnia solus existens. Præterea librorum nonnullos exposuit, nonnulli verò & sua industria conscripti sunt. Ac veluti deum hunc ipsum perhibebant: nam eo & legum auctore vtebantur, & præfectum illum declarabant. Itaque etiamnum magnum illum hominem reuerenter colunt, nempe illum qui in Palæstina crucifixus est: quoniam primus nouum illud mysterium in hominum vitam inuexerat. Tunc verò comprehensus etiam ob hoc ipsum Proteus in carcerem illapsus est. Quæ quidem res ipsi non mediocrem dignitatem cùm ad insequentem vitam, tum ineptiis & gloriam, quarum erat amantissimus, conciliauit. Itaque

ἐπὰ δ' οὖν ἐδέδετο, οἱ Χεισιανοὶ συμφορὰν ποιούμενοι τὸ πρᾶγμα, πάντα τὰ ἐκείνου, ἐξαρπάσαι παρώρμηνται αὐτόν. ἔτ' ἐπὰ τοὺς ὠμοὺς ἀδικώτερον, ἤγε ἄμη θεραπεία πᾶσα οὐ πάρεργος, ἀμᾶ ξυὼ σπουδῇ ἐγίγνετο. καὶ ἔωθεν μὲν ἀθρόοι ὑπὸ τῷ δεσμωτηρίῳ παρεμένοντα γραΐδια, χήρας τινὰς, καὶ παιδία ὀρφανά. οἱ δ' ἐν τέλει αὐτῶν καὶ σιτοκάθουδον ἔνδον μετ' αὐτῶν, διαφθείροντες τοὺς δεσμοφύλακας· ἔπειτα δεῖπνα ποικίλα εἰσκομίζετο, καὶ λόγοι ἱεροὶ αὐτῶν ἐλέγοντο. καὶ ὁ βέλτιστος Περεγρῖνος (ἔτι γὰρ τότε ἐκαλεῖτο) ὡς νέος σωφρονιστὴς ὑπ' αὐτῶν ὠνομάζετο. καὶ μέχρι καὶ τῶν ἐν Ασίᾳ πόλεων δέ, ὧν ἔνιόν τινων, τῶν Χεισιανῶν στελλόντων ἀφ' ἑαυτῶν, βοηθήσοντες καὶ ξυναγορεύσοντες, καὶ παραμυθησόμενοι τὸν ἄνδρα ἀμάχα-

postquam in carcerem coniectus est, Christiani hanc rem grauiter & indignè ferentes, nullam non impendebant operam, & planè mouebant omnia, tentantes si quo modo illum furtim possint eripere. Deinde anmaduertentes hunc conatum frustra esse nihil tamen ex altero quo captiuus egebat obsequio intermittebant, verùm omnia cum magna fide & diligentia præstabant. Ac manè quidem illicò videre erat iuxta carcerem præstolantes anus viduas quaspiam, & orbos pueulos. Illorum verò pars etiam vnà intus cum illo somnum capiebant, corruptis pecuma custodibus. Exin omnis generis cœnæ inferebantur variæ, ac sacri inter sese sermones dicebantur. Atqui optimus ille Peregrinus (adhuc enim hoc nomine obtinebat) nouus quoque Socrates ab illis nominabatur. Quin etiam in Asia pleraſque vrbes fuisse constat, à quibus venerunt quidem laturi auxilium, Christianis mittentibus ex publico, neq; non collocuturi, & virũ consolaturi.

Incre-

ἀμήχανον δ' ὅτι τὸ τάχος ἐπιδέικνυσθαι, ἐπειδάν τι ζηλωτὸν γνῶσιν ἀναμίσητον ἐν βραχεῖ γὰρ ἀφανίσαι πάντων. καὶ δὴ καὶ τῷ Περιγρίνῳ πολλὰ τότε ἐκ χρήματα παρ' αὐτῶν, ἐπὶ πρόφασει τῶν δεσμῶν, καὶ πρόσοδον ὀλίγην ἑαυτῷ ἐποιήσαντο. πεπείκασι γὰρ αὐτοὺς οἱ δαιμονιῶται τὸ μὲν ὅλον ἀθάνατοι ἔσεσθαι, καὶ βιώσεσθαι τὸν ἅπαντα χρόνον, παρ' ὃ καταφρονοῦσι τοῦ θανάτου, καὶ ἑκόντες αὐτοὺς ἐπιδίδόασιν οἱ πολλοί. ἔπειτα δὲ ὁ νομοθέτης ὁ πρῶτος ἔπεισεν αὐτοὺς, ὡς ἀδελφοὶ πάντες ἐσμὲν ἀλλήλων, ἐπειδὰν ἅπαξ παραβάντων, θεοὺς μὲν τοὺς Ἑλληνικοὺς ἀπαρνήσωνται, τὸν δὲ ἀνασκολοπισθέντα ἐκεῖνον σοφιστὴν αὐτῶν προσκυνῶσι καὶ κατὰ τοὺς ἐκείνου νόμους βιῶσι. καταφρονοῦσιν οὖν ἁπάντων ἐξαίφνης, καὶ κοινὰ ἡγοῦνται, ἄττων τινὸς ἀκριβῶς

Incredibile verò est, quantum studium & celeritatem in hoc ostendant, si quid tale vulgo innotuerit. Illis cò enim nulli rei parcunt. Proinde Peregrino quoque multæ tunc opes ab illis mittebantur, sub vinculorum prætextu, nec vulgarem rerum prouentum lucrifaciebat. c Etenim huad dubitanter sibi persuaserunt infelices illi, se omnino immortalitate fruituros, perpetuoque victuros esse. Quam ob rem & mortem magno contemnunt animo, ac non pauci sua sponte semet occidendos offerunt. Deinde primus quoque illorum legislator eorum persuasit animos, quemadmodum omnes inter se fratres essent. Postea verò quàm semel à nobis desciuerunt, Græcorum deos constanter abnegant, solum autem Crucifixum illum impostorem adorantes, secundum illius leges viuendi rationem instituunt. Proinde apud illos omnia ex æquo habentur contemptui, existimanturq; esse communia,

βῶς πίστως τὰ ζιαῦτα παρα-
δεξάμβροι. ἦν ζίνων παρίλ-
θῃ τις ἐς αὐτὸς, γόης καὶ τε-
χνίτης ἄνθρωπος, καὶ πράγ-
μασι χρῆσθαι λωὰμβρος, αὐ-
τίκα μάλα πλέοι ἐν βρα-
χεῖ γίγνῖο, ἰδιώτας ἀνθρώ-
ποις ἐχανῶν. πλὴν ἀλλ' ὁ
Περιγρῖνος ἀφάθη ὑπὸ τοῦ
τότε τῆς Συρίας ἄρχοντος,
ἀνδρὸς φιλοσοφία χάρον-
τος, ὃς σιωπῇ μὲν ἀπόνοιαν
αὐτοῦ, ὅτι δίξαιτ' ἂν ἀπο-
θανεῖν, ὡς δόξαν ἐπὶ τούτῳ
ἀφλίποι, ἀφῆκεν αὐτὸν, δὲ
τῆς ἰσοτάσεως ὑπολαβὼν ἄ-
ξιον. ὁ δ' ἐς τὴν οἰκίαν ἐπα-
νελθὼν, καταλαμβάνει τὸ
περὶ τοῦ πατρῴου φόνου ἔτι
φλεγμαῖνον, καὶ πολλὸς τὰς
ἐπανατεινομένους τὴν κατη-
γορίαν διέρπασε δι' τὰ πλῆ-
θη τῶν κτυμάτων παρὰ τὴν
ἀφελμίαν αὐτοῦ. καὶ μόνοι
ὑπελείποντο οἱ ἀγροὶ, ὅσον
ἐς πεντακόσια τάλαντα.

quæ citra fidem exactè ex-
ploratam in communem va-
sum à quoquam deferentę
suscipiunt. Quòd si quis
præstigiator, aut alioqui ho-
mo promptus & versutus,
& rei faciendæ appositus
eos acceſſerit, breui ad-
modum opulentus effici-
tur, quippe qui hominum
idiotarum simplicitate cal-
lidè queat abuti. Caterùm
Peregrinus tandem liber di-
missus est ab eo qui id tem-
poris præsidem agebat in
Syria, viro non mediocri-
ter Philosophiæ commer-
cio gaudente. Qui cùm il-
lius subolfeciſſet arrogan-
tiam, quòd iam statuiſſet
mortem oppetere, vt per
hoc præclaræ famæ glo-
riam apud posteros relin-
queret, dimisit illum, ne di-
gnum quidem ratus eundem
esse supplicio. Ille verò exin-
domum regressus, comperit paternæ cædis memoriam non-
dum fuisse sopitam, sed multos superesse, qui mira per-
uicacitate accusationem aduersus illum adornarent. Disipā-
rat itaque maiorem possessionum suarum partem peregri-
nationem, ac tantum relicti erant agri fermè quindecim ta-
lentorum.

λῶ γὲ ἡ πᾶσα οὐσία, τριάκοντά σου ταλάντων ἀξία, λῶ ὁ γέρων λατέλιπεν, οὐχ, ὥσπερ ὁ παγκάλοι Θεαγένης ἑλκυ-, ψυχακισχιλίων. τοσούτου γὲ δεῖ ἡ πᾶλα τῶν Παριανῶν πόλις, ψεύσει σοὶ αὐτὴ τὰς γαυνιώσας παραλαβοῦσα, πρᾶθείη ἄν, αὐτοῖς ἀνθρώποις καὶ βοσκήμασι, καὶ τῇ λοιπῇ παρασκευῇ ἀλλ' ἔτι γὲ ἡ λατυγοεία, καὶ τὸ ἔγκλημα θερμὸν λῶ, καὶ ἰώκει οὐκ ἐς μακρὰν ἐπανασήσεσθάτις αὐτῶν καὶ μάλιστα ὁ δῆμος αὐτὸς ἠγανάκτει, χαλεπὸν, ὡς ἔφασαν οἱ ἰδόντες, γέροντα ψευθομένους, οὕτως ἀσεβῶς ἀφλωλότα. ὁ δὲ σοφὸς οὗτος Πρωτεὺς, πρὸς ἅπαντα ταῦτα σκέψασθαί οἷόν τι ἐξεῦρε, καὶ ὅπως τὸν λίνδυνον διέφυγε. παριὼν γὲ ἐς τὸ ἐκκλησίαν τῶν Παριανῶν, ἐκόμα δὲ ἤδη, καὶ τρίβωνα μιγαρὸν ἠμπέχετο, καὶ πήραν

lentorum. Nam tota substantia quam pater reliquerat, triginta talentorũ summam non excesiit, non vt omnibus modis ridiculus Theagenes illam tribus millibus dignam falsò confirmauit. Tanti enim nec tota Parianorum vrbs, tametsi quinq; ciuitates sibi vicinas adiungeret, venderetur, vnà cum ipsis hominibus & iumentis, & reliqua supellectile. Vigebat itaque eius etiam dum flagitium & accusatio in recenti hominum memoria. Nec ita diu habitauit in patria, sed statim aduersus eum quispiam insurrexerat. Potissimùm verò ipse populus indignabatur, senem frugi, vt illi quibus visus erat, perhibent, familiariter lugentes, qui tam crudeliter & impiè fuerat occisus. Sedenim sapiens ille proteus ad hæc omnia non oscitanter intentus erat, quinam aliquid inuentum comminisceretur, vnde vim & periculum à se declinaret. Progressus ergo in mediam Parianorum multitudinem, nutriebat verò iam comam,

πήραν παρήρτητο, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔῳ, καὶ ὅλως μάλα τραγικῶς ἐσκεύαστο. Οἷς δὴ ὀφθεὶς ἐπιφανὴς αὐτοῖς, ἀφεῖναι ἔφη πάντα οὐσίαν, ἣν ὁ μακαρίτης πατὴρ αὐτῶν λαθὼν λιμοσίαν εἶναι πᾶσαν. τοῦτο ὡς ἤκουσαν οἱ ἄνθρωποι, πένητες ἄνθρωποι, καὶ πρὸς ἀνομὰς ἀνακεκινημένοι, ἀνέκραγον ἅπαντες ἕνα φιλόσοφον, ἕνα φιλόπατριν, ἕνα Διογένους καὶ Κράτητος ζηλωτήν. οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπαφέμενοι, ἐάν τις ἐπιχειρήσειε μνησικακεῖσθαι τὸν φόνον, λίθοις αὐτοὺς ἐβάλλετο. ἐξῆν οὖν τὸ λοιπὸν πλανησόμενον, ἐπανὰ ἐφόδιον, τοὺς Χριστιανοὺς ἔχοντα, ὑφ' ὧν ἀπορυφορούμενος, ἐν ἅπασιν ἀφθόνοις ἔῳ, καὶ χρόνον μέν τινα ὅπως ἐβόσκετο. ἔπειτα παρανομήσας τι καὶ ἐξελαύνεται (ὤφθη γάρ τι ὡς οἶμαι, ἀθέμιτον, τῶν ἀπορρήτων αὐτοῖς) οὐκέτι πεπιστευμένων

sordido amictus pallio, pera ex humeris suspensa, & baculum manu tenebat: erat autè omnino instructus more tragico. Talis itaque cum ciuibus suis apparuisset: vniuersam, inquit, substantiam quam sibi beatæ memoriæ pater reliquisset, se velle illis publicam dimittere. His auditis, homines egeni & inopes, neque non ad distributionem auidè inhiantes, protinus exclamauerunt, illum vnicum esse Philosophum, vnicum amantem patriæ, vnum qui verè Diogenis & Cratetis esset æmulus. Porrò autem inimici necessariò quiescebant. Etenim si quis conatus esset mentionem paternæ cædis facere, illicò petebatur lapidibus. Secunda itaque susceptæ peregrinatione egreditur vagaturus satis sibi viatici in Christianis repositũ esse existimans, à quibus quaquauersum incedebat, stipatus, in omnia agebat rerum abundantia. Atq; ad hunc modum aliquantum temporis alebatur. Tandem admisso nescio quo aduersus illos flagitio (siquidem visus erat, vt opinor, aliquid ex interdictis comedisse) non recipientibus amplius

αὐτῶν, ἀπορούμενος, ἐκ παλιν-
φδίας ὥστο λέγειν ἀπαιτεῖν
παρὰ τῆς πόλεως τὰ τιθήμα-
τα, καὶ γραμματεῖον ἐπιδὸς,
ἐξίου ταῦτα λομίσασθαι, ἀνα-
σαυτῶ βασιλέως, ἔπα τῆς
πόλεως ἀντιπρεσβευσαμένης,
οὐκ ἐπράχθη, ἀλλ' ἐμμένειν ἐ-
κελεύθη, οἷς ἅπαξ διέγνω μη
δενὸς ἐξαναγκάσαντος, πρό-
τη ἐπὶ τούτοις ἀφελημία ἐς
Αἴγυπτον, παρὰ τὴν Ἀγαθόδα-
λον, ἵνα περ τῶν θαυμασίων
ἄσκησιν διδάσκων, ξυρόμε-
νος τὴν ἡμιφαλῆς τὸ ἥμισυ, χρό-
μενος ὑπὸ πυλῶν τὸ πρόσωπον. ἐν
πολλῷ δὲ τῶν περιεστώτων δή-
μῳ ἀναφλῶν τὸ ἀλλότριον, καὶ
τὸ ἀδιάφορον δὴ τοῦτο κα-
λόμενον ἐπιδεικνύμενος, ἔπα
παίων, καὶ παίόμενος νάρθηκι
ἐς τὰς πυγὰς, καὶ ἅμα πολ-
λὰ γυναικώτερα θαυμαζο-
ποιῶν, ἐκεῖθεν δὴ ὕστω παρε-
σκευασμένος, ἐπὶ Ἰταλίαν
ἔπλευσε, καὶ ἀρβὰς τῆς νεὼς
ὑθὺς ἐλοιδορεῖτο πᾶσι, καὶ μά-
λιστα

ampiùs illis, magna rerum difficultate perplexus, per recantationem opinabatur opes suas iterum à ciuitate repetendas esse: missisq; literis, voluit iussu regis denuò cuncta auferre. Contrà demceps missa legatione etiam à ciuibus, nihil lactum est, sed iussus est stare rebus semel ab ipso constitutis, præsertim à nemine ad hoc per vim compulsus. Post id tertiam in Aegyptum peregrinationem instituit ad Agathobulum iter faciens, vt admirando studio semet exerceret, tondens capitis dimidium, ac vultum limo oblimens. Postea in magna circumstantis populi corona, tractans in manibus virilia, hoc tanquam medium & indifferens esse demonstrabat. Exin verberabat, & verberabatur ferula circa nates. multaq; alia iuueniliora more mirifico ac præstigioso designabat. Cæterùm ad hunc modum instructus & exercitatus hinc soluit in Italiam egressusq; è naui, statim omnes homines infectatus est linguæ petulantia, cum

δια τῶ βασιλέα, πρᾴότατον αὐτὸν καὶ ἡμερώτατον ἁπλῶς, ὥστε ἀσφαλῶς ἐτόλμα. ἐκείνῳ γὰρ, ὡς ἐικὸς, ὀλίγον ἔμελε τῶν βλασφημιῶν, καὶ οὐκ ἠξίου φιλοσοφίαν ὑποπτεύομένην τινὰ λοιδορίαις ἐπὶ ῥήμασι, καὶ μάλιστα, τίχνιλλα τινὰ τὸ λοιδορεῖσθαι ποιουμένην. τούτῳ δὲ καὶ ἀπὸ τούτων τὰ τῆς δόξης ηὐξάνετο. παρὰ γοῦν τοῖς ἰδιώταις καὶ ἀπείρως ἔχουσι τῆς ἐπὶ τῇ ἀρρωσίᾳ, μέχρι οὗ ὁ τῶν πόλιν ἐπιτετραμμένων, ἀνὴρ σοφὸς, ἀπέτιμψεν αὐτὸν ἀμέτρως ἐνηνοφῶντα τῷ πράγματι, ἐπῶν μὲν λέγεσθαι τῶν πόλιν τοιούτου φιλοσόφου. κλεινὸν ἀνὰ καὶ τοῦτο κλεινὸν αὐτοῦ, καὶ διὰ σώματος ἔχων ἅπασιν, ὁ φιλόσοφος διὰ τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν ἄγαν ἐλευθεριαν ἐξελαθεὶς, ὑπὸ πᾶσι λανθάνειν ἐλατὰ τοῦτο τῷ Μουσωνίῳ καὶ Δίωνι καὶ Ἐπικτήτῳ, καὶ ἔτις

primis verò regem, quem nouerat natura placidissimum & mansuetissimum: quare impulsus, tutiori debacchabatur in omnes audacia. Etenim regi, vt par erat, parum curæ erant conuitia & blasphemiæ, neque vllum ex ijs qui philosophiæ se tradiderant, propter verba supplicio afficere dignabatur, cũ primis verò eos qui rationem cõuitijs impetendi alios artem sibi peculiarem fecissent. Porrò autem Peregrinus tanta dicendi licentia non mediocrem sibi gloriam comparabat. Itaque apud homines idiotas in magna erat admiratione & reuerentia propter arrogantiam, donec is qui Reipub. procurationem obibat, vir sapiens, eiectum eum ablegãsset, cùm præter modum hac libertate nimisq; petulanter abutaretur, dicens, vrbi nihil opus esse tali philosopho. Quare hoc quoq; de illo memorabile est, dum in ore orat omnib⁹, philosophus propter dicendi libertatem, ac immodicam linguæ licentiam eiectus. Etenim iam exactus oppido, cũ Musonio ac Dione & [d] Epi-

[d] Epicteto

πις ἄπαντ' ἐν παιδιᾷ ποιούμενος τὰ τοιαῦτα ἐχρῆτο. ὅτε δὴ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλθών, ἄρτι μὲν Ἡλείοις ἐλοιδορεῖτο, ἄρτι δὲ τοὺς Ἕλληνας ἐπῆρεν ἀντάραντα ὅπλα Ῥωμαίοις. ἄρτι δὲ ἄνδρα παιδεία καὶ ἀξιώματι πρέποντα, διότι καὶ ἐν τοῖς ἄθλοις τοῦ ἱππικοῦ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὕδωρ ἐπάγαγε τῇ Ὀλυμπίᾳ, καὶ ἔπαυσε λίψα ἀρτιμανῶντας τοὺς παγκρατιαστὰς, κακῶς ἀγόρευεν, ὡς καταθηλύναντα τοὺς Ἕλληνας, δέον τοὺς θνητὰς τῶν Ὀλυμπίων ἀγκαρτερεῖν λιψῶντας, καὶ νὴ Δία καὶ ἀποθνήσκειν πολλοὺς αὐτῶν, ὑπὸ σφοδρῶν τῶν νόσων, ἃ τότε ἀπὸ τοῦ ξηροῦ τοῦ χωρίου, ἐν πολλῷ τῷ πλήθει ἐπικρατεῖ. καὶ ταῦτα ἔλεγε πίνων τοῦ αὐτοῦ ὕδατος, ὡς

cteto consuetudinem habuit, cumque aliis quotquot non dissimili infortunio mulctatos esse nouerat. Ad extremũ ita regressus in Græciam, modò probrosis dictis Elienses impetebat, modò Græcos vt aduersus Romanos arma sumerent, solicitabat, modò virum inaudistrium, & multa dignitate præditum turpiter inuadebat, propterea quòd ille præter alia quibus de Græcis erat optimè meritus, etiam hac in re non vulgarem præstitisset Græciæ & opem & operam, quòd aquam in Olympiam deduxisset, ac primus populum ad festiuitatem consluere solitum, siti pereuntem subleuâsset. In hunc ergo Peregrinus linguæ procacitate adductus, turpia verba euomere non cessabat, quasi Græcos hac mollitie effœminaret: Oportet spectatores Olympiorum sitim fortiter tolerantes perdurare. Ac per Iouem non pauci illorum mortem oppetebant, vehementibus morbis impliciti, interea propter loci siccitatem in magna & promiscua multitudine emergentibus. His ita dictis, de eadem aqua potare solebat,

adeò

ὡς δὲ μικρὸν διατέλουσαν ἀν. τὸν ἐπιβαμόντων ἅπαντων, τότε μὲν ἐπὶ τὸν Δία διαπαφυγὼν ὁ γραφεύς, εὗρε τὸ μὴ ἀφθανεῖν. εἰς δὲ τὴν ἐξῆς Ολυμπιάδα, λόγον τινὰ δῆθεν παρ' ἑτῶν σωθεὶς, τῶν δὲ μέσε, ἐξιόντι πρὸς τὸς Ελληνας ἔπαινον, ὑπὲρ τούτου ὕδωρ ἐπαγαγόντος, καὶ ἀπολογίαν ὑπὲρ τῆς τότε φυγῆς. ἅδης δὲ ἀμελούμενος ὑφ' ἁπάντων, καὶ μηκέθ' ὁμοίως πιθόμενος ὤν (ἤδη γὰρ ἦν ἅπαντα) καὶ οὐδὲν ἔτι διαπραγμάτευσατο, ἐφ' ὅτῳ ἐκπλήξει τὸς ἐντυγχάνοντας, καὶ θαυμάζεσθαι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀφορᾶν ποιήσει, οὗπερ ἐξ ἀρχῆς δριμύτατα ἔρωτα ἐρῶν ἐτύγχανε. τὸ τελευταῖον τοίνυν τόλμημα ἐβουλεύσατο περὶ τῆς πυρᾶς, ᾗ δείξαντι λόγον ἐς τὸς Ελληνας, ὡθὺς

adeò vt propemodum ab omnibus accurrentibus lapidibus fuisset obrutus, nisi tunc commodùm ad Iouis simulachrum arrepta fuga generosus ille se contulisset, ac ita præsenti discrimini vitata morte se subtraxisset. Cæterùm in proxima Olympiade orationem per quadriennium quod interfluxerat, multa cura meditatam atque compositam, ad Græcos habuit, laudes eius qui aquam deduxerat, ac fugæ suæ tunc factæ defensionem complectentem. Iam verò ab omnibus certatim contemptus negligebatur, nec erat ampliùs perinde in precio & admiratione. Siquidem friuola & exoleta erant quæ moliebatur omnia, nec quicquam poterat ampliùs nouiter cõmentem aut excogitatum producere, quo stuporem & admirationem incussisset accedentibus, & quo ille sibi dignitatem atque authoritatem conciliasset, cuius sub initium amore non dicendo extremè ambitiosus flagrabat. Ad extremum hoc temerarium & audax de pyra facinus commentus est, eaque de re in Græcorum multitu-

εὐθὺς ἀπ' Ολυμπίων τῶν ἔμπροσθεν, ὡς ἐς τὸ πρόσω καύσων ἑαυτόν. καὶ νῦν αὐτὰ ταῦτα θαυματοποιῶ, ὥς φασι, βόθρον ὀρύττων, καὶ ξύλα συγκομίζων, καὶ δεινὸν τινα πλοῦν παρασκευάζομαι. ἐχθὲς δέ, οἶμαι, μάλιστα μὲν προειμένην τὸν θάνατον, καὶ μὴ φαπιτούσην ἐκ τοῦ βίου, εἰ δὲ καὶ πάντως δέοι γνῶσθαι οἱ ἀπαλλάττεσθαι, μὴ πυρὶ, μηδὲ ζοῖς ἀφ' ὁμοφυλίας τέλοις χρῆσθαι, ἀλλ' ἑτέρου τινὰ θανάτου τρόπον, μυρίων ὄντων ἐκπρεπῆ. ἐδόκει δὲ καὶ τὸ πῦρ, ὡς Ἡρακλείου τι ἀσπάζεσθαι, τί δὲ ποτε ἐχὶ κατὰ σιγὴν ἐπόμενον ὄρος ὑλήεντος, ἵν' ἐκείνῳ ἑαυτὸν ἐνέπρησε μόνον, ἵνα δηὰ, οἷον θεαγενὴς ζῶν Φιλοκτήτου παραλαβών; ὁ δὲ ἐν Ολυμπίᾳ, τῆς πανηγύρεως πληθούσης, μόνον ἐκ ἐπὶ σκη-

multitudinem sermonem iam sparsit quòd statim à prioribus Olympijs velut in diem posterum flammis semet ipse traditurus esset. Et nunc hæc ipsa multis adorant præstigijs, vt fama est, eruenda fossa, lignisque comportandis, ac miram & inusitatam tolerantiam promittendo. Erat verò illi, vt mea fert sententia, omnino mors expectanda, nulloque modo è vita profugiendum. At si immobili proposito prorsus constitutum habet mortem cum vita commutare, consentaneum mihi videbatur, ne hoc igne fieret, neque his quæ sunt in tragœdis, vteretur, sed alia aliqua mortis permutatione, quum infinitæ sint, electa, è viuis discederet. Quòd si tamen igne, tanquam re quapiam Herculea, tantopere delectatur, cur non potiùs per silentium electo quopiam monte multis arboribus consito, in eo se ipse concremauit solus, vno aliquo, cuiusmodi est Theagenes, Philoctete essumpto? Ille autem in Olympia præsente magna homi-

σκλωῆς ὀπλίσαι ἑαυτὸν, οὐκ ἀναξίως ἂν, μὰ τὸν Ἡρακλέα, εἴη καὶ κατὰ τοὺς Παφλαγόνας, καὶ τοὺς ἀθλιωτάτους λίχνας διδόναι τῶν τολμημάτων. καὶ διὰ τοῦτο νῦν ὀψὲ φράζων αὐτὸ ἔοικεν, ὁρμιχλῶ πάλαι εἰς τὸν ζῶν Φαλάριδος ταῦρον ἐμπεσόντα, τῷ ἀξίαν ἀποτίσαι, ἅμα μὲν ἅπαξ χανόντα πρὸς τῷ φλόγα, ἐν ἀκαρεῖ τεθνάναι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε οἱ σοφοί μοι λέγουσιν, ὡς ἐλαφρὸν ὀξύτερόν ἄλλο θανάτου τρόπου τοῦ διὰ πυρός· ἀνοίξαι γὰρ δεῖ μόνον τὸ σῶμα, καὶ αὐτίκα τεθνάναι. τὸ μέν τοι θέαμα ἐπαινοῦσι, οἶμαι, ὡς σεμνὸν, ἐν ἱερῷ χωρίῳ καὶ μάλα ἀνθρώπου, ἔνθα μηδὲ θάπτειν ὅσιον τοὺς ἅπαξ ἀποθνήσκοντας. ἀκούσι δέ, οἶμαι, ὡς καὶ πάλαι βέλτιον τὶς ἔνδοξον γενέσθαι, ἢ πὰ

hominum frequentiâ, non in tabernaculis se solum videbit, alioqui haud indignus existens per Herculem, sicut par est homines parricidas ac impios malefactorum pœnas dare. Quin etiam nimium cunctanter ac serò illud facere videtur, quem iam dudum oportebat in Phalaridis taurum illapsum, dignum nefariis factis exhausisse supplicium, nec tantum semel in flamma hiscentem subitò expirare. Etenim à multis hoc pro certo confirmati audio, nullam mortem esse velociorem aut properantiorem, quàm eam quæ per ignem illata fuerit. Solum enim os aperiendum est, & statim efflatur anima. Atqui & ille, vt opinor, eam quoque spectaculi dignitatem secum volutat in animo, rem videlicet grauem & præclaram esse, sacro in loco comburi, vbi ne sepelire quidem alios morientes religiosum dicitur. Audiuistis enim, nisi fallor, quemadmodum iam olim quidam cupiens glorioſum & celebre apud posteros nominis sui monimentum relinquere, cùm nullam

ἐπὶ μιᾷ ἄλλον τρόπον ἢ ἅλωσιν ἐπιτυχεῖν τούτου, ἐνίπρησε τὸν νεὼ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος. τοιοῦτόν τι καὶ αὐτὸς ἐπινοεῖ, δοκεῖ δέ ἔρως τῆς δόξης ἐντυχεῖν αὐτῷ. καί μοι φαίνεται, ὅτι ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων αὐτὸ δρᾷ, ὡς διδάξειεν αὐτοὺς θανάτου καταφρονεῖν, καὶ ἐγκαρτερεῖν τοῖς δεινοῖς. ἐγὼ δὲ ἥδιόν ἂν ἐροίμην, ἐκ ἐκείνων, ἀπ' ὑμῶν, εἰ καὶ τοὺς μακάργας βούλοισθε ἂν μαθητὰς αὐτοῦ γενέσθαι τῆς καρτερίας ταύτης, καὶ καταφρονεῖν θανάτου, καὶ κακώσεως, καὶ τῶν τοιούτων δεμάτων. ἀπ' ἐκ ἂν οἶδ' ὅ τι, βουληθείητε. πῶς ὦν ὁ Πρωτεὺς τοῦτο δράσειε, καὶ τοὺς μὲν χρηστοὺς ὠφελήσει, τοὺς δὲ πονηροὺς ὁ φιλοπινδωνότερος καὶ δολμηροτέρους ἀφανεῖ; καί μοι δοκεῖ δεινὸν ἴσως, εἰ τοῦτο μόνοις ἀπαυθήσεσθαι τοὺς θεοὺς τὸ ὠφέλιμον ὑφομένους τὸ πρᾶγμα. ὑμᾶς

nullam aliam videret sibi relictam esse innotescendi rationem, Ephesiæ Dianæ templum absumpsit incendio. Tale quippiam & hic secum molitur in animo: tanta gloriæ cupiditate tantum non miser ille contabescit. Sedenim aiunt illum hæc ipsa hominum gratia facere, vt eosdem mortis contemptum doceat, ac in rebus arduis tolerantiam. Ego verò perlibenter interrogarem, non illum, sed vos, nunquid etiam maleficos & facinorosos eius discipulos fieri cupiatis in eiusmodi tolerantia perdiscenda, ac morte contemnenda, tum afflictionibus & cæteris terroribus fortiter perferendis? Atqui certè compertum habeo, ista vos minimè velle aut cupere. Quo igitur pacto hoc Proteus discernit, vt bonis tantùm hac in re sit profuturus, nec malis & nefarijs hominibus maiorem ad contemnenda pericula, & sceleratiora audiendi animum additurus? Esto sanè ad hoc tàtum cõcursu eos esse, qui in optimam partẽ hanc rem saltem spectaturi sint.

proin-

ὑμᾶς δ' οὖν αὖθις ἐρήσομαι, ἀξιοῦ δ' ἂν ὑμῶν τοὺς παῖδας ζηλωτὰς τῶν τοιούτων γενέσθαι, εἰ ἄρα ἔποιτο. καὶ τί τοῦτο ἐρόμην, ὅπως μὴ δ' αὐτῶν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ζηλώσειεν ἂν τὸν οὖν Θεαγένη τοῦδε μᾶλιστα ἐπιάσασθαι ἄν τις, ὅτι τἆλλα ζηλῶν τἀνδρὸς, ἐκ ἔστιν ὅτῳ διδασκάλῳ, καὶ σωφρονοῦντι πάντα τὸν Ηρακλέα, ὡς φησιν, ἀπόντι, μιμήσεται ἐν βραχεῖ πάνυ μιμούμενον γενέσθαι, καὶ συμπεσὼν ἐπὶ ληφαλοῦς ἐς τὸ πῦρ. οὐ γὰρ ἐν πύρᾳ καὶ βάκτρῳ καὶ πήρᾳ νῦν ὁ ζῆλος, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀσφαλῆ καὶ ῥᾴδια, καὶ παντὸς ἂν ἅψηται. τὸ τέλος δὲ καὶ τὸ ληφάλαιον καὶ ζηλοῦν, τὴν πηρὰν σωθέντα ὁρμῶν συκίνων, ὡς ἔνι μάλιστα χλωρῶν, ἐναποπνιγῆναι τῷ καπνῷ τὸ πῦρ γὰρ αὐτὸ, ὃ μόνον Ηρακλέους καὶ Ασκληπιοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱερῶν σύλων

proinde ego vos iterum rogabo: Cupitisne liberos vestros illius æmulos fieri? Haudquaquam dicetis. Atqui hoc ipsum quærebam, num quis ex discipulis eius eundem imitaretur? Theagenem itaque in hoc quispiam iure optimo accusare posit, quòd cùm in alijs per omnia viri æmulus esse studeat, hac in parte tamen præcedentem præceptorem minùs sequatur, iterque cum eo faciat, ad Herculem, veluti perhibent, abeunte, præsertim cùm in breui posit summè ac omnibus numeris felix euadere, per præceps saltem in ignem illapsus. Neque enim in pera, aut baculo, aut sordido pallio circumferendo, æmulationis summa sita est, sed hæc extra periculum posita sunt, & imitatu facilia, & cuiusuis hominis. Ipsum finem & caput æmulari conuenit, ingenti videlicet pyra ex truncis ficulneis & maximè viridibus congesta, fumo semet præfocari. Siquidem ignis non tantùm Herculis & Aesculapij proprium æstimandũ est, sed sacri-

φύλων καὶ ἀνοσιουργῶν, ὃς ὁρᾶν ὅτιν ἐκ καταδίκης αὐτὸ πάσχοντας. ὥστε ἄμεινον τὸ σὸν ζῦ καπνοῦ· ἴδιον γὰρ καὶ ὑμῶν μόνων ἂν γένοιτο, ἄπνους τι ὁ μὴ Ἡρακλῆς, εἴπερ ἄρα καὶ ἐτόλμησέ τι δειλότερον ὑπὸ νόσου αὐτὸ ἔσχε τοῦτο, ὑπὸ τοῦ Κενταυρείου αἵματος, ὡς φησιν ἡ τραγῳδία, κατασθιόμενος. οὕτως ἄρα τινὸς ἀτίας ἐνίκησεν ἐμβάλλειν ἑαυτὸν ἐς τὸ πῦρ; νὴ Δί', ὅπως τῷ καρτερίαν ἐπιδείξηται, καθάπερ οἱ Βραχμᾶνες. ἐκείνοις γὰρ ἑαυτὸν ἐξέθεσαν Θεαγένης ἐκάλει, ὥσπερ ὀκνηρόν, καὶ ἐν ἰνδοῖς ἔτι νομίζουσί τινας μωρὸς καὶ ἀσθενοῦς ἀνθρώπους. ὅμως δοκῶ, κἂν ἐκείνους μιμεῖσθαι· ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἐμπηδῶσιν ἐς τὸ πῦρ, ὡς Ὀνησίκριτος, ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης, ἰδὼν Κάλανον καόμενον, φησίν. ἀπ' ἐπαδὰν

sacrilegorum quoq; & parricidarum, quos iudicio condemnatos, hoc ipso supplicio affici videmus: ita vt longè præstabilius esse putem, vobis fumo præfocatis opetere. Hoc enim vobis tandem vt peculiare & proprium adscribi potest. Alioqui etsi Hercules tale quippiam ausus est, doloris & morbi impatientia impulsus hoc fecit, dum è sanguine Centaurico, veluti testis est tragœdia, infectus absumeretur. Cæterùm ille qua causa incitatus se ipsum in ignem ferens præcipitat? Per Iouem scilicet vt animi tolerantiam hoc argumento notam faciat, non secùs atque Brachmanes. Illis enim Theagenes præceptorem suum assimilare contendit. Quasi verò non etiam apud Indos inueniantur homines vecordes & stolidi, vanæq; gloriæ extremè dediti. Attamen quando ita fert animus, imitetur illos. Attamen illi ignem insiliendi morem non habent, veluti Onesicritus classis Alexandrinæ gubernator ait, cùm Indum ardentem, sicut fama est, conspexisset. Verùm

ἐπειδὰν νήσωσι πλησίον πυρὰν ἀνάψωσι, ἑστήκασι μὲν ἀσφαλῶς ἐγγὺς ἐπιόντες, ἀνέχονται δὲ ἐπὶ πολὺ τοῦ θερμοῦ· ἔπειτα ἐπιβάντες ἐκ τοῦ παρέργου καὶ ἐπισκοπήσαντες ὀλίγον ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπειδὰν ἐκκαυθῇ τὸ ξύλον, ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἐπιβαίνουσι· καὶ ἐπὶ τοσοῦτον μόνον ἐπιβαίνουσιν, ὅσον ἐπιβῆναι μὴ καίεσθαι· ἔπειτα ἐπιβάντες

παρορμῶσι, καὶ σιωθᾶσιν ἐς τὸ πῦρ, καὶ ὑπακούουσι τῷ νομίμῳ, οὐκ ἐῶντες ἀφοβίαν, ὧν ἐ δίον συγκατασπάσας ἐμπέσοι ἐς τὸν πυρὰν, ζῶντο μόνον χάριν ἐργάσασθαι. ἤκουσα δέ, ὡς ἐδὲ Πρωτεὺς ἔτι καλεῖσθαι ἀξιοῖ, ἀλλὰ φοίνικα μετονόμασεν ἑαυτὸν, ὅτι καὶ φοινικῆ τὸ ἰνδικὸν ὄρνεον ἐπιβάναν πυρᾶς λέγεται, πορφυρωτάτω γήρως πεβιβηκός. ἀλλὰ καὶ λογοποιεῖ, καὶ χρησμούς τινας λέξασι παλαιοὺς λέγει, ὡς χρεὼν εἶναι δαίμονα νυκτοφύλακα γενέσθαι αὐτόν. καὶ δηλός ἐστι βωμῶν ἤδη ἐπιθυμῶν καὶ χυδαῖς ἀνασκάπτεσθαι ἐλπίζων. καὶ μὰ Δία ἀδόκητος ἀπέκοις, ἐν τοῖς πολλοῖς ἀνοήτοις ἐνρεθήσεσθαί τινας, ζῶς καὶ τεταρταίων ἀπηλλάχθαι δι' αὐτὸ φήσοντας, καὶ νύκτωρ ἐντετυχηκέναι τῷ δαίμονι τῷ νυκτοφύλακι οἱ καταράζει δ' οὗτοι μαθητὰ αὐτὸ, καὶ χρυσίου, οἶμαι καὶ ἄδυτον ἐπὶ

& in ignem compellunt, non sinentes eundem timore consternari aut trepidare: quoniam si duobus discerptus in ignem incideret, solum hoc præclarè & cum multorum gratia faceret. Quinetiam hoc inaudiui, se ampliùs Proteum nominare nolle, sed Phœnicem, quòd & Phœnix auis Indica iam summo confecta senio, pyram dicatur inscèdere. Sedenim vana commmscitur mendacia, oracula quædam vetera percensens, ac si deũ quempiam noctis custodem illum fieri oporteat. Ac iam non obscurè aras quoq; desiderare videtur, aureisq; donarijs se honoratum iri planè sperat. Et per Iouem haudquaquã absurdum factu æstimandum est, si in tanta stultorum hominum multitudine inueniantur etiam qui prædicare non vereantur, quòd per ipsum quartana sint liberati, quodq; noctu in dæmonẽ nõcturnum inciderint. Porrò autem execrandi illius discipuli oraculum quoq;, vt opinor,

ἐπὶ τῇ πυρᾷ μηχανήσονται. διότι καὶ Πρωτεὺς ἐκεῖνος ὁ Διὸς, ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὀνόματος, μαντικὸς ἦν. μαρτύρομαι δέ, ἃ μὲν καὶ ἐγὼ αὐτοῦ ἀκροάσασθαι, μαίνεσθαι ἃ καταγελῶν, ἃ πιθανὸς τοιαύτης τερατουργίας, ἃ καὶ νῦν Διὰ τελετήν τινα ἐπ' αὐτοῖς ἐσεσθαι νυκτέριον, καὶ διαδοχίαν ἐπὶ τῇ πυρᾷ. Θεαγένης ἦ ἔναγχος, ὡς μοί τις τῶν ἑταίρων ἀπήγγειλε, καὶ Σιβύλλαν ἔφη πεφραικέναι περὶ τούτων. καὶ τὰ ἔπη γὰρ ἀπεμνημόνευεν;

Ἀλλ' ὁπόταν Πρωτεὺς κυνικῶν ὄχ' ἄεθλα πάντων,
Ζηνὸς ἐν δόμῳ τιμᾷ καὶ κατὰ πῦρ ἀνακαύσας,
Εἰς φλόγα πηδήσας, ἔλθῃ εἰς μακρὸν Ὄλυμπον,
Δὴ τότε πάντας ὁμῶς, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσι,
Νυκτιπόλον τιμᾶν μέλος μακάρων μέγιστον,
Σωθρονον Ἡρώσσῳ καὶ Ἡρακλῆι ἄνακτι.

Ταῦτα μὲν Θεαγένης Σιβύλλης ἀκηκοέναι φησὶν, ἐγὼ

& adytum iuxta pyram machinabũtur, propterea quòd & Proteus ille Ioue natus, huius nominis propater, vaticinio celebris habitus est. Neque testari dubito certò futurum confirmans, vt sacerdotes quoque illi constituantur flagellorum, aut incendiorum, aut alicuius alterius rei monstrificæ. Aut p Iouem festiuitas illi nocturna sacrificabitur, aut festum facibus iuxta pyrã celebrandum. Cæterùm Theagenes nuper, vt quidam mihi ex familiaribus retulit, ait Sibyllam quoq; ea de re ista prædixisse. Et cur non ipsos percenseamus versiculos?

Ast vbi iam Proteus Cynicos longè optimus inter,
Per loca sacra Ioui rutilum succenderit ignem:
Tunc oës quotquot fructu vescuntur agrorum,
Noctiuagum, vt iubeo, placate heroa colentes
Concessa Alcidæ ac Vulcano sede propinquum.

Hæc quidem Theagenes ex Sibylla se audisse falsò prædicat,

ἐγὼ δὲ Βάκιδος αὐτῷ χρησμὸν ὑπὲρ τούτων ἐρῶ, φησὶ δὲ ὁ Βάκις ἔτω, σφόδρα εὖ ἐπαπών·

Ἀλλ' ὁπόταν λωϊκὸς πολυώνυμος εἰς φλόγα πολλὴν

Πυθόμενος, λόξης ὑπ' ἐμῆς μανίης θυμὸν ὀρινθείς,

Δὴ τότε τὰς ἄλλας λωβητὰς λώπικας, οἵ οἱ ἕπονται,

Μιμεῖσθαι χρὴ πότμον ἀποιχομένοισι λύκοιο·

Ὃς δὴ ἀλιτόμενος ἰὼν, φοβερὴν μὲν Ἡφαίστοιο,

Λάσσει βαπτίσαι ζοῦτον τάχα πάντας Ἀχαιούς.

Ὡς μὴ ψυχρὸς ἰὼν θερμηγορέων ἐπιχαρῇ,

Χρυσῷ ἐξάμβων πύρλῳ, μάλα πολλὰ λανέζων,

Ἐν λαιλαπὶ πάτρασιν ἔχων τρὶς πέντε τάλαντα.

Τί ὑμῖν δοκεῖ, ἄνδρες, ἆρα φαυλότερος χρησμολόγος ὁ Βάκις τῆς Σιβύλλης ἦν; ὥστε ὥρα σοῖς θαυμασιοῖς τούτοις ὁμιλητὰς τὸ πρῶτον πειρασθαι ἑαυτὸν ἐξαιρώσασι. τοῦτο

dicat. Cæterùm ego illi Bacidis oraculum contrà memorabo. Ait autem ad hunc modum Bacis, nimium verè vaticinatus:

Postquam multiplici Cynicus cognomine Proteus
In flammam sese per præceps iecerit acrem,
A furijs vanum propter compulsus honorem,
Protinùs occisi, viuum quicunque sequuntur.
Vulpicanes alios imitari fata decebit.
At quicunque metu trepidus vitauerit ignem,
Quàm primùm saxis populo lapidetur Achiuo:
Ne dum friget iners, nugas producat acutas,
Vsuram exercens, & plena & diuite pera,
In patria nummosus habens ter quinque talenta.

Quid vobis videtur viri? nunquid Bacis deterior visus est vates esse quàm Sibylla? Sed iam tempus est admirandis illis discipulis Protei circumspiciendi, vbi potissimùm semetipsos purgèt in aërem.

τοῦτο γὰρ τῷ λαῷσιν λαλῆσαι. τοῦτ' εἰπόντος, ἀνεβόησαν οἱ παρεστῶτες ἅπαντες, ἤδη λανθάνωμεν, ἄξιοι τῆς πυρός. καὶ ὁ μὲν λατίβη γελῶν. Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ τὸ θεαγένους, ἀλλ' ὡς ἤκουσε τῆς βοῆς, ἧκεν ὀθνεῖος, καὶ ἀναβὰς ἐκκράγει, καὶ μυρία λατὰ δυεῖν ἡμιφθέα πρὸ τοῦ λαταβοήσοντος. οἶδα γὰρ, ὅσις ὁ βέλτιστος ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο· ἐγὼ δὲ ἀφεὶς αὐτὸν διαῤῥαγνύμενον, ἀπῆα ὀψόμενος τοὺς ἀθλητάς· ἤδη γὰρ οἱ Ἐλανοδίκαι ἐλέγοντο ἔναι ἐν τῷ σταθείῳ. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐν Ἠλίδι. ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἀφικόμεθα, μεῖζος ἦν ὁ ὀπιθόδομος τῶν λατηγουμένων Πρωτέως, ἢ ἐπαινουμένων τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ, ὥστε καὶ εἰς χεῖρας αὐτῶν ἦλθον οἱ πολλοί, ἄχρι δὴ παρελθὼν αὐτὸς ὁ Πρωτεὺς, μυείῳ τῷ σταθέντι παραπομπόμενος λατόπιν τὸ τῶν κηρύκων ἀγῶνος,

Hoc enim ipsi combustionē vocant. Hæc cùm dixisset, certatim ab omnibus circūstantibus succlamatum est: Comburātur iam illicò flammis dignissimi. Ac ille quidem descendit vbertim ridens: porrò Nestorem, nempe Theagenem non latebat vociferatio, verùm exaudito clamore venit illicó. Cūq; dicturus ascendisset, magna voce exclamauit, innumera mala de eo percensens, qui descenderat. Minimè verò compertum habeo quódnam illi optimo nomē fuerit. Cæterùm ego relicto illo, vociferatione se rumpēte, abibam visurus athletas. Iam enim certaminum iudices & arbitri in circo esse dicebāt. Et hæc quidem acta sunt in Elide. Cùm autem venissemus in Olympiam, maior ibi multitudo aderat, Proteū accusantium, quàm eius inceptum laudantium, adeò vt non pauci illorum conrixantes ad manus deuenerint: donec progressus ipse Proteus infinita hominum frequentia deduceretur, relicto à tergo præconum

ῶν, λόγους τινὰς διεξῆλθε περὶ αὐτοῦ, τὸν βίον τε, ὡς ἐβίω, καὶ τοὺς διεσώσε, ὅσε κινδυνώσας διεγένετο, καὶ ὅσα πράγματα φιλοσοφίας ἕνεκα ὑπέμεινε, τὰ μὲν οὖν ἀρχαῖα πολλὰ λῶν· ἐγὼ δὲ ὀλίγον ἤκουσα ἀπὸ πλήθους τῶν παρεστώτων, ἅτα φοβηθεὶς μὴ σωτεβέλω ἐν τοσαύτῃ τύρβῃ· ἐπὶ καὶ πολὺ τοῦτο πάσχοντας ἑώρων, ἀπῆλθον, μακρὰν χαίρειν φράσας θανατιῶντι σοφιστῇ, τὸν ἐπιτάφιον ἑαυτῷ πὲ τελευτῆς διεξιόντι. πλὴν τότε γε ὀλίγον ἐπῆκουσα, ἔφη γὰρ βούλεσθαι χρυσῷ βίῳ χρυσῆν λοφώνην ἐπιθεῖναι· κλῶσαι γὰρ τὸν Ἡρακλέους βεβιωκότα, Ἡρακλέους ἀρθανεῖν, καὶ ἀναμιχθῆναι τῷ αἰθέρι, καὶ ὠφεληθῆναι, ἔφη, βούλομαι τοὺς ἀνθρώπους, δείξας αὐτοῖς, ὃν τρόπον θανάτῳ διαφρονῶν. πάντας

conum certamine: vbi orationes quaspiam de se ipse habuit, nimirum quibus exercitijs vitam suam transegisset, quibusq; in periculis versatus fuisset, tum quantas & quàm duras difficultates philosophiæ gratia per omnem ætatem pertulisset. Itaque multa eius generis erant, quæ ille disseruerat. Ego verò saltem pauca quædã præ circumstantium multitudine audiebam. Deinde metuens ne in tanta turba comprimerer, postquam multos idem patientes cernerem, abij, longum valere iubens sophistam semet perimentem, suiq; funeris epitaphiũ ante mortem recitantem. Sedenim tunc etiam hoc inaudieram. Dixerat enim, aureæ vitæ auream quoque se velle imponere coronidem: consentaneum autẽ esse, vt qui Herculeam vitam exegisset, Herculeum quoq; mortem oppetẽs è viuis discederet, aériq; misceretur. Ac eam quidem vtilitatẽ, inquit statui præstandam esse hominibus, vt commonstrem illis, qua ratione & mentis constantia mortis acerbitas respuenda sit.

πάντας οὖν δεῖ μοι τοὺς ἀνθρώπους Φιλοκλήτας γενέσθαι. οἱ μὲν οὖν ἀνοητότεροι τῶν ἀνθρώπων ἐδάκρυον, καὶ ἐβόων, ὥστε ζῶσι Ἕλλησιν οἱ δὲ ἀνφρωδέστεροι ἐκεκράγεσαν. τέλεα τὰ δρηνήματα. ὑφ' ὧν ὁ πρεσβύτης ὁ μετρίως ἐθορυβήθη, ἐλπίζων πάντας ἕξεσθαι αὐτοῦ, καὶ μὴ πεφήσεσθαι ὥσπερ ἐν τῷ πυρί, ἀλλὰ ἄκοντα δὴ διαθέξειν ἐν τῷ βίῳ. τὸ δ' τέλεον τὰ δρηνήματα, ἀδόκητον αὐτῷ προσπεσὸν ὠχριᾷν μᾶλλον ἐποίησε, καί τοι ἤδη νενικημένῳ τῷ χρειὰν ἔχοντι, καὶ νὴ Δία καὶ παρέμεναν, ὥστε κατέπαυσε τὸν λόγον. ἐγὼ δ', εἰκάζω, οἶμαι, πῶς ἐγέλων· οὐδὲ γὰρ ἐλεεῖν ἄξιον δοκῶ ὅτῳ δυσέρωτα τῆς δόξης ἄνθρωπον ὑπὲρ ἅπαντας, ὅσοι πώ ἀνθ' ἑνὸς ποινὴν ἐλάγχανον. παρεπέμπετο

Itaque oportet omnes homines mihi morienti Philoctetas præstò esse. Iam qui imprudentiores erant ex illis, lachrymas profundebant, exclamantes: Seruate Græciæ saluum atque superstitem. Cordatiores verò vociferabantur: Perfice quæ facienda decreuisti. Horum itaque diuerso studio senex non mediocriter perturbatus est, sperans omninò se ab omnibus retentum iri quò minùs in ignem se mitteret præcipitem, sed inuitum & nolentem illis resistentibus in vita se mansurum. Ac sanè cùm præter spem atque sententiam accidisset, vt illi quæ arrogantia inductus facienda decreuerat, ea quoque opere comprobanda forent, maiorem in modum expalluit. Cumq; iam mortui cadaueris speciem vultu ac colore præse ferret, per Iouem timore impendiò magis perculsus, subtrepidauit etiam. Ego verò, vt opinor, iam quæris quantùm riserim. Neque enim commiseratione mihi dignus videbatur, homo ita miserè ambitiosus, ita anxiè gloriæ cupidus supra omnes quotquot vnquam hoc vitio laborauerunt.

Nihilq

ἠμπιπτο δὲ ὅμως ὑπὸ πολ
λῶν, καὶ ἐνεφορᾶτο τῆς δόξης, ἀπεβλέπων εἰς τὸ πλῆθος τῶν θαυμαζόντων, οὐκ αἰσθόμενος ὁ ἄθλιος, ὅτι καὶ τοῖς ἐπὶ τὸν σαυρὸν ἀπαγομένοις, ἢ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ ἐχομένοις πολλῷ πλέους ἕπονται. καὶ δὴ τὰ μὲν Ολύμπια τέλος ἔσχε, κάλλιστα Ολυμπίων γενόμενα, ὧν ἐγὼ, εἶδον, τετράκις ἤδη ὁρῶν· ἐγὼ δὲ (οὐ γὰρ ἦν ἀπορῆσαι ὀχήματος, ἅμα πολλῶν ἐξιόντων) ἄκων ὑπελιπόμην. ὁ δὲ ἀεὶ ἀναβαλλόμενος, νύκτα τὸ τελευταῖον προφέρεται ἐπιδέξασθαι τῷ καιρῷ. καί μετ' ὀλίγων ἑταίρων τινὸς παραλαβόντος, περὶ μέσας νύκτας ἐξαναστὰς, ἀπῆγεν ἐπὶ τὸν Ἀρπίνης, ἔνθα ἦν πυρά, σάδιοι πάντῃ οὗτοι εἴκοσιν, ἀπὸ τῆς Ολυμπίας, κατὰ τὸν Ἱππόδρομον, ἀπιόντων πρὸς ἕω. καὶ ἐπὶ τάχιστα ἀφικόμενοι, καταλαμβάνομεν πυρὰν

Nihilo secus tamen à multis stipatus deducebatur, ac gloriæ amenti desiderio in præceps rapiebatur, subinde oculos in multitudinē admirantium reijciens, ignarus miser quòd eos quoque qui ad crucem ducerentur, aut in carnificis manibus tenerentur iam occidendi, multò plures subsequerentur. Finitis autem certaminibus Olympicis, quæ omnium pulcherrima fuisse cognoui (iam enim quater præsens interfui) cùm currus inopia laborarem, multis discedentibus inuitus relinquebar. Cæterùm Proteus exitiosum sibi spectaculum subinde protrahens, noctem demum postremum tempus ei rei destinauit, quando se ipsum esset concrematurus. Sub noctem itaque mediam assumptus à quodam familiari, cùm è strato surrexissem, concessi rectà in Arpinam, vbi pyra erat. Ad id loci viginti erant stadia ab Olympia per Hippodromū ad auroram euntibus. Quum primùm verò eò ventum est, offendimus

πυρὰν νψηλὴν ἐν βάθει, ὅσον εἰς ὀργυιὰν τὸ βάθος. δᾷδες ἦσαν τὰ πολλὰ, καὶ παρενέβυσε τῶν φρυγάνων, ὡς ἀναφθείη τάχιστα. καὶ ἐπεδείκνυτο ἀνειμένην (ἔδει γὰρ μαλακήν τινα θιάσασθαι τὸ λάμπισον τοῦτο ἔργον) πρόσοψιν ἐκεῖνος ἰσχνασμένος εἰς τὸν ἀεὶ τρόπον, καὶ ξυὼν κύκλῳ τὰ τίλη τῶν λιμῶν, καὶ μάλιστα ὁ γυμνάδας ὁ ἐν παλαίστρᾳ δᾷδα ἔχων, οὐ φαῦλος ἀνταγωνιστής· ἐδᾳδοφόρει δὲ καὶ ὁ Πρωτεὺς καὶ πολλοὶ τοιοῦτοι, ἄλλος ἄλλοθεν ἀνάψαντες τὸ πῦρ μέγιστον, ἄτε ἐκ δᾴδων καὶ φρυγάνων. ὁ δὲ (καί μοι πάνυ ἄδην πρόσεχε τὸν νοῦν) ἀφεθεὶς ἐπὶ τὴν πυρὰν, καὶ τὸ τριβώνιον, καὶ τὸν Ἡρακλέους ἐκεῖνο ῥόπαλον, ἔστιν ὃ θοίνης ἐνεπίμπρα ἀκριβῶς. ἔπειτα ἐπὶ λιβανωτὸν, ὡς ἐπιβάλοι ἐπὶ τὸ πῦρ, καὶ ἀναδόπτος τινὸς, ἐπιβαλὼν

pyram altè congestam, in profundum verò ad magnũ cubiti altitudinem egestam. Crebræ faces præstò erant, aridis insuper sarmentis & stipulis pyra erat intexta, vt quàm primùm igne susceptum flammam erumperet. Postea verò quàm luna exorta est (oportebat enim & hanc huius pulcherrimi facinoris spectatricem adesse) prodijt ille eo quo semper more solebat exornatus, ac cum illo reliqua Cynicorum multitudo. Hic generosus quisque ex patribus facem in manu tenens, non segniter subministrabat: insuper ipse quoque Proteus face armatus incedebat. Mox aggressi alius aliunde admotis facibus maximum ignem succenderunt, nempe facibus & sarmentis eo pioso igni suppeditantibus. Ille autem (nunc verò fac maximè attento sis animo) depositis pera & pallio, ac baculo illo Herculeo, in extremè sordido adstitit amiculo. Deinde postulato thure, vt in ignem spargeret, quidam illi porrexit: quo in ignem con-

βαλέ τι καὶ ἔπειρ, ἐς τὴν μεσημβείαν ἀφβλέπων (καὶ γὰρ καὶ τοῦτο πρὸς τὴν τραγῳδίαν ἐν ᾗ μεσημβεία) δαίμονες πατρῷοι καὶ πατρῷοι δέξασθέ μου ἐυμενεῖς· ταῦτα εἰπὼν, ἐνέβαλεν ἐς τὸ πῦρ, οὐ μᾶλλον ἐωρατό γε, ἀλλὰ πυρὶ σχεθὴ ὑπὸ τῆς φλογὸς ποππύσας ἐρμαῖος αὖθις ὁρῶ γελῶντά σε, ὦ καλὲ Κρόνιε, τὴν καταφροφὴν τοῦ δράματος· ἐγὼ δὲ τοὺς πατρῴους μὲν δαίμονας ἐπιβοώμενον, μὰ τὸν Δί', οὐ σφόδρα ἠτιώμην. ὅτι δὲ καὶ τοὺς πατρῴους ἐπεκαλέσατο, ἀναμνησθεὶς τῶν περὶ τοῦ φόνου ἀρημένων, ἃ δὴ κατέξαν ἀδυνάμην τὸν γέλωτα. οἱ μὲν κυνικοὶ περιστάντες τὴν πυρὰν, οὐκ ἐδάκρυον μέν, σιωπῇ δὲ ἐνεδείκνυντο νύττοντά τινα, ἐς τὸ πῦρ ὁρῶντες, ἄχρι δὲ ἀπενεγκεῖν ἐπ' αὐτοῖς, ἀπίωμεν, φημὶ, ὦ μάταιοι· ἐ γὰρ ἡδὺ τὸ θέαμα, ὠμὸν γέροντα ὁρᾶν,

coniecto, & versis ad meridiem oculis (etenim ipse quoque meridies ad huius tragœdiæ partem attinebat) sic exorsus est: O materni atque paterni dæmones, suscipite me propitij. Quibus dictis actutum in ignem insilijt, nec amplius à quoquam visus est, sed à flamma quæ multa erat, circumfusus disparuit. Iterum te, optime Cronie, fabulæ catastrophen ridentem video. Ego verò maternos dæmones inclamantem per Iouem non admodum accusabam. At cùm paternos quoque inuocaret, recordatus eorum quæ de patris interfecti cæde dicta fuerant, risum cõtinere non potui. Porrò autem Cynici rogum circumstantes, nullas quidem profundebãt lachrymas: cæterùm ipso silentio non vulgarem perturbati animi ægritudinem indicabant ignem inspicientes, donec vnà cum illis affe-

ἕλκυσας

ctus graueolentia: Abeamus, inquam, ô stolidi. Neque enim voluptuosum hoc est spectaculum, senem assatum videre,

ἐνίσκης ἀναπιμπλαμένους πονηρᾶς. ἢ παυμένοις, ἐς ἄρ γραφούς τις ἐπιλθὼν, ἀπεικάσῃ ὑμᾶς, οἵους τοὺς ἐν τῷ Ἀσωμωτηρίῳ ἑταίρους τῷ Σωκράτει παραγράφουσιν; ἐκείνοι μὲν οὖν ἠγανάκτουν, καὶ ἐποιδοροῦντό μοι. ἔνιοι δὲ καὶ ἐπὶ τὰς βακτηρίας ἔξαρ. ἔπειτα ἐπαδὴ ἀπέλυσα ξυναρπάσας τινὰς ἐμβαλεῖν ἐς τὸ πῦρ, ὡς ἄρ ἐποίντο τῷ Διὶ δα σκάλῳ, ἐπαύσαντο, καὶ ἀφλώλυ ἦσαν. ἐγὼ δὲ ἐπανιὼν, ποικίλως, ἑταῖρε, πρὸς ἐμαυτὸν ἐνενόουν τὸ φιλόδοξον, οἷον τί ἔστιν, ἀναλογιζόμενος ὡς μόγις οὕτως ὁ ἔρως ἀφυκτος καὶ τοῖς πάνυ θαυμασοῖς ἐνῆν δοκεῖν, ἐχ ὅπως ἐκείνῳ ταὐτὰ, καὶ ταχὺ ἐμπλήσῃ καὶ ἀφυνονεμένων βιβιωκότι, καὶ ἐκ ἀναξίως τῶν πυρός. ἔπειτα ἐνεθύμουν πολλοῖς ἀπιοῦσιν, ὡς θεάσανθ καὶ ἀῶλοί. ὥσυνθ γὰρ ἔστι καταλήψεσθαι ζῶντα αὐτόν. καὶ γὰρ καὶ τόδε τῇ πετραίᾳ Διδέᾳ

videre, præsertim cùm ita malo odore omnium nares impleantur. An expectatis dum pictor quispiam accedens vos depingat, quemadmodum in carcere iuxta Socratem socij depicti sunt? His auditis illi indignabantur, & me cõuicijs proscindebant. At nonnullis quoq; illorum ad fustes concursum est. Deinde verò cùm essem illis comminatus, me correptos per vim quospiam in ignem præcipitaturum, vt præceptoris sequantur vestigia, à cœpto destiterunt, & pacem egerunt. Ego autem à pyra regressus, equidem varia meo cum animo, ô amice, voluebam, identidem mecum reputans cuiusmodinam res esset gloriæ sitis & cupiditas, quippe qua sola quoque magni alioqui viri & admirandi omnes ex æquo caperentur, nedum hic Proteus, cuius omnis vita parũ prudenter instituta, eò tantũ tendebat, vt alijs admirationi esset, & stupori, prorsus flãmis nõ indigni. Exinde mulà his occurrebã, & ipsis spectatũ euntibus. Etenim existimabant adhuc

ἡλιόδοζ, ὡς πᾶς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἀσπασάμενος, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τοὺς Βραχμᾶνας φασὶ ποιεῖν, ἐπιβήσεσθαι τῆς πυρᾶς. ἀπέστρεφον δ' οὖν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, λέγων ἤδη τετελέσθαι τὸ ἔργον, οἷς μὲν καὶ τοῦτ' αὐτὸ παρισπέδασον ἐμοί, μᾶλλον αὐτὸν ἰδεῖν τὸν τόπον, μή τι λάψανον καταλαμβάνειν τοῦ πυρός. ἔνθα δή, ὦ ἑταῖρε, μυρία πράγματα εἶχον, ἅπασι διηγούμενος καὶ ἀνακείνουσι, καὶ ἀκριβῶς ἐκπιωθανομένοις. ἐ μὲν οὖν ἴδοιμι τίνα χαρίεντα, φιλὰ ἄν, ὥσπερ σοί, τὰ πραχθέντα διηγούμην, πᾶς δὲ τοὺς βλάκας, καὶ πᾶς τὸν ἀκρόασιν κεκινότας ἐπαγώδους τί παρ' ἐμαυτοῦ. ὡς ἐπειδὴ ἀνήφθη μὲν ἡ πυρὰ, ἐπῄδαλε δὲ φέρων ἑαυτὸν ὁ Πρωτεὺς, σεισμοῦ πρότερον μεγάλου γενομένου, σὺν μυκηθμῷ τῆς γῆς, γύψ ἀναπάλμος

adhuc ipsum viuum relictū iri. Siquidem & hoc priori die fama sparserat, tanquam ad solem orientem salutaturus, quemadmodum aiūt facitare Brachmanas, quando pyram sint inscensuri. Itaque multos illorum ab incepto itinere absterrui, dicens omnem rem iam esse confectam: quibus ne hoc ipsum quidem dignum erat diligentia, & si ipsum vidissent locum, ac nonnihil ab igne reliquarū inuenissent. Hic mihi, ô amice, infinita erant negocia, dum omnibus percenseo quarentibus, & singula exactè indagantibus. Quoties ergo videram eminentis auctoritatis & gratiæ virum, illi omnem rem nudè & simpliciter vt acta erat, quemadmodum tibi, commemorabam. Cæterūm erga homines bardos & stupidos, & ad audiendum suspēso animo inhiantes, magnificis & tragicis verbis efferebar, quòd posteaquam pyra fuisset incensa, & semet Proteus iniecisset, facto sub initium ingenti motu, cum horrendo concussæ terræ mugitu,

μὴν ἐκ μέσης τῆς φλογὸς, βοῇ χοῖζ ἐς τὸν οὐρανὸν, ἀνθρωπίνῃ μὲν γάλᾳ τῇ φωνῇ λέγων. Λείπομαι γάρ, βαίνω δ' ἐς Ὄλυμπον. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐστυφόμενοι, καὶ προσκυνοῦντες ἀποφρίττοντες, καὶ ἀνέκρινόν μελλόντως πότερον, πρὸς ἕω, ἢ πρὸς λυσμὰς ἐνεχθεὶς ὁ γύψ· ἐγὼ δὲ τὸ ἐπιπλέον ἀπεκεκάμνω αὐτοῖς. ἀπιὼν δὲ ἐς τὴν πανήγυριν, ἐπίσω τινὶ πολιῷ ἀνδρὶ, καὶ νὴ τὸν Δί', ἀξιοπίστῳ τὸ πρόσωπον, ἐπὶ τὸ πώγωνι, καὶ τῇ λοιπῇ σεμνότητι, τάτε ἄλλα διηγόμενόν μοι περὶ τῦ πρωτέως, καὶ ὡς μετὰ τὸ καυθῆναι θεάσαιτο αὐτὸν ἐν λευκῇ ἐσθῆτι μικρὸν ἔμπροσθεν, καὶ νεῶν ἀποπλέοντα φαιδρὸν ἐν τῇ ἐπαφῶνι σοᾷ ποθίνῳ τε ἐστεμμένον, ἅτ' ἐπὶ πᾶσι πρσίθηκε, τὸν γύπα διομνύμενόν τε μὴν αὐτὸς ὡρακέναι, ἀναπλάμενον ἐκ τῆς πυρᾶς, ὃν ἐγὼ

gitu, vultur è flammâ subuolans, rectà in cœlum iuisset, magna voce humana dicens: Reliqui terram, in Olympum commigro. Illi his auditis obstupescebant animis, ac adorabant perhorrescentes: mêq; interrogabant, vtrónam, ad auroram, an ad occasum versus subductus esset vultur. Ego verò quodcunque fortè succurrebat, respondebam illis. Porrò vbi ad frequentem hominum celebritatem venissem, in virum canum incidi, & per Iouem, quantum ad vultum & barbam, & reliquam grauitatem attinebat, quantiuis precij: qui cùm alia de Proteo circumstantibus percenseret, etiam hoc adiecit, quòd eum posteaquã combustus esset, aliquanto antè in veste candida vidisset, ac nunc eũdem hilarum in porticu Heptaphono, hoc est, septem vocibus perstrepente, obambulantem reliquisset, oleaginis sertis coronatum. Ad extremum super omnia addidit etiam vulturem. perſanctè deierans, quòd ipſi ex pyra sub-

ἐγὼ μικρὸν ἔμπροσθεν ἀφῆκα πέτεσθαι, καταγελῶντα τῶν ἀνοήτων, καὶ βλακικῶν τὸν τρόπον. ἵνα δὲ τὸ λοιπὸν, ὅτι εἰκὸς ἐπ' αὐτῷ γίνεσθαι, ποίας μὲν οὐ μελίττας ἐπισήσεσθαι τὸν τόπον, τίνας δὲ τίτθιγας οὐκ ἐπαναγήσεσθαι, τίνας δὲ κορώνας οὐκ ἐπιπλήσεσθαι, καθάπερ ἐπὶ τὸν Ησιόδου τάφον, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐπόνας μὲν γὰρ παρά τι Ηλείων αὐτῶν, παρά τι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, οἷς καὶ ἐπισκήνια ἔλεγεν, οὐτινα μάλα οἶδα πομπὰς ἀνασησομένας. φασὶ δὲ πάσας σχεδὸν ταῖς ἐνδόξοις πόλεσιν ἐπιστολὰς διαπέμψαι αὐτὸν, διαθήκας τινὰς καὶ παραινέσεις καὶ νόμους. καί τινας ἐπὶ τούτῳ πρεσβευτὰς τῶν ἑταίρων ἐχειροτόνησεν ὑπὲρ τῶν ἐπιτηδείων πρόμους πέμψαι καὶ ὑπὲρ τοῦ τάφου. τοῦτο τὸ τέλος τοῦ κακοδαίμονος Πρωτέως ἐγένετο, ἀνδρὸς ὡς βραχεῖ λόγῳ περιλαβεῖν, πρὸς ἀλή-

subuolans fuisset conspectus, quem ego paulò antè volantem dimiseram, in hoc, vt hominum stolidorum & stupidorum mentem dementaret atque deluderet, Considera verò reliqua, quæ propter ipsum (vt verisimile est) breui euentura sint. Qualenam apes locum non sunt frequentaturæ? quæ verò cicadæ non accessuræ? quæ cornices non aduolaturæ, quemadmodum ad sepulchrum Hesiodi, & similia? Sedenim imagines quoque ab ipsis Elienſibus reliquisque Græcis missas esse confirmabat. hoc profectò sat scio, breui non paucas erectum iri. Aiunt præterea omnibus fermè ciuitatibus celebrioribus ipsum scriptis epistolis misisse testamenta quædam, & exhortationes ac leges: ac quospiam propter hæc ipsa legatos ex familiaribus elegisse, funeris sui nuncijs & cursoribus declaratis. Hic finis vitæ fuit infelicis illius Protei, viri breui oratione cuncta perstringam,

ἀλήθειαν μὴ οὐδεπώποτε ἀποβλέψαντος, ἐπὶ δόξῃ δὲ, καὶ τῷ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνῳ, ἅπαντα ἀπόντος ἀεὶ καὶ πράξαντος, ὡς καὶ ἐς πῦρ ἁλεῖσθαι, ὅτι μὴδ' ἀπλανῶν τῶν ἐπαίνων ἔμιμνεν, ἀναίσθητος αὐτῶν γνώμενος. ἐν ἔτι σοι προσδιηγήσομαι παύσομαι, ὡς ἔχῃς ἐπιπολὺ γελᾶν· ἐκεῖνα μὲν γὰρ πάλαι οἶσθα, οὐδὲν ἀκούσας μου, ὅτι ἥκων ἀπὸ Συρίας διηγουμένου, ὡς ἀπὸ Τρωάδος συμπλεύσαι μοι αὐτῷ, καὶ τὸ ἄπλοιον τὸν ἐν τῷ πλῷ πυθόμενον, καὶ τὸ μεράκιον τὸ ὡραῖον, ὃ ἐπαισθανόμην, ὡς ἔχοι καὶ αὐτὸς τινὰ Ἀλκιβιάδην. καὶ ὡς ἐπιταραχθείη μὲν τὴν νύκτα ἐν μέσῳ τῷ Αἰγαίῳ, γνόφου καταβάντος, καὶ κύματα παμμέγεθη ἐγείραντος, ἐκάκυνε μετὰ τῶν γυναικῶν ὁ θαυμασὸς, καὶ θανάτου κρείττων εἶναι δοκῶν. ἀλλὰ μικρὸν πρὸ

stringam, qui ad veritatem nunquam respexit: propter gloriam verò & hominum laudem aucupandam, omnia semper & dixerit & fecerit, adeò vt in ignem quoque se per præceps saltum miserit, quando laudum titillatione haudquaquam ampliùs perfunctus erat, quippe quas mortuus sentire non poterat. Vnum adhuc si addidero, verborum finem faciam, vt abundè habeas quod rideas. Siquidem illa iam olim nosti, quippe quæ statim vt ex Syria domum veni, ex me denarrante audîsti, vt à Troade vnà cum illo nauigârim, præter alias quas exercebat inter nauigandum deliciat, etiam puerũ formosum persuasit in Cynicæ sectæ se addicere, videlicet vt esset etiam illi Alcibiades. Et quemadmodum conterritus fit sub noctem in medio Aegæo, oborta caligine, magnisq; fluctibus insurgentibus, vtq; cũ mulierib. turpiter eiulârit admirãdus ille, visus sibi potior esse, quàm vt mortem oppetere debeat. Atqui aliquanto antè quàm

πρὸ τῆς τελευτῆς, πρὸ ἐννέα σχεδόν μου ἡμερῶν, πλέον, οἶμαι, τοῦ ἱκανοῦ ἐμφαγὼν ἅμα τε τῆς νυκτὸς, καὶ ἐάλω πυρετῷ μάλα σφοδρῷ. ταῦτά μοι Ἀλέξανδρος ὁ ἰατρὸς διηγήσατο, μεταπεμψάμενος, ὡς ἐπισκοπήσαιμι αὐτόν. ἔφη οὖν καταλαβὼν αὐτὸν χαμαὶ κυλιόμενον, καὶ τὸ φλεγμαῖνον οὐ φέροντα, καὶ ψυχρὸν αὐτοῦ τὰ πάνυ ἐρωτικῶς, ἑαυτὸν δὲ μὴ δοκοῦντα. καί τοι ἀπέρ ἔφη πρὸς αὐτὸν, ὡς ἀπάντων θανάτου δέοιτο, ἥκιστα αὐτὸν ἐπὶ τὰς θύρας αὐτόματον, ὥστε καλῶς ἔχειν ἔσεσθαι, μηδὲν τοῦ πυρὸς δεόμενον· τόν δ' αὖ φάναι, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἔνδοξόν ὁ τρόπον γένοιτ' ἄν, πᾶσι κοινὸς ὤν. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος. ἐγὼ δὲ οὐδ' αὐτὸς πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἶδον αὐτὸν ἐκκεκριμένον, ὡς ἀφαλαπρύσειν ὧν φημὶ φαρμάκου.

quàm diem suum obijt, ante nouem fermè dies plus quàm fas erat, vt opinor, cùm auariter deuorâsset, sub noctem vomuit, ac febricula valde vehementi subitò correptus est. Hæc mihi Alexander medicus denarrauit, accersitus in hoc, vt eum inspiceret. Ait ergo se illum semet humi voluentem deprehendisse, æstuantem morbum perferre non valentem, ac frigidam valde desideranter postulantem: se verò non dedisse. Dicebat quoque ita ad illum dixisse sese: quòd si prorsus mortis amore & cupiditate teneretur, ipsam vltrò breui ad ianuam esse venturam, ita vt ignis sibi superuacaneus ad hanc maturandam esse videretur. Ad quæ ita respondisse Proteum aiebat: Atqui haudquaquam perinde celebris & gloriosa oppetendæ mortis futura est ratio, cùm omnibus communis sit. Hæc quidem Alexander. Cæterùm ego quoque illum non ita multos ante dies vnctum conspexi, quemadmodum præ pharmaci amarulentia fleuerit.

ὁρᾷς, οὐ πάνυ τοὺς ἀμβλυωποῦντας ὁ Αἰακὸς παραδέχεται. ὅμοιον ὡς εἴ τις ἐπὶ σωρὸν ἀναβήσοιτο μέλλων, τὸ ἐν τῷ λακτίσματι πρόπλασμα θεραπεύοι. τί σοι δοκεῖ ὁ Δημόκριτος, εἰ ταῦτα ἑωρακὼς ἀξίαν ποιήσασθαι περὶ τοῦ ἀνδρὸς καί τοι πόθεν ἔσχεν ἱκανὸν τοσοῦτον γέλωτα; σὺ δ' ἐν ᾧ φιλότης, γέλα καὶ αὐτὸς ἡμῖν μάλιστα, ὁπόταν τῶν ἄλλων ἀκούσῃς θαυμαζόντων αὐτόν.

Vidésne vt nõ omnino Aeacus cæcutientes ſuſcipiat? Non abſimile ſiquis iamiam in crucem aſcenſurus, digiti vulnuſculo medeatur. Quid tibi facturus fuiſſe videtur Democritus, ſi horum ſpectator contigiſſet? Nunquid pro dignitate virum deriſiſſet? Et vnde tantus miſero riſus ſuppetiſſet? Proinde, amice, ride et tu ipſe, ac tum maximè & effuſiſſimè, quoties alios eundem admirantes audieris.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

IN Peregrino ſimulatæ tantum ſapientiæ imaginem Lucianus haud dubiè oſtendere voluit. Quid enim illo inſolentius, aut popularis admirationis (quam vnam omnes ſua prodigioſa viuendi ratione conſtat venatos eſſe Philoſophos) cupientius? Quem in tantum gloriæ ſitis excæcauerat, vt omnibus abſumptis admirationis captandæ præſtigijs, quibus vulpi oculos dementare ſolitus eſt: demum etiam ſemet flammis abſumendum ſacrârit, non ob aliam cauſam, quàm vt mortuus quoque admirationem eſſet populo. Nec mihi dubium eſt, in hoc Peregrino Lucianum, ſummæ virum prudentiæ, indicium facere voluiſſe, cuiuſmodi res eſſet ambitioſæ gloriæ cupiditas, quàm inconſulta, quàm præceps, & quàm ferè ſemper temeritatem comitem ſecum habeat, & φιλωπίαν ſociam. Nec verò vſq; adeò popula-

populariũm animis facesſit negocium, quàm excelſos animos ferè occupat: & quò altiori magnitudine mens prædita fuerit, hoc faciliùs hac ſiti cógitur, tantoque impenſiùs gloriæ deſiderio infeſtatur: ita vt præclarè ſcripſerit Lucianus: τὸ φιλόδοξον μόνον ἄφυκτον, & τοῖς πανυ θυμαρσοῖς ἔναγχ δοκοῦσι: Animi abiecti & ſordidi reb. capiuntur humilibus, at ſublimes & excelſi illam internam in altorum animis repoſitam opinionem affectant. Et huius conſequendæ gratia nihil non faciunt, parum nonnunquam reputantes, quàm prudenti conſilio inuidioſam captent gloriam. Videmus noſtro ſeculo innumerabiles peregrinos ſemet, vt Protheus, in omnia vertentes, tantum in hoc, vt ſint aliquid: hoc eſt, vt Heſiodus loquitur, ῥητοὶτε, φατοὶτε, ne deſit mundo quod de illis loquatur, vt habeant præclarum apud omnes & eruditionis & ingenij teſtimonium: non animaduertentes interim, ſe quadam animi cæcitate & præcipitantia, qua illis impoſuit φιλωπία & ambitio, dum omnia miſcent, in ſummam ruere infamiam. Vſqueadeò miſerè nonnulla ſitiunt, & ſedulò venantur τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο δοξάριον, vt patiantur citiùs veritati iniuriam fieri, quàm illorum periclitetur exiſtimatio. Eſt quidem omnibus commune laudis & gloriæ certamen propoſitum, ſed ad hanc vt non niſi per ſudorem & laborem patet aditus, ita non alia quàm virtutis, hoc eſt, legitima via penetrandum eſt. Iam quiſque peculiarem viam ad laudem conſequendam ſternit & aperit, quæ an laudis appellatione digna ſit, viderint ij qui tantopere ad hanc & multorum exitio & offendiculo aſpirant. Sed nimiùm multa philoſophati ſumus. Cæterùm in Peregrino præter cætera illud quoq; videre eſt, quàm nihil in rebus diuinis ſapiat humana ratio, etiam prudentia philoſophica excultiſsima. Quis enim negabit, Lucianum ſummi virum fuiſſe ingenij: at quàm naſutè ſubſannet Chriſtianiſmum, palàm eſt: conuitia eructans in ipſum quoque Chriſtum, quem ἀνασκολοπισθέντα σοφιςὴν, hoc eſt, de palo ſuſpenſum

Sophistam cognominat, & alia commemorat, confingens quæ à teneris & pijs auribus procul decet esse remota. prætereà longè aliter de Peregrino sentire videtur Gellius, author satis eminens.

a PENTHEVS.] *Vide quæ de eo annotauimus in Saturnalibus.* *b* Nónne verò.] *Igne mori multi gloriosum putárunt, inter quos etiam fuit Colanus: qui se vltrò incendio obtulit, cùm iam mori decreuisset. Nicolaus Damascenus, & philosophus & historicus, scribit à se visum Zarmanochegam Indum, qui satis fortunatus Athenis se cremauit, quòd abundè vixisset. in cuius tumulo ita inscriptum fuit:* Ζαρμανοχήγας Ἰνδὸς ἀπὸ Βαργόης, κατὰ τὰ πάτρια Ἰνδῶν, αὐτὸν ἀπθανατίσας, κεῖται: hoc est, *Zarmanochegas Indus ex Bargoa, iuxta patrios Indorum mores, seipsum immortalem faciens, hic iacet.* *c* Etenim haud dubitanter.] *Imò qui animæ immortalitatem credunt, feliciores sunt ijs qui animum interire cum corpore, & vt corporis, ita animi sensum morte eripi arbitrantur: de quorum numero sunt, C. Iulius Cæsar, in ea oratione quam contrà Catilinam habuit, & Cicero pro Cluentio: cùm aliter in Lælio & in prima Tusculana tradiderit. Ego quamvis de hac impia sententia in Charonte scripsi, tamen quia hic locus exigit, ea repetere non sum veritus.* *d* Epictetus.] *Hic ex Hierapoli Phrygiæ vrbe fuit oriundus, Romæ Epaphrodito cuidam, Neronis familiari seruiuit.* *e* Hercules.] *Cùm se ipsum magnitudine dolorum victus, in rogum coniecisset, vnius combustus est. Sophocles in Trachinijs.* *f* Alcibiades.] *Vide Plutarchum in eius vita, & Erasmum in Alcibiadis Sileno.*

ΔΡΑΠΕΤΑΙ. FVGITIVI.

Bilibaldo Birkheimero interprete.

ARGVMENTVM.

RVrsum inuehitur hoc dialogo Lucianus in Philosophos, quos sub fugitiuorum nomine non solùm ipsos per se homines facinorosos ac perditos plerosque ostendit, verumetiam à turpibus principijs, nullis honestis studijs, nulla disciplina institutos, sed solùm ventris

tris & ocij gratia quòd cum maiori ignauia ac ſecuritate, libidini atque alijs vitijs inſeruire poſsint, ad hanc profeſsionem prorumpere docet. Fingitur autem Iupiter cum Mercurio de eo quod nuper in Olympijs circa Proteum acciderit, ſermonem habere (quæ occaſio dialogo eſt) atque ibi inter narrandum Philoſophiam aduenire, multa querentem ac deteſtantem de moribus & vitijs recentiorum ac nuper natorum Philoſophorum, vt qui non ipſi modò nihil dignum hac profeſsione agant aut tractent, verùm etiam iniuriam ac fraudes, quibus alios circumueniant, ſub hoc ſpecioſo titulo tegant: expoſita interim prima origine, qua de cauſa Philoſophia primùm in terras à Ioue de miſſa fuerit, qui homines philoſophari primùm cœperint, & quale poſtremum hoc hominum genus ſub hac profeſsione ſeſe venditare ſoleat. Qua querela Iupiter, pro eo ac par erat, commotus, Mercurium & Herculem vnà cum Philoſophia ad puniēdos huiuſmodi impoſtores demittit, qui ducēte Philoſophia, in Thraciam deueniunt, atq; ibi fugitiuos quoſdam ſeruos, philoſophorum nomine ſeſe tuentes, & quandam Laconici cuiuſdam vxorem, libidinis cauſa ſecum circumferentes, indicante & adiuuante ad hoc etiam Orpheo poēta, comprehendunt, & malè multatos dominis ſuis in ſeruitutem reſtituunt. Vtrum autem ex vero aliquo facto occaſionem argumenti huius Lucianus traxerit, incertum eſt: loci certè ac nominis mentio, quam ille ſub obſcurè facit, tale aliquid innuere videntur. Et fuêre illis tum temporibus præter Epictetum & Menippum, de quibus notum eſt, & Macrobius quoque libro Saturnalium primo meminit, etiam alij quidem, qui à ſeruis ad philoſophiam progreſsi ſunt, quorum hauddubiè nonnulli non tam virtutis ſtudio, quàm ignauiæ & ſecuritatis gratia, quemadmodum & noſtra ætate non paucos vidimus, ad hoc vitæ genus excitati fuêre.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΖΗνὸς, Φιλοσοφίας, Ἡρακλέους, Ἑρμοῦ, Ἀνδρῶν, Δεσπότου, Ὀρφέως, Δραπέτου καὶ Ὑποδίκου.

APOLLO, IVPPITER, Philosophia, Hercules Mercurius, Viri, Dominus, Orpheus, Fugitivus, Maritus.

Ἀληθῆ ταῦτά φασι, πάτερ ὡς ἐμβάλοι ἑαυτὸν φέρων εἰς τὸ πῦρ, διατεινάντι Ὀλυμπίῳ, ἤδη πρεσβύτῃ ἄνθρωπος, οὐκ ἀγχίνους θαυματοποιὸς τὰ τοιαῦτα; ἡ σιλλίνη γὰρ ἡμῖν διηγεῖτο, αὐτὴ ἑωρακυῖα καὶ ὁμόσαι λέγουσα. Ζεύς. καὶ πάνυ ἀληθῆ, ὦ Ἄπολλον, ὡς μή ποτε γνοίσθαι ὤφελεν. Απ. οὕτω χρηστὸς ὁ γέρων ἦν, καὶ ἀνάξιος ἐν πυρὶ ἐπολωλυκώς; Ζεύς. καὶ τοῦτο μὲν ἴσως, ἀτὰρ ἐγὼ πολλὴν μὲν τὴν ἀρδίαν μέμνημαι ἀνασχόμενος τότε ὑπὸ κνίσσης πυρᾶς, οἵαν ἀκὸς ἀποφέρεσθαι ὀπτωμένων ἀνθρωπίνων σωμάτων, ἀγοιῶ μὲν ἐς τὴν Ἀραβίαν, ὡς ἔσχον, ὀσμὴν ἀπιὼν ὠχόμην, ἀπολώλειν ἄν, εἰ ἴσθι, ἀτοπία τὰ καπνῦ. καὶ ὅμως ἐν τοσαύτῃ ὠδίᾳ, καὶ

VEráne quæ dicunt, Pater quòd in ignem quidã se ipsum coram Olympijs iniecerit, homo iam senex, nec ingenerosus ad talia præstigiator? Siquidem ita nobis Luna retulit, se illum ardentem vidisse dicens. IVP. Et admodum vera, ô Apollo, atque vtinam nunquam facta fuissent. APOL. Num adeò bonus senex erat, & indignus qui in igne periret? IVP. Et illud forsitan. Cæterùm multam me tum memini in suauitatem, ob nidoris, qualem ab tostis humanis corporibus exhalare par est, fœtorem pertulisse. etenim ni confestim in Arabiam vt habebam, discedens abijssem, ob sumi, certè scias, fœditatem perijssem: & tamen in fragrantia tanta, aroma-

καὶ ἀρθονίας τῶν ἀρωμάτων, καὶ ἐν λιβανωτῷ παμπόλῳ, μόλις ἀρτίως ἐπιλαθέσθαι μοι, καὶ ἀρτιμαθῆ ἤθελον τὴν κυλίκα ἐκείνην τῆς ὁσμῆς, ἀλλὰ καὶ νῦν ὀλίγου δέω ναυτιᾶν, ὑπομνησθείς αὐτῆς. Ἀπ. τί δ' βούλομαι, ὦ Ζεῦ, τοιαῦτα ἄρτι ἐργάσασθαι ἑαυτόν; ἢ τί τὸ ἀγαθὸν, ἀπαυθρακωθῆναι ἐμπεσὼν εἰς τὴν πυράν; Ζεύς. τί δ' ἂν ἄλλο, ὦ παῖ, φθάνοις, καὶ Ἐμπεδοκλεῖ πρὸ αὐτοῦ ἐγκαλῶν, ὃς ἐς τὸν κρατῆρας ἅλατο, καὶ αὐτὸς ἐν Σικελίᾳ. Ἀπ. μελαγχολίαν τινὰ δέος λέγεις. αὐτὰρ οὗτός γε τίνα ποτὲ ἄρα τὴν αἰτίαν ἔσχε τῆς ἐπιθυμίας; Ζεύς. αὐτοῦ σοι λόγον ἐρῶ, ὃν ἔλεξε πρὸς τὴν πανήγυριν, ἀγλοῦμαι πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς τελευτῆς. ἔφη γὰρ, εἴ γε μέμνημαι. ἀλλά τίς αὐτῇ σπουδῇ πρόσεισι τεταραγμένη καὶ δακρύουσα, πολὺ ἀδικεμένη ἔοικεν; μᾶλλον δὲ φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ τοὔνομά γε τοὐμὸν ἐπιβοᾶται σχηλιάζουσα, τί, ὦ βύγατερ δακρύεις,

aromatum & copia, nec non thuris abundantia, vix mihi nares odoris obliuiſci, & graueolentiam illam dediſcere volebant: ſed & nunc cùm tantum recordor, quaſi nauſeo. APOL. Quidnam ô Iupiter, volebat cùm ita ſe ipſo abuteretur? aut quódnā inde bonum, ſi in rogum incideret, ac carbonatim deflagraret? IVP. Atqui fili, nónne in hoc Empedoclem ante ipſum criminari videris, qui in Sicilia & ipſe in craterás inſiluit? APOL. Melancholiam quandā moleſtam dicis. Caterùm iſte quámnam tandem deſiderij cauſam habebat? IVPIT. Ipſius tibi ſermonem referam, quem coram Panegyri cùm mortis genus defenderet, habuit dicebat enim, ſi memini. Sed qúænam eſt iſta quæ accelerans aduẽtat, perturbata, lachrymãs? magna videtur iniuria affecta. Atqui Philoſophia eſt, ac nomen meum, ſe ipſam de-

plorans ærumnis plena, inuocat. Cur filia lachrymaris?

τί ἀπολιποῦσα τὸν βίον ἀπήνθας; ἆρα μὴ οἱ ἰδιῶται αὖθις ἐπιβουλεύκασί σοι, ὡς τὸ πρόσθεν, ὅτι τὸν Σωκράτην ἀπώλεσαν, ὑπὸ Ἀνύτου κατηγορηθέντα, εἶτα φεύγεις δι' τοῦτο αὐτούς; Φι. οὐδὲν τοιοῦτον, ὦ πάτερ, ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ὁ πολὺς λεώς, ἐπῄνουν, καὶ δι' τιμῆς ἦγον ἀσθμένοι, καὶ θαυμάζοντές με, καὶ μονονουχὶ προσκυνοῦντες, ἐὰν μὴ σφόδρα ξωνίσωμαι ὧν λέγουσι. οἱ δέ, πῶς ἂν εἴποιμι, οἱ ξωνήθεις, καὶ φίλοι φάσκοντες εἶναι, καὶ τύννομα τὸμὸν ὑποδυόμενοι, ἐκεῖνοί μοι τὰ δεινότατα ἠργάσαντο. Ζεύς. οἱ φιλόσοφοι ἐπιβουλήν τινα ἐπιβεβουλεύκασί σοι; Φι. οὐδαμῶς, ὦ πατέρ, οὔ γε ξωνιδίως τά μοι καὶ αὐτοί. Ζεύς. πῶς τίνων ἕνεκα ἠδίκησαν, ἢ μήτε τοὺς ἰδιώτας, μήτε τοὺς φιλοσόφους ἀτιᾷς; Φι. ἆσί τινες, ὦ Ζεῦ, ἐν μεταχμίῳ τῶν τε πολλῶν καὶ τῶν φιλοσοφούντων, τὸ μὲν σχῆμα καὶ βλῖμμα καὶ βάδισμα ἡμῖν ὁμοίοι καὶ κατὰ ταυτὰ ἐπαλμένοι, ἀξιοῦσι γὰρ ὑπὲρ ἐμοὶ τὰ πάθοι, καὶ τοὔνομα τὸ ἡμέτερον ἐπιγράφονται, μαθητὰς

aut cur vitã relinquẽs adue-nisti? num tibi rursus Idiotæ, vt olim, struxêre insidias, cùm Socratem ab Anyto ac cusatum interfecêre? ideóne illos fugis? PH. *Nil tale, ô pater, verùm turba illa ingẽs me laudat, honoréq; dignam censens veneratur, & tantum non adorat, tametsi non admodum quæ dico intelligat. Hi verò, quónã modo dicã? familiares, & qui se amicos esse asserunt, ac nomẽ meum induêre, illi me grauissimè læserunt.* IVP. *Philosophine tibi insidias quasdã struxêre?* PHI. *Minimè, pater: nam & illi pariter mihi iniuria sunt affecti.* IVP. *A quibus igitur iniuriam perpessa es, si nec Idiotas, neque Philosophos incusas?* PHI. *Sunt nonulli, ô Iupiter, inter multitudinem & philosophantes medij, forma, aspectu & incessu nobis similes, hisque ornati, hi mihi subesse gloriantur, ac nomen nostrum præ se ferunt,*

μαθητὰς

μαθηταὶ καὶ ὁμιληταὶ καὶ βιασῶται ἡμῶν εἶναι λέγουτος, ὁ βίος ὁ αὐτῶν πάμμιαρος, ἁμαθίας καὶ θράσους καὶ ἀσελγείας ἀνάπλεως· ὕβεις ὀ μικρὰ ἐμαθ' ἡμῶν. ἀπὸ τούτων, ὦ πάτερ, ἠδίκημαι πικρῶς. Ζεύς. ἀλλὰ ταῦτα, ὦ θύγατερ, ἀπὸ τί μάλιστα ἠδικήκασί σε. Φιλ. σκόπει, ὦ πάτερ, εἰ μικρά σοι δοκεῖ καὶ τιθῶν τὸ βίον ἀδικίας καὶ παρανομίας μεστὸν, ἄτε ἀμαθίᾳ καὶ ὕβρει ξυνόντα, καὶ ταραττόμενον ὑπ' αὐτῶν, ἐλατηλάσας τὸ ἀνθρώπινον ἀπὸ τῆς ἀγνοίας ἐλαυνόμενον, ἐμὲ ἐλατήριμψας, ἵνα πάμφρων ἐπιμεληθείην, ὡς παύσαιντο μὴ ἀδικοῦντες ἀλλήλους, καὶ βιαζόμενοι, καὶ ὅμοια τοῖς θηρίοις βιοῦντες, ἀναβλέψαντες δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, εἰρωνικώτερον ξυμπολιτεύοιντο. ἔφης γὰρ πρός με καταπέμπων, ἃ μὴ πράττουσιν ἄνθρωποι, καὶ ὡς διάκεινται ὑπὸ τῆς ἀμαθίας, ὦ θύγατερ, καὶ αὐτὴ ὁρᾷς, ἐγὼ δ' (ἐπεὶ ὦ γὲ αὐτὸς) σὲ, ᾧ μόνῳ ἐάσαιμι ἂν τἀγγύμονα οἶμαι, πῶς εἰναι

discipulos, sectatores ac contubernales se nostros esse dicentes: at vita eorũ sceleſtiſſima, ignorantia, temeritate & petulantia penitùs eſt referta: nobis iniuria haud parua. ab illis, ô pater, iniuria affecta profugi. IVP. *Moleſta hæc, filia: verùm quare potiſsimùm te læsêre?* PHI. *Conſidera, pater, nũ parua. etenim cùm vidiſſes humanã vitam iniquitate et iniuſtitia plenam tanquam ignorantia & violentia agitatã & perturbatam, turerũ humanarum, quòd tanta caligine cõflictarentur, miſeratus, me in terram dimiſiſti, iniungẽs vt omnem adhiberem diligentiam, quò homines à violentia & mutuis deſinerẽt iniuriis, ac nõ beluarum ritu viuerent, ad veritatemq; reſpicientes, pacatiùs inter ſe degerent. Dicebas etenim cùm me demitteres, quænam homines agunt, qualiterq;, ô filia, ob ignorantiam ſint affecti, tute quoq; cernis. Ego verò, quoniam eorum me miſeret, te, quam ſolam tantis erroribus mederi poſſe arbitror,*

ἐξ ἁπάντων ὑμῶν, αἱμπω ἐξομιλῶ. Ζεύς. οἶδα ποτὰ καὶ διαῦτα ἐπὼν τότε, σὺ δὲ τὰ μετὰ ταῦτα ἤδη λέγε, ὅπως μὴ ὑπεδέξαντό σε λαβόντα πλαμύδων τὸ πρῶτον, ἅ τινα δὲ νεῦ ὑπ' αὐτῶν πέπονθας; Φιλ ἔξα μὲν, ὦ πάτερ, οὐκ ἐπὶ Διὸς Ἕλλωσας οὐδὲ, ἀπ' ὀπτῆρι δόκει μοι χαλεπώτερον δὸν ἔργα εἶναι, τὸ βαρβάρες παιδεύειν καὶ διδάσκειν, δῦτο πρῶτον ὀξίους ἐργάσασθαι. τὸ Σκυθικὸν δὲ ἔων, ὡς ῥᾷ. διν ὑποδαλέσθαι καὶ τάχιστα, ὥς γε ὠμην ἐνδεξόμενον τὸν χαλινὸν οἷόν τε, καὶ ὑπαχθησόμενον τῷ ζυγῷ, ὁρμήσασα ἐς Ἰνδοὺς τὸ πρῶτον, ἔθνων μέγιστον τῶν ἐν τῷ βίῳ, ἃ χαλεπῶς ἔπαθον καταβάντας ἀπ' τῶν ἐλεφάντων ἐμοὶ σωθῆναι. ὥστε καὶ γέρον ὄλβιον, οἱ Βραχμᾶνδε, δῖς Νυσαίοις καὶ Ὀξυδράκαις ὁμόροι, οὗτοι πάντων ὑπ' ἐμοὶ τάπουτα, καὶ βιοῦ. σίγε κατὰ τὰ ἡμῖν δοκοιῶτα, τιμώμενοι πρὸς τῶν περιοίκων ἁπάντων, καὶ ἀρθύ-

ex omnibus nobis elegi, ac vt illos cures, demitto. IVP. Noui, multa talia tum dicebam: at tu iam dicere perge, quomodo sub initium te deuolantem homines susceperint, & quæ nunc & ipsis pertuleris. PHIL. Perrexi igitur, pater, non confestim ad Græcos, sed quod longè mihi difficilius opus esse videbatur, Barbaros videlicet instituere & docere, hoc primum agrediendum esse censebam. Intermissis igitur Græcis, tanquam qui facilè subigi possent, ac celeriter, vt putabam, frenũ susceperi, iugóque collum subdituri forent, ad Indos primò moui, gentem omnium quæ viuunt, maximam: illisq; haud grauatè persuasi, vt ab elephantis descendentes, mecum conuersarentur, quemadmodum Brachmanes, felix hominũ genus, Nechræis & Oxydracis finitimi, qui omnes mihi subduntur, ac nostris

viuunt institutis, ac omnibus circumhabitantibus honorati, mortisq;

ἀποθνήσκοσι παράδοξόν τινα τοῦ θανάτου τρόπον. Ζεύς. τὰς γυμνοσοφιστὰς λέγεις; ἀκήκοα γοῦν τάττ' ἄττα περὶ αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐπὶ πυρὰν μεγίστην ἀναβάντων, ἀρίσκονται ἀκαύμονες, οὐδὲν τοῦ σχήματος ἢ τῆς καθέδρας ἐκπίπτοντες. ἀλλ' ὀλίγα τοῦτο. ἔναγχος γοῦν καὶ Ὀλυμπιάσι τὸ ὅμοιον ἐγὼ εἶδον γενόμενον, ἀκούσας δὲ καὶ σὲ παρεῖναι, κακομενῶ τότε τοῦ γέροντος. Φιλ. οὐδὲ ἀνῆλθον, ὦ πάτερ, εἰς Ὀλυμπίαν, δείσας τῶν καταράτων ἐκείνων, οὓς ἔφην, ὅτι πολλοὺς αὐτῶν ἑώρων ἀπιόντας, ὡς λοιδορήσοντες τοῖς ξυνελεύσεσι, καὶ βοῆς τὸν ὀπισθόδομον ἐμπλήσουσιν ὑλακτοῦντων, ὥστε οὐδὲ εἶδον ἐκεῖνον, ὅπως ἀπέθανε. μετὰ γὰρ τὸν Βραχμᾶνας, εἰς Αἰθιοπίαν αὖθις, εἶτα εἰς Αἴγυπτον κατέβην, καὶ ξυγγενομένην τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοὺς προφήτας αὐτῶν καὶ τὰ θεῖα σοφωσάμενος, εἰς Βαβυλῶνα ἀπῆρα, Χαλδαίους καὶ μάγους μυούμενος, εἶτα εἰς Σκυθίαν ἐκεῖθεν, εἶτα εἰς Θράκην.

mortis q; genere moriuntur admirando. IVP. *Gymnosophistas dicis: de quibus inter cætera & hoc audio, quòd in rogum ingentem ascendentes, sponte comburũtur minimè vel forma aut cathedra excidentes: sed nihil magni hoc. nam & ego nuper in Olympiacis simile quiddam fieri conspexi: quin & te cùm senex conflagraret, adesse decuisset.* PHI. *Haud ad Olympia, pater, ascendi, execrandorum illorum, quos dicebam, metu, quoniam multos eorum abire vidi, tanquam concilio maledicerent, latrantésque domus posteriora clamore implerent: ita vt nec illum quemadmodum occubuerit viderim. Post Brachmanes igitur confestim in Aethiopiam, inde in Aegyptum descendi, & cum sacerdotibus & prophetis illorum congressa sum. Quos cũ diuina docuissem, in Babylonem perrexi, Chaldæos & Magos initians. Inde & Scythiam, posteà in Thraciam,*

ἔνθά μοι Εὔμολπός τις καὶ Ὀρφεὺς σλοιγωίωλω. ὃς καὶ πάσαλα ἐς τὸν Ἑλλάδα τὸν μὴ, ὡς τινὲς αὐτὸς, τὴν Εὔμολπον (ἐμεμαθήκει γὰρ τὰ θεῖα παρ' ἡμῶν ἅπαντα) ἢ δι', ὡς ἐπάδων πάσι διάφοροι τῇ μουσικῇ, κατὰ ᾠδὰς ἀνθὼς ἐπόμενον. καὶ τὸ μὴ πρῶτον ἀνθὼς ἐλθόσαν ὅτι πολὺν ἠσπάσαντο οἱ Ἕλληνες, ὅτι ὅλως ἀπεκλείσαμεν. κατ' ὀλίγον δὲ πάντως ἐμιλήσα, ἐλλὰ καὶ τῶν ἀπάντων ἑταίρους καὶ μαθητὰς προσηγαγόμην, καὶ ἄλλον ἐκ Σάμου, καὶ ἄλλον ἐξ Ἐφέσου, καὶ Ἀβδηρίτην ἄλλον, ὀλίγους πανταπασι· μεθ' ὃς τὸ Σοφιστῶν φῦλον ἐκ οἰδ' ὅπως μοι παρῳκφύζω. ὅτι ἐλλὰν τὰμὰ ἐς βάθος, οὔτε ἰλιγγιῶντα ἀπάδοντα, ἀλλ' οἷον τὸ Ἱπποκενταύρων γένος, σωθρότον τι καὶ μικτὸν, ἐμμέσῳ ἀλαζονείας καὶ φιλοσοφίας πλαζόμενον, οὔτε τῇ ἀγνοίᾳ τέλειον πάσι χόμενον, ὅτι ἡμᾶς ἀτενέσι ταῖς ὀφθαλμοῖς θαυμάζειν ἀναίμονα, ἀλλ' οἷον λιμῶντος καὶ ζοῦ ἀμβλυώπεια, ἀσαφές τι, καὶ ἀμυδρὸν ἡμῶν

vbi [b] Eumolpus & Orpheus mecũ congressi sunt, quos etiam in Græciã præmisit, Eumolpum quidem vt Græcos initiaret (etenim cuncta diuina à nobis didicerat) Orpheum autem vt in cantando musica eos cogeret: quorum vestigia confestim insecuta sum, ac sub initium cùm venissem, non admodum Græci me amplectebãtur, nec tamẽ penitùs excludebant. Paulatim verò cum eis conuersata, septem ex omnibus amicos et discipulos collegi. & alium ex Samo, alium verò ex Epheso, ex Abdera quoq; aliũ, omninò paucos. Quibus cum [c] Sophistarum genus, nescio quo pacto, mihi suppullulauit, neq; mea absolutè æmulans, nec tamen penitùs discrepans, sed tanquam Hippocentaurorũ genus, compositum quid, & mixtũ, in medio superbiæ & philosophiæ errans, neq; ignorantiæ finem impotens, neque fixis oculis nos intueri valens, sed tanquã hebetudine cæcutientes, obscurũ quid, & dubiam nostri imaginem

ἄδωλον, ἢ σκιὰν ἐνίοτε ἰδόντα ἄν, οἱ δ' ὦνος ἀκεραίως πάντα καταγνοήκασι. ὅθεν παρ' αὐτοῖς ὁ ἀχρεῖος & ἰκανὴ, καὶ περιττὴ σοφία, καὶ ὡς αὐτοὶ ὦνος, ἀπρόσμαχος & ἀνεξέλεγκτος· ἃ λοιπὰ καὶ ἄποροι καὶ ἄτοποι ἀπαντήσεις, καὶ ἀνυπόστατοι καὶ παθυνεικάδες ἐρωτήσεις. ἔτα λοιπὸν μοι, καὶ ἐνοχλοῦντι τοῖς ἑταίροις τοῖς ἐμοῖς, ἀγανακτοῦσι, καὶ σκώπτουσιν ἐπ' αὐτοῖς, ἢ τελος, δικασταῖς ὑπῆγον, καὶ παρεδίδουν πιομένους τὸν ἡμιναῖον. ἐγὼ μὲν οὖν ἴσως τότε φυγεῖν αὐτοὺς, καὶ μηκέτι ἀνέχεσθαι τὴν σωφροσύνην αὐτῶν, νῦν δ' Αντισθένης μὲν καὶ Διογένης, καὶ μετὰ μικρὸν, Κράτης καὶ Μένιππος, οὗτοι ἔπεισαν ὀλίγον ἐπιμεῖναι τῆς μονῆς, ὡς μήποτε φίλον ὑπαρ ἄν τοσοῦτο ἐπιπόθησαν, ὕστερον. Ζωσ. ἀλλὰ σύ μοι λέγε, ὦ φιλοσοφία, τίνα ἠδίκησαν, ἅπερ ἀγανακτεῖς μόνον. Φι. ἠμὶν μὲν ἄκρως,

imaginem vmbrámve quandoque cernens, nihil ominus tamen exactè cuncta se nosse existimat. Hinc illa inutilis & supernacanea apud eos sapientia, & vt ipsi arbitrantur, inexpugnabilis, accenditur: arrogantes quoque & dubiæ, nec non absurdæ responsiones: inextricabiles prætereà & labyrinthææ interrogationes. Quòd si ab amicis meis prohibentur & redarguuntur, indignantur, ac contra illos conspirant, tandémque in ius rapiunt, & ad cicutam bibendam tradunt. Et quamuis fortassè cùm confestim fugere, nec amplius eorum conuersationem tolerare oportuisset: [d] Antisthenes tamen, & Diogenes, ac paulò pòst [e] Crates, Menippus quoque, mihi, vt parumper discessum meũ differrem, persuasére: quod vtinam nunquam factus esset: non enim tanta postea fuissem perpessa. IVP. Sed nondum mihi, ô Philosophia, enarras quemadmodum iniuria sis affecta, verùm tantummodò indignaris. PHIL. At qualiter nunc,

ô Iupi-

ὦ Ζεῦ, ἁλίκα ἐστὶ. μιαρὸν γάρ τι φῦλον ἀνθρώπων, ἢ ὡς τὸ πολὺ ἀγελικὸν καὶ θητικὸν, ὃ ξυγγύμνον ἡμῖν ἐκ παίδων ἐπ' ἀσχολίας· ἐξ ὅλου γάρ, ἢ ἰόντα θοῦναι, ἢ ἄπρακτα τέχνας, οἵας ἀπὸ τοῦ βίου τοὺς ἰμάνθανε, σκυτεύειν ἢ τεκταίνειν, ἢ κηρὶ πλύνειν ἔχειν, ἢ ἔρια ξαίνειν, ὡς ὑφῇ τὰ ἐπὶ τῶν γυναικῶν, καὶ ὑμάρυτα, καὶ καταγάγοις ὑμαρῶς. ὁπότε δὲ ἱρόπιλον ἐκέλευσε ῥίφοιεν, ἢ μίτον κλώθοιεν, τοιαῦτα τοίνυν ἐν παισὶ μειρακίοις, ἀδιόνομα τὸ ἡμέτερον ἄδικον. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἤρξαντο, καὶ καταθέσθαι τὸ παιδικὸν, ὅσοι παρὰ τοῖς ἄλλοις, καὶ ὡς ἀνέχονται οἱ ἄνθρωποι τὸν παῤῥησίαν τὸν αὐτῶν, καὶ χάρισι θεραπεύομενοι, καὶ συμβουλεύσι πειθόμενοι, καὶ ἐπιτιμῶντων ὑποπίπτουσι, ταῦτα πάντα τυραννίδα τινὰ μικρὰν ἡγοῦντο εἶναι· τὸ μὲν δὴ μανθάνειν, ὅσα τῇ τοιαύτῃ πραγματείᾳ πρόσφορα, μακρὸν

ô Iupiter, audi: Sceleſtum quoddam hominū genus eſt, & viplurimùm ſeruile ac mercenarium, haud nobiſcum ob negotiorum multitudinem à pueris conuerſatum. ſeruitutem enim ſeruiuit, aut ſub mercede operam locauit, aut alias artes exercuit, quales par eſt homines tales addiſcere, coriariam, fabrilem, fullonicam, aut lanam excutere, vt mulieribus ſit accommoda, & ad filandum apta ductiliſqúe, cùm illæ tramam vertunt, vel licium circumuoluunt: talia igitur in puerili exercentes ætate nec nomen cognouêre noſtrum. Poſtquam verò annos viriles ingredi cœpêre, ac reuerentiam quæ à quamplurimis amicis exhibetur meis, conſpexerunt, quemadmodumq́ homines loquendi eorum liberatem tolerant, & correpti gaudent, ac conſulentibus obtemperant, increpantes deniq́ue formidant: hæc omnia tyrannidem haud paruam eſſe arbitrabantur. Verū addiſcere quæ profeſſioni huic conuenīūt, longum

μακρὸν ἰῶ, μᾶλλον δ' ὁμιλεῖν ἀδυνάτοις, οὐ τέχνας δ' ἐπιδείξασθαι, ἢ σοὶ πόνος, ἢ ἐμοὶ κίνδυνος ἱκανὰ παρέξειεν ἐπιδυναστεύειν· ἐνίοις δὲ καὶ ἡ ἀληθὴς βαρύ, καὶ ὥσπερ οἶμαι ὄνῳ, ἀφόρητον ἐφάνη. ἔδοξεν οὖν σκοπουμένοις, τὴν ὑπάτην ἄγκυραν, τὴν ἱερὰν οἱ ναυτικοὶ μόνην φασὶ, λαβόντας, καὶ ἐπὶ τὴν βιαίαν ἀπόνοιαν ὁρμήσαντας. ἔτι τε καὶ τόλμαν καὶ ἀμαθίαν καὶ ἀναισχυντίαν προσκαλεσαμένους, ἅπερ αὐτοῖς μάλιστα σωφροσύνης καὶ λοιδορίας ἡμᾶς ἐκμιμησάντους, ὡς πρόχειρα ἔχοντας, καὶ ἀνὰ στόματα τοῦτας μόνας ξυμβολὰς ἔχοντας. ὁρᾷς, ὁποῖα πρὸς φιλοσοφίαν ἐφόδια; σχηματίζονται, καὶ μεταμορφοῦνται αὐτοῖς μάλα ἐκότως, καὶ πρὸς ἐμέ, οἷόν τι ἀμέλει ὁ Αἴσωπός φησι ποιῆσαι τὸν ἐν τῇ Κύμῃ ὄνον, ὃς λεοντῆν περιβαλόμενος, καὶ παχὺν ἐγκόμβωμα, ἤξιε λέων καὶ αὐτὸς εἶναι, καί που τινες καὶ ἔφασαν οἱ πεισθέντες αὐτῷ. τὰ δ'

longū erat, seu potiùs impossibile valdè: artificia verò tenuia, & quæ vix cum summo etiam labore necessaria suppeditare possent nonnullis etiam seruitutis molesta, & quomodocunq; erat, intoleranda videbatur. Re igitur diligenter perpensa, f ancoram nouissimam, quā nauigantes sacram appellant, vissum est demittere. ad optimā itaq; fortunam declinantes, audaciam quoq; & ignorantiam ac impudentiam in auxilium aduocārunt, quæ potissimùm cum eis in certamē irent. Conuitia præterea noua excogitārunt, vt prompta essent, ac solas desertationes has in ore haberent. Qualiā nam ad philosophiam cernis viatica? proinde & formæ studēt, ac oppidò quā eleganter se exornāt, planéq; ita me cū agūt, quemadmodū Æsopus Cumanum illum asinum fecisse refert, qui cū leoninā induisset pellē, & oſperè derudisset, se quoq; leonem esse

videri cupiebat, & erant fortasis nonnulli qui ei crederent.

Nostra

τὰ δ' ἡμέτερα πάνυ ῥᾷστα, ὡς οἶσθα, καὶ εἰς μίμησιν πρόχειρα, τὰ περιφανῆ λέγω, καὶ ἃ τοιαῦτ' ἐστὶ πραγματείας δεῖται. πρβόνιον περιβαλέσθαι, καὶ πήραν ἐξαρτήσασθαι, καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχειν, καὶ βοᾶν, μᾶλλον δὲ ὀγκᾶσθαι καὶ ὑλακτεῖν, καὶ λοιδορεῖσθαι ἅπασι. τοῦτο γὰρ οὐδεὶς ἐπὶ τούτῳ παθεῖν, ἢ πρὸς τὸ σχῆμα αἰδῶς παρίξειν ἑαυτῷ· ἢ ἐλευθερία δὲ πρόχειρον, ἀκουστὸν δὲ ἀποτόν, ἂν δ' βούλοιο ἀπάγειν, παλαχθήσομένῳ σοι ξύλῳ. καὶ τὰ ἄφιτα οὐκ ἴσ' ὀλίγα, ἀλλ', ὡς περ ζῶν, μάζα ψιλή. τὸ δὲ ὄψωνον, ἢ τάριχος ἢ θύμον, ἀπὸ μερίδος πανδαπὰ, καὶ οἶνος, οἷος ἥδιστος, καὶ χρυσίον, παρ' ὅτῳ ἂν ἐθέλωσι· λασμολογοῦσι γὰρ ἐπιφοιτῶντες, ἢ ὡς αὐτοί φασιν, ἀρκέρυσι τὰ πρόβατα. δῶρόν τε ποιοῦσιν οἱονεὶ, ἢ αὐτοὶ ἔσχημα ἔχοντες, ἢ δίκῃ μὴ ἀπεῖσαι λαικῶς. καίτοι αὖ μοι κεῖνο ὑφορῶ, οἶμαι, ὡς ἐξιόντων λατασήσουσι τοῖς ὀρθῶς φιλο-

Nostra verò admodũ, vt nõsti, sunt facilia, & ad imitandum leuia (de externis loquor) haud enim magni est negotij, vel vestem sibi triuũ circundare, aut peram collo suspẽdere, seu lignum in manibus gestare, vel vociferari, aut potiùs rudere, siue latrare, ac omnibus maledicere. Equidem securitatem, quòd nihil ob talia passuri essent, formæ reuerẽtia præstare tenebatur. Libertas verò etiam inuito domino prõpta, qui se comprehensos abducere conabatur, baculi experiebatur violentiam. Cæterùm farina non amplius pauca, nec placenta vt antea tenuis, obsonia verò nequaquã solita, cepẽve agreste, sed carnes omnifariam, & vinum quod suauissimum: quin & aurum cùm volunt, paratum. etenim circumerrantes tributũ colligunt, vel vt ipsi dicunt, pecora detondent, multosq; da re existimant, vel habitus veneratione, aut metu ne malè audire cogantur. Siquidem & hoc quoque, vt arbitror, præuidere, quòd ex æquo inter rectè philoso-

φιλοσοφοῦσιν, εἰ δέ τις ὁ διακάσων καὶ διακινῶν τὰ ζητοῦντα ἴσα, ἂν μόνον τὰ ἔξω ᾖ ὅμοια ἀρχὴν γὰρ οὐδὲ τὸν ἔλεγχον διήκοντα, ἂν ἔρηταί τις οὕτοσὶ κοσμίως, καὶ καλὰ βραχύ, ἀλλ' ἀθρόοι βοῶσι, καὶ ἑωθινὸν ἀπρόσκλητον τὸν ἑαυτῶν ἀναφώνησιν, τὸν ποιητὴν εἶναι, καὶ πρόχειρον τὸ ξύλον. καὶ ἂν μὲν λάβ ἔργα ζητῇς, οἱ λόγοι πολλοί. ἂν δὲ ἀπὸ τῶν λόγων ἀρέσαι ἐθέλοις, τὸν βίον ἀξιοῖ σκοπεῖν. διογένους ἐμπέπλησται πᾶσα ἡ πόλις καὶ τοιούτης ῥᾳδιουργίας, καὶ μάλιστα τὸν Διογένη καὶ Ἀντισθένη καὶ Κράτητα ἐπιγραφομένων, καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν παρομνύων, ἃ τὸ μὲν χρήσιμον, ὅσον ἔνεστι τῇ φύσει τῶν κυνῶν. οἷον τὸ φυλακτικὸν καὶ τὸ οἰκεῖον, καὶ τὸ φιλόσπουδον καὶ μνημονικὸν ὑπὸ ἀμοῦς ἐμιμήσαντο, ὑλακῇ δὲ καὶ λιχνείᾳ καὶ ἁρπαγῇ, καὶ Ἀφροδίσια συνουσίαις καὶ κολακείαις, καὶ τὸ σαίνειν τὸν διδόντα, καὶ περὶ τραπέζας ἔλεγον, ταῦτα ἀκριβῶς ἐκπεπονη-

philosophantes collocarentur, nec esset qui talia discerneret & diiudicaret, si tantum exteriora essent similia, quandoquidem nec principium redargutionis iustinent: veluti si dicatur, quis ille sic ornatus, & tam repentè? sed conuestim clamitant, & ad eorum arcem, maledicentiam scilicet, confugiunt, lignúmque promptum est. Proinde si opera quæris sermones multi: quòd si à sermonibus iudicare velis, vitam considerandam esse censent. Tali igitur impostura ciuitas repleta est vniuersa, & maximè sub Diogenis, Antisthenis, & Cratetis titulo, nec non canum prætextu. Cæterùm quod natura optimum est in canibus, veluti custodia, vel domus tutela, aut herilis amor, siue memoria, minimè imitantur: verùm latratu, gulositate, rapina, venereis, crebris, adulationibus dantium blã-

ditijs, mensarũ deniq; frequentatione, his per quàm diligenter

νύκασιν. ὅψια δίνλω μετὰ μικρὸν, οἷα ἴσασι. οἱ γὰρ ἐκ τῶν ἐργασηρίων ἅπαντες ἀναπηδῶσιν, ἐρήμους τὰς τέχνας ἀφέντες, ὅταν ὁρῶσι σφᾶς πονοῦντας καὶ μαμνομένους, ἐωθυὰς ἐσπέρας ἐπικυφότας τοῖς ἔργοις, καὶ μόγις ἀρκοῦντας ἐκ τοιαύτης μισθαρνίας ἀργοὺς δὲ καὶ γόητας ἀνθρώπους, ἐν ἅπασιν ἀφθόνως βιοῦντας, ἀδικοῦντας μὴ τυραννικῶς, λαμβάνοντας δὲ πρόχειρος ἀναπαδοῦντας δὲ ἃ μὲν λάβοιεν, ἐκπανοῦντας δὲ καὶ ἃ λάβοιεν. ταῦτα ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος λοιπὸν αὐτοῖς, καὶ ἀτέχνως τὸ μέλι αὐτὸ ἐς τὰ στόματα ἐσρεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἦλθον ἂν δεινὸν τὸ πρᾶγμα δοκῶ, εἰ δίδοι ὄντως, μηδὲν ἐς ἡμᾶς ἄπονον ἐξυδεῖζον· οἱ δὲ μάλα σεμνοὶ, καὶ σκυθρωποὶ τὰ ἔξω, καὶ τὰ δημόσια φαινόμενοι, ἂν παιδὸς ἀραῖα, ἢ γυναικὸς λάβωνται καλῆς, ἢ ἐπαίσωσι σιωπᾷν ἄξιον, οἷα ποιοῦσιν; ἔνιοι δὲ καὶ ἔφαγον τῶν σφετέ-

elaborant. Atquī paulò pòst quónam hæc euadant, videbis. omnes enim ex officinis exilientes, artes relinquent desertas, cùm cernunt se laborantes, & operibus desudantes, ab aurora ad vesperum vsque defatigatos, vix tamen mercede tali vitam sustentare posse: segnes verò & subdolos homines, abundè in omnibus viuentes, tyrannicè quidem postulantes, ac promptò accipientes, & cùm non acceperint, indignantes, neque si acceperunt, laudantes. hoc Saturnium eis videbitur seculum, sponteque mel ipsum ex cœlo in ora influere Proinderes minùs esset molesta, si cùm tales sint, nulla alia nos officerent iniuria. Nunc verò cùm admodum casti & seueri abextrà & in publicis appareant, si puerum nacti fuerint formosum, vel mulierem speciosam, aut quid silentio dignum sperant, qua-

liánam faciunt? Nonnulli verò & hospitum suorum adulte-

θρεπτέρων γυναῖκας ἀπάγουσι μοιχεύοντες, κατὰ τὸν Ἰλίτα ἐκεῖνον νανίσκον, ὡς φιλοσοφοῦσιν ἀκὴ κὼτοί. ἔπα κοινὰς ταύτας ἅπασι τοῖς ξωβόσι ποθίμφοι, Πλωτωνός τι λόγμα οἴοντα ποιεῖν, οὐκ εἰδότες, ὅπως ὁ ἱερὸς ἐκείνου & ἠξίου κοινὰς ἡγεῖσθαι τὰς γυναῖκας. ἃ μὲν γὲ ἐν τοῖς συμποσίοις δρῶσι, κὴ ἃ μεθύσκονται, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. κὴ ταῦτὰ ποιοῦσι, ὥσ οἶα, κατηγοροῦντες αὐτοὶ μέθης κὴ μοιχείας, κὴ λαγνείας κὴ φιλαργυρίας; ἀλλ᾽ γοῦν οὕτως εὕροις ἄκρο ἄκρῳ ἐναντίον, ὡς τοὺς λόγους αὐτῶν, κὴ τὰ ἔργα· οἷον, κολακείαν μισεῖν φάσι, κολακείας ἕνεκα, τὸν Γναθωνίδιλω κὴ τὸν Στρεβίαν ὑποβαλίσθαι λωπάμφοι, ἀληθεύειν τοὺς ἄκρους παρέποντος, ἐκ ἂν δόκ δίνησθαι τὴν χλωπαν μὴ μετὰ κὴ τοῦ ψεύδεσθαι λωπανδ ἡδονὴν, πᾶσιν ἐχθρὸν ὡς λόγῳ, κὴ ὁ Ἐπίκερ & πολέμι &, ἔργῳ

adulterantes vxores abducunt, Ilienſis illius iuuenis inſtar, tanquam & ipſæ quoque philoſophaturæ eſſent. Inde communiter illas vniuerſis coëuntibus proſtituentes, Platonis ſe legem implere arbitrantur, haud intelligentes quo pacto ſacer ille mulieres communes eſſe debere cenſuit. Quæ verò in conuiuijs agunt, quemadmodum inebrientur, longum eſſet recenſere: & hæc faciunt, quomodo putas, dum ipſi ebrietatem, adulteria, luxuriam, & auaritiam reprehendunt. Nil igitur magis inter ſe inuenies contrarium, quàm illorum ſermones & opera: quemadmodum cùm adulationem odio habendam aſſerunt, & tamen adulandi gratia gnathonicam vel aſſentationem ipſam exuperent. Alios verò loqui hortantur, cùm ipſi nec linguam niſi mentiendo mouere poſſint. Voluptates omnibus ſermone inimicæ, Epicurúsque hoſtis: opera verò

δι' ὅλης ταύτην ἅπαντα πρωτ-
γησι. τὸ δ' ὀξύχολον καὶ μικρά-
τιον, καὶ πρὸς ὀργὴν ῥᾴδιον
ὑπερβολὰς βρυφύματα νεογνά.
γέλωτα γοιῶν οὐ μικρὸν παρ-
έχουσι ζῶσι θνητοῖς, ὑπὸ
ταραν ὑπὸ τῆς τυχόσης αἰτίας
ἐπιζέοντ μὴ αὐζῆς ἡ χολή,
πελιδνοὶ δὲ τὴν χροιὰν βλέ-
πουσι, ἐταμόν τι καὶ παράφορον ἀνδρικόν, καὶ ἀ-
φρου μᾶλλον δ' ἰοῦ μεστὸν
αὐζῆς ἢ τὸ σῶμα, μὴ συγκε-
κᾶθι τύχοις, ὅτι ὁ μιαρὸς
ἐκεῖνος ἐκπέπτωκε βόρβορος.
χρυσίον μὴ ἢ ἀργύριον, Ἡ-
ρακλεις, οὐδὲ λιπαρῶσι ἀ-
ξιῶ, ὀβολὸς ἱκανὸς, ὡς θέρμους
πριάμενος πολὺν χρόνον ἢ λιμνίην
ἢ ποταμὸς παρίῃ. μετ' ὀλί-
γον ἀλλοῦσιν οὐκ ὀβολὸς, ἀλλ'
δραχμὰς ὀλίγας, ἀλλὰ πολ-
λὰς ὅλας· ὥστε τὶς ἔμπορος
ζῶν ἀφ' τοῦ φόρου πλή-
σειεν ἄν, ὅσον ζῶντος φιλο-
σοφία ἐς χρηματισμὸν σωτη-
ρίη. ἔστ' ἐπαφὰν ἱκανῶς συλ-
λιξόντα, καὶ ἐπισιτίσωνται,
ἀπρέπει-

omnia propter illas patrare audent. Iræ præterea vehementia, leuissimarúmque rerum perturbatione, necnon indignationis facilitate, etiam nuper genitos infantulos superant. Non paruum igitur risum spectatoribus mouent, cum quouis etiam fortuito casu adeò illis ira ebullit. Colore autem liuidi videntur, impudens quid & abominabile præ se ferentes. Os verò spuma vel potiùs veneno est refertum: ne tu illic cùm fœda illa euomitur illuuies, deprehendaris, caue. Proinde aurum vel argẽtum, Hercules, neque possidere dignantur. obolus sufficit vt lupinos emant: nam potum fons seu riuus suppeditabit. At paulò pòst non obolos vel drachmas paucas, sed totas postulant diuitias, adeò vt mercator quispiam tanto impleri onere posset, quantum illis ad quæstum Philosophia confert. Inde postquam ad satietatem vsque corrasêre, ac frumentati sunt, infeli-

ἀπορρίψαντες τὴν λαισηρὸν τριβώνιον, ἀγροὺς ἐνίοτε, καὶ ἐσθῆτας τῶν μαλακῶν ἐπρίαντο, καὶ σανδάλας κομήτας, καὶ σκευοθήκας ὅλας, μακρὰ χαίρειν φράσαντες τῇ πήρᾳ τῇ Κρατητείᾳ, καὶ τῷ τρίβωνι τῷ Ἀντισθένους, καὶ τῷ πίθῳ τῷ Διογένους. οἱ ἰδιῶται δὲ ταῦτα ὁρῶντες, καταπλήττονται μὲν τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ἅπαντας εἶναι τοιούτους οἴονται, κἀμὲ τῆς διατριβῆς ἀτιῶντες. ὡς πολλοῦ ἤδη τοῦ χρόνου, ἀδυνάτου μοι γεγένηται, λαβεῖν ἕνα τινὰ προσχαίσθαι αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς Πηνελόπης ἐκεῖνο πάσχω. ὁπόσον γὰρ ἐγὼ ἐξυφαίνω, τοσοῦτον ἐν ἀκαρεῖ αὖθις ἀναλύεται. ἡ ἀμαθία δὲ καὶ ἡ ἀδικία ἐπιγελῶσιν, ὁρῶσαι ἀνιέργασον ἡμῖν τὸ ἔργον, καὶ ἀνύσιμον πόνον. Ζεῦς. οἷα, ὦ θεοί, πεπονθὼς ἡμῖν ἡ Φιλοσοφία πρὸς τῶν καταρατων ἐκείνων, ὥστε ὥρα σκοπεῖν ὅ, τι καὶ πρακτέον, ἢ ὅπως αὐτὴν μετιλυσίον. ὁ μὲν γὰρ Ἱραννὸς ἀπά-

infelicem illam abijcientes lacernam, agros nonnunquam, ac vestes molles, pueros quoque cincinnatos, necnon instructas domus totas emunt, Cratetis peram, Antisthenis lacernam, ac Diogenis dolium, longum valere dicentes. Talia cùm idiotæ cernunt, Philosophiam iam conspuunt, omnesq; tales esse arbitrantur, ac doctrinam meam reprehendere non desinunt, adeò vt longo iam tempore impossibile mihi fuerit vel vnum ex eis conciliare: sed planè Penelopes illud patior. etenim quantum ego texo, tantum rursus euestigiò dissoluitur. Ignorantia verò & Iniustitia, cùm opus nostrum inextricabile, laboremq; cernunt inanem, minimè à risu temperant. IVPIT. *Proh, ô dei, qualia nobis Philosophia ab execrandis illis perpessa est? quapropter considerandi tempus adest, quid faciendum, vel quopacto è medio sint tollendi. Cæterùm fulmen eos*

ἀπάγθ μιᾷ πληγῇ, καὶ ὁ θάνατος ταχύς. ΑΠ. ἐγώ τοι, ὦ πάτερ ἐπιθύομαι· μισῶ γὰρ ἤδη τοὺς ἀλαζόνας, ἀμούσους ὄντας, ὑπὲρ τῶν Μουσῶν ἀγανακτῶν. ὑβρισμένος μὲν γὰρ ἢ τῆς σῆς ἀξίας οὐδαμῶς ἐκείνοι ἄξιοι· τὸν Ἑρμῆν δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοκράτορα τῆς διαλέξεως διατεμοῦμεν ἐπ' αὐτούς· ὃς ἅτε δὴ περὶ λόγους ἔχων καὶ αὐτὸς, τάχιστα εἴσεται τούς τε ὀρθῶς φιλοσοφοῦντας, καὶ τοὺς μή. εἶτα τοὺς μὲν ἐπαινέσεται, ὡς τὸ εἰκὸς, οἱ δὲ κολασθήσονται, ὅπως ἂν ἐκείνου παρὰ καιρὸν σκώπτοντος. ΖΕΥΣ. εὖ λέγεις, ὦ Ἀπολλον· ἀτὰρ καὶ σὺ Ἡράκλεις ἅμα καὶ τῇ φιλοσοφίαν αὐτῇ ἕπου δι' ἀπίθους τὸν τάχιστα εἰς τὸν βίον. πρέπει δίκαιόν γοῦν ἆθλον οἷς τοσοῦτον ὁ μικρὸν ἐκπλήσαι, ἢν ἐκκόψῃς μιᾷ πάτᾳ, καὶ ἀναίσχυντα θηρία. ΗΡΑ. καὶ μὴν ἄμεινον ἴσως, ὦ πάτερ, τῇ κόπρῳ ἐκκαθάραι αὖθις τοῦ Αὐγέου, ἢ τούτοις συμπλέκεσθαι· iaculatione vnica, mórsque auferret cita. APO. Ego tibi pater aurem vellam: nam & ipse iam arrogantes, & à Musis alienos, Musarum gratia indignatus, odi: fulmine siquidem aut tua dextra minimè illi digni sunt. Mercurium autem, si videtur, pœnæ exactorem ad illos demittemus, is, tanquam qui & ipse inter disciplinas versatur, celerrimè eos qui rectè philosophantur, & qui minùs, cognoscet: dein hi quidem, vt par est, laudabuntur, illi verò quemadmodum ex tempore videbitur, plectentur. IVPIT. Rectè dicis, Apollo: sed & tu Hercules, vnà Philosophiam ipsam pariter ducentes, properiter in vitam abite: certamen ſq; decimumtertium istud, nec paruum, te absoluere putato, si tam scelesta & impudentissima extirpaueris animalia. HER. Atqui pater & Augiæ fimum repurgare præstaret, quàm cum talibus manus conferre.

eamus

σθαι ἀπίωμεν δ' ὅμως. Φι. ἄκουσα μέν, ἀκολουθητέον δὲ κατὰ τὰ δόξαντα τοῖς πατρί. Ερ. κατίωμεν, ὡς ἂν ὀλίγους αὐτῶν ἐπιτρίψωμεν σήμερον. ποίαν δὲ χὴ τραπέσθαι, ὦ Φιλοσοφία; σὺ γὰρ οἶσθα, ὅπῃ ἀσίν. ἢ πρόδηλον ὅτι ὁ τῆς Ἑκάβης; Φι. οὐδαμῶς, ἢ πάνυ ὀλίγοι, ὅσοι ὀρθῶς φιλοσοφοῦσιν, ὦ Ἑρμῆ· οὔτοι δὲ οὐδὲν Ἀττικῆς πενίας δέονται, ἀλλ' ἔνθα πολὺς χρυσὸς ἢ ἄργυρος & ὀρυπτέα τοῦτο, ἐκεῖ πως ζητητέοι εἰσὶν ἡμῖν. Ερ. οὐκοῦν οὐδὲν τῆς Θράκης ἀπιτέον. Ηρα. νῦν λέγεις, καὶ ἥκομαί γε ἡμῖν τῆς ὁδοῦ οἶδα γὰρ τὰ Θρᾳκῶν ἅπαντα, συχνάκις ἐπιλθών. ἰοὶ μοι τλῴδη ὕδη τραπώμεθα. Ερ. ποίαν λέγεις; Ηρα. ὁρᾷς, ὦ Ἑρμῆ καὶ Φιλοσοφία, ὄρη μέγιστα, καὶ κάλλιστα ὁρῶν ἁπάντων; Αἷμός ἐστι, τὸ μεῖζον, ἡ καταντικρὺ δὲ Ῥοδόπη, πεδίον δὲ ἐκπεπλαμένον, πολυφορον, ἀπὸ τῶν

eamus tamen. PHILO. *Inuita quidem: ex patris tamen sententia subsequendum est.* MERC. *Descendamus, quandoquidem haud paucos ex illis hodie conteremus. Cæterùm, ô Philosophia, quónam tendere oportet? tu enim vbi versantur, nosti: an perspicuum est quòd in Græcia?* PHI. *Minimè, nisi admodum pauci: qui rectè, ô Mercuri, philosophantur. Illi verò Attica haud indigent paupertate, sed vbi auri & argenti eruitur copia, ibi nobis sunt quærendi.* MER. *Nunquid igitur confestim in Thraciam abeundũ?* HER. *Bene dicis. ego vos in viâ deducam: nam cuncta Thracum, vtpote qui sæpiùs illuc accesserim, cognoui. & nunc huc mihi flectatis.* MERC. *Quónam dicis?* HER. *Videsne, Mercuri & Philosophia, montes duos maximos, omniúmque pulcherrimos? maior Hæmus est, oppositus verò Rhodope: at campus interiectus, perquàm fertilis, ab*

τῶν πεδίων ἑκατέρων ὀρθὸς ἀρξάμενος· καί τινας λόφους πρᾶους πάνυ καλοὺς ἀνισοκότας, οὐκ ἀμόρφους τὴν πρόχυτητα, οἷον ἀκροπόλεις πολλὰς τῆς ὑποκειμένης πόλεως· καὶ ἡ πόλις γὰρ ἤδη φαίνεται. Ερμ. νὴ Δί', ὦ Ἡράκλεις, μεγίστη καὶ λαμπροτάτη ἁπασῶν. πόρρωθεν οὖν ἀπολάμπει τὸ κάλλος, καί τις ποταμὸς μέσος διῆκται παραμέβηται, πάνυ ἐν χρῷ ψαύων αὐτῆς. Ηρα. Εὖρε μὲν οὖν, ἡ δὲ πόλις, ἔργον Φιλίππου τοῦ ἐμοῦ. καὶ ὑμᾶς ἤδη πρόσχροι καὶ ἐπουρίφιλοι, ὥστε ἐπιβάντας ἀγαθῇ τύχῃ. Ερ. οὕτω γιγνέσθω. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν, ὅπως τὰ θεῖα ἐξιχνευτέον; Ηρα. τοῦτο μὲν σὸν ἤδη ἔργον, ὦ Ερμῆ· λῆρος γὰρ εἶ, ὥστε οὐκ ἂν φθάνοις κηρύττων. Ερ. οὐδὲν τοῦτο χαλεπὸν, ἀλλὰ τοὺς ὀνόματα ὀκ ἐπίσταμαι αὐτῶν· σὺ οὖν, ὦ Φιλοσοφία, λέγε, οὕστινας ὀνομαστέον, καὶ τὰ σημεῖα ποῖά τινα. Φιλοσ. οὐδὲ αὐτὴ μὲν οἶδα τὸ σφῶϊν, προφ. ΦΙΛΟΣ. Sed

vtriusque confestim radice se pandens: & colles quosdam tres perpulchros assurgentes, minimè asperitate deformes, tanquam subiectæ ciuitatis arces varias: & iam vobis ipsa apparet. ΜΕ. Ita per Iouem, ô Hercules, maxima, & omnium formosissima: etenim à longè illius resplendet pulchritudo. quin & fluuius quidam maximus præterlabitur, opportunè illam alluens. ΗΕ. Hebrus est, ciuitas verò Philippi illius opus: proin nos iam contege, nebulaq; inuolue, vt bona descendamus fortuna. ΜΕΡ. Ita fiet. Cæterùm quid facere oportet vt animalia indagentur? ΗΕ. Hoc quidem tuum iam, Mercuri, opus: nam præco es, ne igitur præconium enunciare cunctaris. ΜΕΡ. Haud difficile hoc, verùm illorum nomina ignoro: tu igitur Philosophia, quo nomine sint appellandi, insuper & signa neque ipsa manifestè quinam vocen-

ἔφις, οἵ τινες ὀνομάζονται, ἀλλ' οὐδὲν ἐμοὶ κοινὸν αὐτοῖς. ἀλλ' οἶσθα τὰς ἐπιθυμίας, οἷαι ἔχουσιν εἰς τὰ τετράποδα, οὐκ ἂν ἁμάρτοις ποσκαλῶν τετράποδα, ἢ τετραποδιστάς, ἢ τετραποδοκλέας, ἢ ὀκτώμοιρας, ἢ πολυποδοκτύπους. Ερ. οὐ λέγεις. ἀλλὰ τίνων οὖν ἕνεκά ἐσμεν, ἢ τί καὶ περισκοποῦσι καὶ αὐτοί; μᾶλλον δὲ καὶ ποῖά ἐσμεν, καί τι καὶ ἔρεσθαι θέλουσιν. Αν. ἆρ' ἂν ἔχοιτε ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, εἰπεῖν, ἢ σύ, ὦ βιντίσυ, εἴ τινας πρὸ γόητας ἅμα εἴδετε, καί τινα γυναῖκα ἐν χρῷ τετραμμένην εἰς τὸ Λακωνικὸν, ἀρρενωπὴν, καὶ λαμιδὴ ἀνδρικήν; Φι. παπαῖ, τὰ ἡμέτερα οὗτοι ζητοῦσι. Αν. πῶς τὰ ὑμέτερα: φαπέται γὰρ ἐκεῖνοι ἅπαντες· ἡμεῖς δὲ, τὴν γυναῖκα μάλιστα μέτιμεν, ὡφαποδισμένην πρὸς αὐτῶν. ἔσιθε δὲ, καθότι καὶ ζητοῦμεν αὐτούς. Ερ. τὸ νυνὶ δὲ ἅμα ἐπυνθανόμεθα, εἴ τις ἀνδράποδον Παφλαγονικὸν, τῶν ἀπὸ Σινώπης βαρβάρων, ὄνομα Διβδον, οἷον

vocentur noui, quoniam nullum mihi cum his consortium. Cæterùm non aberrabis, si eos à posidendi desiderio, vel Posidonios, aut Posidipos, seu Posicleos, vel Posifundos, aut Posidoros nominaueris. MER. Bene dicis: sed quinam hi sunt, qui & ipsi circunspectant? atqui accedunt, & quid loqui videntur. VIR. Potestisne, ô viri, vel tu optima, nobis indicare, num ternos pariter videritis præstigiatores, ac mulierem quandam Laconicè corpus ornatam, aspectu masculo, ac penè virili? PHIL. Papæ, hi nostra quærunt. VIR. Quomodo vestra? etenim Fugitiui illi omnes: nos verò præcipuè mulierem pro mancipio ab eis abductam desideramus. Intelligetis autem, cúrnam ipsos quæramus. MER. Igitur pariter enunciemus præconium. Num quis mancipium Paphlagonicum, ex Sinopensibus barbaris, nomine tale, quale à

οἷον ἀπὸ κτημάτων, ὕπωχρον, ἐν χρῷ κεῖσθαι, ἐν γνάφῳ βαθεῖ πεῖραν ἐξημμένον, καὶ τεθάνιον ἀμπεχόμενον, ὀργίλον, ἄμουσον, τραχὺ φωνοῦντα, λοίδορον μιαίνειν ἐπὶ ῥητῷ αὐλοῦντα. Δι. νοῶ, ὦ οὗτος, ὃ λέγεις, ὡς ἐκείνῳ γε ἄνομα ἐστὶν ἐμοὶ Κάνθαρος, καὶ ἐκόμα γε, καὶ τὸ γένειον ἐτίλλετο, καὶ τέχνην τινὰ ἐμοὶ ἀπήγγελλε· ἀπὶ ἀρτίως γὰρ ἐν τῷ γναφείῳ μαθόντα, ὁπόσον πρὸς τὸν ἱματίοις τῶν ἀρχιδόκων ἐπανθεῖν. Φι. ἐκεῖνος αὐτός ἐστιν ὁ οἰκέτης ὁ σὸς ἀπὸ νεῶ φιλόσοφος ἑαυτὸν ἐπιγνάψας. Δι. ὦ τῆς τόλμης, ὁ Κάνθαρος φιλόσοφος, φασίν. Αν. ἡμῖν δὲ οὐδεὶς λόγος. Ερ. ἀμέλει ἅπαντας ἀνορύσσομεν· ξυνίησι γάρ, ὡς φησιν, αὕτη. Φιλ. τίς δ' οὗτος ἄνω ὁ πρόσω ὢν, ὦ Ἡράκλεις, ὁ καλὸς, ὃ τὴν κιθάραν; Ηρα. Ορφεύς ἐστι, σύμπλους ἐπὶ τῆς Αργοῦς ἐμοὶ, ἅπαντα

possessionibus imponitur, perpallidum, corpore hirsutum, barba horridum, pera instructum, lacerna indutum, iracundum, inerudītum, voce asperum, maledicum, sub imaginaria libertate viuens, indicare potest? DOM. Noui, heus tu, quod prædicas mancipium. Illi enim apud me Scarabeus nomen erat, caluastrum barbamq; vellebat, & artem meam nouerat: in fullonia enim sedens officina, flocculos abradebat, qui ex vestimentis superflui pullulabāt. PHIL. Ille ipse seruus tuus est: ac nunc philosopho similis videtur, ac perbellè seipsum fullonia expoliuit. DOMIN. Proh audaciam, Scarabeus philosophari dicitur? VI. De nobis verò nullus sermo. MER. Atqui omnes inueniemur: quoniam, vt aiunt, indifferenter cum muliere concumbunt. PHI. Sed quisnam, ô Hercules, ille alter est, qui contrà tendit, pulcher, & citharam gestans? HER. Orpheus, qui mecum Argos nauigauit, omnium

ἥδιστ' ἀκούσων ἁπάντων· πρὸς γοῦν τὸν ᾠδὸν αὐτὸν ἤκιστα ἐκάμνομεν ἐρέττοντες. χαῖρε, ὦ ἄριστε, καὶ μουσικώτατε Ὀρφεῦ, ὃς ἐπιλέλησαι γάρ που Ἡρακλέους. Ορ. νὴ καὶ ὑμᾶς γε, ὦ Φιλοσοφία καὶ Ἡράκλεις καὶ Ἑρμῆ· ἀλλὰ καιρὸς ἀποδιδόναι τὰ μιλύτερα, ὡς ἴστε πάνυ σαφῶς, ὃν ζητεῖτε οἶδα Ερ. οὐκοῦν λέξον, ὦ παῖ Καλλιόπης, ἵνα εἰδῶμεν. χρυσίου γὰρ δεῖν, οἶμαι, λέγε, σοφὸς ὤν. Ορ. τοῦτ' ἔφης, ἐγὼ δὲ τὴν μὴ οἰκίαν λέξαι μ' ἂν, ὑμῖν, ἵνα οἰκῇ, αὐτὴν δ' ἂν, ὡς μὴ κακῶς ἀκούσαιμι πρὸς αὐτῆς· μιαρὸς γὰρ ἂν ὑπερβολὴν, καὶ μόνον τοῦτο ἐκμεμελέτηκε. Ερ. λέξον μόνον. Ορ. αὐτὴν πλησίον· ἐγὼ δὲ ἄπειμι ὑμῖν ἐκποδών, ὡς μήδ' ἴδοιμι αὐτόν. Ερ. ἐπίσχες, ὦ γυναικός ἐστι φωνὴ, ῥᾳψῳδούσης τι τῶν Ομήρου· Φι. νὴ Δία, ἀλλ' ἀκούσωμεν ὅ, τι ποτὲ λέγει.

Δρα.

omnium nautarum iucundissimus. Nam ad cantum suum remigantes, nullatenus laborabamus. Salue optime & perquàm canore Orpheu, qui nullibi vnquam Herculis oblitus es. ORPHE. Nequaquam: sed & Philosophia, Hercules, & Mercuri saluete: sed tempus est vt mihi præmium indicij persoluatis: ego enim planè quémnam quæratis, noui. MER. Nónne igitur, Calliopes fili, vbinam sit, monstrabis? cùm enim sapiens existas, minimè vt arbitror, auro indiges. ORPHE. Rectè dicis: proin ego vobis domum quam inhabitat, ostendero, ipsum verò minimè, ne malè ab eo audire cogar. summè enim sceleslus est, ac vni huic rei studet. MERC. Ostende solúm. ORPHE. En proxima hæc: ego verò, ne ipsum videam, è pedibus vobis abeo. MERC. Attende, an non mulieris vox est, Homeri quid concrepentis? PHIL. Ita per Iouem: sed quidnam dicat, audiamus.

FVG.

Δρα. Ἐχθρὸς γάρ μοι κἄνος ὁμῶς Αἴδαο πυλῆσιν,
Ος χρυσὸν φιλέῃ νέμεσις δ' ἔποτ'.

Ερ. Ἀκούω τὸν Κάνθαρόν σοι μισητόν, ὃς
Ξυνοδόκον λακὰ ῥέξῃ, ὃ κεν φιλότητα πρέσχῃ.

Υπο. Περὶ ἐμοῦ τὸ ἔπος, οὐ πάνυ γιγνώσκεις.
Ἀχιλλεὺς ἀπάγων, διότι αὐτὸν ἐπιδεξάμενος. Δρα.
Οἰνοβαρὴς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων καρδίην δ' ἐλάφοιο,
Οὔτ' ἐν βουλῇσι πολείμῳ ἐυφρόνιμος,
Θρασὺς ἀκροτόμυθε, λακῶν πανάεικες λοιοῖσιν,
Μὴν, ἀτὰρ ἐν λαῇ κόσμον ἐειμένος βασιλεῦσιν.
Δι. ἐκότως τοῦ λαλαράτα τὰ ἔπη.
Δρα. Πρόσθε λέων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀπνείουσ', ἐχιδνέης οὐρὴ λυγρὸς ἀγείρει ὁρμήν.

Υπο. οἴμοι γιγνώσκω, ὃς πέπονθας ὑπὸ λιγῶν τοσούτων; φασὶ δ' αὐτὸν καὶ λύσαι ἀπ' αὐτῶν. Ερ. θάῤῥει, Κέρβερόν

FVG. *Non minus ille mihi hostis, quã ianua Ditis,*
Aurum mente colês, verbis contraria sentit.

MERC. *Nónne igitur Cantharus tibi odio habendus, qui*
Prauа gerês hospes, quãuis simularet amicum?

MAR. *De me carmen hoc, cuius vxorem*
Abduxit fugiens, fuerat qui acceptus amicé.

FVG. *Ebrius, atque canis facie, sed pectore ceruus,*
Consilio ignauus, sed lõgè ignauior armis,
Therſites vecors, prauarumq; optima pica,
Regibus illicitè & frustra contendere suetus.

DOM. *Iure execrandi carmina hæc.*

FVG. *Antè canis, retróq; leo, medioq; chimæra,*
Impetum exhalans grauiter trinicanis acriſ.

MARIT. *Hei mihi vxor, qualia à tot perpeſſa es canibus? quin ipſam ex*

ipſis *concepiſſe ferunt.* MER. *Confide, Cerberum tibi*

τινα τίκτειν σοι, ἢ Γηρυόνην, ὡς ἔχοι ὁ Ἡρακλῆς οὕτω αὖθις πόνον· ἀλλὰ καὶ παρασίαν ταύτην, ὥστε ἄλλο μὲν κόπτειν τὴν θύραν. Δι. ἔχω σε, ὦ Κάνθαρε, νῦν σιωπᾷς; φέρε, ἴδωμέν σε τινά σοι ἡ πήρα ἔχει, θέρμους ἴσως, ἢ ἄρτε τρύφων. Ερ. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ ξύλον χρυσίον. Ηρα. μὴ θαυμάσῃς· κωμικὸς γὰρ ἔφασκεν εἶναι τὸ πρόσωπον ἐπὶ τῆς Ἐπιδαύρου, ἐνταῦθα δὲ Χρυσίππου ἀκριβῶς ὄν. τοι γαροῦν Κλεάνθην ὧδε ἁμαρτὰν αὐτὸν ὄψει· κρεμάσεται γὰρ ἀπὸ τοῦ πώγωνος, ὅτῳ μιαρὸς ὤν. Δι. σὺ δέ, ὦ κακὲ, ὁ Λυκυθίων, οὐμὸς δραπέτης τυγχάνεις ὤν; ὄμφων ἄμοι, ὦ τὸ γέλωτος. εἶτα τί δὴ ἀφ' γέ νοιο; καὶ Λυκυθίων φιλοσοφεῖ; Ερ. ὁ τοίνυν δὴ οὕτω ἀδέσποτος ὑμῖν ἦν; Δι. ἀδάμως, ἀλλ' ὁ Δεσπότης ἐγὼ ἐκὼν ἀείμι αὐτὸν ἀπολιπών. Ερ. ὅτι τί; Δι. ὅτι ἄνωθεν ὑποσάθρων ὄν, τὸ δ' ὄνομα

tibi quendam aut Geryonem pariet, vt Hercules ille rursus alium habeat laborem. Sed obuiam pergunt, ita vt fores pulsare necesse non sit. DOMI. Teneo te Scarabee? siles iam, age videamus quid tibi pera contineat, lupinos forsitan, vel panis fruſtra. MER. Minimè per Iouem, verùm zonã auream. HER. Ne mireris. nam sub initium in Græcia se Cynicum esse dicebat, hic autem planè Chrysippeus est: igitur non diu posthac Cleanthem ipsum videbit. à barba etenim, cùm tam sceleſtus ſit, ſuſpendetur. DOMI. Tu verò, ô ſcelerate, nónne Doliolum fugitiuus meus exiſtis? certè, non alius. proh riſu digna res. quid dehinc haud fiet? & Doliolum quoque philoſophatur? MER. Nunquid tertius ille domino caret? DOMI. Minimè: verùm ego dominus ſponte in rem malam ipſum dimiſi. MER. Quamobrem? DOMI. Quoniam deterrimè fœtet, nomine verò

Μυρό-

Odori-

Μυρόπνουν αὐτὸν ἐπαλεῖψω. Ερ. Ηρακλῆς ἀλεξίκακε, ἀκούεις; ἴπατα πῦρ καὶ βάκτρον καὶ αὐτὸς ἀπόλαβε τὴν γυναῖκα σύ. Υπο. μηδαμῶς, οὐκ ἂν ἀφλάβοιμι βιβλίον μοι τῶν παλαιῶν λύσαι. Ερ. πῶς βιβλίον; Υπο. ἔστι τι, ὦ γαῖε, πικάρα & βιβλίον. Ερ. ἀλλ' ἄπορον, ἐπεὶ καὶ τριφάλητος τῶν κωμικῶν εἶς. Δρα. σὸν, ὦ Ερμῆ, λικάζειν τὸ μιτὰ τοῦτο. Ερ. οὕτω μοι δοκεῖ, ταύτην μὲν, ἵνα μηδὲν τέρας, μηδὲ πολυκέφαλον τέκῃ, οἴχεσθαι παρὰ τὸν ἄνδρα, ὀπίσω εἰς τὴν Ελλάδα, τὼ δὲ δύο τούτω τὼ φραντίσκω, ταραδοθέντε τοῖν δισπότοιν μανθάνειν, ἃ πρότερον μὴ ἀρπαλώπαν τὰς ῥυπάδας τῶν ὀθονῶν, τὸν Λυκνθίωνα, καὶ Μυρόπνουν δ' αὖθις ἀκαθῆ τὰ ἱματίων τὰ λιπόρρυπα, μαλάττειν πρότερον μαστιγωθέντα, ἵνα τὰ κακὰ τοῦτον παραδοθῶσι τοῖς πιπώλαις. ὡς ἀπόλοιτο παραπτικόμην & τὰ πρῶτα, ῥυπόσα πρόσεστι, καὶ γυναικεία πᾶσα πίττης, εἶτα εἰς τὸ Αἷμον ἀναχθέντα

Odoriſpirum appellabamus. MER. *Hercules malorum depulſor, auditne? dein pera & baculum. Atqui tu vxorem recipe.* MAR. *Minimè, quandoquidem nec ſi mihi libellum ex veteribus in vtero geſtaret, reciperem.* MER. *Quomodo libellum?* MAR. *Aliquid eſt, vir optime, triceps libellus.* MER. *Haud abſurdè. quādoquidem ex Comicis trigaleatus quidam.* HER. *Ad dehinc tuum eſt iudicare.* MER. *Ita mihi videtur, mulierem hanc, ne monſtrum aut multiceps pariat, retrò in Græciam ad virum reuerti debere, & fugitiuulos hos duos dominis reddi, vt diſcant quæ antea: Doliolum quidem ſordidos abluere panniculos, Odoriſpirum autem rurſus veſtimenta reſarcire lacera, malua tamen prius flagellatum. Inde & hunc picatoribus tradi, vt pereat, vulſus primò: inſuper pudenda pice inquinari, poſtea in Hæmum ſublatum*

nudum,

ἀθηνᾶ γυμνὸν, ἐπὶ τ χιόν& μεγάλην συμπεπιδυμένον τῷ πόδι. Δρᾶ φεῦ τ ἰατρῶν ὄχλος ἐστί, παπαπαῖ ξ. Δι. τί τοῦτο παρεντίθης τῶν τραγικῶν οὐδὲν ὀλόγων; ἀλλ' ἀκολούθει παρὰ τὰς πορνιδίας ἤδη, ὀρθρυοσκόπον& πρότερόν γε τὸν λέοντα τὸν, ὡς γνωσθῇς ὄνος& ὤν.

nudum, pedibúsque colligatum, in niue destituí. SCA. Heu malorũ, ah, ah, papæ, eheu. DOMI. Quid hoc est? tragicas interseris voces? sed ad picatores iam sequere, priùs tamen leoninam exue pelle, vt planè asinus esse cognoscaris.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SOCRATEM ab Anyto.] *Socrates Atheniensis philosophus, Sophronici marmorarij & Phanaretæ obstetricis filius, ab Athenienſibus in carcerem coniectus est, Anyto accusante, quòd de dijs malè sentiret, cicutam porrectam hausit intrepidè, neglecta quam ad patrocinium suę salutis obtulerat Lysias, oratione. Horatius lib. 2:*

Pythagoran: Anytiq; reum doctumq; Platona.

Plura annotauimus in Bis accusato, in Parasito, & in Ioue confutato. b Eumolpus quidem.] *Vir fuit Atheniensis, quem Suidas Musæi poëtæ filiũ fuisse scribit, & Pythiorum victorem: alij Orphei vatis filium fuisse credunt, qui etiam ipso Homero versificator fuit antiquior. Ab hoc, Eumolpidas, sacrorum quorundam præsides dictos volunt, quorum Aeschines in oratione contra Ctesiphontem meminit. Diodorus verò Eumolpum Aegyptij generis regẽ fuisse tradit, ab eoq; sacerdotes siue magistratus Athenienses dictos.* c Sophistarum genus.] *Isocrates in oratione contra Sophistas, in eos inuehitur, vt qui præter quæstum nihil propositum habeant, & inanium pollicitationũ magnificentia, non tantũ impostoram faciant, sed & semet ipsas, & omnes eruditos in summum odium & inuidiam adducant. Idem in definitionibus Platonicis quæ Xenocrati tribuuntur satis odiosè describuntur atq; perstringuntur.* d Antisthenes.] *Hic quotidie quadraginta stadijs emensis, audiebat Socratem, à quo tolerantiam addiscens, tranquillitatisque illius imitator*

effectus

effectus, Cynicam prior sectam inchoauit, princepsq; in ea fuit. author Laertius. e Crates.] *Thebanus, Diogenis Cynici discipulus fuit, θυραπαυοιήτης appellatus, quòd in omnem ingredetur domum, & hominum vitia corriperet. Laertius, Plutarch. & Erasmus in Apophtheg.* f Ancorā nouissimam.] Id est, *extremam soluere. Adagium est apud Græcos celebratum, cùm significant rem eò redactam esse, vt extremo conatu, summisq; viribus sit enitendum, & ad suprema confugiendum consilia, quibus si nihil proficiatur, iam nihil reliquum esse videatur, vnde subsidium sperare possis. transfatum à nautis, qui maximam & validissimam ancoram sacram vocant, eamque tum demum mittunt, cùm extremo laborant discrimine. Eo vsus est Lucianus rursum in Ioue Tragœdo, & in Apologia.* g Augiæ.] *Augeias cùm immensa multitudine boum abundaret, fimo bubulo Elidis partem ita compleuit, vt illi bona pars regni iaceret inculta. Cum Hercule igitur pactus est, promissa mercede, vt egesto fimo terram purgaret, ratus id fore infiniti laboris opus. Hercules verò arte vsus, Minyei fluminis cursum auertit, & in loca fimo oppressa deriuauit. Ita breui temporis spacio, absque maiori labore à flumine fimus ablutus, & terra repurgata est. Augeias verò Herculi poscenti mercedem, denegauit, dictitans eum Eristei mandato id fecisse, neq; magno labore, sed arte effecisse. Phileus filiorum Augeiæ natu maximus arbiter acceptus, intra patrem & Herculem, pronunciauit pro Hercule contra patrem. Lucianus quoq; hac prouerbiali allegoria vsus est in Pseudomante.*

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ Η ΛΑΠΙΘΑΙ.

a *SYMPOSIVM* vel b *Lapithæ.*

Erasmo Roterodamo interprete.

ERASMVS ROTERODAMVS
Ioanni Eutychio suo S. D.

QVanquam hic Luciani Dialogus, Entychi doctissime, plurimum habeat artis, ob decorum mirè seruatum in personis tam multis, tamq;

tamq; diuersis: tamen aliquot reperi, qui dicerent esse premendum, quòd liberiùs ac velut ἐξ ἀμάξης philosophorũ omne genus laceret. At mihi videtur iustius esse stomachandum in huius seculi mores, quo videmus Philosophorum scholas multò puerilius etiam inter se dissidere, nec minùs atrociter digladiari: tum inter sectarum professores nihilominus cruentam esse pugnam, quàm in eo conuiuio fuisse Lucianus vel finxit, vel retulit. Hunc igitur libellum, quoniam fortè ἀδέσποτον reperi, & tamen patrono videbatur egere, Eutychio dicaui. Bene vale, κατὰ τύχην, vt planè sis quod dicebam. Antuerpiæ. *An. M. D. XVII.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SYMPOSIVM.] *Conuiuium.* *b* Lapithæ.] *Thessaliæ populi, si fortassè dicti à Deucalionis & Pyrrhæ iactu lapidibus. Vnde versiculus:*

Ex δὲ λίθων ἐβάλοντο βροτοὶ, λαοὶ δὲ κλείοντο. λᾶας, idem quod λίθος. hinc λαὸς, & fortassè Λαπίθης. Virg. 1. Georg.

Deucalion vacuum lapides iactauit in orbem,
Vnde homines nati, durum genus, &c.

Narratur ab Ouid. lib. 12. Metamorph. quomodo à Lapithis Centauri in nuptijs Pirrhoi, & Hippodames profligati fuerunt, cùm vino & libidine iam æstuantes, sponsæ & reliquis fœminis vim inferre aggressi essent.

ARGVMENTVM.

RVrsum depingit hoc loco philosophorum mores & vitam Lucianus, atq; illa quæ fictionibus ac fabulis alibi de illis prodidit, hîc nunc exemplo ac vero facto comprobat. Est autem historica quędam rei gestę commemoratio, qua exponit quo pacto diuersarum

professionum Philosophi aliquot ab Aristæneto ad cœnam & nuptiarum celebritatem vocati, posteaquã vino incaluêre, pro secta quisq; sua inter se verbis primò cõtenderint, mox ad manus quoque & ad vulnera venerint, adeò vt saucij nonnulli ac mutilati è conuiuio asportati fuerint. Rursum autem ex aljs qui vocati nõ fuerant, quidam, Cynicus videlicet, vltrò veniens, cœnãtibus sese obtruserint, magna præsentiæ & imprudẽtię suę importunitatẽ. Alius autem per literas cum Aristæneto expostulârit, tragicè propè in eum debacchatus, quòd præteritus, & cæteris postpositus fuisset. Ex quo appareret, isthud hominum genus quod foris virtutẽ prędicat, & specie religionis in se vulgi ora cõuertit, nõ hæc ętate modò (quod tamen grauissimũ est, quando & Christianos esse pleriq; se, & aliis vitæ morumq; honestate præire profitentur) verũm olim quoq; eadem simulatione, ijsdemq; præstigijs vsos esse, nimirum vt verbis quidem multa de pietate, de officijs, de vera viuendi ratione iactitarent: cæterùm ipsa à virtute ac honestate omni quàm longissimè abessent, libidini & gulæ & cæteris vitijs turpissimè interim seruientes. Et accidere sanè etiam nostra memoria huiusmodi quędam exempla, cõuiuio huic non admodum dissimilia, vbi isti in speciem grauissimi sanctissimiq; viri, vel pro leuibus ac puerilibus rebus acerbissimas sæpenumerò contentiones incepêre: vel quia alicubi præteriti atq; neglecti viderentur, grauissima odia exercuêre: vt non immeritò quispiã crediderit, philosophos illos veteres (quanquã indignũ adeò est, tam venerabile nomen in tam turpibus personis hærere) in nostræ ætatis homines quosdã immigrâsse. Vsqueadeò nostri isti à veteribus non alia re, quàm solo titulo ac nomine differũt. Cæterùm tametsi hæc omnia cum summa festiuitate pro ingenio atq; facundia sua tractet Lucianus: interim tamen seriò quoq; ac verè idem monet, nullum esse precium operæ, si quis disciplinas omnes perdiscat, nisi simul & vitæ rationes ad id quod optimum est, accommodet, eosq; illos qui solos

libros

libros spectant, quique solicitudine ac cura quam illi afferunt perpetuò tenentur, à recta ratione, bonisq; institutis fermè abduci, &c. Inscribitur autem dialogus hic CONVIVIVM, vel LAPITHAE; quorum prior titulus ab argumento & re ipsa sumptus est: alter à collatione, quòd hic Philosophi, ita à Poëtis Lapithæ & Centauri in nuptijs Pirithoi inter se funesto certamine congressi quoque feruntur.

ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ Λυκῖνος.

Οἰκίλλῳ, ὦ Λυκῖνε, παρεβλήθημεν ἡμῖν χθὲς, ἐν Αἰσχανίτου, παρὰ τὸ δεῖπνον, καί τινας φιλοσόφους λόγους ἠρώθημεν, καὶ ἔφημεν ὅμοιον ἡμᾶς συλλῦσαι ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ ἐφάνη Χαρῖνος, καὶ ἄχρι τραυμάτων προχωρῆσαι τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, αἵματι ἀναμιχθῆναι τῇ συνουσίᾳ. Λυ. καὶ πόθεν, ὦ Φίλων, ἐπίστατο Χαρῖνος ταῦτα; οὐ γὰρ συνεπελάβετο μηδ' ἡμῶν. Φί. Διονύσιος ἔφη ἰατρὸς ἀκοῦσαι· Διονύσιος δὲ καὶ αὐτὸς, οἶμαι, τῶν συνδείπνων ἦν. Λυ. καὶ μάλα, ὦ

PHILON, LVcianus.

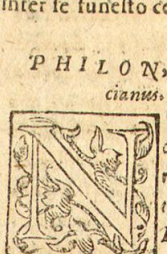

Ouãquã dã & variã disputationem, Luciane, vobis fuisset narrãt super cœnam apud Aristænetũ: tũ philosophicos quosdã sermones dictos, ac super his summã contentionẽ exortam fuisse: quod ni mentitus est Charinus, etiam ad vulnera vsq; rem processisse: deniq; sanguine conflictum fuisse diremptũ. LVC. Atqui vndenam, Philon, ista resciuit Charinus? neque enim is nobiscum aderat in cõuiuio. PHIL. E Dionico medico aiebat audisse sese. porrò Dionicus etiam ipse è conuiuarum numero fuit opinor. LVC. Fuit maxi-

πὰ, οὐ μὴν ἐξ ἀρχῆς γε ὅλ' αὐτὸς ἅπασι παρῆν τὸ, ἀλλὰ ὀψὲ, μετὰ σὺν σχολῇ ἤδη τῆς μάχης, ἐπίσης ὀλίγου πᾶ τῶν πραγμάτων. ὥστε θαυμάζω, εἴ τι ἄφρις ἁπάντων ἐδυνάσατο, μὴ παρακολουθήσειν ἐκείνοις, ἀφ' ὧν ἀρξαμένη ἐς τὸ αἷμα ἐτελεύτησεν αὐτοῖς ἡ φιλονεικία. ΦΙ. τοιγαροῦν, ὦ Λυκῖνε, καὶ ὁ Χαρῖνος αὐτὸς, ἃ βουλόμεθα ἀληθῆ ἀκοῦσαι, ἵνα ὅπως ἐπράχθη ἕκαστα, παρὰ σὲ ἡμᾶς ἔπεμψεν ἐκείνως· καὶ τὸν Διόνικον δὲ αὐτὸν ἐᾶσαι, ὡς αὐτὸς μὲν οὐ παραγένοιτο ἅπασι, σὲ δὲ ἀκριβῶς ἀκηκοέναι τὰ γεγενημένα, καὶ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἀπομνημονεῦσαι, ἅττα μὴ παρῆν αὐτῷ τοιοῦτον, ἀλλ' ἐν σπουδῇ ἀκροώμενον. ὥστε ἂν ἄρ φθάνοις ἑστιῶν ἡμᾶς ἀκριβῶς ταύτῃ ἑστίασιν, ἧς οἶδ' ἄν τις ἡδίων ἔμοιγε, καὶ μᾶλλον, ὅσῳ νήφοντες, ἐν ἀρίστῃ καὶ ἀναμνήσει, mè: verùm ne is quidem ab initio rebus omnibus fuit præsens, sed seriùs aduenerat, media fermè pugna, paulòque antea vulnera. Proinde demiror si quid comperti certiùs referre potuit, qui non ordine spectârit illa vnde inter illos nata lis, postea ad sanguinem vsque deducta est. PHIL. Proinde Luciane, Charinus etiam ipse, si rem compertiùs vellem cognoscere, & quo singula modo sint gesta, doceri, te adirem iussit. nam Dionicum etiam ipsum fassum fuisse, ne se quidem toti negocio præsentem adfuisse: te verò, quicquid esset actum, id omne compertò certòque scire: tum etiam quæ dicta inter illos fuerint, meminisse: quippe qui eiusmodi non obiter neque negligentim audire, sed per ocium atque attentè auscultare sis solitus. [b] Proinde nunquam effugies, quin nos hoc suauissimo accipias epulo: quo mihi quidem haud scio an vllum possit accidere iucundius: præsertim quod sobriè per ocium tutò ac citra sanguinem, [c] extráque teli, quod aiunt, iactum consti-

τι, ἐξὸν βέλτιον ἐπασόμεθα, ἢ τι γέροντος ἐπαρώνησάν τι παρὰ τὸ δεῖπνον, ἢ τι νέοι, ἀπὸν τι, ὃ ἐκεῖνα ἐκλῶ, ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πεπαχθόντος, καὶ πρᾶξαι. Λυ. νεανικώτερα ἡμᾶς, ὦ Φίλων, ἀξιοῖς ἐκφέρειν ταῦτα πρὸς τοὺς πολλούς, καὶ ἐπιξήσαι διηγημένους πράγματα ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ γενόμενα, δέον λήθῃ ποιήσασθαι αὐτὰ, καὶ νομίζειν ἐκεῖνα πάντα βιοῦ ἔργα τοῦ Διονύσου εἶναι, ὃς οὐκ οἶδα εἴ τινα τῶν αὑτοῦ ὀργίων ἀτέλεστον, καὶ ἀδιήκουστον περιεᾶλγε. ὅρα δὴ, μὴ κακοήθων τινῶν ἀνθρώπων ᾖ, τὸ ἀκριβῶς τὰ ἐκείνου ἐξετάζειν, ἃ ἴσως ἔχει ἐν ᾧ συμποσίῳ καταλιπόντας ἀπαλλαγῆναι μηχῶ γάρ, φησι καὶ ὁ ποιητικὸς λόγος, μνάμονα συμπόταν καὶ οὐδὲ ὁ Διονικὸς ὀρθῶς ἐποίησε πρὸς τὸν Χαρῖνον αὐτὰ ἐξαγορεύσας, καὶ πολλὴν ἐκλοκρασίαν καταστήσας ἀνδρῶν φιλοσόφων ἐν τῷ

constituti, sumus epulaturi?
Siue senes aliquid
Super cœnam sunt debacchati,
Siue etiam iuuenes
[d] *à mero compulsi sunt, quæ neutiquam fas erat, tum dicere, tum facere.* LVC. *Iuueniliùs tu quidem Philon, atque inconsultiùs hæc nos iubes in vulgus efferre, eáque referre quæ inter pocula ab ebriis sunt acta, quum hæc magis oporteat obliuioni tradere, eáque omnia Baccho deo, velut auctori imputare, qui quidem haud scio ad quenquam suis non afflatum Orgiis, & Bachanalium Expertem præterierit. Proinde vide ne hominis sit parùm benè morati, eiusmodi ad amusim exquirere, quæ rectius erat in conuiuio reliquisse, atque ita discedere. Siquidem* [e] *odi (sicut inquit versus Poëticus) meum morem compotorem. Ne à Dionico quidem rectè factum, qui hæc apud Carinum effutiuerit, immodicámque & pridianam dissipârit temulentiam hominum philosopho-*

ἐγὼ δ', ἄπαγε, ὅτι ἄν τι ζιοῦσ-
ζον ἀποιμι. Φι. θρυλλῆ ταῦτ-
τα, ὦ Λυκῖνι, ἀλλ' ὅτι πρὸς
ἐμὲ ὅτῳ ποιᾶν ἐχρῆν, ἀκριβῶς
γιγνώσκοντα πολὺ πλέον ἐπι
θυμῶντά σε ἀπεῖν, ἢ ἐμὲ ἀκρ-
σαλαά μοι λοκᾶς, εἰ ἀφρόσ-
σας τῶν ἀκροωμένων, ἢ ἂν
πρὸς λίονα τινὰ ἢ πρὸς ἀν-
δριάντα ἥκοις ἂν προσιόν, ἐκ
ἐκεῖνα ἅπαντα, σιωπέρων ἀμυ
σί. ἐγὼ δ' ἐθελήσω ἀπαλλάγ-
θαι ταχύ, ἐπ ἐάσεις με ἀνέκοον
ἀπιόντα, ἀλλ' ἥξεις, ἢ παρα-
κολουθήσεις, ἢ λέγε. κἀγὼ
θρυλλήσω πρὸς σὲ ἐν ᾧ μέρε-
κῆ ἔγε λοκᾶ, ἀπίωμεν ἅπου
αὐτὰ ποησόμενοι, σὺ δὲ μὴ λέ-
γε. Λυ. μηδαμῶς πρὸς ὀργίλ-
λιγγάδομαι γε, ἐπεὶ περ οὕτω
προθυμῇ, ἀλλ' ὅπως μὴ πρὸς
πολλοὺς ἐρᾷς. Φί. ἐὰ μὴ πάντ-
πασιν ἐγὼ ἐπιλήσομαι Λυ-
κίνυ. αὐτὸς σὺ ἄμεινον ποιή-
σεις αὐτὸ, κἠφράσας ἅπασ-
ζιν, ὅτι ἀδὲν ἐμοὶ λιλύσ-
κ-

rum Cæterùm ego, absit, vt istiusmodi quippiam sim dicturus. PHIL. Nugas agis, Luciane, cùm ista dicis. Quin haudquaquam oportebat ad istum modum apud me præsertim agere: vt qui certò sciãte multò cupidiorem esse narrandi quàm ego sim audiendi: adeò vt mihi videaris, si desint qui te audiant, vel ad columnam aliquã aut statuam libenter accessurus, quo cuncta pariter eruomas. Quòd si nunc coner discedere, non sines, ni te priùs audiero, abire: verùm vltrò aderis, consectabere, rogabis. At tum ego te vicissim lusero. Iamq; adeò, si ita vis, abimus, ex alio quopiam hæc eadem audituri. Tu verò ne dicito. LVC. Age ne quid succenseas. ego quidem dicam, quandoquidem vsqueadeò cupidus es audiendi: verùm heus ea lege, ne passim in vulgus effe-

ras. PHIL. Ni prorsus ignoro Lucianum, tute istuc potiùs feceris. Nam prior ipse denarrabis omnibus vt me quidem ad id nihil futurum sit opus. Sed illud mihi primo re-

sponde

ἀλλ' ἐκεῖνό μοι πρῶτον εἰπέ, τῷ παιδὶ τῷ Ζηνωνι, ὁ Αὐσαίρετος ἀγόμφος γυναῖκα ἔσχε ὑμᾶς; Λυ. ὄκ, ἀλλὰ τὴν θυγατέρα ἐξεδίδου αὐτὸς τῇ Κλεανθίδᾳ ᾧ Εὐκρίτου ἢ δὴ νεανικῷ, ᾧ φιλοσοφοιῶτι. Φί. παγκάλῳ νὴ Δία μειρακίῳ, ἀπαλῷ γε μὴν ἔτι, καὶ ὁ πάνυ ἀωρὶ γάμων. Λυ. ἀλλ' ὄκ ἔχειν ἄμεινον ἐπιτηδείοτερον, οἶμαι τοῦτο ὄν, ἰσομοιρόν τι ἐς φιλονεῖκίαν, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρμήμφον, ἔτι δὲ μόνον ὄντα πλουσίῳ ᾧ Εὐκρίτῳ, πρᾴτῳ νυμφίον ἐξ ἁπάντων. Φί. οὐ μικρὰν λέγεις αἰτίαν, τὸ πλουτεῖν ἢ Εὐκρίτου. ἀτὰρ, ὦ Λυκῖνε, τίνων οἱ λειπνοσοφιστῶν; Λυ. τὰς μὲν ἄλλας τί ἂν δοκῶ λέγοιμι; οἱ δὲ ἀπὸ φιλοσοφίας καὶ λόγων, οὕσπερ ἐθέλεις, οἶμαι, ἀκοῦσαι μάλιστα, Ζηνόθεμις ὁ πρεσβύτης, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, καὶ ξὺν αὐτῷ Δίφιλος, ὁ Λαβυρινθίου ἐπίκλην, διδάσκαλος ὤν

sponde loco: Aristænetus nũ filio Zenoni dabat vxorem, atque ita in nuptijs eius vos accepit? LVC. Non, imò filiam suam elocauit Cleanthidem, idq; Eucriti nummularij filio, qui philosophiæ dat operam. PHIL. Formoso admodum puero Ioue adolescentulo: tametsi tenero adhuc, & vxoriæ rei non admodum maturo. LVC. Verùm: at non inueniebat, opinor, alterũ generum magis idoneum. Hũc igitur, qui tum modestius videretur, tum ad philosophiæ studium propensus, præterea autem vnicus Eucriti diuitis, ex omnibus delegit filiæ suæ maritum. PHIL. Causam neutiquam leuem dixisti, nempe quia diues sit Eucritus. Verùm heus, Luciane, quinam erant conuiuæ? LVC. Reliquos illos quorsum attinuerit tibi recensere? Verùm è Philosophorum numero, ac literatorum, quos potissimùm opinor audire cupis, Zenothemis erat, senex ille Stoicus, vnàque cum hoc Diphilus, cui cognomen Labyrinthus: & hic

ὧν οὗτος τοῦ Αἰσχίνου, υἱὸς τοῦ Ζηνώνος. τῶν δ' ἀπὸ τοῦ περιπάτου Κλεόδημος, οἶσθα τὸν σωματικόν, τὸν ἐπιχειρητικόν; ξίφος αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ καὶ μικροπίδα καλοῦσιν· ἀπὸ δὲ Ἑρμάρχου Ἕρμωνα παρλῶ. καὶ ἀσχολούμενον αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἐπικούρων οἱ Ἐπικούρειοι, καὶ ἀπιστρέφοντος, καὶ ἄλλοι ἔφη, ὥσπερ τινὰ παραλοίαν καὶ ἐναγῆ μυσαττόμενοι. οὗτοι μὲν Αἰσχίνου αὐτοῦ φίλοι, καὶ σωμάθης ὄντος, παρακεκλημένος ἐπὶ δεῖπνον, καὶ ξὺν αὐτοῖς ὁ γραμματικὸς Ἰσᾶος, καὶ ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος. δεῦρο δὲ τὸν νυμφίον τὸν Χαιρέαν, ἰὼν ὁ Πλατωνικὸς σιωπᾷ, διδάσκαλος αὐτῷ ὤν, συμπότης τις ἱκανός, καὶ θορυβώδης, καὶ πολὺ τὸ ἱλαρὸν ἐπιφαίνων τῷ πότῳ· ἰανόνα γοῦν οἱ κωμῳδοὶ ὀνομάζουσιν αὐτὸν, ὡς τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης ἀβελτέρου. καὶ ἐπεὶ παρῆλθεν, ὑπεξανίστατο

hoc quidem quòd esset Zenoni Aristæneti filio præceptor. Deinde Peripateticæ factionis Cleodemus: nosti hominem, nempe dicacem illum & argutum, atque ad refellendum instructum. Discipuli gladium ac bipennem nominant. Quin & Hermon aderat Epicureus. Verùm hunc, quum ingrederetur, Stoici toruis obtuebantur oculis, & auersabantur, palamq; perinde quasi patricidam quempiam atque impium ac funestum detestabantur. Et hi quidem tanquam Aristæneti ipsius amici familiarésque fuerant ad cœnam vocati, quos comitabatur & Istiæus grammaticus, & Dionysidorus rhethor. Iam verò propter sponsum Chæream vna cum illo ad conuiuium accesserat Ion ille Platonicus, quòd is iuueni præceptor esset, vir venerandus aspectu, ac maiestatis quiddã præ se ferens, multumq; dignitatis ipso ostendens ore: vnde nonnulli propter animi constantiam ac rectitudinem, regulam illum appellant. Huic simul vt ingrediebatur, assurgebant

ὑίσαντο πάντων αὐτῶν, καὶ ἐδέξιοῦντο, ὥς τινα τῶν ἀρεσκόντων. καὶ ὅλως, θεὸν ἐπιδημίαν τὸ πρᾶγμα λῶν, ἰων ὁ θαυμασὸς συμπαρῆν. δέον ἤδη καλακλίνεσθαι, ἅπαντων σχεδὸν παρόντων. ἐν δεξιᾷ μὲν ἀσιόντων, ἃ γυναικῶν ὅλον τὸ πλήρωμα ἐκάθηντο, ὀκ ὀλίγαι ὄσαι, καὶ ἐν αὐτοῖς ἡ νύμφη, πάνυ ἀκριβῶς ἐγκεκαλυμμένη, ὑπὸ τῶν γυναικῶν περιεχομένη ἐς δίτοκον ἀντίθρονον ἡ ἄμη πληθύς, ὡς ἕκας ἀξίας εἶχε καθ' ἀντικρὺ δὲ τῶν γυναικῶν, πρῶτος ὁ Εὔκρατος, ἔπειτα ὁ Ακισάνδρος. ἔπειτα ἐνεδοιάζετο, πότερον χὴ πρότερον Ζωόθεμιν τὸν Στωϊκόν, ἅ τις ἱερεύς, ἢ Ερμώνα τὸν Επικούρειον· ἱερεὺς γὰρ ἑκάτερος ἦν Διοσκούρων καὶ γόνος τοῦ πρώτου ἐν τῇ πόλει. ἀπὸ ὁ Ζωόθεμις τὴν ἀρχαίαν ἐλυσιτέλησε· φησὶν γάρ μοι, ὦ Ακισάνδρε, δεῖν τὸν ἄνδρα τὸν πρεσβύτερον ἄνδρα Ερμώνα,

surgebant omnes ac veluti præcipuum quēdam ac primarium hominem comiter atque officiosè exceperunt: adeò vt planè numen aliquod aduenire videretur, cùm adesset Ion admirandus ille. Tandem verò cùm iam omnes fermè conuiuæ præsentes essent, tempus erat vt discumberetur. Itaque ad dextram ingressus, totam illam spondam mulieres (erant autem complures) occupabant. Inter quas erat & sponsa summo studio culta, hinc atq; hinc stipata fœminis. Porrò ex aduerso ostij altera turba, pro cuiusque dignitate locis distributis. Porrò eregione mulierum primo loco accumbebat Eucritus, secundo Aristœnetus. Sub hæc ambigi cœptum, vtrũ altero priorem oporteret accumbere, Zenothemimne Stoicum, quippe senem: an Hermonem Epicureum: nam hic erat Castoris ac Pollucis sacerdos: tum autem nobilissimæ inter ciues familiæ. Verùm eam hæsitationem sustulit Zenothemis: Sime, inquiens, Aristænete, minoris ducis Hermone, viro

μον, τουτὶ τὸ ἀνδρὸς, ἵνα μηδὲν ἄλλο κακὸν εἴπω, Ἐπικουρείου, ἀπαμι, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον καταλιπών· καὶ ἅμα τὸν παῖδα ἀκούσας, καὶ ἐξιόντι ἐφάσκε. καὶ ὁ Ἑρμῶν, ἔχει μοι, ὦ Ζηνόθεμι, τὰ πρῶτα, ἔφη. ἀτὰρ εἰ μή τι ἕτερον, ἱερᾶ γε ὄντι μοι ἐξέσται καλῶς ἔχειν εἰ μὴ τὸ Ἐπικούρου πάνυ καταφρόνησας. ἐγέλασε, καὶ Ἀλλ' ὅς ὁ Ζηνόθεμις, Ἐπικούρου μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἅμα λέγων, καὶ κλίνειδε, καὶ μετ' αὐτὸν ὅμως ὁ Ἑρμῶν, εἶτα Κλεόδημος ὁ περιπατητικὸς, εἶτα ὁ Ἴων, καὶ ὑπ' ἐκείνου παρ' ἐμὲ ὁ Δίφιλος, καὶ ὑπ' αὐτῷ Ζήνων ὁ μαθητὴς, εἶτα ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος, καὶ ὁ γραμματικὸς Ἰσιᾶς. Φίβαβαὶ, ὦ Λυκῖνε, μυρίου τινὸς τοῦ συμποσίου μοι δοκῶ τὸ πλεῖστον ἀνδρῶν καὶ ἔγωγε τὸν Ἀριστάνετον ἐπαινῶ ὅτι τοιοῦτον ἑορτὴν ἄγων, τοσούτων φωτῶν

videlicet esto, vt ne quid aliud mali dicam, Epicureo, discedo, totumq; conuiuium vobis relinquo. Et puerum protinus aduocat, discedere parans. Tum Hermon: Imò habeto, inquit, tibi priores partes, Zenothemi. Quanquam etiam si mihil aliud, vel hoc nomine parerat mihi concedi, quòd sacerdos sim, vt planè contemnas Epicurum. Rideo, inquit Zenothemis, sacerdotem Epicureum. Simulque cum dicto accumbebat. Post hunc Hermon. Deinde Cleodemus Peripateticus: ponè hunc Ion, proximè hunc sponsus, post eum ego, iuxta me Diphilus, huic assidebat Zenon discipulus, postremò rhetor Dionysidorus cum Istiæo grammatico. PHIL. Papæ, Luciane, Musarum conuentum quendam mihi narras fuisse istud conuiuium, quippe plurimis sapientibus ac doctis viris refertum. Ego verò laudo Aristænetum, qui quum optatissimam illam ac splendidissimam solennitatem celebraret, præ

cæteris

φράτατος ἐπῆρε πᾶν τῶν ἄλλων ἡδίωσον, ὅτι περὶ τὸ λεφάνιον ἐξ ἐκάστης αἱρέσεως ἀναπεπαμένον, οὐχὶ τοὺς μόνους σοφιστὰς, ἀλλ' ἀναμὶξ ἅπαντας. λυσιτελεῖ γάρ, ὦ ἑταῖρε, ἐπὶ τῶν τοιούτων πολλοῖς, ἀλλὰ μὴ παιδείας μέλει αὐτῶν, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἐν τοῖς συνουσίοις. εἰστιώμεθα δὲ ἐν ἡσυχίᾳ πρῶτον, καὶ παρεσκευάσατο ποικίλα· πολὺ δὲ ἦν, οἷμαι, καὶ ταῦτα διαφεύγειν θαῦμα, χυμὸς μὴ σίμματα, μὴ λιχανείας· ἅπανταγὰρ ἄφθονα ἐνῆν τότε. ὁ Κλεόδημος ἐπὶ χρυσᾶς τῆς ἴωνα ὁρᾷς, ἔφη, τὴν χέρνιβα (ζωθήσεται γάρ) ὅπως ἐμφορεῖται τῶν ὄψων, μὴ ἀναπίπτῃ σὺν τὸ ἱμάτιον, μὴ ὃ ἐν τῷ παιδὶ κατόπιν ἑστὼς ὀφείλῃ καυθάναι οἰόμενος τὰς ἄκρας ὑμενυμένῳ τῶν μετ' αὐτόν· ἀλλ' ἔξεστιν ἐν μὴ λυπεῖν ταῦτα, ὡς μάρτυς ἄριστος ἐμοὶ ὁ δεῖνα ἑστώς

cæteris sapientissimos viros adhibere voluerit: idq; adeò delectis ex vnaquaque philosophiæ secta præcipuis, non hos aduocans, illos præteriès, verùm promiscuè vocans omneis. LVC. Is verò nequaquam est è vulgarium istorum diuitum numero, verùm & literarum est studiosus, ac maximam vitæ partem in his rebus versatur. Cœnabamus igitur initiò quidem taciti & quieti, variusq; erat apparatus, & omnijugus. Neque enim arbitror operæprecium vt numero recenseam etiam illa condimenta, cupedias, aromata, atque id genus illecta menta. Cuncta siquidem affatim suppetebant. Inter hæc Cleodemus admoto ad Ionis aurem ore: Non vides, inquit, senem illum, Zenothemim dicebat (subauscultabam enim) vt sese opsonijs ingurgitat, vtq; iure vestem oppleuit: tum quàm multa puero à tergo stanti porrigit, putans interim se aliorum oculos fallere: neq; meminit post sese accumbentium? Hæc igitur fac & Luciano commonstres, quò testis esse possit. Mihi verò,

ξοντός μοι ἡ Ἰωνος, πολὺ πρό-
τερον αὐτὰ ἐκ πρεσβυτῆς ἐω-
ρακώς. ἅμα δὲ ταῦτα ὁ Κλεό-
δημος ἀρύκτης, καὶ ἐπασίστι-
σεν ὁ Ἰωνικὸς Ἀλκιδάμας ἄκ-
λητος, ἐκάνο τὸ ἰοινὸν ἐπιχά-
ειν τισάμβος, τὸν Μενέλαον
αὐτόμαθον ἥκοντα. ζοῖς μὲν ἔν
ποτοῖς ἀναίσχυντα ἐδόκει
πεποιηκέναι, καὶ ὑπέρογον τὰ
πρόφρονα· ὁ μὲν τὸ, ἀφρά-
νας Μενέλαε· ὅδε,

Ἀλλ' ὅτι Ἀτρέδη Ἀγαμέμ
νονι λῷστα θυμῷ.

καὶ ἅμα πρὸς ἡ λοιδορίαν ἀνεσο-
χαλῶ χαείσθαι ἐπιζωθορυβοῦν-
τον. ἐς μὲν ζοι τὸ φανερὸν ὑ-
δὲν ἐζολμᾶ λέγειν· ἐδιδολοίκ-
ουν γὰρ ἡ Ἀλκιδάμαντα, βόλω
ἀτυχνῶς ὄντα, καὶ ἀρακλικῶ-
τατον λωϊκῶν ἁπάντων, παρ'
ὃ καὶ ἀμένων ἐδόκει, καὶ φο-
βερώτατος λῶ ἅπασιν. ὁ δὲ Ἀ-
ριστάνετος ἐπαινέσας αὐτὸν,
ἐκέλευσε θρόνον τινὰ λαβόν-
τα, λαθεῖν

verò nihil Ione monstratore opus erat: quippe qui hæc multò antè limis iam oculis præuideram. Hæc simulatque dixisset Cleodemus, irruit in conuiuium & Alcidamus Cynicus: atque is quidem inuocatus, vulgatum illud festiuitatis gratia præfatus de Menelao, qui vltrò ad fratris conuiuium accessisset. Itaque plerisq; turpiter atq; impudenter visus est feciſſe: & quod cuiq; tum fortè in mentem veniebat, in eum torquebant: alius illud:

Insanus Menelaë——.

Alius rursum,

f *Verùm Agamemnoniæ*

menti non ista placebant.

Ad hæc alia quæ pro tempore salsè lepidéq; dici poterant, in eum obmurmurabant. Nam palàm nullus audebat quicquam dicere, propterea quòd metuerent Alcidamantẽ, vtpote conuiciatorem egregium, vnumq; è Cynicis omnibus clamosissimum: qua quidem re adeò visus est reliquis antecellere, vt nulli non esset formidandus. At Aristænetus collaudatum illum quòd inuocatus aduenisset, iussit

accepta

καθίζωθα παρὰ Ισπῶόν τινὶ Διονυσόδωρον. ὁ δ' ἄπαγε, φησι, χωακῶδες λέγεις νὴ μαθακὸν, ὑπιθρόυς καθίζωθ' ἢ σκίμποδ', ὥσπερ ὑμεῖς, ὑπὶ μαλακῆς ταῦτης δυνῆς μικρὸν δεῆν ὕμμοι καθαπέμψοι ὑπᾶωθι, πορφυρίδας ὑποβεβλημένοι. ἐγὼ δὲ ὑμῖν ὀρθοσάδλω δεπνήσωμι, ὑμωειπατῶν ἅμα τῶ συμποσίω, ἃ δὲ κὴ ὑάμοιμι, χαμαὶ κὴ τὸν τρίβωνα ὑποβαλνύμ', ὑείσομαι ὑπ' ἀγκῶν', οἷον τὴν Ηρακλέα γράφασιν. ὅτως, ἔφη, γινώσω, ὁ Αεισάνιος, ἃ δι ἤδιον. κὴ τὸ ἀπὸ τότου, ἐν κύκλῳ περιῶν ὁ Αλκιδάμας ὑδέπνει, ὥς περ οἱ Σκύθαι. πῶς γὰρ ἀφθονοτέραν νομιῶ μετιξανισάμενος, κὴ τοῖς περιφέρουσι τὰ ὄψα συμπεινοσῶν. κὴ μήν τοι κὴ σιδόμ', ἐνεργὸς ὢν, ἀρετῆς πέρι κὴ καλίας μεταξὺ διιξιῶν, κὴ ἐς τὸν χρυσὸν κὴ τὸν ἄργυρον ἀποκώπλων. ἠρώτα γοῦν τὸν Αεισάνιον, τί βέλονται αὐτῷ αἱ ζωαῦ-

accepta sella iuxta Istiæum ac Dionysidorum accumbere. Ait ille: Apage, inquit, mu liebre quiddam ac molle dicis, vti in scamno aut sella sedeam, quemadmodum facitis vos, mollibus in stratis penè supini recumbetes, purpura suffulti. Quin ego tibi vel stans cœnauero, in ipso interim cõuiuio etiam obambulans. Quòd si de fatigatus fuero, tum humi substrato pallio, cubito innixus cubuero: qualem videlicet Herculem pingunt. Ita fiat, inquit Aristanetus, siquidem isthuc mauis. Sub hæc Alcidamas in orbem conuiuium lustrans, cœnabat, Scytharum ritu ad vberiora pascua subinde sese transferens, vnáq; cum his qui inferebant edulia, circumiens atque obambulans. Atq; interim tamen dum cibum caperet, haudquaquã negotio vacabat, de virtute obiter, de vitio disserens, tum in aurum atque argentum dicteria iaculans: iámque Aristænetum percontabatur, quidnam sibi vellent

tam

ζωπῶν καὶ τηλικαῦτα κύ-
λικας, τῶν κραμιῶν ἴσα δυ-
ναμένων. ἀπ' ἐκείνου μὴν οὐ-
δὲν διενοχλοῦντα ἔπαυσεν ἐς
τὸ παρὸν ἀσεσάνιτον, τῷ
παιδὶ νοῦσαι, ὠμιγίθη σκύ-
φον λοπῶν αὐτῷ, χωρότερον
ἐγχέαντα καὶ ἐδόκει ἄσιτα ἐπι-
νενοηκέναι ὅκ ἐδὼς ὅσων κα-
κῶν ἀρχεῖν ὁ σκύφος ἐκείνος
ἐνεδιδάσκει. λαβὼν δὲ ἅμα ὁ
Ἀλκιβιάδης, ἰσίχνησι μικρὸν,
καὶ ἐς ζοῦλαφον καταβαλὼν
ἑαυτὸν, ἔκειτο ὑμίγυμνος, ὡς
περ ἀπελήκει, σύξας τὴν ἀγκῶ-
να ὀρθὸν, ἔχων ἅμα τὸ σκύφον
ἐν τῇ δεξιᾷ, οἷόν ὁ παρὰ τῷ
Φόλῳ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῆς γρα-
φίων δείκνυται ἤδη δὲ καὶ ἐς
τὰς ἄκρους σωιχῶς πεπιε-
βάτο ἡ ἐυλιξ, καὶ φιλοτησίαι
καὶ ὁμιλίαι, καὶ ῥῶτα ἀσκιε-
κόμισον. ἐν ζοσέτῳ δ' ἐγὼ τὸν
παῖς ἑστῶτα τῷ Κλεοδήμῳ πάν-
δαλα, οἰνοχόον ὄντα ὡραῖον, ἐς
δέων ὑπομειδιῶντα (καὶ γὰρ, οἶ-
μαι,

tam multa, tam magna pocula, quum non minus vsui possent esse fictilia. Verùm Aristænetus iam obturbantem, molestumque esse pergentem, in præsens quidem compescuit, ministro innuens, vt ingentem calicem, infuso meraciſsimo vino, illi porrigeret. Atque id quidem visus est optimè excogitâsse, nondum etiam intelligens quantorum malorum is calix esset auctor futurus. Hunc igitur vt accepisset Alcidamas, aliquantisper silentium agebat, ac solo sternens sese cubabat seminudus, quemadmodum facturum sese fuerat pollicitus, cubito humi fixo innitens, simúlque dextra scyphum sustinens, qualem Herculem apud Pholum pictores effingunt. Iam verò & inter alios calix assiduè circumagebatur: tum inuitatiunculæ ad bibendum & confabulationes ortæ, demum & lucernæ illatæ. Interim ego cùm puerum qui iuxta Cleodemum adstabat (erat autem is pocillator egregiè formosus) subridentem vidissem (nam, arbitror,

μαι, καὶ ὅσα πραγματα τῆς ἐστιάσεως, ἀπεῖν, καὶ μαλιστα, εἴ τι πῶς τὸ λαφυροπώτατον ἐπράχθη) μάλα ἤδη παρεφυλαττον ὅ, τι καὶ μειδιάσειε, καὶ μετὰ μικρόν. ὁ μὲν πῶς ἐλθων, ὡς ἀπλῆ ψόμῳ παρὰ τὸν Κλεοδήμου τιὼ φιάλῃ, ὁ δὲ τόν δι δακτυλον ἀνέλιβι ψεν αὐτῷ, καὶ δραχμὰς δύο, οἶμαι, σωανέδωκε μετὰ τῆς φιάλης. ὁ πῶς δὲ πῶς μὲν τὸν δάκτυλον ὀλιβόμενον αὖθις ἐμειδίασεν, ἐμιὼ σωοἰδεν, οἶμαι, τὸ νόμισμα, ὡς τι μὴ διέφευγεν, ψόφον δὲ ἄλλο δραχμὰ παρέσχον ἐπιβύσαι καὶ ἠρυθρίασεν ἀμφω ἄφαλα ὡς. ἐπόρευν δὲ οἱ πλησίον, οὖ τινος εἴη τὰ νομίσματα, τοῦ μὲν παιδὸς ἀρνεμένου μὴ ἀρχαῖα εἶναι, τοῦ δὲ Κλεοδήμου, ὡς ὁμοῦ ὁ ψόφος ἐγένετο μὴ πῶς ποιεῖσθαι τιὼ ἀπόῤῥιψιν. ἐμελήθη δ' ἔν, καὶ πρῶφθη τοῦτο, οὐ παῦν ποιῶν ἰδόν-

arbitror, quicquid obiter inter cœnandum obtigit, commemorari oportere, maximè si quid sit elegantius ac scitè factum) iam admodum attentus observare cœpi quidnam rei rideret. Ac paulò pòst accedebat puer tanquã calicem à Cleodemo recepturus. At ille simul & digitum illius substringebat, & drachmas puto duas vnà cum calice tradebat. Porrò puer ad substrictum digitum rursus arridebat, cæterùm de pecunia, quum non sensisset opinor, cóque non reciperet, in terram delapsis drachmis strepitus est concitatus, móxque ambo pariter rubore suffundebantur, idque ità palàm, vt nemo non animaduerteret. Ambigebatur igitur inter eos qui proximè sedebant, cuiúsnam essent illi nummi, cum & puer negaret à se proiectos, & Cleodemus item, iuxta quem strepitus acciderat, sibi excidisse dissimularet. Verùm ea res tum neglecta est, ac conniuenter omissa, propterea quod id quòd acciderat, non ita multi vidissent,

ἐδόντων, πλὴν μόνῳ, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε, τῷ Ἀριστανέτῳ. μετέπεσε γὰρ τὸν παῖδα μικρὸν ὕστερον ἀφανῶς ὑπεξαγαγών, καὶ τῷ Κλεοδήμῳ τινὰ παρασείσας διεύσεσι τῶν ἐξώρων ἤδη καὶ λεπτῶν, ὀρεωκόμον τινὰ ἢ ἱπποκόμον. καὶ τοῦτο μὲν ὅλως ἐσχωρήκει, μεγάλης αἰσχύνης αἴτιον τῷ Κλεοδήμῳ γενόμενον, ἐς ἔρθη διαφοιτῶν ἐς ἅπαντας, ἀλλὰ μὴ λαθὸν αὐτίκα, διεξιὸς πάνυ τὴν Ἀριστανέτου πλὴν παροινίαν ἐνίκα. ὁ δὲ Ἀλκιδάμας (ἐπιπώκει γὰρ ἤδη) πυθόμενος, ἤ τις ἠγανάκτησε πάις καλοῖς, σιωπῇ παραγελάσας μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἀμβλέψας ἐς τὰς γυναῖκας· πεσεῖνον, ἔφη, ὦ Κλεανθί, Ἡρακλέους ἀρχηγέτου. ὡς δ' ἐγέλασαν ἐπὶ τούτῳ ἅπαντες· ἐγελάσατε, ἔπην, ὦ καθάρματα, ἐπὶ τῷ νύμφῃ πρόπινον, ἐπὶ τῇ ἐμῇ τέρᾳ θυγατρὶ Ἡρακλείᾳ; καὶ μὴν ἐγὼ ἀδήσω, ὡς ἂν μὴ λάθῃ παρ' ἐμοῦ τὸν σκύφον, ὅ ποτε διέ-

disſent, præter vnum (vt mihi quidem viſum eſt) Ariſtænetum. Nam is paulò pòſt puerum loco mouit, clanculùm ablegans, & alij cuidam innuit vti Cleodemo pocillator aſsiſteret, videlicet ex exoletis illis acrobuſtis mulioni aut equiſoni cuipiam. Ad hunc modum ea res vtcunque abijt, ſummum alioqui allatura pudorem Cleodemo, ſiquidem ad omnes permanâſſet, ac non protinus occupans Ariſtænetus eam ſopiſſet, ciuiliter dextreq; admodum inducta temulentia. Cæterùm Alcidamas (iam enim potus erat) percõtatus quòdnam eſſet nomen puellæ nubenti, tum clara voce indicto ſilentio, ſimul & ad fœminas conuerſo vultu: Præbibo, inquit, tibi Cleanthi, Herculis Archegetæ nomine. Sub hæc cùm riſiſſent omnes: Ridetis, inquit, ſacrilegi, quòd ſponſæ Herculis dei mei nomine propinauerim? Imò illud ſcito opus eſt, ni ſcyphum à me

τοιοῦτος ἂν ὑὸς αὐτῷ γένοιτο, οἷος ἐγὼ, ἄριστος ἢ ἄκλινὴς, ἐλεύθερος δὲ τὸν νόμον, τὸ σῶμα δ' ὅτῳ ἁρτιτρὸς, τὴν ἄμα πρεσβύμενον ἑαυτὸν μᾶλλον, ἄχρι πόδος τὸ αἰσχίστον αὖθις ἐπὶ τοῦτοις ἐπέλασαν οἱ συμπόται, καὶ ὃς ἀναπηδήσας ἐπανίστω, δρίμυν καὶ φαράφορον βλέπων, καὶ λάθρᾳ ἐκ ὀπίσω ἁρμόδιον ἄξων. τάχα δ' ἄν τινος καὶ θέντος τῇ βακτηρίᾳ, εἰ μὴ καλὰ καιρὸν ἐσκοπούμενον πλακοῦς ἁμυχθείς, πῶς ἂν ἀφῆκε, μιρῶν τρόπος ἐγένετο, καὶ ἔλυσε θυμὸν, καὶ ἐνεφορεῖτο συμποσιῶν. καὶ οἱ πλέοσι ἐμέθυον ἤδη καὶ βοᾶς μισὸν ἐκ τὸ συμπόσιον. ὁ μὲν γὰρ Διονυσόδωρος ὁ ῥήτωρ αὐτῷ ῥήσεις τινὰς ἐν μέρει διεξῄει, καὶ ἐπῃνέετο ὑπὸ τῶν κατόπιν ἑστώτων οἰκετῶν· ὁ δὲ Ἰστιαῖος ὁ γραμματικὸς ἐῤῥαψῴδει, ὕστερος κατακείμενος, καὶ σωφρονίζων τὸ αὐτὸ τὰ Πινδάρου καὶ Ἡσιό-

à me traditum accipiat, nunquam futurum vt illi filius obtingat talis, qualis ego sum, virtute interritus, animo liber, tum corpore adeò robusto. simulque cum dicto sese magis etiam renudabat, etiam vsque ad illa quæ sunt maximè pudenda. Ad ea cùm iterùm arrisissent conuiuiæ, indignatus ille surrexit, toruis iam atque efferatis obtuens oculis, vultuque ipso testans iam neque pacem neque quietem acturum amplius. Forsitan & baculum illisisset alicui, ni commodùm id temporis placenta prægrandis fuisset illata. Nam hanc simul atque conspexit, lenior ac mitior esse cœpit, ac stomahari desijt, obambulans interim, ac placẽtam auidè vorans. Iam verò plerique temulenti esse cœperant, & clamoribus vndique perstrepebat

Ησιό-

conuiuium. Nam & Dionysidorus rhethorem illic agens, orationes quasdam pronunciabat, laudabaturq; à ministris qui à tergo assistebant. Et Istiæus Grammaticus vicissim qui post illũ accumbebat, versuum cẽtones quosdã recitabat, Pindari,

Ησιόδου καὶ Ἀνακρέοντος, ὡς ἐξ ἁπάντων μίαν ᾠδὴν παγγέλοιον ἀποτελέσαι, μάλιστα δ' ἐκεῖνα, ὡς πρὸ μαντοῦ μὴν τὰ μέλοντα·

Σοὶ δ' ἤδη ὄρινες. τὴ,
Ἔνθα δ' ἄρ' οἰμωγή τε, καὶ ὀχλὴ πέλεν ἀνδρῶν.

Ὁ Ζηνόθεμις δ' ἀνιγνώσκει, παρὰ τοῦ παιδὸς λαβὼν λεπόγραμμόν τι βιβλίον διαλιπόντων δ' ὀλίγον, ὥσπερ ἐώθασι, τῶν παρανομιζόντων τὰ ὄψα, μηχανώμενος Ἀνεκάνιτος μηδ' ἐκεῖνον ἀτρεπῆ τὸν καιρὸν ἔᾳν, μηδὲ ἀργὸν, ἐκέλευσε τὸν γελωτοποιὸν, ἐσελθόντα τι ἃ πᾶν τι ἢ πρᾶξαι γελοῖον, ὡς ἔτι μᾶλλον οἱ συμπόται διαχυθεῖεν. καὶ παρῆλθεν ἄμορφός τις ἐξυρημένος τὴν κεφαλὴν, ὀλίγας ἐπὶ τῆ κεφαλῆ τρίχας ἐρθὰς ἔχων οὕτως ὡρχήσατό τε, κατακλῶν ἑαυτὸν καὶ διαστρέφων, ὡς γελοῖον τι.

Hesiodi, & Anacreontis eâ carmina simul contexens atque consarcinans: ita vt ex omnibus vnicam redderet cantilenam, oppidò ridiculam, in primis autem illa, perinde quasi vaticinans de his quæ posteà acciderunt:

Commisêre simul clypeos.
Tum illud quoq:
Tum verò clamórque virûm luctusq; coortus.

At verò Zenothemis libellulum quempiam minutis conscriptum literulis, à puero acceptum legebat. Verùm quum ij quorum partes erant edulia inferre, aliquantisper, ità vt solent, cessarent morarenturq: & Aristænetus sedulò curans ne vel id interea temporis aut ociosum esset, aut voluptatis expers, accersitum intrò morionem iussit ridiculum aliquid vel dicere, vel facere, quòd magis etiam exhilararétur conuiuæ. Mox q; ingressus deformis quidam, deraso capite, pauculos capillos in vertice gestans, eoq; cristæ in morem erectos, hic saltabat, atque inter saltandum, quò maiorem concitaret risum, rotatu sese circumagebat, distorquebatq;. Tum Cymbalo

concussa

τερ & φαύλη, καὶ ἀνάπαισα συγκροτῶν διεξῆλθεν, Αἰγυπτιάζων τῇ φωνῇ· καὶ τιλλ&, ἐπισκωπτων ἐς τοὺς παρόντας. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἐγέλων ὑπό τι σκωφθῆν, ἐπεὶ δὲ καὶ ἐς τὸν Ἀλκιδάμαντα ὅμοιόν τι ἀπέρριψε, Μελίτταιον λυπηδιον πωσαπὼν αὐτὸν, ἀγανακτήσας ἐκεῖν& (καὶ πάλαι δὲ δὴ λῶ φθονῶν αὐτῷ ὠλοκιμοῦντι, καὶ κατέχοντι τὸ συμπόσιον) ἀφῤῥίψας τὸν τρίβωνα, παρεκαλεῖτο οἱ παγκρατιάζειν, ἐὰν μὴ, παθεῖσαν αὐτὸ ἔφη τιλῶ βακτηρίαν. ὅτω δὴ ὁ Καπόδαίμων Σατυρίων (τοῦτο γὰρ ὄνομα τοιός ἐκαλεῖτο) συσκευὰς ἐπαγωνιαλίζη τὸ πρᾶγμα ὑπερφιλόσοφον λῶ, φιλόσοφ& ἀνὴρ, γελωτοποιῷ ἀντιπαρέμπ&, καὶ παίων, καὶ παιόμεν& ἐν τῷ μέσῳ. οἱ μὲν παρόντες δὴ, οἱ μὲν ἡδέως, οἱ δὲ γέλωτι, ἄλλοι ἀπηγόρευσι παιόμεν& οἱ Ἀλκιδάμας ὑπὸ συγκροτήματος ἀνθρωπίσκου καταγωνισθείς.

concusso, sonabat interim quiddam, linguam imitans Aegyptiorum. Postremò dicteria quædam iaculabatur in eos qui aderant. Ac reliqui scommate tacti ridebant: verùm vbi & in Alcidamantem simile quiddam torsisset, catulum illum h Melitæum appellans, indignatus ille (iamdudum autem præ se ferebat quòd inuideret illi, dum probaretur, ac conuiuarum oculos retineret) abiecto pallio, vt secum luctaretur prouocauit. Quod ni faceret, hunc, inquit, baculum tibi impingam. Atque ita miser ille Satyrion (nam id erat morionis nomen) congressus cum eo, pancratio decertabat. Erat id spectaculi multò iucundissimum, quippe cùm videret homine philosophum cũ morione compositum, cùm ferire, tum vicissim feriri. Proinde qui aderant, partim pudore tangebantur, partim ridebant: donec iam ictus Alcidamas, pugnam detrectaret, ac homuncione omnium plausu cõprobato

σθὲς. γέλως ἦν πολὺς ἐξεχύθη ἐπ' αὐλοῖς. ἐνταῦθα Διόνικος ἰπασσάλθγὸ ἰατρὸς, οὐ πολὺ κατόπιν ἦλθεν ἀγῶνος· ἐβόβρα-δύκει δ' ὡς ἔφασκε, φγϊτιδι ἰαλωκότα θερπνώων Πολυπρεπονζα τὸν αὐλητὴν, καί τι γελοῖον διηγήσατο· ἔφη μὲν γὰρ ἀσιλθεῖν παρ' αὐτὸν, ἐκ ἀλλως ἐχόμενον ἤδη τῷ πάθει· τὸ δὲ ταχέως ἀνασάντα, ἐπικλεῖσαί τι τὴν θύραν, καὶ ξιφίδιον σπασάμενον, ἀναδόντα αὐτῷ τὸς αὐλὸς, ἐκελεύειν αὐλεῖν. εἶτα, ἐπεὶ μὲ ἐλώα, παίειν, σκύτος ἔχοντα ἐς ὑπλίας τὰς χεῖρας. τέλος δὲν ἐν τοσούτῳ ἐκινδύνευσεν ἐπινοῆσαι δῆτα δι. ἐς ἀγῶνα γὰρ προκαλέσασθαι αὐτὸν ἐπὶ ῥητοῖς πλημμελῶν ἀεθμῷ καὶ πρῶτον μὲν αὐτὸς αὐλῆσαι πονήρως, μετὰ δὲ παραδόντα τὸς αὐλὸς ἑκόντα, δίξασθαι παρ' αὐτοῦ τὸ σκύτος, καὶ τὸ ξιφίδιον ἐπιῤῥῖψαι τάχιστα δὴ τῆς φωταγωγοῦ ἐς τὸ

certamine superatus. Hæc igitur cùm essent non mediocri risu excepta: ibi tandem ingressus est Dionicus medicus, haud multò pòst peractam concertationem. Aiebat autem in mora fuisse Polyprepontem tibicinem, dum hûc phrenesi correptum curandi gratia viseret. Ac planè quiddam risu dignum commemorabat. Dicebat enim, in ædes illius venisse sese, ignarum etiam, hominem iam eo morbo teneri. At illum protinus surexisse: foribusque occlusis, ac nudato gladio, tibias ipsas sibi tradidisse, ijsque uti caneret iussisse. Deinde vbi id non posset, illum percussisse scuticam sublata manu gestantem. Sese porrò in tanto periculo tale quiddam fuisse commentum, nempe ad canendi certamen prouocasse homi-

nem: idq; ea lege, vt victus præscriptum certumq; plagarum numerum acciperet. Ac sese priorem cecinisse, prauè atque imperitè: deinde traditis illi tibijs, scuticam ab illo recepisse: gladium autem extemplò per fenestras in aream abie-

ὕπαθρον τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ ἀφ' ἑστίας, ἀσφαλέστερον ἤδη πρὸς παλαίσμων αὐτῷ, ἐπικαλεῖσθαι τοὺς γειτνιῶντας. ὑφ' ὧν ἀναστασάντων τὸ θηρίον, σωθῆναι αὐτόν. ἐδείκνυε δὲ καὶ σημεῖα τῶν πληγῶν, καὶ ἀμυχάς τινας ἐπὶ τῷ προσώπου. καὶ ὁ μὲν Διόνικος ἡδέως ἐπὶ τῇ διηγήσει, πλησίον τοῦ Ἰσιάου παραβύσας ἑαυτὸν, ἐλάφνει ὅσα λοιπὰ, ἐκ ἄνωθεν τοῦ τινος ὑμῖν ἐπιπαρὼν, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρήσιμος τοῖς μετὰ ταῦτα γεγενημένοις. παρελθὼν γάρ τις ἐς τὸ μέσον οἰκέτης, παρ' Ἐτοιμοκλέους ἥκειν λέγων τοῦ Στωϊκοῦ, γράμματίδιόν τι ἔχων, ἐκλύσας οἱ ἔφη τὸν ἀδισπότην ἐν τῷ μοιχῷ ἀναγνόντα, ἐς ἐπήκοον ἅπασιν, ὀπίσω αὖθις ἀπαλλάττεσθαι. ἐφοῖτο δὲ τὸ Λεσβανέτης, προσελθὼν πρὸς τὸν λύχνον, ἀνεγίγνωσκεν. Φί. ἦ που, ὦ Λυκῖνε, τῆς νύμφης ἐγκώμιον, ἢ ἐπιθαλάμιον, οἷα ποτὰ

abieciſſe. Dein cùm minore iam diſcrimine cum illo luctaretur, auxilio aduocaſſe vicinos. Eos reuulſiſſe bellua, atque ita illorum opera ſeruatum ſeſe. Oſtendebat autem & plagarum veſtigia quædam nonnullaque in facie tubera liuentia. Ergo cùm Dionicus ob huiuſmodi fabulam non minùs placuiſſet, quàm morio ipſe: proximè Iſtiæum reclinans ſeſe, de reliquijs cœnabat. Atq; hic quidem haud abſq; numine quoddam nobis aduenerat, imò prorſum vſu futurus ad ea quæ poſtea contigerunt. Nam prodiens in medium conuiuium puer quidam, qui ſe ab Etæmocle Stoico venire diceret, epiſtolium quoddam adferens, dicebat ab hero ſibi mandatum: vt eò palàm omnibus audientibus perlecto, rurſum domum ſeſe reciperet. Hic igitur permittente Ariſtæneto, admotus ad lucernam legebat. PHI. Num orationem, Luciane, in ſponſæ laudem compoſitam, aut carmen nuptiale, quod genus

πολλὰ ποιῆσαι; Λυ. ἀμέλει, ὦ ἡμᾶς δοκοῦν τι φρόνιμα μὴ, ἀλλ' ἐγὼ μὲν τοῦτο ἐνενόει γραπτὸν γάρ· Ετοιμοκλῆς φιλόσοφος Ἀριστάνετω. Οπως δ' ἦλθε πρὸς λάπυνα, ὁ παρὼν ἴσμεν μαρτύριον ἂν γένοιτο, ὅσην ἐσπείραι πολλῶν ἐνοχοσιῶν, παρὰ πολὺ σὲ πλουσιωτέρων. ὅμως δ' οὐ πώποτε φέρων ἐμαυτὸν ἐπίδωκα, εἰδὼς τοὺς ἐπὶ ταῖς συμποσίοις θορύβους ὧν παροινίας. ἐπὶ σὲ δ' μόνα εἰκότως ἀγανακτῆσαί μοι δοκῶ, ὃς τοσοῦτον χρόνον ὑπ' ἐμοῦ λιπαρῶς τιθηραπευμένος, οὐκ ἀξίωσας ἐναριθμῆσαι ἑαυτὸν τοῖς ἄλλοις φίλοις· ἀλλὰ μόνος ἐγώ σοι ἄμοιρος, καὶ ταῦτα ἐν γε τόνων οἰκῶν, ἀνιῶμαι δὲ ἐπὶ σοὶ τὸ πλέον, ὅτῳ ἀχαείσω φασὶν τι· ἐμοὶ γὰρ ἡ εὐδαιμονία ἐκ τῶν ὑὸς ἀγέλης μοῖρα, ἢ λαγῶς, ἢ πλακούντων, ἢ παρ' ἄλλοις

permulta faciunt? Lvc. *Videlicet nos quoque tales quippiam existimabamus. Verùm ne accedebat quidē ad id, vt aiunt. Cæterùm in literis ita scriptum erat: Etœmocles philosophus Aristæneto: Quàm non moueat cōuiuijs, omnis anteacta vita mea fuerit testis, qui quidem quū quotidie mihi complures ea causa molesti sint, te multò ditiores, tamē haud vnquam illi morem gessi: perpendens nimirum, quantum sit in eiusmodi compotationibus tumultus, quantāq; licentiæ, petulātiæq; verùm aduersus vnum te mihi videor meo iure stomachatus, qui tantum temporis à me officiosissimè cultus & obseruatus, tamen indignum habueris, quem vel inter reliquos amicos tuos numerares. sed solum ex omnibus præterieris, idq; quum vicinus essem. Proinde tua causa magis discrucior, qui quidem te tam ingratum præbueris. Nam ipse felicitatem nequaquam in hoc statuo, si quis mihi impartiat vel suem syluestrem, vel leporem, vel placentam: quæ mihi affatim*

λοις ἀφθόνως ἀρκλαύω, τὰ καθήκοντα ἀιδόσιν. ἐπεὶ καὶ τήμερον παρὰ τῷ μαθητῇ Παμμένει λαμπῆσαι πολυτελῶς φασι, δεῖπνον δυνάμενος, ἐκ ἐπιγόνσα ἑκατόντι, σοὶ ὁ ἀνόητος ἐμαυτὸν φυτάλωρ. σὺ δ' ἡμᾶς παραλιπὼν, ἄλλους ὑποδέῃς, ἑκότως· ἔπως γὰρ μὴ σαφῶς διακείναν τὸ βέλτιον, ἔδει τῷ καταληπτικῷ φαντασίαν ἔχειν. ἀλλὰ οἶδα ὅθεν μοι ταῦτα, παρὰ τῶν θαυμασῶν σου φιλοσόφων, Ζηνοθέμιδος καὶ Λαβυρίνθου, ὧν (ἀπέη δ' καὶ ἡ Ἀβρασεια) συμπλοκισμῷ ἑνὶ ἀποφράξαι ἄν μοι τάχιστα δοκῶ τὰ σώματα. ἢ ἀπάτω τις αὐτὸ, τί ὅτι φιλοσοφία, ἢ τὰ πρῶτα τῶτα, τί διαφέρει σχέσις ἕξεως, ἵνα μὴ τ' ἀπόρων ἔπω, τί λυρατίναρ ἢ σωρείτην, ἢ θερίζοντα λόγον. ἀλλὰ σὺ μὲν ὄναιο αὐτῶν. ἐγὼ δὲ, ὡς ἂν μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν ὑπό μὲν

contingunt apud alios, qui officia norunt: quando quidem etiam hodie, quū apud discipulum Pammenem cœnare mihi licuerit [i] oppipara (vt vocant) cœnam, non annui tamen vehementer obsecranti, tibi scilicet demens ego memetipsum reseruans. At tu nobis præteritis, alios accipis conuiuio. Idq; meritò facis: neq; enim vllo modo potes quid sit rectius dignoscere, nec apprehensiuam illam phantasiam habes. Cæterùm haud sum nescius vnde mihi ista sint profecta: nempe ab egregijs istis philosophis tuis, Zenothemide ac Labyrintho: quibus equidem (abfit inuidia dicto) vel vnico syllogismo mihi videor os protinus obturare posse. Alioqui respondeat istorum aliquis, quid sit philosophia, aut hæc quæ inter elementa traduntur, quid habitio differat ab habitu: vt ne quid interim de perplexis illis rogationibus proponam, quid sit [k] syllogismus cornutus, quid acerualis, quid metens. Verùm tu quidem istis fruaris licet. Nam ego qui solùm in bonis ducam

μὴ σ' ἔῃν, οὕτω ῥᾳδίως τὴν ἀτιμίαν. καίτοι ὅπως μὴ ἐς ἀνάγκην ἔχῃς καταφύγειν τὴν ἀπολογίαν ὕστερον, ἐπίλαθου λέγων ἐν τοσούτῳ θορύβῳ καὶ πράγματι, οἷς σε τήμερον πρωὶ ὄρθρου· καὶ ἕως ἐπὶ τῆς οὐσίας, καὶ ἐν τῷ ἀνακαίω θύοντα ὕστερον. ταῦτα ἐγὼ τοῖς παροῦσιν ἀπολογήσομαι, ἃ δὲ λέληνε ἕνεκα ἐργίσθαί σοι δοκῶ, τὸ κατὰ τὸν Οἰνέα ἐννέσορ· ὄψει γὰρ καὶ τὴν Ἀρτεμιν ἀγανακτοῦσαν, ὅτι μόνην αὐτὴν ἅπαντες ἐλάβετε ἐκεῖ· ἐπὶ τὴν θυσίαν, τὰς ἄλλους θεοὺς ἐῶν. φησὶ δὲ περὶ αὐτῶν Ὅμηρος·

Ἠλάθετ', οὐ γὰρ ἐνόησεν, ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.

καὶ Εὐριπίδης·

Καλυδὼν μὲν ἥδε γᾶ Πελοπίας χθονὸς,
Ἐν ἀντιπόρθμοις πλεύρ' ἔχουσα θαλάσσης.

quod sit honestum, facilè tuelero contumeliam. Atqui nepossis posthac ad istam excusationem confugere, vt dicas te mei oblitum fuisse, nimirũ in tanto rerum strepitu, tantisq; occupationibus: bis te hodie sum allocutus, primùm manè domi tuæ: deinde rursum in Castoris ac Pollucis templo rẽ diuinam facientem. Ac his quidem de rebus hæc respondero. Quòd si tibi vidcor cœna gratia succensere, quid Oeneo acciderit cogitato. Videbis nimirum ipsam etiam Dianam indignantem, quòd ille se solam non adhibuerit ad sacrificium, cùm reliquos deos omneis acciperet cõuiuio. Nam hac de re sic alicubi meminit Homerus:

Seu quia non norat, seu non succurreat illi,
Acriter est offensa tamen.

Item Euripides:

Calydon quidem hæc Pelopeij regio soli:
Qua parte sæuum spectat aduersa fretum,
Agros habens tum diuites, tum fertiles.

Rursum

καὶ Σοφοκλῆς·

Συὸς μέγιστον χῆμ' ἐπ'
Οἰνέως γύαις
Ἄνηκε Λητοῦς παῖς, ἑκηβόλος
θεά.

Ταῦτά σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα παρεθέμεθα ὅπως μάθῃς, οἷον ἄνδρα παραλιπὼν, Δίφιλον ἑπόμενος, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῷ παραδώσων, ἀκόντως· ἡδὺς γὰρ ὢν μεμάκισται, καὶ πρὸς χάριν αὐτῷ σώφρων. εἰς δὲ μὴ ἀσχολῶμεν ἐμὲ λέγειν τὰ τοιαῦτα καὶ ἄν τι προσέθηκα, ὅσπερ σύ, ἐὰν θέλῃς, παρὰ Ζωπύρου τοῦ παιδαγωγοῦ μάθοις ἂν ἀληθῆς ὄν· ἀλλ' ὁ μὲν παράπαν ἐν γάμοις, οὐδὲ ἀκροᾶσθαι ἄλλους, καὶ μάλιστ' ἐφ' οὕτως ἀσχήμοσι ἀτίαις. καὶ γὰρ ὁ Δίφιλος ἄξιος, λύω ἤδη μαθητάς μου ἀφεσπάσας· ἀλλ' ἕνεκα σιωπήσομαι. πρέπει τάξαι δὲ τῷ οἰκέτῃ τούτῳ, ἢν δι-δῷς αὐτῷ μοῖράν τινα ἢ σοὺς ἢ ἐλάφου, ἢ συσσιτοῦν[ος],

Rursum Sophocles:

Immanis apri triste monstrum in Oenei
Immisit agros gnata Latonæ dea,
Docta eminus missis ferire spiculis.

Hæc tibi è plurimis pauca citaui, vt intelligeres cuiusmodi præterito viro, Diphilum ad cœnam adhibeas, cui & ipsi filium commiseris tuum. Idque vtilé. Est enim iucundus adolescenti, & ita cum eo viuit, vt placeat, atque obsequatur: atque adeò ni mihi turpe dictu fuerat, addidissem & aliud quiddam: quod quidem tu, si libebit, è Zopyro eius pædagogo verum esse cognosces. Verùm non conuenit obturbare in nuptijs, neque accusare quenquam: præsertim crimimibus vsqueadeò fœdis ac pudendis. Tametsi Diphilus dignus in quem facerem, quippe qui duos iam discipulos à me retraxerit: ego tamen ipsius philosophiæ causa reticebo. Porrò famulo huic mandaui, vti si quam partem dare velles vel apri, vel cerui, vel placentæ, mihi

ὡς ἐμοὶ δεκομίσαι, καὶ ἀντὶ τοῦ λέπυρ ἀφλογία γένοιτο, μὴ λαβεῖν, μὴ καὶ δόξωμεν ἐπὶ τούτῳ πεπομφέναι. Τούτων, ὦ ἑταῖρε, ἀναγινωσκομένων, μεταξὺ ἰδρὼς τί μοι πρεσχέθετο ὑπ' αἰδοῦς. καὶ τοῦ μὴ τὸ τοῦ λόγου, χαυεῖν μοι τὴν γλῶ ἀνεχόμην, ὁρῶν τοὺς παρόντας γελῶντας ἐφ' ἑκάστῳ, καὶ μάλιστα, ὅσοι ᾔδεσαν τὸν Ετοιμοκλέα, πολιὸν ἄνθρωπον, καὶ σεμνὸν εἶναι δοκοῦντα, ἐθαύμαζον δὲ μᾶλλον εἰ ὧν δεδάλθοι αὐτούς, ἐξαπατωμένους ὑπ' ὠμότητι, καὶ τῷ τὸ πρόσωπον τάσεσθαι. ὁ γὰρ Αρισάνιτος ἐδόκει μοι ὀκ ἀμελέας παιδεῖαν αὐτὸν, ἀλλ' ὅπου ἂν ἐλπίσας ἀληθύνασθαι ἐπιτυχεῖν, ἀδ' ἂν ἐμπαράσχειν ἑαυτὸν δοιότῳ τινὶ, ὡς τι ἐδὲ τοῦ ἀρχαίου παρεῖναι ἄξιον. ἐπεὶ δ' ἔν ἐπαύσατό ποτε ὁ οἰκέτης ἀναγινώσκων, τὸ μὲν συμπόσιον ἅπαν ἐς τὸν ἀμφὶ τὸν Ζωΐλον καὶ Διφίλον ἀπέ-

deportandam, vt isthoc pacto te mihi de cœna purgares, ne reciperet, ne ad hoc ipsum à nobis missus fuisse videatur. Hæc, amice, quum legerentur, sudor interim vtiq; mihi manabat præ pudore, simulq; iam illud quod vulgò dici solitum est, optabam, vt terra mihi dehisceret, quum viderem eos qui præsentes aderant, ad singulas epistolæ partes inter se ridentes: potissimùm autem hos qui nouerant Etœmoclem, virum canum, tantumq; seueritatis præ se ferentem. Admirabantur igitur quòd eiusmodi vir esset hactenus fugisse sese, barba videlicet ac vultus austeritate deceptos. Cæterùm Aristænetus mihi quidem haud videbatur hominem cõtemptu negligentiáve præterijsse, verùm quòd desperâsset, si fuisset inuitatus vnquã adduci posse vt annueret, vtiq; ad eiusmodi res se morigerum præberet: eoq; ne tentandum quidem esse putâsse. Ergo posteaquam puer iam legere desijsset, vniuersum cõuiuium in Diphilũ ac Zenonẽ torquebam

ἀπέβλεπε, διαλοιπότας καὶ ὠχριῶντας, καὶ τῇ ἀπειρίᾳ τῶν πρόσθεν ἐπαληθεύοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ετοιμοκλέους λεγόμενα. ὁ Ανσάνιος δὲ ἐτετάραχτο, καὶ θορύβου μὲν ἦν, ἐπέλευε δ' ὅμως πίνειν ἡμᾶς, καὶ ἐπειρᾶτο τῷ σχήματι θαῤῥεῖν τὸ πάθος, ὑποκλειδίων ἅμα. καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέπεμψεν εἰπὼν ὅτι ἐπιμελήσονται τούτων. μετ' ὀλίγον δ', καὶ ὁ Ζήνων ἐκπεφευγὼς φανερῶς, τὸ παιδαγωγὸν ναυσιῶν ἀπαμάξιον, ὡς λελουσανένος ἐκ πατρός ὁ Κλεόδημος δέ, καὶ πάλαι τινὸς ἀφορμῆς δεόμενος (ἐβούλετο γὰρ τυμπανιεῖσθαι τοῖς Στωϊκοῖς, καὶ διερρήγνυτο, ὅπου ἔχων ἀρχὴν ὕβριος) τότε δὴ τὸ ἐνδόσιμον παραλαβὼν ἐπιστολῆς, ὅτι καῦτα, ἔφη, ἐξηρμάξηται ὁ καλὸς Χρύσιππος, καὶ Ζήνων ὁ θαυμαστὸς, καὶ Κλεάνθης, ῥήματα δύστλητα, ἢ ἐρωτήσεις μόνον ἢ σχήματα φιλοσόφων, τὰ δ' ἄλλα,

bant oculos, quòd hi iam metu trepidi federēt, ac pallidi, ipsáq; vultus inconstantia ac perplexitate crimen agnoscentes ab Etœmocle intentum Porrò Aristæneto quanquam essetsanè perturbatus, vehementerq; consternatus animo, tamen nos iubebat bibere, conans nimirum id quod euenerat, commodè vertere, subridens interim: ac puerum redire iussit, respondens ea sibi curæ fore. Paulò autem pòst surgens, & Zeno clanculùm sese abduxit è conuiuio, submonitus à pædagogo, vt discederet, innuente, idq; tanquā patris iussu. Ibi verò Cleodemus, qui iamdudum occasionem quæritabat (nam gestiebat omnino cum Stoicis cōflictari, verùm dirumpebatur quòd non reperiret causam ad id satis idoneā) tum igitur ansam præbente epistola: Huiusmodi inquit facit egregius ille Chrysippus, & Zenon ille mirabilis, neq; non Cleanthes, verbula misera, neq; quicquam præter rogatiunculas, & umbras duntaxat philosophorum: cæterùm

Etœmo-

Ετοιμοκλῆς οἱ πλεῖστοι. καὶ οὐ ἐπισολὰ, ὁρᾶτι ὅπως πρισβυτικά. καὶ τὸ τελωτῶον, Οἰνεὺς ᾗ, Αἰσαίνη]Θ, Εὐοιμοκλῆς Α, Αρτεμῖς. Ηράκλεις, ὤφημα πάν]α, καὶ ἱρτῆ πρὶς πού]α. νὴ Δί', ἔπφ ὁ Ερμων ὑπερηπατακέμψΘ· ἀκμικόν γῆ, οἶμαι, ὦ τινα ἐσκνάσθαι Αἰσαινέτῳ ἐς τὸ λεῖπνον, ὅς τι ὐκ ἄκαιρον ὤτο μιμνῆσθαι τῆ Καλυδωνίκ ἀπὸ πὲς Θείας, ὦ Αἰσαίνετι, πίμπι ὡς τάχισπ τῶν ἀπαρχῶν, μὴ καὶ φθάσῃ ὁ πρισβύτης ὑπὸ λιμῆ, ὥσπερ ὁ ΜελέαγΘ ἀπομαραυθείς. καί τοι οὐδὲν ἂν πάθοι λεινόν· ἀδιάφορα γῆ ὁ ΧρύσιππΘ τὰ τοιαῦτα ἡγεῖ δεῖν. Χρυσίππου γῆ μέμνησθε ὑμεῖς (ἔφη ὁ Ζηνόθεμις, ἐπιγέρας ἑαυτὸν, καὶ φθεγξάμψΘ παμμέγιθες) ἢ ἄρ' ἑνὸς ἀνδρὸς, ὃς ἐννόμως φιλοσοφοῦντΘ, Εὐοιμοκλέος τ' γόης]Θ μιγεῖσι τὸν Κλεάνθεν καὶ Ζήνωνα, σοφὸς

Etœmocles sunt pleriq; omnes. Videtis quàm & ipsæ epistolæ graues sint ac seniles. Postremò Aristænetus hic Oeneus est, Etœmocles Diana. Dij boni, quàm bene auspicata omnia quāq; congrua celebrandæ festiuitati. Ita per Iouem, inquit Hermon, supra hunc accumbens: inaudierat autem, vt opinor, aprum quendam Aristæneto paratum, vt in conuiuio proponeretur, eoq; putabat non intempestiuè factam mentionem apri illius Calydonij: at per Lares Aristænete, fac quamprimū sacri partem mittas, ne senex interim ille fame pereat, tanquam Meleager tabefactus. Tametsi nihil queat acerbum accidere, quandoquidem Chrysippus hæc indifferentia censet esse. Itáne vos Chrysippum nominatis? inquit Zenothemis, erigens sese, maximáq; voce intonans: An ex vno homine, qui non legitimè philosophiam exerceat, nempe præstigiatore isto Etœmocle, Cleanthem ac Zenonem meti-

σοφὸς ἄνδρας; οἵ τινες δὲ καὶ ὄντες ὑμεῖς, ἱερᾶτε ταῦτα; οὐ σὺ μὴ τῶν Διοσκόρων κλῆν, ὦ Ερμων, τὰς καλοκάμους περικίπαρκας, χρυσᾶς ὄντας, καὶ λώσας λίκλω, παραδοθεὶς ὧν δημίῳ· σὺ δὲ τῷ Σωσράτῃ γυναῖκα τὴν μαθητὴν μοίχευσον, ὦ Κλεόδημε, καὶ λαθραγωφθεὶς τὰ αἴσχιστα ἔπαθες. ἢ σιωπήσεσθε ὄφ, ζωιαῦτα σιωπισάμφοι αὐτοῖς; ἀλλ' ὁ μασρωπὸς ἐγὼ τῆς ἐμαυτοῦ γυναικὸς, ἦ δ' ὅς ὁ Κλεόδημος, ὥσπερ σύ. ἀλλὰ τοῦ ξένου μαθητὴν λαβὼν τὸ φόλιον παρακαταθήκας, ἵνατα ὥμοσα κατὰ τῆς πολιάδος μὴ ἀπαγαφίνω, ἀλλ' ἐπὶ τέτταρσι δραχμιαῖς δανείζω, ἀλλ' ἄγχω τοὺς μαθητὰς, ἢν μὴ κατὰ καιρὸν ἀποδῶσι τὰς μισθούς. ἀλλ' ἐκεῖνο, ἔφη ὁ Ζηνόθεμις, ἐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ ἐκὶ φάρμακον ἀποδόσθαι Κείτωνι ἐπὶ τῷ πατρὶ, καὶ ἅμα ἔτυχε πίνων, καὶ ὁπόσον ἔτι λοιπὸν ἦν

metimini, viros sapientes? At qui tandem ipsi vos, qui haec dicitis? annon tu Hermon Castoris & Pollucis casariem, quam habebant auream, circuntondisti? Cuius quidem facti poenam dabis, carnifici traditus. Tu porrò Cleodeme, nónne Sostrati discipuli tui vxorem stupràsti? Nónne in adulterio eo deprehensus, nefandissima passus es? An'e non igitur silebitis, cùm huiusmodi dedecorum vobis suis conscij? Atqui non sum meæ ipsius vxoris leno, Cleodemus inquit, quemadmodum tu: neque discipuli diuersantis apud me viaticum sustuli, quod is deposuerat, eóq; facto rapuisse me per Palladem deierans abnegaui: neque quaternis drachmis fœnero, neque discipulo obtorto collo in vincula duco nisi in tempore mercedem persoluerint. Verùm illud, inquit Zenothemis, haudquaquam possis inficias ire, te Critoni venenum, quo patrem necaret, ministrasse. Atque interea fortè bibebat: quicquid autem erat

ν τῇ λύπικι, πρὶ ἥμισυ σχε-
δὸν, κατασκίδασεν αὐτοῖν
ἀπίλαυσιν· καὶ ὁ Ιων ὑ γάτος
νήσιως, ὃν ἀνάξι ὧν. ὁ μὲν
ὖν Ερμων ὑπεξύριζε τὴ ὑ λεύ-
φαλῆς τὸν ἄκραζον, πθυγνω-
κὼς, τὴ τὸς παρόνλας ἡμαρτύ-
ριζε, οἷα ἐπιπόνθει. ὁ Κλεόδη-
μ ὃ δὲ (οὐ γὰρ ἔιχε λύπικα)
ἐπισφαρὰς πθοέπλυσέ τι τὸν
Ζηνόθημον, καὶ τῇ ἀριστερᾷ τὸ
γώνου λαβόμ ν, ἔμελ-
λε πωίσειν κατὰ μόρ ος· καὶ
ἀπέκτεινεν ἂν τὸν γέρον-
τα, ἀ μὴ Αἰσαίνετ ὑπίσχε-
τὸ χάρα. καὶ ὑπερβὰς τὸν Ζη-
νόθημον, ἐς τὸ μέσον αὐτοῖν
κατεκλίθη, ὡς διαλύσων, ὑπ
διατάξιόμενος αὐτῶν ἐρίδιον
ἄγοντον. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα
ἐγίνετο, ποικίλα, ὦ Φίλων,
ἐγὼ κατ' ἐμαυτὸν ἐνθύμην,
τὸ πρόχειρον ἐκεῖνο, ὡς ὐδὲν
ὄφελ ὧν ἄρα ἐπίσασθαι τὰ
μαθήματα, ἀμὴ τις ἄρα νῷ τ
βίον ἐνθμίζη πὸς τὸ βέλ-
τιον. ἐκεῖνος γὰρ πειθὸς ὄν-

erat in calice reliquum (erat autem fermè semiplenus) in duos illos profundebat. Porrò conspersus est pariter & Ion, idq; præmij tulit, quòd illis vicinus accumberet, alioqui eo malo nō indignus. Hermon igitur demisso vertice merum è capite abstergebat, eos interim qui præsentes erant, attestans, quòd id genus contumelijs esset affectus. Cleodemus autem cùm non haberet calicem, inuadens primùm conspuebat Zenothemin: deinde læua comprehensum à barba; plagam in tempus erat illisurus: ac senem fortasse necâsset, ni Aristænetus dextram sublatam retinuisset. Is mox transcenso Zenothemide, inter vtrunq; medius assedit, vt eo veluti muro dirempti, pacem inter ipsos agerent. Hæc igitur dum gerebantur, Philon, equidē varia meo cū animo voluebam.

Primùm istud statim occurrebat, nullum esse operæprecium, si quis disciplinas perdiscat, ni simul & vitæ rationes ad id quod est optimū, accōmodet atq; componat; cùm viderē illos

qui

τες ἐν τοῖς λόγοις ἐώρων γελωτα ἐπὶ τῶν πραγμάτων ὀφλισκάνοντας. ἔπειτα δὲ ἐσήμαινε, μὴ ἄρα τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν λεγόμενον ἀληθὲς ἦ, καὶ τὸ πεπαιδεῦσθαι ἀπάγῃ τῶν ὀρθῶν λογισμῶν τοὺς εἰς μόνα τὰ βιβλία, καὶ τὰς ἐν ἐκείνοις φροντίδας συνεχεῖς ἀφορῶντας. τοσούτων γὰρ φιλοσόφων παρόντων, ἐδόκει καὶ τὰ τύχλω ἐναλινὰ ἔξω ἁμαρτήματος ἰδεῖν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐποίουν αἰσχρὰ, οὐδὲ ἔλεγον αἰσχίω· ἐδόκει δὲ καὶ τὸ οἶνον ἔτι ἀναφέρειν ἔχον τὰ γιγνόμενα, λογιζόμενοι οἷα ὁ Ἐτεοκλῆς ἄσιτος ἔτι καὶ ἄπλους ἐγεγράφει. ἀνίστατο δ' ὧν τὸ πρᾶγμα, καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται λοσμίως πάνυ ἐπῄνουν, ὅτι παροινοῦντες, ὅτι ἀσχημονοῦντες ἐφαίνοντο· ἀλλ' ἐλέγχου μόνον, καὶ κατηγόρου ἐδέοντο αὐτῶν οἶμαι, ὅς γε ἐβαύμαζον, οἰόμενοί τινας εἶναι ἐκ τῶν σχημάτων. οἱ σοφοὶ δὲ καὶ

qui verbis alios antecellerent, quàm factis ipsis sese ridiculos exhiberent. Deinde & illud veniebat in mentem, ne fortè verum esset quod vulgò plerique dictitarent, videlicet eruditionem à recta ratione bonisq; institutis abducere istos, qui solos libros spectarent, quibusq; solicitudine curaq; quam illi afferrent, perpetuò tenerentur: quādoquidem quum ibi tam multi præsentes essent philosophi, ne casu quidem vllū erat cernere à peccando immunem: verūm alij faciebāt turpia, alij dicebant turpiora. Neq; enim iam poteram eorū quæ fiebant culpam vino auctori imputare, mecū reputans cuiusmodi essent quæ Etæmoeles neque cibo neque potu etiamdum gustato scripserat. Ita rerum vices præposteræ atq; inuersæ videbantur. siquidē vidisses idiotas illos summa cū modestia conuiuiū agitantes, neque vino petulantes, neq; indecorè sese gerētes: at ridebāt duntaxat & iam damnabant eos opinor, quos dudū suspexerant, ex habitu iudicantes eos alicuius esse precij. Contrà sapientes illi,

ἀσίλλαινον, καὶ ἰλοιδορεῖτο, καὶ ἐκεκράγεσαν, καὶ ἀς χεῖρας ἤεσαν. ὁ θαυμάσιος δ' Ἀλκιδάμας, καὶ ἐνόρα ἐν ᾧ μέσῳ, ὅκ ἀδόμενος τὰς γυναῖκας καὶ ἐμοὶ ἐδόκει, ὡς ἂν εἴ τις ἁπάσαις, ὁμοιότατα εἶναι τὰ ἐν συμποσίῳ, οἷς περὶ Ἔριδος οἱ ποιηταὶ λέγουσιν ἐλθεῖν αὐτὴν εἰς Πηλέως τὸν γάμον, ῥίψαι τὸ μῆλον ἀς τὸ συνδεῖπνον, ἀφ' οὗ δοθὲν τὸν πόλεμον ἐπ' Ἰλίῳ γενέσθαι. καὶ ὁ Ἐτοιμοκλῆς τοίνυν ἐδόκει μοι. νῦν ἐπεσολίν ἐμβαλὼν ἀς τὸ μέσον, ὥς περ τι μῆλον, ἐ μέσῳ τῆς Ἰλιάδος λακὰ ἐξεργάσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαύσαντο οἱ ἀμφὶ τὸν Ζηνόθεμιν καὶ Κλεόδημον φιλονεικοῦντες, ἐπεὶ μέσος αὐτῶν ὁ Ἀριστάνετος ἐγγύς. ἀλλὰ νῦν μὲν ἔφη ὁ Κλεόδημος ἱκανὸν, ἐ ἐπιχθές γε ἀμαθῆς ὄντος, ἄμεινον δ' ἀμυνεῖσθαι ἡμᾶς, ὅν τινα καὶ χὴ

illi, & in libidinem ferebantur, & conuitijs certabant, & supra modum sese potu cibisq; explebant: postremò vociferabantur, & ad manus vsq; conferendas rapiebantur.[m] Cæterùm admirãdus ille Alcidamas, etiam mihi erat sub oculis omnium, nihil reuerituſ fœminas. Ac mihi quidem, si quis hæc quæ in eo conuiuio gerebantur, rectissimè voluisset conferre, simillima videbantur ijs quæ de Eride deæ poëtæ fabulantur: nempe hanc, quòd non esset ad Pelei nuptias aduocata, malum in medium conuiuium abiecisse, ex quo tam ingens apud Troiam bellum fuerit ortũ. Itidem Etœmocles mihi visus est epistola illa quasi malo quopiam in medium proiecta, non minùs malorum, quàm Ilias habebat, excitasse. Neque enim finem cõtentionis faciebat Zenothemis ac Cleodemus: quanquam medius inter vtrũq; intercesserat Aristænetus. Age, inquit Cleodemus, impræsentiarum quidem satis est si literas nescire concumcamim: sed crastino die vos vlciscar quibus conueniet modis.

πρόπον. ἀπόκρινά μοι, ὦ Ζηνόθεμι, ἢ σὺ, ἢ ὁ κοσμιώτατος Δίφιλος, ἆθ' ὅ, τι ἀδιάφορον εἶν λέγουσιν τ χρημάτων πλῆ κτῆσιν, ὀδὲν ἄν' ἢ τοῖς ἐξ ἁπάντων σκοπεῖτε, ὡς πλεῖω κτήσεσθε, καὶ ἀπὸ τούτου ἀμφὶ τὸς πλουσίους ἀεὶ ἔχητε, καὶ πλανᾶσθε, καὶ τοκογλυφεῖτε, καὶ ἐπὶ μισθῷ πωλοῦντε. πάλιν αὖ πλῆ ἡδονὴν μισοῦντου, καὶ τῶν Ἐπικουρείων κατηγορεῖντου, αὐτοὶ τὰ αἴσχιστα ἡδονῆς ἕνεκα ποιεῖτε καὶ πάσχητε, ἀγανακτεῖτου εἴ τις μὴ καλέσας ἐπὶ δεῖπνον. ἐὰν δὲ μὴ κληθεῖτε, τοσαῦτα μὲν ἐσθίουσθ φυσιᾶσθε τοσαῦτα δὲ τοῖς οἰκέτας ἐπιδιδόασθε, καὶ ἅμα λέγων πλῆ ὀθόνιον περισπᾶν ἐπιχειρᾷ, ἐν ὁ πᾶς ἔχει τ Ζηνοθέμιδ, μετὰ ὅσαν παντοδαπῶν κρεῶν. καὶ ἔμελε, λύσας αὐτὸ πλῆ μὴ, ἀφῃρεῖπλαν αὐτὰ ἐς τὸ ἔδαφ, ἀπ' ὁ πᾶς οὐκ ἀνῆκε, κατατεῖνε ἀντιχόμε· καὶ ὁ Ερμων, οὗτος,

modis. Responde mihi Zenothemi, vel tu, vel elegantissimus iste Diphilus: qua tandē gratia pecuniæ possessionem inter indifferētia ponendam esse censetis, cùm ex omnibus ml aliud spectetis, quàm vt ipsi quamplurimùm pecuniæ possideatis, atque ob id causæ semper apud diuites hæretis, fœneratis, atque vsuris incumbitis, neq; non mercede docetis? Rursum cur voluptatem detestemini, atq; hac de causa Epicureos in ius vocetis: cùm ipsi voluptatis gratia turpissima tum facitis, tum patimini: indignè ferentes si quis vos non vocârit ad cœnam. rursum si vocemini, non sat est tantum vorare vt cibo turgeatis, nisi & famulis tantum donetis. Atque hæc cùm diceret, pariter & linteum reuellere conatus est, quod Zenothemidis puer tenebat, omnī carnium genere refertum: planéque futurum erat, vt apertum illud ac solutum medium in solum abijceret, nisi quia puer non omittebat è manibus, grauiter aduersus trahentem retinens. Hic Hermon:

εὖγε, ἔφη, ὦ Κλεόδημε, ἀπάντων ἂν τὴν ἔνεκα ἡδονῆς διατεινόντων, αὐτοὶ ἥδιστα ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀξιουμένων. ἐκεῖνα δὲ σὺ, ἦ δ' ὃς ὁ Ξενόθεμις, ἀπόκριναι, ὦ Κλεόδημε, διὰ τί οὐκ ἀδιάφορον ἡγῇ τὸν πλοῦτον. ὕμφοιν, ἀπεκρίνατο. καὶ ἐπὶ πολὺ τὸ τοιοῦτον ἐῶμεν, ἄχρι οὗ ὁ Ἴων πεπύσας εἰς τὸ μεταξὺ πρόσω, παύσασθε, ἔφη· εἰπὲ γάρ, ἐὰν δοκῇ, λόγων ἀφορμὰς ὑμῖν ἀξίων τῆς παρούσης ἑορτῆς διαταθήσω εἰς τὸ μέσον. ὑμᾶς δὲ φιλονείκως ἐρᾶτε, καὶ ἀκούσεσθε, ὥσπερ ἀμέλει καὶ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Πλάτωνι ἐν λόγοις ἡ πολλάκις διαπρεπῶς ἐγένετο. πάντες ἐπῄνεσαν οἱ παρόντες, καὶ μάλιστα οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀριστάνετον τε καὶ Εὔκριτον, ἀπαμάξασθαι τῆς ἀηδίας ἔτι γοῦν ἐλπίσαντες. καὶ μετῆλθέ τι ὁ Ἀριστάνετος ἐπὶ τὸν αὐτὸν τόπον, ἀρλίως γενέσθαι ἐλπίσας. καὶ ἅμα εἰσκομισθὲν ὑμῖν τὸ ἐντελὲς ὀνομαζόμενον δεῖπνον

Euge, Cleodeme, respondeant, qua gratia damnent voluptatem, cùm ipsi supra cæteros omnes studeant voluptati. Quin magis, inquit Zenothemis, tu Cleodeme, respondeto, quamobrem diuitias inter indifferentia numeres. Imò tu potiùs. Atque hunc ad modum diutius est altercatum, donec Ion capite tandem in apertum prolato: Desistite, inquit. Ego, si libet, sermonum argumenta proponam in medium, conuiuio nuptiisq; digna. Vos porrò citra contentionem vicissim & dicite, & auscultate: quemadmodum & apud Platonem nostrum alternis dicendi vicibus res vtplurimùm agitatur. Id dictum probabant cùm omnes qui aderant, tum in primis Aristænetus atque Eucritus, nimirum in spem erecti fore vt eo pacto ab odiosis illis contentionibus discedi posset. Et Aristænetus prioiam partam esse pacem ratus. Iamq; nobis inferebatur ea conuiuij pars, absolutam cœnam vocant,

rem in locum sese recepit,

ἑκάστῳ μία ὄρνις ἑκάστῳ, καὶ ἀρίστας ὑὸς, καὶ λαγῶα, καὶ ἰχθὺς ἐκ ταγλεύου, καὶ σησαμοειδῶν, καὶ ὅσα ἐνπαγᾶν, καὶ ἐξῶν ἀφαιρεῖσθαι ταῦτα. πεθήκαλο δ' οὐχ ἓν ἑκάστῳ σινάκιον, ἀπ' Ἀεισανίτῳ μὲν καὶ Εὐκείτῳ ἐπὶ μιᾶς τραπέζης κοινὸν, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἑκατέρου ἐχεῖν λαβᾶν· Ζηνοθέμιδι δ' ὧν Στωϊκῶ, καὶ Ερμωνίτῳ Επικουρείῳ, ὁμοίως κοινὸν καὶ τούτοις· ἔτα ἐξῆς Κλεοδήμῳ καὶ Ιωνίῳ τ' ὃς ὠνυμφίῳ καὶ ἐμοί, ὧν Διφίλῳ δὲ τὰ ἀμφοῖν· ὁ γὰρ Ζήνων ἀπεληλύθει. καὶ μεμνησό μοι τούτων, ὦ Φίλωνα, λιότι δὴ ὅτι καὶ ἐν αὐτοῖς χρήσιμον ἐς τὸν λόγον. Φιλ. μεμνήσομαι δή. Λυκ. ὁ τοίνυν Ιων· πρῶτός γε ἄρχομαι, ἔφη, ὦ Λοκᾶ. καὶ μικρὸν ἐπισχὼν, ἐχεῖν ὡς ἴσως, ἔφη, τοιούτων ἀνδρῶν παρόντων περὶ ἐδεστῶν τε καὶ ἀσωμάτων ἅπαν,

vocant, singulæ singulis aues, carnes aprugnæ, pulpa leporina, piscis Tagenicus, placentæ: breuiter, illa, quæcunque liberum est, seu velis in aluum condere, seu domum asportare malis. Apponebatur igitur non suâ cuique quadrula, verùm Aristæneto atque Eucrito eâdem in parte mensæ vna amborum communis, ita vt de sua vtrique parte quæ se spectaret, esset edendum, aut tollendum. Deinde alterâ Zenothemidi Stoico & Hermoni Epicureo, & his item inter ipsos communis. Deinceps Cleodemo atque Ionî. Post hos sponso ac mihî. Porrò Diphilo duorum pars apposita, propterea quòd Zeno iam discesserat. Hæc facito, Philon, vti memoria teneas. nam paulò pòst ad intellectum narrationis erunt vsui. PHIL. Memînero sanè. LVC. Tum Ion: Primus igitur exordiar, inquit, si quidem videtur. Deinde vbi paulisper intersiluisset: Conueniebat, inquit, fortasse, vt apud eiusmodi viros de ideis, atque incorporeis sub-

πᾶν, καὶ ψυχῆς ἀθανασίας, ἵνα δὲ μὴ ἀντιλέγωσί μοι, ὁπόσοι μὴ κατὰ ταυτὰ φιλοσοφοῦσι, περὶ γάμων ἐγὼ τὰ εἰκότα. τὸ μὲν οὖν ἄπαιρε λῶ, μὴ λέγεσθαι γάμων, ἀλλὰ παθομένους Πλάτωνι καὶ Σωκράτει, καθάπαξ· μόνοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι ἀρτιλογεῖν ἂν πρὸς ἀρετλώ. εἰ δὲ λέγεται γυναικείου γάμου κατὰ τὰ Πλάτωνι δοκοῦντα, κοινὰς εἶναι ἐκείνων τὰς γυναῖκας, ὡς ἔξω ζήλου ἔσεσθε. γέλως ἐπὶ τούτοις ἐγένετο, ὡς οὐκ ἐν καιρῷ λεγομένοις. Διονυσόδωρος δὲ, ὦ παῖδες, ἔφη, βαρβαρικὰ ἡμῖν ἄδων; ποῦ γὰρ ἂν ἐνεύροιμεν τὸν ζῆλον ἐπὶ τούτοις, καὶ παρὰ τίνι; ἢ σὺ γὰρ φθέγγῃ κάθαρμα; ἔπηγε οἶμαι καὶ ὁ Διονυσόδωρος ἀντιλοιδορεῖτο τὰ εἰκότα, ἀλλ' ὁ γραμματικὸς Ἰστιαῖος ὁ βέλτιστος, παύσασθε, ἔφη· ἐγὼ γὰρ

stantijs, deq; animi immortalitate sermo haberetur: verùm ne mihi contradicant ij, qui diuersam philosophiæ sectam sequuntur, de nuptijs dicam ea quæ congruunt. Atq; illud quidem optimum fuerat futurum, si nuptijs opus non haberemus, sed Platonis ac Socratis dogma secuti, à fœminarum commercio nos penitùs abdicaremus. Etenim qui ita fecissent, ij demùm ad absolutam illam virtutem pertingere potuissent. Quòd si viris omninò ducendæ sint vxores, vt eas iuxta Platonicam sententiam inter se communes habeant, videlicet quò zelotypia vacemus. Hæc quum essent risu excepta, vt quæ mimis intempestiuè dicerentur, tum Dionysodorus: Non tu desines, inquit, barbarica ista nobis occinere? Nam vbi zelotypiam istam reperias, aut apud quem? At tu etiam hiscere audes, inquit, sterquilinium? Ad hæc Dionysodorus, opinor, iam erat conuitia quæ conueniebat, regesturus, verùm Grammaticus Istiæus vir optimus ille; Desinite, inquit, ego vobis

γὰρ ὑμῖν ἐπιθαλάμιον ἀναγνώσομαι, καὶ ἀρξάμενος ἀνεγίγνωσκεν· ὧν γὰρ ταῦτα, ἔφη, μέμνημαι, τὰ ἐλεγεῖα·

Ἠοΐη πότ' ἄρ' ἦεν Ἀειραμένιτε ἐν μεγάροις,
Δῖα Κλεανθὶς, ἄνασσ' ἐπιφέριτ' ἐυδυνίως,
Πρέχουσα πασάων ἀλλάων παρθενικάων,
Κρίσσων δ' Κυθέρης, ἢ ἀὐτῆς σιλίωνος,
Νυμφίε καὶ σὺ μὲ χαῖρε, μαρτιρῶν κράτιστε ἐφήβων,
Κρίσσων Νηρῆος, καὶ Θέτιδος παιδός.
Ἀμμε δ' αὖθ' ὑμῖν ζοῦτον θαλαμήϊον ὕμνον
Ξυνὸν ἐπ' ἀμφοτέροις
πολλάκις ἀεισόμεθα.

bis epithalamion recitabo. simulq; cœpit legere. erant autem Elegiaci versus hi, si satis memini:

Nuper Aristæneti in ædibus vnica summo
Nutrita est studio diua Cleanthis hera,
Virginibus cunctis reliquis præstantior vna,
Vel potior Phœbe, vel potior Venere:
Salue & tu iuuenũ validissime sponse valentum,
Nereo prior, ac fortior Aeacida.
At rursum vobis hoc carmen sæpiùs olim
Commune ambobus cõiugiale canam.

γέλωτος οὖν ἐπὶ τούτοις, ὡς τὸ εἰκὸς, γενομένου, ἀρέσθαι ἤδη τὰ παραχείμενα ἔδοξε. καὶ ἀνέλοντο οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀειραίνιτον καὶ Εὔκριτον τὰ πρὸς αὐτοῦ ἑκάτερος, μᾶλλον τὰμὰ, καὶ ὁ Χαιρέας, ὅσα ἐκείνῳ ἔκειτο, καὶ ἴων ὁμοίως, καὶ ὁ Κλεόδημος. ὁ δὲ Δίφιλος ἤξίου καὶ τὰ τοῦ Ζήνωνι ἤδη ἀπιόντι

Hæc, ita vt est consentaneũ, risus est secutus. Reliquũ erat, vt cibi tollerẽtur. Iámque tollebant Aristænetus atque Eucritus ex his quæ sibi fuerant proposita, suam vterque partem. Tum ego quæ mihi & Chæreas item quæ sibi erant proposita. Eundem ad modum Ion & Cleodemus. Porrò Diphilus etiam Zenonis digressi partem

παρατιθέντα φέρεσθαι, καὶ ἔλεγε μόνῳ παρατιθῶσθαι οἱ αὐτὰ, καὶ πρὸς τοὺς διακόνους ἐμάχετο, καὶ ἀντέσπων, τῆς ἕρνιθος ἀντιπαλαμμένοι, ὥσπερ ἡ Πατρόκλου νικρὸν ἀμφίλκουσιν. καὶ τέλος ἐνικήθη, καὶ ἀφῆκε, πολλὰ γέλωτα παρασχὼν τοῖς συμπότοις, καὶ μάλιστα, ἐπεὶ ἠγανάκτει μετὰ τοῦτο. ὡς ἂν τὰ μέγιστα ἠδικημένος. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ερμωναξ καὶ Ζηνόθεμιν ἅμα ἐπτέρανον, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐφάνη, ὁ μὲν ὑπερφέρων, ὁ Ζηνόθεμις ὁδ' ὑπ' αὐτὸν, παρέκειτο δ' αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἴσα, καὶ ἀνέκλινον ἑρμαικῶς· ἡ δ' ὄρνις ἀπὸ τοῦ Ερμωνος πλησίον ἔτυχε, οἶμαι, τυχὸν, ἔδοξε δὲ καὶ τοῦτο ἅπασι ἀναπαύεσθαι, πλὴν ἑαυτῷ ἐμάχετο. ἐν τούτῳ δὴ λέγει ὁ Ζηνόθεμις, καί μοι, ὦ Φίλων, πάνυ πρόσεχε τὸν νοῦν, ὁ μὲν γὰρ ἐσμὴν ἤδη ὡς ἐκφαλάω τῶν πραχθέντων. ὁ δὲ Ζηνόθεμις, φημὶ, πλὴν παρ' αὐτὸν ἀφεὶς.

tollere parabat, affirmante vni sibi ea fuisse proposita: atque hac de causa cum ministris dimicabat, ac vicissim inter se trahebant, manibus vtrinque in auem iniectis, non aliter quàm Patrocli cadauer hinc atque illinc attrahere conantes. Postremò vicit ille, atque abstulit, plurimum interim risum præbens conuiuis: maximè cùm eam ob rem posteà grauiter stomacharetur, perinde quasi atroci affectus iniuria. Iam verò Zenothemis atque Hermon, qui pariter, vt dictum est, accumbebant, alter superiùs, puta Zenothemis, alter infra hunc, reliqua quidem, quoniam æqualia fuerant apposita, circa pugnam sustulerant: cæterùm auis quæ iacebat ad Hermonis partem, erat altera paulò pinguior, idq; ita casu euenerat, opinor. Iamq; suam vterq; sub-

laturus erat, ibi Zenothemis (sed tu mihi nunc quammaximè fac animum aduertas: iam enim ad ipsum negotij caput peruenimus) Zenothemis, inquam, omissa ea quæ sese spectabat,

eam

φὰς, πλὴν πρὸς τὸν Ἑρμωνα ἀνέλκειν. ποτίεραν, ὡς ἔφην, ὄζον. ὁ δ' ἀντιπιλάβεσθαι, καὶ οὐκ ἄκρα πλουνικῶν· βοὴ τὸ ἐπὶ τούτοις, καὶ συμπεσόντες ἔπαιον ἀλλήλους ταῖς ὄρνισιν αὐτῶν εἰς τὰ πρόσωπα. καὶ τῶν γυναικῶν ἐπαλλομένων, ἐπεκαλοῦντο βοηθεῖν. ὁ μὲν τὸν Κλεόδημον, ὁ Ἑρμῶν, ὁ δὲ Ζηνόθεμις Ἀλκιδάμαντα καὶ Διφίλον, καὶ σιωπῇ οἱ μὲν ὡς τοῦτον, οἱ δὲ ὡς ἐκεῖνον, πλὴν μόνος τοῦ Ἴωνος ἐκεῖνος δὲ μέσον ἑαυτὸν ἐφύλαττεν, οὐδὲ ἐμάχοντο συμπλακέντες. καὶ ὁ μὲν Ζηνόθεμις, σκύφον ἀράμενος ἀπὸ τῆς τραπέζης, κέμενον πρὸς τοῦ Ἀεισαυέτου, ῥίπτει ἐπὶ τὸν Ἑρμωνα, Κἀκείνου μὲν ἅμαρτε, παρὰ δὲ οἱ ἐτράπετ' ἄκμη. διῆλε δὲ τοῦ νυμφίου τὸ ὠρανίον εἰς δύο, μυσῶ μάλα, καὶ βαθεῖ τραύματι. βοὴ οὖν παρὰ τῶν γυναικῶν ἐχώρει, καὶ ἐπετήδων ἐς τὸ μεταίχμιον αἱ πολλαὶ, καὶ μάλιστα ἡ μήτηρ τοῦ μειρακίου, ἐπὶ τὸν πρόσωπον ἐπιφερομένη. ἐπεὶ δὲ ἐπαύσαντο, καὶ ἐκάθισαν ἐπὶ τὰς κλίνας, ἐπεκαλοῦντο τὸν Ἑρμωνα δίκην δοῦναι τῆς ὕβρεως. ὁ δὲ ἐπεὶ ἐκεῖνος ἐπαύσατο, ἀναστὰς ἐκ τοῦ μέσου, ἐπὶ τὸν Ἀντίοχον ἐβάδιζε, καὶ ἐπὶ τὸν Ἀρίστωνα, καὶ ἐπὶ τὸν Ἀντίπατρον, καὶ ἐπὶ τὸν Ἀντίγονον, καὶ ἐπὶ τὸν Ἀπολλώνιον, καὶ ἐπὶ τὸν Ἀντίφιλον, καὶ ἐπὶ τὸν Ἀντίοχον

μαρακίς, ἐπεὶ τὸ αἷμα εἶδε, καὶ ἡ νύμφη δὲ ἀνεπήδησεν, φοβηθεῖσα περὶ αὐτῆ. ἐν τοσούτῳ δὲ ὁ Ἀλκιδάμας ἠείσατο, ὡς Ζηνοθέμιδι συμμαχῶν, καὶ παράξας τῇ βακτηρίᾳ, τὸ Κλεοδήμου μὲν τὸ ὠράνιον, ὡς Ἑρμωνος δὲ τὴν σιαγόνα ἐπέτριψε, καὶ τῶν οἰκετῶν ἐνίους βοηθεῖν αὐτοῖς ἐπιχειροῦντας διετίτρωσκε· τὰ μὲν ἀπειραλέους ἐκεῖνοι, ἀλλ' ὁ μὲν Κλεόδημος, ὀρθῷ ὡς δακτύλῳ τὸν ὀφθαλμὸν τὸ Ζηνοθέμιδος ἐξώρυξε, τὴν δὲ ῥῖνα πόσφυς ἀπέτραγεν, ὁ δὲ Ἑρμων τὸν Δίφιλον, ἐπὶ ξυμμαχίαν ἥκοντα τῷ Ζηνοθέμιδος, ἀφῆκεν ἐπὶ λιθαλίᾳ ἀπὸ τοῦ λιπαροῦ. ἐπράθη δὲ καὶ Ἰσιαῖος ὁ γραμματικὸς, σμικρὸν αὐτοὺς ἐπιχειρῶν, λάξ, οἶμαι, εἰς ζοὺς ὀδόντας, ὑπὸ τοῦ Κλεοδήμου, Δίφιλον εἶναι οἰηθείς. ἔκειτο οὖν ἄθλιος λαιτὰ τὰ αὐτοῦ Ὁμηρον, Αἷμ' ἐμέων. πολὺ πρακτικὸς καὶ ἀπαρύων μίσπ τῷ πάντα. καὶ αἱ μὴ γυναῖκες ἐκόπτοντο, ὡς χαρείᾳ

iam sanguinem eius aspexisset: prætereà & sponsa metu territa prosiliit. Inter hæc Alcidamas strenuum virum præstitit, cùm Zenothemidi ferret opem, & illiso suo baculo, Cleodemi quidem calluariam, Hermonis verò maxillam cõminuit: adhæc è famulis aliquot opitulari putãtes vulnerauit: quãquã illi nihil his rebus territi cesserũt: verùm Cleodemus intentato digito Zenothemidi oculum effodit: tum admotus narem mordicùs auulsit. Porrò Hermon Diphilum Zenothemidi suppetias ferre conatũ, è spõda in terram præcipitem dedit. Sauciatus est & Istiæus grammaticus, dum interuentu suo studet eos dirimere: calice videlicet in dentes illius illiso, idq; à Cleodemo, cùm hunc Diphilum esse credidisset, non Istiæũ. Iacebat igitur miser ille iuxta suum ipsius Homerum, sanguinem ab ore vomens. Prætereà tumultus atq; lachrymarũ plena vndique erant omnia: dum & mulieres eiularent Chæreæ

ρξαι περιχυθῆσαι, οἱ δ' ἄλλοι κατέπαυον. μέγιστον δὲ ὧν ἁπάντων κακῶν ὁ Ἀλκιδάμας, ἐπεὶ ἅπαξ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐτρίψατο, πάλιν τὸν πεσυχόντα, καὶ πολλοὶ ἄν, εἴ τύχοι, ἐπέσον, εἰ μὴ καταξιπλῶ βακληείαν· ἐγὼ δὲ παρὰ τὸν τοῖχον ὀρθὸς ἑστὼς, ἑώρων ἕκαστα, οὐκ ἀναμιγνύς ἐμαυτὸν, ἀπὸ τοῦ Ἰσιάδι διδαχθεὶς ὡς ἔστιν ἐπισφαλὲς διαλύειν τὰ τοιαῦτα. Λαπίθας οἰῶ καὶ Κενταύρους ἔδδον ἄν, πρατέλας ἀνατρεπομένας, καὶ ἅμα ἐκκεχυμένον, καὶ σκύφους ῥιπτεμένους. τέλος δὲ ὁ Ἀλκιδάμας ἀνατρέψας τὸ λυχνίον, σκότος μέγα ἐποίησε, καὶ τὸ πρᾶγμα, ὡς τὸ εἰκὸς, μακρῷ καλλιπάτερον ἐγένετο. καὶ γὰρ ὀλίγως ὑπόρησαν φωτὸς ἄλλου, ἀλλὰ πολλὰ ἐπράχθη καὶ δεινὰ ἐν τῷ σκότῳ· καὶ ἐπεὶ παλιν τις λύχνον ποτὲ κομίζων, κατελήφθη Ἀλκιμάδας μὲν, πλῶ αὐλητρίδα ἀργυμνῶν, καὶ πρὸς βίαν σωτ-

reæ spōſæ circūfuſæ, dumq; alij has ſtudent compeſcere. Porrò maxima malorum omnium pars erat Alcidamas, poſteaquam ſemel ad ſuū rediſſet ingenium, feriēs quicunq; fortè in ipſum incidiſſet. Neque verò pauci in eo prælio cecidiſſent, ſcito, ni baculum is fregiſſet. Ego porrò iuxta parietem erectus aſsiſtens, ſpectabam omnia, neque me ei negocio admiſcebam, nimirum Iſtiæi iam doctus exemplo, quàm eſſet periculoſum eiuſmodi conflictus vellē dirimere. Lapithas itaque Centaurosq; vidiſſes, euerti menſas, effundi ſanguinem, proïjci ſcyphos. Demum Alcidamas ſubmerſa lucerna magnas induxit tenebras. Iamq; res, vt eſt coniectu facile, atrocior etiam multò eſſe cœpit, præſertim cùm haud eſſet procliue luminis copiā alicunde recuperare: ſed multa interim ac ſæua patrata ſunt in tenebris. Poſt vbi accederet neſcio, quis, lucernā tandē apportans, Alcidamas quidē repertus eſt tibicinæ veſtē ſuſtollēs, viq;

σιωφιχθλῶαι αὐτῇ σπουλάζων· Διονυσόδωρος δ', ἅμα τι γελοῖον ἐφωράθη ποιῶν· σκύφος γὰρ ἐξέπιεσεν ἐκ τῆς κόλπης, ἐξαναστάντος αὐτοῦ, ἔπ' ἀπολογούμενος, Ἰωνα ἔφη ἀντιλόμενον ἐν τῇ ταραχῇ, λέγων αὐτῷ, ὅπως μὴ ἀπόλοιτο· ἡ δὲ Ἰων καθ' ἡμονικῶς ἔλεγε τοῦτο ποιοικυῖαι· ἐπὶ τέλει δὲ λυπηθὲν τὸ συμπόσιον, γελάσασαν ἐκ τῶν δακρύων αὖθις ἀναγέλωστα, ἐπὶ τῷ Ἀλκιδάμαντι καὶ τῷ Διονυσοδώρῳ καὶ τῷ Ἰωνι καὶ οὗτε τραυματίαι φοράδην ἐξεκομίζοντο, πονήρως ἔχοντες, καὶ μάλιστα ὁ πρεσβύτης Ζηνόθεμις ἀμφοτέρας· τῇ μὲν τῆς ῥινὸς, τῇ δὲ τὸ ὀφθαλμοῦ ἐπαναπεμμένῳ, βοῶν ἀπόλυσθαι ὑπ' ἀλγηδόνων, ὥς τι καὶ τὴν Ἕρμωνα, καίπερ ἐκ κακοῖς ὄντα (δύο γὰρ ὀδόντας ἐξεκέκοπτο) ἀντιμαρτύρεσθαι λέγοντα, μεμνήσομέν σοι, ὦ Ζηνόθεμι, ὡς ἐκ ἀδιάφορον ἡγῇ τὸν πόνον. καὶ ὁ νυμφίος ὤν, ἀκεσαμένης τὸ τραῦμα τοῦ Διονίκης, ἀπήγετο εἰς τὴν οἰκίαν, τανίαις κατελλημμένος τὴν κεφαλὴν,

cum illa congredi pugnans. Dionysodorus autem in alio quodā ridiculo facinore deprehensus est. Nam vt surrexerat, scyphus è sinu illius elapsus in solū decidit: postea excusans aiebat Ionem in tumultu calicem sublatum sibi tradidisse, ne periret. Id ita factū, Ion admodū solicitè quasi patronū agens assueuerabat. His rebus dimissū est cōuiuiū, à lachrymis denuò in ridiculū exitū conuersum, idq; Alcidamātis, Dionysodori, atq; Ionis gratia. Porrò qui erāt fauciy, sublati sarcinæ ritu forās deportabantur miseris affecti modis, maximè senex ille Zenothemis, pariter tū oculo tū nare mutilatus, enecariſe præcruciatu clamitans: adeò vt Hermon, quanquā ne ipse quidē expers malorū (nā huic duo dentes fuerāt excusi) palām atteſtaretur: Memineris, inquiens, ô Zenothemis, ne post hac doloré in medijs habēdū ducas. At sponsus iā vulnere à Dionico curato, domū reuectus est fasciji reuincto capite,

eidem

ἐπὶ τὸ ζεῦγ& ἀναπιθὰς, ἐφ' ὃ πλὼ νύμφλω ἀπάξων ἔμελλον, πικρὸς ἄθλιος τὸς γάμους ἑορτάσας. καὶ τῶν ἄλλων δ' ὁ Διόνικ& ἐπεμελᾶτο λὰ τὰ λωατὰ, καὶ καθυθήσοντος ἀπήγοντο, ἐμοῦντος οἱ πολλοὶ ἐν τοῖς ὁδοῖς. ὁ μὲν δὴ Αλκιδάμας αὐτῷ ἔμενεν· ἀγαρ ἐξελωύθησαν ἐκβαλεῖν τὸν ἄνδρα, ἐπὶ ἅπαξ καταβαλὼν ἐαυτὸν ἐπὶ τ κλίνης, πλαγίως ἐκάθυδε. Τῦτό σοι τέλος, ὦ καλὲ Φίλων, ἐγγύς τ συμποσίου, ἔ ἄμεινον τὸ πραγικὸν ἐκεῖνο ἐπᾶρ τὸ, Πολλὰ μορφὰ τ λαμουσίων. πολλὰ δ' ἀέλπτως ἱεράνυσι θεοί· καὶ τὰ δοκηθέντ' ἐκ ἐτελέσθη· ἀπροσδόκητα γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀπέβη τ ταῦτα. ἐκεῖνό τι μεμάθηκα ἤδη, ὡς ὐκ ἀσφαλὲς, ἀπράγμονα ὄντα σωτεσιᾶσθαι

τοιούτοις φιλοσόφοις.

eidem impositus vehiculo, quo sponsam fuerat abducturus. Atque ita miser ille nuptias acerbas celebrârat. Deinde & alijs item Dionicus pro sua virili remedium adhibuerat. Postremò postquâ iam dormierant, asportati sunt plerique medijs in vijs vomentes. Cæterùm Alcidamas mihi remanebat. Neq; enim valebāt hominem extrudere, posteaquam semel sese in spondā abiecerat, atq; ibi transuersus accubuisset. Hic erat, ô bone Philon, eius exitus conuiuij, de quo rectissimè illud dici possit, quod in fine Tragœdiarum non nunquam accinitur:

Sunt fortunæ varij casus.
Plurima quæ haud speraueris vnquam,
Ea conficiunt numina diuûm.

Rursum quæ certò speràris,
Ea frustratò non contingunt.

Siquidem & hæc planè præter expectationem atq; inopinatò exierunt. Prætereà & illud iam didici, non esse tutum, cui non sit opus, cum eiusmodi philosophis agitare conuiuium.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a NOVAM quandam.] *Exordium ab admiratione & rei nouitate.* *b* Proinde nunquam.] *Petitio.* *c* Extraq; teli.] *Hoc eſt, in tuto, citraq; periculum.* *d* A' mero.] *Excuſatio.* *e* Odi memorem.] *Innuit poëta, non oportere meminiſſe eorum quæ in conuiuijs vel fiunt vel dicuntur. Ex inſtitutione autem Lycurgi, qui natu maximus erat, ſtabat ad oſtium, & ad publica conuiuia ingredientibus oſtendebat fores, dicens: Per has nullus egreditur ſermo: admonens, nihil effutiendum ſi quid liberius dictum eſſet in conuiuio. Horatius hoc quoque inter iucundi conuiuij commoditates commemorat:*

—ne fidos inter amicos
Sit, qui dicta foràs eliminet.

Huc pertinet ille Græcorum Senarius:

Τὸν γὰρ γυναικὸς ὄρκον εἰς οἶνον γράφω:
Inſcribo vino, ſi quæ iurat fœmina:

Innuens, irrita eſſe ſolere quæcunque in compotationibus effutiuntur. Huc aſcribendum maiores Baccho ſimul & ferulam & obliuionem conſecrâſſe: nimirum hoc innuentes, non oportere meminiſſe quid in conuiuio peccatum ſit, aut certè leuem admodum ac puerilem reprehenſionem ſufficere. Nam ferula pueros cædi ſolitos, vel Iuuenalis indicat:

Et nos ergo manum ferulæ ſubduximus—.

f Verùm Agamemnoniæ.] Ἀλλ' ἐκ ἀτρείδη., *id eſt,*

At non Atridæ ſic eſt Agamemnoni viſum.

Carmen eſt ex Iliados Homericæ libro primo ſumptum: quod ceu prouerbialiter vſurpatur, cùm quis tyrannico more, ſequitur non quod dictet æquitas, ſed quod animo collubitum ſit. *g* Ariſtænetus.] γελωτοιός. *h* Melitæum.] *Melitæus catellus dicitur is qui habetur in delicijs, ac lautiùs in ocio alitur ad voluptatem, non ad vſum.* *i* Opiparam.] *Olim cœnam ſummo apparatu & omnigenis lauticijs affatim inſtructam, opiparam vocabant.* *k* Syllogiſmus cornutus.] *Dialectici cornutum appellant Syllogiſmum, dilemna, velut inexpugnabilem.* *l* Optabam vt terra.] παροιμία, *ſumpta ex hoc hemiſtio*

hemistichio Homericæ Iliad. 4. τότε μοίχανοι ἄρεῖα χθών, id est, *Tellus ipsa mihi tunc ampla dehiscat.* m Cæterùm admirandus.] *Hoc fortasse turpe & inuerecundum, petulans & obscœnum nunc etiam, sicut & hodie: quia in loco publico & in conspectu aliorum aut præsentium, aut prætereuntium fieret.*

ΕΤΑΙΡΙΚΟΙ ΔΙΑ- λογοι. *DIALOGI MEretricij.*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

VT in superioribus dialogis, breuioribus quidem illis, Lucianus cùm superorum tum inferorum res irridet, sumpta, vt videtur, occasione partim ex Homero, & cęteris epicis, partim ex Tragœdiarum quoq; scriptoribus: ita in hisce meretricum colloquijs, mulierum quoque vitia, amores, variamque lasciuiam persequitur, idque accepta eius rei occasione atque materia ex Menandro, & eius ętatis comœdis. Eadem enim & illic argumenta tractata esse, ex Latinorum, Terentij ac Plauti conuersionibus coniecturam facere licet. Quòd si autem in re non vsque adeò graui aut periculosa etiam diuinare licet, videtur Lucianus exercitandi quoque gratia huiusmodi lusitasse, quippe qui ijs quibus aliquando rhetoricam tum alibi, tum in Gallia quoque professus est, huiusmodi quasi exempla quędam proposita voluerit. Ita enim accuratè hic vbique Atticam elegantiam ac proprietatem custodiuit, vt prorsus ad imitationem hęc composuisse videatur. Neque verò hoc loco crimini nobis verterit quispiam, quasi meretricia hęc, & infanda etiam nonnulla, Latina facta iuuentuti legenda proponamus. Nam prętерquam quòd suscepto operi seruiendum fuit, etiam illud defendere nos debet, quòd ex sapientioribus quoq; dixisse quidam fertur: Mala cognoscenda esse, non vt faciamus, sed vt facilius euitemus.

ΓΑΥ-

GLYCERA.

Ον σχατιάπλω Θαΐ, ἢ Ἀκαρνᾶνα, ὃς πάλαι μὲν Ἀβρότονον εἶχε, μετὰ ταῦτα δὲ ἠράσθη ἐμοῦ, τὸν ὑπάρυφον λέγω, ἢ ἐμὲ τῇ πλαμύδι, οἴσθα αὐτὸν, ἢ ἐπιλέλησαι τὸν ἄνθρωπον; Θα. οὐκ, ἀλλὰ οἶδα, ὦ Γλυκέριον, ἢ συνέπιε μεθ' ὑμῶν πέρυσιν ἐν τοῖς ἀλῴοις. τί δὲ τοῦτο; ἰδοὺ γάρ τι περὶ αὐτῆς διηγεῖσθαι. Γλυ. Γοργόνα αὐτὸν, ἣ παμπόνηρος & φίλη δοκοῦσα εἶναι, ἀπέσπασεν ἀπ' ἐμοῦ ὑπαγαγοῦσα. Θα. καὶ νῶν σοι μὲν ἐκείνος ὁ πρόσωπος, Γοργόναν δὲ ἑτέραν ποιοῦνται; Γλυ ναὶ ὦ Θαΐ, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐ μετρίως μου ἅπτεται. Θα. πονηρὸν μὲν ὦ Γλυκέριον, οὐκ ἀδόκητον δέ, ἀλλὰ εἰωθὸς γίγνεσθαι ὑφ' ὑμῶν τῶν ἑταιρῶν. ὅτι οἶδα καὶ ὅτι ἀνιᾶσθαι

Vlitem iſtum, Thais, Acarnanē, qui dudum quidem Abrotanum habebat, pòſt autem me amauit, purpuratū iſtum dico, noſtine ipſum, an oblita es hominis? TH. *Quid ni noſſem, Glyceriū? nam & potanit nobiſcum ſuperiori anno in feſtis Arualibus. Sed quid iſtud? videris enim neſcio quid de illo narraturæ eſſe.* GL. *Gorgona ipſum, ſceleſtiſſima iſta, quæ ſe amicā eſſe meam ſimulabat, ſubductum verbis à me abſtraxit.* THA. *Et nunc tibi quidem ille amplius non conuerſatur, Gorgonam autem amicam ſibi parauit?* GLY. *Ita eſt, ô Thais: atq; hæc res non mediocriter dolore me afficit.* THA. *Malum quidem hoc eſt, Glycerium: haudquaquam nouum aut mirum tamen, ſed conſuetum adeò, ac fieri à nobis meretricibus ſolitum. Proinde neque mœrore*

afficī

ἄγαν, ὅτι μέμφοιτο τῇ Γοργόνι· οὐδὲ γὰρ σὲ Ἀβρότονον ἐπ' αὐτῷ πρότερον ἐμέμψατο, καίτοι φίλα ἔτι ἀτὰρ ἐκεῖνο θαυμάζω, τί ἡ ἐπήνεσεν αὐτῆς ὁ στρατιώτης οὗτος, ἐκ τοσούτου μὴ παντάπασι τυφλὸς ἐστιν, ὃς οὐχ ἑώρακε τὰς μὲν τείχας αὐτῶν ἀρραγὰς ἔχουσαν καὶ ἐπιπολὺ τοῦ μετώπου ἀπηγμένας τὰς χαίτας δή, ψιλιδνὰς καὶ νικρικάς· καὶ πρόχηλον καὶ λιπὲς, καὶ ἐπὶ σμικροῖς ἐν αὐτῷ ἀμφιβόλοις, καὶ βλὶς μακρὰς ἐν μόνον, ἀμύκητος ἐσὶ καὶ ὀρθὴ, καὶ μεσηγὺ πάνυ ἐπαγωγόν. Γλυ. οἶα γὰρ, ὦ Θαΐ, ὡς κάλλει ἠρῆσθαι τὸν Ἀπαρνᾶνα; ἐκοίησθα, ὡς φαρμακίς τι Χρυσάειον, ἢ μήτηρ αὐτῆς, Θετταλάς τινας ᾠδὰς ἐπισταμένη, καὶ τῷ σιλλοῦν κατάγουσα; φασὶ δέ σε αὐτῷ καὶ πεῖσθαι τὴν νύκτος. ἐκείνη ἐξεμάνη τὸν ἄνθρωπον, πιεῖν τῶν φαρμάκων ἐγχέασα καὶ νῦν τρυγῶσιν αὐτόν. Θα. ἀλλὰ σὺ, ὦ Γλυκέριον, ἄλλον τρυγήσεις, τοῦτον δὲ χαίρειν ἔα.

affici nimium decet, neque accusare Gorgonam. Neque enim tibi Abrotanum ob hoc prius succensuit, quanquam amicæ inter vos eratis. Cæterum illud miror, quidnam adeò laudet in ea miles iste, nisi si omnino cæcus est, qui non viderit capillitium illam rarum habere, & in multam usque frontem deductum: deinde & labia liuida, atque emortua, collum autem exile, & extantes in eo venas, longumq; nasum. Vnum solum habet, quòd procera est, & recta, & ridet admodum illecebrosum quiddam. GL. An tu putas, ô Thais, propter pulchritudinem amâsse illam Acarnanem? an nescis quòd venefica est Chrysarium, mater illius, [a] Thessalas nescio quas incãtationes sciens, ac lunã deducens? Aiunt autẽ ipsam volare quoq; noctu. Illa igitur in insaniam vertit hominem, pharmaco quodam ei temperato, ac bibere dato: & nunc vindemiant ipsum. THA. Tu quoq; Glycerium, alium aliquem vindemiabis, istum autem valere sine.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a THESSALAS incantationes.] *Thessala gens præter cæteras veneficij nomine notata est: id quod ex innumeris scriptoribus liquet. Thessala quoque veneficam & præstigiatricem significat plerunque. vnde Menander Thessalam cognominauit fabulam complexam, ambages fœminarum, lunam detrahentiũ. Eidem Luciano Θεσσαλικὴ φόλη, & Horatio vox Thessala, & Thessala portenta, magicum murmur & cantiones sunt. Eam superstitionem in Thessalos à Medea profectam existimant, quæ illàc cùm fugeret, scriniolum magicis herbis plenum deiecit: eaq; sperso suppullulasse, Suidas in vocabulo Θετταλὴ γυνὴ annotat. Lucanus in Thessaliæ solum, venenorum ferax, herbasq; nocentes procreans, id confert.*

ΜΥΡΤΙΟΝ, ΠΑΜΦΙΛΟΣ Ε Δωρίς.

MYRTIVM, PAMphilus, & Doris.

MYRTIVM.

ΓΑμεῖς, ὦ Πάμφιλε, τὴν Φίλωνος τοῦ ναυκλήρου θυγατέρα; καὶ ἤδη σε γεγαμηκέναι φασίν. οἱ τοσοῦτοι δὲ ὅρκοι, οὓς ὤμοσας, καὶ τὰ δάκρυα ἐν ἀκαρεῖ πάντα οἴχεται, καὶ ἐπιλέλησαι Μυρτίου νεῦ, καὶ ταῦτα, ὦ Πάμφιλε, ὁπότε κνωμῶσα ὕδωρ ἤδη· τοῦτο γοῦν καὶ μόνον ἐπιάμην τοῦ σοῦ ἔρωτος, ὅτι μου τηλικαύτην ἀπώλεσας τὴν παῖδα, καὶ

DVcisne, Pamphile, Philonis naucleri istius filiam? Iam enim vxorem duxisse te aiunt. Tot autem iuramenta quæ iurâsti, & lachrymæ istæ, breui adeò momento omnia euanuerunt? nunc Myrtij oblitus prorsum es? id'q; etiã Pamphile, cùm octauũ iam mensem ex te prægnans sim? Quippe hoc vel solùm ex tuo amore consecuta sum, & mihi tantũ impleuisti vterũ,

&

καὶ μετὰ μικρὸν παιδοτροφῆν δώσει, πρᾶγμα ἑταίρᾳ βαρύταλον· οὐ γὰρ ἐκθύσω τὸ τεχθὲν, καὶ μάλιστα, ἢν ἄρρεν γένοιτο, ἀπὸ Πάμφιλον ὀνομάσασα, ἐγὼ μὲν ἔξω παραμύθιον τὸ ἔρωτος, σοὶ δ' ὄνειδίζειν ποτε πεσόντι ἐκεῖνον, ὡς ἄπιστος γεγένησαι περὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτὸ μητρὶ γαμεῖς δ' οὐ καλὴν παρθένον· εἶδον γὰρ αὐτὴν ἐναγχος ἐν τοῖς θεσμοφορείοις μετὰ τῆς μητρὸς, οὐδέπω εἰδῶς, ὅτι δι' αὐτὴν οὐκ ἔτι ὄψομαι Πάμφιλον. καὶ σύ δ' οὖν πρότερον ἴδου αὐτὴν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἴδε, μή σε ἀνιάσω, ἢ πάνυ γλαυκοὺς ἔχει αὐτὴν, μηδ' ὅτι διάστροφοί εἰσι, μὴ ἐκ ἀπλῆς ὁρῶσι μᾶλλον δὲ τὸν Φίλωνα ἰδὲ πρώην ἀπὸ τῆς πατρὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ οἶδα, ὥστε οὐδὲν ἔτι διάστροφα τὼ θυγατρὶ εἶδεν. Πάμφιλε ἔτι σου ληρούσης, ὦ Μύρτιον, ἀκούσομαι, τοῦ θορύβου καὶ γάμους ναυκληρικοὺς διεξιούσης

& me non ita multò pòst liberos alere oportebit, rem meretrici grauissimam. Neque enim exponã infantem, & maximè si masculus nascatur, sed Pamphilo ei nomine impositò, ego quidem solamen quoddã amoris habebo: tibi verò exprobrabit aliquando accedens ad te ille, quòd perfidus fueris in miseram ipsius matrem. Cæterùm Pamphile, haudquaquam formosam virginem ducis. Vidi enim nuper ipsã [a] *in Thesmophoriis vnà cum matre, nondum etiam sciens quòd propter ipsam Pamphilum visura ampliùs non essem. Proin tu quoq; antea ipsam contemplare, faciemq; & oculos ipsius vide, ne te postea discruciet, quòd cæsios eos admodum habet: neque etiam quòd distorti sunt & se mutuò aspiciunt. Imò verò Philonem vidisti, patrem puellæ. faciem igitur illius nosti: quare nihil ampliùs opus erit filiam quoque videre.* PAM. *Adhuc, Myrtium, nugantem te audio, virgines, ac nuptias nescio quas nauticas commemorantem?*

ἐγὼ δὲ ἢ σιμὴν ἄλλην τινὰ ἢ καλὴν νύμφην οἶδα, ἢ ὅτι Φίλωνος ὁ Ἀλωπεκῆθεν, οἶμαι γὲ ἐκεῖνον λέγειν σε, θυγατέρα ὅλως ἔχειν ὡραίαν πάνυ γάμου; ἀλλ' οὐδὲ φίλος ἐστὶν οὗτος τῷ πατρί. μέμνημαι γὰρ ὡς πρώην ἐδικάσατο πρὸς τὸν πατέρα συμβολαίου ναυτικοῦ. τάλαντον γὰρ, οἶμαι, ὀφείλων τῷ πατρὶ οὐκ ἤθελεν ἐκτίνειν, ὁ δὲ παρὰ τοὺς ναυδίκας ἀπήγαγεν αὐτὸν, καὶ μόλις ἐξέτισεν αὐτὸ, ὀδὶ ὅλον, ὡς ὁ πατὴρ ἔφασκεν. ἐπὶ δὲ καὶ γαμεῖν ἐδόκει μοι, τὴν τῆ Δημοτέλους θυγατέρα τὴν τῆ πέρυσιν ἐκδομένην γυναῖκος ἀφεὶς, τὴν ταύτης μητρὸς ἀνεψιὰν οὖσαν, τὴν Φίλωνος ἐγάμειν ἄρα; σὺ δὲ πόθεν ταῦτα ἤκουσας, ἢ συνετέθεικας αὐτὴ, ὦ Μύρτιον, ἵνα νάς τινας ζηλοτυπίας σκιαμαχοῦσα; Μύρ. οὐκοῦν ὁ γαμεῖς, ὦ Πάμφιλε; Πάμ. μὴ μήν, ὦ Μύρτιον, ἢ ἀπαπαπαῖ. καὶ

Egòn' autem simam aliquam, aut formosam sponsam noui? aut omnino quòd Philon Alopecensis (illum enim opinor te dicere) puellam habet nubilem? At neque patri amicus ille est. Memini enim de pacto nauatico non multo ante iudicio illum cum illo contendere. Nam talentum, opinor, debens patri, exoluere nolebat. Pater autem apud eos qui controuersias nauticas disceptant, accusauit illum: a deoq; ægrè tum exoluit illud, imò neque totum, vt pater dicebat. Quòd si autem vxorem ducere etiam decretum mihi esset, Demeæ scilicet filia relicta, eius qui superiore anno exercitum duxit, idq; etiam cum consobrina ea mihi sit, Philonis istam nescio quam vxorem ducerem? Tu verò vnde ista audîsti? an fortè ipsa hoc effinxisti, nouas quasdam zelotypias meditando, & cum ijs perinde vt cum vmbris nequicquam digladiando? MYR. *Proinde vxorem, Pamphile, non duces?* PA. *Insanis, Myrtiũ, aut certè temulenta es. Atqui*

καί τοι χθὲς οὐ πάνυ ἐμεθύσθημεν. Μυρ. ἡ Δωρὶς αὕτη ἐλύπησέ με· πεμφθεῖσα γὰρ ὡς ἔρια ἀνήσατό μοι ἐπὶ πλεῖστα, καὶ ὀξαλὶς τῇ λοχείᾳ ὡς ὑπέρ ἐμοῦ, Λεσβίαν ἔφη, ἐντυχεῖσαν αὐτῇ. μᾶλλον δὲ σὺ αὐτῇ, ὦ Δωρί, λέγε, ἅπερ ἀκήκοας, εἴγε μὴ ἐπλάσω αὐτά. Δω. ἀλλ' ἐπιτρίβοιμι, ὦ Μυρσίνα, εἰ ψευσάμην· ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὸ πρυτανεῖον ἐγενόμην, ἐντυχεῖ μοι ἡ Λεσβία μεθύουσα, καὶ φησὶν ὁ ἐρασὴς ὑμῶν ὁ Πάμφιλος γαμεῖ τὴν Φίλωνος θυγατέρα. ἐγὼ δὲ ἀπιοῖμι, ἠξίου με παρακύψαι εἰς τὸν σφωιτέρων ὠμῶν, ἰδεῖν πάντα κατεστεμμένα, καὶ αὐλητρίδας, καὶ θόρυβον, καὶ ὑμέναιον ᾄδοντάς τινας. Πά. τί δῆτα, παρέκυψας, ὦ Δωρί. Δω. καὶ μάλα, καὶ εἶδον ἅπαντα ὡς ἔγε. Πά. μανθάνω τὴν ἀπάτην. ὅτι πάντα ἡ Λεσβία, Δωρί, πρὸς σὲ ἐψεύσατο, καὶ σὺ τἀληθῆ ἀπήγγειλας Μυρτίῳ. πλὴν μάτην γε ἐταράχθητε οὔτε

Atqui heri non ita multùm inebriati fuimus. MYRT. *Doris hæc mœrore isto affecit me. Nam cùm fortè missa esset vt lanas coëmeret mihi ad ventrem, & vota pro me faceret, Lesbiã ait fortè conuenisse se. Quin potiùs ipsa huic, Dori narra quæ audieris, nisi tuta finxisti ea.* DOR. *At malè dispeream, hera, si quicquam mẽtita fui. Nam postquam eò loci vbi curia est, veneram obuiam fit mihi fortè Lesbia, fabridens atq; ait: Amator vester Pamphilus vxorem ducit, Philonis filiam. Ac si credere nollem, iussit vt in angiportum vestrũ intrò aspicerem, vbi omnia corollis & sertis ornata essent: prætereà & tibicinæ, & tumultus, & qui Hymenæũ canerent, non nulli.* PAM. *Quid igitur? aspexisti intrò?* DOR. *Atque admodum, vidíq; omnia quæ illa dixit.* PAM. *Intelligo errorem, neque omnia tibi Dori, mentita Lesbia est, & tu vera Myrtio quoque renunciásti, nisi quòd metu frustra ambæ territæ estis.*

οὔτε γὰρ παρ' ἡμῖν οἱ γάμοι. ἀπὸ νεῶ ἀνεμνήσθην ἀκούσας τῆς μητρὸς, ὁπότε ἐχθὲς ἀνέστρεψα παρ' ὑμῶν· ἔφη γάρ, ὦ Πάμφιλε, ὁ μὲν ἡλικιώτης σοι Χαρμίδης, ὁ τὸ γείτονος Ἀρισταινέτου υἱὸς, γαμεῖ ἤδη, καὶ σωφρονεῖ, οὐ δὲ μέχρι τινος ἑταίρας σώεις; τοιγοῦν παρασκεύασαι αὐτῇ, ἐς ὕπνον καταλύσθην, ἔπειτα ἴωθεν πρὸς ἄλλην τῆς οἰκίας, ὥστε οὐδὲν εἶδον ὧν ἡ Δωρὶς ὕστερον εἶδεν ἃ δὲ ἀπιστεῖς, αὖθις ἀπιθοῦσα, ὦ Δωρὶ ἀκριβῶς ἴδι. μὴ τὸν σεναπὸν, ἀλλὰ τὴν θύραν, ποτέρα τέτριμμένη κατεστεμμένη ὑπορύσσεις γὰρ τῶν γειτόνων. Μύρ. ἀπίσωσας, ὦ Πάμφιλε· ἀπηξάμην γὰρ ἄν, εἴ τι ζιὸ ζιγνίζ. Πάμ. ἀπ' οὐκ ἄν ἐγνίζ, μὰ Δ' ἔτω μανείην, ὡς ἐκλαθέσθαι Μυρτίδ, καὶ ταῦτα, ἤδη μοι νυούσης παιδίον.

Nec enim nuptiæ illæ apud nos fiunt sed in mentem nunc venit mihi quod ex matre audiui quando à vobis heri domum reuersus fui. Nam illa mihi, Pamphile, inquit tũ, æqualis hic quidem tuus Charmides, vicini huius Aristæneti filius, vxorem iam ducit, & resipiscit. Tu verò quousq; tandem cum amica consuetudinem habebis? Talia ego tum audiens, per negligentiam transmittebam, atq; in somnum prolabebar. Deinde manè exurgens, domo statim exiui, vt nihil eorum sciam quæ Doris postea vidit. Quòd si autem mihi non credis, denuò abiẽs hinc Dori diligenter inspice, non porticũ, sed ianuam ipsam, vtra coronis ac sertis exornata sit. deprehendes enim non nostram illam, sed vicinæ esse. MY. Seruâsti me, Pamphile. Strangulâssem equidẽ me, si quicquam tale factum fuisset. PA. At factum non est, neque ita insaniero ego, vt Myrtũ oblitus esse videar, præsertim iam vterum ex me ferentis.

GIL BER-

a IN Thesmophorijs.] *Thesmophoria, sacra Cereris, Cerealia à Latinis dicta. Cererem enim Graci Θεσμοφόρον appellant quasi legiferam: quo etiam epitheto à poetis insignitur. Virg. 4. Aen.*

—mactant lectas de more bidentes
Legiferæ Cereri—*Ouid. 5. Metam.*
Prima dedit leges: Cereris sunt omnia munus.

eo die captiui soluebantur vinculis. Hermog.

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Φίλιννα.

MATER ET Philumna.

ΜΑΤΕΡ.

Μανῆς, ὦ Φίλιννα, ἤτί ἔπαθον ἐρῶσ ξυμποσίῳ χθὲς, ἦκε γὰρ παρ' ἐμὲ Δίφιλος ἔωθε δακρύων, καὶ διηγήσατό μοι, ἃ ἔπαθεν ὑπὸ σοῦ. μεμεθύσθαι γάρ σε, καὶ ἐς τὸ μέσον ἀναπηδᾶσαν ὀρχήσασθαι, αὐτῆ δ' ἐγκωλύοντος, καὶ μετὰ ταῦτα, φιλῆσαι Λαμπρίαν τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ, καὶ ἐπεὶ ἐκείνην μέν σοι καταλιποῦσαν αὐτὸν, ἀπελθεῖν πρὸς τὸν Λαμπρίαν, καὶ περιβαλεῖν ἐκεῖνον· ἑαυτὸν δὲ ἀρπνίγεσθαι, τούτων γιγνομένων. ἀλλ' ἐδὲ τῆς νυκτὸς, οἶμαι, συνεκάθευδες,

Nsanáne fuisti, Philumna, aut quid tibi accidit tandem in conuiuio heri? Venit enim ad me Diphilus manè lachrumans, & narrauit mihi ea quæ indignè à te passus fuerit. Ebriam enim fuisse te, & in medium progressam saltasse ait; ipso prohibente, postea autem etiam osculatam fuisse Lampriam sodalem suum: ac posquam succensuerit tibi, relicto ipso ad Lampriam transijsse, illumq; amplexatam esse. Sese verò disperijsse cùm hæc fierent. Sed neque noctu opinor concubuisti cum eo,

καταλιπᾶσα δὲ λακρύουτα, μόνη, ἐπὶ τῦ πλησίον σκίμποδος κατέκεισο ἄδουσα, καὶ λυπῶσα ἐκεῖνον. Φίλ. τὰ γὰρ αὐτῆ σοι, ὦ μῆτερ, ὑπηγόρευσε· οὐ γὰρ ἂν σιωπηρούσῃ αὐτῇ, ὑμβεβηκότι, ὃς ἐμὲ γε ἀφίεμβος, ἐκοινολογεῖτο Θαΐδι, τῇ Λαμπρίᾳ ἑταίρᾳ, μηδέπω ἐκείνε παρούσης. ἐπεὶ δὲ καλεπαίνουσαν εἶδέ με, καὶ διῳώσα αὐτῇ, οἷα ποιεῖ, τὸ ὠτὸς ἄκρον ἐφαψάμβ, ἀνακλάσας τ' αὐχένα τ' Θαΐδος, ἐφίλησεν ὅτω πεσφυῶς, ὥστε μόλις ἀπέσπασε τὰ χείλη. εἶτ' ἐγὼ μὲν ἐλάκρυον, ὁ δ' ἐγέλα, καὶ πρὸς τὴν Θαΐδα ποκὰ πρὸς τὸ δὲ ἔλεγε, καθ' ἐμῦ δηλαδή. καὶ ἡ Θαὶς ἐμειδία, βλέπουσα πρὸς ἐμέ, ὡς δὲ πλέοντα ἤσθοντο τ' Λαμπρίαν, καὶ ἐκορέσθησάν ποτε φιλοῦντες ἀλλήλες· ἐγὼ μὲν ὅμως παρ' αὐτὸν κατεκλίθην, ὡς μὴ τῦτο προφασίζοιτο ὕστερον. ἡ Θαὶς δὲ ἀναστᾶσα, ὠρχήσατο πρώτη, ἀγχυμ-

relicto autem lachrumante sola in proximo grabatulo iacuisti, cantillans, atq; ægrè faciens illi. PHIL. At ea quæ ipse fecit, mater, haudquaquam narrauit tibi: neq; enim patrocinareris ipsi, contumelioso adeò existenti, qui me quidem dimissa, sermones subinde conferebat cum Thaide Lãpriæ amica, cùm illa nõdum adesset. Postquã autem videbat indignè ferre me atque ego mutu admonebam hominem eorum quæ faciebat, ille summa auricula apprehensam, & ceruice ad se reclinatam Thaidem etiam osculatus est, ita impresso ore, vt vix inde labia retraheret. Proinde ego quidem lachrumabar, ille verò ridebat, ac Thaidi multa in aurem clàm susurrabat, de me videlicet. Et Thais quoq; ad me aspiciens, subridebat. Vbi autem aduenire Lampriam animad-

uertebant, ac tandem mutuis osculationibus explêrant sese: ego quidem cum ipso tamen accubui, vt ne in posterum etiam hoc caussari posset. Thais autem exurgens, saltauit prima,

vndatis

ἐκ τ' ὑμνῆσαι ἐπίπολὺ τὰ σφυρὰ, ὡς μόνη καλὰ ἔχουσα· καὶ τοιαῦτ' ἐπαύσατο, ὁ Λαμπρίας μὲν οὐδὲν, καὶ εἰπεῖν ἐδόκει, Δίφιλος δὲ ὑπερεπῄνει τὸ ῥυθμιον καὶ τὸ ἐκχορηγημένον, καὶ ὅτι οὐ πᾶς τῷ κιθάρᾳ ὀπὸς, καὶ τὸ σφυρὸν, ὡς καλὸν, καὶ ἅμα μυεῖα, καθάπερ τῷ Καλαμίδος Σωσάνδρᾳ ἐπαινῶν ἀπ' οὐκ Θαΐδα, ἵν' καὶ σὺ οἶσθα συμπομπεύων ἡμῖν οἵα ἐστί. Θαΐς δὲ οἷα δ' ἔσκωψεν ἐνθυς ἐς ἐμὲ; εἰ γάρ τις, ἔφη, μὴ ἀσχημόνητα πεπλὰ ἔχουσα τὰ σκέλη, ὀρχήσεται καὶ αὖθις ἐξαναστᾶσα. τί ἂν πάθοιμι, ὦ μῆτερ· ἀνέστην γὰρ καὶ ὠρχησάμην. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἀναστῆναι, καὶ ἐπαληθεύειν τὸ σκῶμμα, καὶ τῷ Θαΐδα ἐᾶν τυραννεῖν τὸ συμπόσιον; Μή, φιλοτιμότερον ᾖ, ὦ θύγατερ. δεῖ φρονεῖν ἴσως γὰρ ἐχθὲς, πάντ' ὅμως τὰ μετὰ ταῦτα. Φί. οἱ μὲν ἄλλοι ἐπῄνουν, ὁ Δίφιλος δὲ

nudatis in multum usq; talis, perinde ac si sola pulchros eos haberet: ac postquam desijt, Lamprias quidem tacebat, neque quicquam verbis addidit: Diphilus autem supra modum laudabat concinnitatem, ac gestus æquabilitatem, eò quòd in nullo adeò defecissent, quodq; aptè ad citharæ & motus & plantæ respondissent, & alia infinita, perinde ac si Calamidis Sosandram laudaret, & non Thaidem, quam tu quoq; satis nosti, cū nobiscum lauaret nuper, qualis sit. Ipsa autem Thais qualia in me statim probrosè dixit? Si quam enim, inquit, non pudet gracilium crurum quæ habet, exurgens saltet etiam ipsa. Hîc tibi quid dicam, mater? surrexi equidem, atq; saltaui. Quid enim facere conueniebat? perferre scilicet, & silentia scomma illud tacitè confiteri? ac Thaidem permittere ita in conuiuio regnare? MAT. Aemulatio hæc quidem, filia, grauior paulò fuit. Nam ne curare quidem ista oportebat: sed tamen dic quæ post hæc secuta sunt. PHIL. Cæteri quidem igitur laudabant, Diphilus autem

μόνος ὕπνιον καταβαλὼν ἐαυτὴ, ἐς τὸν ὀροφὸν ἀνιδὼν, ἄχρι δὴ καμοῦσα ἐπαυσάμην. Μή τὸ φιλῆσαί σε τὸν Λαμπρίαν ἀληθὲς λέγω, καὶ τὸ μεταβᾶσαν περιπλακῆναι αὐτῷ; τί σιγᾷς; οὐκ ἔστι γὰρ ταῦτα συγγνώμης ἄξια. Φί. ἀντιλυπεῖν ἐβουλόμην αὐτόν. Μή. ἔτα οὐδὲ σωφρονέστερος, ἀλλὰ μὴ ἧττον, ἐκείνου διακρύουσος, οὐκ ἀσθένης, ὦ θύγατερ, ὅτι πολλά ἐσμεν, οὐδὲ μέμνησαι, ὅσα παρ' αὐτοῦ ἐλάβομεν, ἢ οἷον δὴ τὸν πέρυσι χειμῶνα διηγάγομεν ἄν, εἰ μὴ τοῦτον ἡμῖν ἡ Ἀφροδίτη ἔπεμψε. Φί. τί οὖν, ἀνέχομαι δῆτα τοῦτο, ὑβριζομένη ὑπ' αὐτοῦ; Μή. ὀργίλου μέν, μὴ ἀνθύβριζε δέ· ἴσμεν οἶδα, ὅτι ὑβριζόμενοι παύσονται οἱ ἐρῶντες, μὴ ἐπιτιμῶσιν ἑαυτοῖς, σὺ δὲ πάνυ χαλεπὴ ἀεὶ τῷ ἀνθρώπῳ γεγένησαι. καὶ ὅρα, μὴ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀρρήξωμεν πάνυ τένουσα τὸ ἰσχνόλιον.

solus supinus in tergũ iacens, ad lacunar sursum aspiciebat scilicet, donec saltando defessa ego quieui. MAT. Quid autẽ quòd Lampriam osculata esse diceris, verúmne istud fuit? quid taces? Non enim hoc quoq; venia dignũ est. PH. Atqui vicissim illi ægrè facere volebam. MA. Deinde neq; concubuisti vnà cum illo, sed etiam cantillâsti lachrumante illo, Annón intelligis filia, quòd mendicæ atq; mopes fumus? neque meministi quàm multa ab illo accepimus, aut quo pacto superiore hyeme viuendum nobis fuisset, nisi hunc nobis ipsa adeò Venus obtulisset? PHI. Quid tum igitur? an ob id tolerarem hæc, & contumelia ab ipso afficerer? MAT. Iracere quidem, ne autem vicissim contumeliosa fueris. An nescis quòd contumelia affecti amatores, amare desinunt, & se ipsos obiurgant? Tu verò omnino difficilis semper erga hominem fuisti. Ac vide, ne iuxta prouerbium, funiculum nimis intendendo, abrumpamus aliquando.

ΜΕΛΙΤ-

ΜΕΛΙΤΤΑ ΚΑΙ Βακχίς.

Εἰ τινα οἶσθα, Βακχί, γραῦν οἵαι τοιαὶ Θετταλαὶ λέγονται ἐπᾴδειν, καὶ ἐρασμίους ποιεῖσθαι, ἐὰν καὶν μισουμένην γνῶ τυγχάνοι, ὅτως ὄναιο, παραλαβοῦσα ἥκέ μοι. θοιμάτια γὰρ ὅλα, καὶ τὰ χρυσία ταυτὶ πρόσιμι ὑπ' ἐμοῦ ἥδιον ἰδοιμι ἐπὶ ἐμὲ αὖθις ἀναστρέψαντα Χαρῖνον, μισούσανθα Σιμμίχλω, ὡς νυνὶ ἐμέ. Βακ τί φής; οὐκ ἔτι σωφρονεῖν, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Σιμμίχλου, ὦ Μέλιττα, οἴχεται Χαρῖνος, ἀλλ' οὐ τοσαύτας ὀργὰς τῶν γονέων ἔσχε, ὅ βουληθεὶς τοῦ πλουσίαν ἐκείνου γῆμαι, πρότερον πρικὸς τάλαντα, ὡς ἔλεγον, ἐπιφερομένου; μέμνημαι γὰρ ταῦτά σου ἀκούσασα. Μέλ. ἅπαντα ἐκεῖνα οἴχεται, ὦ Βακχί, καὶ πέμπτην ταύτην ἡμέραν ἤδη ἑώρακα ὅλως αὐτόν· ἀλλὰ πίνουσι παρὰ τῷ σωφρόνῳ

MELISSA ET Bacchis.

SI quam forte noſti, Bacchi, anum quales multæ a Theſſalæ perhibentur eſſe incantatrices, & amabiles videri facientes, etiamſi qua prorſum odio digna mulier exiſtat, eam acceptam ad me adducas quæſo. ita tibi rebus tuis optatò frui liceat. Nam ego veſtes omnes, atque omne aurum hoc libenter amiſerim, ſi ſolùm videam iterum ad me reuerti Charinum, odio Smimichen perinde habentem, atque me nunc habet. BAC. Quid ais, Meliſſa? nõ amplius tecum conſuetudinem habet, ſed ad Simmichē diuertit Charinus, cuius gratia tantas iras parentum ſuſtinuit, cùm diuitem illam vxorem ducere negaret, quæquinque in dotem talenta, vt dicebatur, illi allatura erat? memini enim me iſta ex te audire. MELIS. Cuncta hæc euanuerunt, Bacchi, & iam quintus dies eſt, ex quo illum prorſus ne vidi quidem: ſed potant apud æqua-

φιλῶ Παμμένη αὐτός τι κακὸν Σιμίχη βακ δεινὰ, ὦ Μελίττα πεπονθας, ἀλλὰ τί κακὸν ὑμᾶς διειργον; ἔοικε γὰρ οὐ μικρὸν τοῦτ' εἶναι. Μελ. τὸ μὲν ὅλον οὐδ' ἀπὸν ἔχω, πρώην δ' ἀνιλθὼν ἐκ Πειραιῶς· καταπεπλῶσθαι γὰρ, οἶμαι, μέλλοντ' ἐμὲ ἀπαντήσων, ἐμψαντ' ἐμοῦ πατρὸς, ὅτι μὴ προσέβλεψεν ἐμοὶ ἀνιόντι, ὅτι μὴ προσεκάλει, ὡς ἔθος πρόσθεν ἦν. ἀρασθαι μὲν δὴ πειρωμένου ἀπιθι, φησὶ, πρὸς τὸν ναύκληρον Ἑρμότιμον, καὶ τὰ ἐπὶ τῶν τοίχων γεγραμμένα ἐν τῷ κεραμεικῷ ἀνάγνωθι, ὅπου κατεσκλίπτουσαι ὑμῶν τὰ ὀνόματα, τίνα Ἑρμότιμον, τίνα ἔφην ἢ ποίαν σήλην λέγεις; ὁ δὲ ἄλλην ἀρκεινάμην, καὶ ἀπανύσας ἐκάθευδεν ἀπραφές. πόσα οἴει ἐπὶ τοῦτον μεμηχανῆσθαί με πειρώμενον, ἐπιστρέφουσαν, φιλοῦσαν ἀπεστραμμένου τὸ

lem Pammenem ipse & Simmiche. BAC. Acerba sanè hæc, Melissa, tibi accidunt. Sed quid adeò dissidiū hoc inter vos conciliauit? Videtur enim haudquaquam exiguū istud esse. MEL. Quod ad summam rei attinet, prorsum ne dicere quidem possum. Paulò autem antè, cùm ex Piræo rediret (descenderat enim opinor eò, vt debitum quoddam exigeret, à patre missus videlicet) neque me aspicere volebat ingressus, neque etiam recipiebat accurrentem me, vti consuetum inter nos erat, sed repellens à se, amplexari volentem: Abi, inquit, ad nauclerum Hermotimum, aut ea quæ in parietibus in[b] Ceramico scripta sunt, lege, vbi nomina vestra columnis incisa sunt. Tū ego: Quémnam, inquam, quem mihi Hermotimum narras? aut quas columnas dicis? Ille autem nihil respondens, atq; etiam incœnatus dormiebat, auersus à me iacens. Quàm multa hîc me putas machinatā fuisse, amplectendo, conuertendo, atq; etiam osculando auersi illius ceruicem?

τὸ μιτάφρενον; ὁ δ' ὅ-πως τιοιῶ ὑπεμαλάχθη· ἀλλ' ἄμοι, φησίν, ἐπὶ πλέον ὀχλήσας, ἄπειμι ἤδη, ἂ κἂν μέσαι νύκτὸς ἀσίν. Bac. ὅμως ἤδας τὸν Ερμότιμον; Mel. ἀλλὰ μὶ ἤδοις, ὦ Bac. χὶ ἀθλιώτερον διάγοσαν, ἢ νιῶ ἔχω, εἴ τιναι ἐγὼ ναύκληρον Ερμότιμον οἶδα. πολλὺ ἄμ' ὁ μὴ ἔωθεν ἀπηλήλυθα, ζῦ ἀλεκτρυόν' ὄνθυς ἄσαντ' ἀνηρόμην. ἐρῶ γ' ἐμὶ μνήμιλω, ὅτι κατὰ τοίχου τινὸς ἔλεγε καταγεγράφθαι τὄνομα ἐν Κεραμεικῶ, ἐπιμψα δὲ Ακίδα κατασκιψομένω. ἄλλ' ἄμε μὴ ἤδη εὗρε, ζῦτο δὲ μόνον ἐπιγεγραμμένον ἐστιόντων ἐπὶ τὰ δεξιὰ, πὸς τῷ Διπύλῳ Μελίτταν φιλᾶ Ερμότιμος· κἀμικρὸν αὖθις ὑποκάτω, ὁ ναύκληρος Ερμότιμος φιλᾶ Μελίτταν. Bac. ὦ τῶν πειράτων νεανίσκων, σωίνυμι γὰρ λυπῆσαί τις θέλων τὸν Χαρῖνον, ἐπέγραψε, ζηλότυπον ὄντα ἀδόν. ὁ δ' ὠὐ-

ceruicem? At ille ne vllo quidem pacto se deliniri passus est: sed si mihi, inquit, plus satis molesta fueris, abibo hinc, etiam si nox intempestiua sit. Bac. Attamen nôras Hermotimum? Mel. At me videas, ô Bacchi, miseriorem muliò quàm nunc sum, degere, si vllum ego nauclerum Hermotimũ vsquam noui: nisi quòd ille quidem summo mane à me abijt, statim ad galli canium experrectus, ego verò memineram, quòd in pariete quodam in Ceramico scripsum aiebat nomen istud esse, atque ob id nisi statim Acidem, quæ illud videret. Illa verò aliud quidem nihil reperit, nisi hoc solum inscriptũ ad dexteram ab ingresso supra Dipyluum. Melissa amat Hermotiimum. & rursum inferiùs paulò: Nauclerus Hermotimus amat Melissam. Bac. O adolescentes curiosos ac petulantes. Intelligo enim. Aegrè facere quispiam Charino volens inscripsit hæc, zelotypum videlicet ipsum esset sciens. Ille autem

ἀ αὐτίκα ἐπίσευσεν. εἰ δ' ἐπὶ τοῖσδε ἴοιμι αὖτ', ἀμηχέξομαι, ἄπειρός ὅτι καὶ πῶς ἔτι. Μελ. πῶ δ' ἂν ἴδοις ἐκεῖνον, ὃς ἐγκεκλημένον ἐαυτῷ, σωφρονεῖν τὴν Σιμμίχην. οἱ γονεῖς δ' ἔτι παρ' ἐμοὶ ζητοῦσιν αὐτόν. ἀλλ' εἴ τινα εὑροιμι ὦ Βακχί, γραῦν, ὡς ἔοικεν, ἀφρόσυνοι γὰρ ἂν φανεῖεν. Βακ. ἴσμεν ὦ φιλτάτη, ὅτι χρὴ σίμη φαρμακίδι, Σύρα τὸ γένος, ὠμὴ ἔτι, καὶ συμπεπηγυίᾳ, ἥ μοι ποτὲ Φανίαν χαλεπαίνουσαν ἐκεῖνον ἐκεῖ, ὥσπερ Χαρίνου, διέπαξε μιᾷ μνᾶς ὅλους τέσσαρας, ὅτι ἐγὼ μὲν ἤδη ἀπεγνώκειν, ὁ δ' ἀπὸ τῶν ἐπῳδῶν ἦκεν αὖτις ἐπ' ἐμέ. Μελ. τί δ' ἔπραξεν ἡ γραῦς, εἰπέρ τι μέμνησαι; Βακ. λαμβάνει μὲν ὀβολόν, ἀλλὰ δραχμὴν καὶ ἄρτον, καὶ ἐπικεῖσθαι δὲ δεῖ μιτὰ τῶν ἁλῶν καὶ ὀβολοὺς ἑπτὰ, καὶ θύον καὶ λαμπάδα. ταῦτα δ' ἡ γραῦς λαμβάνει, καὶ κρατῆρα εἰσπρᾶσθαι δεῖ, καὶ

autem statim vt legit credidit. Quòd si cubi igitur ipsum viderem, dicerem: Imperitus rerũ est, ac puer adhuc. MEL. *Vbi verò videas illum, qui cũ Simmiche conuersatur, se ipsum cum illa concludens?* Parentes autem etiamnum apud me quærunt ipsum. *Sed si quam anum habere, Bacchi, vt dixi, posim. ea apparès fors seruaret me.* BAC. *Est quædam veneficа, meatu ad hanc rem maximè idonea, Syra natione, cruda adhuc, & bene compacta, quæ mihi aliquando Phaniam, cùm & ille mihi temerè ita succenseret, reconciliauit. idque post totos menses quatuor, cum ego iã planè desperâssem. Ille autem incantationibus compulsus, rursum ad me rediit.* MEL. *Quid igitur poscebat anus ea, si modò ad hæc meministi?* BAC. *Non magnã accipit mercedem, Me-*

lissa, sed drachmam, & panem: & impositos prætereà oportet cum sale obolos septem, & thyum, & facem. Ista verò anus accipit, & cratérem quoque misceri illi oportet, bibereq;

καὶ τίνων ἐκείνων μόνων. δεῖ δέ τι αὐτὸν τῆς ἀνδρὸς εἶναι, οἷον ἱμάτια, ἢ ἀκαινίδας, ἢ ὀλίγας τριχῶν, ἢ τι τῶν τοιούτων. ΜΕΛ. ἔχω τὰς λεπαίδας αὐτοῦ. ΒΑΚ. ταύτας λαμπάσασα ἐκ παλάτης, ὑποθυμιᾷ τοῦ θύου πάλαι σα καὶ τῶν ἄλων ἐπὶ τοῦ πῦρ, ἐπιλέγουσ' ἀμφοῖν τὰ ὀνόματα, καὶ σοῦ ἐκεῖνου καὶ τοῦ σόν. εἶτα ἐκ σοῦ μόλιβδον περιποιήσασα ῥόμβον, ἐπισύρῃ ἐπὶ θύλίνου τινα, λέγουσ' ἐπιπρόσθω τῇ γλώσσῃ βαρβαρικὰ καὶ φρικώδη ὀνόματα. ταῦτα ἐποίησε τότε, καὶ μετ' οὐ πολὺ Φανίας ἅμα καὶ τῶν σωτ. φίλων ἐπιτιμησάντων αὐτῷ, καὶ τῆς Φοιβίδος, ἢ συνελοῦσα, πολλὰ αὐτόσης, ἥκει μοι, τὸ πλοῖον ἀπὸ τῆς ἐπωδῆς ἀγόμενον. ἔτι δὲ καὶ σοῦτό με σοφόν κατὰ τῆς Φοιβίδος τὸ μισήβρον ἐδίδαξε, τηρήσασαν τὸ ἴχνος, ἐπὰν ἀπολίποι, ἀμαυρώσασαν ἐπιβῆναι μου τοῦ ἀεστηρῶ ἐκείνης τὸ μὲν δεξιὸν τοῦ δεξιῶ δὲ τὸν ἀεστη-

biberecque illam inde solam. Oportebit autem & ipsius viri aliquid adesse, vti vestê, aut crepidas, aut pauculos crines, aut id genus aliud quippiam. MEL. *Habeo crepidas illius.* BAC. *Hisce igitur ex palo suspensis, infrà suffitum thyro facit, aspergens igni salem quoque. Pronunciat autem amborum nomina ad hæc, & illius videlicet, & tuum. Deinde è sinu proferens rhombum, huc illuc conuertit, incantationē quandā dicens volubili lingua, barbara videlicet atque horrenda nomina. Hæc illa tum fecit, ac non multò pòst Phanias, cùm illum pariter & æquales ob hoc reprehenderent, & ipsa Phœbis, qui cum rem habebat tum, multum postularet, venit mihi incantatione ista prorsum attractus. Præterea autem etiam odij conciliandi medicamentum hoc contra Phœbidem docuit me, vt videlicet vestigium ab illa impressum obseruarem, & in sinistrū illius, pede meo dextro insistere, contrà autem in dexterū illius, sinistro*

ἀειτρόν ἐμπάλιν, καὶ λίγειαν, ἐπιδίδυκαί σοι, καὶ ὑπεράνω ἀμί. καὶ ἐποίησα, ὡς προσέταξε. Μέμ. μὴ μίμνε, μὴ μίμνε, ὦ Βακχίς, ἀλλὰ ἤδη τὴν Σύραν, ὦ Ἄκι, τὸν Ἄρτον καὶ τὸ θύον, καὶ τὰ ἄλλα πάντα πρὸς τὴν ἐπῳδὴν ὑπερίπλει.

sinistro meo, atque ita dicerem: Conscendit te, ac superior sum. fecique ita vt illa tum præcepit. MERL. *Ne morare, Bacchi ne morare, sed voca iam Syriam illam. Tu verò, Aci, panem & verbenas, & cætera omnia ad incantationem quæ pertinent, appara.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a THESSALAE incantatrices.] *Suprà in Glycera & Thaide iam annotauimus, Thessalam gentem præter cæteras veneficij nomine notatam esse. Strepsiades apud Aristophanem in Nubibus consulit Socratem, an adhibenda sit Thessala incantatrix, quæ Lunam cœlo deuocabat, quò minùs in Neomenia cogatur æs alienum reddere. Horatius Carminum libro primo, Ode vigesimaseptima:*

Quæ saga, quis te soluere Thessalis
Magus venenis: quis poterit Deus?

b Ceramico.] *Locus fuit Athenis, vbi meretrices habitabant: & alter, vbi bello cæsi sepeliebantur. Suidas & idem Lucianus in Scytha & Piscatore.*

ΚΛΩΝΑΡΟΝ ΚΑΙ Λαΐνα.

Καινὰ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὦ Λαΐνα, τὴν Λεσβίαν Μύρτιλλαν, τὴν πλουσίαν ἐρᾷν σοῦ, ὥσπερ ἄνδρα, καὶ συνεῖναι, ὑμᾶς, οὐκ οἶδ'

CLONARIVM ET Leæna.

Noua quædam de te audimus, Leæna, Lesbiam videlicet Megillam diuitem illam amare te perinde vt virum: & coire vos, nescio quid mutuò vobis

οἶδ', ὅτι, ποιήσας μετ' ἀλλήλων. τί δῆτα, μεμηθήσασαι; ἀλλ' ἆπε, ἦ ἀληθῆ ταῦτα ἐστιν. Λέαι. ἀληθῆ, ὦ Κλωνάριον· ἀσχυνόμεθα δέ, ἀποκόλον γάρ τί ἐστιν. Κλων. πῶς; ἀπροσδόκητον, τί τὸ πρᾶγμα, ἢ τί βούλεται ἡ γυνή; τί δὲ καὶ πράττετε, ὅταν συνῆτε; ὁρᾷς, ὦ φιλῶ μὲν ἐγὼ ἄρα ἀπεκρώσθη τὰ δικαῖα. Λέ. φιλῶ μέν, ἔγωγέ τινα ἄπλῶ. ἡ γυνὴ δὲ λαμπρῶς ἀνδρικὴ ἐστιν Κλων. ἐμανθάνω, ὃ, τι καὶ λέγεις, ἢ μή τις ἑταιρίστρια τυγχάνει ἔσα· διαύτας γὰρ ἔφη Λέσβῳ λέγουσι γυναῖκας. ἀπὸ ἀνδρῶν μὲν οὐκ ἐθελούσας αὐτὸ πάσχειν, γυναιξὶ δὲ αὐτὰς πλησιαζούσας, ὥσπερ ἄνδρας. Λέ. διοῦτό τι. Κλων. ἐκπαῦσῶ Λέαινα, δῦτο αὐτὸ καὶ διήγησαι, ὅπως μὲν ἐπέρα τὸ πρῶτον, ὅπως δὲ καὶ σωφρόσθης, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα. Λέ. πόλυν τινα συγκροδῦσα αὐτῇ, καὶ

vobis facientes. Quid istud erubuisti? Sed dic mihi, verane ista sunt? LEÆN. *Vera, Clonarium: pudet autem dicere. Alienum enim quiddam est.* CLON. *At per Cererem, quid hoc negotij? aut quid sibi vult mulier? Quid autem etiam agitis, quando coitis? Vides, haud quaquam amas me: neque enim celares me talia.* LEÆN. *Amo equidem te, quantum vllam aliam. Mulier autem illa, viriliis supra modū est.* CLON. *Non intelligo quidnam etiā dicas, nisi si Tribas quæpiam est. Tales enim in Lesbo perhibent mulieres esse, quæ à viris quidem pati illud nolint, cum mulieribus autem ipsæ perinde ac viri solent, cogrediantur.* LEÆN. *Tale quippiam est.* CLON. *Proin me Leæna, istud ipsum etiam expone, quo pacto videlicet ab initio solicitauerit te, quoq; modo etiam adduci te vt illi motem gereres, passa fueris, & quæ deinceps consecuta sunt.* LEÆN. *Compotatiunculam quandam instituerant ipsa & Demonassa*

καὶ Δημώνασσα ἡ Κορινθία, πλησίον δὲ καὶ αὐτὴ, καὶ ὁμότεχνος τῇ Μεγίλλῃ, παρεκάλεσέ με διαθεῖσαν αὐτὰς. ἐπεὶ δὲ ἐπιβᾶσα, καὶ ἀωρὶ λοῦ, καὶ ἔδη λαθούσης, καὶ ἐμεθύομεν, ἄγε δή, ἔφη, ὦ Λεαινα, ἡ Μεγίλλα, κοιμᾶσθαι γὰρ ἤδη καλὸν ἐνταῦθα κάθευδε μεθ' ἡμῶν, μέση ἀμφοτέρων. Κλων. κἀθευδήσω, τὸ μετὰ ταῦτα τί ἐγένετο; Λε. ἐφίλησέν με τὸ πρῶτον, ὥσπερ οἱ ἄνδρες, ἅπτεται αὐτὰ μόνον πεφρμόζουσα τὰ χείλη, ἀλλ' ὑπανοίγουσα τὸ στόμα, καὶ περιέβαλλεν, καὶ ζυγομασοῦς ἐνεθιβόμην. ἡ Δημώνασσα δὲ καὶ ἔδακνε μεταξὺ καταφιλοῦσα· ἐγὼ δὲ οὐκ εἶχον ἀπόκασα ὅ, τι τὸ πρᾶγμα ἔσται, χόνδρος δὲ ἡ Μεγίλλα ἐπόθει μοι ὀλίγου δεῖσα, τῷ μὴ πλωύκλων ἀφεῖλε τῆς ὑγιαλῆς· ἐπίκειτο δὲ πολὺ ὁμοία καὶ προσφυὴς, καὶ ἐν χρῷ ὥσθη αὐτὴ, καθάπερ οἱ σφόδρα

Demonassa Corinthia ista, diues ipsa quoque, & in eadem arte cum Megilla exercitata, assumpserantq; me, vt cithara ipsis canerem. Postquam autem satis cecinerã, & iam intempesta nox erat, cubitumq; ire conuenebat, ipsæ autem iam ebriæ erant: tum Megilla: Age, inquit, Leæna, iam enim dormire æquum est, hîc nobiscum vna cuba, media inter vtramque. CLON. *Concubuistîne? Quid tum posteà factum est?* LEÆN. *Osculabantur me primò, perinde atque viri solent, non ipsa modò labia applicantes, sed os subaperientes quoque. Deinde & amplexabantur, & papillas atterebant mihi. Demonassa autem etiam mordebat inter deosculandum. Ego verò quidnam rei esset, haudquaquam etiam coniectura consequi poteram. Cæterùm parua iniecta mora, Megilla cùm iam incaluisset, comam, vt illam quidem fictitiam habebat, à capite reiecit, ipsa autem iacebat omninò similis atq; æquiparanda gladiatori alicui vehementer virili*

ὦρα ἀνδρώδης τῶν ἀθλητῶν, ἀρκικαρμένη. καὶ ἐγὼ ἐταράχθην ἰδοῦσα· ἦ δ', ὦ Λέαινα φησίν, ἰώρακας ἤδη οὕτω καλὸν νεανίσκον; ἀλλ' ὄχ ὁρῶ, ἔφην, ἐνταῦθα νεανίσκον, ὦ Μέγιλλα, μὴ καταβλέπω μοι, ἔφη. Μέγιλλα δ' ἐγὼ λέγομαι, ἡ γεγάμηκα πρόπαλαι ταύτην Δημώνασσαν, ἣ ἔστιν ἐμὴ γυνή. ἐγέλασα, ὦ Κλωνάριον, ἐπὶ τούτῳ, ἣν ἔφην· οὐκοῦν σύ, ὦ Μέγιλλα, ἀνήρ τις ὢν ἐλελήθεις ἡμᾶς, καθάπερ τὸν Ἀχιλέα φασὶ λανθάνειν ἐν ταῖς παρθένοις, καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἐκεῖνο ἔχας, καὶ ποιεῖς τὴν Δημώνασσαν, ὅπερ οἱ ἄνδρες; ἐκεῖνο μέν, ἔφη ὦ Λέαινα, ἔκ ἔχω, φρονῶ· ἀλλ' οὐ δι' πάνυ ἀζηλωτόν ἐστιν τὸ πρᾶγμα· ἀλλὰ τὸν τρόπον ἡδίω παρέξομαί σοι ὁμιλεῖν ἢ ὅσπερ ἐμοὶ ἀλλὰ μὴ Ἑρμαφρόδιτος εἶ, ἔφην, οἷοι πολλοί εἰσιν λέγονται, ἀμφότερα ἔχοντες; ἔτι γὰρ ἠγνόουν, ὦ Κλωνάριον, τὸ πρᾶγμα, φησίν, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἀνὴρ

virili atque robusto, ad vium vsque cute detonsa. Ac ego quidem vbi aspexi, perterrita sum. Illa verò, Leæna, inquit, ecquem adolescentem vnquam vidisti ita pulchrum? At non video, inquam ego, vllum hîc adolescentem, Megilla. Tum illa, Ne me, inquit, effœmines, aut mulierem facias: Megillus enim vocor ego, & iam olim Demonassam hanc vxorem duxi, estque ea vxor mea. Risi equidem ad hæc, Clomarium, atque, proinde Megilla, latuisti, inquam, tu nos, vir existens, quemadmodum Achillem aiunt inter virgines absconditum latuisse: habesque virile illud, ac Demonassæ facis idem quod viri solent? Idem ego Leæna, inquit, non habeo, sed neque opus eo admodum habeo. Peculiari autem modo suauius aliquanto conuersari me videbis. At num Hermaphroditus es, inquam ego, quales multi perhibentur esse vtrunque membrum habentes? (Adhuc enim, Clonarium, ipsam rem ignorabam) Neque hoc, inquit illa, sed per omnia

ἀνὴρ ἀμι. ἤκου&, ἔφην ἐγώ, τὴν Βοιωτίαν αὐλητρίδ' Ἰσμηνοδώρας, διηγουμένην τὰ ἐφέσια παρ' αὐτοῖς, ὡς γένοιτό τις ἐν Θήβαις ἐκ γυναικὸς ἀνὴρ ὁ δ' αὐτὸς καὶ μάντις ἄριστος&, οἶμαι, Τειρεσίας ζώνομα. μὴ δή τι καὶ σὺ τοιοῦτο πάσχεις, ὦ Λεαινα, ἔφη, ἀλλ' ἐγγενέσθαι ὁμοία τοῖς ἄλλαις ὑμῖν, ἡγοῦμαι δι, καὶ ἡ ἐπιθυμία, καὶ τἆλλα πάντα, ἀνδρὸς ἐσί μοι. καὶ ἱκανὰ γοῦν σοι, ἔφην, ἐπιθυμία ἐ πάρεχε γοῦν, ὦ Λεαινα, ἐ ἀπίσης, ἔφη, καὶ γνώσῃ δὴν ἐνδεεσάν μ' τ ἀνδρῶν. ἔχω γάρ τι ἀντὶ τοῦ ἀνδρείου. ἀλλὰ πάρεχε, ὄψει γάρ. παρέσχον, ὦ Κλωνάριον, ἱκετεύσης πολλὰ, καὶ ὄρμόν τινά μοι δόσης τῶν πολυτελῶν, καὶ ὀθόνας τῶν λεπτῶν. ἔπα ἐγὼ μὲν ὥσπερ ἄνεφα σπερμάμβανον. ἐ δι ἐποίει τι, καὶ ἐφίλει, καὶ ἐθώμαζεν, καὶ ἐδόκει μοι ἐς ὑπερβολὴν ἥδεσθαι. Κλο. τί ἐποίει, ὦ Λεαινα

vir fum. Tum ego: Audiui, inquam, ex Bœotia tibicina quadam Ismenodora nomine, cùm illa quæ Ephestria apud ipsos dicuntur, enarraret, fuisse Thebis quendam ex muliere virum factum, qui idem & vates optimus fuerit. Num igitur & tibi tale aliquid accidit? Haud quaquam Leæna, inquit, sed nata equidem sum similis vobis alijs: sententia autem & lubido, cæteraq; omnia virilia mihi sunt. Proinde sufficiens tibi, inquam, lubido est? Tum illa: Præbe igitur, Leæna, inquit, & cognosces me nihilo inferiorem viris esse. Habeo enim quiddam aliud pro virili illo. Sed præbe: videbis enim. Præbui itaque, Clonarium, cùm illa diu multumq; supplicaret, atque etiã monile daret ex preciosioribus illis quoddã, & vestamina aliquot tenuiora. Atque exinde ego quidẽ illa pinde ac virũ cõplectebar. Illa autem & faciebat, & osculabatur, & anhelabat, videbaturq; mihi supra modũ adeò voluptate affici. CL. *Quid faciebat, Leæna?*

ὦ Λεαινα, ἢ τίνα τρόπον; τὸ γὰρ μεθισταμένη. Αἰ. μὴ ἀνάκεινε ἀκριβῶς· ὡσχὰ γὰρ ὥστε μὰ τὴν Οὐρανίαν ὀκ ἂν εἴποιμι.

Leæna? aut quo modo? hoc enim quæso vt maximè dicas. LEÆN. *Ne quæras accuratius omnia, turpia enim sunt. quare equidem, per Vraniam, haud facilè dixero.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a IN Lesbo.] *Lesbos in mari Aegæo insula, in qua Mytilena: vnde postea tota insula denominata. Strabo libro 13.*

b Gladiatori.] *Lucianus hic ostendit, inter Athletas (quū in promouenda corporis firmitudine studium omne ponebant) qui viriliores erant, ad cutem vsque totondisse capillos. Visebatur inquit Leæna, cute tenus attonso capite, more athletarum, qui cæteros robore anteëunt.* c Quemadmodum Achillem aiunt.] *Quum Thetis mater Achillis ab oraculis audisset, periturum filium in expeditione Troiana, si eò cum cæteris Græcis proficisceretur: iam adultum illum inter filias Licomedis (qui tum in Scyro insula imperitabat) furtim occuluit. & ne factum proderetur, eum muliebri habitu indutum in puellam transformauit. Vbi cum aliquandiu delituisset ignotus, vnam earum quibus cum virgunculæ more versabatur, puellam, Deianiram nomine, Regis filiam, clàm inter sacra Bacchi corrupit, fecitque grauidam: ex qua postea Pyrrhum suscepit. Qui, quod non rarò solet vsu venire, imitator patriæ virtutis euasit admodum bellicosus. Græcis demùm vehementi desiderio, vbinam esset Achilles requirentibus, negocium Vlyssi & Diomedi datum est, vt quàm maxima possent diligentia, de absente perquirerent. Audierant enim, Troiam expugnari non posse, nisi ipse adesset. Itaque Achilles ab Vlysse astu compertus est, in Scyro, muliebriter indutus: atque adeò ab eodem persuasus, vt reiectis mollibus & viro indecoris vestibus, vnà cum cæteris Græcis in bellum iret. Cæterùm cùm ipsi necesse esset muliebrem cultum exuere, & se virum fateri, volens interim consultum Deianiræ (quæ iam ex se conceperat) Lyco-*

medi rem omnem aperuit. Primùm ille grauatim, sed tandem liberaliori atione ipsius Achillis, precibusq; Vlyssis victus, coniugium firmauit, & Achilli Deianiram latissimo hymenæo collocauit. Sub hæc in bellum profectus est, data tandem priùs fide, firmoque iureiurando, se nullam aliam nec ducturum vnquam, nec amaturum.

ΚΡΩΒΥΛΗ ΚΑΙ Κόρινna.

Ω Κόρινna, ὡς μὲν οὐ πάνυ δεινὸν ἰῶ, ὃ ἐνόμιζες, τὸ γαῦκα γενέσθαι ἐκ παρθένου. μεμάθηκας ἤδη, μετὰ μαραχίου μὲν ὡραίου γενομένη· μνᾶν δὲ τὸ πρῶτον μίσθωμα λαμισαμένη, ἐξ ἧς ὅρμον αὐτίκα ὠνήσομαί σοι. Κό. νὴ μανιάθειον, ἐχέτω δὲ καὶ ψήφους τινὰς ὑγρας, οἷόν ὁ Φιλαίνιδός ἐστιν. Κρω. ἔσται τοιοῦτον. ἄκουε δὲ καὶ τἄλλα παρ' ἐμοῦ, ἅ σε χρὴ ποιεῖν, καὶ ὅπως πειθαρχεῖσθαι τοῖς ἀνδράσιν· ἄλλη μὲν γὰρ ἡμῖν ἀπορροφὴ τοῦ βίου οὐκ ἔστιν, ὦ θύγατερ, ἀλλὰ δύο ἔτη ταῦτα, ἐξ οὗ τέθνηκεν ὁ μακαρίτης σου πατὴρ, οὐκ οἶδα, ὅπως

CROBYLE ET Corinna.

QVod igitur, Corinna mea, haudquaquam ita graue fuerit, ceu tu putabas, ex virgine mulierem fieri. id iam didicisti videlicet, quippe quæ cum adolescente quidem formoso fueris: minam autem prò prima mercede abstuleris, pro qua statim monile comparabo tibi. CORIN. Ita amabó. Habeat autem & lapillos aliquos pellucidos, quale Philænidis est. CRO. Erit sanè tale. Sed audi etiam cætera ex me, quæ te oportet facere, & quo pacto accommodare te viris. Nam alia nobis victus ratio nulla est, filia, sed per duos hosce annos, ex quo pa-

ter

ἅπαντα ἀπεζῶμεν; ὅτι δ' ἐκεῖνος ἦν, πάντα ἦν ἡμῖν ἱκανὰ ἐχάλκευε γάρ, καὶ μέγα ἦν ὄνομα αὐτῷ ἐν Πειραιεῖ. καὶ πάντων ὧν ἀκοῦσαι διομνύμενον, μὰ μὰ τὰ Φιλίνου μηκέτι ἔσεσθαι ἄμεινον χαλκέα μετὰ γε τοῦτον τελευτῆσαι, τὸ μὲν πρῶτον ἀποδομένης τὰς πυράγρας, καὶ τὴν ἄκμονα καὶ σφῦραν ἄλλο μνῶν, ἀπὸ τούτων διατρέφεσθαι ἔπειτα νεῦρα μὲν ὑφαίνουσα, νεῦρα δὲ ἱρόκλωα κατάγουσα, ἢ σήμονα κλώθουσα, ἐποιεῖτο τὰ σιτία μόλις. ἐβουλόμην δέ σε, ὦ θύγατερ, τοῦτο ἐλπίδα ποιεῖσθαι μέγιστον. Κό. τοῦτο μνᾶν λέγεις; Κρω. ἔπειτα, ἀπὸ τοιούτου ἐλογιζόμην, ὡς τηλικαύτη γενομένη, θρέψεσθαι μὲ ἔμελε, σαυτοῦ γε κατακοσμήσασα ῥᾳδίως, καὶ πλέκτησιν, καὶ ἐσθῆτας ἔχειν ἁλουργεῖς, καὶ θεραπαίνας. Κό. πῶς ἔφης μῆτερ, ἢ τί λέγεις; Κρω. σωθοῦσα μὲν τοῖς νεανί-

ter tuus, piæ memoriæ, defunctus est an nescis quo pacto vitam egerimus? At quàdo ille adhuc viuebat, abundè nobis omnia suppetebant. Artem enim ferrariam exercebat, magnúmque adeò nomen eius erat in Pyræo: ac pleroſque audire licet dierantes, quòd poſt Philinum ferrarius talis opifex alius ampliùs non ſit futurus. Poſt mortem autem eius, principiò quidem diuenditis forcipibus, & incude, & malleo, duabus minis, ex illis tum vitam ſuſtentauimus. Poſtea autem, aliàs quidem texendo, aliàs autem tramam deducendo, interdum etiam ſtamina nendo, agrè victum parabam. Te verò, filia, enutriebam, ſpem expectans. COR. Minam iſtam dicis? CRO. Non, verùm ita rationem inibam, quòd cùm adiſtam ætatem peruenisſes, & me facilè alere poſtea, & te ipſam exornare poſſes, diues videlicet ipſa futura, & veſtes habitura purpureas, & ancillas pediſequas. CORIN. Quomodo hoc, mater? aut quid dicis? CRO. Si cum

νιανίσκοις, καὶ συμπίνουσα μετ' αὐτῶν, καὶ συγκαθεύδοι. Κο. ἐπὶ μισθῷ. Κό. ἐλαθόντος δὲ Δάφνιδος ἡ θυγάτηρ, Λύρα; Κρω. ναί. Κό. ἀπὸ ἐκείνης ἑταῖρά ἐστιν. Κρω. εἶδεν τοῦτο ἀληθές· καὶ σὺ γε πλουτήσεις, ὡς ἐκείνη, καὶ πολλοὺς ἐράσας ἕξεις. τί δὲ δακρύεις, ὦ Κόρινν᾽; οὐχ ὁρᾷς, ὁπόσαι, καὶ ὡς πανσπόδασί εἰσιν αἱ ἑταῖραι, καὶ ὅσα χρήματα λαμβάνουσι; πλὴν Δάφνιδα γοῦν ἐγὼ οἶδα, ὃν φίλη Ἀδράστα, ῥᾴκην, πρὶν αὐτὴν ἀκμάσαι πλὴν ὥραν, περιβλημένην· ἀπὸ ποίων ὁρᾷς, οἷα πόδας, χρυσοῦς, καὶ ὑπτίου ἀναθεῖς, καὶ θεράπαινα τίς ἄρτι. Κό. πῶς δὲ ταῦτα ἐκτήσατο ἡ Λύρα; Κρω. τὸ μὲν πρῶτον, ἑαυτὴν κοσμοῦσα ἑαυτῇ ὑπερηφάνως, καὶ ὑσκλῆς ὄσα, καὶ φαιδρὰ πρὸς ἅπαντας, οὐκ ἄχρι τοῦ ἀγχόλαβον ῥᾳδίως, ἀναβάτην δὲ ἕωθας, ἀπὸ μαδιῶσα ἕδρᾳ καὶ ἐπαγωγόν, εἶτα πρὸς ὁμιλίαν

adoleſcentibus rem haberes, & vnà potaras cum ipſis, & pro mercede concumberes. COR. Quemadmodum Daphnidis filia Lyra? CRO. Ita. CORIN. At illa meretrix eſt. CRO. Nihil graue hoc. Nam & tu perinde vt illa opulenta eris, multosq; amatores habebis. Quid lachrumaris, Corinna? An non vides quàm multiæ ſint, & vt ab omnibus magno ſtudio ambiantur meretrices? Deinde & quantum pecuniæ accipiat? Daphnidem igitur, ô chara Adraſtia, noui ego, cùm pànoſa ac lacera incederet, priuſquam videlicet illa ad adultam ætatem peruenisſet. At nunc vides qualis prodeat, vt illi aurum, & veſtes floridæ, & ancillæ quatuor. COR. Quo pacto autem hæc acquiſiuit Lyra? CRO. Principiò quidem exornando ſeipſam eleganter, deinde facilem atque hilarem gerendo ſe erga cunctos, non eò quidem vſque vt in cachinnum facilè ſolueretur, quemadmodum tu ſoles, ſed arridendo ſuaue

ὁμιλοῦσα ἀξιῶς. καὶ μήτε ψωχίζουσα, εἴ τις πεσὼν βοᾷ, ἢ πεπέψει, μήτε αὐτὴ ἐπιλαμβανομένη τῶν ἀνδρῶν. λῶ δέ ποτε καὶ ἀπελθεῖν ἐπὶ δᾶπνον, λαμβάνω μίσθωμα, ὅτι μὴ θύσκλαι καλαχίλασον γε, καὶ μισθοῦσιν οἱ ἄνδρες τοιαύτας, ὅτε ὑπερμεφορᾶται τὸ ὄψος ἀπειροκάλως, ἀλλὰ πεσὼν πλῆται μὲν ἄκροις τοῖς δακτύλοις, σιωπῇ δὲ τὰς ἐνθήσεις ὑπ' ἀμφοτέρας παραβύεται τὰς γνάθους. πίνει δὲ ἡρέμα, οὐ χανδὸν, ἀλλ' ἀναπαυομένη. Κό. Μὴν εὐ λίγω, ὦ μῆτερ, τύχοι; Κρω. τότε μάλιστα, ὦ Κόμινα, καὶ οὔτε πλέον τοῦ δέοντος φθέγγεται, ὅτι ἀρεσκόμενη τίς τινα τῶν παρόντων, ἐς μόνον δὲ τὸν μισθωσάμενον βλέπει· καὶ σὰ τοῦτο ἐκεῖνοι φιλοῦσιν αὐτήν. καὶ ἐπὰν δὲν λοιμᾶσθαι δέῃ, ἀσκλὲς ἄδν, ὃν ἀμελὲς ἐκείνη ἄν τι ἐργάσαιτο, ἀλλὰ ἐξ ἅπαντος ἐν τῷ θυρᾶτε, ὡς ὑπαγαγοιτο, καὶ

do suaue ac blandum quiddam. Postea autem & conuersando sapiẽter ac dextrè, neq; decipiens si quis eam accedit, aut accersit, neq; etiam obiurgans atq; increpans viros. Ac si quando ad cœnam quoq; abit accepta mercede, neq; inebriatur (ridiculũ enim hoc, & oderũt viri tales) neq; ineptè ac rusticè opplenatur obsonio, sed attingit quidem summis digitis: tacitè autem edendo non obturat vtranque maxillam ingestis buccellis. Prætereà autem & bibit modestè, non affatim, & velut ore dehiscente, sed remissè ac placidè. COR. Etiamsi fortè fiti afficiatur, mater? CRO. Imò præcipuè tum, Corinna: & neque plus æquo loquitur, neque acerbè vllum ex ijs qui vnà adsunt, perstringit. Ad solum autem eum à quo conducta est, ospicit. Et ob hoc illi amant ipsam.

Ac postquam cubitum eundum est, nihil neque petulans nimis, neque ineptum & incompositum facilè admittit, sed ex cunctis vnum hoc maximè obseruat, vt illum alliciat ad sese,

καὶ ἱρασὶν ποιήσεις ἐπαίνου· ταῦτα γὰρ αὐτὴν ἅπαντες ἐπαινέσουσιν. ἢν δὲ καὶ σὺ ταῦτα ἐκμάθοις, μακαρία καὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα. ἐπὶ τάχει ἄμα παραπολὺ αὐτῆς ἄμοιρον, ὦ φίλη Ἀδράστεια, φημὶ, ζώσης μόνον. Κό. ἀπόκριναι μοι, ὦ μῆτερ, οἱ μισθάμενοι πάντες τοιοῦτοί εἰσιν, οἷοί περ ὁ Εὔκριτος, μεθ' οὗ χθὲς ἐκάθευδον Κρω. ὐ πάντ' ἐστὶν, ἀλλ' ἔνιοι μὲν ἀμείνους, οἱ δὲ καὶ κἄτη ἀνδράποδα, οἱ δὲ καὶ οὐ πάνυ μορφῆς εὐφυοῦς ἔχοντος. Κό. καὶ τούτοις συγκαθεύδειν δεῖ; Κρω. μαλιστα ὦ θύγατερ. οὗτοι μέν τοι καὶ πλείονα διδόασιν· οἱ καλοὶ δὲ, αὐτὸ μόνον, καλοὶ θέλουσιν εἶναι καὶ οἱ δὲ μιλήτου ἀεὶ τοῦ πλείονος, ἢ θέλεις ἐν βραχεῖ λέγειν ἀπάτης, ἐνδαιδάλου σοφίας. Λακτύλη, ἦ οὐχ ὁρᾷς τὴν Κόρινναν, τὴν τῆς Κρωβύλης θυγατέρα, ὡς ὑπερπλουτεῖ, καὶ πρισοδάκτυλα πεποίηκε τὴν μητέρα; τί φῄς; ποιήσεις ταῦτα

& amatorem sui faciat. Hoc enim nomine cuncti ipsam laudant. Quòd si igitur & tu eadem hæc didiceris, beatæ nos quoque erimus. Nam cætera quidem multò ipsa. Sed nihil, ô chara Adrastia, addam amplius: viuas modò. COR. At dic mihi mater, ij qui mercede nos conducunt, omnésne tales sunt, qualis est hic Eucritus, cum quo heri concubui? CRO. Non omnes, sed alij quidem meliores, alij autem etiam duriores, magisq; viriles: nonnulli verò nō adeò liberali forma quoque præditi. COR. Et cum hisce igitur concumbere oportebit? CRO. Maximè verò, filia. Nam hi quidem plura quoq; dant: formosi autem, hoc ipsum solùm formosi videri volunt. Tu verò eius quod plus est, rationem semper habeas, si breui cupis cunctas demonstrare digito te, ac dicere: An non vides Corinnam Crobylæ filiam, vt excellenter diues est, & ter & quater & beatam matrem suam reddidit? Quid ais? faciesne

ταῦτα; πείσεις, οἶδα ἐγώ, καὶ πρὸς ἄπασιν ῥᾳδίως. νῦν δ' ἄπιθι λαβόμενη, ἃ ἀφίκοιο καὶ τύμβον τὸ μειρακίου ὁ Εὔκριτος ὑπισχνεῖτο γάρ.

faciésne ista? Facies, noui ego, facilé; adeò cunctis anteibis. Nunc autem abi vt laues, si fortè veniat etiam hodie adoleſcens ille Eucritus. ita enim pollicitus eſt.

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Μυσάριον.

MATER ET Muſarium.

ΑΝἔτι τοιοῦτον ἱρατεύσιμὸν ὑρῶμεν, ὦ Μουσάριον, οἵ ὁ Χαιρέας ἱσὶ θύσαι μὲν τῇ πανδήμῳ Ἀφροδίτῃ χοιρίδιον λευκὸν μικρόν, τῇ δ' ὐρανίᾳ δὶ καὶ τῇ ἐν κήποις, ἀμφοτέραις ἑκατέρᾳ, στεφανῶσαι δὲ καὶ τὴν πλουτοδότειραν, καὶ ὅλως, μακάριαι καὶ περισσῶς ἀμφοῖν ἐσόμεθα. νῦν ἐρᾷς γοῦν, παρὰ τοῦ νεανίσκου ἐλπίζα λαμβάνουσα; ὃς ὀβολὸν μὲν οὐδὲ πώποτέ σοι δέδωκεν, οὐκ ἐῶντα, οὐχ ὑποδήματα οὐ μύρον, ἀλλὰ προφάσεις ἀεὶ καὶ ὑποσχέσεις, καὶ μακρὰν ἐλπίδα, καὶ πολὺ τὸ, ἦλθ

ERgo si talem amatorem posthac inueniamus, Muſarium, qualis Chærea hic eſt. immolare oportebit nos, [a] Publicæ quidem Veneri capram candidam, Cœleſti autem, & ei quæ in hortis eſt, iuuencam vtrique: ſertis præterea coronare etiam opum largitricem: & in ſumma, beatæ ac ter felices erimus. Quippe vides nunc ab adoleſcente iſto quàm multa accipiamus, qui obolum quidem nunquam vllum tibi dedit, neque veſtem, neque ſoleas, neq; vnguentum, ſed excuſationes apud illum ſemper, & pollicitationes, & ſpes longæ, & illud crebrum:

ἐὰν ὁ πατὴρ, καὶ ἃ ἐλεύθερα γίγνομαι τῶν πατρῴων, καὶ πάντα σά. σὺ δὲ καὶ ὀμωμοκέναι αὐτὸν φῂς, ὅτι νόμφ συγγαμεῖν τὴν θυγατέρα μέλλει. Μυ. ὤμοσε γάρ, ὦ μῆτερ, κατὰ τῶν θεῶν καὶ τῆς Περσεφόνης. Μή. καὶ πιστεύεις ἀνδρὶ ἀνδρί, καὶ μάλα τοιούτῳ, πρᾶγμα οὐκ ἔχοντι αὐτῷ κατασῆναι συμβολῆς, ἢ δακτύλιον δίδωκας, ἀγνοοῦσης ἐμοῦ· ὁ δὲ ἀπέδοτο, κατέπιε. καὶ πάλιν τὰ δύο πρόβατα τὰ Ἰωνικὰ, ἑκκαίδεκα ἑκάτερον δύο Δαρεικοῦ, ἅσοι ὁ Χῖος Πραξίας ὁ ναύκληρος ἐκόμισε, ποιησάμενος ἐν Ἐφέσῳ. ἐδέησε γὰρ Χαρίας ἔρανον συνενεγκεῖν· ὀφθόνας γὰρ καὶ χιτωνίσκους τί ἂν λέγοιμι; καὶ ὅλως. Ἑρμαόρτι ὑπὲρ μίαν, καὶ μίαν ὥραν συμπεπλωκὼς οὗτος. Μου. ἀπὸ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, καὶ φιλεῖν ἐᾷν, καὶ μαίνεσθαι, καὶ Δεινομάχης καὶ Λάχητος υἱὸς ὢν τοῦ Ἀριστοκράτους. καὶ φησὶν ἡμᾶς

Si pater, &, si dominus fiam paternarum possessionum, & omnia tua. Tu autem etiam iusiurandum dedisse ipsum ais, quòd legibus vxorem te sibi facturus sit. MV. *Iurauit enim, mater, per Cererem & Proserpinam, & Mineruam.* MAT. *Et credis illi scilicet? & ob hoc paulò antè, cùm non haberet vnde daret symbolum, annulũ dedisti illi, me ignorante: ille verò vendito eo, potando absorbuit. Et rursum duo monilia ista Ionica, quorum vtrunque pendebat duos Daricos, quæ tibi Chius ille nauclerus Praxia attulerat, Ephesi commercatus. Debebat enim tum Charea cœnam collatitiam vnà cum adolescentibus æqualibus dependere. Nam vela & tunicas quid attinet dicere? Et in summa, lucrum adeò quoddam nobis, & magna vtilitas iste obueni scilicet.* MVSA. *At pulcher est & imberbis, & amare se ait, & lachrymatur. Præterea & Dinomaches, Lachetisque filius est Areopagitæ illius*

ἡμᾶς γαμήσειν· καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχομεν παρ' αὐτοῦ, ἢν ὁ γέρων μόνον ἐκταμύσῃ.

Μή. ἐκοιῶ, ὦ Μυσάριον, ἐὰν ὑποδήσῃ λίκν, καὶ ὁ σκυτοτόμος αὐτῷ τὸ διδραχμον, ἐρεῖμεν πρὸς αὐτὸν, ἀργύριον οὐκ ἔχομεν, σὺ δὲ τῶν ἐπιδίων ὀλίγας παρ' ἡμῶν λάβε· καὶ πρὸς τὸν ἀληθοπώλην τὰ αὐτά. καὶ ἦν τὸ ἐνοίκιον αἰτῶμεθα, περιμένον, φάσκομεν, ἕως ἂν Λάχης ὁ Κολυττιεὺς ἀποθάνῃ. ἀποδώσομεν γάρ σοι μετὰ τοὺς γάμους. ἐκ ἀσχωλῆ, μόνη τῶν ἑταιρῶν ἐκ ἐνοίκιον, οὐχ ὅρμον, ἀταραντινίδιον ἔχουσα; Μυ. τί οἰῶ, ὦ μῆτερ, ἐκείνας οὐτυχεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἡμᾶς; Μή. οὐκ, ἀλλὰ σωφρονεστέρας, καὶ ἴσασιν ἑταιρίζουσαι· οὐδὲ πιστεύουσι ῥᾳδιουργίοις, καὶ ναυσίκοις, ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους τοὺς ὅρκους ἔχουσι. σὺ δὲ εἶ πιστὴ καὶ φίλανδρος, οὐδὲ προσίεις ἄλλον τινὰ, ὅτι μὴ

illius, dicitque vxorem me ducere velle se: denique magnæ spes ab ipso nobis factæ sunt, si senex ille solùm oculos clausisset. MAT. Proinde Musarium, vbi soleis aut crepidis opus erit, & sutor didrachmam poposcerit, dicemus & nos illi: Argentum quidem non habemus, tu autem spes quasdam modicas à nobis accipe. Et rursum ad pistorem eadem hæc. Et cùm pensionem domus deposcemur: expecta dicemus, videlicet dum Laches Colytensis moriatur. Exoluemus enim tibi tum post nuptias. An non pudet te, quòd sola meretricum neque inaureis habes, neque monile aliquod, neque vestem Tarentinam? MVS. Quid igitur mater, fortunatiores ne illæ me, & pulchriores sunt? MAT. Non, sed prouidentiores, norunt-que meritricari, neque credunt verbis modò, & adolescentulis, [b] in summis labris iusiurandum gerentibus. Tu verò fidelis es, & amans viri, neque admittis alium quenquam, præterquam

μὴ μόνον Χαρίαν. ἡ πρόλυ, ὅτι ὁ γεωργὸς ὁ Ἀκαρνανὺς ἦκε, δύο μνᾶς ἀργυρίου φέρων, ἀγέρωχός τε καὶ αὐτὸς, οἷός τε τιμιὸν ἀπενεγκεῖν, τοῦ πατρὸς πέμψαντος. οὐ δὲ ἐκεῖνον μὲν ἀπεμνήτιος, καθεύδεις δὲ μετὰ τῆς Ἀδώνιδος, Χαρίου. Μυ. τί οὖν, ἐκεῖνον Χαρίαν καταλείψασαν, παραδέξασθαι τὸν ἀρχάτλων ἐκεῖνον, κινάβρας ἀποζουσαν; λῆρός μοι, φασὶ, Χαρίας, καὶ χοιρίσκος Ἀκαρνάνιος. Μή. ἔσω ἐκεῖνος ἀγροῖκος, μὴ πονηρὸν ἀφανῆ· τί καὶ Ἀντιφῶντα τὸν Μενεκράτους, μνᾶν ὑποσχόμενον, οὐκ ἔδοσθαι ἐδέξω; οὐ καλὸς ἦν καὶ ἀστεῖος, ἀλικιώτης Χαρίου; Μου. ἀλλ' ἠπείλησε Χαρίας ἀφοσφάξειν ἀμφοτέρους, εἰ λάβοι με ποτὶ μετ' αὐτῆς. Μή. πόθεν δὲ καὶ ἄμοιρος ταῦτα ἀπειλῆσαι; ἴσμεν ἀνέρας· οὐ μᾶς δεῖ τῆς, καὶ σωφρονίσης. καθεύδε ἔχε τᾶρα, τῆς δὲ Θεσμοφόρου ἱερατίς οὖσα. ἰὼ τᾶλλα,

quam solùm hūc Chæream. Ac nuper quando agricola ille Acarnensis veniebat duas minas ad te afferens, imberbis ipse quoq; (vini autē precium hoc retulerat, à patre ad id missus) tu verò etiam subsannâsti hominem: dormis autem cum Adonide scilicet isto tuo Chærea. MVSA. Quid igitur? An decebat relicto Chærea recipere me operarium istum fœtidum, atq; hircum olentem? Leuis mihi, vt aiunt, Chærea, & porcellus Acarnanius. MAT. At ego sanè ille agrestis, & malè oleat, quid autem? Cur neq; Antiphontem Menecratis filium, minam tibi pollicentem, recipere voluisti? An non formosus erat & vrbanus, æqualis Chæreæ? MVS. At interminatus fuerat Chærea, ambos nos iugulaturum esse se, si me cū illo vnquā deprehenderet. MA. Quàm multi autem & alij eadem hæc minātur. An tu igitur sine amatorib. ob hoc manebis? & pudicè ages, perinde ac si non meretrix, sed Cereris sacerdos quæpiā

fores?

ἀλλ, σήμερον ἅπαντα ἀπῶλε, τί δὲ σοὶ δεδώκασιν εἰς τὴν ἑορτήν; Μυ. οὐκ ἔχω, ὦ μαννάειον. Μή. μόνον οὔτως ἐτέχνωσε τὴν μητέρα, οὐκ οἰκείαν λαβοῦσαν ἐξαπατᾶσθαι, ἢ καὶ ἡ μήτηρ αἰτήσασα, ἅπαντα πάσασθαι ἀφαιρουμένη τὰ σὰ μή, ἀλλὰ μάθητε, ἡμᾶς ἐπιτρέψατε, μήτε αὐτὸς δίδοὺς, μήτε παρὰ τῶν διδόντων ἐᾶν λαμβάνειν. οὐ δοκεῖ, ὦ Μυσάειον, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ἀεὶ ἔσεσθαι, καὶ τὰ αὐτὰ φρονήσειν Χαρίαν, ὅταν πλουτῇ μὲν αὐτὸς, ἢ δὲ μήτηρ γάμον πολυτάλαντον ἐξεύρῃ αὐτῷ; μνησθήσεται, οἶμαι, ὅτε τῶν δακρύων ἢ τῶν μύρων, ἢ τῶν ὅρκων, πότε ἴσως τάλαντα πεῖσαι βλέπων. Μυ. μνησθήσεται ἔγωγε δεῦρο, ὡς δὴ νῦν γε γαμήσων, ἀπὸ καταγαλόμενος ἢ βιαζόμενος

fores? Ac cætera omitto, hodie verò Aloa sunt: quid tibi igitur dedit, quin celebritatem hanc perageres? MVSA. Ah, non habet, mater mea. MAT. Quid? an solus iste artem nullam aduersus patrem inuenire potest? non seruum immittere, qui illum decipiat? non à matre ipse postulare, minitando se in militiam hinc nauigaturum esse, nisi accipiat? Verùm sedet nos atterens, ac vana spe producens, neque ipse quicquam dans, neque à dantibus accipere sinens. Tu verò, ô Musarium, an putas te octodecim annorum semper fore, aut eodem animo futurum Chæream? Quando ipse quidem diues erit, mater autem opimas aliquas ac bene dotatas nuptias ipsi inueniet, an ille tum, putas, meminerit lachrymarum istarum? aut suauiorum, aut etiam iurisiurandi alicuius, cùm dotem quinque fortasis talentorum aspiciet? MVS. Meminerit ille: cuius rei argumentum illud vtique, quòd neque nunc vxorem duxit, sed cùm à patre cogeretur, ac vim propè pateretur, tamen negauit

νῦν ἀρνήσατο. Μή. γνοίης μὴ ψεύδεσθαι, ἀναμνήσω δέ σε, ὦ Μυσάριον, τότε.

negauit ducere. MAT. Vtinam non decipiaris: sed tamen admonebo te, Musarium, aliquando horum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PVBLICAE quidem.] τῇ Παυδήμῳ, ἢ τῇ Οὐρανίᾳ, ἢ τῇ ἐν κήποις. Cognomenta autem Veneris sunt, Pandemus, Vrania, & Hortensis. priorum etymon reddit Pausanias: tam alibi, tum præcipuè in Bœoticis & Atticis. Apollodorus in lib. de Deis, Athenis ait Παύνδημον vocatam, quòd ad forum antiquum posita esset, in quo soleret πᾶν δῆμον, hoc est, vniuersus populus ad cœtiones confluere, quas ἀγορὰς vocant. Nicander in tertio Colophoniacôn apud Athenæum ait, Solonem Παύνδημον ἱερὸν, id est, ædem deæ Veneris constituisse ex prostitutarum pecunia. qua de re leguntur carmina comici Philemonis. Οὐρανίαν quidam sic appellari autumant, ab οὐρανῷ, id est, cœlo, quòd de cœlo semen igneum cecidisse in mare dicitur, ac natam è spumis Venerem, coniunctione ignis & humoris. Alij potiùs ex puri & sinceri amoris, quasi cœlestis, & à corporis illecebris alieni significatione dictam volunt. Theocritus in epigrammate simul meminit huius Pandemi & Vraniæ, de Chrysogonæ oblatione· ἡ κύπρις ἐ Παυδήμῳ, ἵλασκε τὸν ἔκπον ἐρανίλω, ἀγνὰς αὐθεμα χρυσογόνας: id est, Hæc Venus haud Pandemus diuam dicito placans Vraniam, casta oblatio chrysogonæ. Pausanias in Atticis ait, Venerem de loco qui dicitur Horti, Hortensem cognominatam: hoc est (vt ipse loquitur) ἐν κήποις ἀφροδίτην: eiusque apud scriptores frequentem mentionem fieri, sed sibi huius nominis causam non constare. Ego putauerim ideo Venerem eam habuisse cognominis rationem, quòd (vt ait in primo de Re rustica Varro) Venus sit hortis præposita, propter generationem. Quin & Naeuius, vt est apud Festum, Venerem pro oleribus posuit, vt Cererem pro pane, Neptunum pro piscibus, dicens coquus, Edi Neptunum, Cererem, Venerem. b In summis

summis labris iusiurandum gerentibus.] *De amatoribus loquitur, qui Venereum iurant iusiurandum, nõ ex animo. Idem in Rhetorum præceptore:* Ὅρκον ἐπ' ἄκροις ἀεὶ τοῖς χείλεσι. *id est, Et semper in labijs summis periurium.*

ΑΜΠΕΛΙΣ ΚΑΙ Χρυσίς.

Εἴ τις ἦ, ὦ Χρυσί, μήτε ζηλοτυπεῖ, μήτε ὀργίζεται, μήτε ῥάπισέ ποτε, ἢ πιείκηρψ, ἢ τὰ ἱμάτια ῥήξισχισεν, ἔτι ἐρασὴς ἐκεῖνός ἐστιν; Χρυ. οὐκοῦν ταῦτα μόνα ἐρῶντος, ὦ Ἀμπελί, δείγματα; Αμ. ναὶ, ταῦτ' ἀνθρὸς θερμῶς. ἐπεὶ τἆλλα, φιλήματα καὶ δάκρυα καὶ ὅρκοι, καὶ τὸ πολλάκις ἥκειν, ἀρχομένου ἔρωτος σημεῖον, καὶ φυομένου ἔτι. τὸ δὲ πῦρ ὅλον ἐκ τῆς ζηλοτυπίας ἐστίν. ὥστε, ἐάν σὲ, ὡς φῄς, ὁ Γοργίας ῥαπίζῃ, καὶ ζηλοτυπᾷ, χαίρεις ἔλαττον, καὶ οὐχ ὁρᾷς τὰ αὐτὰ ποιῶν. Χρυ. τὰ αὐτά; τί λέγεις; ἐάν ῥαπίζωμι; Αμ. οὐχί, ἀλλ' ἀνιᾶσθαι, ἐὰν μὴ πρὸς μόνον αὐτὸν βλέποις. ἐπὰν δὲ μὴ ἐρᾷ

AMPELIS ET Chrysis.

SI quis, ô Chrysi, neque zelotypus est, neque irascitur, neque alapas inflixit aliquando, aut capillos conscidit, aut vestes lacerauit, pro amatoréne adhuc habendus videtur? CH. Proinde ista sola amantis, Ampeli, indicia? AMPE. Maximè: siquidem hæc viri feruentis sunt. Nam cætera illa, oscula, & lachrymæ, & iusiurandum, & crebrò ventitare, incipientis & adhuc crescentis amoris signa. Cæterùm totus hic ignis zelotypia constat. Quare si te, quemadmodum dicis, Gorgias alapis cædit, & zelotypus est, bene speres licet, optesq; vt eadē semper faciat. CHR. Eadem autem? quid ais? vt ille me semper percutiat alapis? AM. Non, sed vt semper illi ægrè sit si non ad solum ipsum aspicias: quoniam certè nisi

ἱρᾷ γε, τί ἄρ' ἔτι ὀργίζοιο, ἃ σύ τινα ἕτερον ἱρασιῶ ἔχοις; Χρυ. ἀπ' ἐμοῦ ἔχω ἔγωγε, ὁθεὶ μάτιω ὑπιλαβὼ τὸν πλησίον μὲ ἱρᾷν, διότι ἄπως ἐμνημόνευσά ποτε αὐτοῦ. Αμ. καὶ τἄλλ' ἄρα τὸ ἀπὸ πλησίων οἴεσθω σπεδάζεσθαί σε· ἕτω γὰρ ἀνιάσεται μᾶλλον, καὶ φιλοτιμήσεται, ὡς μὴ ὑπερβαλοίντο αὐτὸν οἱ ἀντιρασταί. Χρυ. καὶ μὴν οὗτός γε μόνον ὀργίζεται, ἢ ῥαπίζει, δίδωσι δὲ οὐδέν. Αμ. ἀπὸ δώσει· μᾶλλον γὰρ καὶ μάλιστα λυπηθήσονται. Χρυ. οὐκ οἶδ', ὅπως ῥαπίσματα λαμβάνειν βέλτιον, ὦ Αμπελίδιον. Αμ. οὐκ, ἀπ', ὡς οἶμαι, μιγάλοι ἔρωτες γίγνονται, ἢ ἐν πύθοις ἀμελεῖσθαι· ἐὰν δὲ πιστεύσῃ μόνον ἔχειν, ἀχαριστάνιτα πως ἂν ἐπιθυμία. Ταῦτα λέγω πρὸς σέ, ἑκκαιδέκατον ἤδη ἔτος ἑταιρεί-ζοντα, σὺν δὲ ὀκτωκαιδεκαέτης, οἶμαι,

miſi amaret te, cur quæſo iraſceretur etiam ſi quem alium amatorem habeas tu? CHR. At equidem non habeo, ille verò nequicquam ſuſpicatus eſt diuitem iſtum me amare, ex eo quòd mentionem eius forte aliquando feci. AMP. Atque hoc ſuaue ſanè eſt, putare illum à diuitibus obſeruari ac coli te. Ita enim maiori dolore afficietur, magisq; æmulabitur & contendet, ne potiores ipſo apud te ſint riuales. CHR. At verò ille quidem ſolùm iraſcitur, & alapis cædit, nihil autem dat. AMP. At dabit poſtea. Nam zelotypi vel maximè dolore, afficiuntur. CHR. Neſcio quo pacto alapas accipere me vis, ô mea Ampeli. AM. Haudquaquam ego: ſed, vt arbitror, maximi amores inde naſcuntur, etiam ſi audiat ſe negligi. Quòd ſi autem perſuaſum illi fuerit, ſeſolùm habere te, elangueſcet neſcio quomodo lubido illa. Atque hæc tibi dico, quæ iam annos viginti totos meretricium quæſtum exercui. Tu verò annos, vt arbitror, decem

μοι, ἢ ἔλαβον ὃ & τυγχάνεις. εἰ βούλει δὲ καὶ διηγήσομαι, ἃ ἔπαθόν ποτε, οὐ πάνυ πολλῶν ἐτῶν. ἤρα μου Δημόφαντος ὁ δανειστὴς, ὁ ἀτόπιον οἰκῶν ἐν Ποικίλῃ, οὕτω δή πώποτε πλέον οὐδὲν θᾶττον ἢ βραχεῖαν ἀνδρικὴν, καὶ ἥδιον ἀσωτίας ἕνεκα. ἤρα δέ, ὦ Χρυσίς, ἐπιπόλαιόν τινα ἔρωτα, ὅτε ὑποσχόντων οὔτε δακρύων, οὔτε ἀωρὶ ὀδυρομένου & ἐπὶ τὰς θύρας, ἀλλ' αὐτὸ μόνον, συνεκάθευδέ μοι ἐνίοτε, καὶ τοῦτο δὴ μακρὸν. ἐπειδὴ δὲ ἐλθόντα ποτὲ ἀπέκλεισα, Καλλιάδης γὰρ ὁ γραφεὺς ἔνδον ἦν, δέκα δραχμὰς πεμφθὲν, τὸ μὲν πρῶτον ἀπῆλθέ μοι λοιδορησάμενος. ἐπεὶ δὲ πολλαὶ μὲν διῆλθον ἡμέραι, ἐγὼ δὲ ὁ πεισιπενθὴς, ὁ Καλλιάδης δ' ἔνδον ἦν αὖθις, ἀποθερμαινόμενος & ἤδη τότε ὁ Δημόφαντος, καὶ αὐτὸς ἀναφλεγόμενος εἰς τὸ πρᾶγμα. καὶ ἐπεσάς ποτε, ἀνεῳγμένου τῆς θύρας, ἔκλαον ἐτυπτόμην, ἀπειλοῦσα, ἐσθῆτα, ἅπαν-

decem & octo natales, aut pauciores etiam. Quòd si autem vis, narrabo etiam quæ mihi acciderunt aliquando, non adeò multos, ante annos. Amabat me Demophantus, fœnerator ille, momentaneo ac leui quodam amore, neq; ingemiscens, neque lachrumans, neq; etiam intempestiuè ac sera nocte ad fores ventitans, sed illud solum, interdum dormiens mecum, idq; etiam post longum interuallum. Postea quam autem venientem aliquando excluſi (nam tum Calliades pictor intus erat, datis decem drachmis) principiò quidem abijt, verbis me insectatus. Postquam autem multæ dies iam transiissent, neque ego ad illum mitterem (rursus autem tum Calliades intus erat) incalescens tum tandē Demophantus, etiam ipse ad rem inflammatur. Atq; adstans aliquando, cùm ianuam obseruâsset apertam, flebat, peracutiebat, minabatur se occisurum esse, lacerabat vestem,

ἅπαντα ἐποίει· καὶ τἀλάντου λοιποῦ, μόνου ἔχειν ὀκτὼ ὅλους μῆνας. ἡγεῖτο δὲ αὐτῇ πᾶσι τοῖς ἅπασιν ἐλλείπειν, ὡς ὑπὸ φαρμάκων ἐκμήνειε αὐτόν· τὸ δὲ λοιπὸν ἄρα ζηλοτυπία, τὸ φάρμακον. ὥστε, ὦ Χρυσί, καὶ σὺ κατὰ τῆς Γοργίας τῷ αὐτῷ φαρμάκῳ. πλήσει δὲ ὁ νιανίσκος ἴσως, λίαν τι ὁ πατὴρ αὐτοῦ πάλαι.

omniáq; faciebat. Et postremùm talento dato habebat me solus totos octo menses. Vxor autem ipsius cunctis dicebat, medicamentis à me ipsum ad insaniam redigi. At hoc igitur medicamentum zelotypia erat. Quare, ô Chrysi, & tu vtere contra Gorgiam eodem medicamento. Porrò diues adolescentulus hic erit, si quando patrem ipsius mori continget.

ΔΟΡΚΑΣ, ΠΑΝΥΧΙΣ, Φιλόστρατος & Πολέμων,

Ἀπολώλαμεν, ὦ λιπαρυμένη, ἀπολώλαμεν. ὁ Πολέμων ἀπὸ τῆς στρατείας ἀνέστρεψε πλουτῶν, ὡς φασιν. ἑώρακα γὰρ αὐτὸν, ἐφεσείδαν πορφυρᾶν ἐμπεπορπημένον, καὶ ἀκολουθοῦντας ἅμα πολλοὺς, καὶ οἱ φίλοι, ὡς εἶδον, συνέθεον ἐπ' αὐτὸν, ἀσπασόμενοι. ἐν τοσούτῳ δὲ τὸν θεραπόντα ἰδοῦσα, κατόπιν ἑπόμενον, ὃς συναποδεδημήκει μετ'

DORCAS, PANychis, Philostratus, Polemon.

PEriimus, ô hera, periimus. Polemon ex militia reuersus est, diuitijs onustus, vt aiunt. Vidi autem & ego ipsum sago purpura prætexto & fibulato indutum, & seruos pedisequos vnà cum eo multos. Ac amici vt aspexerunt, concurrebant ad ipsum, salutaturi videlicet. Interea autem seruum conspicata à tergo sequentem, eum qui cum ipso profectus fuerat,

μετ' αὐτὸ, πρόμιλω, ἡ ἀπι μοι, ἔφλω, ὦ Παρμένων, ἀσπα-μενή πρότερον αὐτὸν, ὡς ἐ-μὲν ἐπράξατε, καὶ εἴ τι ἄξιον τῶν πολέμων ἔχοντες ἐπανῆλθατε. Παν. οὐκ ἐδόκει τὸ ὠφὸς, ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅτι μὴ ἐσώθητε, πολὺ χάριν τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα ὦ ξενίῳ Διΐ, καὶ Ἀθηνᾷ στρατείᾳ. ἀ δὲ σπουδὴ δ' ἐπωθάνετο ἀεὶ τί πράττοιτε, καὶ ἔνθα ἔητε. ἐ δ' καὶ τοῦτο πρόσθησας, ὡς καὶ ἀλάπρωτ. ἡ ἀεὶ ἐμέμνητο Πολέμωνος, ἄμεινον ἢ παρασπονδ. Δορ. πρόπορ ὠφὸς ἐν ἀρχῇ ἅπαντα, πρὸς δὲ σὲ ἐκ ἂν ἔπορ, ἀλλὰ ἅκουσ' ἐβουλόμην ἅπαν. ἐπεὶ πρός γε Παρμένωνα ὅτως ἠρξάμην, ἵνα, ὦ Παρμένων, ἐδόμβα τὰ ὦτα ὑμῖν· ἀεὶ γὰρ ἐμέμνητο ἡ κεκλημένη μετὰ δακρύων, ἡ μάλιστα, εἴ τις ἐληλύθοι ἐκ τῆς μάχης, καὶ ποποῖ τεθνάναι ἐλέγοντο, ἐσπάραττε τότε τὰς κόμας, καὶ τὰ στέρνα ἐτύπτετο, ἡ

fuerat, interrogabam, ac, Dic mihi Parmeno, inquiebam, salutato prius ipse, quo pacto nobis egestis? & nũquod operaprecium bellorum consecuti, huc reuersi estis? PAN. Non decebat hoc ista tim, sed illa primùm, Quòd quidem seruati estis, multa dys gratia, & in primis Iouis hospitali, & Minerue militari. Cæterùm hæc semper rogitare solebat quidnã agerent, & vbi essetis. Quòd si autem etiam hoc addidisses, quòd & lachrumaretur, & mentionem Polemonis faceret semper, satius id fuerat multò. DOR. Præfata equidem sum statim à principio cuncta hæc: ad te autem non putaui opus esse, verùm illa dicere volui, quæ audiui. Nam ad Parmenonem certè ita cæpi: Eccubi, Parmeno, tinnierunt vobis aures? Semper enim reminiscebatur vestri hera cũ lachrymis, & maximè si quando ex pugna venerat quispiam, multíq; mortui esse dicebantur, euellebat tum crines, & pectus percutiebat, & lugebat

καὶ ἐπῄνθη πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἑκάστην. Παν. εὖγε, ὦ Δορκὰς, οὕτως ἐχρῆν. Δορ. ἔτα ἐξῆς, μετ' ὀλίγον ἡρόμην ἐκεῖνα, ὁ δὴ, πάνυ λαμπρῶς, φησὶν, ἀνεστράφημεν. Παν. οὕτω μὰ κἀκεῖνον, οὐδὲν πρεπωδὲς, ὡς ἐμὲ μνησθέντα μου ὁ Πολέμων, ἢ ἐπόθει, ἢ ἤνχετο σῶον καὶ ὑγιαίνοντα ἰδεῖν; Δορ. καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἔλεγε. τὸ γοῦν ἀργύριον ἐξενεγκεῖν, πλεῖον πολλὸν, χρυσὸν, ἱματίων, ἀκολούθους, ἐλέφαντα· τὸ μὲν γὰρ ἀργύριον μὴ κατ' ἀριθμὸν ἄγειν αὐτὸν, ἀλλὰ μεδίμνοις, ἀρμαμαξήρων τοσούτων μεδίμνους. ἔχει δὲ καὶ αὐτὸς Παρμενίων δακτύλιον ἐν τῷ μικρῷ δακτύλῳ, μέγιστον, πολυτελέστατον, ψήφῳ ἐνειλημμένον τετραχόθεν, ἐρυθρά τις ἴσως ἐστὶ πολύς. ἅπαντα δ' οὖν αὐτὸν ἐθέλειν δεῖξαί μοι διηγεῖσθαι, ὡς τὸν Ἀλυν διέβη, καὶ ὡς ἀπέκτειναν Τιριδάτην τινὰ, καὶ ὡς διέτρι-

ad vnumquodque nuncium PAN. Rectè Dorcas. ita decebat. DOR. Deinde non multò pòst interrogabam illa quoque ordine. Ille autem: Admodum splendidè, inquit, reuersi sumus. PAN. Ita autem etiam ille, nihil præfatus quòd me minerit mei Polemon, aut desiderio affectus fuerit, aut optauerit saluam atque incolumem me iterum deprehendere? DOR. Atque adeò multa huiusce modi decebat. Quod igitur caput rei est, narrauit diuitias multas, aurum, vestes, seruos, ebur. Nam argentum quidem afferre ipsum dicebat non ad numerum, sed ad mensuram, multos videlicet medimnos plenos. Habebat autem & ipse Parmeno annulum in digito paruo maximum, ac multangulum, lapillusq; incrustatus in eo erat ex tricoloribus illis quidam, rubebatq; superné. Reliqui autem ipsum, cùm adhuc pararet mihi dicere quo pacto Alyn transiissent, & vt occidissent Tiridatem quendam, & quomodo versatus ipse

Polemon

ψυ ὁ Πολίμων ἐν τῇ πρὸς Πισίδας μάχῃ, καὶ ἀπέδραμόν σοι ταῦτα πρὸ ἀγχινοῦσα, ὡς περὶ τῶν παντων σκέψαιο. εἰ γὰρ ἐλθὼν ὁ Πολίμων, ἅξει γὰρ παντως, ἀσπασάμενός τε τοὺς γνωρίμους, ἀναπυθόμενός, εὗροι δὲ Φιλόστρατον ἔνδον παρ' ἡμῖν, τί οἴει ποιήσειν αὐτόν; Παν. ἐξευρίσκωμεν, ὦ Δορκὰς, ἐκ τῶν παρόντων σωτήριον· ὅτι γὰρ τοῦτον ἀφανίμψαι, καλὸν, πάλαντον ἀναγκος δικαιώσοτα, καὶ τἄλλα ἔμπορον ὄντα, καὶ πολλὰ ἰσχυόμενον. ὅτι Πολίμωνα τοιοῦτον ἐπανήκοντα, χρήσιμον, μὴ παραδέχεσθαι· πρός τε γὰρ καὶ ζηλότυπός ἐστιν, ὃς καὶ πρόμος ἐστὶ πολὺ ἀφόρητος λοιπὸν τί ἂν ἄλλο ἐκεῖνος ποιήσειεν; Δορ. ἀλλὰ καὶ πρόσεισιν. Παν. ἐκλύομαι, ὦ Δορκὰς, ὑπὸ τῆς ἀπορίας, καὶ τρέμω. Δορ. ἀλλὰ καὶ Φιλόστρατος πρόσεισιν. Παν. τίς γάρ μοι πῶς ἂν μὴ ἀπολοίμην;

Polemon in pugna contra Pisidas esset: accurriquè domum, vt hæc tibi renunciarem, vt quid de omnibus rebus faceres, deliberares ipsa tecum. Nam si veniens Polemon (veniet enim haudubiè postquam à se notos ac salutantes illos amouerit) ac rescisceus, deprehenderit Philostratum apud nos intus, quid putas quæso facturum ipsum esse? PAN. *Inueniamus Dorcas ex re præsenti tuum consilium, atque salutem aliquam. Nam neque hunc ablegare honestum fuerit, vt qui talentum nuper dederit, & præterea mercator quoque est, & multa pollicitus: neque rursum vtile, Polemon talem ac tantum redeuntem non recipere. Nam præter hæc etiam zelotypus est: & cùm pauper adhuc intolerabilis adeò fuerit, quid nunc non putes illum facturum?*

DOR. *At etiam accedit.* PAN. *Deficio, ô Dorcas, consilij inopia, ac tremo.* DOR. *Sed & Philostratus accedit.* PA. *Quæ igitur fiam? quomodo me autem terra absorbeat?*

Φι. τί οὖ πίνομεν, ὦ Παννυχί; Παν. ἄνθρωπε, ἀπολώλεκάς μου τὸν δι' ἐμοῦ Πολέμωνα καὶ φανείς. Πο οὕτω σοῦ τὸν πάλαι ὑμῖν; σιωπᾷς; οὐκ οἶδα, ὦ Παννυχί, ἐγὼ δὲ σπεύδων καὶ ἐκ Πυλῶν ἀνέπτην ἐπειγόμενος ἐπὶ τοιαυτὶ γυναῖκα ἡδίκημα μέν σοι πονηρόν, ἀλλὰ σοὶ χάριν ἔχω· ἀκούσῃ γὰρ ἀρτιαυθὶς ἐμοῦ. Φι. οὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ βέλτιστε; Πο. ὅτι Πολέμωνα τὸν Σταδιέως Πανδίονος φυλῆς, ἀνδρα, χιλιαρχήσαντα τὸ πρῶτον, νυνὶ δὲ ἐξαναστήσας πεντακισχιλίαν ἀσπίδα ἐρασὴς Παννυχίδος, ὅτι ὤμην ἔτι ἀνθρώπινα φρονεῖν αὐτόν. Φι. ἀλλὰ τὰ νυνὶ ὦ ἑταῖρε, Παννυχίς ἐμοὶ δοκεῖ καὶ πάλαι τὸν ἕλκοντα λαβεῖν καὶ ἕδρᾳ κἀκεῖνον, ἐπειδὰν τὰ φορτία διαθώμεθα. καὶ νυνὶ ἀκολούθει μοι, ὦ Παννυχί, τὸν δὲ παρ' Ὀδρύσαις χιλιαρχεῖν ἔα.

Δορ.

PHIL. Quidᵉ? cur non potamus, Pannychis? PAN. Perdidisti me, ô homo. Tu verò salue Polemon, postlongum adeò oculis oblatus iterum meis. POL. Hicce igitur quisnam est, qui huc ad nos accedit? taces? Euge abi ô Pannychi. Ego verò ex Pylis mira quantum diem huc aduolaui, approperans videlicet ad talem mulierem. Ac meritò Jane hæc mihi accidunt, tibique adeò gratiam habeo: neque enim possibile amplius abste dirupiar. PHIL. Tu verò qui nomen, bone vir? POLEM. Nimirum audis, quòd Polemon ego. Sterieusis ille, ex tribu Pandionis, qui Tribunus militum à principio fui, nunc autem totius dux legionis, amator Pannychidis, cùm eam adhuc humana sapere putarem. PHI. At nūc Tribune, Pannychis hæc mea est, talentumᵍᵉ à me accepit. Accipiet autem & alterum iam, ubi oneraseu merces distraxerimus. Ac nunc Pannychi, sequere me, istum autem apud Odrysas Tribunatum gerere sine.

DOR.

Δορ. ἐλευθέρα μέν ὅδε, καὶ ἀκολουθήσει, ἢν ἐθέλῃ, Παν. τί σοὶ δῶ Δορκάς; Δορ. ἐσιέναι ἄμεινον, ὀργιζομένῳ γε οἷόν τε πρᾶον Πολέμωνι, καὶ μᾶλλον ἐπιταθήσεται ἡμῖν ὑπῶν. Παν. ἐθέλεις, ἐσίωμεν. Πο. ἀλλά πολλὰ ὑμῖν, ὅτι τὸ ὕστερον πίνοντι τήμερον, ἢ μάτην ἐγὼ τοσούτοις φόνοις ἐγγυμνασμένος παρεμι. τὸς Θρᾷκας, ὦ Παρμένων. Παν. ὡπλισμένοι ἥκομεν ἐμφράξαντῶν τὸν σφυπὸν τῇ φαλαγγι. Πο. ἐπὶ μιτόπου μὲν τὸ ὁπλιτικὸν, παρ' ἑκάτερα δ' οἱ σφενδονῆται καὶ τοξόται, οἱ δ' ἄλλοι ἀκόντιοι. Φι. ὡς βραχυλοίοις τοῦτα, ὦ μισθοφόρε ἡμῖν δηλῶν, καὶ μορμολύττῃ. σὺ γὰρ ἀληκρυόνα πώποτε ἀπέκτειναις, ἢ πόλεμον εἶδες; ἐρυμάτιον ἐφορᾷς, τάχα δ' ἴσως ἐστὶν ὧν, ἵνα μὴ τὸ προσαίσθωμαὶ σοι. Πο. καὶ μὲν ἔσῃ μικρὸν ὑπεμεῖναι πρεσβύτας ἡμᾶς

DOR. *Libera hæc quidem est, sequetur & non, nisi volet.* PAN. *Quid faciam Dorcas?* DOR. *Intrò ire melius. Nam Polemoni adesse irato, haudquaquam facile aut tutum est, & magis incendetur æmulando.* PAN. *Si placet, eamus intrò.* PO. *At prædico vobis, quòd hodie postremùm potabitis, aut ego frustra adsum, tantis cædibus exercitatus. Thracas huc Parmeno.* PAR. *Armati adsunt, cingentes angiportum phalange. Ac in fronte quidem, qui grauis armaturæ sunt, in vtroque autem latere funditores & sagittarij, cæteri à tergo locati.* PHIL. *Tanquam infantibus nobis hæc, ô stipendiarie, minitaris, ac laruis nequicquam nos territas. An tu verò vnquam gallum alium gallinaceum occidisti? aut etiã bellum vidisti? Castellũ, vt multũ, præsidio tenuisti, fortasse dux manipularis quispiam, vt tibi hoc interim gratificando concedam.* POL. *At verò scies paulò pòst, vbi nos acie in dextrum conuersa aduentare spectabis, armis*

ἡμᾶς ἐπὶ δόρυ θιάσῳ, σίλλου-
τας ζοῖς ὅπλοις. Φι. ἥκιστα μό-
νον συνκωμασάμενοι ἐγὼ δ', καὶ
Τίβυς οὗτος, μόνος γὰρ
οὗτος ἕπεται μοι, βάλλοντες
ἡμᾶς λίθοις τε καὶ ὀστράκοις,
οὕτω διασκεδάσομεν, ὡς μὴ
ᾖ, ὅποι οἴχονται, ἔχοντες ἐφ' ἡμᾶς.

resplendentes. PHIL. *Aduentate modò conferti atq; instructi. Ego verò & Tibys iste (nam hic solus me sequitur) iaciendo cùm saxis, tum testis ostraceis, ita dispergemus, vos, vt neq; quò vertamini, scire tum possitis.*

XΕΛΙΔΟΝΙΟΝ
Ἢ Δροσή.

Οὐκ ἔτι φοιτᾷ παρὰ σὲ, ὦ Δροσή, τὸ μει-
ράκιον ὁ Κλινίας; ἀ-
γὴρ ἑώρακα πολὺς ἤδη χρό-
νος αὐτὸν παρ' ὑμῖν. Δρο.
οὐκ ἔτι, ὦ Χελιδόνιον· ὁ γὰρ διδ-
άσκαλος αὐτὸν ἔρξει μηκέτι
σοι προσιέναι. Χε. τίς οὗτος;
μή τι τὸν παιδοτρίβην Διότι-
μον λέγεις, ἐπὶ ἐκείνου γε φί-
λος μοι. Δρο. οὐκ, ἀλλ' ὁ δύσ-
κωφος φιλοσόφων ἀκλεέστατος
Λεισάνιος. Χε. τὸν σκυθρω-
πὸν λέγεις, τὸν βασὼ, τὸν
βαθυπώγωνα, ὃς ἔωθε μετὰ τῶν
μειρακίων περιπατεῖν ἐν τῇ
ποικίλῃ. Δρο. ἐκεῖνόν φημι
τὸν

CHELIDONIVM
& Drosen.

NOn ampliùs venitat ad te, Drose adolescentulus ille Clinias? Non enim vidi longo iam tempore apud vos ipsum. DRO. *Non ampliùs, Chelidonium. Nam præceptor prohibuit ipsum ampliùs ad me accedere.* CHE. *Quinam iste? num exercitorem istum puerorum Diotimum dicis? Nam is certè amicus mihi est.* DRO. *Non, sed perditissimus iste philosophorum Aristænetus.* CHELID. *Tetricum istum dicis & hirsutum, profunda barba, qui cum adolescentibus consueuit deambulare in porticupicta?* DRO. *Illum*

τὸν ἀλαζόνα, ὃ Δάκισπα ἐπί λοιμι ἀρλόμφορ, ἐλκόμφορ τ πώγωνος ἀὸ ὀλμίκ. Χι. τί παθὼν δ' ἐκεῖν☉, ζαῦτα ἔ= πασι τὸν Κλινίαν; Δρο. οὐκ οἶδα, ὦ Χιλιδόνιον, ἀλλ' ἀμυ= δίποτι ἀπόκοιτός μ' γνόμεν νος, ἀφ' οὗ γυναικὶ ὁμιλεῖν ἤρ ξαζο, πρῶζον δ' ὠμίλησέ μοι, τριῶν τούτων ἐξῆς ἡμερῶν, ἐ= δ' πθοῄλθε τῷ σχοπῷ. ἐπὶ δ' ὠὐιώμιλω, ὐκ οἶδα δ', ὅπως τί ἔπαθον ἐπ' αὐτῷ, ἔπειμψα πλὼ Νευίδα, πειοκιψομέ= νλω αὐτὸν, ἢ ἐν ἀγορᾷ δατρί= βοντα, ἢ ἐν παιδικῇ. ἡ δ' πειε= παζωῶτα, ἔφη ἰδοῦ☉, μετὰ τ Αεισανίτε, νεῦσα ποῤῥω, ἐκεῖνον δ' ἐρυθειά☉ντα, ἐκλα τω ὀρᾶν, καὶ μηκέτι παργιγ= νεῖν τ ὀφθαλμόν· εἶτ' ἐβάδιζ= ζον ἅμα ἐς πλὼ πόλιν, ἡ δ' ἄκρι τὸ Διπύλου ἀκολθθ☉σα, ἐπὶ μὰδ' ὅλως ἐπεσρόφη, ἐς πανῆκεν, οὐδὲν σαφὲς ἀπ= παγγεῖ=

lum equidem, vanum iactatorem, quem vtinam pessimè perire videam, barba tractũ à carnifice. CHE. Quid autem accidit illi, cur talia persuaderet Cliniæ? DRO. Nescio, Chelidonium. Sed cùm antea nunquam vllam noctem intermiserit quin mecum domiret, ex quo rem cum muliere habere cœpit (primùm autem mecum habere cœpit) tribus istis diebus proximis ad angiportum hoc ne vnquam accessit quidem. Postquam autem ex eo contristari cœpi (nam nescio quo pacto mihi agrè quiddam ob illum accidit) Neuridem misi, quæ illum circumspiceret, aut in foro commorantem alicubi, aut in palæstra. Ea autem rediens, deambulantem vidisse se dit eum Aristæneto, atque innuisse illi à longè. Illum autem erubuisse, deiectis in terram oculis, neque aspicere amplius ad ipsam voluisse. Atque exinde ambos ad vrbem iisse. Ipsa verò ad Dipylum vsque secuta, cùm ille prorsus neq; conuerteret sese, domum rediit, nihil planum aut certum habens

παγεῖλα ἔχουσα. πῶς μοι οἴει διάγειν τὸ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔχουσαν ἀκοῦσαι, ὅ, τι μοι πέπονθεν ὁ μαρακίσκος; ἀλλὰ μὴ ἐλυπησά τι αὐτὸν, ἔλεγον· ἢ τινὸς ἄλλης ἠράσθη, μισήσας ἐμὲ, ἀλλ' ὁ πατὴρ ἀπεκώλυσεν αὐτόν. ποικίλα τοιαῦτα ἐφερόμην. ἤδη δέ ποτε ἀφίκετο ὀψίαν ἔχων ὁ Δρόμων, τὸ γραμμάτιον τοῦτο παρ' αὐτοῦ κομίζων. ἀνάγνωθι λαβοῦσα, ὦ Χελιδόνιον· οἶσθα γὰρ λίπου γράμματα. Χε. φέρ' ἴδωμεν τὰ γράμματα, οὐ πάνυ σαφῆ, ἀλλ' ἐπισεσυρμένα, ἀνοσίως τινὰ τὸν γεγραφότα. λέγει δή, πῶς μὴ ἐφίλησάσι, ὦ Δροσὶ, τὰς θεὰς ποιησαμένη μάρτυρας. Δρο. αἲ, αἲ, τάλαν, ὅτι τὸ χαίρειν προσέγραψε. Χε. καίτοι δι' ὀλίγου μισοῦσ', ἀλλὰ μετὰ ἀνάγκης ἀφίσταμαί σου· ὁ πατὴρ γὰρ Ἀεσανέτῳ παρέδωκέ με φιλοσοφεῖν

quod renunciaret. Quo me igitur pacto post illa tum affectam putas? quæ coniecturam facere nusquam poteram, quidnam esset quod adolescenti huic accidisset: sed ita mecum dicebam: Num nam ægrè illi aliquid feci? aut num quam aliam amat, me prorsus? aut num pater vetuit ipsum? Multa adeò huiusmodi mecum ipsa voluebam. Porrò autem circa multam vesperam venit Dromo, literas has ab alio afferens. Accipe Chelidonium, ac lege. Scis enim literas videlicet. CHE. Age videamus. Ac literæ quidem ipse non admodum planè scriptæ, sed incompositæ, & malè coagmentatæ, properantiam quandam scribentis indicant. Sic autem sonant: Quo quidem pacto amârim te, mea Drose, testes facio deos. DRO. Væ væ miserè mihi, neque salutationem à principio adscribit. CHE. Et nunc autem non odio aliquo, sed necessitate coactus desero te. Nam me pater Aristæneto tradidit, vt philosophiæ

φέρειν αὐτῶν ἀφάνους, ἐμαθον γὰρ τὰ καθ' ὑμᾶς ἅπαντα, πολὺν πόνον παρέχουσί μοι ἀπρεπεῖς ἐπιλέγων ἑταιρικωτέρας, Ἀρχιτέλους καὶ Ἡρακλείδας ὄντα πολὺ γὰρ ἄμεινον εἶναι, τὴν ἀρετὴν πρὸ τιμῆς καὶ ἡδονῆς. Δρο. μὴ ὥραιον ἴσως τὸ πρᾶγμ' ἔτι καὶ σὺ, Χειλιδόνιον, τὰ παιδάρια τὸ μεράκιον. Χε. ὥστε ἀνάγκη πεισθῆναι αὐτῷ· παρακολουθεῖ γὰρ ἀκριβῶς παραφυλάττων. καὶ ὅλως, ἐπὶ πρόφασιν ἄλλην ἐλθὼν ἔξεστιν, ὅτι μὴ μόνον. ἐγὼ σωφρονεῖν μοι δοκῶ, καὶ πάντα πειθαρχεῖν αὐτῷ· ὑπομένειν πάντ' ἀλλ' ἄμεινον εἶναι πείθεσθαί με, καὶ ἐπιτρέπειν κατασκευάσθαι τοῖς πόνοις περιγυμνασμένον. ταῦτά σοι μόλις ἔγραψα, ὑποκλίνας ἐμαυτόν· σὺ δέ μοι αὐτύχει, καὶ μέμνησο Κλεινίου. Δρο. τί σοι δοκεῖ ἐπιστολή, ὦ Χειλιδόνιον; Χειλιδ. τὰ μὲν ἄλλα, ἃ δὲ Σκυθ-

sophiæ dem apud illum operam. Atque ille (cognouit enim cuncta quæ ad nos pertinent) multis admodum obiurgauit me, inhonestum esse dictitans, cum meretricem habere me, Architelis & Eraclcæ filium. Longè enim melius esse, virtutem anteponere voluptati. DRO. Vt nunquam ad maturitatem perueniat nugator ille, qui talibus adolescentem instituit. CHE. Quamobrem necesse mihi est parêre illi. Assequitur enim me, diligenter vbique obseruans: & in summa, ne aspicere quidem alium quenquam præter ipsum solum mihi licet. Quòd si verò temperanter & pudicè viuam, ipsique per omnia obtemperem, pollicetur prorsus beatum fore, præclarúmque ac fortem me redditurum esse, laboribus ad hoc antè præexercitatum. Hæc tibi vix adeò scripsi, me ipsum suffurauis paululúm. Tu verò feliciter mihi vale, & memineris Cliniæ. DRO. Quid igitur videtur tibi epistola hæc, Chelidonium? CHE. Quod ad cætera quidem attinet,

[a] Scythi-

Σκυθῶν ῥῆσις, τὸ δὲ μέμνησο Κλινίᾳ, ἔχει τινὰ καὶ λοιπὸν ἐλπίδα. Δρο. Ἀλλ' οἶδ' ὅτως ἔδοξεν· ἀπόλυμαι δ' οὖν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος. Χι. Ὁ μὲν τοι Δρόμων ἔφασκε παιδεραστήν τινα. εἶναι τὸν Ἀριστάνετον, καὶ ἐν τῷ προφάσει τῶν μαθημάτων, σωφρονίζειν τοὺς ὡραιοτάτους τῶν νέων, καὶ ἰδίᾳ λογοποιεῖσθαι πρὸς τὸν Κλινίαν, ὑποσχέσεις τινὰς ὑποσχνούμενον, ὡς ἱκανὸν ὄντα ἀφροδισιάζειν αὐτόν. ἀτὰρ καὶ ἀναγινώσκειν μετ' αὐτοῦ ἐρωτικούς τινας λόγους τῶν παλαιῶν φιλοσόφων πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ ὅλως, περὶ τὸ μειράκιόν ἐστιν, ἀπειλεῖ δὲ καὶ τῷ πατρὶ τοῦ Κλινίου διατρίβειν ταῦτα Χι. ἐχθὲς, ὦ Δρομεύς, γαμίσειν τὸν Δρόμωνα. Δρο. ἐγάμησε, καὶ ἄνου δὲ τούτου ἐμός ἐστι· νενίκηκα γὰρ λαχεῖν τῆς Ναυείδος. Χι. θάρρει, πάντα ἔσται καλῶς. ἐγὼ δὲ καὶ ἐπιγράψω μοι λοκῶ ἐπὶ

[a] *Scythica, vt aiunt oratio: illud autem, memineris Cliniæ, spem quandam adhuc reliquam præfert.* DR. *Etiam mihi ita videtur. Proinde pereo amore. Cæterùm Dromo dicebat etiam pæderastem quendam esse Aristænetum, & prætextu doctrinæ consuetudinem habere cum pueris venustissimis, & priuatim orationem habere cum Clinia, pollicitationes quasdam faciendo, quòd videlicet dijs similem illum redditurus sit. Quin & amatorios quosdam sermones philosophorum veterum ad discipulos suos idem, inquit, cum illo legit, & insumma, totus circa adolescentem est. Interminatus autem etiam est, patri Cliniæ ista se dicturum esse.* CHE. *Oportebat, Drose, Dromonem ipsum inescare, ac lautiùs paulò accipere.*

DRO. *Inescaui hominem, & præter hoc autem etiam meus est. Nam & ille gustauit Nauridem.* CH. *Bonum animum habe: omnia rectè fient. Ego verò etiam inscribere in*

parietc

ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ Κεραμεικοῦ, ἔνθα ὁ Ἀρχιτέλης ἔωθεν περιπατεῖ, Αἰσχύνεται δηλαδὴ τὴν Κλεαίνιον, ὥστε καὶ ἐκ τούτου τι συμφορᾶς τῷ παρὰ τοῦ Δρόμωνος διαβολῇ. Δρο. πῶς δ' ἂν λάθοις ἐπιγράψασα; Χε. τῇ νυκτός, ὦ Δρόση, ἄνθρακα ποθὲν λαβοῦσα. Δρο. εὖγε, συσκότουν μόνον, ὦ Χελιδόνιον, κατὰ τὴν ἀλαζόνα Αἰσχύνην.

pariete volo in Ceramico, vbi Architeles deambulare solet: Aristænetus corrumpit Cliniam, vt ex hoc quoque aliquid concurrat ac faciat ad delationem Dromonis. DRO. At quomodo id clàm facies, ne deprehendaris? CHE. Noctu, Drose, carbone alicunde sumpto. DRO. Rectè sanè. Commilita modò, atq; auxiliare, mea Chelodonium, aduersus arrogantem ac vanum istum Aristænetum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

à SCYTHICA vtaiunt.] ἡ ἀπὸ Σκυθικὴ ῥῆσις, id est, *Scytharum oratio. eo autem prouerbij vice vtitur Lucianus, tum hic tum alijs aliquot locis: & Aelianus in epistolis. Græci autem quicquid agreste, quicquid barbarum ac sæuum intelligi volunt, id Scythicum appellant. Diogenes Laërtius in Vitis philosophorum, putat hoc prouerbium natum esse ab Anacharsidis asperitate, Nam is Scytha natus, inter celebres philosophos habitus est Athenis. Sentit autem Lucianus hîc in calce literarum, fuisse quiddam mitius dictum, reliqua nihil præ se ferre humanitatis.*

TPY-

ΕΤᾶρ᾽ ἀλ τις παρὰ λαβὼν, πῶτι ἄραχ μὰς τὸ μίσθωμα δὸς λαθοῦδα ἀπεραφὲς, λακρύων καὶ στένων; ἀπ᾽ οὔτι πίπωκας ἡδέως, οἶμαι, οὔτι δαπυῆσαι μόνος ἠθέλησς. ἔκλαιες δ᾽ καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον, ἔτερον γᾶ. καὶ ναῦ δ᾽ οὐ διελοιπας ὀλολύζων, ὥσπερ βρέφος ταῦτα σιῶ, ὦ Χαρμίδη, τίνος ἕνικα ποιεῖς; μὴ ἄρα λυπῇ μι, ὡς ἂν τοῦτο ἀπολαύσω τῆς νυκτὸς, ἀγρυπνήσασα μετὰ σου. Χαρ. ἔρως μι ἀπόλωσιν, ὦ Τρύφαινα, καὶ οὐκέτ᾽ ἀντέχω πρὸς τὸ δεινόν. Τρύ. ἀπ᾽ ὅτι μὴ οὐκ ἐμοῦ ἐρᾷς, δῆλον· οὐ γᾶ ἂν ἔχων μι κακίλεις, καὶ ἀπώθου μι, ποικιλίζοιδα θέλουσα. καὶ τάν, διατέχιζῶ τὸ μεταξὺ ἱμῶν

TRYPHÆNA, & Charmides.

AMica autem quispiam accepta, & quumque aræ hmarum mercede data, auersus dormit, lachrumans ac gemens? Sed neque potásti lubenti animo, opinor neque cœnare solus voluisti. Flebas autem etiam inter cœnandum. aspiciebam enim. & nunc autem non desinis vlulare, perinde atque infans aliquis. Ista igitur, ô Charmide, cuius gratia facis? Ne quæso me cekes, vt vel hac parte consequar aliquid ex nocte hac, quam totam hucusque tecum vigilaui. CHARMID. Amor me perdit, Tryphæna, neque malum hoc amplius sustinere possum. TRYPH. At quòd me quidem non ames, manifestum est: neque enim ita negligeres me, cùm probè habeas, atque abs te repel eres, quoties amplexari te volo: demique etiam quasi quodam septo interposita veste

μῶν τῷ ἱματίῳ, ἀιδίως μὴ ψαύσαμί σου. τίς δ' ὁ μως ἐκείνη ὅδε, ἔφη. τάχα γὰρ ἄν τι καὶ σωτηλίσαμι πρὸς τὸν ἔρωτα· οἶδα γὰρ ὡς καὶ τὰ τοιαῦτα δρᾶνον ἔσθαι. Χαρ. καὶ μὰν οἶδα καὶ πάνυ ἀκριβῶς αὐτὴν, μᾶλλον ἐκείνη σέ· οὐ γὰρ ἀφανὴς ἐστὶ τἄρα ὅδε. Τρυ. ἀνὴρ δοῦνομα, ὦ Χαρμίδη. Χα. Φιλημάτιον, ὦ Τρυφαινα. Τρυ. ὁποτέραν λέγεις; δύο γάρ ἐσι, τὴν ἐκ Πειραιῶς, τὴν ἄρτι δρακιπορωμένην, ἣς ἐρᾷ Δάμυλλος, ὁ νεωστὶ στρατηγοῦντος ὑός· ἢ τὴν ἑταίραν, ἣν παιδίαν ἐπικαλοῦσιν; Χαρ. ἐκείνην, ἢ ἔοικα ὁ ἀκολουθῶν, καὶ σωέλημμαι πρὸς αὐτῆς. Τρυ. οὐκοῦν δι' ἐκείνην ἔκλαες; Χαρ. καὶ μάλα. Τρυ. πολὺς δὲ χρόνος ἐστὶ τοι ἐρῶντι, ἢ νεοτελὴς τις ἔ; Χαρ. ὀνεοτελὴς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκδὰ σχεδὸν ἀφ' Διονυσίων, ὅτι

intercluderes, metuens videlicet ne te tangam. Sed tamen quænam illa est, dic mihi. Fortasis enim etiam ipsa nonnihil ad amarem istum tibi contulero. Scio enim quo pacto conueniat huiusmodi res administrare. CHAR. At verò nosti atque admodum probè ipsam, & rursum illa te quoque: neq; enim obscura adeò meretrix est. TRYPH. At nomen mihi cedo, Charmide. CHARMID. Philematium, ô Tryphæna. TRYPH. Vitam dicis? duæ siquidem sunt. Illámne ex Piræo, quæ nuper adeò mulier facta est, quam Damyllus amat, eius qui nunc exercitum ducit, filius: an alteram, quam cognomento decipulam vocant? CHA. Illam equidem, atque adeò captus ab ea & comprehensus miser sum. TRYP. Ob illam itaque plorabas? CHAR. Atque admodum. TRYPH. Multum autem temporis amásti illam, an nuper adeò cœpisti? CHA. Haud nuper adeò, sed menses propè septem sunt, à Dionysiis usque

ὅτι πρῶτον εἶδον αὐτώ. Τρ. ἆλλον δ' ὅλως ἀκριβῶς, ἢ τὸ πρόσωπον μόνον, καὶ ὅσα τοῦ σώματος φανερὰ, ἃ ἆλλου Φιλυματίδος, καὶ ὡς ἐγὼ γυναῖκα πρώτην καὶ πεντηκοντούτιν ἤδη. Χαρ. καὶ μὴν ὀμνύναι, λέγω καὶ ἔικοσιν ἐς τὸν ἐσόμενον ἐνιαυτὸν πεντεκαιδεκέτιν γενέσθαι. Τρυ. σὺ δὲ ποτ' ἂν οἴοις πιστεύσας ἂν, οἷς ἐκείνοις ὅρκοις, ἢ τοῖς σαυτῆ ὀφθαλμοῖς; ἐπίσκεψαι γὰρ ἀκριβῶς, ἐπολίψας ποτὲ τὰς ὀροφὰς αὐτῆς, ἵνθα μόνον τὰς αὐτῆς τρίχας ἔχει, τὰ δ' ἄλλα, φαλακὴ βαθεῖα. περὶ δὲ τοὺς ὀροφοῦς, ὁπόταν ἀσθενήσῃ τὸ φαρμακον, ᾧ βάπτεται, ἐπολυκάνεται τὰ πολλά. καί τοι τί τοῦτο, διὰ σαί ποτε καὶ γυμνὴν ἰδεῖν. Χάρ. οὐδὲ πώποτέ μοι πρὸς τοῦτο ἐνένευκεν. Τρυ. ἐκότως· ἤδεισε γὰρ μυσαχθησόμενόν σε τὰς αὐτῆς λοπὰς,

vsque videlicet, ex quo primùm illam vidi. TRYP. *Vidistine autē totam ipsam diligenter, ac faciem solùm, easq; corporis partes quæ in aperto sunt? & quæ vidisti, Philematij ne erant, atque ita vti conueniebat esse mulierem quinque & quadraginta annos iam natam?* CHAR. *At verò deierat illa, secundum supra vigesimum modò ad proximum Decembrem completurā esse.* TRYP. *Tu verò vtrum credis iurijurando illius, an proprijs oculis? Contemplare enim diligenter, suspiciens aliquando ad tempora illius, quo loco solo suos crines habet: nam cætera, impostura mera. Circa tempora autem quoties medicamentum quo infici solet, languescit, ac vim suam remittit, albescit plerunque. Quanquam quid hoc attinet? Coge aliquando vt nudam quoque spectandam se tibi exhibeat.* CHARMID. *At nunquam mihi in hoc consentire voluit.* TRYP. *Meritò sanè. Sciebat enim abominaturum esse te canos ipsius capillos*

κὰς, ὅλη δ' ἀφ' τῦ αὐχένος ἕως τὰ γόνατα παρδάλεα ἔοικεν, ἀλλὰ σὺ μὲν ἱλάκρυσον, ζοιαύτη μὰ σωῶν, ἢ ὡς τάχα ἡ ἐλύπησι, ἡ πιτιθῶσα; Χα. ναὶ, ὦ Τρύφαινα, καί ζοι ζοσαῦτα παρ' ἐμῦ λαμβάνουσα. καὶ νῦν ἐπειδὴ χιλίας αὐτόσε ἔλαβον διδόναι ῥᾳδίως, ἅτε ὑπὸ πατρὶ φειδομένῳ τριφόμενον, Μοσχίωνα ἐσδιξαμένην, ἀπέπεμψα μὲν, ἀνθ' ὧν λυπῆσαι ἡ αὐτὸς θέλων αὐτὸν, σὲ παρέλαβον. Τρυ. μὰ τὸν Ἀφροδίτην ὀκ ἄν ἔγωγε, εἴ μοι πεῖθέ τις, ὡς ἐπὶ τοῦτο παραλαμβάνοιμι λυπῆσαι ἄνδρα, ἡ ταῦτα, Φιλημάτιον τὸν σορόν. ἀλλ' ἄπειμι· καὶ γὰρ ἤδη τρίτον τοῦτον ἡμῖν ἀλεκτρυών. Χαρ. μὴ σύ γε ἅτω ταχέως, ὦ Τρύφαινα· ἐὰν γὰρ ἀληθὲς ᾖ, ἃ φῂς περὶ Φιληματίου, τῷ φενάκῃ, καὶ ὅτι βάπλεται, ἡ τὸ τῶν ἀλφῶν, οὐδὲ πεσδλέπειν ἂν ἔτι δυναίμην αὐτῷ. Τρύ.

capillos. Cæterùm tota à collo ad genua vsque Pardali similis est. At tu lachrumabaris, quòd cum tali non coires? Fortassis autẽ etiam ægrè tibi faciebat, & ita perbã gerebat sese. CHAR. Sanè verò, Tryphæna: & hoc quamuis tam multa à me acciperet. Ac nunc quidem postquam mille petenti, facilè ac statim dare non potui, vtpote qui patrem habeam parcum & tenacem, Moschione introò ad se recepto, me excluſit. Ob quæ, dum illi vicissim ægrè facere volo, te assumpsi. TRYP. At ego, per Venerem, haudquaquã veniſſem, si quis prædixisset mihi, ob id solum assumptam esse me, vt alteri ægrè facerem, præsertim Philematio huic, capulo videlicet. Verùm abeo. Iam enim tertium hoc cecinit gallus. CHAR. Ne tu vatique tam statim, mea Tryphæna. Mam si vera ista sunt quæ de Philematio dicis, coma videlicet supposititia, & quòd tingitur, & vitiligines illæ, ne aspicere quidem ampliùs illam potuero.

Τρύ. Ἐρῶ πρὸς μητέρα, εἴ ποτε τελέουσα μετ' αὐτῆς περὶ γε τῶν ἐτῶν λέγει ὁ γέρων ἔτι. Χαρ. οὐκοῦν ἐπειδὴ ζῇ αὐτη ἐκείνη, ἀφαιρήσθω μὲν ἤδη τὸ διάστασμα τοῦτο ἡμῶν, περιβάλωμεν δὲ ἀλλήλους, καὶ φιλῶμεν, καὶ ἀληθῶς σωζώμεθα, Φιλημάτιον δὲ ποτὲ χαίρετω.

TRYP. *Interroga matrem, si quando cum illa lauit forte. Nam de annis etiam anus narrare ibi poterit, si modò viuit etiamnum.* CHAR. *Proinde postquam talis illa est, auferatur quidem iam à medio septum hoc, amplexemur autem mutuò, atque osculemur nos, ac tandem vere coëamus, Philematium autem longè valeat.*

ΙΟΕΣΣΑ, ΠΥΘΙΑΣ Ἢ Λυσίας.

IOESSA, PYthias, & Lysias.

Θρυπῇ, ὦ Λυσία, πρὸς ἐμέ; καὶ μαλῶς, ὅτι μήτε ἀργύριον ποτέ μου ἤτησά σε, μήτ' ἀπικλήσασα ἐλθοῦσα, ἔνδον ἕτερον, ἐπᾶσα μήτε παραλογισάμενον τὸν πατέρα ἢ ὑφελόμενον τῆς μητρὸς, ἀπάγκασα ἐμοί τι κομίσαι, ὁποῖα αἱ ἄλλαι ποιοῦσιν· ἀλλ' αὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἄμισθον, ἀξύμβολον ἀσπάσαμαι. οἶσθα ὅσους ἐρασὰς παρεπεμψάμην. Ηθοκλέα τὸν πρυτα-

INsolescis igitur, ô Lysia, aduersum me? Et recte sanè, quandoquidem neque argentum vnquam abs te popposci: neque venientem excluſi, alterum intus esse dictitans, neq; decepto patre, aut ex matris rebus aliquo subtracto, coëgi te mihi affetre quippiam, perinde atque aliæ facere solent: sed statim ab initio inde, nulla data mercede, atq; asymbolum recepi te intrò. Nostíne quàm multos amatores reiecerim? Ethoclem videlicet,

ὑθ᾽ σὺ ταυτὶ, καὶ Παυσίανα τὸν ναύκληρον, καὶ τὸν σωφρονέστατον Μέλισσον, ὡσὰ δοι ἔναγχος ἀρτιθανόντος αὐτῷ τοῦ πατρὸς, καὶ μόνον αὐτὸν ὄντα τῆς οὐσίας. ἐγὼ δὲ σὲ, τὸν Φάωνα μόνον εἶχον, ὅτι τινὰ πρόβλητσα ἕτερον, ὅτι προσιμένη, ὅτι μὴ σὲ. ὤμην γὰρ ἡ ἀνόητος ἀληθῆ εἶναι, ἃ ὤμνυσθ᾽, καὶ διὰ τοῦτό σοι προσέχουσα, ὥσπερ ἡ Πλαταιόπη, ἐσωφρόνουν, ἐπιθυμούσης τῆς μητρὸς, καὶ πρὸς τὰς φίλας ἐγκαλούσης. σὺ δὲ, ἐπεὶ πέρ ἐμαθὼν, ὑποκείμενον ἔχων με, τετυκῆσθαι ἐπὶ σοὶ, ἄρτι μὴ Λυκαίνῃ προσέπαιζον, ἐμοῦ ὁρώσης, ὡς λυποῖς ἐμέ· ἄρτι δὲ σοὶ ἐμοὶ κατακείμενον, ἐπήνεις Μαγίδιον πλὴν ψάλτριαν. ἐγὼ δ᾽ ἐπὶ τούτοις ἀκαρύω, καὶ σωίημι ὑβριζομένη. πρόσθεν δὲ, ὁπότε σωεπίνετε, Θράσων καὶ σὺ καὶ Δίφιλος, παρῆσαν καὶ ἡ κώνωπις Κυμβάλιον, καὶ Πυραλ-

licet, eum qui nunc inter senatores est, Pasionem nauclerum, & coæqualem tuum Melissum: quanquam etiam nuper adeò pater eius mortuus esset, ac dominus ipse factus bonorum omnium. Ego verò te, Phaonem scilicet meum, solum habebam, neq; aspiciens neque admittens alium quenquam præter te. Arbitrabar enim stulta ac demens, vera illa esse quæ iurabas: & ob hoc animum tibi adurtens, perinde ac Penelope illa, pudicè ac castè agebam, clamante atq; increpante ob hoc matre, & apud amicas accusante me. Tu verò posteaquã intellexisti me obnoxiam habere te, vti quæ iam ex te perissem, nunc quidem ad Lycænam alludebas intuente me, nimirum vt ægrè mihi faceres: nunc autem iuxta me accumbens, Magidium laudabas, psaltriam istam videlicet. Ego verò ob hæc lachrymor, & sentio contumeliam. Paulò autem antè, quando compotabatis Thrasō & tu & Diphilus, aderant & tibicina Cymbalium, &

Πυραλλὶς, ἐχθρὰ ὅσα ἐμοί. σὺ δὲ τοῦτ' ἀδῶς, τὸν Κυμβάλιον μᾶλλόν μοι πάνυ ἐμίλυσας, ὅτι πεντάκις ἐφίλησας· σεαυτὸν γὰρ ὤφειλες, τοιαῦτα φιλῶν. Πυραλλίδα δ' ὅσον ἔνιπες, καὶ πιὸν ἄν, ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἐδέησας τὸ ποτήριον, ἀπαλλίδος δὲ τῷ παιδὶ, πρὸς τὸ δὸς ἐκέλευες, ἃ μὲν Πυραλλὶς ἀτήσει, μὴ ἄν ἄλλῳ ἐγχέαι. τέλος δ', τὸ μάλιστ' ἀπαλὸν, ὁπότε δ' Δίφιλον ἄλλοθ' ἀσχολούμενον, ἐλάθα γὰρ Θράσωνι, πεκύψας πως, ὡσύχως πεσηκόντισας ἐς τὸν κόλπον αὐτῆς, οὐ λαθὼν γε πεπρωμένῳ ἐμοὶ· ἃ δὲ φιλήσασα, μεταξὺ τῶν μασῶν ὑπὸ τῷ ἀπαλίσμῳ παρεβύσαλο. ταῦτα οὖν τίνος ἕνεκα ποιεῖς; τί σε ἢ μέγα ἢ μικρὸν ἠδίκησα, ἢ λελύπηκα ἐγώ; τίνα ἕτερον ἔθος, οὐ πρὸς μόνον σὲ ξῶ; μέγα, ὦ Λυσία, τοῦτο ποιεῖς, γύναιον ἄθλιον λυπῶν, μεμηνὸς

Pyrallis, ea quæ inimica mihi est. Tu verò cùm hoc scires, Cymbalium quidem quinquies osculatus es : id quod non admodum curæ mihi erat, (teipsum enim afficiebas contumelia, talem osculando) Pyrallidi autem quàm multa innuebas, ac bibens illi quidem poculum commonstrabas, puero autem reddens, in aurem iubebas, vt nihil Pyrallis id postularet, alteri nemini infunderet. Postremò autem etiam demorso malo, quando Diphilum alias res agere videbas (loquebatur enim cum Thrasone tum) inclinans te quodammodo, collimatè adeò iaculabaris illud in sinũ ipsius, ne latêre quidem me cupiens. Illa autem exosculata, inter mamillas sub fascia insertabat illud. Ista igitur cuius gratia facis? Qua te autem siue magna siue parua iniuria affeci, aut etiam offendi ego? quem alium cunque intuita sum? annon ad vnius ingenium & morem tuum viuo? Haud sanè præclarum aut magnum hoc, Lysia, facis, miseram mulierculam, & in te insanientem, mœrore impli-

μιμνῆσ ἐπί σοί ἔσι τις θεὸς, ἢ Ἀδράστεια, καὶ τὰ δίκαια ὁρᾷ. σὺ δὲ ποτὲ λυπῇ, τάχα ἂν ἀκέσαις τί περὶ ἐμοῦ, ἀμφίλλο μι, ἤτοι βρόχῳ ἐμαυτὴν ἀπο πνίξασαν, ἢ ἐς τὸ φρέαρ ἐπὶ λιφαλῆν ἐμπεσοῦσαν, ἢ ἵνα γέ τινα πρόπομπὴν ῥήσω θανάτου, ὡς μηκέτ' ἐνοχλοίη βλε πομένῃ, πομπεύσας τότε, ὡς μέγα, καὶ λαμπρὸν ἔργον ἐρ γασάμενος. τί μοι ἐνοχλεῖ πᾶς, καὶ πρὸς τὸς ὀλόντας; ἀ γάρ τι ἐγκαλεῖς, ἀπέ. Πυθιὰς ἡμῖν αὕτη δικασάτω. τί τοῦτο, ἀλλ' ἀπειρχῆ κατα λιπών μοι ὁρᾷς, ὦ Πυθιὰς, οἷα πάσχω ὑπὸ Λυσίου; Πυ. ὦ τῆς ἀγριότητος, τὸ δὲ μὴ ἐπικλασθῆναι δακρυούσης, λίθος, ἢ ἄνθρωπός ἐστι πλὴν ἀλλ' ἄγε καὶ τἀληθὲς ἀπὸν, σὺ ὦ λόγισαι, λιψθεῖσαν αὐ τὸν ὑπεραπώσας, καὶ τοῦτο ἐμφάνησον. ἐγὼ δὲ μὴ πάν νυ αὐτὸν ζηλοῦν ὑπερόπλως γὰρ ἀσθενόμοροι γίγνονται.

implicant. Est dea vtiq; aliqua Adrastîa, ac talia videt. Tu verò aliquando mœrore afficieris, vbi fortassè audieris de me aliquid, quòd iaceam videlicet aut laqueo à me ipsa suffocata, aut in puteum præcipitata, aut quemcunque tandem mortis modum inuenero, dum ne ampliùs ita coràm & ob aliorum oculos molestijs afficiar. Ac tum pompam vtique duces tu, perinde ac re magna splendidaq; peracta. Quid me toruè aspectus, ac dentibus infrendis? Nam si quicquam est cur me accuses, dicas licet. Pythias hæc inter nos iudicet. Quid hoc? ne respõso quidem dato abis hinc, me relictâ? Vides, mea Pythias, qualia patiar à Lysia. PYT. O feritatem. Nã quòd nullis neq; lachrymis flectitur, lapis sanè, non homo est. Quanquam si vtique veritatem conuenit dicere, tute loëssa perdidisti ipsum, qua supra modum amâsti hominem, idq; etiam palàm fecisti illi. Oportebat autem non nimis æmulari ipsum. Insolentes enim fiunt cùm hoc sentiunt.

παύου ὦ τάλαινα λακρύουσα, καὶ ἰῶ μοι παίδη, ἅπαξ ἢ δὶς ἀπόκλεισον ἐλθόντα· ὕψι γὰρ ἀναπαόμενον αὐτὸν πάντυ, καὶ ἀντιμιμνότα ἀληθῶς. Ιό. ἀλλὰ μήδ' ἔπης, ἅπαξ, ἀπεκλείσω Λυσίαν; ἔσθι μὴ αὐτὸς ἀπεκαφθάμας. Πυ. ἀπ' ἐπανίρχεται αὖθις. Ιό. ἀπόλοιτας ἡμᾶς, ὦ Πυθιὰς, ἠπροάταισα ἴσως, ἀπόκλεισον λιγούσης. Λυ. ἐχὶ ταύτης ἕνεκεν, ὦ Πυθιὰς, ἐπανιλήλυθα, ἰὼ οὐδὲ πεσβλέψαμι ἔτι τοιαύτῳ οὔσαν, ἀλλὰ δι' σὲ, ὡς μὴ λαθαγιγνώσκης ἐμοῦ, καὶ λέγῃς ἄρ, ἔγκοτος ὁ Λυσίας ἦν. Πυ. ἀμέλει καὶ ἔλεγον, ὦ Λυσία. Λυ. φέρε μοι οὖν ἐπίλεις, ὦ Πυθιὰς, Ιόεσσαν τὴν νῦν λακρύουσαν, αὐτὸν ἐπισάντα αὐτῇ, ποτὶ μιτὰ νεανίσ λαθ ουλόσης, ἐμοῦ ἀφεσάσης; Πυ. Λυσία, τὸ μὲν ὅλον, ἐταῖρά ὄστι. ποτὶ δ' οἷς λαπέλαβε αὐτὸς συγκαθεύδοντας; Λυ. ἑκτὸν σχεδὸν

Ah desine lacrymari miſera: & ſi me audies, ſemel atque iterum exclude venientem. Videbis enim inflammari ipſum denuò prorſus, & viciſſim inſanire vero pacto. IOES. *At ne dixeris quidem, apage. Vt ego excludam Lyſiam? Vtinam ne ipſe à me deficiat modò.* PYT. *At rurſus huc reuertitur.* IOES. *Perdidiſti nos, Pythias: fortaſſis audiit te de excluſione verba facientem.* LY. *Non huius cauſa, Pythias, huc reuerſus ſum, vt quam ne aſpexero quidem amplius, talis cùm ſit: ſed tua gratia, vt ne damnares me, ac diceres fortè, Irrecõciliabilis hic Lyſias eſt.* PYT. *Atqui equidè dixiſſem, Lyſia.* LY. *Ferre igitur me vis Pythias Ioëſſam hanc, quæ nunc lachrymatur, cùm ipſe ſuperuenerim ei aliquando cum adoleſcente concumbenti, & à me deſciſcenti?* PYTH. *Lyſia in vniuerſum quidem meretrix eſt. Cæterùm quando verò deprehendiſti ipſos concumbentes?* LYS. *Sextus*

λὸν τοῦτον ἡμέραν, νὴ Δί', ἕκτον καὶ δεκάτην ἱσαμηνίου, τὸ τύμπορον ἔσθ' ὁμῶς ἐστίν. ὁ πατὴρ αὐτὸς, ὡς πάλαι ἐφίλει παιδιστὶ τῆς γυναικός, ἐνέκλασέ με, παραγγείλας τῇ θυρωρῷ μὴ ἀνοίγειν· ἐγὼ δέ, ὃ γὰρ ἔφερον μὴ ἔχειν σωθῆναι αὐτῇ, τὸν Δρόμωνα κελεύσας παρακύψαντα τῆς θειρακῆς τῆς αὐλῆς, ἣ ταπεινοτάτη λίθῳ, ἀναπηδᾶν ἐπὶ τῶν νώτων· ῥᾷον γὰρ ἔτως ἀναβήσεσθαι ἔμελλον. τί ἂν μακρὰ λέγοιμι; περιβλῶ, ἥκιον τὴν αὐλιον εὗρον ἀκκεκλεισμένον ἐπιμελῶς. μέσαι γὰρ νύκτες ἦσαν· οὐκ ἔκοψα δ' οἰῷ, ἀλλ' ἐπᾴρας ἠρέμα τὴν θύραν, ἤλυθ' ἀκὴ ἄκοτε ἐπιποιήσειν αὐτὸ. παραγαγὼν τὸν σοφέα, παρῆλθον ἀψοφητί, ἑκάστους δὲ πάντας ἔτα ἐπαφώμην & τοῦ τοίχου, ἐφίσταμαι τῇ κλίνῃ. ἰό. τί ἐρᾷς, ὦ Δάμαλις; ἀγωνιῶ γάρ. Λυ. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἑώρων τὸ ἄθυμα ἐν τῷ τοίχῳ (ὡς ἦν ἐν σκότει) ἐπὶ τὴν κλίνην ἐφειστήκειν. ἰό. καὶ τί λέγεις; ἀπόλλυμαι γάρ. Λυ. ἐπειδὴ δὲ ἐδόκουν ἅπαντας ἐν ὕπνῳ βαθεῖ κεῖσθαι, ἐπεχείρουν ἀνακλίνειν τὴν ἐσθῆτα. ἰό. ἀπόλωλας, ὦ Λυσίμαχε, ἐὰν ἐκείνη ἐγερθεῖσα φθέγξηται. Λυ. ἐπειδὴ δὲ ἐκεκλίκειν τὴν ἐσθῆτα, ἐπειρώμην ἀνακλίνειν τὸν ἱμάτιον. ἰό. ἀπόλωλας, ὦ Λυσίμαχε, ἐὰν ἐκείνη ἐγερθεῖσα φθέγξηται. Λυ. ἐπειδὴ δὲ ἐκεκλίκειν τὸν ἱμάτιον, ἐπειρώμην ἀνακλίνειν τὸν χιτῶνα. ἰό. ἀπόλωλας, ὦ Λυσίμαχε, ἐὰν ἐκείνη ἐγερθεῖσα φθέγξηται. Λυ. ἐπειδὴ δὲ ἐκεκλίκειν τὸν χιτῶν

τὸ μὲν πρῶτον ὤμην τὴν Λυ-
δὴν συγκαθεύδειν. τὰ δ'
ἐκ τοῦ, ὦ Πυθιὰς, ἀπ' ἐφαψά-
μην ὕπνον ἀγύνεον τινα,
κἄννυ ἄπαλον, ἐν χρῷ μὲ κατερ-
μίνον, μύρων καὶ αὐτὸν ἀπο-
πνέοντα. Ἦ ἰδὼν, ἃ μὴ ξύ-
φος ἔχων ἔπαθον, ἐκ ἂν ὤκνη-
σα, τὶ γὰρ ἔτι, ὦ Πυθιάς;
γέλωτ' ἄξια δοκῶ σοι διη-
γεῖσθαι; Ιό. τοῦτό σε, ὦ Λυσία,
λελύπηκεν; ἢ Πυθιὰς αὖτη
μοι συγκάθευδε. Πυ. μὰ τὴν
Ἰόνδα, πῶς αὐτόν. Ιό. τί μὰ
τὴν; Πυθιὰς ἐμοῦ φίλτατε μι-
τακλυσθεῖσα ὑπ' ἐμοῦ, ὡς ἅμα
καθεύδοιμεν· ἐλυπούμην γὰρ,
σὲ μὴ ἔχουσα. Λυ. Πυθιὰς, ὁ
ἐν χρῷ κατερμίνον, ἕτα δὲ
ἕκτης ἡμέρας ἀνικόμησε τρι-
χούτην κόμην; Ιό. ἀρ' ἦν νόσῳ
ἐξυρήσατο, ὦ Λυσία ὑπόρρεον
γὰρ αὐτῇ αἱ τρίχες, νῦν δὲ
καὶ τὴν πλουκίνην ἐπίθετο. λέ-
ξον, ὦ Πυθιὰς, λέξον ὅτως
ἦν, πᾶσαν αὐτὸν ἰδοῦ, τὸ μὲ-

principiò quidem putabam Lyden cum ipsa vnà dormire, cæterùm aliter multò res erat, Pythias. Nam vbi contrectare cœpi, deprehendi imberbem quendam, admodum tenerum, ad cutem vsque detonsum, vnguenta etiam ipsum olentem. Hoc vbi sensi, si quidem & gladium veniens mecum attulissem, non ita quiêssem tum, sat scitote. Quid ridetis Pythias? an verò risu digna dicere vobis videor? IOES. *Hôccine igitur, Lysia, acerbum adeò tibi fuit? Pythias hæc mecũ dormiebat.* PYT. *Ne dicas illi, Ioêssa.* IOES. *Cur non dicam? Pythias erat, ô charissime, à me accersita tum, vt vnà mecum dormiret. Aegrè enim erat mihi, quòd te non habebam.* LY. *Pythias autem? ille ad cutem vsque detonsus? atque exinde intra sex dies hosce tantam iterum produxit comam?* IO. *Ex eo cùm morbo laborauit, tonsa est, Lysia, defluxerant enim illi tum crines, nunc autem fictitiam comam imposuit. Ostende Pythias, ostende ita rem habere se, ac fidem illi fac. Ecce tibi adulescentulum*

istum

ράκιον, ὁ μειχὸς, ὃν ἐξιπετύπης. Λυ. ἀκ ἐχρῶ οὖν, ὦ ἰόισα, καὶ ταῦτα, ἱρῶντα, ἐφαψάμενον αὐτόν; Ιό. ἀκοιῶ σὺ μὴν ἤδη πέπεισαι. βέλει δ', ἀντιλυπήσωσι καὶ αὐτὴ, ὀργιζομένη δικαίως ἐν ὧν μέρει; Λυ. μηδαμῶς, ἀλλὰ νίνομμι ἤδη, καὶ Πυθιὰς μεθ' ἡμῶν· ἄξιον γὲ αὐτῶ παρεῖναι τᾶς σπουδᾶς. Ιό. παρέσα οἷα πέπονθα δρᾷ σὲ, ὦ γυναιότατε νανίσκων, Πυθιάς; Πυ. ἀλλὰ καὶ διήλλαξα ὑμᾶς ὁ αὐτὸς, ὥστε μή μοι χαλέπαινε, πλὴν τὸ δεῖνα ὅρα, ὦ Λυσία, μήτινι εἴπῃς τὸ περὶ τᾶς κόμας.

istum mœchum, quem zelotypia prosequebaris. LY. Quid igitur? annon conueniebat hoc? præsertim amantem, & qui ipse contrectauerat? IO. Promde tu quidem iam persuasus es vt credas. Vis autem & ipsa vicissim tibi ægrè faciam, vt quæ meritò vicissim irascar tibi? LY. Nequaquam, sed bibamus iam, Pythiasq; hæc vnà nobiscum. Æquum enim est adesse ipsam reconciliationi faciundæ. IO. Aderit. Qualia autem propter te passa sum, ô generosissime adulescentum Pythias? PYT. At idem ipse reconciliaui quoq; vos: quare non est cur mihi succenseas, ni istud quæso vide, Lysia, ne cui de coma quicquam dixeris.

ΛΕΟΝΤΙΧΟΣ, ΧΗνιδίας Ὑμνίς.

ΕΝ δὲ τῇ πρὸς τὸς Γαλάτας μάχῃ, ἐπεί, ὦ Χηνιδία, ὅπως μὴ πρεσβύτερα σοῦ ἄλλων ἱππίων ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ, ὅπως δὲ οἱ Γαλάται, καίτοι ἄλλιμοι ὄντις, ἔφοβον αὐτὸς, ὡς

LEONTICHVS, Chenidas, & Hymnis.

IN pugna autem contra Galatas, die Chenida, quo pacto ipse quidē ante cæteros equites cursu præcellus fuerim, equo insidēs cādido: Galatæ autē, tametsi fortes alioqui bellatores, trepidārint cōtinuò ô vbi aspiciebāt

ὡς ἔδόμ μι, καὶ οὐδεὶς ἔτι ὑπέ-
στη. τότε τοίνυν ἐγὼ, πλὴν ἢ μόνου
ἐμοῦ ἀκοντίσας, διέπειρα τὸν
ἔπαρχον αὐτῶν, καὶ τὸν ἵπ-
πον. ἐπὶ δὲ τὸ σωρευθὲν ἔτι
αὐτῶν (ἦσαν γάρ τινες. οἱ
ἔμπροσθεν, ἀφαλυσαντες μὲν πλὴν
φάλαγγα, εἰς πλάσιον δὲ συν-
αγαγόντες αὐτὰς) ἐπὶ τάττε
ἐγὼ σπασάμενος πλὴν σπάθην, ἅπαντι τῷ θυμῷ ἐπιπέ-
σας, ἀναρίπτω, μὴν ὅσον ἐπὶ τὰ,
τοὺς πρώτους αὐτῶν τῇ ἐμ
βολῇ τοῦ ἵππου. ὡς ξίφει δὲ
διατρεχθέν, διέτεμον τῶν
λοχαγῶν ἑνὸς εἰς δύο πλὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ κράνει ὑμᾶς
δὲ, ὦ Χαρίκλα, μετ' ὀλίγον ἐ-
πέσητε, ἤδη φυγόντων Χε.
ὅτι γὰρ ὦ Λεόντιχε, περὶ Πα
φλαγονίαν ἐμονομάχησας
τῷ σατράπῃ, οὐ μεγάλα ἐπι-
δείξω καὶ τάττε Λε. καλῶς
ὑπεμνησας, οὐ ἀγνοῶ οὐδ' ἐκεῖνης τῆς πράξεως ὁ γὰρ
σατράπης μέγιστος ὢν, ὁπλομάχων ἄριστος λοιπὸν ἔ-
δοξα,

me, neq; quisquam amplius subsistere sustinuerit. Ibi igitur tum ego lancea quidem emissa transfixi prafectum alæ ipsorum, vnà cum equo. Contra eos autem qui conferti adhuc resistebant (erat enim nonnulli qui persistebant, phalange quidem soluta, in quadrangulam autem aciem aggregatis ipsis) progressus, arrepto gladio, ac totis animis facto in illos impetu, in fugam quidé conuerto circà septem eorum qui in prima acie pugnabant, equi incursu: gladio autē impacto, manipularij vnius ducis caput in duas partes dissecо, vnà cum ipsa galea. Vos autem, Chenida, paulò pòst superueniistis, fugientibus iam illis. CHE. Nam cum, Leontiche circa Paphlagoniā singulari prælio cum satrapa illo congressus es, annon tum quoq; præclarum facinus ac magnum edidisti? LEO. Pulchrè commonuisti facinoris, haudquaquā etiam illius ingenerosi. Nam satrapa ipse cum corpore quidem esset maximus, inter

γων, καὶ καταφρονήσας τ' Ἐπιτιμᾶ, πρόπηλήσας εἰς τὸ μέσον, προκαλεῖται, εἴ τις ἐθέλοι αὐτῷ μονομαχῆσαι, οἱ μὲν ἦν ἄποροι καὶ πεπληγότες, οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι, καὶ ὁ χιλίαρχος αὐτὸς, καί τοι οὐκ ἀγχίνους ἄνθρωπος ὤν. Ἀείσαχμος γὰρ ἦν ἐκεῖνος ἀκεῖθεν, Αἰτωλὸς, ἀκοντιτὴς ἄριστος. ἐγὼ δὲ χιλιάρχουν ἔτι. Ὅλμησας δ' ὅμως, καὶ τὸς ἑταίρους ἐπιλαμβανομένους ἀφαιρεῖσθαι· ἐδεδοίκεσαν γὰρ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὁρῶντες αὐτὸν ἀφειλόμενον μὲν τὸν βάρβαρον ἐπιχρύσοις ὅπλοις, μέγαν τινὰ, καὶ φοβερὸν ὄντα τὸν ἀφορμὴν, καὶ παραλανθάνοντα τὸν λόχμον. Καὶ ἐγὼ ἔλασα τότε, ὦ Λεόντιχε, καὶ οἶδα ὡς ἀχθόμενόν σου, δεόμενος μὴ προκινδυνεύειν. ἀβίωτα γὰρ ἦν μοι, σοῦ ἀφθαρέντος. Λε. ἀλλ' ἐγὼ τοι τότε μάσας,

inter grauis autem armaturæ milites pugnator haberetur optimus, contemptis videlicet Græcis, in medium prosiliebat, ac prouocabat siquis cũ ipso singulari prælio decertare vellet. Ibi igitur tum cæteri quidem perculsi atque perterriti erant, Manipularij videlicet, Præfecti, & Centuriones, & ipse etiam Imperator, quanquam homo esset minimè alioqui ingenerosus aut ignauus. nam Aristarchus tum imperator exercitum ducebat, Aetolus, idemq; iaculator optimus. Ego verò tribunatum adhuc tum gerebam: sed tamen nihilominus fidens animo, & dimotis à me socijs, qui me increpando retinebant: metuebant enim mihi, aspicientes Barbarum quidem ipsum refulgentê armis inauratis, magnã autẽ atque terribilem indutum galeam, & præterea lanceam quoque vi multa librantem. CHE. *Nimirum ego quoque tum metui, Leontiche, & scis quo pacto instabam tibi precando, ne præ alijs periculo committere te velles. Nam mihi vita hæc ingrata futura erat, te morte amisso.* LE. *At ego*

tum

μήσας, παρῆλθον ἐς τὸ μέσον, ὁ χάρον τὸ Παφλαγόνα ὁ πλισμένος, ἀλλὰ πάγχυ καὶ αὐτός. ὥς βοὴ ἀνέβη, ἐπέστιζε καὶ παρ' ἡμῶν, καὶ παρὰ τῶν βαρβάρων· ἐγνώρισάν με γὰρ ἐκπάλαι ἐόντα. ἀπὸ δὲ πάντων μάλιστα, καὶ τῶν φαλάρων, καὶ τῶν λόφου. ἐπὶ, ὦ Χλωίς, ἄλλα τινί με πάντως τότε ἔκαλλον; Χλ. τίνι δ' ἄλλῳ, ἢ Ἀχιλλεῖ, νὴ Δία, τῷ Θέτιδος καὶ Πηλέως; ὅτως ἔπρεπε μέν σοι ἡ λόφος, καὶ φοινικὶς δ' ἐπλώθη, καὶ ἡ σπάθη ἠμάρμαρεν. Λε. ἐπεὶ δὲ σωὶς ἐγγὺς, ὁ βάρβαρος πρότερον τύπτησάκει με, ὀλίγον ὅσον ἐπεψαύσας τῶν λόφαλι, μικρὸν ὑπὲρ τὸ γόνυ. ἐγὼ δ' ἀνελάσας τὸν ἀσπίδα τῇ σαρίσῃ, πάω δ' ἐμπὰξ ἐς τὸ στέρνον. ἔστ' ἐπιβαμὼν, ἀπεστόμωσα τῇ σπάθῃ ῥᾳδίως καὶ τὰ ὅπλα ἔχων, ἐπανῆλθον, ἅμα καὶ τὸν ἀσπαλιὸν ἐπὶ δ' σαρίσης πεπηγυῖαν λόμίζων νενεμένον τῷ φόνῳ. Υμ. ἄπαγε, ὦ Λεόντιχε, μιαρὰ

tum præ cæteris ausus, processi in medium, non peius neque ipse Paphlagone illo armatus, sed totus adeò auro collucens. Quare clamor statim coortus est & à nostra parte, & à barbaris. Agnoscebant enim etiam illi me videntes, & maximè ex pelta, & phaleris, & cristis. Dic quæso Chenida, cuinam me tum omnes assimilabant? CHE. Cui autem alteri, quàm Achilli, per Iouem, Thetidis & Pelei filio? Ita decebat quidem te galea, efflorebat autem purpura: pelta verò etiam fulguris modo coruscabat. LE. Postquam autem ad manus ventum est, Barbarus ille prior vulnerat me modicè, quasi perstringens hasta paulùm supra genu. Ego verò adacta per clypeũ lãcea, totum vtrinq; pectus illius trãsuerbero: atq; exinde accurrens, ceruicem quoq; gladio amputo facilè, armaq; illius referens inde redeo, caput quoq; vnà summa fixũ lancea portans, cæde videlicet totus ac madens. HY. Apage, Leontiche, fœda

φὰ ταῦτα καὶ φοβερὰ περὶ σοῦ τῦ λιγυᾶ, καὶ ἐκ ἄρ' ἔτι σε ἀδὴ πεσοβλέψαι τις, ἔτω χαίροντα ὧν λύθρῳ, ἐχ ὅπως συμπίοι, ἢ συγκοιμηθοίη. ἔγωγε οὖν ἄπειμι. Λε. Διπλάσιον ἀπόλαβε τὸ μίσθωμα. Υμ. ἐκ ἄν ἕπομένωμι ἀνδροφόνῳ συγκαθεύδειν Λε. μὴ δῆθ', ὦ Υμνί, ἐν Παφλαγόσιν ἐκεῖνα πέπρακται, νυνὶ δὲ ἀρλῶλα ἄγω. Υμ. ἀπ' ἐναγῦς ἄνδρωπον ἔ, καὶ τὸ αἷμα λατίσαι σου ἀπὸ τῆς λιφαλῆς τὸ βαρβάρε, ὣν ἔφερεν ἐπὶ τῇ σαυτοῦ. εἶτ' ἐγὼ δισῶν ἄνδρα περιβαλῶ, καὶ φιλήσω; μὴ, ὦ Χάριτες, γένοιτο· ἀδὴν γὰρ οὕτω ἀμένων τοῦ δημίου. Λε. καὶ μὴν ἔμε ἔδου ἐν δοῖς ὅπλοις. νὴ οἶδα, ἠράσθης ἄρ. Υμ. ἀπέσσα μόνον, ὦ Λεόντιχε, ναυτιῶ, καὶ φείδω, καὶ τὰς σκιὰς μοι δοκῶ ὁρᾶν, καὶ τὰ εἴδωλα τῶν τετρονομμένων, καὶ μάλιστα, τὸ ἀθλίε λοχαγῦ, ἐς δύο τὼ λιφαλὼ

fœda sceleratáq; hæc, atque adeò horribilia de te ipso narras: neque verò te amplius ne aspexerit quidem aliquis, cruore ac tabo ita gaudentem, nedum bibat tecum, aut concumbat. Ego certè igitur hinc abeo. LEO. Quin duplam accipe mercedem. HYM. Non potero cum viro cædibus polluto concumbere. LEO. Ne metuas, Hymni. Nam illa tum in Paphlagonia gesta sunt, nunc autem pacem hîc ago. HYM. At homo detuotus & execrabilis es, & cruor ex capite Barbari illius quod in lancea fixum portabas, in te destillabat. Egóne igitur vt talem virum amplectar & osculer? absit, ô Charites. neque enim iste talis carnifice melior. LEON. At verò si me vidisses in armis, sat scio, amâsses, Hymni. HYM. Audiès solùm hæc, Leôtiche, nauseo, aique horreo, ipsasq; illas vmbras videre mihi videor & simulachra occisorum, & præcipuè miseri illius manipularij præfecti, cuius tu caput

φαλὶὺ λιπρυμῳὺς. τί οἴα, τὸ ἔργον αὐτὸ, καὶ τὸ αἷμα ἐθαυμάμλω, καὶ καμῳὺς τοὺς νεκρούς; ἐκθανάτῳ γάρ μοι δοκῶ, δεῖ ἀλεκτρυόνα πώποτε φονευόμενον εἶδον. Λε. ὅτως ἀγχνὺς, ὦ Υμνί, καὶ μικρόψυχος εἶ; ἐγὼ δ' ἤμλιν καθήσω. ὡχά σε ἀκόσαν. Υμ. ἀκὰ τέρπι τοῖς λιηγήμασι τούτοις, ἅπινας λημνιάδας ἢ Δαναΐδας ἤροις· ἐγὼ δ' ἀφίξω παρὰ τὴν μητέρα, ἕως ἔτι ἡμέρα ἐσίν. ἕπου καὶ σὺ, ὦ Γραμμὴ, σὺ δ' ἐρῶσο χιλιάρχων ἄλλε, καὶ φονεῦ, ὁπόσους ἂν ἐθέλῃς. Λε. μένον, ὦ Υμνί, μένον. ἀπελήλυθε. Χη. σὺ γὲ, ὦ Λεόντιχε, ἀφελῆ παλλίσκλω λατρόφους, ἱπισέων νόφους, καὶ ἀπιθάνους ἀειρίας διηξιάρ. ἐγὼ δ' ἐώρων ὠθὺς, ὅπως χλωρὰ ἐγένετο, ἔτι σε τὰ λατὰ τὸν λοχαγὸν ἐκεῖνα διηγεμένον, καὶ σωίεσκε τὸ πρόσωπον, καὶ ὑπέφριξέν, ἐπὴ καὶ

caput in duas partes diffecuisti. Quid putas igitur si ipsum opus aspicerem, & cruorem manantem, & iacentium cadauera? Emoritura certè mihi videor, vt quæ nunquam ne gallū quidem gallinaceum occidi viderim. LEON. Adeóne autem ingeneroſa Hymni es & puſillanimus? Ego verò oblectatum iri te putabam audiendis iſtis. HYM. At huiuſmodi narrationibus oblecta, ſi quas Lemniades inueneris, aut a Danaides. Ego autem hinc ad matrem curriculò abibo, dum adhuc dies eſt. Sequere & tu Grãme. Tu verò vale, Tribunorũ optimè, & occiſor, quotquot etiam volueris. LEO. Mane quæſo, Hymni, mane. Abijt. CHEN. Nempe Leontiche, puellam ſimplicem territáſti, concutiendò criſtas, & incredibilia quædam præclarè facta commemorando. Ego verò ſtatim videbam quo pacto expallescebat, cum tu adhuc illa quæ circa manipularium facta eſſent, narrares: contrahebatq; vultum, & exhorrebat aliquantum;

καὶ δοκοῦσα τὸν Παφλαγόνα ἔφης. Λε. ὥμην γὰρ ἐγὼ μὲν αὐτὴν φανεῖσθαι καὶ σύ μοι πεσοῦσαν ὦ Χλωίδα, τὸ μονομάχιον ἀποβαλών. Χη. οὐκ ἔδει γὰρ σωτηρίαν σοι, ὁρῶντα τὸν αἰτίαν τῆς ἀναζουσίας; οὐ λίαν φοβερὸν αὐτὸ ἐποίησας. ἴσως γὰρ, ἀπιστήσουν τὸ λαμπροδούμενος Παφλαγόνος τὸν Λεανδρίλλου, τί καὶ κατέπηξας αὐτὸν ἐπὶ τῆς σαυίδος, ὥστε σε καταῤῥεῖν τὸ αἷμα; Λε. τὸ δ' μίαρὸν ὡς ἀληθῶς, ὦ Χλωίδα, ἐπεὶ τἄλλα γε ἄμα οὐ λακῶς συνεπέπλασο. ἄπιθι δ' οὖν καὶ πεῖσον αὐτὸν συγκαθευδήσουσαν. Χη. λέγω οὖν, ὡς ἐψεύσω ἅπαντα, γνοὺς ἀπὸ δόξαν βουλόμενος; Λε. ἀσχολόν, ὦ Χλωίδα. Χη. καὶ μὲν δὴ ἄμωσ ἀφίξομαι. ἐκδέχου μίνυθά τινα, ἢ μισεῖσθαι ἀεὶ σὺς ἐὼν λοιδῶν, ἢ καθεύδειν μετὰ Υμνίδος ἐθέλουσα ὁμολο-

tum, postquam etiam dissecuisse te caput illius dicebas. LEON. At ego me illi amabiliorē eò visum iri putabam. Sed & tu me perdidisti, Chenida, qui vltra hæc etiam de singulari certamine submonuisti. CHEN. An non decebat me quoque mentiri tecum, quando causam arrogantiæ istius videbam? Tu verò longè terribiliora omnia fecisti Esto enim amputaris infelicis istius Paphlagonis caput, cur idem etiam lanceæ affixisti, ita vt cruor in te destillaret? LEON. Vnū hoc impurum ac detestabile re vera, Chenida. Nam cætera quidem non omnino malè confecta fuerant. Abi igitur, ac persuade illi vt redeat, mecumq; dormiat. CHEN. Quid igitur? dicámne quòd omnia ista mentitus fueris, dum generosus ipsi videri affectas? LE. Turpe hoc, Chenida.

CH. At verò alio pacto non redibit facilè. Proinde alterum ex his elige, vt vel odio habearis, dum præclarus bellator videri cupis: vel mentitū esse te ista confitearis, & cū Hymnide

dormiat.

ὁμολογῶμεν. Λε. χαλεπὰ μὲν ἄμφω. ἀρξόμαι δ' ὅμως τῶν Ὑμνίδα. ἄπιθι οὖν, καὶ λέγε, ὦ Χλωίδα, ἐψεῦσθαι μὲν μὴ πάντα δέ.

dormias. LEON. Difficile sanè vtrunque est, sed tamen Hymnidem habere malo. Abi itaque, ac dic illi, Chenida, mentitum quidem esse me, non tamen omnia.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DANAIDES.] *Danaus, cùm essent ei quinquaginta filiæ, & Aegypto totidē mares responsum accepit, se à genero interfectum iri. quapropter vt nuptias recusaret fratris, secessit Argos. Tandem cùm ad hoc cogeretur, filiæ monitis patris coniuges nocte omnes interfecerunt, præterquam Hypermnestra, quæ Lino viro pepercit : à quo Danaus, postquam annos regnâsset quinquaginta, interfectus est. Danaides verò dare criminis pœnas apud inferos dicuntur, aquis implere fracta dolia coactæ. De quibus Bologninus ex 4. Metamorph. Ouid.*

Implebuntq; suas nequicquam Belides vrnas,
Imperio patris, quæ secuêre viros.

ΔΩΡΙΩΝ ΚΑΙ Μυρτάλη.

Νῦν μὲ ἀφηλεάσας, ὦ Μυρτάλη; νῦν, ὅτε ᾠχόμην ἐγὼ δῆτα σοί; ὅτε δὲ σοὶ τὰ τοσαῦτα κεκόμικα, ἱρώμυρ, ἀνὴρ, δεσπότης, πάντ' ἐμοὶ ἐγώ. ἐπεὶ δ' ἐγὼ μὲν αὖ κἀγὼ ἀπειθῶς, σὺ δὲ τὸν Βιθυνὸν ἔμπορον εὗρηκας

DORIO ET Myrtale.

Nvnc me excludis scilicet Myrtale? nunc quando ad inopiam perueni propter te? At quādo tam multa ad te afferebā: amator, vir, dominus, denique nihil non erā. Postea quā igitur ego quidem exhaustus ac siccus planè iam, tu verò Bithynū istum mercatorē inueniſti, qui

ἴρασιν, ἀφικλαίομαι μὴ ἐγὼ, κἀπὸ τῶν θυρῶν ἑκάστα δακρύων, ὁ δὲ τὴν νύκτ' ὅλην φιλάτας, μόνος ὢν ἔνδον δῆθεν, κἀμὲ μὴ παννυχίζοντα, καὶ λυπῶν φῆς ἀπ' αὐτοῦ. Μυρ. ταῦτά μοι ἀφπνίγει Δωρίων καὶ μάλιστα, ὁπόταν λέγῃς, ὡς πρωὶ ἔδρασας, κἀγὼ ὑγιὲς γυνὴ ἐνησα δι' ἐμέ. λόγισαι γὰρ ἀπαντα ἐξ ἀρχῆς, ὁπόσα μοι ἐκπόμιζες. Δωρ. ἴθι δή, ὦ Μυρτάλη, λογιούμεθα. τὰ δ' ἄλφιτα τὰ ἐκ Σικυῶνος τὸ πρῶτον ἄλφιτα δραχμῶν τίθει δύο δραχμάς. Μυρ. ἀλλ' ἐκοιμήθης νύκτας δύο. Δωρ. καὶ ὁπότε ἦκον ἐκ Συρίας, ἀλάβαστρον μύρου ἐκ Φοινίκης, δύο καὶ τοῦτο δραχμῶν, νὴ τὴν Ποσειδῶ. Μυρ. ἐγὼ δέ σοι ἐκπλέοντι τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χιτώνιον, τὸ μίσχι τῆς μυρρῶν, ὡς ἔχοις ἐρίπλων, ἐπέρασα τὸ πρωΐ ὡς ἐκαθόμεθα αὐτὸ παρ' ἡμῖν, ὁπότε ἐκάθευδε παρ' ἐμοί. Δωρ. ἀπολαβὼν αὐτὸ γνωρίσας ὁ Ἐπίκουρος πρόλιπεν

qui te amet, ego quidem excludor, & ante fores ſto lachrmuans: ille autē tota nocte ociculatur, & ſolus mtus eſt, & quaſi quoddam ſacrū pervigilium tecum peragit, iamq; etiam prægnantem ex eo eſſe te ais. MYR. *Iſta me enecant, Dorio, & maximè quando dicis quòd multa deſideris mihi, & ad inopiam propter me redactus ſis. Rationem igitur ſubduc quæſo omnium eorum quæ iam mde à principio ad me attuliſti.* DOR. *Rectè ſanè, Myrtale, ſubducamus rationem. Primipiò igitur calceos attuli tibi Sicyonios, duarum drachmarum precio. pone duas drachmas.* MYR. *At concubuiſti quoque noctes duas.* DOR. *Et quando ex Syria veniebam, alabaſtrum vnguenti ex Phœnicia, duarum etiam drachmarum, ita me ſeruet Neptunus.* MYR. *At ego tibi, cùm hinc nauigares, paruam illam tuniculam dedi ad femora vſque demiſſam, quo remigando vtereris, quam Epiturus proreta, quando dormierat mecum, per oblivionem hîc mtus reliquerat.* DOR. *Verùm cognitam illam*

ἐν Σάμῳ, μετὰ πολλῆς χαρᾶς, ὦ θεοί, ἡ μάχης. Ἱερόμυνα ἀπὸ Κύπρου, καὶ Σφίρδας πέντε, καὶ πίρκας τέσσαρας, ὁπότε ἀπὸ πλέοιμεν ἐκ Βοσπόρου, ἐκόμισα σοὶ. τί δῆτα; καὶ ἄρτους ὀπτοὺς ναυτικοὺς, ἐν γυρτάθῳ ξηρούς, καὶ ἰσχάδων βίκον ἐκ Καείας, καὶ ὕσπρον ἐκ Πατάρων σανδάλια ἐπίχρυσα, ὦ ἀχάριστε, καὶ τυρόν ποτε μίμνημαι ἡ μέγαν ἐκ Γυθίου. Μυρ. πέντε ἢ ἕξ δραχμῶν, ὦ Δωρεῶν, ταῦτα πάντα. Δωρ. Μυρτάλη, ὅσα ναύτης ἄνθρωπος ἐξελιώμην, μισθοῦ ἐπιπλέων. νῦν γὰρ ἤδη ὑπὸ σκηνὴν ἄρχω τοῦ λιξιοῦ, καὶ σὺ ἡμῶν ὑπεροράς; πρώην δὲ ὁπότε Ἀφροδίσια ἦν, ὀλίγου δραχμῆς ἔθηκα πρὸς τὴν προσοψιν Ἀφροδίτης, τοῦ ἐνίκησεν, ἀργυρᾶν; καὶ πάλιν τῇ μητρὶ ἂς ὑποδήματα δύο δραχμᾶς, καὶ Λυδῇ τῇ πωλίκῃ ἂς τὴν χάρα, νυνὶ μὲν δύο, νυνὶ δὲ τέσσαρας ὀβολούς; ταῦτα πάντα συντεθῆτα, ὑπὸ νεότε ἀνδρὸς ἑνός. Μυρ.

in Samo nuper à me rursum abstulit Epiurus, nõ sine multo (prò dij) certamine. Cepas autẽ ex Cypro, & sapendas quinque, & pircas quatuor quando ex Bosporo nauigauimus, attuli tibi quoq. Quid ergo? etiam panes octo nauticos in canistro, ficos, & cortinam caricis plenã ex [a] *Caria, & postea* [b] *ex Pataris sandalia inaurata, ô ingrata. Etiam caseum aliquando memini afferre me tibi ex Gythio.* MYRT. *Quinq; fortasis drachmarum, Dorio, omnia hæc.* DOR. *O Myrtale, quamũ equidem potui, homo nauta, & mercede operam nauibus locans. Nunc enim etiam lateri præfectus sum dextro, & tu nos contemnis? Nuper autem quando Aphrodisia celebrabãtur, annon drachmã quoq; ante pedes Veneris prote posui aureã? & rursum matri pro calceamentis drachmas numeraui duas, et Lydæ huic in manũ aliquoties nunc duos, nuc quatuor obolos. Hæc omnia in vnum cõputata, substantia certè viri nauitæ fuerũt.*

MYR.

Μυρ. τὰ ἰρόμμυα, καὶ οἱ Ϛ-
πίρδαι, ὦ Δωείων; Δωρ. ναὶ, ὦ
γῆ ἄλλον πλέω κομίσαι· ὦ γῆ
ἂν ἤρκεσον, ἄγε πλοῦτῶν ἐτύ-
χανον. τῇ μητρὶ δ' ὀλίγα λιφαλί-
δα μίαν σκορόδου ἐκόμισα
πώποτε. ἡδέως δ' ἂν ἔμαθον,
ἃ τινα ἔχει παρὰ τῇ βιθυνῇ τὰ
ἑῷρα. Μυρ. τοῦτί πρῶτον ὁρᾷς
τὸ χιτώνιον; ἐκεῖ ϛ ἐπρίατο,
καὶ τὸν ὅρμον τὸ παχύτερον.
Δωρ. καὶνὸν ϛ; ἤδειν γάρ σε
πάλαι ἔχοντα. Μυρ. ἀλλ' ὃν
ᾔδεις, πολὺ λεπτότερ ϛ ἐῶ· καὶ
σμαράγδους οὐκ ἄχει, καὶ ἐκό-
βια ταυτί, καὶ πάπυρα. καὶ
πρώην δύο μνᾶς, καὶ τὸ ἐνοί-
κιον διετάλανῳ ὑπὲρ ἡμῶν, ὃ
σάνδαλα Παταικὰ, καὶ τυρὸν
Γυθιακὸν, καὶ φλιαφάρες. Δω.
ἀλλὰ ἐκεῖνο εἶπες, οἷῳ ὄντι
συγκαθεύδεις αὐτῷ; ἔγημε
ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα πάντως,
ἀναφαλαντίας, καὶ πλὴν χοιᾶν
οἷϛ λάραβϛ, ὀδόντας αὐτῷ ὁρᾷς; ἃ μὴ γῆ Χά-
ειτον, ὦ Διοσκόρω, πολλὰ, καὶ
μάλιστα ὁπόταν ᾄδῃ, καὶ ἀ-
βρὸς

MYR. *Cepæ illæ videlicet, & saperdæ, Dorio?* DOR. *Ita certè. Neque enim plura aut maiora ferre potui. Non enim remis locarem operā, si diues forem. Cæterùm matri meæ ne caput quidem vnum allij vnquam attuli. Libenter autem scirem, qúænā tibi à Bithyno isto dona dareniur.* MYR. *Principiò tunicam hanc vides?* eam *ille emit, & monile hoc crassius.* DOR. *Illéne? Annón ego te iam olim habere norami?* MYR. *At quod tu noras, multò tenuius erat, neq; vllos smaragdos habebat. Deinde & inarueis has, & tapetem. Nuper autem etiā duas minas. Et pensionem domus quoq; pro nobis exoluit, non sandalia Patarica, & caseū Gythiacum, & id genus nugas.* DOR. *At illud non dicis, cū quali ipso cōcumbas, q annos omninò supra quinquaginta natus vxorem duxit, caluus videlicet, & colore similis carabo. Neq; etiā dētes illius vides?* Nā gratiæ quidē, ô *Dioscuri, illius multæ, & præsipuè quoties cantat, & de-*

βρὸς εἶν θέλῃ, ὃν & αὐτολυείσων, φασίν. ἀπὰ ὄνου αὖτ', ἀξία γε ὅσα, καὶ γνώσιος ὑμῖν παιδίον ὅμοιον & πατρί. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἐυρήσω Δελφίδα, ἢ Κυμβάλιόν τινα τῶν κατ' ἐμὲ, ἢ τὴν γείτονα ὑμῶν τὴν αὐλητρίδα, ἢ πάντως τινά. Λάπιδας δὲ καὶ ὁρμὰς, καὶ λιμνᾶα μισθώματα ὁ πάντ]ων ἔχομεν. Μυρ. ὦ μακαρία ἐκείνη, ἥ]τις ἐρασθῇ σε, ὦ Δωρίων. ἕξει. ἐρόμμνα γὰρ αὐτῇ οἴσεις ἐκ Κύπρου, καὶ τυρὸν, ὅταν ἐκ Γυθίου καταπλεύσῃς.

licatior paulò esse cupit, asinus ad lyram, vt dici solet. Sed tu fruere eo, digna vitæ existens, ac puer vobis nascatur patri similis. Ego verò etiam ipse inueniam Delphidem, aut Cymbalium aliquam, meæ conditionis, aut etiam vicinam vestram hanc tibicinam, aut omninò vllam aliquam. Tapetas autem, & monilia, & duarũ minarum mercedem non omnes habemus. MYR. Beatam igitur illam, quæ te amorem habebit, Dorio. Cepas siquidem illi feras ex Cypro, & caseum scilicet quando ex Gythio nauigabis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CARIA.] *Asiæ minoris regio inter Lyciam & Ioniam. Dicta est autem Caria à Chara rege, qui primus, vt fertur, auium Auguria inuenit. Populi Cariæ meminit Virgil. 8. Aen.*

Hic Lelegas Carasq; sagittiferosq; Gelones.

b EX PATARIS.] *Vrbs Lyciæ, vbi sex hyemalibus mensibus Apollo responsa dabat. Dicta à Pataro Apollinis filio ex Lycia Xanthi filia: vel ab alio Pataro Lapeonis filio. Hinc Pataræus adiectiuum. 1. Ouid. 1. Metam.*

—mihi Delphica tellus,
Et Claros & Tenedos, Pataræa regia seruit.

ΚΟΧΑΙΣ ΚΑΙ Παρθενίς.

Τί δλακρύεις, ὦ Παρθενί; ἢ πόθεν κατηγόρας τὸν αὐλὸν φίρεις; Παρ. ὁ στρατιώτης ὁ Αἰτωλὸς, ὁ μέγας, ὁ Κροκάλης ἐρῶν, ἐρράπισέ με, αὐλήσαντα ἐν ὑρῶν παρὰ τῇ Κροκάλῃ, ἐπεὶ δ' ἀντίρασε αὐτῷ Γόργυ μεμισθωμένῳ, καὶ τὸς τε αὐλὸς μου συνέτριψε, καὶ τὴν τράπεζαν μεταξὺ δειπνούντων ἀνέτρεψε, καὶ τὴν κρατῆρα ἐξέχεεν ἐπεσπάσας. καὶ τὸν μὲν ἀχρεῖον ἐκεῖνον τὸν Γόργον, ἀπὸ τοῦ συμποσίε λαβόμενοι σπάσαντες τῶν τριχῶν, ἔπαιον περιστάντες· αὐτὸς τε ὁ στρατιώτης, Δανόμαχον (οἶμαι) καλεῖται, καὶ ὁ συστρατιώτης αὖ. ὥστε ἔκ οἶδα, εἰ βιάσεται ὁ ἄνθρωπος, ὦ Κοχλί. αἱμά τε γὰρ ἐρρύη πολὺ ἀπὸ τῶν ῥινῶν, καὶ τὸ πρόσωπον ὅλον ἐξώδηκεν αὐτῷ, καὶ πελιδνόν ἐστιν. Κοχ. μανὴς ὁ ἄνθρωπος, ἢ μέθη τις τοῦτ' ἐστὶν ἢ παροινία, τὸ πρᾶγμα; Παρ. ζηλοτυπία τις, ὦ Κοχλί, καὶ ἔρως ἐκβεβηκώς, εἰς Κροκά-

COCHLIS ET Parthenis.

QVid ploras, Parthenis? aut vnde fractas hasce tibias affers? PAR. Miles Aetolus iste magnus, qui Crocalen amat, alapis cecidit me, cũ deprehendisset canentem apud Crocalen, à riuale suo Gorgone ductam: idemq; tibias hasce fregit mihi, ac mensam inter cœnandũ euertit, craterem̃q; effudit quoq; irrumpens: ipsum autem agrestem illum Gorgũ ex symposio capillis abstractum verberárunt circumstantes, ipse miles (Dinomacho, opinor, nomen illi est) & commilitonum ipsius alter quidam. Quare equidem nescio an superuicturus etiam homo sit. Nam illi pauiter & cruor multus è naribus manabat, & tota facies eius intumuerat, ac liuida erat COCH. Quid? insanitne homo, an hæc temulentia quædam fuit, & ex ebrietate insolentia? PAR. Zelotypia quædam, Cochli, fuit, amórque adeò enormis.

Κροκάλη δ', οἶμαι, δύο τάλαντα αἰτήσας, ἃ βούλεται μόνος ἔχειν αὐτὸς, ἐπεὶ μὴ ἐδίδου ὁ Δανόμαχος, εἰκὸς οὐκ ἐθέλοντα μὲν ἀπέκλεισεν ἥκοντα, προσαράξας σὺν γε αὐτῷ τὰ θύρας, ὡς ἐπέκλεισε. τὸν Γόργον δὲ Οἰνόη, τινὰ γεωργὸν εὔπορον, εἰκὸς πολλὰ ἐρῶντα, καὶ χρηστὸν ἄνθρωπον προσιεμένη, ἔπινε μετ' αὐτῆς, ἐμὲ δὲ παρελάβετο αὐλήσαι σαν παρ' αὐτοῖς. ἤδη δὲ προχωρούντων ποτὲ, ἐγὼ μὲν ὑπερικόπτι τῶν Λυδίων, ὁ γεωργὸς δὲ ἤδη ἀνίσατο ὀρχησόμενος· ἡ Κροκάλη δ' ἐκρότει, καὶ πάνυ ἐμὲ ἤνεσε. ἐν τοσούτῳ δὲ λυπεῖται ἐκεῖσε, καὶ βοᾷ, καὶ ἡ αὐλὶς ἀράσσει· καὶ μετὰ μικρὸν ἐπεσέπεσον ὅσον ὀκτὼ νεανίσκοι μάλα ἐρρωμένοι, καὶ ὁ Μεγαρεὺς ἐν αὐτοῖς. οὗτος δὲ ἀντεπαλαῖε πάντα, καὶ ὁ Γόργος, ὥσπερ ἔφην, ἐπαίζε, καὶ ἐπατάτο, χαμαὶ κείμενος.

ἡ Κρο-

Crocale autem duo, opinor, talenta popoſcerat ab eo, ſi ſe ſolam habere vellet. Ea igitur poſtquam Dinomachus non dabat, ipſum quidem venientem excluſit, illiſa illi etiam ianua, quemadmodum ferebatur: Gorgum autē, Oenoēnſem quendam agricolam prædiuitem, iam diu ipſam amantem, hominem videlicet facilem, ac probum, intromittens, potabat cum eo: me quoque aſſumpta, vt tibia canerem apud ipſos. Cæterūm cūm iam procederet conuiuium, ego quidem perſonare cœpi carmen quoddam [a] Lydij generis ac toni: ruſticus autem ille ſurgebat iam vt ſaltaret, & Crocale autem etiam manibus applaudebat, omniáque adeò iucunda ac ſuauia erant. Interea verò ſtrepitus exauditur, & clamor quidā, ianuâque domus exterior efſringitur. Nec multò pòſt irruerunt adoleſcentes quaſi octo, admodū robuſti ac validi, & Megarenſis ille vnà inter ipſos. Illicò igitur euertebantur omnia: & Gorgus, quemadmodū dixi, verberabatur, humíq; iacens etiā pedibus proculcabatur.

Crocale

ἡ Κροκάλη δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκφθὰν ὑπεκφυγοῦσα παρὰ τὸν γέροντα Θεσπιάδα ἐμὲ δ' ῥαπίσας ὁ Δαόμαχος, ἐκφθάρης, φησὶ, ἀντιλαγόντας μοι τὰς αὐλὰς πρόσειψας. κἀγὼ μὲν ἀπέρχομαι φράσων ταῦτα τῷ δεσπότῃ. ἀπέρχεται δὲ καὶ ὁ γεωργὸς, ὀψόμενός τινας φίλους τῶν ἀστικῶν, οἳ παραδώσουσι ταῖς πυταναύσαις τὴν Μεγαρίδα. Κοκ. ταῦτ' ἔστιν ἀπολαύσαι τῶν στρατιωτικῶν τούτων ἐραστῶν, πλαγὰς καὶ λοιδορίας. τὰ δὲ ἄλλα, ἀγαθοὶ μόνον εἶεν καὶ χιλίαρχοι λέγοντο. ἐγώ τι δεῦρο λέγω, πρεσβευόμενον, φασὶ, τῷ σωτῆρι, ἵν' ἂν ἀπολαύω τῆς μισθοφορᾶς, καὶ ποιήσω πάντα. ἐπιτρέψαν δ' ὅν, ἀλαζόντων οὐδὲν ἔχω γ' ὅ τι ποιῶ, μὴ προσιεμένου αὐτοὺς τοῦ παράπαν ἁλιεύς τις ἐμοὶ χθιζὸς, ἢ ναύτης ἢ γεωργὸς ἐσόπτομαι, ἰσοκρατοῦντα ἁβρὰ καὶ λεπτὰ πολλά. οἱ δὲ τὸς λόφους ἐπισείοντες οὗτοι, καὶ μάχας διηγούμενοι, φόφοι, ὦ Παρθενί.

Crocale autē nescio quo pacto clàm subduxerat sese, & ad vicinam Thespiadem effugerat. Mihi verò Dmomachus inflictis alapis, Dispereas, inquit: & simul cibias cō fractas abiecit. Et nunc currens abeo, vt hæc dicam heroi meo. Abiit autem & agricola, circūspecturus amicos quospiam in vrbe, qui Megarensem illum magistratibus tradant. COC Hoc nimirū est frui militaribus istis amoribus, plagas & actiones fustimere: cæterà verò, Duces esse se & Tribunos iactitant: & si quid dandum sit: Expecta, aiunt, dum tributum conferatur, dumq; ipse stipendiū accipiam, atque omnia tibi conficiam. Pereant itaq; arrogātes isti iactatores. Nam ego certè rectè facio, quæ ipsos penitùs nō admitto. Piscator mihi quispiam obueniat, aut nauita, aut agricola, æqualis conditionis, qui adulari sciat parum, & afferat multum. Cristas autem concutientes isti, prælia commemorantes, nihil aliud, Parthenī, quàm inanes crepitus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a LYDII generis.] *Inter tonos & modos musices, Lydius in primis est. Lydia enim gens eam harmoniam maximè usurpauit, quæ ex sexta diapason specie nascitur. Nostra ætas penè omnem Lydij cantum in Ionicum mutat. ita cognita sunt natura horum modorum systemata. Huic furorem tribuit idem Lucianus in Harmonide, de quatuor modis & Harmoniæ proprietate agens.*

NOTHI DIALOGI.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ, Η ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ — *PHILOPATRIS, seu qui docetur,*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

LVcianine sit Dialogus hic, an alterius cuiuspiam, dubitari potest. Nam quod ad argumentum attinet, non abhorret ab illius ingenio & dicacitate. pariter enim & gentilium deos, & Christianorum religionem, vt sæpè aliàs incessere videtur. Phrasis autem & tota adeò compositio, cæteris illis scriptis haud quaquam similis est. Nam quorsum pertinet excursus iste, reliquo propè toto corpore longior? aut quid adeò grande & affectuosum sequitur, quod tragico isti exordio respondeat? Sed de his doctiores iudicent. Cæterùm cuiuscunque scriptum hoc fuit, videtur is Traiano Cæsari ob victoriam in Oriente partam potissimùm gratulari voluisse, contra eos qui per id tempus siue ipsi vrbi, siue alteri alicui loco (nam patriam solùm vocat) pericula & clades præsagiebant: quos ipse à principio sophistas appellat: ad finem tamē ita describit, vt propemodum Christianos intelligere videatur. Eò eñ pertinet quod in fine de Persico supercilio, de Susis, de tota Arabum regione meminit. Omnia eñ illa à Traiano deuicta, in pop. Rom. pot estatem illis tum temporibus redièrе, vt apud Dionem

nem & Eutropium & cæteros, qui eius ætatis historiam scripserunt, videre est. Et hinc alterius tituli causa est, quo Philopatris dialogus hic inscribitur. Quòd aũt ad didascomenũ pertinet, fingitur is, qui patriæ fortunæ ac prosperitati tantopere studet, tum ab eo qui cum sermonẽ habet, de deo vero & religione recta informari: tum ab iis qui patriæ malè ominabantur, eiusdem institutionis causa in communem cœtũ ac societatem introductus fuisse, vnde & catechumenus in ipso dialogo infrà vocatur: quo nomine Christiani vocare soliti aliquando fuêre eos, quos pietate & religione sua informare nuper cœpissent. Porrò scribit in quadam epistola Ponticus Virunius, Lucianum etiam Euangelium Ioannis insectatum alibi fuisse: quod si est, non immeritò de hoc Dialogo intelligi potest. Ita enim hic de luce, de verbo, & ceteris quibusdam meminit, vt ex principio Euangelij illis sumpta videri queant. Nisi si quod aliud eius generis scriptum ab hoc editum fuit, quod ad nostram ætatem non peruenit. Quod autem ad versionem attinet, quanquam fortassis referret huiusmodi di scripta, quæ vel contemptum religionis aliquem párere possent, vel alioqui impietatem præ se ferunt, omnino non verti: tamen quia argumento operis seruiendum fuit, rursus hic lectorem oratum volo, vt si quid minùs perspicuè, aut aliter quàm debuit, conuersum deprehendet, veniam hanc exemplari nostro det, quod in quibusdam locis ita deprauatum fuit, vt nescias vtrum de industria obscurata quædam fuerint, an librariorum vitio alia corrupta aliaq; omissa.

ΤΡΙΕΦΩΝΤΟΣ, ΚΡΙτίας ἢ Κλεολάυς.

TRIEPHON, CRItias, Cleolaus.

Ι τῦτο, ὦ Κριτία, ὅλον σεαυτὸν μεταποιήσας, καὶ τὰς ὀ-

Vid, hoc, ô Critia? totum te ipsum immutásti, & su-

φρῦς κἀτω σωγύνκας, μύχιον δ' βυσσοδομῶν, ἄνω καὶ κάτω στειπολῶν, κἀρδαμύρονι οἰκῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα; ἢ ἄχος τί σοι λίπαρδας; μή σε ἀλικάρλωον τυθίασαι, ἢ Βκάτλω ἐξ Αδου ἐληλυθῆαν, ἢ καί τινι θεῶν ἐκ προνοίας σεσωϊσμένος; οὐδέπω γὰρ σε δικαῦτα ἀκὸς παθεῖν, ἃ μὴ αὐτὸν ἐκινήσας, οἶμαι, τὸν κόσμον ἐληλυθῶα, ὥσπερ ἐπὶ τῦ Δευκαλίωνος. σοὶ λέγω, ὦ καλὲ Κριτία, οὐκ ἀΐεις ἐμοῦ ἐπὶ βοωμένε τὰ ποικὰ, μὴ ἐς βραχὺ γεγενιάσαντος; δυσχεράνεις καθ' ὑμῶν, ἢ ἐκκεκώφωσα, ἢ καὶ τὰς χεροὶ παλαιόφοντα ἐπιμένεις; Κρ. ὦ Τειρεσίου, μέγάν τινα, καὶ ὑπορρημένον λόγον ἀκήκοα, μὴ πολλᾶς ὁδοῦς διηγκλημένον μὴ ἔτι ἀναπεμπάζω τὸς ὕθλος, μὴ τὰς ἀκοὰς ἀρρφράπω, μή σε ἔτι ἀκέσαμι ταῦτα, μὴ ἀρρύξω ἐκμανές, μὴ μῦθος ζοῖς ποιήσω, ὡς μὴ Νιόβη τὸ

percilia deorsum contraxisti: profundum autem quippiã & quasi in intimo pectoris recessu tecum ipse cogitas, sursum atq; deorsum inambulans, æstuãs & vaframenta meditanti similis, quẽ admodũ poëta ait: pallorq; genas tibi cepit. Num alicuibi Cerberum aspexisti, aut Hecatẽ ab inferis huc egressam? aut etiam deorũ alicuĩ ex prouidentia quadam occurristi? Nondum enim talia tibi accidere conueniebat, etiamsi ipsum audiuisses mundũ aquis obrutum iri, quemadmodũ Deucalionis tẽpore factum est. Tibi dico, heus optime Critia, ánnõ audis me tantopere inclamãte, & breui adeò appropinquante? vtrũ indignatione aliqua aduersum nos percitus es, an obsurduisti, an verò etiam expectas dum te elata manu impellam? CRI. *O Tiephon, magnum quendam & admirabilem audiui sermonem, multisq; vijs tractatum. Ac nugas istas adhuc memoria repeto, auresq; obturo, necubi etiam ampliùs audiam talia, & infamia nimia dirigeam, fiamq; poëtis fabula, perinde vt Niobe olim,*

πρὶν ἀπὸ κατὰ κρυμνὸν ὠθήσω σε ἂν ἐπὶ κεφαλῆς σκοδινήσας, ἀμὴ ἐπικράξας μοι ὦ τᾶν, καὶ τὸ τῆς Κλεομβρότου πάθημα ἢ Ἀμβρακιώτου ἐμυθεύθη ἐπ' ἐμοί. Τρ. Ἡράκλεις ἢ θαυμασίων ἐκείνων φασμάτων, ἢ ἀκουσμάτων, ἄρτι Κριτίαν ἐξεπλήξαν. πόσοι γὰρ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ, καὶ τραγολοιχίαι φιλοσόφων οὐκ ἐξεπλήξαν σε τὴν διάνοιαν· ἀλλὰ λῆρος πάντα γέγονεν ἐπὶ σοί; Κρ. πέπαυσο μικρὸν, καὶ μηκέτι παρενοχλήσης, ὦ Τριφῶν· ἐγὼ γὰρ παρόπλους ἢ ἀμελητὸς γένοιμ' ἂν παρ' ἐμοῦ. Τρ. οἶδ' ὅτι ἐ μικρὸν οὐδὲ ὄνκα ταρρόμητον πρᾶγμα ἀνακυκλεῖς, ἀπὸ νὴ λίαν ἢ ἀπορρήτων. ὁ γὰρ χρὼς, καὶ τὸ ταυρηδὸν ἐπιδέπειν, καὶ τὸ ἄπαλον ἢ βάσεως, τὸ ἄνω τι καὶ κάτω πρέπον ἐπολᾶν, ἀείνωτόν σε καθίσσον ἀπ' ἄμπυσσον τοῦ ἀεινᾶ, ἐξεμέσω τὰς ὕθλους μή τι καλὸν παθεῖς. Κρ. σὺ μὲν, ὦ Τριφῶν, ὅσον πίλιθρον ἀνάσπα, μὴ ἀπὸ κατὰ κρυμνὸν ὠθήσω σε ἂν ἐπὶ κεφαλῆς σκοδινήσας, ἀμὴ ἐπικράξας μοι ὦ τᾶν, καὶ τὸ τῆς Κλεομβρότου πάθημα ἢ Ἀμβρακιώτου ἐμυθεύθη ἐπ' ἐμοί. Τρ. Ἡράκλεις ἢ θαυμασίων ἐκείνων φασμάτων, ἢ ἀκουσμάτων, ἄρτι Κριτίαν ἐξεπλήξαν. πόσοι γὰρ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ, καὶ τραγολοιχίαι φιλοσόφων οὐκ ἐξεπλήξαν σε τὴν διάνοιαν· ἀλλὰ λῆρος πάντα γέγονεν ἐπὶ σοί; Κρ. πέπαυσο μικρὸν, καὶ μηκέτι παρενοχλήσης, ὦ Τριφῶν· ἐγὼ γὰρ παρόπλους ἢ ἀμελητὸς γένοιμ' ἂν παρ' ἐμοῦ. Τρ. οἶδ' ὅτι ἐ μικρὸν οὐδὲ ὄνκα ταρρόμητον πρᾶγμα ἀνακυκλεῖς, ἀπὸ νὴ λίαν ἢ ἀπορρήτων. ὁ γὰρ χρὼς, καὶ τὸ ταυρηδὸν ἐπιδέπειν, καὶ τὸ ἄπαλον ἢ βάσεως, τὸ ἄνω τι καὶ κάτω πρέπον ἐπολᾶν, ἀείνωτόν σε καθίσσον ἀπ' ἄμπυσσον τοῦ ἀεινᾶ, ἐξεμέσω τὰς ὕθλους μή τι καλὸν παθεῖς. Κρ. σὺ μὲν, ὦ Τριφῶν, ὅσον πίλιθρον ἀνάσπα,

olim. Quin per præcipitium in caput deuoluere alicubi, veluti vertigine quadam actus, nisi, ô amice, melamáfses mihi, adeoq; & Cleombroti saltus, Ambraciotæ, illius, de me fabula ferretur. TRI. Papæ, quàm mirabiles istæ apparitiones siue auscultationes fuêre, scilicet quæ Critiam adeò perculêre? Quot enim attoniti poëtæ, & præstigiatores philosophi, percellere mentem tuam non potuêre, sed nugæ tibi fuêre omnia? CRI. Desine paulisper, ô Triephon, neque molestus amplius sis. Neque enim contemnendus aut negligendus mihi eris. TRI. Scio equidē, quòd neq; paruam, neq; cōtemptu facilem rem apud te voluis, sed admodum etiam arcanā. Nam & color, quòd taurinū quiddam tueris, quodq; pedibus consistere nequis, sed rursum atq; deorsum inambulas, cōspicuū te facit. Verùm enim respira aliquantulū à malis & nugas istas euome, ne quia fors patiare mali. CRI. Tu quidē, ô Triephō, quantū iugeri spa-

cium

ἁραμι ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ τὸ πνεῦ μα ἐξάρῃ σε, καὶ πιδάρσι τοῖς πωλοῖς ἀναφανῇς, καὶ που καταπισῶν Τριτωνίδων πέλαγος καταπονέσῃς, ὡς καὶ Ικαρος τὸ πρίν ἀγαν ἀκέκοα τύμπορον παρὰ τῶν σκαταράτων ἐκείνων σοφιστῶν, μεγάλως ἐξώκωσέ μου τὴν νηλιώ. Τρ. ἐγὼ μὲν ἀναβήσομαι, ὁπόσον καὶ βέλτ, σὺ δ' ἄμπνευσον τὸ λεινὸ Κυ. φύ, φύ, φύ, φύ, τῶν ὕθλων ἐκείνων. ἰὸ, ἰὸ, ἰὸ, ἰὸ, τῶν ἀλύων βαβαυμάτων, αἰ, αἰ, αἰ, αἰ, τῶν λιγυρῶν ἐλπίδων. Τρ. βαβαὶ τοῦ ἀναφυσήματος, ὡς τὰς νεφέλας διέσχισε. ζιφύρου γὰρ ἐπιπνέοντος ἁβρὸν, καὶ τοῖς λύμασιν ἐπαθίζουτος, βορέου ἄρτι ἀνὰ πᾶν Προποντίδα λιπνύηκας, ὡς δὴ κάλων ἂν ὁλκάδος ἢ Εὔξεινον πόντον οἰκήσοντα, τῶν λυμάτων ἐπικυλινδουμένων ἐκ τῆς φυσήματος. ὅσον οἴδημα τοῖς ἐγκαλοῦσιν ἐνέκλω, πόσος κορκορυγμός καὶ ἑλόν τῶν γαστέρα σου σωιτάρασσε; πολύωτον σαυτὸν ἀναπέφηνας, τοσαῦτα ἀκηκοὼς, ὡς καὶ κατὰ τὸ τιρατῶδες, καὶ δὴ τῶν ὀνύχων ἠκηκόεις. Κρ. οὐ παράδοξόν

cium extenditur, tãtum à me hinc curriculò abi, ne te spiritus in sublime attollat, & supra terrã elatus plerisque appareas, atq; alicubi etiam decidẽs Triophonicum pelagus de te nominari facias, quẽadmodum Icarus de se Icariũ olim. Nam quæ audiui hodie à ter execrabilib. istis sophistis, maximopere mihi stomachũ cõmouerunt. TR. At ego quidem retrò cursu abibo, quantum etiam voles. Tu verò respira à malis istis. CRI. Phy, Phy, Phy Phy, nugas illas. Heu, heu, heu, heu, consultationes malas. Væ, væ, væ, væ, spei inanis. TR. Papæ, qualis euaporatio, quãtus tumor in testimis latuit? Quãtus aũt tumultus, quãtaq; agitatio ventrem cõcussit tibi? Auritum sanè quàm teipsum ostẽdis fuisse, qui tam multa audieris, adeò vt etiã iuxta monstrosum illud, per vagues exaudisse videaris. CRI. Atqui mirabile

δοξόν τι ὦ Τριφῶν, ἀνηκέστατον καὶ ἐξ οὐδενὸς καὶ γὰρ ἀνήμελγε γαστέρα τεθῆναι, καὶ κεφαλὴν λύσσαν, καὶ ἀνθρώπου φύσιν εἰς γυναικείαν ἐνεργοβατῆσαι, καὶ ἐκ γυναικῶν ὄρνεα μεταβαλόμενα. καὶ ὅλως, τραγῳδηθεὶς ὁ βίος, ὡς βόλα πεσεῖται τοῖς σοιγε τῶν. ἀλλ' ἐπέσχον πρῶτον μιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ, ἀπίωμεν, ἔνθα κε πλάτανοι ἠέλιον ἔρχησιν, ἀηδόνες δὲ καὶ χελιδόνες ὦιηχα καλαδήσουσιν, ἵν' ἡ μιλῳδία τὸ ὀρθίων τὰς ἀκοὰς ἐνηδύσασα τό, τε ὕδωρ ἠρέμα ἰκταρύξον, τὰς ψυχὰς καταθέλξει. Τρ. ἴωμεν, ὦ Κριτιά. ἀλλὰ δέδια, μή σου ἐπῳδὴ τὸ ἄπιστον μηχανήσεται, καί μοι ὕστρον ἢ θύρετρον, ἢ ἄλλό τι τῶν ἀψύχων ἀπεργάσηται ἡ θαυμασία σου αὕτη καλλιπυγίς. Κρ. νὴ τὸν Δία ἢ καθέριον, ἐὰν τοῦτο γένηται ἐπὶ σοί. Τετί μι ἐξεφόβησας, τὸν Δία ἐπομοσάμενος. τί γὰρ ἂν μὴ γένηται ἀμωμὶ μέγα σε, ἐὰν παραβαίνῃς τὸν ὅρκον; οἶδα γὰρ καὶ

bile non est, ô Triephon, per vngues auoisse, quādo & tibiam venerem specialiter esse, & caput parere: & virilem naturam in muliebrem effectu trāsire, deinde & ex mulieribus ales transformari: & in summa, prodigiosa vita ipsa est, si poëtis credere voles. Sed quia te primū offendi hocce loco abeamus, si vis, eò vbi platani Solem abarcent, luscinīæ autem & hirundines canora perstrepunt, quò videlicet auium contentus aures exhilarans, & aqua leniter susurrans, animos demulceat. TRI. *Eamus sanè, Critia. Verùm illud metuò, ne fors incantatio quædam sit id quod auditi, & me pistillū, aut portarum obicem aliquem, aut simile quiddam rerum inanimatarum efficiat præclara ista tua cōsternatio.* CR. *Ita me amet cœlestis Iupiter, vt nihil tale in te fiet.* TR. *Amplius etiam terreo, etiam si fidem iusiurandi transgrediaris? Arbitror enim*

feci sti me, cùm Ioue deierasti. Quid enim ille poterit vlcisci

neque

σὶ μὴ ἀγνοεῖν περὶ τοῦ Διός σε. Κρι. τί λέγεις; ὃ Λωνίσκε ὁ Ζεὺς ἐς Τάρταρον ἀφῆκέ με; ἢ ἀγνοεῖς, ὡς τοὺς θεοὺς πάντας ἀπέῤῥιψεν ἀφ' ἑαυτοῦ θεσπεσίᾳ βολῇ, καὶ τὸν Σαλμωνέα ἀντιβροντῶντα πρόωλα κατεπεραύνωσε, καὶ τοὺς ἀσπλήστους ἔτι καὶ νεωστὶ παρὰ τῶν ποιητῶν Τιτανοκράτορα καὶ γιγαντολέτην ἀνυμνεῖται ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Τε. σὺ μὲν δὴ Κριτία, πάντα παρίδραμες τὰ τοῦ Διός· ἀλλ' εἴ σοι φίλον, ἄκουε. οὐχὶ κύκνος ἦν ἐκεῖνος, καὶ Σάτυρος δή ἀσπλήστως, ἀλλὰ καὶ ταῦρος; καὶ εἰ μὴ τὸ παρίδιον ἐκεῖνο ταχέως ἐπωμόσατο, καὶ διέφυγε δῆτα τοὺς ὠμοὺς, τάχ' ἂν ἠροτρία, ἐντυχὼν γεωπόνῳ, ὁ βροντοποιὸς καὶ πεπραγμοβόλος σου Ζεὺς, καὶ ἀντὶ τοῦ πεπραγμοβολεῖν, τῇ βουπλήγι κατακεντάνυε. τὸ δὲ καὶ Αἰθίοψι συμφωνεῖσθαι, ἀνθρᾶσι μελανθίροις, καὶ τῷ ὄψιν ἰλοφωμένοις

neque te de Ioue isto tuò ignorare. CRI. Quid ais? annón poterit Iupiter in tartarum præcipitare me? An ignoras quòd deos omnes deiecit à diuino illo ætheris paumento? & [a] Salmoneum, qui contrà tonare ausus fuerat, paulò antè fulmine præcipitauit, & vt petulantissimus quisque est, etiam nunc? A poëtis autem & Titanum victor, & Gigantum interfector, carmimbus celebratur, quemadmodum & apud Homerum. TRI. Tu quidem Critia, omnia ea percurristi quæ Ioui tribuuntur: sed si tibi ingratum non est, ausculta. Annón Cygnus ille fuit, & Satyrus ob petulantiam, imò & Taurus? Ac nisi scortillum illud celeriter in humeros sustulisset, & per pelagus effugisset, fortasiis araret etiam nunc, vbi in agricolam aliquem fortè incidisset iste tuus tonitrua faciens, & fulmina iactans Iupiter: & pro eo quòd nūc fulmina iaculari dicitur, stumulo impelleretur. Illud autē quòd cum Aethiopibus conuiuatur, homimbus nigricantibus, & vultum obscu-

μυχθοις, καὶ ἐς δώδεκ' ἡλίους μὴ ἀφίσασθαι, ἀλλ' ὑποδύεσθαι μεθ' ἑσπέραν καθεύδοντα παρ' αὐτοῖς, πώγωνα τηλικοῦτον ἔχων, οὐκ αἰσχύνης ἄξια; τὰ δὲ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς Ἴδης, καὶ τὸ λυσφορεῖν καθ' ὅλου τοῦ σώματος, αἰσχύνομαι καὶ λέγειν. Κρι. μῶν τὸν Ἀπόλλω νά γ' ὑπομισόμισθα ὃς πρώην ἄρεις, καὶ ἠπορᾶς, ὦ γαθέ; Τει. τὸν ψευδόμαντιν λέγεις, τὸν Κροῖσον πρώην ἀπολωλεκότα, καὶ μετ' αὐτὸν Σαλαμινίους, καὶ ἑτέρους μυρίους, ἀμφίλοξα πᾶσι μαντευόμενον. Κρι. τὸν Ποσειδῶνα δὲ τί, ὃς τριαίναν ἐν τῶν χειροῖν ἔχει, καὶ διάκτορόν τι καὶ καταπληκτικὸν βοᾷ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅσον ἐννέαχιλοι ἄνδρες διπάχιλοι, ἀλλὰ καὶ σεσίχθων, ὦ Τριτοφῶν, ὑπονομάζεται; Τει. τὸν μοιχὸν λέγεις, ὃς πρὶν Σαλμωνέως παῖδα, πρὶν Τυρὼ πρώην διαφθεῖραι, καὶ ἔτι ἐπιμοιχεύει, καὶ ἐν-

obscuratis, & in duodecimum usq; solem ab illis non discedit, sed apud ipsos vino madefactus desidet, idq; cùm barbam tantam habeat an' non quæso pudore dignum fuerit? Quod autè ad aquilam attinet, & ad Idam, & quòd impragnari per totum adeò corpus solet, etiam dicere erubesco. CRI. Quid igitur? num Apollinem deierabimus, vt qui vates optimus sit, & præterea medicus quoque? TRI. Vanum atq; mendacem istum vaticinatorem dicis, qui Crœsum paulò antè perdidit, & post ipsum etiam Salaminios, aliosq; innumeros, obliqua atque ambigua omnibus illis respondendo? CR. Neptunum autem quid? qui & tridentem manu tenet, & in bellis immensum atque terribile quiddam clamat, quantum alij virimille, aut etiam decies mille: præterea & Sisichthon, hoc est, terræ tremefactor, ô Triephon, appellatur? TRI. Adulterum istum dicis, qui Salmonei filiam Tyro paulò antè vitiauit, & adhuc etiam mœchatur,

σης ἡ Ἀλεξιμαχος τῶν τοιούτων ἐστί; τὸν γὰρ Ἄρεα τὸν δεσμοῦ πικρότερον, καὶ δεσμοῖς ἀλύτοις μετὰ τῆς Ἀφροδίτης ἐνέχοντα, πάντων τε τῶν θεῶν, δεῖ τῷ μοιχείᾳ, ὑπ' αἰσχύνης σιωπώντων, ὁ ἵππιος Ποσειδῶν ἔλυσε λαβρυβρόων, ὥσπερ τὰ βρεφύλλια παῖδες ἀλεκτρυόνας ἢ διότρητα ὥσπερ ἀγρεῦον κόρας ἐξαπατῶσα. ἐπὶ τοῦτον ἦν ὁ Ἡφαιστος λῦσαι τὸν Ἄρεα. τὸ δὲ ἀμφίχολον τοῦτο ἀλαμόνιον, οἰκτείραν τὸν πρεσβύτην θεόν, τὸν Ἄρη ἀπηλευθέρωσεν· ὡς τι καὶ μοιχὸς ἦν, ὡς μοιχὸς διασώζων. Κρι. Ἑρμείαν δέ τί; Τε. μή μοι τὸν κακόδαιμον τοῦ ἀσυλλυτάτου Διὸς, καὶ τὸν ἀσυλλυμανοῦντα ἐν τοῖς μοιχικοῖς. Κρι. Ἄρεα δὲ καὶ Ἀφροδίτην οἶδα μὴ παραδεχθῆναι, δεῖ τὸ πεδιαβληθῆναι πρόλω παράσχ. ὥστε τί ἐάσωμεν τούτους; τῆς Ἀθηνᾶς ἔτι ἐπιμνησθῆσομαι, τῆς παρθένου, δ' ἐνόπλου καὶ λατα-

tur, liberatorq; & patronus hniusce modi vitiorum est? Nam Martem, cùm vinculis premeretur, & nodis quibusdam insolubilibus arctaretur, cæteris dijs omnibus præ pudore silentibus, equestris iste Neptunus exoluit, in lachrymas profusus scilicet, perinde vt pueruli magistros formidãtes, aut quêadmodum aniculæ puellas decipientes. Instabat autem precibus Vulcano, vt solueret Martem. Ac claudicans iste deus, misertus videlicet dei senioris & vetusti, liberauit Martem: quare & mœchus est, vt qui mœchos conseruet. CRIT. *Quid igitur? Mercurium?* TRIE. *Apage mihi veteratorem istum, improbum Iouis libidinosissimi seruum, ipsum quoque libidine insanientem in adulteria.* CRIT. *Proinde neq; Martem, aut Venerem, recepturũ esse te scio, vt qui iam antea abs te calũnijs impetiti fuerint. Quapropter missos & hos faciamus. Minerua aũt adhuc mẽtionem faciã, virginis videlicet armatæ, & terri-*

φλικτικῆς θεᾶς, ἣ καὶ τὴν τῆς Γοργόνος κεφαλὴν ἐν ᾧ στέθει πεπλάσται, τὴν Γιγαντολέτιν θεόν· οὐ γὰρ ἔχεις τι λέγειν περὶ αὐτῆς. Τρι. ἐρῶ σοι καὶ περὶ ταύτης, ἐὰν μοι ἀποκρίνῃ. Κε. λέγε δή, τί γε βούλει. Τε. ἄκουέ μοι, ὦ Κριτία, τί τὸ χρήσιμον τῆς Γοργόνος, καὶ τί ᾧ στέθει τοῦτο ἡ θεὰ ἐπιφέρεται; Κρ. ὡς φοβερόν τι θέαμα, καὶ ἀποτρόπαιον τῶν ἀνθρώπων. ἅμα καὶ καταπλήσσει τοὺς πολεμίους, καὶ ἑτέραν ἐλπίδα τῇ νίκῃ ποιεῖ, ὅπουγε βούλεται. Τρ. ὦ καὶ δοκεῖ τοῦτο ἡ γλαυκῶπις ἀκαταμάχητος; Κρ. καὶ μάλα. Τρ. καὶ δοκεῖ τι οὐ τοῖς σώζειν ἀναμένουσι, ἀλλὰ τοῖς σωζομένοις μηδὲν δεόμενον τούτων, ἀλλ' αὐτῶν, ὡς ἡμᾶς ἀκαταμαχήτους ἐργάσονται, ὥσπερ τὴν Ἀθηνᾶν; Κε. ἀλλ' οὐ οἱ Δωσαμένοις γε πόῤῥωθεν ἐπιβοηθᾶν, ὥσπερ τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ἅ τις αὐτὴν ἐπιφέρεται. Τε.

terribilis deæ, quæ & Gorgonis caput pectori applicatum habet, deam Gigantum interfectricem. Non enim, opinor, habes quod de ipsa dicas. TRIEPH. At dicam tibi etiam de ista, si mihi respondere voles. CRIT. Dic quicquid volueris. TRIEP. Dic mihi igitur Critia, quæ Gorgonis huius vtilitas est? & cur pectori gestamen hoc dea applicatum habet? CRIT. Vti terribile quoddam spectaculum, & quod mala auertere possit. Sed & hostes perterrefacit, & victoriam vtroque inclinantem, quocunque ipsa vult, aduertit. TRIEP. Num ob hoc ipsa quoq; Glaucopis inuicta atque insuperabilis est? CR. Atque admodum. TRIE. Cur igitur non illis potius qui seruare possunt, quàm qui seruantur, femora adolemus taurorum atq; caprarum, vt nos quoq; insuperabiles atq; inuictos reddant, perinde atq; Mineruam? CRI. Atqui ipsi potestas non est à longè auxiliari, perinde vt dixi: sed solum si quis ipsam gestat.

Τρι. καὶ τί τόδ' ἐστιν; ἐθέλω γὰρ πρὸς σοῦ ἀδήλων, ὡς ἐξευρημένης τὰ δικαῖα, καὶ εἰς μάλιστα κατορθωκότος· ἀγνοῶ γὰρ πάντα τὰ κατ' αὐτὴν, πλὴν γε τοῦ ὀνόματος. Κρ. αὕτη κόρη ἐγένετο ὑπερκαλὴς καὶ ἐπίρατος. Περσέως δὲ ταύτην λόλῳ ἀποδαροζομένης ἀνδρὸς γυναῖα, καὶ εἰς μαγικὴν ὑφημασμένης, ἐπαοιδίαις ταύτην περιῳδήσαντος, ἄλκαρ οἱ θεοὶ ταύτην ἰσχύκασι. Τρ. τότε μ' ἐλάνθανε τοῦτο τὸ καλὸν, ὡς ἀνθρώποις θεοὶ ἐνδιαῖτα ἀσὶ, ζώσης δὲ τί τὸ χρήσιμον; προσηκάζετο εἰς πανδοχεῖον, ἢ κρυφίως σωφρονίζοι, καὶ κόρην αὐτὴν ἐπωνύμαζεν; Κρ. νὴ τὴν ἄγνωστον ἐν Ἀθήναις παρθένος δὲ ἐμέμνητο μέχρι τῆς ἀποζωσεως. Τρ. καὶ ἔτις παρθένον παραπομπάσεται, ἓν τὸ γένοιτο φόβητρον ζῶσι πολλοῖς· οἶδα γὰρ μυείας ἁμαλλοῖσι τιμηθέσας νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, Κρήτῃ δὲ μὴν λαγόσσι.

TRI. *Et quidnã hoc ipsum est? Volo enim ex te scire, vti qui inueneris talia, & quãmaximè perfectè assecutus sis. Ignoro enim omnia quæ de ipsa feruntur, præterquã nomen.* CRI. *Ipsa quidem puella fuit elegans & amabilis. Perseus autẽ cùm huic dolo caput amputãsset, vtpote vir generosus, & qui in arte magica laudatus carminibus illam quibusdam incantãsset, in præsidium & quasi quoddam propugnaculum dij sibi ipsam retinuerunt.* TRI. *Hoc igitur præclarum tandem me latuit, quòd dij hominũ quoq; indigent. Quæ autem viuẽtis vtilitas fuit? meretricabatur nimirum per cauponas, aut latenter vitiabatur, deindeſe ipsam virginem appellabat.* CRI. *Non per ignotum Athenis: sed virgo permansit vsque ad decollationem.* TRI. *Ergo si quis terriculamentum hoc ipsum virgini caput amputauerit, erit multitudini? Noui enim innumeras membratim & per partes dissectas insula in circumflua, Cretam illam nomine*

λγύσοι. καὶ ἐ τοῦτο ἐγίνωσκον, ὦ ἑταῖρε Κριτία, πόσας Γοργόνας σοι ἀνήγαγον ἐκ Κρήτης, καὶ σε ἀήττητόν τε ἀκαταμάχητον ἀπεκατέστησα. ποιηταὶ δὲ καὶ ῥήτορες κατὰ πολύ μου Περσέως ἀπέχειν, ὡς πλείονας γοργόνας ἐφευρηκότα. ἀπ' ἔτι ἀναμνήσθητε τῶν Κρητ, οἱ τάφον ἐπιδείκνυτό μοι τοῦ Διός σου, καὶ τὰ μητέρα θρέψαντα ἄλση, ὡς ἀειθαλῆ ἂ λόχμια αὖ) ἀμαύσοι. Κρ. ἀπ' οὐκ ἐγίνωσκον τὰ ἐπῳδὰ καὶ τὰ ὄργια. Τρ. ἃ ταῦτα, ὦ Κριτία, ἐξ ἐπῳδῆς ἐγίνετο, τάχ' ἂν καὶ ἐκ νεκάδων ἐξεκίνησεν ἄν, καὶ ἐς τὸ γλυκύτατον φάος ἀνήγαγεν. ἀπὰ λῆρος, παίγνιά τε καὶ μῦθοι, παρὰ ποιητῶν τεραστολογούμενα· ὥστε ἴσον καὶ τοῦτο. Κρ. Ἥραν δέ, τὴν Διὸς γαμετὴν καὶ κασίγνητον, ὃ παραδείχῃ; Τρ. σίγα, ὦ ἀσυλλογίστητε ἔνεκα μίξεως, καὶ

mine dicunt. Quòd si igitur cognouissem hoc, ô optime Critia, quàm multas tibi Gorgonas ex Creta huc attulissem, teque ducem inuictum & insuperabilem reddidissem. Poëtæ autem & oratores multò me Perseo antepositurum fuissent, vt qui plures Gorgonas inuenissem. Verùm quoniam in Cretæ mentionem incidi, adhuc meminī qui mihi sepulchrum Iouis tui istius demonstrabant, & occultas valles, quæ matrem eius enutrierant, quanquam adhuc viridia ipsa ea arbusta essent. CRI. At nescibas incantationem & sacrificia quibus vtēdum fuisset. TRIT. Si hæc, ô Critia, per incantationes facta sunt, fortasse etiam ab inferis excitásset illam, & in lucem dulcissimam reduxisset. Sed nugæ istæ, ac ludicra & fabulæ sunt, à poëtis præstigiosè cōficta. Quapropter & hanc omitte. CRI. Iunonem autem, vxorem Iouis, & sororem eandem, annón recipis? TRIT. Tace obsecro, propter intemperantissimum concubi-

καὶ τῷ ἐκ ποδοῖν καὶ χροΐν ἐκλεταμένῳ παράσχαμι.

Κρ. καὶ τίνα ἐπομώσομαί γε; Τρ. ὑψιμέδοντα θεὸν, μέγαν, ἄμβροτον, οὐρανίωνα, ὑὸν πατρὸς, πνεῦμα ἐκ πατρὸς ἐκπορευόμενον, ἓν ἐκ τριῶν, καὶ ἐξ ἑνὸς τρία ταῦτα νόμιζε, Ζῆνα τόν σ' ἡγοῦ θεόν. Κρ. ἀριθμεῖν μὲ διδάσκεις, καὶ ὄρκον ἀριθμητικόν· καὶ γὰρ ἀριθμεῖς, ὡς Νικόμαχος ὁ Γερασηνός. οὐκ οἶδα γὰρ τί λέγεις, ἓν τρία, τρία ἕν. μὴ τῷ τετρακτῷ φῂς τῷ Πυθαγόρου, ἢ τῷ ὀγδοάδα καὶ τριακάδα; Τρ. σίγα τὰ νῦν θι, καὶ τὰ σιγῆς ἄξια. οὐκ ἔσθ' ὅδε μετρεῖν τὰ ψυκτῶν ἴχνη· ἐγὼ γάρ σε διδάξω τί τὸ πᾶν, καὶ τίς ὁ πρόσθεν πάντων, καὶ τί τὸ σύστημα τοῦ παντός. καὶ γὰρ πρόσθεν ἀγωνιῶντα ἔπασχον, ἆρα σὺ, ἵππικα δή μοι Γαλιλαῖος ἐντυχών, ἀναφαλαντίας, ἐπιῤῥίνου, εἰς τρίτον οὐρανὸν ἀεροβατήσας, καὶ τὰ λάθρια

tum, & istam ex manibus pedibusque extentam, cursu præteruehe. CRIEPH. Quémnam igitur tibi iurabo? TRIT. Deum alitè regnantem, magnum, ætherium, atq; æternum, Filium Patris, Spiritum ex Patre procedentem, vnum ex tribus, & ex vno tria. Hæc tu Iouem puta, hunc existima Deum. CRI. Numerare me doces, & iusiurandum arithmetica tibi est. Nam & numeras, perinde vt Nicomachus ille Gerasenus. Neque enim intelligo quid dicas: Vnũ tria, tria vnum: num quaternionem dicis Pythagoricum illum, an octernionem, an numerum ex triginta constantem? TRIT. Tace ea quæ infrà sunt, quæque silentio digna. Non licet hoc pacto metiri pulicum vestigia. Ego enim docebo te quid sit vniuersum, & quis fuerit ante omnia, & quæ item constitutio, quôdve corpus vniuersi. Quando autem me Galilæus ille conuenit, recaluaster, naso aquilo, qui in tertium vsq; cœlum per aërem ingressus est, quæq; optima atque

λάπιτα ἐκμεμαθηκὼς, ἀλ' ὕδατ' ὑμᾶς ἀνεκαίνισεν, ἐς τὰ τῶν μακάρων ἴχνια παρεισώδυσε, καὶ ἐκ τῶν ἀσεβῶν χώρων ὑμᾶς ἐλυτρώσατο. καί σε ποιήσω, λῦσαι μὲ ἀκούσης, ἐπ' ἀληθείας ἄνθρωπον. Κρ. λέγε, ὦ πολυμαθέστατε Τριφῶν· δεδοικὰ γὰρ ἔρχομαι. Τρ. ἀνέγνωκάς ποτε τὰ τῦ Αριστοφάνους τῦ δραματοποιοῦ ὄρνιθας, ποιήματα; Κρ. καὶ μάλα. Τρ. ἐκεῖθέν τι μέλαν πρῶτον, καὶ Τάρταρον ὠρύς, γῆ δ', οὐδ' οὐρανὸς ἦν. Κρ. οὐκ οἶδα. ἔστα τί λέγω; Τρ. λέγω φῶς ἄφθιτον, αὐγάζομαι, ἀκατανόητον, ὃ λύει τὸ σκότος, καὶ τοῦτο ἀποσμίαν ταύτην ἀπέπασε, λόγῳ μόνῳ ῥηθέντι ὑπ' αὐτῦ, ὡς ὁ βραδύγλωσσος ἀπεγράψατο· γῆν ἔπηξεν ἐφ' ὕδασιν, οὐρανὸν ἐτάνυσεν, ἀστέρας ἐμόρφωσεν ἀπλανεῖς, ὁμόμορ διεξάγαγε, ἃς σὺ σέβῃ θεός. γῆν ἔθεσεν ἄνθρωπον

atque pulcherrima sunt, inde didicit, per aquam nos renouauit, in beatorum vestigia insistere fecit, & ex impiorum regionibus nos redemit. Ac te faciam, si me audieris, verè hominem. CRI. *Dic quæso, doctissime Triephon: timore enim quodam iam correptus sum.* TRI. *Legistine aliquando Aristophanis Comici poëtæ fabulam, Aues?* CRI. *Atque admodum.* TRI. *Scriptū ab eo tale quippiam ibi est:*

A principio chaos, & nox,
& tenebræ nigræ erant,
& tartarus alius,
Nulla autem terra, nec aër,
aut polo vllus adhuc, &c.

CRI. *Rectè dicis: quid autem postea?* TRIT. *Erat lux incorruptibilis, inuisibilis, incomprehensibilis, quæ dissoluit tenebras, & informitatem istam abegit, verbo solo dicto ab ipsa, quem-*

admodum tardilinguis iste descripsit: Terram firmauit super aquas, cœlum explanauit. stellas formauit fixas, cursum ordinauit, quas tu veneraris vt deos. Terram autem

ἄνθεσιν ἐκαλλώπισεν, ἄνθρωπον ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παρήγαγε. καὶ ἔστιν οὐρανῷ βλέπων δικαίους τε καὶ ἀδίκους, καὶ ἐν βίβλοις τὰς πράξεις ἀπογραφόμενος, ἀνέλαπτος ἁπάσαις ἀεὶ πᾶσιν, ἕως ἡμέραν αὐτὸς ἐνετείλατο. Κρ. τὰ δὲ τῶν μοιρῶν ἐπινενημένα εἰς ἅπαντας, ἐγγράφουσί γε καὶ ταῦτα; Τρ. τὰ ποῖα; Κρ. τὰ τῆς ἁμαρμένης. Τρ. λέγει, ὦ ἑταῖρε Κριτία, περὶ τῶν Μοιρῶν· ἐγὼ δὲ μαθητιῶν ἀκούσαιμι περὶ σοῦ. Κρ. ὄχ Ὅμηρος ἔφη ἀοίδιμος ποιητὴς ἔπος·

Μοῖραν δ' ἔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεν ἁπάντων ἀνθρώπων.

ἐπὶ δὲ τῷ μεγάλῳ Ἡρακλεῖ·

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλείη φύγε κῆρα,

Ὅς περ φίλτατος ἦεν Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι,

Ἀλλά ἑ μοῖρ' ἐδάμασσε, καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.

ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν βίον καθαρπάσαι, καὶ τὰς ἐν τούτῳ μεταβολὰς, ἔνθα δὲ ἕπεται.

Πάσιται,

& floribus exornauit, homine ex nihilo ad essentiam produxit. Estq; in cœlo aspiciens iustos pariter & iniustos, & in libris describens cuiusq; res & actiones. Rependet autem omnibus, *quam diem ipse præcepit. CRIT. Quæ autem à Parcis agglomerata cŭctis sunt, etiámne illa inscribunt? TRI. Qualiánam? CRI. Ea quæ ad fatum pertinent. TRIT. Dic mihi, ô optime Critia, de Parcis. Ego verò discere gestiens, de te libenter audierim. CRI. An non Homerus poëta celebris ait:

At fatum effugit nemo (mihi crede) virorum.

De magno autem Hercule idem ait:

Nec vis Herculea Parcã vitauit amaram,

Quanquã dijs charus foret, & Iouis inclyta proles:

Sed fato, atque ira domitus Iunonis iniquæ est.

Quin & totam vitam, omnesq; in ea mutationes, fato constitutas atque ordinatas esse idem innuit, cùm ait:

—vbi

Πάσιται, ἅσσα οἱ αἶσα, καὶ κλωθὲς τε βαρεῖα
Γιγνομένῳ ἀπάσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
καὶ τὰς ἐν ξένῃ ἐποχὰς ἀπ' ἐκείνης γίνεσθαι,
Ἧδ' ὡς Αἴολον ἐκόμισθ', ὃς μ' πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καὶ πεμπ', οὐδέ πω αἶσα φίλῳ ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι.
ὡς τι πάντα τὰ τῶν μοιρῶν γίγνεσθαι ὁ ποιητὴς μεμαρτύρηκε, τὸν μὲν Δία μὴ θελῆσαι τὸν ὑὸν Θανάσιμον ἐξαναλῦσαι, ἀλλὰ μᾶλλον
Αἱμαδύσσας ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,
Παῖδα φίλον τιμῶν, τὸν οἱ Πάτροκλον ἐμέλλε
Φθίσειν ἐν Τροίῃ.
ὡς τι, ὦ Τειφῶν, δεῖ τοῦτο μηδὲν παθεῖναι περὶ τῶν μοιρῶν ἐθελήσας, ἀ καὶ τάχα περιδάρσιος γεγονὼς μετὰ τῆς διδασκάλου, καὶ τὰ ἀπόῤῥητα ἐμυήθης. Τρ. καὶ πῶς ὁ αὐτὸς ποιητὴς, ὦ καλὲ Κριτία, διττὼ ἐπιλέγει τὼ ἑμαρμένω καὶ ἀμφίδολον, ὡς τὸ

——vbi ille deinde
Illa ferat, quæcunque Deus, Parcæque malignæ
Neuerunt genito, cũ matris prodit aluo.
Etiam in peregrino solo retentiones ab eadem illa fieri, vt cùm Vlysses ait:
Atque vti susceptum placido rex Aeolus ore,
Miserit in patriam, sed nondum fata sinebant.
Quare omnia à Parcis fieri poëta testatus est: Iouem autem neq; filium voluisse ab infanda defendere morte, sed potiùs
Sanguineas cœlo guttas diffudit ac alto
Ob natum, quem Patroclus prope mœnia Troiæ
Occisurus erat ——.
Quamobrem, Triephon, ob hæc nihil amplius addere de Parcis volueris, etiam si fortasis in sublime sublatus fuisses vnà cum præceptore, & arcanis illis initiatus. TRI. Et quomodo ipse ille poëta, ô optime Critia, duplex allegat fatum, & ambiguum,

ἀι μὲν τι πράξαντι, τοιῷδε τέλος συγκύρσαι, ὁῖον ἡ ποιήσαντι, ἑτέρῳ τέλος ἐντυχεῖν, ὡς ἐπ' Ἀχιλλέως·

Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάδοιο τέλοσδε.

Εἰ μὲν κ' αὖθι μίνυνθα Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
Ὤλετό μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται.
Εἰ δέ κεν οἶκαδ' ἵκωμαι,
Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλόν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν Ἔσσεται.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Εὐχενόρῳ·

Ὅς ῥ' ἤδη ἁλὸς ἐκπρὸ ὁλοὴν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε.

Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος,
Νόσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νυνσὶν, ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.

Οὐχὶ ταῦτα γέγραπται ἀμφίβολα αὐτῇ, καὶ ἀμφίκρημνα ἀπάτης; ἐγὼ δὲ βούλομαι καὶ τῷ Διὸς ἐπιθύσασθαι τὸν λόγον, ἐπὶ μᾶλλον ἀληθεύσῃ ἄρμενον,

vt qui hoc quidem fecerit, talem exitũ fortiatur: aliud autem faciens, in alium euẽtum incidat: vt de Achille, cùm dicit:

Nam me mater ait, niueis Thetis inclyta plantis,
Sortitum geminas obeũdæ ad funera leges:
Nam si hic persistam, pugnemq; ad mœnia Troiæ,
Eripitur reditus mihi, at inclyta fama sequetur.
Sin autem patriam repetam, charosq; penates,
Fama perit, verùm in lõgum mihi ducitur ætas.

Sed & de Euchenore ait:

Qui non ignarus fati, conscenderat æquor.
Nanque huic sæpe senex Polyidus dixerat antè,
Aut morbo in patria periturum, atque inter amicos,
Aut manibus Teucrorũ, atque inter Dorica castra.

Annón apud Homerũ hæc scripta sunt? aut non ambigua hæc, atque adeò anceps deceptio? Quòd si placet, etiam Iouis orationem tibi addam. Annón Aegisthus dixit quòd

κῦρ, ὡς ἀφοσιομένῳ μὴ τῆς μοιχείας, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονος ἐπιβουλῆς, ζῆν λαθέμαρζον πολὺν χρόνον, ἐπιβαλομένῳ ταῦτα πράξαι, ἢ καθυπερῆν θανάτου; Τρ. τοῦτο ἐγὼ πολλάκις προμαντευσάμην, ἐὰν ἐτάνης τὸν πλησίον, θανάτῳ θήσῃ παρὰ τῆς δίκης· ἢ δὲ γε μὴ ζῶντο πράξῃς, βίῳ σῃ καλῶς, δίκῃ σ' ὤκα θέμις τέλος θανάτοιο λιχέσθαι. ἐχ ὁρᾷς ὡς ἀδιόρθωτα τὰ τῶν ποιητῶν, καὶ ἀμφίλοξα, καὶ μηδέπω ἁρμοσμένα; ὥς τε ἔασον ἅπαυζα, ὡς καὶ σὲ ἐν ταῖς ἱπερανίοις βίβλοις τῶν ἀγαθῶν ἀγράψωνται. Κριτ. νῦν πάντα ἀνακυκλᾷς, ὦ Τριφῶν, ἀλλά μοι τόδε εἰπέ, ἢ καὶ τὰ τῶν Σκυθῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἐγγράπτζουσι. Τρ. πάντα, εἰ τύχοι γε χρῄζοις καὶ ἔθνεσι. Κρ. πολλὰς γραφίας φῂς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἅπαυζα ἀγράφεσθαι. Τριτ. οὐσῶμεν καὶ μηδὲν ἅπης

quòd si ab adulterio & insidijs Agamemnonis sese contineret, fato illi constitutum esse vt in longum tempus viueret: si verò in animum induceret facere ista, mortem effugere non posse? Atque ad eum modum ego quoque vaticinatus sæpè sum: Si occideris proximum, morti condemnaberis iudicio. si verò hoc non feceris, viues rectè:

Nec te fas adeò festinam incurrere mortem.

An non vides quàm minimè correcta aut emendata sunt quæ à poëtis dicuntur? quanquam item ambigua & obliqua, neque vnquam certa aliqua sede stabilita? Quare omnia isthæc missa fac, vt & te in cœlestibus bonorũ libris inscribant. CRIT. Benè omnia reuoluis ac repetis, Triephon, sed mihi illud responde: Virum & Scytharum res in cœlo describuntur? TRIE. Omnes, si quidem & inter gentes Chrestus fuerit. CRIT. Multos sanè scribas in cœlo narras, quando cuncta describuntur. TRIE. Bona verba, Critia, neque quicquam contemptum

φλαῦρον θεοῦ δεξιοῦ, ἀλλὰ κατηχούμενον σεαυτὸν παρ' ἐμοῦ, ἐπὶ τῷ πεῖσαι ἂν τὸν ἀῶνα· ἀ οὐρανὸν ὡς δίφθιν ἐξέπλωσε, γῆν δ' ἐφ' ὕδατος ἔπηξεν, ἀστέρας ἐμόρφωσεν, ἄνθρωπον ἐκ μὴ ὄντος παρήγαγε, τί παράλογον, καὶ τὰς πράξεις πάντων ἐναπογράφεσθαι; καὶ γὲ σοὶ οἰκίδιον κατασκευάσαντι, οἰκέτιδας δὲ καὶ οἰκέτας ἐν αὐτῷ συναγαγόντι, οὐδέ ποτέ σε δίηθεν ὀύτων πρᾶξις ἀπόδηλος, πόσῳ μᾶλλον τὸν πάντα ποιοῦντα θεὸν, ὃς ἅπαντα ἐν ὠκολίᾳ διαφαμεῖν ἑκάστου πρᾶξιν καὶ ἔννοιαν; οἱ γάρ σου θεοὶ, λόβαξ ὄϊς τὸ φρονεῦσιν ἐγένοντο. Κειτ. πάνυ τὸ λέγεις, καί μοι ἀντιτρόφως τῆς Νιόβης παθεῖν. ἐκ πάλης γὰρ ἄνθρωπος ἀναπέφηνα. ὥς τι τοῦτον τὸν πεῖσιθῶ σοι, μὴ κακόν τι παθεῖν παρ' ἐμοῦ.

Τειτ.

aut vile de Deo dextero loquaris, sed Catechumenus existens, persuaderi à me tibi sine, si modò viuere cupis in æuum. Nam si cœlum explanauit vt pellem, terram autem firmauit super aquas, stellas formauit, hominémque ex nihilo, vt esset, in lucem produxit: quid mirum adeò, si res quoque omnium ibi describantur? Nã & tu si domunculam aliquam ædificásses, ancillas autem & seruos in ea multos congregásses, nunquãte lateret quicquam eorum quæ ab illis gererentur, quamuis abiectum & vile. quantò igitur magis probabile est, eum qui omnia creauit, Deum, cuncta expeditè ac facilè percurrere, & vniuscuiusque consilia & actiones animaduertere? Nam tuidij pro Cottabis, ab ijs qui rectè sapiunt, habentur.

CRIT. *Rectè omninò dicis, & mihi nunc diuersum accidit, atque Niobæ olim. ex statua enim in hominem conuersus sum. Quare iam deum ipsum tibi appono, & iuro quòd mali à me nihil patiere.*

TRI-

Τριτ. ἄπιρ ἐκ καρδίας μ' ὄντως φιλᾶς, μὴ ἑτερᾶόν τι ποιήσῃς ἐν ἐμοί, Καὶ ἕτερον μὴν λώσῃς ἐνὶ φρονοῖν, ἄλλο δ' ἄπῃς. ἀλλ' ἄγε δή, τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο ἀκουσμάτιον ἄεισον, ὅπως, ἐγὼ κἀτω χειάσω, καὶ ὅλως ἀποιωθῶ, καὶ οὐχ ὡς ἡ Νιόβη ἀπαυδήσω, ἀλλ' ὡς ἀηδὼν ὄρνιον γνήσομαι, καὶ τὴν θαυμασίαν ἐκπλήξειν κατ' ἀνθρώπων λεμῶνα ἐκ τραγῳδήσω. Κρ. νὴ τὸν ὑμὸν τὸν ἐκ πατρὸς, ὀζύτατο γνήσεται. Τριτ. λέγε, πρὸς τῆς πνοιᾶς & λιγυρίας τῶν λόγων λαβών; Ἐγὼ δὲ καθεδοῦμαι, Δίγυμνος & Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων. Κριτ. ἀπῆρα ἐπὶ τὴν λεωφόρον, ὡς μεγαλόμβρες γε τὰ χρεωδέσπατα. καὶ δὴ ὁρῶ πολὺ & πάμπολυ, ἐς τὸ οὖς ψιθυρίζοντας, ἐπὶ δὲ τῇ ἀκοῇ ἱμείρετο ζῆς χέρνησιν. ἐγὼ δὲ περιβλέψας ἐς ἅπαντας, καὶ τὴν χεῖρα τοῖς βλεφά-

TRIT. *Si modò ex corde me diligis, ne quid alienum aut nouum in me facias:*

Néve aliud celes animis, aliudq; loquaris.

Verùm age mirabilem illam auscultationem tuam tandem profer nobis, vt & ego expallescam, & prorsus immuter, & non quemadmodum Niobe, obmutescam, sed vti Philomela in auiculam conuertar, & mirabilem istam consternationem tuam in prato viridi tragico quodam modo decantem. CRI. *Ita per filium ex patre haudquaquā istud fiet.* TRIT. *Dic modò, à spiritu potestatem ac vim dicendi accipiens. Ego verò sedebo:*

Aeacidem expectans, dū cantum finiat ille.

CRI. *Abieram in viam publicam, empturus videlicet ea, quibus maximè opus habebam: atque ibi video multitudinem admodum magnam in aurem mutuò susurrantes: audiendi autem studio etiam labijs inhærebant. Ego verò oculos per cunctos circumferens, & manum*

βλιφάροις ἀνακάμψας, ἐς σκοπίαλον ὀξυδερκέσταλα, ἤ πῃ τινα τῶν φίλων θεάσωμαι. ὁρῶ γὰρ Κράτωνα τὸν πολιτικὸν, παιδόθεν φίλον ὄντα, καὶ συμποτικόν. Τριτ. ἀλλὰ νομα τοῦτον, τὸν ἐξισωθῆναι γὰρ ἄρτι φης. ἔτα τί; Κριτ. καὶ δὴ πολιοὺς παραγκωνισάμενος, ἦκον ἐς τὰ πρόσω, καὶ τὸ ἐωθινὸν χαίρειν ἀπὼν, ἐχώρουν ὡς αὐτόν. ἀνθρωπίσκος δή τις, τέρενα Χαρίκινος, σκεκμηκὼς γηρόντιον, ῥέγχων τῇ ὑπνώδει μύξιον, ἐχρεμπτο ἐπισεσυρμένον. ὁ δὲ πρὸς ἀναύστερος θανάτου, ἔτα ἤρξατο ἐπιφθέγγεσθαι λατισχνημένον. εὖ ζῆς, ὡς πόπαρ, τοὺς τῶν ἐξισωτῶν καταλέπεις ἐλεπασμοὺς, καὶ τὰ χρέα τοῖς δανεισταῖς ἀποδώσεις, καὶ ταῦτα ὀνοίκια πάντα, καὶ τὰ δημόσια καὶ τὰς ἀραμάγγας δίκαια, μὴ ἐξετάζων ἢ τέχνης, καὶ λατυφλυάρεις

manum supercilijs incuruam supernè obducens, inspectabam quamacutissimè sicubi amicorum aliquem contemplarer. Video autem Cratonem Politicum illum, qui mihi à puero vsque amicus fuit, & in conuiuijs vnà consuetus. TRIT. Intelligo quem dicis, inspectorem videlicet illum. sed quid postea? CRIT. Multis itaque oppositò cubito dimotis, in anteriorem partem penetraui, & matutinum illud Aue præfatus, accedebam ad ipsum. Cæterùm homuncio quidam nomine Charicenus, vetulus, emarcidus, & naso stridens, tussiebat primò intimum quiddam, excreabatq; languidum & inconditum. Erat autem sputum morte ipsa liuidum magis. Deinde cœpit loqui voce attenuata & exili admodum. Hic, vt antè dixi, inspectorum relinquit elapasmos, & debita fœneratoribus reddet, & pensiones omnes tam priuatas quàm publicas: prætereà & aramangas capiet, non inquirens aut perpendens cuiusque artem. Atque etiam amariora

φλυάρα ἔτι μικρότερα, οἱ περὶ αὐτὸν δὲ ἥδονῶ τοῖς λόγοις, καὶ τῷ καινῷ τῶν ἀκουσμάτων προσέκειντο ἕτερος δέ τὄνομα Χλευόχαρμος, τριβώνιον ἔχων πολυσάθρον, ἀνυπόδητός τε καὶ ἄσκεπος, μετέπαιζε, τοῖς ὀδοῦσιν ἐπικροτῶν, ὡς ἐπιδεξάτό μοι τὶς ἀκροατὴς ἐξ ὀρέων παραγενόμενος, ἀκαρμύνων τῷ κόμῃ, ἐν ᾧ θεάτρῳ ἀναγεγραμμένον ὄνομα ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν, ὡς οὕτω ᾧ χρυσῷ ἐπικλύσει τὴν πατρῴαν. ἐγὼ δ' ἐγὼ, κατὰ μὲν τὰ Αἰσάνδρου καὶ Ἀρτεμιδώρᾳ, ἃ καλῶς ἀπέβησαν. ταῦτά γε τὰ ἐνύπνια ἐν ὑμῖν, ἐμοὶ δὲ μὴ τὰ χρεία πληθυνθέσθαι ἀναλόγως τῆς ἀποδόσεως, οὕτω δὲ ἐπὶ πολὺ ζῷ ὀβολὸν γε στρηνιάσθαι, ὡς πολλοῦ χρυσὸς ἀπορηκώς. καὶ ἔμοιγε δοκεῖτε, ἐπὶ Λευκάδα πέτρην, καὶ δῆμον ὀνείρων καταδαρθόντων, τοσαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν ἀκαρεῖ τῆς νυκτὸς

amariora his nugabatur. Illi autem qui circa ipsum erãt, delectabantur verbis hisce, & nouitati eorum quæ audiebant aduertebant animum. Alius autem quidam, cui nomen Chleuocharmus, pallium habens admodũ putre, sine calceis & tegmine capitis incedens, interloquebatur, dentibus applaudens: vt demonstrauit mihi malè vestitus quidam, qui ex montibus aduenerat, detonsa coma, in theatro perscriptum nomen literis hieroglyphicis (hoc est, sacris & arcanis notis) quòd iste auro inũdaturus esset viam publicam. Ego verò inquam: At iuxta & Aristandri & Artemidori præcepta non ita bonum euentum habebunt hæc inter vos somnia, sed tibi quidem debita multiplicabuntur secundùm proportionem pensionis: iste aũt quamplurimùm obolo etiam carebit, tanquam qui multo auro tam diues fuerit. Ac mihi quidem videmini super Leucadem petram & somniorũ populum ꝯsopiti, tam multa somniare, nocte

νυκτὸς ὄσης. οἱ δ' ἀνεκάγχασαν ἅπαντες, ὡς ἀρτιγήρων ὑπὸ τοῦ γέλωτος καὶ τῆς ἀμαθίας μου διατεινώσκον. ἐγὼ δ' ἐπὶ τὸν Κράτωνα, μῶν καλῶς πάντα ἐξερρίνισα, ἵν' εἴπω τι κωμικώτερον, καὶ διὰ τὰ Αἰσχυλίδου τοῦ Τελμισέα, καὶ Ἀρτεμιδώρου τοῦ Ἐφεσίου ἐξιχνεύσας τοῖς ὀνείρασιν; ἀλλ' ὅς, σίγα, ὦ Κριτία, ἐγὼ μυθεῖς, μυσαττώσω σε τὰ ἱερά μισα, καὶ τὰ νῦν γιγνόμενα. οὐ γὰρ ὄνειροι τάδ' εἰσίν, ἀλλ' ἀληθῆ, ἐκδιδάσκω σε ἃ μέλλει μισεῖ. ταῦτα ἀκηκοὼς παρὰ τοῦ Κράτωνος, καὶ τὸ ὀλισθηρὸν τῆς διανοίας αὐτῶν διαγνοὺς ἐρυθρία σα, καὶ σκυθρωπάζων ἐπορεύομαι, πολλὰ τὸν Κράτωνα ἐπιμεμφόμενος. εἰς δὲ φρίμυ τὸν Τιτανῶδες ἐνιδὼν, δραξάμενός μου τοῦ ἱματίου, ἐσπάραξε, ῥᾴθυμον ποιήσασθαι παθόμενός τε, καὶ παρανυστόμενος παρὰ τοῦ πεπαλαιωμένου ἐκείνου δαιμονίου. ἀσχόλως δ' ταῦτα παρεκτείνοντος, πάθει

nocte quasi in puncto existente. Illi verò cachinnos sustulerunt vniuersi, ita vt risu propè suffocarentur, néque ignorantiæ condemnarunt. At ego ad Cratonem conuersus inquam: Num perperam omnia ἐξερρίνισα, vt comico modo dicam aliquid, & non iuxta Aristandrum Telmisensem, & Artemidorum Ephesiũ inuestigaui somnia? Tum ille: Tace, inquit, Critia. Si enim silentium ages, edocebo te sacrorum pulcherrima, & quæ nunc futura sunt. Non somnia hæc sunt, sed res ipsa. Euentum autem capient in mensem quẽ dicitur Mesori. Hæc postquam audiſſem à Cratone, & lubricam ipsorum mentem cognouissem, erubui, & tristitiam præ me ferẽs abij, multis Cratonem incusando. Vnus autem illorũ acerbum & Titanicum quiddam obtuens, arreptum me veste vellicabat, conuentionem feciſſe & credẽs, & ab inuetefato illo numine instigatus. verbis autẽ hæc extendendo, persuadet

πάθη μοι τῷ κακοδαίμονα ἀς γόντας ἀνθρώπους παραγψύθειν καὶ ἀπφράδι, τὸ δὴ λεγόμενον, ἡμέρᾳ συγκυρῆσαι· ἔφασκε γὰρ πάντα ἐξ αὐτῶν μυεῖσθαι, καὶ δὴ διὰ πύλης Σιδηρίας τε πυλας, καὶ χαλκέας ὁδοὺς, ἀναβάθρας δὲ πλείστας περικυκλωσάμενοι, ἐς χρυσόροφον οἶκον ἀνέβημεν, οἷον Ὁμηρος τὸν Μενελάου φησί. καὶ δὴ ἅπαντα ἰσκοπίαζον, ὅσα ὁ νησιώτης ἰκανὸν νανίσκος. ὁρῶ δὲ οὐχ Ἑλένιλον, μὰ Δί', ἀλλ' ἄνδρας ἐπικυφότας καὶ κατοχείους μόνους. οἱ δὲ ἰδόντες ἐγέλασαν, καὶ ἐξαυτίας παρεγγύησαν. ἔφασκον γὰρ, ὡσά τινα λυπρὰν ἀγγελίαν ἀγάγοιμεν ἡμῖν· ἐφαίνοντο γὰρ οὗτοι, ὡς τὰ κάκιστα ἀκηκοότες, καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τοῖς λυπροῖς, ὥς πᾶ ποιηποιοὶ ἐπὶ θέατρα. τὰς ὑφαλὰς δ' ἀρχισχόντων, ἐψιθύριζον. μετὰ δὲ τὰ ἤρουτό με, Τίς, πόθεν εἶ ἀνθρώπων, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες; χαλεποὶ γὰρ

suadet mihi infelici, vt ad præstigiatores istos homines accederē, & in diem atram, quod dici soler, incurrerem. Dicebat enim se omnia ex ipsis, quæ ad sacra & arcana pertinerent, edoctum esse. Atque ita pertransiimus fer reásque portas, & area limina. Multis autem superatis scalis, in domum aurato fastigio insignem ascendimus, qualem Homerus Menelai fingit esse. Atque ipse quidem omnia illa contemplabar, quæ insularis ille adolescens. Video autem non Helenen mehercle, sed viros in faciem inclinatos, & pallescentes. Illi autem vbi me cōspexerunt, gauisi sunt, & exaduerso ad nos accesserunt. Dicebant enim, num quod triste nuncium afferremus? Nam videbantur isti quàm pessima optare, gaudebantq; tristibus & malis, perinde atque in theatro furiæ. Capita autem inter se iuncta tenentes consusurrabant. Postea interrogabant me:

Quinam hominū, aut vnde es, quæ patria, quíq; parentes

sunt

γὰρ ἂν ἅπις ἀπόγοι τοῦ σχήματος. ὦ Ἑρμότιμε, ἐγώ, ὀλίγοι γε χρηστοί, ὥσπερ βλέπω πανταχοῦ. Κριτίας δὲ ὄνομα, πόλις δέ μοι ἔνθεν ὅθεν καὶ ὑμῖν. ὡς δ' ἀπροβατοιῶτον ἐπωθάνουν, πῶς τὰ τῆς πόλεως, καὶ τὰ σὺ λόσμε. ὦ δ' ἐγώ, χαίρουσί γε πάντων, καὶ ἔτι γε, χαρήσονται. οἱ δ' ἀνένευον τῆς ὀφρύσιν, οὐχ ὅτε· λυστικὰ γὰρ ἡ πόλις. ὦ δ' ἐγὼ κατὰ τὸ αὐτῶν γνώμιον· ὑμᾶς πιθάρσισι ὄντες, καὶ ὡς ἀπὸ ὑψηλοῦ ἅπαντα καθορῶντες, ὀξυδερκέστατα καὶ τάδε γιγνώσκετε. πῶς δὲ τὰ σὺ ἀθέρ; μῶν ἐκλέψει ὁ ἥλιος. ἡ δὲ σελήνη κατὰ κάθετον γήσεται; ὁ Ἄρης ἐτετραγωνίσει τὸν Δία, καὶ ὁ Κρόνος διαμετρήσει τὸν ἥλιον; ἡ Ἀφροδίτη ἐμπεσεῖ τοῦ Ἑρμοῦ συνοδεύσει, καὶ Ἑρμαφροδίτους ἀφανίσουσιν, ἐφ' οἷς ὑμᾶς ἥδιον ἐραγ-

Sunt tibi? Nam Chrêstus quidem esse appares, vtique ex habitu. Tum ego: Pauci, inquam, Chrestii, hoc est, frugi sunt, quemadmodum vbique video. Critias autem nomen mihi est: ciuitas verò inde, vnde & vobis. Vt autem sublimes illi & in aëre gradientes interrogârunt, quo pacto se res ciuitatis, & mundus adeò totus haberet, respondens ego: Benè, inquam, habent, & insuper etiam habebunt. Illi autem abnuentes supercilijs: Haud ita, inquiunt. malè enim parturit ciuitas. Tum ego secundùm ipsorum mentem: Vos, inquam, supra terrâ & in sublime subalati, & ceu ex alto cuncta intuentes, acutissimè & hæc intellectu assecuti estis scilicet: sed quo pacto ea quæ in æthere sunt, habent sese? Num deficiet Sol, & ad perpendiculum Luna interponetur? Num Mars quadrangulo aspectu Solem aspiciet, & Saturnus ex diametro eundem? Num Venus cum Mercurio congredietur, & Hermaphroditos procreabunt, quibus vos delectamini? num pluuias

ραγδαίας ὑετὸς ἐκπέμψειν, ἢ νιφετὸν πολὺν ἐπισφυνδάσειν τῇ γῇ χάλαζαν δὲ καὶ ἐρυσίβην ἢ καταξύσει, λοιμὸν καὶ λιμὸν ἢ ἐπιπέμψειν; ἢ τὸ καιρανυοβόλον ἀγγεῖον ἀπεγκεκίνωται, ἢ τὸ βρονταποιὸν δοχεῖον ἀνεπλήσθη; οἱ δ', ὡς ἅπαντα καταρρωκότων, καταφρονοῦσιν τὰ αὐτῶν ἱδρύσεια, ὡς μεταπεσόντων τὰ πράγματα, ἀταξίαν δὲ καὶ τραχὺ τὴν πόλιν καταλήψονται, τὰ στρατόπεδα ἥδιονα τῶν ἐναντίων γενήσονται τὸ ἐκταραχθῆς, καὶ ὥσπερ πρὶν καμεῖν οἰδηθὲν λιάζορον ἀνεδόησε, ὦ ἄνθρωποι ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγετε, θύνοντες ὀδόντας καθ' ἀνδρῶν θυμολεόντων, πνέοντων δόρυ καὶ λόγχας, καὶ λευκολόφους τριφαλείας ἀπὸ ταῦτ' ὑμῖν ἐπὶ κεφαλὴν καταβήσεται, ὡς τὴν πατρίδα ὑμῶν καταπυκτεύοντες· οὐ γὰρ ἀθρόαν ζυγοῦντες ταῦτα ἠκηκόατε, ἢ τὴν πολυάσχολον μαθη-

uias impetuosas ac vehementes demittent? num densa nive terram insternent, grandinem autem & rubiginem deuoluent? Num pestem ac famem immittent? num vas illud fulmmiferum exundat, & tonitruficum receptaculum repletū est? At illi, quasi cunctis præclarè gestis, deblaterabant sua ista amabilia, quòd videlicet res statim immutandæ essent, perturbationes autem & tumultus ciuitatem inuasuræ, & exercitus ab honestibus mox superandi. Ob hæc itaque animo conturbatus, & quemadmodum ilex incensa, intumescens, magna voce exclamaui: O miseri hominum, ne vana adeò loquacitate efferamini, acuentes dentes aduersus viros leonum animos præ se ferentes, spirantes hastam & lanceas, & candicantes cristis galeas: sed ista in vestrum caput conuertantur, quando ita patriam vestram deprimitis. Non enim in aëre gradientes ista audiuistis, neque negociosam

μαθηματικὴν κατωρθώκατε. ἀλλ' εἰ μαντεῖα ἢ γοητεῖα ὑμᾶς παρείληφεν, λιπλοῦν τὸ τῆς ἀμαθίας γυναικῶν γὰρ εὑρέματα ταῦτα γραιδίων, ἢ παγχνια. ἐπὶ πολὺ γὰρ τὰ τοιαῦτα αἱ γυναικῶν ἐπίνοιαι μιμοῦνται. Τρ. τί δὲ πρὸς ταῦτα εἶπεν, ὦ κατὰ Κριτία, οἱ κατορθωμένοι τὴν γνώμην καὶ τὴν διάνοιαν; Κρ. ἅπαντα ταῦτα παρῆλθεν, εἰς ἐπίνοιαν τετραμμένα τὴν κατ' ἐμαυτόν. ἔλεγον γὰρ, ἥλιε λίκα ἄσι δὴ δεῦρο, καὶ ἐπὶ πανυχίδος ὑμνῳδίας ἐπαγρυπνοῦντες, ὀνειροπολοῦμεν τὰ τοιαῦτα. Τρ. σὺ δὲ τί πρὸς αὐτοὺς εἶπας, μέγα γὰρ εἶπεν καὶ διηπορημένον. Κρ. θαρσεῖ· οὐκ ἀγνῶτες ἀντεῖπον γὰρ τὰ κατὰ νοῦν. τὰ γὰρ παρὰ τῶν ἀστρώκων θρυλούμενα ἔφην περὶ ὑμῶν, ὁπόταν ὀνειροπολῆτε τὰ τοιαῦτα πρὸς παρασκόντα. οἱ σοφοὶ δὲ ἐκεῖνοι ἐμειδιῶντες, ἔξω πρὸς

mathematicam perfectè addeò assecuti estis, Quòd si verò vaticinia vos & præstigiæ huc induxerunt, duplex ignorantiæ nomen sustinetis. Nam hæc mulierum atq; anicularum inuêta sunt, & ludicra. plerunque enim huiusce modi res muliebres curæ prosequuntur. TRIT. Quid autem ad hæc responderunt, ô optime Critia, isti mente pariter & sententijs detonsi? CRIT. Cuncta hæc præterierunt. ad cogitationes illas à se inuentas & exercitatas confugientes. Dicebant enim Soles decem ieiuni & absque cibo perseuerabimus, & ad hymnos tota nocte decantandos vigilantes, talia somniamus. TRIT. Tu verò quid ad ipsos dixisti? Magnum enim & attonitum quiddam respondebant. CRIT. Confide, nihil ignauum. Contrà enim respondit pulcherrimè. Nam quæ vulgò ab vrbanis, inquam, de vobis iactantur, quando somniatis, huiusce modi scilicet proferuntur. Illi autem quasi quiddam caminum subridentes, extra

lectulum

ὧν πρόκειται τὸ κινδύνιον. ἐγὼ δ' ἴσως, εἰ ἀληθῆ ἐστι ταῦτα, ὦ ἀθάνατοι, οὐκ ἂν ποτε ἀσφαλῶς τὰ μέλλοντα ἐξιχνεύσαιμι, ἀλλὰ καταπροδοὺς τὸν ὑπ' αὐτῶν, πυρήσιτε τὰ μὴ ὄντα, μηδὲ γενησόμενα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, οὐκ οἶδ', ὅπως πυρᾶτε, ὀνείροις πιστεύοντες, καὶ τὰ κάκιστα βεβιωμένοι· τοῖς δ' ἀγαθοῖς ὄνειρος ἥδεται, μηδὲν ὀνόμενοι τῶν βεβιωμάτων, ὡς τελέσητε τὰς ἀποκρύτους ταύτας φαντασίας, καὶ τὰ πονηρὰ βεβιώματα, καὶ μαντεύματα, μή πω θεὸς ὑμᾶς εἰς λόρακας βάλοι, ὅθεν τὸ πρῶτον ἐπαρᾶσθαι, καὶ λόγος κιβδήλους ἐπιφημίζειν. οὗτοι δ' ἅπαντες ἕνα θυμὸν ἔχοντες, ἐμοὶ πολλὰ κατεμέμφοντο. καὶ ἐβόων, καὶ τάχ' ἂν πεισθῶσι, ἃ τινες μὴ καὶ ὡς σήλινα ἄναυδον ἔθηκαν, μέχρις ἂν ἡ χρησὶς σε λαλιὰ λιθόμορον ἀνίκυσι, καὶ ἄνθρωπον ἀποκατίστησι. Τρ. σίγα, ὦ Κριτία, καὶ μὴ

lectulum aliquantum progrediuntur. Ego verò, si vera sunt, inquam, talia, ô ætherij, haud vnquam sanè tuto ea quæ futura sunt, inuestigabitis, sed persuasi ab ipsis nugabimini quæ neque sunt, neque futura sunt. Verùm hæc quidem nescio quo pacto nugamini, somnijs credentes, & quæ optima sunt, abominamini: malis autem delectamini, haud sanè quieta quā abominatione ista promouentes. Quamobrem missas facite alienas istas imaginationes, & praua consilia vaticiniaq; necubi deus vos in malam rem hinc ejiciat, eò quòd patriæ malā imprecamini, & verbis adulterinis ac perditis illam afflamini. At isti vnum eundemq; omnes animū habentes, me multùm increpabant. At, si placet, ista quoque tibi addam, quæ me etiam perinde vt statuam, elinguē ac mutum reddiderunt, donec me frugi ista tua loquela, cùm iam propè in lapidem conuersus essem, resoluit, & in hominem rursus restituit. TRIT. Tace Critia, neque mugas istas

μὴ ὑπερεκτείνῃς τὸς ὕθλους. ὁρᾷς γὰρ, ὡς ἐξώκουταί μου ἡ νηδὺς, καθάπερ ὑποφορῷ ἐδάχθω γὰρ τοῖς παρὰσοῦ λόγοις, ὡς ὑπὸ λυσσώδους ἁλῶναι, καὶ εἰ μὴ φάρμακον ληθαργικὸν ἐμπιὼν ἀρκέσω, αὔριον ἡμῶν μνήμη οἰκήσει ἐν ἐμοὶ, μέγα ἄλγος κύημα ἐργάσεται. ὡς τι ἔσωρ τοῦτους; πλὴν ὀκλὴν ἀπὸ παρὸς ἀρξάμενος, καὶ πλὴν πολυώνυμον ὦ Δίλλ' ἐς τέλος ἐπιθεὶς. ἀλλὰ τί ἔτι, δὴ Κλεόλαος οὗτός ὅδ', ὁ τοῖς ποσὶ μακρὰ βιβάς; σπεῦδε ἤκειν, καὶ διατέρχεται, μῶν ἐπιφωνήσωμεν αὐτῷ; Κρ. καὶ μάλα. Τρ. Κλεόλαε μή τι προσφάμενος γε ποσὶ, μηδὲ παρέλθῃς, ἀλλ' ἐλθὲ χαίρων, εἴ γέ τι καὶ μῦθον φέρεις. Κλ. χαίρετ' ἄμφω, ὦ καλὴ ξυνωρίς. Τρ. τίς ἡ σπουδὴ, ἀσθμαίνεις γὰρ ἐπίπονον, μῶν τι καινὸν πέπρακται; Κλ. πέπλωκεν ὀφρὺς ἡ σελήνη βοωμένη

Πυρ

longiùs extenderis. Videsenim quomodo intumuerit mihi venter, & quasi imprægnatus eam. morsus enim sum verbis à te modò dictis, perinde vt à cane rabiosa: ac nisi medicamentum aliquod oblivionem inducens hausero, atque ita conquiescam, memoria hæc mecum cohabitans, & quasi domi apud me residens, magnum aliquod malum procreabit. Quamobrem missos istos facito, precationem à patre inciens, & celebre illud carmen ad finem apponens. Sed quid hoc? annon Cleolaus hic est, is qui pedibus longum adeò incedit? seriò autem venit & accedit. Num alloquemur ipsum? CRI. atque admodum. TRI. Cleolaë, ne quid cursu præteruehare, neque præteras nos: sed accede lætus, si quidem nuncium aliquod affers. CLE. Salucte ambo, ô præclarum per amicorum. TRI. Quæ autem est festinatio ista? permultum enim anhelas: num nouum aliquid gestum? CLE.

Cecidit supercilium illud olim Persidis

Fama

Περσῶν, καὶ Σοῦσα, πολυανδρον ἄστυ· φησὶ δ' ἔτι γε πᾶσ' χθὼν Ἀραβίας, χἁρὶ λιπαρὸς ὠθῶνα κρατερὰ Κρ. τ' ἰκέτευσε, ὡς ἀεὶ τὸ θεῖον ὐκ ἀμιλᾶτ' ἀγαθῶν, ἀλλ' αὔξει, ἄγων ἐπὶ τὰ κρείσσονα ἡμᾶς δή, ὦ Τριφῶν, τὰ μάλιστα ἰυρηκότες ἰσμεν· ἰδυσχέραινον γὰρ ἐγὼ τὰ ἀποθνήσκοντί σοι τοῖς τέκνοις καταλιπεῖν ἐπὶ τῶς δικαίοις· οἶδας γὰρ πῶς ἐμοὶ πρόνοια, ὡς ἐγὼ τὰ σά. Τοῦ ἀρκεῖ τοῖς πᾶσιν ἀ ἡμέρα τῆ αὐτοκράτορος. πλοῦς γὰρ ἡμᾶς ὐκ ἐκλείψει, καὶ ἔνθος ἡμᾶς ὁ καταπλούσει, Τρ. κἀγὼ, ὦ Κριτία, ταῦτα καταλέπω τοῖς τέκνοις, ὡς ἴδωνι Βαβυλῶνα ὀλωλυῖαν, Αἴγυπτον δουλεύουσαν, τὰ τῶν Περσῶν τέκνα δίκαιον ἡμαρ ἄγοντα, τὰς ἐκφορμὰς τῶν Σκυθῶν παυομένας· ἔτ' ὄν γε ἀνακοπομένας· ἡμεῖς γοῦν τὸν Ἀθλώσας ἄγνωσον ἐφορῶντες καὶ προσκυνοῦντες χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἐκτείνοντες, τοῦτο ἀνχαριστήσομεν, ὡς καταξιω-

Fama celebratum, atque
Susa vrbs inclyta:
Cadet auctè & omnis ter-
ra nobilis Arabum,
Valida imperantis dextera, & viroboris.

CRIT. *Hoc illud est, vt semper deus non negligit bonos, sed auget, prouehens in melius. Nos autem, ô Triephon, pulcherrima inuenimus. Solicitus enim mecum ipse eram, quidnam in morte liberis meis testamento relicturus essem. Nosti enim paupertatem meam, quemadmodum ego tuas res quoque. Hoc igitur sufficit liberis, dies videlicet imperatoris. Neque enim diuitiæ nos deficient, neque nos populus perterrebit.* TRI. *Et ego, ô Critia, hæc relinquam liberis, vt videant Babylonem perditam, Aegyptum in seruitutem redactam, Persarum liberos seruilem ætatē agentes, excursiones Scytharum sedatas, vtinam igitur & prorsus propulsatas. Nos autem illum Athenis ignotum inuentum adorantes, manus in cœlum tendentes, gratias illi agemus, vt qui*

ξιωθῆτε τοιᾶτα κράτος ὑπάρχοι γνῶσθαι· τὰς δὲ λοιπὰς ἀνῆρῆν ἐάσομεν, ἀρκεσθέντες ὑμῖν αὐτῶν ἅπαξ, τὸ, Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ, καὶ τὰ τῶν παροιμίαν.

digni facti fuerimus huiusmodi potestati atque virtuti subiecti esse. Reliquos autem istos nugari sinamus, contenti pro ipsis dicere notum illud, quod prouerbio dici solet: Nō est curæ Hippoclidi.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SALMONEVM.] *Salmoneus Eūdis rex, quum Iouis fulmen mentiretur, ac propterea crederetur Deus, ab ipso Ioue fulminatus est. Mantuanus:*

Sic quoq; delusus curru Iouis æmulus alto,
Flammiferumq; rotans Alphea per oppida fulmē
Occidit, & casu Elæam perterruit vrbem.

De eo Lucianus in Timone & in Tragopodagra. Item Virgil. Aeneid. 6. b TYRO.] *Tyro formosissima fuit nympha, Salmonei filia, ab Enipeo Thessalia fluuio adamata, & à Neptuno compressa, peperit Peliam & Neleum, testē Hom. Odyss. 12. de qua superiùs in dialogis Deorum, & libro 2. Histor. verarum.*

c Veneratorem istum.] *Is creditur fures, excubitores, exploratores, omnesq; id genus homines adiuuare, qui rem quāpiam latenter atq; occultò aggredi moliuntur,* πομπὸς καὶ ἡγεμών *& cognominatus. Aristoph. in Pluto.* d Victoriam vtroq; inclinantem.] *Homerus locis aliquot appellat* ἑτεροκλινέα νίκλω: id est, *victoriam alternatim nunc his, nunc illis obtingentem. Est enim dubia victoria & incerta. Hinc Homerus idem alibi* ἀμφίλεγον νίκλω *etiam vocat. Dicitur & eadem ratione* ἑτεροκλίνη καὶ ἐπιῤῥέπη. *Aristoteles lib. Rheto. 2.* νίκη δ' ἀπαμείβεται αὖθρας: id est, *Nunc, his, nunc illis contingit vincere. Seruius lib. 11. Aen. super ea verba,*

In mediosq; focos, & dis communibus aras:

Dei, inquit, communes sunt Mars, Bellona, Victoria: quòd ij in bello verique possint parti fauere. Arist. eod. lib. & Lucianus noster.

noſter in libello de calumnia ex Homeric. Iliad σ. hanc ſententiam prouerbialem citant:

Ἕλωὸς σὺν ἀλι & καὶ τε κλαυσέονζ καὶ κατέκλα. id eſt,

Communis Mars, inq; vicem perimit perimentum. Quod carmen incertum ac varium belli euentum notat. e Atque Niobe.] Niobe Tantali filia, vxor Amphionis, regis Thebanorum, ſex filias, totidemque filios peperit: ideo animo elato Latonæ ſeſe perferre non dubitauit. Quamobrem indignata dea, Apollinis & Dianæ ſagittis liberos eius ad vnum omnes interficiendos curauit, Niobenque ipſam turbine vente in Aſiam rapuit, & in ſaxum transformauit. f Philomela in auiculam.] Luſciniam: de qua eſt fabula in Metamorph. Ouid. Queritur autem maximè, quando incubat ouа: tunc enim totam noctem caneve fertur. g Ariſtandri.] Ariſtander & Artemidorus ὀνειροπόλοι, id eſt, ſomniorum coniectores.

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ ἢ περὶ κάλλους

CHARIDEMVS, ſiue de Pulchritudine

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

NEq; hic dialogus Luciani videtur eſſe: id quod Aldus quoque annotauit, & cùm ex ſtylo, quanquam is multò ſimplicior hic, quàm in ſuperiore eſt, tum ex reliquo totius corporis cõtextu apparet. Continet autem encomium pulchritudinis ſeu formæ, tribus orationibus diuiſum, vtpote à tribus perſonis in conuiuio tractatum, quarum priores duæ præſtantiam ac dignitatem pulchritudinis commendant, multis ad hoc deorum pariter & hominum adhibitis exemplis. Poſtrema autem etiam vim & effectum illius ex mutua collatione reliquarum virtutem, & eorum quæ vulgò inter bona recenſentur. Cætera plana ſunt.

ΕΡΜΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Χαριδήμ.

Εμπατος ἐτυχον χθὲς, ὦ Χαρίδημε, ποῖ μὴν & ἐν τῷ περιπάτῳ, ἅμα μὲν καὶ τῆς παρὰ τὸ ἄστυ χάριν ἀσκῶν, ἅμα δ' ἐτυχον γάρ τι μελετῶν, καὶ διόμην & ἡσυχίας. ἐντυγχάνω δὴ Προξίνῳ τῷ Επικράτους. περιπατῶν δὲ, ὡς πρὸ ἐμοῦ ἦν ἡράτων, ὅθεν τε πορεύοιτο, καὶ ὅποι βαδίζοι. ὁ δὲ ἥκειν μὲν ἔφη καὶ αὐτὸς ἐκεῖ παραμυθίας χάριν, ἅπερ ἐμὲ πρὸς τοῦτο ὑψηλόνουν τῶν ἀγρῶν, ἀπαλύουσαν δὲ καὶ τὸν τότε ἐπιπνέουσης ἀκράτου καὶ λιφυρᾶς αὔρας, ἀπὸ συμποσίου μεθύοντι μαλίσου γιγνόντι & ἐν Πειραιεῖ, ἐν Ανδροκλέους τοῦ Επιχάρους, τὰ ἐπινίκια τιθυκότι & Ερμῇ. ὅτι ἐβιβλίον ἀναγνὸς, ἐνίκησεν ἐν Διασίοις, ἔφασκε

HERMIPPVS ET Charidemus.

Deambulabam fortè heri in suburbio, Charideme, simul vt ex agrorum aspectu me aliquantulum reficerem, simul etiam quietis & otij gratia: fortè enim tum meditabar quippiam. Obuiam igitur mihi fit Proxenus, Epicratis filius. Allocutus autem ipsum, quemadmodum consueueram, interrogabam vnde veniret scilicet, & quò iturus esset. Tum ille, venire se quidem etiam ipsum respõdit huc oblectationis gratia, quam ex agrorum aspectu percipere consueuisset: refici autem velle etiam temperata ac leni aura quæ illos afflaret. Cæterùm redire se à conuiuio, quod pulcherrimũ peractũ fuisset in Piræeo apud Androclẽ Epicharis filium, qui ob partam victoriam Mercurio sacrificaũisset. Vicisse autem ipsum[a] in Diasiis, libro quodam recitato. Commemorabat autem cùm alia multa quæ ibi acta essent vrbana & fe-

φησὶν ἀκούσασθαι τοὺς ἄνδρας ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ὅτε ἐπὶ τῇ τραπέζῃ ἐκόμων οἱ παῖδες, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐδέσμασιν ἐπῄνουν τὸν μάγειρον, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκπώμασιν ἐθαύμαζον τὸν τορευτήν, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθεμίοις ἐκρότουν τὸν ἀνθοπώλην, καὶ ἐπὶ τοῖς μύροις ἐκήλουν τὸν μυροπώλην, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐπιθέτοις ἐκεκράγεσαν τὸν ἐπιθετοπώλην, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐπιδείπνοις ἐκεκράγεσαν τὸν ἐπιδειπν

οἶδά σοι χάριν. ἀλλ' ἔ μοι τὸν πάντα λόγον ἐξ ἀρχῆς ἀπολοίης, ὅ,τι τε λῶ, ὅπερ ἀνέγνω βιβλίον Ἀνδροκλῆς, τίνα τε νενίκηκε, καὶ τίνας ὑμᾶς ἐς τὸ συμπόσιον ἐκέκληκεν, οὕτως ἂν ἱκανῶς καταθοῖο τὴν χάριν. Χα. τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ὦ ἑτκώμιον Ἡρακλέους, ἔκτιν ὀνείρατος, ὡς ἔλεγε, πεποιημένον αὐτῷ. νενίκηκε δὲ Διότιμον τὸν Μεγαρόθεν, ἀνταγωνιστὴν σφόδρα αὐτῷ περὶ τῶν ἀπαγγελμάτων, μᾶλλον δὲ περὶ τῆς δόξης. Ερ. τί δ' ὦ, ὁ ἐκεῖνος ἀνέγνω, βιβλίον; Χα. ἐγκώμιον τοῖν Διοσκούροιν· ἔφασκε δὲ καὶ αὐτὸς ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπ' ἐκείνων σεσωσμένον, ταύτην οὖν αὐτοῖς καταθέσθαι τὴν χάριν, ἅμα τε καὶ ὑπ' ἐκείνων πρακεκλημένον, ἐπ' ἄνδρας ἰσοτίμους ἐν τοῖς ἰσχάτοις κινδύνοις φανέντων. πρᾶσαν μέν τοι τῷ συμποσίῳ καὶ ἄλλοι πολλοὶ οἱ μὲν συγγενεῖς αὐτῷ, οἱ δὲ καὶ ἄλλως συνήθεις· οἱ δὲ λόγου τε ἄξιοι,

gratiam tibi habeo. Verùm enim si mihi totam à principio narrationem repetiueris, puta & quis liber fuerit quem recitauerat Androcles, & quem recitato eo superauerit, postremò & quósnam vos ad conuiuium vocârit, ita demum plenam apud me gratiam inibis. CHAR. Ipse quidem liber [b] encomiũ Herculis erat, ex somnio quodam, ceu dicebat, ab ipso compositum. Vicit autem Diotimum Megarensem illum, prospicis, imò verò pro gloria cum eo certans. HERM. Quid autem libri erat quod ille recitauit? CHAR. Encomium [c] Castoris & Pollucis. Dicebat autem se quoque ex magnis periculis ab illis seruatum, hanc illis quasi quandã gratiam persoluisse: præsertim cùm ab illis etiam confirmatus fuisse, de summis nauium velis in extremo discrimine ipsi apparentibus. Aderant autem in conuiuio & alij multi, partim cognati ipsius, partim aliàs familiaritate iuncti: qui verò memoratu digni sunt,

ἔξισι, τὸ, τι συμπόσιον ὅλον κεκοσμηκότος, καὶ λάμπος ἐγκώμια διειληφότος, Φίλων τε ἦν ὁ Διονίου, καὶ Ἀρίστιππος ὁ Ἀγαθήνους, καὶ τέτ' αὐτός. συνκατέκειτο δ' ἡμῖν καὶ Κλεώνυμος ὁ καλὸς, ὁ τ' Ἀνδροκλέους ἀδελφιδοῦς, μειράκιον ἁπαλόν τε καὶ τρυφερόν. νῦν μὲν δὴ οἰόμενα ἔχειν· πάνυ γὰρ ἐθύμως ἠκροᾶτο τῶν λόγων. πρῶτος δὴ ὁ Φίλων περὶ τοῦ λάμπος ἤρξατο λέγειν, παρασκευασάμενος ὅτω. Ερ. μὴ δῆτα, ὦ ἑταῖρε, μὴ πρὶν τῶν ἐγκωμίων ἄρξῃ, πρὶν ἂν μοι καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδῷς, ὑφ' ἧς εἰς ζητοῦντος ἦλθετε τοὺς λόγους. Χα. ἀκήκοας ἡμᾶς ἄρτι, πάντα ἅπερ μόνους τὸν ἅπαντα λόγον διειληφότας ἀπαναλῶσαι. πολλοῦ ἄρα τί τις ἂν χρήσαιτο, ὁπότε φίλος τι ὢν βιάζοιτο· ἀνάγκη γὰρ ὑποίσασθαι πᾶν ὅτιοῦν. ἐκεῖ δὲ ζητεῖς αἰτίαν τῶν λόγων, αὐτὸς ἐκεῖνο Κλεώνυμος

sunt, quique totum conuiuium cohonestârunt, laudesque pulchritudinis verbis persecuti sunt, Philo erat Diniæ filius, & Aristippus Agasthenis, tertiusque ipse. Accumbebat autem nobiscum & Cleonymus formosus ille, Androclis nepos, adolescentulus tener & delicatus, qui mentem tum habere vtiq; videbatur. Admodum enim attentè ascultabat quæ dicebantur. Primus itaque Philo de pulchritudine incipiebat dicere, facto in hunc modum exordio. HERM. *Nequaquam, amice, ne mihi priùs ipsa encomia exordiare, quàm causam quoque exposueris, qua adducti ad hoc argumentum tractandũ processeritis.* CHAR. *Præterrem moraris nos, ô optime, qui tibi iamdudum potuissemus vniuersa oratione exposita iterum hinc abire. Veruntamen quid agas quando quispiam amicus existens tantopere vrgeat? Necesse enim est quiduis etiam amici causa perpeti. Causa igitur, quam quæris, qua ad hoc argumentum compulsi sumus, ipse Cleonymus*

νυμ& ὁ καλὸς. καθημένῳ γὰρ αὐτῷ μεταξὺ ἐμοῦ τε, καὶ Ἀνδροκλέους τοῦ θείου, πολὺς ἐγίνετο λόγος& τοῖς ἰδιώταις περὶ αὐτοῦ, ἀφθόνως τε εἰς αὐτὸν, καὶ ὑπερεκπεπληγμένοις τὸ κάλλος. σχεδὸν ἦν πάντων ὁλιγωρούντων, καθεζομένων διεξιόντων ἐγκώμια τοῦ μειρακίου. ἀγαθῶν δὲ ὑμᾶς τῶν ἀνθρώπων τιθῶ φιλοκαλίαν, καὶ ἅμα ἐπαινοῦντας αὐτὸν, ἀργίας τινὸς ὑμᾶς ἔνια καταλαβούσης, λόγοις ἀφθόνοις τῶν ἰδιωτῶν, περὶ τῶν καλλίστων, ὧν μόνον τούτων οἰόμεθα πρέπειν, καὶ δι' ἃ πλέομεθα τῶν περὶ καλλους λόγων. ἔδοξεν οὖν ἡμῖν, ὀνομαστὶ λέγειν ἕκαστον τοῦ παιδός· ἐγὼ μὲν γὰρ ἂν ἔχαιρον καλῶς ἐμβαλὼν γὰρ ἂν αὐτὸν εἰς πλέω πρυμνῆς, ἀπ' οὐδεμιᾶς, ὥσπερ ἐκεῖνος, ὅτου& ἀτάκτως ὅπως ἕκαστος& τύχοι λέγων, ἀπὸ ἑκάστου ἀπὸν ἰδίᾳ, ὅσ' ἂν ἀπομνημονεύοι περὶ ἕκαστα πρεπόντως. καὶ δὴ ἀρχάμενος& ὁ Φίλο-

formosus ille fuit. Cùm enim medius inter me & Androclem, cuius nepos erat, sederet, multus ab idiotis sermo de eo fiebat, qui & respiciebant ad ipsum, & ad formam eius plus quàm obstupescebant. Propemodum igitur cæteris omnibus postpositis, sedebant encomia adolescentis persequentes. Nos autem admirati illorum erga pulchritudinem amorem ac studium, & simul collaudatis ipsis, segnitiem quandam arbitrati sumus esse verbis ob idiotis superari, præcipuè de pulcherrimis dicendo, quo solo nos illis præstare putaremus. Atque ita de pulchritudine verba facere cœpimus. Visum igitur nobis est haud nominatim dicere laudes pueri (neque enim honestum fore: nam hoc pacto præcipitaturos nos ipsum in maiorem insolentiam esse) sed tamen neque illas incompositè adeò, & vt cuique fortè succurrisset, sed seorsim singulos quæcunque de re proposita commeminissent. Atque ita

Philo

ὁ Φίλων πρῶτος, οὕτως τὸν λόγον ἐποιεῖτο. Ὡς ἔοικε δεινὸν, ὦ πάντες, ὃ ἐν πρόσκειται ἡμῖν ἐκάστης ἡμέρας, ὡς περὶ καλῶν ποιούμεθα τὰς σπουδὰς, οὐ τὴν δὲ τῶν καλῶν ἀξίαν ποιησόμεθα λόγον, ἀλλ' οὕτω καθιζόμεθα σιγῇ, ὥσπερ ἀνδοικότων μὴ λάθωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, περὶ οὗ σπουδάσομεν ἢ ἅπαντα χρόνον ἀπόντων. καίτοι πῶς τις ἂν χαίροι πρὸς τοὺς λόγους, ἃ περὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων σπουδάζων, περὶ ἢ καλίστου σιωπᾷ τ ὄντων; ἢ πῶς ἂν τὸν ἐν λόγοις καλὸν φαίη καλλιον μᾶλλον, ἢ πάντα τἄλλα πράγματα, περὶ αὐτὸ λεγέν τε τέλος ἡμᾶς τῶν ἑκάστοτε πραττομένων; ἀλλ' ἵνα μὴ δόξω λέγειν ἃ μὴ δεῖ περὶ τοῦ καλοῦ ἀκούειν, ἀλλὰ σιγᾶν ἐπὴν δὲ μηδὲν ἐπίσταμαι περὶ αὐτοῦ, ὡς οἷόν τε, βραχέα περὶ τούτου πειράσομαι διελθεῖν. καλὸς γὰρ δὴ πάντες μὲν ἐπι-

Philo primus exorsus, in hūc modum verba fecit. Quàm indignum verò est, quòd cùm quæcunque in singulos dies agimus, pro ijs tanquam pulchris omnem operam ac diligentiam adhibeamus, de ipso pulchro sermonem nullum habeamus, sed perinde silentes ac taciti sedemus, ac si metuamus, ne fortè verbum aliquod de ijs pro quibus tantopere laboramus, vel imprudentibus nobis excidat? Atqui vēnam aliquis oratione meritò utatur, si, cùm de illis quæ nullius precij sunt, tantopere contendat, de eo quod omnium pulcherrimum est planè conticescat? Aut quomodo id quod in verbis pulchrum est, rectius quàm omnia alia seruari poterit, si de ipso fine eorum quæ quotidie aguntur, dicere prætermittamus? Verùm ne videar monere quidem scire quo pacto oporteat nos circa pulchrum affectos esse, dicere autem ipse de eo nihil posse: quo ad fieri potest, de eo breuiter commemorare conabor. Nam pulchritudine omnes quidem

cupierunt

ἐπεθύμησεν τυχεῖν, πάνυ δ' ἠξιώθησεν ὀλίγοι τινές. οἱ δὲ ταύτης ἔτυχον τῆς ἀωρείας, ὑπολαμονίσαζοι πάντων εὐδοξαν γενέσθαι, καὶ πρὸς θεῶν, καὶ πρὸς ἀνθρώπων τὰ ἥκοτα τετιμημένοι. τετιμήσιον δ', τῶν γὰρ θεῶν ἐξεράων γενομένων, Ηρακλῆς τέ ὄσιν ὁ Διὸς, καὶ Διόσκοροι, καὶ Ελένη. ὧν ὁ μὲν, ἀνδρείας ἕνεκα ταύτης λέγεται τυχεῖν τῆς τιμῆς, Ελένη δ', ἕ διάφορος χάριν, αὐτὴ μεταβαλεῖν ἐς θεὸν, καὶ τοῖς Διοσκόροις αἰτία γένεσθαι, πρὸν αὐτὴν ἐς οὐρανὸν ἀνελθεῖν, τοῖς ἀπὸ γῆς σωτηρίοις ἀστράσι· ἀπὸ μὴν ὅς τις ἀνθρώπων ἠξιώθη ζῶν θεοῖς ὁμιλεῖν, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν, πλὴν ὅσοι μετέσχηκασι λόγου. Πέλοψ τε γοῦν ἔτυχε χάριν ζῶν θεοῖς ἀμβροσίας μετάσχοι, καὶ Γανυμήδης ὁ τοῦ Δαρδάνου τοῦτο κεκρατηκέναι λέγεται τοῦ πάντων

cupierunt potiri: pauci autem omnino fuerunt qui illam assecuti fuissent. Qui verò donum hoc fortè adepti fuêre, illi omnium beatissimi fuisse visi sunt, & apud deos & apud homines meritò honore affecti. Atque huius rei argumentum tale fuerit. [d] Nam eorum qui ex Heroibus in numerum deorum recepti sunt, Hercules, & Dioscuri, [e] & Helena, Iouis filij sunt: quorum ille quidem fortitudinis causa honorem hunc consecutus esse dicitur, Helena autem pulchritudinis gratia cùm se ipsam in deam mutâsset, tum fratribus Dioscuris causa fuisse vt ante ipsam in cœlum ascenderent, ijs quibus cæteri vita functi sub terra obnoxij premuntur, exoluti. Quanquam etiam quicunq; hominum dignus vnquam iudicatus fuit, vt deorum consuetudine frueretur, alium reperire non licet, quàm qui pulchritudinis particeps fuisset. Nam & Pelops eadem hac causa cum dijs Ambrosiæ particeps fuit, & Ganymedes ille Dardani hoc pacto miscuisse nectar dicitur omnium

πων ἁπάντων θεῶν, ὥς τ' αὐτὸν ἐκ ἀνασχέσθαι συμμιτασχεῖν αὐτῶν τινὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ θύρας τ' παιδικῶν· ἀλλ' αὐτῶν μόνῳ πρέπειν ἡγεμόνα εἶναι, ἂς Γάργαρον καταπλάντα τῆς Ἴδης, ἀναλαβεῖν ἐκεῖσε τὰ παιδικά, ὅπως σωίσεσθαι τὸν ἅπαντα ἐμπλεκόμενον χρόνον βασιλεῖ δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ ποιήσεται τῶν καλῶν, ὡς τ' οὐ μόνον αὐτὸς ἐξίωσι τῶν ἐρανίων, ἀναλαβὼν ἐκεῖσε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπὶ γῆς ὅ, τι τύχοι γενόμενος, σωλῶν ἑκάστοτε τοῖς ἐρωμένοις. καὶ τοῦτο μὲν χρόνῳ λύκνῳ, σωιζένετο Λήδᾳ· τοῦτο δ' ἐν ἄλλα ταύρῳ τῷ Εὐρώπῃ ἁρπίσα, ἐκαθάς δ' Ἀμφιτρύωνι, γενᾷ τὸν Ἡρακλέα. καὶ ποιά τις ἂν ἔχοι λέγειν τέχνασμα. τὰ τῶ Διὸς, ὅπως ἄν, οἷς ἐπιθυμεῖ, συγγένοιτο μὴ χαλεπαίνου. τὸ δὲ μέγιστον, καὶ οἷον ἄξιος θαυμάσαι· ὁμιλῶν γὰρ τοῖς θεοῖς

nium summo deorum, quare etiam ipsum neque vllum deorum cæterorum alium voluisse secum venationis huius, amorum suorum videlicet participem fieri: sed sibi soli decorum arbitrari esse in Gargarum Idæ deuolare, atque inde amasium suum in eum locum vbi per omne tempus cum illo consuetudinem haberet, subducere. Tantam autem curam ille semper habuit pulchrorum, vt non solùm cœlo dignatus eos fuerit, illuc ipsos attollens: sed & ipse in terram, quocunq; sors tulit, descenderit, vt cum amatis singulis locis congrederetur. Ac eam quidem ob rem in cygnum conuersus, cum Leda rem habuit: ob eandem autem & tauri facie Europam rapuit. Asiæ milatus autem Amphitryoni, procreauit Herculem, multáq; alia Iouis vaframen-

ea enumerare quispiam possit, quibus ille eorum congressu quorum desiderio tenebatur, potius fuit. Quod autem maximum est, quodq; meritò aliquis admirari possit, cùm ille

cum

θεᾶς (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γε ὁπ-
λισι, πλὴν ἐμὲ μὴ ζῆς λαλοῖς)
ἐν δ' ὧν τούτοις λημμογορῶν,
ὅτω ποιήσαι ζοβερὸς τῷ λοι-
πῷ τῶν Ἐπῶν ποιητῇ, καὶ
θρασὺς καὶ λαταπληκτικὸς,
ὡς τ' ἐν μὲν τῇ πρώτῃ λημμο-
γορείᾳ τὴν Ἥραν, καί τοι πρό
τερον πάντ' ἐωθυῖαν ἐπιτι-
μᾷν αὐτῷ, ὅμως δ' αὐτὴν οὕτ-
ω ἐφόβησεν, ὥστ' ἤρκεσεν
αὐτῇ τὸ μηδὲν παθεῖν, ἀλλὰ
μέχρι λόγων ἐλθεῖν τὴν ὀρ-
γὴν τῷ Διΐ. τὸς δ' ἅπαντας
θεὸς ἐν τῇ ὑςέρᾳ πάλιν οὐχ
ἧττον λατέσησε φοβηθῆναι,
γῆν ἀνασπάσαν αὐτοῖς ἀν-
θράσι καὶ θάλατταν ἀπειλή-
σας. μίαν δὲ σωτίσιν λα-
λοῖς, οὕτω γίγνεται πρᾶος
καὶ ἥμερος, πλὴν τοῖς πᾶ-
σιν ἐπιεικὴς, ὡς τι πρὸς
ἅπασι τοῖς ἄλλοις, καὶ αὐ-
τὸ τὸ Ζεὺς εἶναι λατανι-
πτὸν, ὅπως μὴ φαίνοιτο
τοῖς παιδικοῖς ἀηδὲς, ἴτέ-
ρου τινὸς ὑποκρίνεται σχῆ-
μα, καὶ ζητοῦ λανθάνειν, καὶ
οἷον

cum diis versaretur (neque
enim hominum vlli conuer-
satus est præterquam pul-
chri:) quoties inter illos con
cionem aliquam habuit, ita
austerus fingitur à com-
muni Græcorum poëta, vt
in priore quidem oratione
Iunonem, quanquam illa
antea vbique increpare ip-
sum consueuisset, nihilo
minus tamen ita perterrue-
rit, vt ea satis habuerit quòd
nihil grauius pateretur, &
intra verba duntaxat, illius
ira consisteret. In posterio-
re autem deos vniuersos non
minore terrore affecerit, ter-
ram vnà cum ipsis hominib-
us, & mare quoque in sub-
lime sublaturum sese mina-
tus. At verò quoties cum
pulchris congressurus esset,
ita mansuetus & blandus,
omnibúsque æquabilis red-
ditur, vt apud omnes alios
etiam ipso eo quòd Iupiter
est deposito, videlicet ne mo
lestus aut ingratus cuiquam
eorum quos amat, videatur,
alienam aliquam formam induat, cámque pulcherrimam,
& quæ

ἅπαν τὸν ὁρῶντα τῶν ἀγαθῶν ἐρᾶν ποιεῖ καὶ τιμᾶν παρέχεται ὧν ἂν θέλῃ. καὶ ὁ μὲν Ζεὺς οὕτω μὲν ἐκάλλυνε τὴν θέαν, τῶν δ' ἄλλων οὐδένα βιῶν, ἵνα μάθωμεν ἔχειν δοκῇ ταῦτα θεραπείαν· Διὸς δὲ νικᾶν τὴν κάλλους ἐρᾶσθαι, ἀλλ' εἴ τις ἀκριβῶς ἐθελήσει σκοπεῖν, πάντας ἂν ὑποι θεοὺς τοιαῦτα πεπονθότας δόξαι, οἷον τὸν μὲν Ποσειδῶ, τὸ Πέλοπος ἁλῶναι φόβον, Ὑακίνθου δὲ, τὸν Ἀπόλλω, τὸν Ἑρμοῦ δ', τὸν Κάδμον· καὶ θεὰς δ' ἐλάττους οὐκ αἰσχύνονται φανερῶς τοῦτο, ἀλλ' ὥσπερ φιλοτιμίαν οὔσας ἔχειν δοκεῖ, τὸ λάθρα συγχωρούμενον καλῶς ἀγωνᾶσθαι, παρεσκευάσθαι τοῖς ἀνθρώποις. ἔτι δὲ, τὴν μὲν ἄπαν ἐπιστάμενον ἀκοὴν πεισάτις δ' ἐκ ἐτέρᾳ ἀμφισβητεῖ, περὶ ὧν ἄρχει, ἀλλ' Ἀθηνᾶ μὲν, τοῖς ἀνθρώποις ἡγεμονεύει τὰ εἰς πολέμους, πρὸς Ἄρτε-

& qua maximè putat intuentem allici posse. Tantum reuerentiæ & honoris pulchritudini exhibet. Ac non solùm ipse quidem Iupiter ita pulchritudine captus est, cæterorum autem deorum nullus, vt hæc magis accusationem Ionis continere videantur, quàm pro pulchritudine dicta esse. Sed si quis diligenter considerare volet, omnibus etiam diis eadem hæc accidisse videlicet, deprehendet: vt verbi gratia Neptunum Pelopis forma captum fuisse, Hyacinthi autem Apollinem, & Mercurium & Cadmi. Præterea neque deas pudet pulchritudine superatas ac captas videri, sed hanc quasi æmulationem quandam honoris inter se habent: puta eam quæ cum pulchro aliquo rem habuit, narrare posse, hominibus sese dedisse. Iam verò cùm ex cæteris omnibus vnaquæque suæ ac certæ rei præses sit, de iis quibus quæque præest, nulla cum altera contendit, h sed Minerua quidem cum hominibus ad bella gerenda præit, haudquaquam i cum Diana

Αρτεμιν οὐ διαμάχεται περὶ θήρας, ὡς δ' αὖτως Αθηνᾶ κἀκείνη παραχωρεῖ τῶν πολεμικῶν τῶν δὲ γαμων Ηρ' Αφροδίτη, οὐδ' αὐτὴ πρὸς αὐτὴς ἐνοχλουμένη, περὶ ὧν ἐφορᾷ. ἑκάστη δ' ἐπὶ κάλλει ζαυτὴν φρονεῖ, καὶ πάσας ὑπερβάλλεσθαι δοκεῖ, ὥς τι καὶ ἐρεῖς αὐτὰς ἀλλήλας ἐκπολεμῶσαι βουλομένη, οὐδὲν ἄλλο προϋβαλὼν αὐταῖς ἢ καλὴ Θ', οὕτως οἰομένη ῥᾳδίως, ὅπερ ἤθελε, διατεκεῖσθαι, ὀρθῶς καὶ φρονίμως τὸ λογιζομένη. σπείσατο δ' ἄρ τις ἐντεῦθεν τῷ τὸ μάλλους πρεσβεῖον· ὡς γὲ ἑκάστης βουλὸ τὸ μῆλον, καὶ τῷ ἐπιγραφῷ ἀνελίξαντο, ἑκάστης αὐτῆς ὑπολαβόσης ἓναι τὸ μῆλον. μηδ' ἀμίας δὲ ζημιώσης τῷ ψῆφον καθ' αὑτῆ ἐνεγκεῖν, ὡς ἄρ' αἰσχροτέρα τῆς ἑτέρας ἦν τῷ ὄψιν, ἀνέρχονται παρὰ τὸν πατέρα, ὃν δ' ἀδελφόν τινα σωόικον, Δία, ἐπιτρέψασι τῷ δίκῃ αὐτῶν. ἐχων

de venatione pugnat: eodémque modo & illa Mineruæ de re militari concedit: de nuptijs autem Iuno Veneri, neq; hæc illi molesta est ob ea quibus illa præsidet. At contrà singulæ ob formam & pulchritudinem eò vsque animo efferuntur, omnésque alias excellere sibi videntur, vt cum [k] Eris ipsas inter se mutuò discordes & inimicas reddere vellet, nihil aliud obiecerit illis, quàm pulchritudinem: rata hoc pacto facillimè sese hoc quod volebat, effecturam esse. Ac prudenter sanè hoc excogitauit: animaduerterit q; vel inde aliquis pulchritudinis potestatem. Nam postquam pomum illud accepissent, & inscriptionem legissent, cùm vnaquæque sum illud esse censeret, neque tamen vlla contra seipsam suffragium ferre sustineret, quòd videlicet altera turpior esset, ad Iouem, harum quidem patrem, illius autem etiam fratrem & coniugem, deueniunt, litem hanc illi disceptandam committentes. Ille autem

χων δὲ ἡ αὐτὸς, ἢ τὰς ὄψεις, ἀποφαίνεσθαι, καλλίστη, ἡ πολλῶν ἀνδρείων ὄντων, καὶ σοφῶν καὶ φρονίμων, ἔν τε Ἑλλάδι καὶ τῇ βαρβάρῳ, ὅλῃ ἐπιτρέπει τῷ Διΐ σφ Πάριδι τῷ Πριάμου, ψῆφον ἐναργῆ καὶ καθαρὰν ἐξενεγκῶν, ὅτι καὶ φρονήσεως καὶ σοφίας καὶ ῥώμης ὑπερέχει τὸ καλόν. τοσαύτην δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ πεποίηται καὶ σπουδὴν ἀκέραιον εἶναι καλοὶ, ὥστε καὶ τὸν ἡρώων τὲ κοσμιώτερα, καὶ θεῶν ποιητὴν ἐκ παλαιοτάτου ποθεν, ἢ σαρὰ τῶ λαοὺς πεπαίκασιν ὀνομάζειν ἥδιον ἂν ἔν ἀκέσαι, καλὴν ἡ Ἥρα, ἢ πρόσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλου Κρόνου. Ἀθηνᾶ δ' ἐκ ἂν βουληθείη Τριτογένεια πὸ τῦ γλαυκῶπις καλεῖσθαι. Ἀφροδίτη τὲ τιμήσαι τ' ἂν τῦ παντὸς, καλεῖσθαι χρυσῆ ἅπερ ἅπαντ' ἐς κάλλος τείνει καλοί τοι ταῦτα οὐ μόνον ἀπόλλωνος καὶ ἀρτέμιδος, ἀλλὰ καὶ ἀφροδίτης καὶ ἔρωτος, καὶ χαρίτων, καὶ μουσῶν, καὶ ἑρμοῦ, καὶ ἡφαίστου, καὶ ἀθηνᾶς, καὶ ἄρεως, καὶ ἑστίας, καὶ ἀμφιτρίτης, καὶ ἀκταίας, καὶ ἀμφιτρίτης, καὶ ἀκταίας, καὶ ἀμφιτρίτης, καὶ ἀκτα

ἀπόδειξιν ἔχει, πῶς οἱ μράττες ἔχουσι περὶ τοῦ, ἀλλὰ καὶ μαρτυρίαν οὐκ ἄψευδῆ, τ' κρᾶτος ἅμα καὶ Ἀθηνᾶ ἢ ἀνδρείας ἅμα καὶ φρονήσεως πεῖραν ἐπιψηφίζει· ἀμφοτέρων γὰρ πεῖσταί τούτων. Ἥρα δ' ἁπάσης ἀρχῆς καὶ βασιλείας κάρτιστον ἀφροδίτη, συναγωνιστὴν αὐτῇ καὶ τὸν Δία παραλαβοῦσα. ἃ τοίνυν ὕστερον ἢ θεὸν καὶ σεμνὸν τὸ λάμπειν, ὕστερα δὲ ψυχισπόδασον τοῖς θεοῖς, πῶς ἂν ἡμῖν ἔχοι καλῶς, μὴ καὶ αὐτοὺς μιμούμενοι τοὺς θεούς, ἔργῳ τε καὶ λόγῳ πᾶν ὅ, τι ἔχομεν, σωφρονοῦντα ὡς κάλλιστα; ταῦτα μὲν ὁ Φίλων περὶ τοῦ κάλλους εἶπεν, ἐπιθεὶς τοῦ τῆς τιλαυτῆς, ὡς καὶ πλείω ἂν τούτων ἀρύκοι, εἰ μὴ τὸ μακρολογεῖν ἐπίσατο τῶν ἀδοκίμων ἐν συμποσίῳ. μετ' ἐπαινον δ' ὀυθὺς Ἀρίστιππος ἤρξατο τῶν λόγων ποιεῖσθαι πρότερον παρακληθεὶς ὑπ' Ἀν-

quo pacto illi qui potiores habentur, circa hanc se gerant: sed & testimoniū perhibent neutiquam falsum, quòd cæteris omnibus præstantior eadem sit. Proindè Minerua quidem fortitudine pariter & prudentia præstare illam suffragatur: vtrique enim harum præsidet ipsa. Iuno autè vniuersa dominatione atq; potentia expetendam magis esse, sententia sua declarat, in partem etiam Ioue tanquam patrono aduocato. Quòd si igitur diuina adeò res & veneranda pulchritudo est, deinde & dijs tantopere ambita & affectata: quomodò tandem honestum nobis fuerit, si non & ipsi deos imitantes, cùm rebus tum verbis, quibus unq; modis poterimus, pulchritudini patrocinemur? Atque hæc quidem Philo de pulchritudine perorauit, hoc quoq; ad finē addens, quòd etiam plura hic dicturus fuisset, nisi sciret verbositatem in conuiuijs longiorem improbari. Cæterùm post illū statim Aristippus verba facere cœpit, multis antea ab Androcle

προκλεῖσθ' ὁ γὰρ ἰδέλιζο λέγειν, τὸ μετὰ Φίλων' ἀναβάλλῳ δὲ λέγω. ἤρξαζο δ' ἐντεῦθεν· Πολλοὶ πολλάκις ἄνθρωποι τὸ περὶ τῶν βελτίστων, καὶ ἡμῖν συμφερόντων ἀφέντες λέγειν, ἐφ' ἕτερας τινὰς ἀρμοζόντων ὑποθέσεις, ἀφ' ὧν αὐτοῖς δοκοῦσι δόξαν κτᾶσθαι, τοῖς δ' ἀκροαταῖς τὸν λόγον ἀδόλως συντιθέντας ποιεῖσθαι, καὶ διαλλαττομένους· οἱ μὲν περὶ τῶν αὐτῶν ἐριζόντων ἀλλήλοις, οἱ δὲ διαλεγόμενοι τὰ μὴ ὄντα ἕτεροι δὲ, περὶ τοῦ ἀδιαφόρως ἀναγκαίων λογοποιεῖν, ὃς ἐγὼ τούτων πάντα καταλιπόντας, ὅπως τὸ βέλτιον τύχωσιν ἀπόντων, σκοπεῖν ὃς νυνὶ ἐγὼ περὶ τῶν ὄντων ἐμοὶ ὑγιὲς ἐγνωκέναι νομίζων, ἄπως τις καὶ τὸ τῶν ἀγνοίας τῶν βελτίστων καταγορεύσας τοῖς αὐτοῖς πρὸς ἐκείνων, τοῦ θετέρων ῥᾳδίως ἅπαντα, τάχ' ἂν συστασιάσαι, καὶ ἁμαρτεῖν

drocle imitatus. Neque enim volebat primò, veritus proximo post Philonē loco dicere. Exorsus autē inde est: Multi sæpe homines (inquit) omittentes de rebus optimis & nobis conducentibus dicere, ad alia nescio quæ argumenta abripi consueuêre, ex quibus sibi quidem famam comparaturos se putant, auditores autem verbis nihil conferentibus obtundunt. Ac dicere solent alij quidem de ijsdem rebus inter se verbis contendentes: alij autem ea quæ non existunt, commemorantes, alij etiam de ijs de quibus minimè necesse est, verba facientes. Quos sanè decebat omnibus hisce relictis quo pacto conducibile aliquid dicere fortè postint, apud animum cogitare. Hos igitur quando nunc ego de ijs quæ existunt, nihil sani cognoscere existimo, & alioqui autem etiam aliorum ignorantiam de rebus optimis, reprehendentem, in eadem vitia incurrere, omnino stultitiæ cuiusdam esse puto: idem argumentum orationis vtilissimum atque pulcherrimum

σιν τοῖς ἀκούσιν ὑπόθεσιν ποιήσομαι τῶν λόγων, καὶ ἢ πᾶς, ὅσιόν ἂν, φαίη κάλλιστ' ἂν ἔχειν ἀκόσμου καλλίστου. ἐμοὶ μὲν γὰρ τοιοῦτόν τι καὶ ἕτερος τοὺς λόγους ἐποιήσατο πρώην, ἀπὸ μὲν περὶ ἄλλου τινὸς ἄρξασθαι μοι δόξαντος ἂν ἁπάντων, ἀπηλλάχθαι περὶ αὐτοῦ. τάχα δ' ἂν οὖν οὕτω καὶ ἀρθονίαν παρέξεται τοῖς βουλομένοις ἅπασι περὶ τούτου λόγων, ὥστ' οὐκ, εἰ μὴ κατ' ἀξίαν τις ἐρήσεται τοῦ λόγου, νομίζειν δυσχέρειαν, ἀλλ' ἴσως πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ κἀμοῦ δόξει μοι συμβαλέσθαι πρὸς τοὺς ἐπαίνους ἀμείνονος, οἴεσθαι παρασχεῖν τύχης. τὸ μὲν γὰρ ὅτῳ μὲν περιφανῶς ὑπὸ τῶν πρόσθεν τετιμημένον, ὅτῳ δὲ τοῖς ἀνθρώποις θεῖον καὶ περισπούδαστον, πᾶσι δὲ τοῖς ἔσω οἰκειότατον κόσμον, καὶ οἷς μὲν ἂν πάρῃ, παρὰ πάντων ὁμολογούμενον, ὧν δ' ἀφῄρηται, μισούμενον, καὶ οὐ δι' πρὸ-

audiitoribus proponã, quòque omnis quicunque etiam fuerit, fatebitur scio, dignissimum esse quod pulcherrimum quoque vocetur. Quòd si igitur de alia aliqua re verba faceremus, & non de pulchritudine, satis fuisset vnum aliquem dicentem audisse, & exinde argumento eo relicto ad alia transisse: nunc autem præsens hoc tãtam dicendi copiam præbet ijs qui de eo orationem instituunt, vt haudquaquam si quis pro dignitate ipsum non tractarit, ob id infeliciter sibi successisse rem arbitrari debeat: sed si post multos alios nonnihil ad priores laudes etiam ipse conferre poterit, benigniorem fortunam experiri putetur. Nam quod manifestè adeò à superioribus in honore habitum semper est, ab hominibus autem ita pro re diuina & opera precio digna existimatum, omnibus ſq; quicunque viuunt, peculiare ornamentum existit: præterea & eos quibus adest, ab omnibus amari & coli, illos autem quibus abest, odio haberi, neque di-

gnos

πεσθήκειεν ἀξιομισθῶν, τίς ἂν ἂν τοσοῦτον λόγων μετεσχηκὼς, ὡς τ' ἐπαινέσαι πρὸς ἀξίαν ἀρκέσαι; οὐ μὰν, ἀλλ' ἐπεὶ δὲ ἡμῖν οὕτω πολλῶν αὖ δεῖ τῶν ἐπαινεσόντων, ὡς τι μόλις ἂν τῆς ἀξίας τυχεῖν, οὐδὲν ἀπεικὸς, καὶ ἡμᾶς ἐγχειρῆσαί τι λέγειν περὶ αὐτοῦ, μέλλοντάς γε μετὰ Φίλωνα ποιεῖσθαι τὸν λόγον. οὕτω δὲ σεμνότατον καὶ θειότατον τῶν ὄντων ὄντων, ὡς τε ἴσ', ὃ καὶ θεοῖς καλὸς τετιμῆκασι, παραλείπω· ἀλλ' οὖν ἐν ζοῖς ἄνω χρόνοις, ἐκ Διὸς Ἑλένη γενομένη οὕτως ἐθαυμάσθη παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ὡς' ἔτι ἡλικίας ὄσαν ἐντὸς, κατά τινα χρείαν ἐν Πελοποννήσῳ γενόμενος ὁ Θησεὺς, οὕτω ἥρως ἐλῶν ἠράσθη, ὡς' οὗτος αὖ βασιλείας ἀσφαλεστάτης, καὶ δόξης ὑπὲρ τὴν τυχόσης, ὅμως οὐκ ἄνετο βιωτὸν αὐτῷ,

gnos adeò quos especias, videri facit: quisnam dicendi facultate præditus tanta fuerit, vt id pro eo ac dignum est, laudare suffitiat? Veruntamen quoniam ita multis ipsi opus est laudatoribus, vt vix vnquam pro dignitate tractari queat, mihil alienum aut indecorum fuerit etiam nos aliquid de eo dicere conari, quanquam verentes nonnihil verba facere post Philonem. Adeò autem omnium quæ sunt, veneratione dignissima, maximéque diuina res pulchritudo est, vt etiam si omittamus dicere quibus honoribus Dij pulchros affecêre: superioribus certè temporibus illis Helena ex Ioue nata, in tanta apud omnes homines admiratione fuit, vt cùm adhuc intra ætatem esset, Theseus ob aliam quandam rem in Peloponnesum profectus, conspecta illius forma, in tantam admirationem ipsius venerit, vt cùm & regnum haberet maxitè tutum, & gloria excelleret, nequaquam vulgarē, nihilominus tamen putârit sibi vitam vitalem, vt

αὐτῷ, ταύτης ἐστερημένῳ, παρελθεῖν δὲ πάντας εὐδαιμονίᾳ, ἃ ταύτῃ αὐτῷ γνοίης ζῶσι παροικεῖν. οὕτω δὲ διανοηθεὶς, τὸ μὴ παρὰ τοῦ πατρὸς λαβεῖν ἀπεπόνει· μὴ γὰρ ἂν αὐτὴν αὐτὸν ἐνδοῦναι μέτριον ἡλικίας ἐμμένειν, τὴν δ' ἀρχὴν ὑπερφρονήσας ἐκείνου, καὶ παιδὸς, ὀλιγωρήσας δὲ καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πάντων δεινῶν, κοινωνοῦντ' αὐτῷ τῆς ἁρπαγῆς καὶ Θησέως παραλαβὼν, βίᾳ λαβὼν αὐτὴν τοῦ πατρὸς, εἰς Ἀφιδναν ἐκόμισε τῆς Ἀττικῆς. καὶ τοσαύτην ἴσχε χάριν αὐτῷ τῆς συμμαχίας ταυτησὶ, ὥσθ' ὅτῳ ἐφίλησε ποτὲ ἅπαντα χρόνον, ὥστε καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις παράδειγμα γενέσθαι, τὴν Θησέως καὶ Περιθόου φιλίαν. ἐπειδὴ δὲ ἱκανὸν ἐν ἄστει γενέσθαι, τὴν Δήμητρος μυηστοῦμενον κόρην, ἐπειδὴ πολλὰ παραινῶν, οὐκ ἀδυνάτει ταύτης αὐτὸν τῆς πείρας ἀποσχέσθαι διὰ παντὸς, πᾶσαν,

ille ait, non esse, si illa cæterè deberet: rursum autem se omnes alios felicitate supergressurum esse, si secum illam cohabitare contingeret. Atque hoc modo cùm apud sese animatus esset, à patre quidem ipsius accipere illam desperauit. neque enim elocaturum ipsum illâ, cùm nondum ad iustam ætatem peruenisset. cæterùm imperio illius contempto atque despecto, spretisq; insuper etiam omnibus qui tum in Peloponneso agebant potentibus, assumpto Piritoo, qui ipsi in raptu adesset, à patre vi abreptam in Aphidnam Atticæ regionis oppidum asportauit. Tantam autem gratiam habuit Piritoo pro hoc auxilio præstito, vt ipsum per omne deinde tempus ita amârit, vt etiam posteris in exemplum abierit Thesei & Piritoi amicitia. At postquam etiam illum oportebat ad Plutonis proficisci regnum, ambientem filiam Cereris Proserpinam, postquam multis ipsum dehortatus à proposito ne quid tale tenta-

πᾶσα, συνηκολούθησεν αὐτῷ, ταύτῃ πρίπουσαν οἰόμενος αὐτῷ καταβύσαι τὴν χάριν περὶ ψυχῆς, ὑπὲρ αὐτοῦ κινδυνεῦσαι. ἐπανιὼν δὲ εἰς Ἄργος, αὖθις ἀφλημόνησε γαμοῦσα, καὶ ζηλοτύπου καλάτι, καὶ τῶν γενομένων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, σφίσιν αὐτοῖς ἀγνοθαγωγήσας, οἱ δὲ Ἑλλάδος βασιλέας. οἱ δὲ συνηλθόντες ἐμνησώνδο ταύτῃ, τὰς ἄλλας ἀπάσας ὑπεισδύντες ὡς φασηλοτίρας. γνόντες δὲ, ὅτι πρεμάχης ἔσαι, καὶ δείσαντος, μὴ πόλεμος γένηται τῇ Ἑλλάδι, μαχομένων πρὸς ἀλλήλους, ὁμωμόκασιν ὅρκον τοιοῦτον ψήφῳ κοινῇ, ἢ μὴν ἐπικουρήσειν τῷ ταύτης ἀξιωθέντι, μήδ' ἐπιτρέψειν, ἢν τις ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ· ἔκας δὲ οἰόμενος ταύτῃ αὐτῷ συμμαχίαν παρασκευάζειν. ἡ μὲν δὴ ἐδίας γνώμης ἀπέτυχον πάντων,

tentaret, auertere non potuit vnà cum ipso profectus est, arbitratus debere se hanc illi referre gratiam, vt pro eo etiam animam in periculum poneret. Cæterùm vbi hoc profecto peregrè, illa Argos mox redijsset, postquam ætate nubilis facta est, quamquam principes Græciæ & formosas alias, & ex parentibus præclaris natas, ex tota ea terra ducere vxoes sibi possent: nihilominus tamen conuenientes, huius procifacti sunt, cæteris omnibus perinde vt vilioribus contemptis. Scientes autem quòd non absque certamine ab vno aliquo ducenda esset, metuentesq; ne pugnantibus inter se aliquibus, bellum inde toti Græciæ oriretur, de communi sententia in hæc verba iurârunt, quòd omnes auxilium ferre vellent ei, quicunque vxorem hanc ducere dignatus fuisset: neque cuiquam concedere, qui iniuria aliqua afficere illum aggressus esset: existimantes videlicet quisque sibi auxilium & societatem hanc parari. Propria quidem igitur sententia frustrati omnes

τὸν, πλὴν Μενελάου· ἡ κοινὴς δ' ἐπαράθησαν κρίσις. ὁ πόλεμος γὰρ ὕστερον ἔσεσθαι γνωμένης τῆς θεᾶς περὶ ἀμφοτέρους, ἐπιτρέπουσι τὴν κρίσιν Πάριδι τῷ Πριάμου. ὁ δὲ τῶν μὲν σωμάτων τῶν θεῶν ἀπέβλεψε, τὴν ἥττω δ' ἀναγκασθεὶς γνῶναι κρίσις, καὶ δίδωσιν Ἥρας μὲν τὴν Ἀσίας ἀρχὴν, δόξαν ἐν πολέμοις Ἀθηνᾶς κράτος, Ἀφροδίτης δὲ τὸν τῆ Ἑλένης γάμον, ᾗ φανεῖσι μὴ ἂν θνητοῖς γενέσθαι ἄν ποτε νομίσας ἐκ ἐλάττω βασιλείας, Ἑλένης δ' ὀδύνας τὴν ἐπιγιγνομένων ἀξιωθεῖσαν, πρόκριτο τὸν ταύτης γάμον. γενομένης δὲ ὑμνουμένης ἐκείνης στρατείας κατὰ τὴν Τροίαν, καὶ τῆς Εὐρώπης τότε πρῶτον, καὶ τὰ τῆς Ἀσίας ἐλθούσης, ἔχοντα οἷ τε Τρῶες, ἀρδόντων τὸν Ἑλένην, ἀδεῶς οἰκεῖν τὴν αὐτὴν, οἵθ' Ἕλληνες ταύτην αὐτοὺς λάβειν

sunt o præter Menelaum: communis autem pacti experimentum statim adeò dederunt. Non enim multò pòst, cùm contentio inter deas de pulchritudine orta esset, discepiatio eius litis Paridi Priami filio delegata fuit. Qui cùm iudicio inferior esset, quàm vt inter corpora dearum cognoscere posset, donorum autem cogeretur iudex fieri, ac Iuno quidem offeret illi totius Asiæ imperium, Minerua robur & vires ad bella, Venus autem Helenæ huius nuptias: ipse verò contrà secum ita cogitaret, quòd imperia quidem etiam vilibus & contemptis hominibus obuenire possent, Helena autem non statim vllus posterorum dignus futurus esset: nuptias huius cæteris rebus omnibus anteposuit. Postea verò exorta celebri illa expeditione contra Troianos, & Europa tunc primùm contra Asiam bello concitata, cùm Troiani possent, Helena reddita, sine periculo ac metu terram suam retinere, Græci autem hanc illis habendam permit-

ἑαυτοῦ ἔχειν, ἀπαλλαγῆναι πόνων τῶν ἐκ πολέμου, καὶ στρατείας ἀνυσχερῶν, οἳ δ' ὅμως ἀδύνατοι ἐλεύθεροι ἀμφότεροι, ὅτε ἄμεινον νομίζουσιν εὑρεῖν ἀφορμὴν καλλίω πολέμου, περὶ ἧς ἀφεθανοῦνται. καὶ θεοὶ δὲ τοὺς αὐτῶν παῖδας σαφῶς ἐδότου ἀπολουμένους ἐν τῷ πολέμῳ, οὐκ ἀπέτρεψαν μᾶλλον, ἀλλ' ἐνύγαγον ἐς τοῦτο, ὅτι ἐλάττω δόξαν αὐτοῖς οἰόμενοι φέρειν, εἰ θεῶν παῖδας γενέσθαι, τὸ μαχομένους ὑπὲρ Ἑλένης ἀποθανεῖν. καὶ τί λέγω τοὺς αὐτῶν παῖδας; αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς μείζω, καὶ λαμπροτέρων ἐνεστήκεσαν τοῦ πρὸς Γίγαντας αὐτοῖς γενομένου πολέμου· ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ μετ' ἀλλήλων, ἐνταῦθα δὲ μάχονται πρὸς ἀλλήλους. ποῦ τί γένοιτ' ἂν ἐναργέστερον δεῖγμα, ὅσῳ τῶν ἀνθρωπίνων ἁπάντων ὑπερέχει τὸ καλὸν παρ' ἀθανάτοις κείμενον; ὅταν γὲ

permittentes, omnibus illis difficultatibus quæ ex bello & expeditionibus percipiuntur, liberari: neutri consulere sibi ipsi voluerunt, rati non aliam pulchriorem belli causam ob quam more rentur, inuenire se posse. Iam verò & dij cùm certò scirent liberos suos in eodem bello perituros esse, haudquaquam illos ab eo absterruerunt, sed ad id vltrò proficisci fecerunt: rati non minorem illi gloriam consecuturos eos esse si pro Helena mortem obijssent, quàm quòd deorum filij procreati essent. Et quid attinet de filijs deorum dicere, cùm ipsi dij maiore grauioréque certamine inter se eodem bello congressi fuerint, quàm tunc cùm contra Gigantes bellum gessêre? Nam in illo contra Gigantes communibus ac mutuis auxilijs dimicârunt: hic autem ipsi contra seipsos arma tulerunt. Quo sanè argumento, quódnam aliud manifestius aut clarius esse potest, quanto & iam ipsis dijs iudicibus, cæteras mortalium res omnes antecellat pulchritudo? Nam cùm

pro

ὑπὲρ μὲν τῶν ἄλλων οὐδενὸς ἁπάντων οὐδαμῆ τὸ παράπαν φάνουται διενηχθέντος, ὑπὲρ δὲ κάλλους, οὐ μόνον τὰς ὑοὺς ἐπιδεδωκότος, ἀλλ' ἤδη καὶ ἀλλήλοις ἐναντία πεπολεμηκότος, ἔνιοι δὲ καὶ τρωθέντος, ὡς οὐχ ἁπάσας ψήφῳ πεπιμῶσιν ἁπάντων τὸ κάλλος; ἀλλ' ἵνα μὴ λόξωμεν ἀρχείᾳ τῶν ἄλλων κάλλος λόγων, πρὸ ταῦτα διατριβὴν ἀφ' ἑτέρου δόξομεν μεταβαλεῖν, ὀλίγως ἔλαττον ὄν, ὅσῳ δεῖξαι πρὸς τὸ κάλλος ἀξίαν, τῶν πρότερον ἀρχηγῶν, πρὸς Ἀρκάδα τὸν Ἱπποδάμειαν Οἰνομάου θυγατέρα τὴν ταύτης κάλλος ἁλόντας μᾶλλον ἀρσενίους ἀπέφηνεν ἀρρωδήσαι, ἢ ταύτης ἁμαρτεῖν, τὸν ἥλιον πεσοῦσαν. ὡς γὰρ ἐλάβετο τῆς ἡλικίας ἡ παῖς, καὶ τὰς ἄλλας ὁ πατὴρ οὐ πολλῷ ὕστερον μέσῃ παρωχηκυίᾳ ὥρᾳ, τῆς δὲ ὥρας αὐτῆς ἁλούσ· τοσοῦτον γὰρ αὐτῇ πιεσ-

pro aliarum quidem rerum nunquam vlla vllo modo inter sese discordes fuerint, pro pulchritudine autē non solùm filios suos in mortem obtulerint, sed ipsi inter se dimicârint, nonnulli autem etiam vulnerati fuerint: an non omnibus adeò calculis censuerunt pulchritudinem cæteris rebus vniuersis anteponendam esse? Atenim ne penuria quadam de pulchritudine dicendi, circa hunc locum commorari diutius videamur, ad alium hinc transire volo, haudquaquam his quæ antè dicta sunt, ad comprobandam pulchritudinis dignitatem, inferiorem, nempe ad Hippodamiam Arcadis illius Oenomai filiam. Quàm multos enim ille pulchritudine huius captos ostendit mortem subire voluisse potiùs, quàm ab hac dissocitatos, lucem intueri? Nam postquam adultam ætatem attigit puella, illamque pater non paruo interuallo cæteras omnes anteire conspexit, ipse quoque forma illius captus est. Tanta eim hæc in illa

ωτειλῶ, ὥς τι καὶ τὸν γιγνηκόθ' ὑπηγάγετο παρὰ φύσιν. καὶ δὴ τότ' ἀξιῶν αὐτῷ ἔχειν παρ' ἑαυτῷ, βέλτιόν τ' εἶναι διδόναι παλλόμενον αὐτῷ τῶν ταύτης ἀξίῳ, τὰς παρ' ἀνθρώπων φύσεων αἰτίας, μηχανήν τινα μηχανᾶται ἡ ἐπιθυμίας ἀδικωτέραν, ἧ λῶ ὥετο ῥᾳδίως, ὅπερ ἐβούλετο, λαβεῖν· ἐπὶ γὰρ ἅρματι, ὡς οἷόν τι μάλιστα λῶ, εἰς τοῦτο ἐπὶ τῆς τέχνης ἐξηρτασμένῳ, τοὺς ἐν Ἀρκαδίᾳ ζώντας ἐν τῷ τότε ταχίστους ἵππους, ἁμιλλᾶτο πρὸς τὰς μνηστῆρας ἡ κόρης, ἆθλον ἡ νίκης παρακαθέντας, αὐτοῖς αὐτῷ προτιθεὶς, ἢ σίριφ τῆς κίφαλλῆς ἐπιθέντας. ἧ ἀξίου δ' αὐτῷ αὐτοῖς συναναβάνδην τὸ ἅρμα, ὅπως ἀποχολέμενοι περὶ ταύτῳ, ἀμελοῖεν τῆς ἱππικῆς. οὗ δ', ἀτυχόντος τοῦ πρώτου ἀψαμένου τοῦ ῥόμου, ἧ κόρης ἐκπεσόντος μετὰ τοῦ ζῆν, τὸ μὴ

in illa excellebat, vt etiam cum à quo nata fuerat, præter naturam illexerit. Proinde cùm ipse quidem illam apud sese retinere cuperet, elocare autem velle ei qui dignus illa feret, simularet, vt hominum accusationem puta euitaret: technam quãdam machinatur cupiditate sua multò iniustiorem, per quam putabat, id quod animo intendebat, facillimè sese conficere posse. Nam currui, quem quoad fieri maximè potuerat, ad celeritatem arte comparârat, equis, qui ea tum ætate in Arcadia omnium velocissimi erãt, iunctis, cum procis puellæ aurigatione certabat, ei videlicet qui certamine superâsset, sponsam illam proponens: qui verò victus esset, illum capite priuandum edicens. Iubebat autem etiam ipsam vnà cõscendere currũ, quò videlicet illi dũ vultu in illam defixi hærerent, interea durigandi currus obliuiscerentur. Cæterùm cùm qui primus certamen hoc inijsset, successu caruisset, & præterquam quòd à puella, etiã à vita excidisset, reliqui

μὴ ἀρκυῆσαι πρὸς τὸν ἀγῶνα, ἢ μεταθέναι τι τῶν βουλευμένων, μαρακιῶδες ἔναι νομιζόντων, μᾶλλον δ' ὠμότητα μισησάντων Οἰνομάου, ἅμα δ' ἄκομον ἔφθαρμένην ἀρνυμένων, ὥσπερ Διδοικὼς, μὴ τὸ παθεῖναι περὶ τῆς κόρης ἁμάρτῃ, καὶ πεῖλός γε μέχρι τεσσαράκοντα νέων ὁ φόνος, θυοὶ δ' ἱκανὸν τῆς πονηρείας μισήσαντος ταῦτα σὶ, τὸς τε τεθνεῶτας ἅμα καὶ τὸν κόρῳ ἐπιόντα, τὸς μὲν, ὅτι ἀτιμίαν ἀπεφέροντο τοιάδε, τῷ κόρῳ δ', ὅτι τῆς ὥρας οὐ κατὰ καιρὸν ἀφαλοῖ, καὶ δόμφοί τι τὸ νέον. ὅσις ἔμιμι (Πέλοψ δ' ἐγὼ οὗτος) ἀγωνιῶν, ἅρμα τε καλὸν τοῦτο, μάλιστα τέχνης πεποιημένον, ἵππους τε ἀθανάτους, δι' ὧν ἔμιμι δ' κόρης κύριος· εἰ δὲ καὶ γένοιό γε, τὰ μάλιστα τῷ ἐπὶ τέρμασι τῆς νίκης ἀπικνοῦσ. ὅτῳ δ' πάντες χρῆμα,

reliqui cùm ad certamen obeundum cunctari, & eorum quæ semel decreuissent, quicquam detrectare, futile ac iuuenile quiddam esse censerent, rursum autem crudelitatem Oenomai detestarentur, alius alium præuertit moriendo, perinde ac si metuerent ne non pro puella illa mori possent. Ac processit cædes ea, donec tredecim eorum iuuenum interficerentur. At dij cùm illum ob prauitatem hanc odio haberent, pariter autem & eos qui mortui fuerant, & puellam miserarentur: alteros videlicet quòd tantæ rei possessione priuati essent: puellam autem, quòd formam suam per ætatem frui non posset: pro iuuene eo quicunq; mox certaturus esset (erat autem is Pelops) curam aduertentes, & currum illi donant pulchriorem arte factum, & equos immortales, quorum ope puella potiturus, ac dominus illius futurus esset. Et sanè factus quoq; est, socero ad metam & terminos victoriæ occiso. Adeò pulchritudo ipsa cum homini-

μα, ἀνθρώποις τὸ θεῖον εἶναι δοκεῖ, καὶ τιμώμενον τ' πάντων, καὶ θνητοῖς ἰσπεύδασαι πολλαχόσε, διὸ δὴ καὶ ἡμῖν οὐκ ἂν ἔχοι τις μεμφεσθαι δικαίως, πρόθυμος τὸ ταῦτα ὑφ' ἡμῶν διεξελθεῖν. ὅτω μὴ δὴ καὶ Ἀρίστιππ' διῆλθε τὸν λόγον. ΗΕΡ. σὺ δ' λοιπὸς ἐ Χαρίδημε, ὅπως δ' ὥσπερ κορωνίδα τ' τῶν καλῶν ἐπιθήσῃ τὸν λόγον. ΧΑ. μηδαμῶς, ὦ πρὸς θεῶν, πρὸς τἱρω πεῖσθαί με βιάσῃ· ἱκανὰ γὰρ δηλῶσαι νῦν σωφροσύνην τὰ νῦν ἠρημένα, ἄλλως τ' οὐδ' ὅσ' περ εἶπον, ἀπομνημονεύοντα ῥᾴδιον γὰρ ἄντις μνημονεύοι τῶν ἑτέροις ἠρημένων, ἢ τῶν αὐτῶν. ΗΕΡ. ταῦτα μὲν δὴ λέγεις, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμέν ἐπιτυχεῖν. οὐ γὰρ δὴ τοσοῦτόν γε ἡμῖν τῶν λόγων ἐκείνων, ὅσον ἐμέλησε τῶν σῶν ἀκοῦσαι. ὥστ' ἤδη

hominibus diuinum quiddam esse videtur, & ab omnibus coli consueuit, tum à dijs quoque sæpenumerò cum summo studio obseruata est. Quam ob rem neque nos quispiam reprehendere meritò poterit, quòd quasi quoddam operæ pretium putamus hæc de pulchritudine differuisse. Atque ad hunc modum & Aristippus orationem suam peregit. HER. At tuiam restas Charideme: quare face vt quasi quandam coronidem imponas oratione tuæ pulchris hisce de pulchritudine dictis. CHAR. Nequaquam, per deos quæso, vlteriùs progredi me cogas. Satis enim sit indicâsse tibi, & quo pacto conuersati fuerimus, & hæc quæ modò dixi: præsertim cùm ne illa quidem satis adhuc meminerim, quæ modò commemoraui. Multò enim facilius ea memoria repetiueris, quæ ab alijs dicta sunt, quàm quæ ipse dixisti. HER. Hoc igitur illud videlicet quod ab initio consequi me cupiebam. Neque enim mihi tantopere orationes aliorum ac tuam audire, cura fuit. Quare si me

ἢν τούτων ἀφαιρήσῃς, μακρὰν μάτην ἔσῃ πονηκώς. ἀλλὰ πῶς Ερμῆ, τὸν ἅπαντα λόγον, ὥσπερ ὑπέσχησ ἐξ ἀρχῆς, ἀπόδος. Χα. βέλτιον μὲν ἴσως, τούτοις ἀπαμάθειαν, τῶν δυσχερῶν ἀπαθῆ. ἐπεὶ δ' οὕτω πεθυμεῖ καὶ τῶν ἡμετέρων ἀκοῦσαι λόγων, καὶ τοῦτ' ὑπηρετεῖν ἀνάγκη, ὥσθ' ὁμοίως ἐμοὶ αὐτὸς ἐποιησάμην τὸν λόγον. Εἰ μὲν πρῶτος αὐτὸς ἦρχον περὶ τοῦ καλῶς λέγειν, πολυοιμὶ ἂν ἐδεόμην συνεῖναι. ἐπεὶ δ' ἐπὶ πολλοῖς ἤρχομαι πρότερον εἰρηκόσιν ἱκανοῖς, τοῖς ἐκείνων ἀναμίξαντα ὡς πολυοιμίοις, ἐπιφέρειν ἔξεστι τὸν λόγον; ἅμα δ' ἐπ' ἐτέρωσι τῶν λόγων γιγνομένων, ἀλλ' ἐνταῦθα, καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὡς ἐνεῖναι καὶ τοὺς παρόντας λαθεῖν, ὡς ἄρ' ἐκάστῳ ἰδίᾳ λογοποιοῦσιν, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ἕκαστος ἐπὶ μέρους διεξέρχονται λόγον.

si me hac priuaueris, etiam illa frustra laborâsse te sciat. Sed per Mercurium quæso, totam adeò orationẽ quemadmodum à principio exorsus fueris, mihi recita. CH. *Satius quidem fuerat, contentum his quæ dixi, à difficilioribus abstinere me: attamen quando ita cupis & nostram audire orationem, in hoc quoque morem tibi gerere necesse est. Proinde hoc pacto ipse quoque verba feci. Si primus ipse cœpissem de pulchritudine dicere, proœmijs fortasse frequentibus & dẽsis opus haberem: nunc autem quando post multos alios qui ante me verba fecerunt, dicturus sum, nihil alienum puto fuerit, si illorum antè dictis, perinde ac proœmijs quibusdam vsus, sequentem orationem subiungam, præsertim cùm non alio loco, sed hoc in conuiuio, eodemq; die, orationes istæ habeantur, ita vt liceat & præsentes latêre nos, perinde ac si non quisque priuatim verba faceret, sed eandem singuli per vices prosequantur oratio.*

λόγον. ἐτέρῳ μὲν ἂν ἀρκεσαι γ' ἂν εἰς εὐφημίαν, ἄπειρ ὑμῶν ἑκάστῳ ἔτυχεν ἀπὸν περὶ τὸ κάλλος ἰδίᾳ, τοῦτο δὲ τοσοῦτον περιεῖναι, ὥστε καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἐξὸν τανῦν ἀρημένων, ἔτι ἐπαίνων ἐς αὐτὸ πλεῖστα γὰρ ποικιλόθρων, αὐτὰ πρῶτα ἅπαν λέγειν ἑκάστα, λόξαν παρίστησιν, ὥσπερ ἀνθέων εὐτυχοῦντι λειμῶνι, ἀεὶ τὰ φαινόμενα ἄρτι, πεσανόμενα τὰς ὑποφύσεις. ἐγὼ δ' ἐκ πάντων ἐκλέξας, ὅσα μοι δοκῶ μὴ βέλτιον εἶναι παραλιπεῖν, λέξω δι' βραχέων, ὅπως ὤν τι κάλλα τὰ γιγνόμενα ἀφανίσω, ὑμῖν τι τὸ μακρολογεῖν παραλιπών, φάσω ἱκανὰ εἰσομένοις. τοῖς μὲν οὖν εἰ δι' ἀνδρίαν, ἢ καθ' ἑτέραν τινὰ τῶν ἀρετῶν ὑμῶν πρέπειν δοκοῦσιν, ἂν μὴ τῷ καθ' ὑμέραν ποιεῖν εὖ, ἀναγκάζωσιν ὑμᾶς εὖ ἀντοῖς δρᾶν εἰδέναι, βασκάνομεν

orationem. Proinde alteri quidem sufficerent ad laudem vtique comparandam, ea quæ vestrûm vnusquisque seorsim de pulchritudine dixit. At verò hîc adhuc tantum supereſt, vt & iis qui post nos venturi sunt, extra ea quæ nûc dicta sunt, satis laudum ad prædicandam illam suppetat. Plurima enim vndique circumstant, quæ & ipsa eam de se opinionem præbent, quasi singula eorum primo loco dici debeant, non aliter atq; in prato aliquo floribus fœcundo, vbi semper ea quæ nouissimè apparent, carpentes potissimûm alliciunt. Ego verò ex omnibus illis delectis, quæ mihi videbuntur minimè prætereunda fuisse, quàm breuissimè potero dicam, vt & pulchritudini debitum suum reddã, & vobis omissa verborum prolixitate morem geram. Proinde illi quidem quî vel ob fortitudinem, vel ob aliam aliquam virtutem præstare nobis videntur, si non quotidie honestis actionibus benevolentiam sibi concilient, & nos quodammodo ad amandû

νομὴν μᾶλλον, ἐξ ὧν τ' ἂν ὁ καλῶς αὐτοῖς, τὰ πράγματα πράττομεν, σχολῆ· καλὸς δ' ὁ μόνον ὁ φθονοῦμεν τῆς ὥρας, ἀλλ' ἤδη τι καὶ αὐτοῦ ἀπολισθάνομεν, ὑπεραπομέμνηται, ὅδ' ἀρνούμεθα, ὥσπερ ὑπερέπεσεν ὅσον ἂν ἡμῖν ἐξῇ, ἀπολαύοντες αὐτοῖς, κἄδικον ἂν ὄφλοι πάσῃ τῇ ὥρᾳ δυτυχηκότι, ἢ πεσάξαι τῶν μὴ τοιούτων. καὶ πολὺ μᾶλλον ἂν ἀδίκοι τῷ τοιαῦτα πεσάττοντι μᾶλλον, ἢ τῷ μηδ' ὁτιοῦν ἐπαγγέλλοντι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἀγαθῶν, ὧν ἂν ἐνδεεῖς ὦμεν, οὐ περιορῶμεν σπουδάζοντες τοῦ τυχεῖν· κάλλους δ' ἡμῖν οὐδεὶς ἐθέλει πώποτε γέγονε κόρος. ἀλλ' ἰέναι τ' Αγλαΐης, ἢ ὡς Ἰλιον ποτὲ συναναβάντα τοῖς Ἀχαιοῖς, ἰδεῖν θ' Υάκινθον τὸν καλὸν, καὶ τὸν Λακεδαιμόνιον Νάρκισσον κάλλει νικῶμεν, οὐκ ἀρκεῖ ἡμῖν ἀλλ' ἐκείνοις, ἀλλὰ καὶ δοκοῦμεν, μὴ λάθωμεν τοῖς ἐπιγινομένοις

se cogant, inuidemus illis magis: vndecunque etiam eis negotia quæ geruntur, minùs bene procedũt. Pulchris autem non modò non inuidemus formam ſuam, ſed ſtatim etiam vbi aſpeximus tantum, capimur, & plus quàm amamus eos, neq; grauamur, tanquam ſuperioribus, quantum nobis licitum fuerit, & ſeruire quoq; illis. Libentiùs igitur quiſpiam obedierit formoſo alicui, quàm imperauerit ei qui talis non eſt: maioremq; gratiam habuerit formoſo multa iubenti, quàm ſi nihil quic quam præcipiat. Ac cæterorum quidem bonorũ quibuſcunque curemus, vltiorem aſſequendi curam nullam gerimus: at pulchritudinis nulla vnquam nobis ſatietas oboritur: ſed ſiue Aglaiæ filium illum, qui cum Achiuis ad Troiam profectus fuit ſiue Hyacinthum formoſum illum, ſiue etiam Lacedæmonium Narciſſum pulchritudine ſuperemus, tamen nobis ipſi minimè ſatis facimus, ſed ſemper timemus ne forte videamur apud poſteros

νοις ἄν, καταλιπόντων ὑπερβολὴν σχεδὸν ἅπαντες, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις πραγμάτων, ὥσπερ κοινὸν παράδειγμα, τὸ κάλλιστον. καὶ ὅτι στρατηγοῖς ἐς κάλλος μεμελῆσθαι τὰ στρατόπεδα σφῶν τάττειν, ὅτι ῥήτορσι τοὺς λόγους συντιθέναι, ὅτι μὴν γραφεῦσι τὰς εἰκόνας γεγραφέναι. ἀλλὰ τί ταῦτα λέγω, ὧν τὸ κάλλος τέλος ἐστίν; ὧν γὰρ ἕνεκα ἅπαντα ἀναγκαίως, οὐκ ἐκπέμπομεν οὐδὲν σπουδῆς, ἐς ὅσον ἔξεστι κάλλιστα κατασκευάσαι. ὥστε μανιλάου τοσοῦτον ἐμέλησε τῆς κόμης, ὅσον ἐσερχομένους ἐκπλήττειν, καὶ δι' αὐτὸ ὅτω πολυτελεστάτους ἅμα κατασκευάσειν καὶ κομήσειν, καὶ τῆς νόμιμος οὐχ ἥμαρτεν· ὁ γὰρ Ὀδυσσεὺς ὅτως ἀγαθὸν λέγεται τοῦτο, κατὰ φύσιν τῷ πατρὶ εἰς αὐτὸν ἀφιγμένον,

steros ab alijs superari fuisse. Propemodum autem omnium eorum quæ inter homines geruntur, vt ita dicam, quasi quoddam commune exemplum pulchritudo proposita est. Nam neque duces negligunt ad pulchritudinem exercitus suos instruere, atque oratores ad eandem orationes suas componere, neque etiam pictores imagines ac tabulas suas secundum illam depingere. Et quid attinet ista recensere, quorum finis quoque pulchritudo est? Quin illa quoque quibus necessariò vtimur, haudquaquam prætermittimus quin omnia quammaximè fieri potest, cum summo studio quampulcherrimè apparemus. Nã Menelaus quidem non tantum curauit, vsum & necessitatem ædium, quantum vt pulchritudine earum ingredientes quasi attonitos redderet: & ob hoc sumptuosissimas pariter & pulcherrimas eas ædificauit. Neque etiam sententia falsus est. Nam Vlyssis filius ita admiratus eas fertur, cùm ad percontandum de patre eò loci venisset,

νῦ, ὥστ' ἀπεῖν Πασιστράτῳ τῷ Νεσσείδῃ, Ζηνός ποτε διὸς δ' Ολυμπίου ἔνδοθεν αὐλῆς. αὐτός θ' ὁ τὸ μειρακίου πατὴρ ὢν ἅμα τῇ χάριν μιλτοπαρήους ἔχει τὰς ναῦς. συστρατεύομαι δὲ ἐγὼ τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ Τροίαν, ἵν' ὅπως ὁρῶντας ἐκπλήττειν ἔχῃ τὸ σχῆμα, εἴ τις ἐκάστῳ ἐξετάζειν βούλεται τῶν τεχνῶν, εὑρήσει πάσας ἐς τὸ κάλλος ὁρώσας, καὶ τοῦτο τυγχάνειν τοῦ παντὸς τιθεμένας. τοσοῦτον δὲ τὸ κάλλος τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑπερέχειν δοκεῖ, ὥστε τῶν μὲν ἢ δικαιοσύνης ἢ σοφίας ἢ ἀνδρείας μετεχόντων, πολλά τις ἂν εὕροι τιμώμενα μᾶλλον, τῶν δὲ ταύτης τῆς ἰδέας ἀκοινωνήτων βελτίονα ὄντα εὑρεῖν ἀδύνατον. ὥσπερ δὴ καὶ τοὺς μὴ μετεσχηκότας ἀτιμότερον ἄλλων. μόνους γὰρ τοὺς μὴ καλοὺς ὀνομάζομεν ἀσχήμονας, ὡς ἄλλων οὐδὲν

nisset, vt ad Pisistratum Nestoridem in hunc modum dixerit:

Talis & æthereÿ forsan Iouis aula remidet.

Et ipse adolescentis pater non aliam ob causam minio infectas duxit naues, cùm vnà cum Græcis ad Troiã proficisceretur, quàm vt aspicientes earum aspectu obstupefacere posset. Et fermè siquis singulas artes perpendere volet, reperiet omnes eas ad pulchritudinem tendere, eamq; consequi, pro summo ducere. At deò autem pulchritudo cæteras res cunctas excellere videtur, vt ijs quæ vel cum iustitia, vel sapientia, vel fortitudine aliqua fiunt, multa alia inuenias maiori precio vel existimatione digna censeri: at verò quæ cum hac specie commune aliquid habent, ijs nihil quicquam melius inuenire licet: vt rursum & illis quibus hæc cõiuncta non est, nihil quicquã honestius atq; indignius. Quippe solos eos qui pulchri non sunt, turpes vocamus: perinde quasi pro nihilo habendum sit, quicquid tandem aliquis habuerit

ἄν, ἅ τι τὶς ἔχων τύχοι πλεο-
νέκτημα τ' ἄλλων, μάλιστ' ἐπι-
ῤῥόμ@. τοὺς μὲν οὖν ἤδη δυ-
ναστεύοντας, ἃ τυράννοις ὑπο-
τεταγμένοις, τοὺς μὲν δήμαρ-
χους, τοὺς δὲ κόλακας κα-
λοῦμεν. μόνους δὲ τοὺς ἐπὶ ταύ-
τῃ τῇ δεινότητι γιγνομένους
θαυμάζομέν τε, φιλοπόνους
τε καὶ φιλοκάλους ὀνομάζο-
μεν, καὶ δοκοῦσι νομίζομεν ἀνδρ-
ικοὶ τὰς, τοὺς τῶν καλῶν ἐπι-
μελητάς. ὅτι δ' οὕτω ἔστι μὲν
σμικρὸν τὸ κάλλος, οὕτ-
ω δὲ δοκεῖ πᾶσιν ἐν ὀλίγῳ μέ-
ρει τυχεῖν, ἀίρεσίν τε νομί-
ζουσι τὸ τοῦτο τι δεδουνῆσθαι
δεινὸν θεῖναι. πῶς ἡμᾶς ἀκότως
ἂν ἄρ' τις ἐπιμέψαιτο, ἃ τοσοῦ-
τον ἔχοντος ἀίρεσίν ἀίρεσθαι
ἔνεστ'. ἔνεστι πρὸς ἐμοῦ
δεινὸν θεῖναι, μὴν' αὐτὸ τοῦτο ἀποθέσθαι
δεινὸν θέντος, ὅτι ζημιόμεθα;
τοσοῦτον μὲν δὴ λέγω τὸν
λόγον ἐπισάμην, πρὸς
τῶν ἐνόντων μοι περὶ κάλ-
λους

buerit in quo cæteros antecellat, si idem pulchritudine careat. Proinde & eos quidem qui vel in reipublicæ de gentibus Imperio præsunt, vel tyrannorum potestati subiecti viuunt, alteros quidem populares vocare solemus, alteros autem adulatores. Solos autē eos qui huic potestati subiecti sunt, & admiramur videlicet, & cùm philoponos tum philocalos nominamus, adeoq; cōmunes benefactores censemus esse eos, qui pulchrorum quasi quidam procuratores sunt. Quando igitur ita venerabilis res pulchritudo est, ita autem ab omnibus etiam votis expetitur, & quasi pro lucro putatur huic ministrare saltem aliquid potuisse: quomodo non meritò reprehenderit nos quispiam, quòd cùm tantū lucrum lucrifacere possimus, vltrò illud prodamus, ne hoc ipsum quidem verentes damnum, videlicet quod mox accipiemus? Ac tantam quidem ego quoque orationem habui, multis quæ mihi de pulchritudine

ἄπαν ἀφιλῶν, ἐπαδὴν πλὴν σωυσίαν ὑπολὺ παρατεθυμένην ὁρῶν. Ερ. ἀνδάμα γε, οἱ ζωὴ αὕτη ἀπλανὴς κατὰ τὰς σωυσίας· σχεδὸν δ' ἅπαν μᾶλλον ἢ ἧττον ὑμῶν ἔσχηκα δι' σέ.

amplius dicere licebat, omissis, postquam conuersationem hanc ni longum adeò progressam videbam. HER. Felices sanè vos, quibus tali conuersatione frui licuit. Fermè autem iam etiam ego non minus voluptatis quàm vos, per te videlicet, accepi.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

AVthor huius Dialogi quisquis fuit, postremam partem Isocraticæ orationis de Helenes encomio æmulatus est, conatu maiore, si doctis credimus q̃ successu.

a In Diasijs.] *Festa Iouis Milichy fuêre Athenis, Diasia, ἀπὸ τῆς Δι᾽ ἀφυγᾶν αὐτὸς δυχαῖς τὰς ὕσας, vt Suidas ait, appellata. Meminit & Aristophanes & Hesychius.* *b* Encomium Herculis.] *Cùm Sophista quispiam appararet recitare librum, & Antalcidæ perconianti quod esset argumentum respondisset, Herculis encomium: Quis, inquit, illum vituperat? superuacaneum existimans, in eo laudando sumere operam, quẽ vno ore præcipiant omnes. Hercules autem apud Spartanos religiosissimè colebatur.* *c* Castoris & Pollucis.] *Extat Theocriti eidyllion & hymnus de laudibus Dioscurorum, id est, geminorum, Castoris & Pollucis, quo beneficia illorum commemorat in expeditionibus maris & certaminibus equestribus. Is est in genere Demonstratiuo encomiastico. Ac primùm pugnam inter Pollucem & Amycum Bebrycionum principem cõmemorat, deinde alteram pugnã inter Castorem & Pollucẽ & Lyncea, de quibus prolixiùs egimus in dialogo Apollinis & Mercurij, Deorum.* *d* Nam eorum qui ex Heroibus.] *Lucianus in Menippo, Amphilocho & Trophonio, desiit Heroëm ex deo & homine compositũ. Heroum autem cultus sacrosanctũ fuisse, legimus apud Philostratũ. Athenæus in vndecimo, eorum vim declarat terribilem: sed magis noctis, quàm interdiu. Plutarchus in*

chus in Romanis dicit Græcos in nouilunio diis supplicasse primo, loco secundas preces concepisse heroibus & dæmonibus: itē primū poculum fuisse deorum, secundū heroum. De origine vocis. Grammatici variè tradunt. alij ἀπὸ τῆς ἐρᾶς, id est, γῆς, à terra, κατ' ἐξοχὴν: quia excellentiores alijs aut à terra: quia supra eam degerint. Alij ἀπὸ τοῦ ἀείρω: quia ipsorū animæ in meliores spiritus transformarentur. Alij ἀπὸ τῆς ἐράσεως. alij ἀπὸ τῆς ἀρετῆς & amore eius quæ excellant. Vnde ἡρωϊκὴ huiusmodi virtus, excellentior, quàm pro conditione & natura communi hominum: de qua Aristot. lib. 7 Ethicorum. Heroës igitur vocātur virtute præstantes, & ea super conditionē humanā proximè accedentes ad diuinitatis excellentiam. διὸ ἀρετῆς ὑπεροχὴν θέλοι.

e Et Helena.] *Helenæ pulchritudinis mirū encomium. Filia fuit Iouis ex Leda, Tyndari Laconiæ regis vxore, quæ à Ioue in cygni formā transmutato cōpressa, duo perperit ouа: ex quorum altero Pollux & Helena, ex altero Castor & Clytemnestra exclusi fuerunt. Ex his Helena, cū cæteris suæ ætatis fœminis formæ elegantia præstaret, à Theseo rapta est adhuc virgunculа: non multum tamen pōst, Castori & Polluci fratribus eam repetentibus citra iniuriam restituta est.* f Amphitryon.] *Alcmenæ Herculis matris coniugi, cuius imagine sumpta, toto trinoctio cū ea concubuit, quæ quamuis antea ex viro grauida esset, insuper tamen ex Ioue concepit, eodemq; tempore Iouі Herculē, Amphitryoni Iphyclum peperit: Amphitryonē interfecturus erat Hercules, nisi Minerua prohibuisset: quæ lapide quē Sophronesteræ vocabant, eum percussit: à qua plagā sopitus est, & per somnum statim resipuit, atq; ad sese rediit. Hæc sunt apud Pausaniam in Bœoticis* g Cadmi.] *Thebarum conditoris, qui Martis & Veneris filiam in vxorem duxit. Vnde illud Ouidij:*

Iam stabant Thebæ, poteras iam Cadme videri
Exilio fœlix: soceri tibi Marsq; Venusq;
Contingerat, &c.

h Sed Minerua quidē cum.] *Minerua & Mars militari disciplinæ præsunt, illa etiam sapientiæ & disciplinis: Diana, venationi & virginitati: Iuno, nuptijs atq; diuitijs.* i Diana de venatione.] *Diana Iouis filia, ex Latona eodem partu cum Apolline nata dicitur, quæ virginitatis studio hominum*

consortia fugiens, sylvas incolebat, venationi intenta: quare cum arcu & pharetra illam incessisse, poëtæ scribunt. Virg.

—illa pharetram Fert humero —.

k Eris.] *Rixarum Dea in Thetidis & Pelei nuptijs elegantissimum pomum in mensam discumbentium proiecit, cum hac inscriptione: Detur pulchriori. Vide suprà in dialogis Deorum, Marinorum & Lapithis: item poëma illud De raptu Helenes, quod Colutho Lycopolitæ Thebano ascribitur.* *l* Exornatori poëtæ.] *Homerum intelligit, qui regibus gloriam peperit, vt inquit, Theocritus in Dioscuribus, carmine celebrans vrbẽ Priami, & naues Græcorum, & prælia Iliaca, & Achillem, turrim belli.* *m* λευκώλενον.] λευκώλενος ἥρη, *Iuno cognominata quòd albas vlnas, & albos haberet lacertos. quo epitheto vsus est etiam Hesiodus in Theogonia.* *n* Minerua autem τριτογένεια.] *Mineruæ epitheton, eò quòd Ogygis temporibus, circa Tritonidem Africæ paludem virginali facie dicatur apparuisse: vel quòd è Iouis capite prognata fuerit.* τρίτων *enim Boëtorum lingua, caput notat. Eadem ab Homero peculiari epitheto* γλαυκῶπις *dicitur, à glauco oculorum colore, vnde & Cæsiam nostri cognominant.* *o* Præter Menelaum.] *Menelaus, rex Spartæ, Helenam vxorem habuit, cui & Hermionem filiam peperit, posthac forma pulchritudinis eius illectus Paris, contractis aliquot nauibus, in Græciam sese contulit: vbi à Menelao hospitio susceptus, clàm se in amorem Helenæ insinuauit: tandemque absente, hospite, Helenam rapuit, & in patriam abduxit. Quæ tam insigni iniuria commoti Græcorum principes, de bello Troianis inferendo coniurârunt.* *p* Hyacinthum formatum.] *Nereum intelligit, quem Charopus ex Aglaia suscepit: quo pulchrior alter non venit ad Troiam, vt Homerus ait Iliad. 2. De Hyacintho, annotauimus superiùs in Dialogis deorum. vbi etiam de Narcisso aliquid, qui Cephisi fluminis ex Lyriope nympha filius fuit, admodum formosus, qui cùm à multis nymphis amaretur, & omnes contemneret, tandem cùm se in fonte conspicatus esset, sua ipsius forma contabuit, & in florem purpureum sui nominis mutatus est.* *q* Vlyssis filius.] *Telemachus ex Penelope.*

NE-

ΝΕΡΩΝ, Η ΠΕΡΙ τῆς ὀρυχῆς τοῦ Ἰσθμοῦ.

NERO, SIVE DE fossione Isthmi.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

TOtus hic dialogus, cuiuscunq; tandem est (nam Luciani esse neq; asseri puto posse, neque prorsus negari) quasi quædam in Neronem inuectiua est, qua potissimùm dementia illius exagitatur, quã cum in Isthmo fodiendo, à quo & tituli ratio sumpta est, tum in obeundis scenicis certaminibus imperator Romanus exercuit. Estq; veluti perpetua facti commemoratio, paucis quibusdam & cæterorũ ipsius facinorum exemplis amplificandi causa adiectis, quæ tota Musonio philosopho tribuitur, qui Tuscus genere, vt Tacitus ait, cùm studia iuuenum præceptis sapientiæ foueret, à Nerone postremò, cùm in omnes bonos & claros æquè grassaretur, ob linguæ libertatem, & Suidas addit, interfectus fuit. Huius & alij meminêre, & Gell. lib. 16. cap. 1. Cæterùm fuerunt & in hoc dialogo multa ex coniectura magis quàm ex fide, ob exemplaris, velut apparebat, vitiositatem vertenda: quam rem, vt in postremo operis, eam saltem à lectoribus veniam postulo, quæ cæteris hactenus in claris & manifestis etiam impingentibus, data fuit; præsertim cùm in nullo hactenus, quod equidem sciam, legentium fidem fefellerim, vbique cùm hoc loco, tum in superioribus, eo circa quod vel ignorantia, quam & ipsam agnosco, vel alia aliqua de causa hæsitâssem, aut asteriscо, aut annotatiuncula aliqua signato. Qui si nihil aliud, illud certè tamen existimo, occasionem, & quasi quandàm ansam ad vlteriora ac veriora indaganda alijs me tradidisse.

ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ
καὶ Μουσωνίου.

Ορυχὴ τὸ Ἰσθμὸ καὶ σοὶ Μουσώνιε δῆλα χαρὸς, ὥς φασι, γεγονυῖα τῷ τυράννῳ, νοῦν ἔχειν ἔλεγε. ΜΟΥ. Ἴσθι ὅ Μενίκρατες καὶ βελτίω ἐντεθυμῆσθαι Νέρωνα· τὰς γὰρ πλειόνας τῆς Πελοποννήσου, τὰς ὑπὲρ Μαλέαν, ξυνύρα ἔλκειν θαλάττιον μέλλοις ἔπεσι σαθίων τὸ Ἰσθμὸ ῥῆγμα. ΜΕ. Τοῦτο δ' ἂν καὶ τὰς ἐμπορίας ὄνησι, καὶ τὰς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεις, καὶ τὰς ἐν τῇ μεσογείᾳ. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐκείνας ἀρχῶν ὁ οἶκοι καρπὸς, ἂν τὰ ἐπιθαλάττια εὖ πράττῃ. ταῦτα δὴ διέξιθι Μουσώνιε βουλομένοις ἡμῖν ἀκροάσασθαι πᾶσιν, εἰ μή τι σπουδάσαι ἄμεινον ἕτερον. ΜΟΥ. Διέξιμι βουλομένοις· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι καιρίοιμι ἂν μάλ-

ΜΕΝΕCRATES
& Muſonius.

AT Iſthmi foſſio, quæ in manu adeò, vt aiunt, tyranno fuit, & tibi Muſoni mentem habere Græcam videbatur. MVSO. Scito Menecrates, etiam meliora cogitâſſe Neronem. Nam & circuitus Peloponneſi illos ſupra Maleam, tollere nauigantibus volebat, Iſthmo ad viginti ſtadia interrupto. MENEC. Hoc autem & emporijs profuturum erat videlicet, & ciuitatibus cùm maritimis, tum etiam illis quæ in mediterraneis ſitæ ſunt. Nam ſi maritima loca bene habeant, etiam illis quæ interiora ſunt, domeſticus agrorum prouentus ſufficiet. Sed hæc narra quæſo Muſoni nobis: omnes enim audiendi cupidi ſumus, niſi ſi quid aliud feriæ rei fortè eſt cui tu nunc incumbere cogitas. MVSO. Narrabo, quandoquidem vultis. Nam

μᾶλλον τοῖς γε ἀφιγμένοις ἐς ἀυδὸς ὅτῳ φροντιστέον ἐπὶ τῷ σπουδάζειν. Νέρωνα δὲ ἐπὶ τὴν Ἀχαΐαν ᾠδὴ ἦγεν, καὶ τὸ φρόνημα αὐτὸν παπαίνειν, μὴ δ' ἂν τὰς Μούσας ἀναβάλλεσθαι ἥδιον, βούλεσθαι δὲ καὶ τὰ Ὀλύμπια, τὸν γυμνικώτατον τῶν ἀγώνων, στεφανοῦσθαι ᾄδων· τὰ γὰρ Πύθια τούτων μὲν ἑαυτῷ μιτῆναι μᾶλλον, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι· μὴ γὰρ ἂν μήδ' ἐκεῖνον ἐναντίαν αὐτῷ λιθάραν τε καὶ ᾠδὴν θέσθαι. ὁ δὲ Ἰσθμὸς ὁ τῶν ἄποθεν αὐτῷ βουλομένων· ἀπ' ἐνίων δὲ καὶ τῇ φύσει τὸ τόπῳ, μεγαλουργίας ἠράσθη, τόν τε βασιλέα τῶν ἐπὶ τὴν Τροίαν ποτὲ Ἀχαιῶν ἐν θυμῷ θεὰς, ὡς τὴν Εὔβοιαν τῆς Βοιωτίας ἀπὸ τῶν Εὐείπῳ, τῷ πρὸ τῆς Χαλκίδος. ἔτι γε μὴν καὶ τὸν Δαρεῖον, ὡς ὁ Βόσπορος ἐγεφυρώθη

sat scio quòd plus etiam gratificabor, ijs vtique qui ad iniucundam adeò curarum (vt ita dicam) officinam hanc studendi causa venerunt.[2] *Neronem igitur in Achaiam via ducebat, & illud item, quòd sibi ipsi vehementer persuaserat ne Musas quidem dulciùs modulari. Volebat autem & Olympijs (quod certamen omnium maximè exercitijs frequentatur) cantando coronari. Nam quæ in Pythijs aguntur eorum pleraque ad se magis quàm ad Apollinem pertinere putabat. Neque enim neque illum aduersus se citharam aut carmen aliquod mouere audere. Cæterùm Isthmus haudquaquam ex illis erat de quibus hic diu aut longè antè cogitâsset, sed cùm fortè naturam loci conspexisse, magnificum opus hoc animo concepit, Achiuorum videlicet regem, eorum qui ad Troiam olim profecti fuêre, animo proponens, qui ipse Euboeam quoq; à Bœotia resecuit, medio circa Chalcidem Euripo imisso. Deinde autem & Darium: vt à quo & Bosporus ponte*

φυρώθη αὖθις ἐπὶ τοὺς Σκύθας. τὰ δὲ Ξέρξου καὶ πρὸ τούτων ἴσως ἐνθύμιον, μέγιστα τῶν μεγαλοπρεπῶν ὄντα καὶ πρὸς τούτοις, τὸ δὲ ὀλίγου ἀπόκλοις ἐπιμίξαι πάντας ἅπασι τοῖς Ἕλλασι, λαμπρὸν ἐπάθημα τοῖς ἔξωθεν· ἃ γὰρ τύραννοι φύσας μεθύουσι μὲν, ψαύουσι δὲ πῃ καὶ ἀκούσαι τοῦ φθέγματος. πεπιθὼν δὲ τὴς σκηνῆς, ὕμνον μὲν Ἀμφιτρίτης τε καὶ Ποσειδῶνος ᾖσε, καὶ ᾆσμα οὐ μέγα, Μελικέρτῃ καὶ Λευκοθέᾳ. ὀρύξαντος δ' αὐτῷ χρυσοῦν δίκελλαν, καὶ τοῖς Ἕλλασι προπαύσαντο, ἐπὶ τοῖς ὀρυχοῖς ἥξει, ἱροτοῦμενός τι καὶ ἀδόμενος, καὶ λαθικόμου τῆς γῆς, τρὶς οἶμαι. τοῖς τι τοῖς ἀργοῖς πιπεσούμενος παρακελευσάμενος ξυμπόνως ἅπασθαι τοῦ ἔργου, ἀνῆκε ἐς τοὺς Κορινθίους, τὰ Ἡρακλέους λοιπὸν ὑπερβαλλόμενος πάντα. οἱ μὲν δὴ

ponte iunctus fuerit cùm is contra Scythas proficisceretur. Nam Xerxis factum etiam ante ista fortasis animo cogitârat, quod magnificentissimum operum magnificorum omnium fuit. Supra omnia autem hæc etiã illud putabat, Græciam per hoc quòd breui adeò omnes inter se miscerí possent, contra exteros splendidè adeò stabilitum iri. Nam tyrannorum ingenia ebria quidem sunt, tanguntur autem alicubi vbi vocem hanc audiunt. Porrò progressus in scenam, hymnum quidem Amphitrites & Neptuni cecinit, & canticum quoddam non magnum Melicertæ & Leucotheæ. Cùm autẽ aureum ipsi ligonẽ porrexissent, Græciamq; tanquam in tutelam commendássent, ad fodiendum profectus est, plausu cantuq; prosequentibus illũ tum omnibus. Atq; vbi terram ter, opinor, tetigisset, deinde & quibus præfectus eræ atq; imperia credita erãt, opus vnà capessere iussisset, Corinthum redijt, Herculis adeò res gestas omnes sibi visus superasse.

διὰ τῶν δεσμωτηρίων, τὰ πετρώδη τε καὶ λύσιργα ἐξιπόνουν, ἢ σπατιὰ δὲ τὰ γεώδη τε καὶ ἐπίπεδα. ἑβδόμῳ δὲ που καὶ πέμπτῳ ἡμέραν πως ἐσκαπτομένων ἡμῶν ὡς ἰσθμῷ, λατίβη τις ἐκ Κορίνθου λόγος ὅπως σαφὴς, ὡς διὰ τῶν Νέρωνος μετεγνωκότος τὸν τομὸν. ἔφασαν δὲ τὴν Αἴγυπτίους γεωμετρήσαντας τῆς ἑκατέρας θαλάττης τὰς φύσεις, ὡς ἰσοπέδοις αὐτὰς σωτυχεῖν, ἀλλ' ὑψηλοτέραν ἡγεμονεύειν τὴν ἐκ τοῦ Λιχαίου πρὸς τὴν Αἴγιναν διδοικυῖαν· πιλάγους γὰρ ὄντος οὕτω ἐπιχυθήσεσθαι, ἢν ὑπερύχιον ἀφυλάκτως θέωσι τὴν Αἴγιναν. Νέρωνα δὲ τῆς μὴ τοῦ ἰσθμοῦ τομῆς δεῖν ἂν θαλῆς μετίσησιν, ὁ σοφώτατός τε καὶ φυσικώτατος· τοῦ γὰρ τομέως αὐτὸν ἕνεκα μᾶλλον, ἢ τοῦ δημοσίᾳ ἄδειν. ἀπὸ τῶν Εσπερίων ἐθνῶν λίψησις, καὶ ὀξύτατος, ὡς

perasse. Illi igitur qui in vinculis fuerant, petricosis atq; difficilibus conficiendis exercebantur: exercitus autem ea quæ terrea ac plana erant, fodiebat. At vbi iam septimum & quintum diem quasi alligati Isthmo fuissemus, rumor quidam è Corintho venit, non ita tamen manifestus aut planus, quòd Neronem pœnituisset Isthmi incisi. Dicebant autem Aegyptios geometras altitudinem metientes, haudquaquã eandem atque æqualem vtriusq; maris superficiem deprehendisse: sed cùm eam partem quæ Lechaum aspicit, altiorem iudicarent, de Aegina in timorem venisse. Nam si tantum pelagus contra insulam effunderetur, periculum esse ne illa aquis obruta in profundum demergeretur. At Neronem à fodiendo Isthmo ne Thales quidem absterriturus fuerat, quanquam sapientissimus, & naturalium rerum peritissimus. Nam incidendi illius maiore studio tenebatur, quàm publicè sanandi. Sed motus occidentalium gentium, & asperrimus

qui

ὡς τ' ἐκείνης νῦν ἀπλόμβρ, ὄνομαζ αὐτῶν βίνδαξ ἀπήγαγεν Ελλάδ τε καὶ ἰσθμὸν Νέρωνα, ψυχρῶς γνωμιτρίσαντα· τὰς γὰρ θαλάσσας ἰσοχαύς τε καὶ ἰσοπέδους οἶδα. φασὶ δ' αὐτῷ καὶ τὰ ὑπὸ τ' Ρώμης ὀλιγοδάναρ κλίνη, καὶ ὑποδιδόναι, τοτὲ καὶ αὖθις ἀνόσατι τὸ πεπλάσανλ χιλιάρχε. Μι. Ἀ φωνὴ δέ, Μουσώνιε, δι' ὧν μεσομανεῖ, καὶ τῶν Ολυμπιάδων τε καὶ Πυθιάδων ἱρᾶ, πῶς ἔχει τῷ τυράννῳ; τ' γὰρ λήμνῳ πεσπλόνλων οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δ' ἐλατιζέλων. Μο. ἀλλ' ἐκεῖνός γε, ὦ Μφίκρατες, ὅτι θαυμασίως ἔχει τῷ φθόγματ, ὅτ' οὖν γε λοίσε. ἡ γὰρ φύσις αὐτὸν ἀμέμπλως τε καὶ μέσως ἥρμοκε. φθέγγεται δὲ λοιλομ, μὰ φύσα, καὶ βαρύ, ἐκκαμψύς αὖ τῆς φάρυγγος, μέλη δ' ὅτω λαλισκευασμένα βομβᾶ πως· οἱ δέ γε τόνοι τῶν φθόγγων ἐπιτεἀνουσι τοῦζον, ἐπὰ μὲν θαρρεᾶ

qui illas nunc excitat & incendit (Vindex autem nomen ipsi est) reuocauit ex Græcia & ab Isthmo Neronem, frigidè adeò maria dimensum. Nam æquè aliè à terra vtrunque assurgere, eandemq; superficiem habere scio. Aiunt autem ipsi & Romanas res paulatim iam labi & declinare. id quod & ipsi ex Tribuno heri, qui impegerat, audistis. MEN. At vox, Musoni, propter quã in Musas ita deperit, & Olympiadas pariter & Pythiadas amat, qualiuam tyranno est? Nam eorum qui ad Lemnũ nauibus veniebant alij quidem admirabantur ipsum, alij autem etiam deridebant. MVS. At ille, quod ad vocem attinet, neque admiratione dignus, neq; risu est. Nam ipsum natura inculpabilem, atq; adeò mediocrẽ formauit. Sonat aũt concauũ quiddam, non natura tamẽ, & graue, impendente atq; vrgente hoc gutture: ac carmina quidem hoc pacto accurata quodammodo etiã personat. Voculationes autem sonorũ leuigant hunc, post-

θαῤῥεῖ αὐτῷ, χρωμάτων δὲ φιλανθρωπίᾳ, καὶ μελοποιΐᾳ ὑπαγώγῳ μὲν δὴ, καὶ εὐθαρσοῦσι ἁπαλῇ, καὶ οὐ λαρὸς βαδίσαι, καὶ στῆσαι καὶ μεταστῆσαι, καὶ τὸ νεῦμα ἐξομοιῶσαι τοῖς μίμοις, ἀσχολίαν ἔχοντι καὶ μόνον τὸ βασιλέα λοκᾶν, ἀκεβῆν ταῦτα. ἃ δὲ μιμοῖτο τοὺς ὑπάτους, ψεῦ γέλωτος, ὡς πολὺς ἢ θωμένων ἐκπίπτει, καί τοι μυείων φόβων ἐπηρτημένων, εἴ τις ἐπ' αὐτῷ γε λῶρ ἔοι νοῆσαι μὴ γὰρ τὸ μετρίως πλέον, ξυνάγων τὸ πνεῦμα, ἐπ' ἄκρων ἀλίσκεται τῶν ποδῶν ἀνακλώμενος, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ. φύσει δ' ἐρυθρὸς ὤν, ἐρυθρὸν μᾶλλον, ἐμπιπραμένου αὐτῷ τοῦ προσώπου. τὸ δὲ πνεῦμα, ὀλίγον, καὶ ἔστ' ἀφορᾶν ὅτου δεῖ. Μένοι δ' ἐν ἀγῶνι πρὸς αὐτὸν πῶς ὕφρητον, ὦ Μουσώνιε; τέχνῃ γάρ που χαρίζονται. Μου. τέχνῃ μὲν, ὥσπερ οἱ ἀποπαλαίοντες, ἀλλ' ἐνθυμήθητι ὦ Μενέ-

postquam sibi ipsi non confidit: Chromatum verò humanitate & modulatione facili quidem illa, & ad citharæ cantum accommodata, & vbi tempus est, ire & stare, & de loco transire, deinde & nutum cum membris exæquare, hæc accurate facere eius est qui pudore solo eo afficitur, quòd rex videtur. At rursum si imitetur superiores, hui quàm multis spectatoribus risus excidit quanquam infinito adeò metu impedente, si quis ipsius causa rideat. Nutat enim plus æquo, & cùm spiritum attrahit, stat summis pedibus distentus & refractus, perinde vt ij qui rotam circumagunt. Iam verò natura rubicundus existens, multò magis etiam rubescit cùm ipsi facies incenditur. Spiritus autem modicus, & ægrè alicubi sufficiens. MEN. Qui verò certamine cum ipso conferuntur, Musoni, quo pacto se gerunt? Nam arti gratificantur scilicet. MVSO. Arti quidem Musoni, quemadmodum & qui luctando subseruiunt: sed cogita-

Mene-

ὦ Μενίκρατες, τὸν δ' τραγῳδίας ὑποκριτὴν, ὡς ἰσθμοῖ ἀπόθανεν. ἴσοι γὰρ κίνδυνοι καὶ περὶ τὰς τέχνας, ἂν ἐπιτείνωσιν οἱ τεχνάζοντες. ΜΕ. καὶ τί τοῦτο Μυσώνι; σφόδρα γὰρ ἀγνώμονος τὸ λόγου. ΜΥ. ἄκρι δὴ λόγου ἀτόπου μὲν, ἐὰν ὀφθαλμοῖς δὲ ἐπιδῶν πράγματος. ἰσθμοῖ γὰρ νόμου κωμῳδὸν, μὴ τι κωμῳδίαν ἀγωνίζεσθαι μήτε τραγῳδίαν, ἐδόκει Νέρωνι τραγῳδοὺς νικᾶν. καὶ παρῆν. θορ ἐς τὸν ἀγωνίαν ταύτην πλείους μὲν, ὁ δ' Ηπειρώτης, ἄριστα φωνῆς ἔχων, ἀνθρώποις δ' ἐπ' αὐτῷ, καὶ θαυμαζόμενος, λαμπρότερα τῶν ἐωθότος ἐπλάττετο, καὶ τοῦ σαφάνου ἐρᾶν, καὶ μάλ' ἀνέσεσθαι πρότερον, ἢ λίκα τάλαντα δοῦναι οἱ Νέρωνα ὑπὲρ τῆς νίκης. ὁ δ' ἀγεάνιέ τε, καὶ μανικῶς ἔχε· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀκροᾶσθαι ὑπὸ τῇ σκηνῇ, ἐπ' αὐτῷ δὴ τάγῶνι. βοώντων δὲ τῶν Ελλήνων ἐπὶ τῷ Ηπειρώτῃ, *Menecrates, tragicum hiſtrionem illum, quo pacto in Iſthmijs perierit. Paria enim pericula & circa artes ſunt, ſi qui in ijs oſtentandis impendiò elaborant.* MEN. *Quid hoc autem Muſoni? admodum enim ignarus eius ſum quod dicis.* MVSO. *Audi igitur rem abſurdam quidem & inſolentem, attamen in conſpectu Græcorum actam. Nam cùm in Iſthmijs lex eſſet, vt neq; comœdia certaret quiſpiam, neq; tragœdia: Neroni placuit tragœdos ſuperare. Ac prodierunt ad hoc certamen plures quidem: Epirota autem ille, vt qui voce optimè valeret, & ob eam artem etiam celebraretur, & in admiratione eſſet, clariùs ſolito fingebat & coronam amare ſe, & nihil de ſtudio remittere velle priuſquam à Nerone decem talenta pro victoria acciperet. At ille exaſperabatur, ſimul & inſani more ferebatur: nam & auditus iam ſub ſcena fuerat, in ipſo videlicet certamine. Acclamantibus autem Græcis, Epirotæ*

φθέγξη, πέμπει γραμματέα, ἵνα λιλούων ὑφῶναι αὐτῷ τοῦτον αὐτῷ ὑπαίρουσι τὸ φθέγμα, καὶ δημοτικῶς εἰσιὼν, ἅσπερ πέμπει Νέρων ἐπ' ὀκειδάντων τοὺς ἑαυτοῦ ὑποκριτὰς, οἷον παροίκουτάς τι τῷ πράγματι. καὶ γὰρ δὴ καὶ λίλτους ἐλιφαντίνους ἐν δισθύροις περιβλημένοι αὐτὰς, ὥσπερ ἐγχειρίδια, ἐν τῷ Ηπειρώτιδι ἀνασύσαντες πρὸς τὸν ἀγχοῦ κίονα, κατέαξαν αὐτοῦ τῷ φάρυγγα, παίοντες ὀρθοῖς τοῖς λίλτοις. Μεν. τραγῳδίαν δ' ἐνίκα Μουσώνιος, μιαρὸν ὄντα θεάσασθαι ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν Ἑλλήνων ἱερασάμενον; Μυσ. ναὶ δῆτα· τοῦτο γὰρ ἐνίκα τῷ μητροκτονήσαντι. Μεν. εἶτ' οὐ τραγῳδίας ὑποκριτὴν ἀπέκτεινεν, ἵνα μὴ αὐτῷ τὸ φθέγμα, τί καὶ θαυμάζεις; καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ Πυθικὸν στόμιον, πάρ' οὐ ἀνόμφα ἐνέπνεον, ἀφῃρέθη ὥρμησεν, ὡς μηδὲ τοῦ Ἀπόλλωνος φωνὴ ἄν ἐκ τοῦ Πυθίου καταλειφθῆναι αὐτὸν ἐς τοὺς Ορέστας

Epirotæ mittit scribam, qui iuberet hunc submittere sibi sese. Sed pergente eo, & supra modum attollente vocem, populariterq; ac liberè cum ipso contendente, immittit Nero in pulpita suos histriones, tanquam qui ad hoc negotium pertinerent. Nam & libellos elephantinos & duplices habebant, quibus præ se intentis, veluti pugionibus vtebantur. Atq; hi Epirotam ad proximam columnam erigentes, guttur ipsius fregerunt, cædentes obuersis in rectum libellis. MEN. *Tragœdia autem vicit, Musoni, sceleratum adeò facinus in oculis Græcorum ausus?* MVS. *Quid putas? ludus hic adolescentii fuit, qui matrem occidit quoque.* MEN. *Si verò inter tragœdias histrionem occidit. exacta illius voce, quid adeò attinet demirari, quando & Pythicum os, vnde voces inspirare solebant, obturare conatus fuerit, vt videlicet neque Apollini vox aliqua esset? quanquam ipso Pythio recensente eum inter*

Ορέστας τε καὶ Ἀλκμαίωνας, οἷς τὸ μητροκτονῆσαι, καὶ λόγον τινὰ εὐκλείας ἔδωκεν, ἐπαιδὴ πάντασιν ἐτιμώρησαν. Μεσ. ὁ δὲ μηδαμῶς ἐπῆν ἔχων ὅτῳ ἐτιμώρησεν, ὑδρῑῶ ἂν οὖν θεῷ ὄντι, πραότερα τῶν ἀληθῶν ἀκούων. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίς ἡ πεισθεὶς ναῦς; ὡς ἐπάγαν τὶ ἀγαθὸν ἔοικεν· ἐστεφάνωνται γὰρ τὰς κεφαλάς, ὥσπερ χορὸς σύφημ', καί τις πρῶρας πρόσω τὴν χεῖρα, παρακελευόμενός τε ἡμῖν θαρρεῖν τε καὶ χαίρειν, βοᾷ τε, ἐμὲ παρακαλῶ, Νήρωνα οἴχεσθαι. Μεν. βοᾷ γὰρ. Μεσόνικε, νῦν σαφέστερόν γε, ὅσῳ τῆς γῆς ἄπωτέρω. Μεσ. νῦν γε, ὦ θεοί. Μεν. ἀλλὰ μὴ ἐπευχώμεθα· ἐπὶ γὰρ τοῖς ἡμετέροις, ἔφασι δεῖν.

Oreſtas & Alcmæones, quibus id quòd matres occidêre, etiam laudis aliquam famam præbuit, poſtquam id in vltionem patrum fecerãt. MVS. Hîc autem cũ nullo modo dicere poſſet, quémnam vltus eſſet, contumelia à Deo affectum ſeſe putabat, cùm tamẽ mitiora quàm veritas exigebat, audiſſet. Sed interea dum ſermones cedimus, qúænam nauis iſta eſt quæ huc propinquat? Vt autem boni aliquid afferre videtur? Nam coronati capitibus omnes ſunt, perinde vt chorus quiſpiam, qui fauſtum aliquid nunciaturus ingreditur. Et quidam ex prora manum protendit quoque, iubens & confidere nos, & gaudere: clamatq́, niſi non ſatis rectè percipio, Neronem periſſe. MEN. Clamat enim Muſoni, & manifeſtius vtique, quo propiùs terram contigit. MVS. Euge, ô dij.

MEN. Sed ne gloriemur. [b] Nam mortuis, vt aiunt, non de-cet conuitiari.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a NERONEM igitur.] *Neronem in primis musicæ studiosum fuisse testis Tranquillus, adeò vt præ se Apollinem contemneret, quem vt citharœdum pingebant pictores. Talis in theatro sæpè visus est Nero: qui etiam statuas suas citharœdico cultu posuit. Cuius natiuitatem poëticè describit Seneca in ludo de Claudij Cæsaris morte.* *b* Nam mortuis non decet.] *Sunt enim iam interfecti nullis omninò conuiciis aspergendi, nec insectandi: ne cum lauis iuxta prouerbium, pugnare videamur. Vnde Chilon ille Lacedæmonius vetabat de mortuis etiam malè loqui, quòd nihil ingenuo viro indignius crederet, quàm eos incessere lingua, qui respondere non possent, ac turpe esset cum vmbris luctari. Huc præterea & illud Aristotelis referendum est, qui in Rhetoricis citat Platonem ex Politia, qui scripserit, eos qui mortuos allatrarent, videri similes catellis, qui lapides iactos morderent, ipsos autem qui læsissent non attingerent.*

PALINVRVS.

ARGVMENTVM.

DVo hi Dialogi sequentes, Luciani non sunt, neque Græcè scripti etiam: sed quia à doctis Italiæ cum Lucianicis eodem titulo coniunctos accepimus: nec horum quidem lectione fraudare quenquam voluimus, præsertim cùm ad exemplum Lucianicorũ aliquo modo efficti & ipsi essent.

PALINVRVS, CHARON.

Bsecro te, ô Charon, sine me vt iam nauim conscendam. CHAR. *Quis me appellas?* PAL. *Ego nauita quondam illius, quem nuper viuentem transuectâsti, Aeneæ Troiani.* CHA. *Túne ille es, qui apud portus Velinos inhumatus iacebas?* PAL. *Ille ipse sum. Sed crede cœlestium nutu fieri vt*

transuehar, quorum prodigijs longè lateq; actæ finitimæ gentes, & ossa mea iam expiauerunt, & tumulum mihi, tumuloq; insuper solennia statuerunt. Quare te oro, ô iustissime Charon, patere tandem vt ingrediar. sic prospera semper sit nauigatio tua, sit solida nauis tua atque inconcussa. CHA. Rem iustam petis, Palinure, ingredere vt libet. Vos verò tam confertæ vmbræ, quid fatigatis me precibus? quid fatigatis? quænam hæc vis desiderij? Expectate tantisper, dum transflumen hunc porto: regrediar quamprimùm. PAL. Habeo tibi, Charon, immortales gratias, qui me his tandem eripuisti è malis, qui me dira hac tandem qua detinebar transfretandi cupidine liberâsti. CHA. Amo te equidem, Palinure, tum propter Aeneam regem, quem mihi nominâsti, qui & super omnes quos vnquam viderim mortales, visus est mihi singulari quadam præditus pietate: tum propter meum etiam, quod olim commune fuit tibi, magisterium. par enim sibi quisque parem affectat, delectatq; magis quæ inter pares sit vel cõfabulatio, vel vitæ actio. Afficiebar porrò non modico dolore, quum videbam iamdudum te in [a] citeriore hac ripa errãtem, incertumq; sedis tuæ. Neq; licebat mihi succurrere, propter legem mihi datam, ne quenquam nisi humato prius corpore transportem. Sum enim ego minimus inter infernos habitatores, subiectusq; alienæ potestati, cui parêre non tam pulchrum mihi, quàm aliàs necesse sit. Gaudeo autem nunc & lætor, quòd ea aliquando se fors tibi obtulerit, qua & tuum implere desiderium, & meum reuelare dolorem salua lege officij mei possum. PAL. Imò ego non minùs propter te dolebam, ô Charon, quia perspiciebam tot te graues assiduosq; labores perferentem, sine vlla relaxatione. Neque enim te latet, quot quantisq; vexari malis solent nauium gubernatores, qui nihil aliud in vita quàm nauigationem exercui: atque ita

exercui,

exercui, vt nihil illa grauius, nihil perielitatius contingere mortalibus putem: propter quod credibile magis tibi videri poteſt, ſi angebat me vtique fatigatio tua, repetentem animo antiquas, quas iuuenis etiam ſuſtinebam, natuticas fatigationes meas: quarum experientia iam edoctus ſciebam probè pari malo tuo condolere. CHA. Fruſtra propter me dolebas, Palinure: nam nihil moleſta mihi eſt ars mea. PAL. Quid ais? CHA. Aio gratam me habere & iucundam artem meam. Vides vt cruda viridisque ſenectus eſt mihi? Memini haud vnquam ab ipſa, quæ iam omnium annos ſupero, longæua ætate mea pertæſum me eſſe laboris mei, qui quotidie inſto alacrior atque valentior. Sed intelligo cur tu aliter tibi perſuadeas. Eſt enim communis hic morbus mortalium, vt ſortis ſuæ quenque diſtædeat ſemper, viuâtque contentus nemo ſtudijs ſuis, laudent verò longè, ac beatiores exiſtiment omnes qui diuerſas à ſe artes atque actiones ſequuntur: verùm falluntur maximè opinione ſua. Nam ſi recte intueri velint, cognoſcent perſpicuè nullum eſſe in vita eorum ſtatum qui non magnis ſcateat miſerijs, quem non magnæ graueſque perturbent vndique moleſtiæ & vexationes. Et ſi detur aliquando vt alter in alterius ſtudia transferatur, quàm videas tunc ſua cuique leuia videri, qua priùs præ grauitate accuſabat: contrâque ea grauiora, quæ priùs leuia videbantur? Itaque ſi benè conſideres, Palinure, non eſt ita grauis mea conditio vt cenſes, neque propterea quòd nauclerus ſim, ſum eo miſerabilior. Sed tu (vt video) ſequeris vanos errores mortalium, ego verò integritatem tantum, iudicijq; veri lucem ſecutus, dego contentus ac lætus ſorte mea, neque adſcribo mihi calamitatem, quòd defudem quotidie nauigando, & defatiger. Neque ob hoc arbitror quempiam horum, qui mecum ſimul vltimas

sedes colunt, me esse beatiorem, non ipsos iudices, Minoëm, Rhadamanthum & Aeacum, quanquam magna omnes emineant potestate: non ipsum Ditem, quanquam sceptro potens sit, atque regna ista moderetur. Sunt namque & illis sui labores, suæq; molestiæ, & maiores fortè, quo & maiore reginminis sarcina premuntur. PAL. Potes de te tibi, Charon, persuadere vt libet: mihi enim de me nunquam persuadere poteris, quin ars nostra sine vlla comparatione cæteras laboribus & periculis excedat. quod liquidò tibi probarem, nisi quòd vereor ne tædio te afficeret fortasse longior narratio nostra. CHA. Imò summa me afficeret recreatione. Nam & delectat me tecum sermocinari, & nauigantibus etiam magnam animorum resocillationem afferre solent huiusmodi confabulationes. PAL. Quando igitur non est tibi iniucundum, prosequar suscepti sermonis nostri rationem, vt intelligamus, non esse duriorem vllam, quàm nautarum sortem: quod tibi facilè persuadebo, si animaduertas, quos æstus & frigora tolerare eos, quos perhorrescere tonitrus & fulgura, quibus perfundi imbribus, qua ventorum rabie agitari quotidie necesse sit. Si cognoscas quoties eos torqueri fame & siti, quoties squalore etiam teterrimo consumi contingat, si attendas habitationem eorum instar carceris, suppellectilem vel nullam, vel sordidissimam, strata dura, cibaria aspera, potum immundissimum, indumenta spurca, incommoditatem rerum omnium, noctes insomnes, & sub diuo semper, & inquietas. taceo perpetuum alioqui quoddam eorum exilium. quos patriæ eorum exteros, profugos, vagos, palantes, ignaros quietis, priuatos omni (quo nihil est in vita dulcius) coniugis, sobolisq; fructu ac iucunditate, quis non abiectissimos, longéque omnium mortalium miserrimos esse iudicabit. Prætereo Scyllam,

lam, Charybdim, Syrtes, Symplegades, tot infesta nauiganti-bus maris pericula. Omitto tempestates, quibus nec visu quic-quam est tristius, nec horribilius, quibus & ad summum vitæ vsque discrimen quotidie iactantur, quatiuntur, & (quod sæ-pè accidit) submersi tandem obruuntur. In qua re nemo est qui idoneus magis quàm ego, testis adhiberi queat: qui cùm multis fuerim quassatus tempestatibus, tum ea maximè, quæ me ex Sicilia in Italiam nauigantem inuasit, tam sæua at-que horrens, vt horrori sit adhuc mihi eius recordatio. Non possum certè vt par esset, explicare tibi acerbitatē illius tem-pestatis, sed quanta extiterit, ex hoc facilè coniecturam fa-cere potes, quòd Aeneam ducem, cuius summa constantia & animi fortitudo vbique decantatur, vidī ego contremen-tem grauiter, atque ingementem, extentísque ad cœlum ma-nibus, beatos longè inclamantem eos, quibus ad Troiam oppetere contigisset, lamentantémque pari ab eorum mor-te, ac fortissima, à Diomedis gladio se ereptum extitisse. crudelem equidem diem illuxisse omnibus vltimum: neque ex numero nostro quenquam putaui euasurum, non ipsum Aeneam, non Ilioneum, non Achatem, non Abantem, gran-dæuúmve Alethem, quorum naues longè distectas, ad sum-mumq; penè exitium adductas, nescio quæ vis illa nisi di-uina liberauit. CHAR. Non incognita mihi narras: hæc ea ipsa die resciui. PAL. Quo id modo? CHAR. Quo id modo, rogas? An acrem illum fidumq; Orontem ignoras, ductorem Lyciæ nauis? Is quidem tunc submersus conces-sit ad me illicò, exponens mihi ex ordine omnia quæ tu dis-seruisti, implorans deinde opem, rogitansq; multùm vt se vl-teriore in ripa sisterem: quod nunquam passus fui, quin inter-fluctus adhuc corpus suum sine sepulchri honore iactaretur. Nunc agit sese circum hæc stagna mœstus atque errabun-

dus vidisti illum? PALIN. *Et tum vidi, & vnicum meorum solatium habui, dum tantisper in ripa moratus, pari cum eo detinebar infelicitate. Nec enim falsa de tristi eius interitu retulisti, cuius adhuc imago subit mihi, dum excussum è puppi, contortúmque ter eum atque circumactum (horrendum) à fluctu, rapidus tandem æquore vortex absorpsit. Sanè quod ad me pertinet, nihil edisseram: qui licet eam euaserim tempestatem, amarum tandem aliquando etiam vitæ meæ finem inueni, excussus & ipse pariter atque iactatus inter vndas: quod deerat, insuper ferro prætereà obtruncatus. Ex quo nec tantum mihi timui, quàm Aeneæ meo, ne tantis vndis surgentibus spoliata magistro nauis deficeret. Hæccine eorum deliciæ, opes, tranquillitas? sic illis viuitur, sic moritur. Tui nunc & aliorum defende studia & artes, contendéque, si libet, maiorem esse etiam eorum miseriam & calamitatem, qui patrias incolentes suas, vxorumque ac filiorum societate beati quiescunt, gaudent, ludunt, hortantur, amicitias colunt, exercentur commodè, habitant magnificè, vestiuntur cultè, conuiuantur lætè, cubant molliter, iucundos suos ac geniales agunt dies. Adde, qui in vrbibus optimates & primarij magnum sibi vendicant authoritatem, habentúrque summo in precio atque honore, qui ius dicunt, qui causas agunt aliorum, qui fasces gerunt, qui ducunt exercitus, qui vel assistunt principibus, vel principes ipsi magni illustrésque sunt: quibus nec optabilius quicquam in vita esse video, neque beatius.* CHAR. *Falleris longè, Palinure: nam quos beatiores esse arbitraris, miseriores illi sunt vlla sine dubitatione. Neque enim negauerim sortem subiectam esse nautarum magnis malis: sed ita subiectam, vt comparatione aliarum, quæ maioribus etiam grauantur incommodis, minus certè misera iudicanda sit. Quid*

enim

enim tristius, vt ad tuos veniam qui patrias suas colunt, quid miserabilius, quàm domi suæ agere, & ita agere, vt iucũdiorem aliquando quàm vitam mortem optes? Quæ vlla maior calamitas, quàm circundari vrbem hostibus, ingruere bellum, volitare tela, stringi enses, perfodi muros, fremere tormentis, saxo dirui, domos tremefieri & concuti? quemque fame sitiq; deficere, corrumpi aërem, occupari mœnia, spoliari templa, diripi patrimonia, publicari bona, incendia parari, malos exultare, bonos torqueri, affici conuitijs, expelli domibus, vulnerari, carcerari, relegari, deportari, trucidari filios ante parẽtum ora, vim pati vxores, stuprari gnatas? Videntur an hæc tibi mala, Palinure, & an his quæ tu meminisli, vlla ex parte comparanda? PAL. Quàm vera narras, ô Charon, quàm nunc vel audiens ista perhorresco? Venit enim mihi in mentem grauis illa & deploranda patriæ meæ [b] desolatio: Troiæ inquam, tam præpotentis olim atque prædiuitis, cuius euersione nihil credo referri posse crudelius aut lachrymabilius: tantáq; fuit calamitatis eius magnitudo, vt longè plura etiam atq; tristiora quàm tu suprà memoraueris, sibi contigerint: quæ si velis, omnia tibi, vt rem certiùs agnoscas, explicabo. CHA. Haud opus est, Palinure, quoniam & tempus non patitur, & ego hæc omnia non secus ac tu nota atq; comperta habeo. Nam & mihi renunciauerunt vt quæq; aduentabant animæ ex illo bello profectæ. Nihil certè, vt nunc tu dixisti, peruenit ad aures meas crudelius aut lachrymabilius. PAL. Paxo vt iubeas: sed aduertas, Charon, grauissima licet hæc sint, rariora tamen contingere, quàm ea nautarum quæ suprà exposui. CHA. Referam ergo alia frequentiora, & ex ipsis quidem met ciuitatibus, quarum relatio augebit etiam earum miseriam. Vade oro, & per ciuitatem, plateas, porticusq; discur-

re : quid aliud offendes, quàm oblatrantium maledicta, insimulationes pestilentissimas, optimi cuiusque dilacerationem, quid non? exploratorum insidias, inuidentium q; venena. Diuerte modò gressum, & artificum mercatorum q; tabernas ac conuentus pete: quid aliud deprehendes, quàm sermonum nebulas, fucos, mendacia, deceptiones q; manifestas? Transfer dehinc te in fora publica, sedes q; iudiciarias : quid aliud audis quàm vndique omnia magno strepitu ac clamore misceri? Quid intelliges aliud, quàm cædes, hominum compilationes, furta, grassationes, conspirationes, proditiones? Quæ alia occurrent tibi, nisi litigatorum iurgia & contentiones, testium periurationes, causidicorum præuaricationes, iudicum corruptiones, præsidum ambitiones ac rapinæ? Quos ibi alios obuiam tibi habebis, quàm exultantes improbos, lugentes bonos, oppressas viduas, proculcatos pupillos, egentes prostratos? Attolle postea altiùs oculos, & atria principum perscrutare, quam non videbis ibi assentatorum exaltationem, speculatorum acceptionem, militum audaciam, fœneratorum voracitatem, quæstorum improbitatem, quam non potentum hominum in tenuiores vim atque insolentiam? Quas non concussiones? quas non populationes? quos non innocentes accusari, criminari, carcerari, proscribi? PAL. Grauia hæc nimis ac miserabilia. CHA. At restant alia, quæ non minùs tibi grauiora & miserabiliora videbuntur. PAL. Perge. CHA. Quæ fortassis etiam grauiora & miserabiliora iudicabis, quoniam domestica ac frequens magna est eorum pestis. PAL. Fare CHA. Nolo tibi, Palinure, afferre in medium graues longos q; artificum & negociatorum labores : non eos quibus afficiuntur agrorum cultores, non quibus milites, non quibus causidici, cæterarum q; disciplinarum sectatores, æstus, algores,

algores, inediam, peregrinationes, anxietates vel pericula, vulnera, cædes, districtas habitationes, infinitáq; agendi, cubandi, vescendi incommoda vel fastidia, lassitudines, vigilias, solicitudines, odia, & infamationes. Nam si complecti cuncta sermone meo atque exequi voluerim, tot tantáq; dicenda se offerent, vt præ longitudine malorum ac mole, citiùs nauigatio nostra quàm oratio finem possit inuenire. Omittam itaque, & commemorabo tantùm quas inter domesticos parietes, tum seruorum, tum vxorum ac filiorum molestias ac turbationes pessimas perferre solent, qui gubernationi præsunt rei familiaris. Quam si ita vt naualem expertus esses, facilè quicquid dicturus sum, me etiam tacente & intelligeres & approbares. Nam seruorum primò in dominos semper prompta maledicta, furta, impositiones, fugas, arrogantiam, negligentiam rerum dominorum, temulentiã, edacitatem, somnolentiam, tarditatem, ignauiam, nemo est qui non videat magnam afferre his qui patiuntur, infelicitatem. Deinde filios, quorum amore nihil dulcius esse fertur, quanta animi cum amaritudine aspiciant parentes vel ægrotare, vel mortem obire, quod frequenter admodum fit, satis existimo etiam te intelligere. Quàm verò grauem & anxiam credis esse eorum vel parturitionem, vel educationem, vel institutionem? Quoties pro eis bonos parentes gemere, suspirare, dolere, torqueri? Quanta etiam putas perturbatione affici, dum quos progenuerunt, immensáq; adeò cura aluerunt, vel parùm sibi audientes, vel rebelles ac infestos postea habere contingat? quàm dolenter eos ferre arbitraris dum insani & vecordes sunt, dum hebetis & crassi ingenij, dum effœminati & molles, dum dilapidant & euertunt patrimonia, dum nulli bono operi & studio intendunt, dum per præcipitia vitiorum omnium vitam ducunt suam?

Quid

Quid de vxoribus loquar, quas dos tumidas, genus insolentes, forma suspectas, deformitas reddit inuisas? quarum lingua nihil pernitiosius, quarum audacia nihil prodigiosius, quarum improbitate nihil execrabilius. Quæ iurgijs semper & contentionibus obtundunt viros, quæ semper conquerantur, semper exprobrant, semper insidiantur. Quibus quum desint cætera, nunquam tamen lachrymæ, gemitus & suspiria. Quæ cæca sua (qua tantum ardent) ornamentorũ ambitione exhauriunt opes, labefactant domos, cogunt maritos in malos quæstus, in dira scelera. Non refero turpissima adulteria, quibus nec punitur minus, nec peccatur magis quicquam. Ea quanto dolore afficiant bonos coniuges, nemo satis vnquam meo iudicio enarrare posset: sed magnum doloris argumentum præstant, & grauissimas cædes, & ingentia quæ sæpe propter corruptas vxores bella exarserunt. PAL. Hoc plus quàm vellem, scio: nam arduũ illud quod ego vidi Græcorum & Troianorum bellum [b] propter Helenæ raptum, in eam excreuit rabiem, quam nulla mundi regio ignorauit. CHA. Quæ toti Mundo manifesta sunt, ea tantum nosti, Palinure: at si singula, quorum nihil me latet, intelligeres, adducereris in tantum stuporem, vt stupescens etiam præ miseratione coniugalem vitam lachrymares. PAL. Hui quid narras? CHA. Narro quæ quotidie video & pertracto PAL. Ergo connubia putas polluta & coinquinata? CHA. Minimè: id nunquam dixerim. PAL. Atqui multas memini me vidisse ea præditas honestate, ea religione, ac vitæ integritate, vt diuinum quiddam magis quàm humanũ redolere viderentur. CHA. Et multas vtiq; eiuscemodi esse confiteor, sed eas quidem, quæ optimis honestissimisq; ortæ parentibus, ebiberunt à primis annis sobrios & castos mores: quæ sanctis parentũ suorũ exemplis

educatæ,

educatæ, vitam instituerunt, peccare castigatæ, sapienter ad mansuetudinem edoctæ, ad pietatem, ad fidem, ad diuinum cultum, ad rectũ compositumq; regimen rei familiaris. Quæ se à thyasis, saltibus, iocis: quæ se à spectaculis, ab immodestiore cultu, ab licentiore colloquio abdicarunt. Caterùm quæ contra sanctitatem, quæ malis institutis, peruersisq; parentum exemplis imbutæ, molliter vixerint, assuefactæ deliciis atque turpi ocio, quæ nihil nisi saltare, canere, fides pulsare didicerunt, quæ præterea oculis suis hauserunt, matrum præsertim obscœnitates & immunditias: hasce qua fide & integritate esse putas erga maritos? Illabuntur siquidem tanquam venena tenellis mentibus parentum exempla: inde rarior etiam quàm reris, est hymenalis honestas, quo qui eas vel emendatis instituant moribus, vel sancto inuitent exemplo, parentes simul rariores habeantur. Prodeunt postea in publicum quæque etiam procaciores, aperta fronte, directo gressu, quasi pudicitiam ipsæ consecrasse videantur. Et quæ secretum intra cubile probra gesserunt, cùm vestem induerint, illa contexisse atque occultasse existimant. Vosq; ea, vanum vulgus, ita vt cernitis, vera ducentes esse arbitramini. At ego nihil quàm quod res habet, de eis iudico. nuda enim hîc omnia atque aperta sunt. Non veste hîc teguntur matulæ, non pallio obnubuntur scelera. exertos omnes ac nudatos, rerumq; omnium vacuos prorsus huc ingredi oportet. Quicquid in vita malè tentatum, maleq; actum est, hîc fronte coram ipsa demum gestatur, despoliatur, ostentatur. Quare non mirum tibi videatur, si quorumcunque nota habeo crimina, qui quorumcunque etiam nudas, ita vt prædixi, transucho vmbras. Quàm proinde ingentem video earum turbam, quæ cùm impudicitiam longè apertam ostendant suam, pudicissimæ tamen in vita habeantur? Quantas secum in ma-

in maritos fraudes gerunt, quot simulationes, quot proditiones, quantam hypocrisim, quot aliorum obscœnos amores, quot pollutiones, quot supposititios partus, quot mentitas enutritiones, quot alieni seminis susceptas messes? At, quod ridiculum magis est, lugent postea ignari mariti hasce sibi extinctas vxores. Laudant inter cœtus & prædicant quasi pudicitiæ principes: statuunt mausolea: plurimi quoque epigrammata condi, orationes scribi & pronunciari curant, in laudem ac memoriam castitatis fideique earum sempiternam. An hæc tristia & amara esse censes, Palinure? Et an comparationem vllam habere putas cum his nautarum, quæ ea seueritate & acrimonia recensuisti, vt cætera læta, fausta, deliciarumque plena (si tibi fides daretur) existimanda essent? PAL. Haud equidem tanta in ciuitatibus priuatisque domibus, quanta modò enumerásti, mala regnare credidissem. CHA. Ita proficit, inexpertos sermonem aliquando inire cum his qui multarum rerum vsum atque experientiam habent. PAL. Ita fit. CHA. Quòd si animaduertas, labores quos perferunt nautæ, corpori magis quàm animo infensos ire, concedes ampliùs etiam sententiam meã. Nam huiusmodi res duræ assiduo quodam vsu & assuefactione mitiores fiunt, & quodammodo domantur: quas verò ego memoraui, cùm animum magis affligunt, non ita vsus & assuefactio mitigare atque edomare potest. PAL. Consentio tibi iam, gaudeoque in eam lucem te illustrante peruenisse, vt intelligam tam magnam aliorum & maiorem etiam quàm nautarum miseriam. Sed illud non possim intelligere: quin principes saltem ac magni viri, non dicam nautis, sed cæteris insuper quibuscunque mortalibus beatiores sint. CHA. Cur? PAL. Quoniam omnibus abundent atque affluant bonis. CHA. Quibus? PAL. Ho-

nore

nore, gloria, opibus, delicijs, amicis, potentatu, imperio. CHA. *Hisce?* PAL. *Hisce, & multò pluribus.* CHA. *Erras.* PAL. *Errorem hunc optássem in vita mihi.* CHA. *Deliras.* PAL. *Maluissem ita delirare, quàm tua cum sententia sapere.* CHA. *Quid si nihil illis miserius?* PAL. *Quid si nihil beatius?* CHA. *Haud vnquam hoc mihi demonstrabis.* PAL. *Non tibi ij beati videntur, qui quicquid ad explendas voluptates optari potest, assequuntur? quibus conuiuandi, cubandi, vnguendi, lauandi, ludendi, venandi, aucupandi, ad omnem nitorem atque satietatem semper facultas sit? Quibus quotquot velint concubitus fœminarum, quotquot velint arua, equi, canes: quibus tot sunt serui, tot exculta palatia, tot munitæ arces, oppida? Qui tantum possideant auri, gemmarũ, vestium, supellectilis? Quibus audiant omnes, assurgant, inclinent? Quos populi vereantur, timeant, laudent, decantent? Qui leges dicant, mandent, exerceant, proscribant, puniant, extollant amicos, vindicent inimicos, trucident rebelles?* CHA. [d] *Non est tam magna vt existimas, Palinure, eorum beatitudo. Nam parit certè fastidium tanta bonorum continuatio, tantaq; affluentia, neq; sapit tantum, quæ non aliquando intermittitur voluptas. Præterea quomodo eos tu beatos iudicare potes, qui tantis opibus atque delicijs suis nunquam fruuntur cum iucunditate, tanquã cum gaudio? qui in tanta rerum copia nunquã exhilarent se, nunquam releuent animũ, nunquã exultent? Qui tanta licet bonorum vbertate redundantes, tristitia tamen semper obducantur, solicitudine premantur, anxietate torqueantur? Non tibi multò optabilior videtur priuatorum conditio, quorũ & vita securior, & voluptates etiam, si mentem intendes, maiores sunt? quos summa semper condit hilaritas, mulcet festiuitas, explet alacritas? Quantã putas afferre delectationem,*

quæ

quæ communis cum vxoribus & filijs vita exigitur, dum cũbant tutè, vescuntur lætè, iocantur modestè? e Quàm dulcem esse arbitraris amicorum inter se & æqualium parem vitam, domesticum vsum, frequentem conuentum? Quid eorum amore suauius, confabulatione gratius, curis melius atque commodius? Quantum credis lætitiæ & exultationis habeant eorum conuiuia, ludi, cantus, saltationes? quantum dilatent animos & permulceant? quantum emanet mellis? cuius nec stillam principum aliquis degestauit. PAL. Haud intelligo, Charon, hanc quam refers regum tristitiam atque anxietatem, qui inter risus tantùm, blanditias iocosq; versentur, quibus semper psallatur, canatur, plaudatur, & quicquid ad transigendam hilarem vitam excogitari potest, exhibeatur. CHA. Etiam, vt video, iudicas, Palinure, quæ oculis tantùm patent: quo errore decepti mortales, plurimum seduci solent: sed quod certum afferre possunt iudicium exteriora corporis, quæ velamenta quædam magis sunt veritatis? At quid certi promittere & ostentare potest f frons hominum, quæ plures quàm Proteus species mentiri, atq; in plures mutari queat? Considerandæ sunt secretæ animi fibræ: perscrutandæ sunt interiores mentis latebræ: quas si peruidere ita vt frontem posses, proh dolor, quantam ibi malorum turbam, quantam formidinum atq; strepitationum aciem inspiceres, quot angores, solicitudines, suspiciones? quot pestilentes morbos & perturbationes? quanta aperirentur vlcera, quot plagæ & cædes, quot insidiæ, quot enses, & telorum infinita genera? quæ nec somnos eorũ quietos, nec cibos placidos, nec opulentiam dulcem, nec imperium iucundum, nec delicias iocosq; lætos esse permittant. PAL. Nesciebam adhuc hæc eorum qui dominantur mala: sed cur illis contingant tanta, non capio. CHA. Contingunt tanta propter graues

graues intmicitias, acerbaq; odia quæ continuè cum finitimis ciuitatibus, cum subditis sibi populis, cum semet ipsis etiã gerunt: quo fit vt in graue scentibus odijs, increscentibusq; iniurijs, quibus quotidie afficiunt quemque necesse sit illos torqueri & affligi grauiter, confidere nemim, suspicari omnia. Possunt extimere muscas etiam (vt aiunt) volantes gaudere & lætari nunquam, tristitia & mœrore detineri semper PAL. Adducis me facilè vt credam suspectas eos habere finitimas ciuitates, cum quibus & infensa odia confiteor, propter continua quæ exercentur bella, & dominandi libidinem, qua plurimùm incenduntur. Cum suis verò quibus imperunt populis, nihil accipere possum nisi amorem, & dulcissimam pacem. Porrò si cum finitimis sint inimicitiæ, si oriantur bella, sic demum etiam augentur imperia, subducuntur oppida, profligantur acies, spoliantur & captiuantur hostes, populationes fiunt, trophæis decoratur patria, victoriis celebratur, triumphis extollitur. Ob quæ & principum gloria & vrbium ornatus, & inimicorum timor, & populorum inter se lætitia, atque erga principes fides & amor crescit. CHA. At tantum narras quæ prospera sunt & læta, ac quæ frequentiùs accidunt aduersa & tristia prætermittis, quasi semper eos putes debellare hostes, potiri victoria, triumphis exultare, nunquam verò vinci, prosterni, agros suos populari, bona sua diripi, & è suis se oppidis deijci. Sed maiora hæc prætereamus, de minoribus tantùm dicatur. Quippe si conferas quas strages suorum & cædes sustinent, comperies longè maiore damno quàm lucro partas eorũ victorias constare, discussaq; ratione decessisse plus illis, quàm accessisse. His adijcias, vt populorum etiam suorum odia, nedum finitimorum intelligas, quòd ad inferenda bella & persequendos hostes opus illis est ingenti & munito exercitu, multo nauigio,

gio, longa armorum & machinarum præparatione: quæ quum magno & inæstimabili consistent sumptu, nec proprij suppeditent redditus, necesse est nouis vectigalibus vexare populos, nouas indicere præstationes, nouas angarias: augere tributa, multiplicare onera, exhaurire æs omnium, eradere marsupia, imò viscera pauperum, paruos atq; magnos diripere, spoliare, conculcare. Inde fit, vt quum inuisos manifestè se cunctis intelligant, suspectum tum sibi incipiant habere quemque: nullius fidei, nullius amicitiæ credere connectere omnia in malam partem. Habet enim hoc in se pessimum malefactorum conscientia, vt quos iniuria affecit, nunquam reuocari in amicitiam, nunquam mitigari, & ad veniam moueri posse putet: proinde magis insurgitur, grauiores iuriniurias. hunc proscribunt, illum carcere mcludunt: quorundam patrimonia publicant, alios iugulari aut strangulari iubent. Voluntate pro ratione vtuntur. Eorum quoq; quos tantis læserunt malis, cognatos, affines, amicos socios, seruos, quasi fidei suæ diffidentes, persequuntur. Tum cæteri qui chariores etiam videbantur, exempla aliorum proponunt sibi, ac iuniq; ipsi non minùs odia. Nam non minùs rebus suis ac saluti suæ timent. Ita pedetentim ciuitas omnis indignatur, obmurmurat, rapitur ira, odijs incenditur, coquit nouas cogitationes, noua consilia molitur. Mox rò deueniunt, vt hæc intelligentes videant quantæ ruinæ quantoq; præcipitio subiaceant, quàm tenuissimo quasi quodam filo pendeant imperia sua. Tunc cernas eos pallere, tristari, consumi, expauere omnia, torqueri scelerum suorum conscientia (quæ prima est pœnarum omnium) timere hostium insidias, ciuium conspirationes, domesticorum proditiones, oppressorum vindictas. Tunc securum nihil existimare, nisi quod vi ac ferro tuentur. Propterea non credunt se tuiò cuiquam, non ministris,

ſtris, non neceſſarijs, non germanis, quorum maiorem etiam quàm aliorum authoritatem magis formidant. Arcent ſe ab aſpectu & præſentia omnium, cingunt ſe foſſis & aggeribus, claudunt ſe arcibus, quaſi ad perpetuos damnati carceres. Cuſtodibus etiam tanquam ad expeditionem belli paratis, vt obſideri eos putes, circumuallantur. Nihil illis dulce, nihil apertum, nihil iucundum. Dormiunt cum magna inquietudine, cum maiore etiam vigilant. Terret illos conuentus hominum, angit ſolitudo: timent colloquia, timent ſalutationes, timent dona. Suſpecti illis aditus, ſuſpectæ ſellæ, ſuſpecti cibus & potus, qui nec etiam niſi præguſtati ſumuntur. Suſpecti pellicum & item vxorum tori: quibus mirum eſt tur ſine cuiuſquam præguſtatione congrediantur. Ipſos verò quorum ſe cuſtodiæ commiſerunt non minùs extimeſcunt, quibus quum carere nequeant ob tutelam ſuam, eò magis augetur eorum timor & miſeria, quò armatos pro firmiore illos præſidio eſſe neceſſe ſit. Quare alieni genas & barbaros homines, atque abiectiſſimos quoſq; ſibi deligunt, eoſq; frequentiùs comitantur. Deijciunt ſæpiùs ac exterminant, quò ſaluti ſuæ; ſi non alia, ac ſaltem hac via conſulere poſſint. Quid fœdius & ignauius dici queat, quàm hominibus immanibus ac flagitioſis ſe committere: ſuos verò, prudentes, ſobrios, iuſtos ſpernere atque deuitare? Quanta iſta tyrannorum felicitas, quos contiuus & ingens ſemper angore afficit metus, quo non modò animi grauiter excruciantur, ſed cũcta inſuper dulcia mundi dona fugantur & diſſipantur? Quanta iſtæ eorũ deliciæ: quanta gaudia, qui tranquillitatem nũquam & pacem ſibi, nec dicam populis ſuis aut hoſtibus conceſſerint, expertes omnino tam ſanctiſſimi atq; omnium dulciſſimi boni? Quænam vbertas iſta bonorum, quæ diſtracti aliunde, neque ſciant, neque viſant, neque pertractent, neque

guſtent vnquam? Quanta iſta imperij bona, quæ quum ipſi videre & attrectare non poſſint, committant neceſſe eſt aliorum curæ & gubernationi? ignari rerum ſuarum, neſcij omniam fermè quæ ſub ſe geruntur, fraudati quotidie & decepti, ab his præſertim, quos præ cæteris auxerunt: quibus tamen quum ſe credant, quot innocentium criminationes, quot facinoroſorum falſas commendationes audiunt? Quoties eorum fidem ſequuti, bonos pro malis malos pro bonis ducunt, atque hos beneficijs, illos pœnis afficiunt? Quodq; grauius eſt, quoties ipſis etiam videntibus, hi quos tantum extulerunt, pro ſententia ſua in foro quoſque lædunt, concutiunt, opprimant, atque dilaniant? Quid mirum ſi exarᵉdeſcunt poſtea populorum odia? ſi labefactatur poſtea eorum ſtatus atque deſolatur? Quanta iſta, quamq; optanda imperia, cum quibus & ſeruitutē peſſimam degant? ſubiecti tantis perturbationibus, tantis inſidijs: ſubiecti ipſis etiā quos ſibi ſubiecerunt: conſtricti quaſi quibuſdam regni compedibus: clauſi intra arces, quaſi magni alicuius criminis rei: coarctati inſtar ferarum: excluſi ab omni quæ foris capitur recreatione, & priuati libertate: quod eſt tam dulce & omnibus optabile bonum, non hominibus modò, ſed cæteris inſuper quibuſcunque animantibus: cuius priuatione quid eſt quod triſtius aut infelicius contingere poſſit? PAL. Non credis Charon bonos aliquos, mitisq; & moderatæ naturæ Tyrannos eſſe? CHA. Imò multos credo: ſed tanta eſt dominandi libido, tantus ardor, tanta neſcio quæ peſtis ingenita, vt quos ſemel inuaſerit, ſint ſumma quamuis bonitate præſtantes, adeò illiciat eos, illicienſq; deprauet, vt vita potiùs quàm imperio quod iam occupauerunt, carere poſſint. Vel ad conſeruandū, vel ad amplificandum contendunt vnguibus dentibuſq; ac propterea nemo eſt tam bonus tyrannus, cui non conſer-

conseruationis amplificationisq; suæ gratia multis magnas inferre iniurias, atque ob eas illatas non plurimùm timere, plurimásve pati anxietates contingat. PAL. Miror cur tantis immalis, quæ planè ita vt narrâsti, vera esse puto, appetant tantoperè mortales imperium, nisi id fortasse faciunt cupidine honoris & gloriæ: quod numerum tam præstans atque excellens bonum, tolerabiliores reddit tantas quas modò exposuisti miserias. Dulce quippe est mandare alijs, præferri omnibus, eminere, præcellere, vereri, timeri, supplicitèr exorari, assurgi sibi via decedi, inclinari cerviçem, flecti genua, audire laudes suas, & rerum bene gestarum decantationes. Quæ cum & diuina numina plurimum capiant, facilè intelligi potest, quantum & his quoque mortalium mentes capiantur. CHA. Quæ tanta capere potest Tyrannos vllos honoris aut gloriæ exhibitio, qui se certò inuisos omnibus esse sciunt? A' quibus si laudentur, si audiantur, si sibi assurgatur atque incuruetur, intelligunt palàm vel assentationis vel timoris causa id fieri. Quare non est ita dulcis vt putas, huiusmodi honoris & gloriæ exterfio magis quàm exhibitio. At verò dulcior is est qui in priuatos homines ab amicis & beneuolis honor exhibetur propter aliquod eorũ egregium facinus, aut excellentem virtutem. Vera ista gloria, verus iste honor, ac dignus quidem quo & diuina numina capiantur. PAL. Nullam ergo video causam cur tantopere imperia desiderentur, desideratáq; conseruentur: nisi quòd habendi cupido, qua tantum trahitur humanum genus, in his maximè expletur. Quò enim quisque plus auri, agrorum, ædificiorum, oppidorum acquirere possit, nullo parcit labori, quantumuis magno & intolerabili: neque vllus tam amarus labor, quin propter quæstum & maiorem rerum cumulationem dulcescat. Ita quum tyranni super omnes plus

postideant, semper omnes etiam beatiores videntur, licet cætera eis tristia sint atque peracerba. CHA. *Neq; istud quidem affert vllam beatitudinem. Nam in primis non efficit diuitem maior abundantia sed minor cupiditas, Qui enim paruo contentus est, id tantum cupit, quod necessitati vitæ sufficiat. Is abundè est locuples, propter honestum, quod facilius implere potest desiderium: quod quum & impleuerit, liberatus est ab omni qua alij rapiuntur habendi anxietate. Qui verò quantumlibet diues plura concupiscit, pluribus indiget: quia perseuerante acquirendi insatietate efficitur minus voti compos. Quò enim magis crescit multarum rerum possessio, magis etiam cupiditas: neque finem vnquam habet vorago illa cupiditatis. Deinde non est iudicandus quisque vel locuples multitudine, vel pauper paucitate diuitiarum: sed vel rerũ magis implemento, vel necessitate. Nam si multitudinem excedunt sumptus, quomodo potest is credi diues, qui minus habet quàm necesse esset? Quare quum necessitatem sapiùs magnam patiantur qui tantam imperij molem administrant, indigentiores etiam putandi sunt priuatis hominibus, quibus licet tenues sint opes, an necessitatibus saltẽ suis vel pares sunt, vel superiores. Taceamus graues quas quotidie expilationes vel rapinas perferunt à quæstoribus suis, & ab his maximè quorum fidei magis credunt: qui quò maiora etiam nacti sunt imperia, eò maiora vtiq; furta, maioremq; proinde rerum suarum diminutionem patiuntur, à quibus priuatos saltem homines liberos esse constat, qui & diligentiùs patrimonia sua ipsi per se curare, & attentiùs omnia intueri possunt. Dicamus verò curas & labores quos in administrandis tantis opibus, gubernandoq; tanto potentatu tolerare eos oportet, quorum fortiores quàm Herculis humeros esse necesse est ad sustentandam tantam molem:*

plures

plures etiam quàm Argi oculos ad tantam rerum varietatem peruidendam atque distribuendam: plura quoq; quàm Iani aut Vertumni capita, ad intelligenda examinandaque tot ac tanta cùm hostium tum populorum suorum quæ illis negocia deferuntur. Quæ tanti animi vis, quæ non debilietur? quæ tanta soliditas, quæ non concutiatur? quæ tanta promptitudo, quæ non remittatur? Cuius est tanta valetudo tantum robur, qui se tam vasto curarum ponderi parem audeat polliceri? Cuius est adeò æquabilis & moderatus animus, adeò perseuerans, quin tam multis tamq; continuis laboribus non defatigari, non quassari, nunquam quoque confringi possit? Omittamus mortales: de nobis tantùm, qui hæc vltima loca colimus, loquamur. Verum putas, Palmure, beatiorem esse, vel me, qui pauperrimus sum omnium, qui nihil præter hanc quam cernis pusillam lintrem possideo: vel Plutonem, tam lati tamque immensi regni tynannum? Intelligo, etsi taceas, quale de hoc sis iudicium prolaturus. Crede mihi, minimè meum cum suo statu commutarem. PAL. Quare? CHA Quia lætus ago, & summa cum quiete. Non vllius rei vllam gero, nisi transuehendi hasce huc descendentes animas, & conseruandi incolumem hunc fascelum meum, solicitudinem: in quo dicam tibi quicquid est quod me grauet. Quum enim propter vetustatem fatiscat aliquando rimis, curare me oportet vt restituatur integritati suæ. quare eum consuo sæpiùs & obstruo si quid rimarum est. hæc omnis mea cura est, hic omnis labor. At Pluto cum tantis diuitijs suis, ac regno tanto nunquam lætatur, nunquam quiescit: tot curis carpitur, quot repletur hic vmbris locus. Implicatum semper habet vbique animum hinc fertur, illinc rapitur, omnibus intentus locis, omnibus occupatus ministris. huic mandat, illum terret, alios acciri iubet. Metum illi om-

nia incutiunt: nunc terræ hiatus, nunc motus formidat. Sæpe illum trepidare cogit lampas Phœbi, ne vlla ex parte irradiet regno suo. Sæpe & fulmen magni fratris, ne penetret Auerna atq; labefactet. Quoties vidi ego illum, dum rebus suis timet, inuectum summo curru peragrare omnem hanc regionem, lustrare fines, scrutari omnia diligenter, ascendere etiam in superum orbem, circumire terras, peruestigare quodcunque periculum perferre posset, nihil omnino incauti & inexplorati relinquere: quæ quum multis in locis, tum maximè ea solet efficere in tertis Siciliæ, quæ magis etiam eum terrent propter magnas reluctationes Typhœi gigantis, quibus totam conquassat illam patriam. Nam postquam ipse ausus fuit bella inferre cœlo, iniecêre superi eius corpori Trinacriam, sub qua ab omnibus vndique montibus pressus & grauatus conatur sæpe se attollere, impositaq; sibi reijcere: promdeq; magnos concitat motus, ac tantos quidem, vt hæc loca nostra concutiat grauiter & tremefaciat. Cogita nunc quàm læta & optanda sit fors huius inferni tyranni, cuius tot diuiditur animus curis, tot propellitur tumultuationibus: quem tot oporteat præcauere pericula, tot dispensare ministeria, omnia percensere, omnia corrigere, omnia vel ipsum gubernare, vel alijs gubernanda committere. Attende rogo, & vel ex hoc vno collige eius felicitatem. Nam si me deficere contingeret huic nauiculario ministerio, quod ita necessarium est vt vides, necesse esse eum vices meas subire: ne alioquin deficiente portitore, regno suo malè succederet. PAL. *Hoc profectò non modò verum esse video: sed manibus etiam ipsis (vt aiunt) tango. Nam ea nocte qua aliàs somno grauatus è puppi in mare excussus fui, id continuò sensit Aeneas meus, qui errantem sine magistro nauem intelligens, gubernauit eam tota ipsa nocte, non indignatus quòd quæ*

sceptrum

sceptrum gestare solebant, remum etiam manus attrectarent. CHAR. *De magno eius germano nihil loquor. non me latet, quantos & ille labores ac curas sustinet: sed id præcipuè scio, quum temeritate Phaëthontis totus penè orbis conflagrässet, quantum tunc regno suo timuit, quantum tota cœli mœnia circuit, & ne quid labefactatum viribus ignis corrueret, explorauit. Prætereo tertium fratrem, moderatorem vndarum, cuius plurimæ etiam ac maximæ curæ non facilè explicari possent, sed præsertim quæ sub illa quoque Phaëthontea conflagratione ad summum penè vsque exitium cum toto regno suo eum affecerunt.* PALIN. *De hoc possum, quod oculis meis vidi, afferre testimonium. Vidi equidem tempore illius quam suprà retulit, horrendæ apud Siciliam tempestatis, commotum grauiter Neptunum, & ex alto prospicientem vocasse ad se Eurum & Zephyrum, & increpatis acriter eis pro tanta suscitata tempestate, placasse ocyùs omnia, atque tranquilla reddidisse. Quod argumentum præstat mihi euidens plurimarum, vt inquis, ac maximarum, quòd omnia in latissimo imperio suo paria sint, curarum suarum.* CHAR. *Dic oro, Palinure, putásne iam beatam esse tyrannorum vitam?* PALIN. *Minimé.* CHA. *Optarésne viuens eorum sortem?* PALIN. *Vt quid optarem, in quo nihil omninò optandum esse manifestè intelligo?* CHAR. *Ergo certè eos arbitraris miseros?* PALIN. *Non miseros modò, sed omnium etiam miserrimos.* CHAR. *Mirũ quòd modò eos tanta frui beatitudine prædicabas.* PAL. *Quid mirum, si cæcus laudet tenebras, quas posteà luci restitutus damnet?* CHAR. *Vis vt & alia eorum mala tibi referam?* PALIN. *Restant item alia?* CHAR. *Et alia, & grauiora.* PAL. *Quid audio grauiora? haud vnquam istud credam, posse his quæ modò dixisti, grauius aliquid*

addi. CHAR. Credes quum audieris. PAL. Dic ergo. CHAR. Vides vt appropinquamus iam ripæ. non possum longiora tecum iam facere verba. PAL. Rogo te, mi Charon, ne fallas auidissimam expectationem meam. CHAR. an cæterarum vmbrarum quas in littore reliqui, auidissimam etiam expectationem vis vt fallam? PALIN. Non diu moraberis, perge, ô mi Charon. CHAR. Imò diutiùs quàm soleo, demoratus sum: sed lentus etiam nauigaui propter te, cuius confabulatione delectabar. PALIN. Age, ergo, vt facis, lentiorem protrahe nauigationem, vt quæ reliqua sunt dicenda, prosequi possis. CHAR. Ea tandem est tibi audiendi cupiditas? PALIN. Tanta. CHAR. Morem tibi geram: quæ in re illud te scire velim, quòd h plurimùm miseram reddit mortalium vitam instabilitas scilicet, & ruina rerum. Nam certum nihil & permanens in vita quisquam sibi polliceri queat. Quomodo is beatus censebitur, cuius summam quantumuis & plenã beatitudinem minima omnis disturbatio violare & auferre potest? Sanè quum omnia apud mortales infirma atque mutabilia sint, nulla tamen infirmior fors est atque mutabilior, quàm tyrannorum, quorum etiam quò maior sit exaltatio, & sublimata magis status altitudo, magis est proinde, quum mutari eos contingit, casus & ruina. Inde tantæ tyrannorum proditiones, euersiones, trucidationes, vt nemo eorum ferè vnquam euaserit, qui non vel regno depulsus, vel veneno necatus, vel cruenta aliqua & pessima morte cæsus vel peremptus sit. Quis talem eorum vitam optârit, quæ pro modici temporis felicitate (si tamen illa felicitas appellanda sit) tam tristi posteà tamq; amaro fine consummatur? Horret animus dicere. Nam ne credas ijs tantùm mortales subiectos malis esse, sensimus & horum magnam partem aliquando nos inferri, licet tam valida nobis & munita

munita sit ciuitas, tam firma & præpotens, atque omnibus vndique præsidijs circumsepta. Non possum sine dolore meminisse illius diei, qua Hercules heros ille fortissimus hæc regna penetrauit: perfregit fores, inuasit regem, exterruit reginam, quàm & antè socij eius rapere adorti erant, abstraxit Cerberum, vinctumq; eum catena tum magna vi in orbem duxit, concussit loca omnia trepidare omnes vmbras atque ipsos iudices fecit: me quoque non modicum læsit, quem erepta cymba conto hoc meo percussit, impulsumq; grauiter in mediam paludem exturbauit. Timui equidem tunc desolatum iri barathrum totum. Credidi tunc supremum Plutoni finem aduenisse regni sui: neque minùs illum cum coniuge in prædam duci ad superos, quàm tartarcum canem: sed paulò humaniùs tum eo actum est, quàm opinabar. Nam tandem sibi ac regno sub benè consultum est: neque tamen ita consulium est, quin tricipiti custode suo, qui tam perneces sarius erat, spoliaretur. Quòd si opinionem meam, quæ communis erat fata coæquassent: tunc cernere fuisset, vtrum beatior vel meus vel Plutonis tanti regis status esset. Ego quidem nihil ambigo, priuatus fuissem hac nauicula: hoc enim habeo tantum quod adimi mihi possit. priuatus etiam fuissem rege meo: sed quotquot alios voluissem reges, proculdubiò inuenissem, qui ministerio meo indigentes, seruitium meũ perlibenter sibi delegissent: & fortasse hoc lucri feciss em, quòd pro vetusto & attrito qualem hunc intueris, nouum mihi & magis solidum lembum acquisissem. At Plato quantas opes, quantos honores, quantum regnum amisisset? quantam in egestatem, quantam in calamitatem decidisset? Qui neque par aliud regnum, vti parem ego vel meliorem nauim: neq; parem alium famulum, vti parem ego vel meliorem dominum inuenisset. Excedo iam modum dicendi: sed si tempus si-

pus fineret, narrarem & quibus olim curis vextus, quantoq; que timore perculsus propter bella Gigantum fuit summus Olympi rector: cuius narratio maiorem etiam augeret eorum quæ suprà dixi, malorum confirmationem. PALIN. Haud opus est exemplis mihi Nam nemo mortalium fuit, qui maiora quàm ego vnquam viderit eorum malorum exempla. Quid enim extitit his temporibus Troiano rege maius? quid opibus suis cumulatius? quid operibus munitius & pulchrius? & quid demùm exitu tantorum bonorum tristius? quid crudelius? quid flebilius? Vidit infelix pater tam arduũ & longum bellum, tot cruentas mortes natorũ suorum. Vidit euersam funditùs & incensam vrbem. Vidit latrantem coniugem, captiuatas nurus & filias, populationem tantarum diuitiarum: ipse quoque, quod vltimum restabat illi senectutis suæ solatium, Pyrrhi ensse confossus, & crudelissima morte consumptus est. CHAR. Quis meliùs me hæc nouit, qui cunctos hac scapha transuexi? A quibus & omnem calamitatem suam seriatim perdidici. Notus est mihi abundè Priamus, cuius cognito acerbo casu non potui non dolore. Notus est Troilus, noti Hector & Deiphobus, nota est cætera tot filiorum ac nepotum turba: noti innumerabiles qui illo bello perierunt Troiani pariter & Graij duces. Nota est infinita quæ tunc occidit populorum manus. Nullo memini tempore longiorem interfectorũ multitudinem huc descendisse, quàm illo: quo ita lassatus fui, & præ multitudine omnibus transuehendis minimè hæc cymba sufficeret plané. Quid opus est tibi monitore ad aperiendas eorum miserias, quas tu subiectas oculis tuis habuisti? Quòd si pro angustia temporis liceret (iam enim video propiùs nos applicare ripæ) narrarem & millia aliorum tyrannorum, ex quibus crescceret etiam magis tibi opinio eorum calamitatis. Nam illud possum quod certò

certò scio, tibi verum confirmare, nullum ferè me vidisse vnquam tyrannorũ huc descendentium (descendunt porrò omnes) qui non vel alicuius veneni infectionem, vel magnas vlcerum cicatrices, & sanguinolentæ alicuius mortis horrida signa præ se ferret. Ita mirum est videre tot ac tantos necatos, confossos, cruentatos, trucidatos. PAL. Quis nunc se tantis in malis tyrannum vnquam esse optabit? quis imperia assequi quæret, quæ iam certius certo cognosco magis fugienda esse, quàm Medusæum caput? CHAR. Audisti quibus apud superos tyranni malis torquentur: sed si intelligeres quæ hîc apud inferos grauiora etiam illis parantur, perhorresceres & longè magis eorum sortem. PAL. Ergo & alia hîc tyrannis parantur? CHAR. Credis, Palinure, scelera quæ patrant mortales, hic aliquando impunita esse? PAL. Hoc modò animaduertebam. CHAR. Animaduertendum est igitur tibi, quodcunq; in vita peccatur, pari demùm post mortem & respondente peccatis pœna puniri. Nã vt capias quod dico: si tu, Palmure, artem tuam nauicularian viuens malè exercueris, si in dominum tuum mali quicquam vel cogitaueris, vel commiseris, si maudiens dicto suo extiteris, inuenies hic tibi præparatas his quæ deliqueris, similes pœnas. PAL. Nihil profectò, Charon, scio quod malè egerim, vel in dominum meum peccauerim, nisi somnolentam illam dormitationem meam, qua negligentiùs certò quàm debebam, me gessi. Nam magno in periculo nauim simul & dominum quem vehebat meum reliqui, nisi vigilantior ipse & cautior melius sibi consuluisset: sed pœnarum satis tum ob hoc crassum peccatum meum etiam in vita recepi. CHAR. Recipies etiam in morte. Ibis enim quum è naui te dimisero, ad seueros iudices nostros, qui examinant & censent delicta omnium. Ducent quoque te in examinationem, scrutabuntúrque crimina

tua.

tuâ. Videor verò videre quali te iudicabunt pœnæ subiÿciendum. PAL. Quali? CHAR. Parem peccato tuo tibi pœnam statuent. Nam quum somno peccaueris, æterno etiam te somno damnabunt. PALIN. Dormiam ergo in æternum? CHAR. Ita puto: nisi grauius sit aliud peccatũ tibi. PAL. Sic mites habeam iudices, vt non sit grauius aliud mihi. CHAR. Nullam ergo nisi somni pœnam patieris. PAL. Non hæc grauis pœna mihi videtur. CHAR. Neque asinis etiam & bobus: at magnis & excellenti aliqua virtute præditis viris grauissima existimatur. PAL. Quas verò, dic pœnas perferent tyranni? CHAR. Audis tot clamantes & lamentantes voces? tot horrificos planctus? tantum stridorem ferri? tot tractus catenarum? PAL. Delectabat me adeò sermocinatio tua, vt his minimè animum intederem. Sed quid audio tam triste atque horrendum, quod præ horrore pœnæ dures meæ sustinere non possum? CHAR. Sunt hæc quæ audis, tormenta tyrannorum. Nam quum illi in vita carcere quenquam incluserint, spoliauerint, flagellauerint, trucidauerint, in summum luctum, in summam egestatem & calamitatem deduxerint, damnati sunt etiam ab incorruptis iudicibus ad perferendas pares pœnas. Ideò teterrimis quoque carceribus inclusi, spoliati, flagellati, rotati, cæsi membratim, ac mille atrocissimis mortibus cruentati, tantos edunt quantos audis gemitus, tantum luctum, tot ac tantos reboatus, clamores atque eiulatus. PAL. Dic etiam mihi, Charon, an his pœnis plectuntur qui magni atque primarij tyrannis assistunt? CHAR. Prorsus ijsdem: nam suasu & consilio eorum maximè committunt tyranni scelera sua. PAL. An & in vita illi beati? CHAR. Non secus ac tyranni quibus assistũt: nam ijsdem quoque malis subiecti sunt. eadem enim sunt in eos populorum odia, maiora etiam inter se, eædem curæ, eadem po-

dem pericula: & quod miserabilius est, deijciuntur sæpè à tyrannis suis, & vel carcere, vel morte aliquando pessima afficiuntur. PAL. Tanta est ergo, tamq; generalis omnium calamitas. Vllam verò prorsus esse putas hominũ sortem, quæ beata duci possit? CHAR. Imò beatos aliquos non nego fuisse mortales, sed perraros tamen. PAL. Quos perraros? CHAR. Qui amore virtutis & literarum contempserunt cætera Mundi bona: qui se innocuos, puros, castos, integros, incorruptos conseruantes, extulerunt animum altiùs ad quæstandam diuinam excellentiam, humana quasi sordida & abiecta relinquentes. Nam virtus per se tam dulcis tamq; iucunda res est, vt incredibiles amatoribus suis afferat voluptates. Tam nobilis & præstans est eius possessio, vt summa quadam vbertate ditet possessores suos. quam qui verè est assequutus, nihil præter literarum studia dulce, nihil præter Dei cognitionem habet amabile. Quæ tantùm prædulcia sibi bona stabilia, perpetua, incorrupta præeligit, custodit, amplectitur. Reliqua verò mundi, supremo tandem gustu amara, infirma, momentanea, corruptibiliora fuco, mendaciora filo, inamœna bila, ieiuniora papis volantibus, fugit, contemnit, abijcit, conculcat: contenturq; seipso, ac honestissimis suauissimisq; studijs suis, totum nihili mundum ducit, ruentem etiam non formidat. In his recreatur, refocillitatur, lætam & iucundam agit vitam, ridet tantas hominum, tamq; stultas, & vltrò sibi quæsitas anxietas, tot ineptias, tot cassos labores, tot inanes curas. Nemini nocet, nemini molestus est. Laudant eum omnes prædicant, admirantur, beneuolentia complectuntur, fauore prosequuntur. Quàm verè hic beatus est, qui conscientiæ suæ innocentia & integritate fruitur? Quod primum est, & dulcibus omnibus, bonus securusq; sui, nullo timore angitur, nulla angustia torquetur,

non

non timet largas (quibus caret, quasq; nihil facit) diuitias sibi à potentioribus eripi. Non timet à quocunq; se lædi, qui nec quenquam se læsisse certò intelligat. Quàm verè hic felix est, qui tot tantisq; semotus curis & periculis, tantarum vacuus perturbationum, sibi semper alijsq; iucundus, lætetur semper, & omnibus quotquot sunt mundi honestis, & his etiam quæ cælibum communes sunt, perfruatur voluptatibus: qui humanioribus sanctioribusq; deditus studijs, contemnat omnia, contemnensq; omnia possideat. Nam is possidere omnia videtur, non qui omnibus abundet, sed cui nihil deficiat. Porrò illi nihil deficit, qui nihil concupiscit. Concupiscens autem nihil, contemnit omnia: contemnensque ita id assequitur quod desiderat. Desiderio verò suo frui, ea demùm vera & sola beatitudo, beatorumq; omnium plenitudo est. PAL. *Hi ergo quum nihil mali egerint, pœnarum etiam nihil patiuntur.* CHAR. *Nihil prorsus, imò propter transactam benè vitam, meritum magnum assequuntur.* PAL. *Quod?* CHAR. *Vel cœli fiunt incolæ communicantq; æternùm illis cœlestibus bonis: vel si hunc descendunt, mittuntur in Elysium: qui locus est quietis ac deliciarum, vbi sedes fortunatæ, campi aperti, læti, omnium omninò pœnarum expertes.* PAL. *O si mihi ad mortales redire aliquando contingeret, inclamarem quàm magna possem voce, admonerem de suo quemque officio & dignitate, accusarem tantam laborum frustrationem, tantam curarum vanitatem, tot corruptas opiniones, peruersaq; iudicia: sed quàm maximè increparem, qui vel magistratu quopiam magno vel imperio cæteros antecedunt; ostenderem tanta quæ anteà ignorabam sed te docente nunc intelligo, mala eorum grauissima, dictu horribilia: reuocarem omnes à vitijs, ab inferendis iniurijs, ad meliorem victum, à superflua agendarum rerum cura: incen-*

derem

derem desiderio virtutis, laudarem innocentiam, prædicarem frugalitatem, exhortarer cunctos ad bene, grauiter, casligate & viuendum, ad se cognoscendum, ad contemnendum tot caduca, & somni cuiusdam vel vmbræ magis similia munda bona: inuitarem ad honestas artes, ad ingenuas exercitationes, ad studia literarum, ad spem ac contemplationem diuinæ bonitatis. CHA. Et rectè sanè: sed vides nos ripam attigisse, egredere iam. PA. Et iam egressus sum. Ad iudices eo. Placidam opto tibi semper nauigationem. Salue, ô Charon, & vale. CH. Et ego ad reliquas vmbras redeo. Placidos opto tibi semper iudices. Salue Palinure, & vale.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CITERIORE hac ripa errantem.] *Secus inferorum amnium ripas eos vagari alibi docuimus, qui sepultura carerent.* b Desolatio Troiæ.] *De ipsa Troia atq; eius excidio annotauimus quædam in libro de Sacrificijs.* c Propter Helenæ raptum.] *Helena publica pestis Asiæ & Græciæ, vt cuius gratia tam atrox & diuturnum bellum cum tanta hominum & rerum impensa pugnatum sit.* d Non est tam magna vt existimas, Palinure, eorum beatitudo.] *Commendationem vitæ priuatæ ac mediocris, quæ omnium maximè tuta est, cùm regum & diuitum vita sit contrà plena miseriarum, metus, timoris, curarum & insidiarum hic habes, tum apud Euripidem in Iphigenia, & in Aulide. Multi enim ex principibus foris ac intrinsecùs beati apparent, sed reuera non sunt, imò miserius ætatem agunt, quàm etiam infimi quiq;.* e Quàm dulcem esse arbitraris amicorum inter se, & æqualium parem vitam.] *Cicero 1. Officiorum: Nihil amabilius, nec copulatius, quàm morum similitudo bonorum. in quibus enim eadem studia sunt, eædem voluntates, in his fit, vt æquè quisque altero delectetur, ac seipso, efficiturque id, quod Pythagoras vltimum in amicitia putauit, vt vnus æquè fiat ex pluribus. Hæ autem*

necessitudines sunt communes eorum vtriq;, quibus vterq; cum altero æquè deuincitur. Idem Cicero in lib. de Amicitia Lælius: Recordatione nostræ amicitiæ sic fruor, vt beatè vixisse videar, quia cum Scipione vixerim, quo cum mihi coniuncta cura de rep. & de priuata fuit, quo cum domus fuit & militia communis, & id in quo est omnis vis amicitiæ, voluntatum, ac studiorum summa consensio. f Frons hominum.] *Monemur hic, non temerè fidem habendam, nec fronti, nec blandiloquentiæ. Sæpe enim hæc duo fraudis & insidiarum tegumenta, & incircumspectis ac nimium credulis grauium malorum caulæ existunt. g* Priuati libertate.] *Quamuis innatum sit omnibus hominibus libertatis desiderium, tamen adeò libertas dulcis est, vt olim legati Spartanorum præfecto Persarum dederint hoc responsum dignissimum memoratu: Seruus tu quidem esse nosti, libertatem autem nondum experius es, vtrum sit dulcis, an non: quæ si tibi experta foret, non vt hastis, sed vt securibus pro ea dimicaremus, nobis suaderes. Veteres Romani coluerunt deam Libertatem, vt Cicero lib. 2. de Natura deorum scribit; & authore Liuio lib. 24. Sempronius Gracchus pater in Auentino ex multatitia pecunia ædē Libertatis faciendam curauit, dicauitq;. Lucianus noster in Encomio Demosthenis, sub finem: Seruitutē accipiens abiecta libertate, in qua mori est honestissimū. Idem in Gymnasiis: Quæ in se comprehensim vniuersam hominum felicitatem complectatur, nempe libertatem dico. Idem de Mercede conductis: Voluptas quæ ex libertate percipitur, multò suauior est. Erasmus noster in ea declamatione qua Lucianicæ respondet: Quid tam dulce, quid iam exoptatum, quàm libertas? h* Plurimùm miseram reddit mortalium vitam instabilitas.] *De instabilitate rerum humanarum, iterum Lucianus in Icaromenippo, circa initium. Hospitalius in epist. ad Franciscum Lotaringum:*

Annibal, & Pompeius item, duo lumina, gentis
Quisq; suæ, multas bello retulēre coronas,
Collatis ausi toties decernere signis:
Victus vterq; fuit documento, quàm nihil vsquam
Perpetuum solet in terris fixumq; manere,
Humanis quàm nulla subest constantia rebus.

i Deipho-

Deiphobus.] *Priami filius ex Hecuba: hic, Paride interempto, Helenam duxit vxorem: cuius dolo & proditione à Græcis, quos illa in cubiculum dormientis intromisit, fuit interfectus. de quo Virg. 6. Aen.*

Atq; hîc Priamidem laniatum corpore toto
Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora:
Ora, manusq; ambas, &c.

VIRTVS DEA

ARGVMENTVM.

Hîc Virtus à Fortuna malè habita describitur, lacera & mœrens, & quę nec ad Iouis aspectum admitteretur: quę profectò virtutis species nostrę ętati conuenire videtur, vt etiam hi ferendi sunt, qui peregrino eam habitu effingêre. Et apud Mercurium queritur, atquè ait: Quum pro me dicere vellet Plato, expulsus est. Ciceroni pro me dicere incipienti, M. Antonius grauissimum colaphum in os intulit: destituor itaq; ab omnibus amicis, armatorum vim impetumq; timescentibus: atq; ita relicta, pugnis cæsa, calcibusq; sum conculcata: atq; vt vides, à Fortuna dilacerata. Adij Iouem, vt iniurias apud eum exponerem: mense toto non sum admissa, rogitanti mihi deos exeuntes, causam dixerunt, Iouem vacare vt tempore cucurbitę floresçant, aut papilionibus alę concinnè sint pictę. Rogatq; tandem Mercurium, vt causam suscipiat. nam sibi despectę nudęquè latitandum esse.

Interlocutores.

MERCVRIVS. VIRTVS.

VIRTVS *dea per epistolas orauit modò, vt ad se irem. Eo, vt perconter quidnam me velit, illicò ad Iouem redibo.* VIR. *Salue, Mercuri; ago tibi gratias, quandoquidem tua*

in me pietas atque benignitas, efficit vt non penitùs despecta ab omni cœtu deorum sim. MER. *Expecto quid narres: tu modò perbreues narrationes facito. nam ednixit, vt confestim ad se redirem, Iupiter.* VIR. *Etiámne tecum nobis non licebit nostras ærumnas exponere? Quos igitur habebo vltores iniuriarum, si non modò apud ipsum maximum Iouem, verùm & apud te, quem semper in fratris locum habui, colui, obseruaui, condolendi facultas negatur? O me miseram, ad quos confugiam? vnde auxilium petam? Me quidem, cùm ita despiciar, malo esse truncum aliquem, quàm deam.* MER. *Tandem effare, dum præbeo operam.* VIR. *Viden' quàm sim nuda & fœda? Hoc ita vt sim, efficit Fortunæ deæ impietas atque iniuria. At eram sanè ornata apud Elysios campos, inter veteres illos amicos, Platonem scilicet, Socratem, Demosthenem, Ciceronem, Archimedem, Polycratem, Praxitelem, & eiusmodi viros doctos, qui me, dum vitam agebant, pijssimè atque religiosissimè coluere. Interea loci cum iam non pauci salutatum ad nos aduolâssent, euestigiò Fortuna dea insolens, audax, temulenta, procax, maxima armatorum turbâ consepta atque stipata, properans ad nos, iactabunda: En, inquit, plebeia, túne maioribus dijs aduentantibus non vltrò cedis? Dolui iniuriam nobis immeritis eo pacto fieri: ac nonnihil ira concitata, inquam: Neque tu maxima dea his verbis me plebeiam efficies: neque si maioribus cedendum est, tibi turpiter cedendum censeo. Illa verò illicò in conuitium sese effert aduersum me. Prætereo hîc, quas contumelias in me primùm dum hæc inter nos geruntur, effuderit: idcirco Plato philosophus cœpit contra eam, nonnulla de deorũ officijs disputare. Illa excandescens: Apagite hinc verbosi, inquit. Non enim decet seruos deorum causam suscipere.*

Cœperat

Cœperat & Cicero orator plura velle suadere. at ex turba armatorum erupit, Mercuri, Antonius prepotens, latera illa sua gladiatoria ostendens, grauissimúmque pugnum in os Ciceronis iniecit. hinc cæteri mei amici perculsi metu, fuga sibi properè consuluêre. neque enim Polycletus periculo, aut Phidias scalpro, aut Archimedes horoscopo, aut cæteri inermes aduersus audacissimos armatos, eosq; prædis atque homicidijs suetos, bello ad sese tuendos valebant. Ergo me infelicissimam ab ipsis dijs omnibus qui tum aderant, atq; hominibus desertam, pugnis ac calcibus totam confregêre, vestes meas diripuêre, in lutum postratam reliquêre, demum abiere ouantes. Ego verò ita confecta, cum primùm licuit, conscendi huc vt Iouem opt. max. his de rebus facerem certiorem. Iam quidem mihi vt intromittar expectanti, mensis elapsus est: dumq; id vt impetrem, omnes deos exeuntes atque redeuntes precor, nouas semper aliquas excusationes audio. Aut enim deos aiunt vacare vt in tempore cucurbitæ florescant, aut curare vt papilionibus alæ perpulchrè pictæ adsint. Quid? igitúrne verò aliquid semper habebunt negocij, quo nos exclusas teneant ac floccipendant? Tum etiam & villicus suscepit curam dudum, ne cucurbitæ siti perirent: nos tamen neq; dijs neq; hominibus cordi sumus. Has ob res te iterum atq; iterum precor obtestorq;, Mercuri, qui semper apud deos ipsos interpres extitisti, vt causam hanc meam iustissimam atq; pijssimam suscipias. Ad te confugio, te supplex oro. In te omnis mea sita est spes atque expectatio. Da quæso operã, ne dum à vobis excludor, ipsis quoq; mortalibus sim ludibrio. Nam erit quidem dedecus deorum ordini, vbi homunculi me tametsi infirmam deam floccipendant. MER. Audiui: doleo. verùm pro vetere nostra amicitia vnũ admoneo, duram nimis atque difficilem causam te aduersus Fortunã suscepisse.

scepisse. Nam & Iupiter ipse, vt cæteros omittam deos, cùm se ob accepta beneficia nimium Fortunæ debere sentiat, illius vires atque potentiam veretur. Ea enim ad cœlum diis ascensum præstitit: atq; vbi velit, valens sua armatorum manu eiiciet. Quæ de re, si sapis, inter plebeios deos ignota, quoad Fortunæ odium extinctum sit, latebis. VIR. *Aeternum latitandum est. Ego & nuda & despecta abeo.*

EPIGRAMMATA LVCIANI.

Λουκιανὸς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βίβλον.

Λουκιανὸς τάδ' ἔγραψε, παλαιά τε μωρά τε ἀλλὰ
Μωρὰ γὰρ ἀνθρώποις ἢ τὰ λοκοῦντα σοφά
Οὐκ ἐν ἀνθρώποισι δόκιμόν τι νόημα.
Ἀλλ' ὃ οὐ θαυμάζεις, τοῦθ' ἑτέροισι γέλως.

Lucianus in suum ipsius librum.

Iacobus Micyllius.

Lucianus scripsit hæc, antiquaq; stultaq; doctus:
Id quoq; enim stultum est, quod tibi valde sapit.
Nil homini certum est, nec voto viuitur vno:
Sed rident, eadem, hic eleuat, ille probat.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a παλαιά.] *Non solùm antiqua significat, sed etiam fabulosa, fatua, leuia, qualia sunt quæ nimis vetustate obsoleta sunt, quo sensu hic accipitur hæc vox: sic & apud Aristotelem sæpe. Hoc epigramma sic vertit Alciatus:*

Stulta quidem in speciem lusi, sapientia quando
Nil humana aliud quàm mera stultitia est.
Haudquaquam est homini certę perfectio mentis:
Approbet hęc aliquis, rideat hęc alius.

εἰς ἀσώτους τὸν αὐτόν.

Τὸν πατρικὸν πλοῦτον νέῳ ὧν [a] θήρων ὁ μινίππου.
Αἰσχρῶς εἰς ἀπάτας ἐξέχεεν λαπάνας.
Ἀλλά μιν ὀκτίμων πατρικὸς φίλος ὡς ἐνόησεν
Ἤδη λαφαλέην τρόμφορον πενίην,
Καί μιν λακρυχέων ἀνελάμβανε, καὶ πόσιν αὐτὸν
Θῆκε θυγατρὸς [b] ἑῆς, πόλλ' ἐπιμηλία λέξας.
Αὐτὰρ ἐπὶ θήρωνι παρ' ἐλπίδας ἦλυθε πλοῦτος
Αὐτίκα τῶν αὐτῶν πρίφτ' ἐν λαπάναις,
Γαστρὶ χαριζόμενος πᾶσαν χέεν ἃ κατὰ κόσμον.
Τὴν θ' ὑπὸ τῷ μιαρᾷ γαστέρα [c] μαργοσύνην.
Οὕτω μὴ θήρωνα τὸ λοῦτρον ἀμφικάλυψεν,
Οὐνομάχης [d] πνοίης κῦμα παλιρρόθιον.
Εὐκτήμων δ' ἐπάκρυε τὸν λοῦτρον ὃν ἔτι λαῖνον,
Ἀλλὰ θυγατρὸς ἑῆς πῶκα τι καὶ θάλαμον.
Ἐγὼ δ' ὡς οὐκ ἔστι κακῶς μιχθημένον ἄνδρα
Τοῖς [e] ἰδίοις, ἢν πιστὸς ἐὼν ἀποτείοις.

In Theronem prodigum. Eiusdem.

Luscinius.

Quum iuuenis Theron bona, filius ille Menippi,
Patria inexhausta perderet ingluuie:
Diues opum quidam dolet hinc accedere duram
Pauperiem, patri iunctus amicitia.
Et miserum lachrymis sic consolatur obortis:
Sume animum, dos est en tibi summa gener.
Ille vbi iam præter spem partas, sorte nouata,
Sensit opes, priscum concipit ingenium.
Omnis in hoc labor est, ventri vt famuletur inerti,
Per phas atq; nephas, sic perijsse iuuat.
Hinc inopem rursus socer arguit, omnia retrò
Dum fluitare videt, fortéq; lapsa simul.

Iamq; madent genæ, & luctu miser omnia complet,
Nec Theron, sed dos iam dolet, & soboles.
Heu nimium serò didicisse iuuat, alijs non
Esse bonum, quisquis non fuit ipse sibi

ANNOTATIONES.

Dementem esse, qui frugi sibi eum futurum spondet, à quo res familiaris per summum dedecus iam olim profusa est. Veluti cum innumeris, tum maximè hoc præsenti exemplo discamus licebit diuitis, qui filiam eum amplissima dote, perdito iuueni elocauerat. Magno nimirum suo malo discens, quanto periculo perfido fidamus.

a Θήρων.] *Thero, Menippi filius.* b ἑῆς.] *Suæ.* c μαργοσύνῃ.] *venereæ libidini, quæ gula turpior ac fœdior est.* d πενίης κῦμα,] *à naufragijs translatum.* e ἰδίοις.] *bonis.*

εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον.

Θνητὰ τὰ τῶν θνητῶν, κἠ πάντα [a] παρέρχεται ἡμᾶς,
ἤν τ' μὴ, ἀπ' ἡμέων αὐτὰ παρερχόμεθα.

In vitam humanam.

Venatorius.

Omnia nos fugiunt, nil non mortale tenemus:
Et si non fugiunt, nos tamen hæc fugimus.

ANNOTATIONES.

Indicat parum cordatos esse, qui se credant caducis ijs rebus, quę nobis sensim, nolentibus aliquando eripiuntur, sicut nos tandem mors vicissim illis subducit.

a παρέρχεται.] *cùm mortales omnes simus.*

εἰς αὐταρκείαν.

Ὡς τεθνηξόμενος, τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε.
ὡς βιωσόμενος, φείδεο σῶν κτεάνων.
Εἰ δ' ἀνὴρ σοφὸς οὕτως, ὃς ἄμφω ταῦτα νοήσας,
φειδοῖ κἠ λαπάνῃ μέτρον ἐφαρμόσετο.

In

In sufficientiam.

Venatorius.

Vtere diuitijs, veluti iamiam moriturus:
Ceu sis victurus, tu quoq; parce tuis.
Ille sapit verè, qui res perpendit vtrasque:
Parcus erit certo tempore, largus erit.

ANNOTATIONES.

Huius epigrammatis priores duos versus vertit Ausonius, apud quem Menandro adscribitur. Quo docemur, in dispensandis opibus, & mortis certissimæ futuræ, & vitæ incertum producendæ habendam esse rationem: ne videlicet tenacius conseruemus, aliquando post mortē reliquenda: aut inconsulto profundamus, futuris vsibus conseruanda. Nam id posterius etiā Paulus prospiciendum admonet 2. Corinth. cap. 8. dum ait: Benefaciendum esse alijs, non vt illis sit relaxatio, dantibus autem angustia. Isocrates ad Dominicum: ἐδὲ τὸν πλοῦτον παρακαίρως ἠγάπα, ἀλλ' ἡπόλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητὸς, ἐπεμελεῖτο δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθανάτου: id est, neq; immodica diuitiarū cupiditate tenebatur, sed præsentibus fruebatur, vt mortalis: parta verò conseruabat, vt immortalis. φάδεο flexū habet Ionicū imperatiui in voce passiua, loco cuius cōmunis lingua habet φάσθω.

Τοῖσι μὲν οὖ πράσσουσιν, πᾶς ὁ βίος βραχὺς ἔτι.
Τοῖς δ' ἰλακῶς, μία νὺξ ἄπλετός ἐστι χρόνος.

Vitus Amerp.

Felici breuis est etiam longissima vita,
Nox ingens miseris temporis vna mora est.

ANNOTATIONES.

Versiculi apti & verissimi. Qui vitę huius delicijs ita fruūtur, vt nulla intercidat calamitas, breuissimè omniū viuunt. Rursus qui in ærumnis degunt, diutissimè, vt verū sit quod ait ille: *O nox quàm longa es, quæ facis vna senem.* Et Comicus senex, quem morę impatientia plurimùm torquebat: *Dum moliuntur*, inquit, *dum comūtur, annus est.*

Οὐχ ὁ ἔρως ἀλικᾶ μερόπων γνόφ', ἀλλ' ἀκολάσιος
Ψυχᾶς ἀνθρώπων ἔσθ' ὁ ἔρως πρόφασις.

Venatorius.

Non amor innodat mentes hominum, sed amorem
Criminis accusant, mens quibus est misera.

Distichon clarum, nihilq; habens difficultatis.

Ὡ κᾶσα χάεντις, γλυκερώτερα. ἢν ὑ βραδαίη,
Πᾶσα χάεις λυγρὴ, μὴ ὑ νέον οἷο χάεις.

Ausonius in Epigrammatis expresit.

Luscinius.

Munificus gratare citò, quò dulcior adsit
Gratia: nam longa mox perit illa mora.

ANNOTATIONES.

Erasmus meus in adagio, Bis dat qui citò dat, distichum planum facit.

Gratissimum est officium, quod præstatur in tempore. Contrà intempestiuum officium plerumq; molestũ esse solet. Igitur qui gratificari volet amico, ne differat beneficium. Non enim de nihilo dicitur, Bis dat qui citò dat. Est enim (authore Seneca) ingratum beneficium, quod diu inter manus dantis hęsit. Plautus:

Nihil differt ab inimicitia, intempestiua beneuolentia.

De cessatoribus amicis extat elegantissimus apologus Æsopi apud Gel. lib. 2. cap. 29.

Φαῦλ' ἀνὴρ, πίθ' ὃς τιμωμένῳ, ἂς ὄμ' ἀπάγῃς
Αὐτλῶν τὰς χάεντας, ἃς λινὸν ἐξέχεας.

Luscinius.

Rimarum plenus perdit tua dona sceleſtus:
Si sapis, integro vina reconde cado.

ANNOTATIONES.

Innuit hoc distichõ, non aliter perire omne beneficiũ, quod in hominẽ improbum & ingratum confertur, atq; si in vas perforatum effunderes. Planũ fit ab Erasmo in Prouerbijs, cribro aquam haurire, & inexplebile doliũ.

Ἀ'θρά-

Ἀνθρώπους μὴ ἴσως λήσεις ἄζηπόμπι ποιοῦσα,
Οὐ λήσεις δ' θεὸς ὃν λογισμῷ.

Bergius.

Improbe mortales quamuis tua crimina celes,
Fallere cœlestes non potes ipse deos.

ANNOTATIONES.

Quamlibet tandem homines improbè & sceleratè agendo fefellerimus, Deos tamen ne cogitatione quidẽ fallere possumus.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον ἔργον
Ἀνθρώπου, καθαρὰν,[a] ψευδομένου φιλίαν.
Οὐ γὰρ ἔθ' ὡς ἐχθρὸν προφυλασσόμεθ', ἀλλ' ἀγαπῶντες
Ὡς φίλον,[b] ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα.

Obsopœus.

Nil homine inuenit natura nocentius illo,
Quàm qui synceram fingit amicitiam.
Non hostis vobis vlrà, sed habetur amicus,
Talis: & hac ista lædimur arte crebrò.

ANNOTATIONES.

Fucato amico, & amicitiam simulante, nihil est vsquam pestilentius ac nocentius. Alia enim mala, priusquam lędant, nonnihil minantur, veluti prognostica illa vulgaria tempestatum. Domus culturę, crepitu futuram prænunciant eladem. Canes prius latratum edunt quàm mordeant. Sagittę per aëra strident antequàm feriant. Scorpiones ante ictum lambunt. Serpentes sibilant. Ab aperto inimico caueri potest, at mentiens amicitiam caueri non potest.

a ψευδομένου.] *simulantis.* b ἐν τούτῳ.] *hoc pacto.*

εἰς μυστήριον.

Ἀρρήτων ἐπέων γλῶσσαν σφρηγὶς ἐπικείσθω.
Κρείσσων γὰρ μύθων, ἢ πλειάνων φυλακή.

Obso-

Obsopœus.

Fac arcana premat taciturnæ custodia linguæ,
Sermonum custos est mihi maior opum.

ANNOTATIONES.

Linguæ petulantia non parùm multis certum attulit exitium, proinde moderanda est, & audienda nobis Minerua apud Sophoclem Vlyssem sapienter & salubriter admonens. Silendo nemo peccat, loquendo persæpe. Xenocrates interrogatus, quur solus linguam suam cohiberet? Quia dixisse me, inquit, aliquando pœnituit, tacuisse nunquam. Ab hoc epigrammate non discrepat Hesiodi sententia:

Γλώσσης τοι, θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος.
Φείδωλῆς πλείστη χάρις ἠπιόφρονος ἰῆσθαι. id est,
Optimus est homini linguæ thesaurus, & ingens
Gratia quæ parcis mensurat singula verbis.

Πλεῖστοι δ' ὀλίγης ψυχῆς, πλεῖστοι μὲν ἀμάρτους,
Τ' ἄπλατ' ἔχει ὠτίλῳ [b] πλείονα τῶν ἑτέρων.

Τόνδε πολυκτέανον, καὶ πλούσιον ὄντα δίκαιον
Κλήσαι, ὃς χρῆσθαι τοῖς ἀγαθοῖς δύναται.

Εἰ δέ τις [c] εὖ ψήφοις κατατέτριται, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
Σωρεύειν ἀεὶ πλοῦτον ἐπαγόμενον.

Οὗτος [d] ὁποῖα μέλισσα πολυτρήτοις ἐνὶ σύμβολοις
Μοχθήσας, [e] ἑτέρων θρυψομένων τὸ μέλι.

Sleidanus.

Nobilis est animi thesaurus, nobilis ille
Postrema quisquis parte locabit opes.
Diues erit verè, qui fidos inter amicos
Largiter effundit parta labore bona.
Sed genium quisquis defraudat, opesq; tenacem
Congerit in testam, quo numerare queat,

Qualis

Qualis apes, frustra studio complebit auaro
Vascula, mox fuco diripiente fauos.

ANNOTATIONES.

Animi diuitias veras esse. & cum rectè dici diuitē, qui verum diuitiarum vsum norit, hoc epigramma innuit.

a ἔχει αὐτάρκ.] *virtutes, præcipuè αὐτάρκεια & frugalitas.*
b πλείονα τῶν κλεανῶν.] *quæ possessionibus & facultatibus copiosiores potioresq; sunt.* c δι' ψήφοις.] *calculis, rationibus.*
d ὁποῖα.] *veluti.* e ἑτέρων.] *hæredum, furtim plerumq;, & eorum qui testamenta subijciunt.*

Ἀγρὸς ἀχαιμενίδου γῆ νόμῳ ποτὲ, νυνὶ δ' ἐμοί πω.
Καὶ πάλιν ἐξ ἑτέρου, βιόομαι ἄλλοτε ἄλλου,
Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔχων μ' ἐπόει ποτ' ἄγιζε, καὶ πάλιν οὕτως
Οὕτω καὶ δ' ὅλως ἀδέσποτος, ἀλλὰ τύχης.

Vrsinus Velius.

Fundus Achæmenidæ fueram, nunc cedo Menippo,
Mox alium rursus, mox aliumq; sequar.
Vicę suum hic credit, sic me prius ille putauit:
Sed me, fortunæ sum, quia nullus habet.

ANNOTATIONES.

Nulli certam esse vllius rei possessionem, sed omnia esse fortunæ, probat agello quodam Achæmenidis, cuius subinde alius atq; alius erat possessor. Ager, inquit, fui quondam Achæmenidis, nunc me possidet Menippus. Mox hoc relicto, alium quæram dominum. Achæmenides me suũ esse putabat, idem credebat & Menippus, proprietatem nemo vendicabit, nam pro fortunæ arbitrio nunc hunc nunc alium sortior dominum.

a ᾤετο.] *putabat.* b ὅλως ἀδεσπ.] *Natura quidem nulli patriam esse, nec domum, nec agrum, ostendit Plutarchus in commentario de Exilio.*

Mỹ

Μὴ πλάων, φίλος ἢ θνητοῖς, φίλος ἢ μακάρεσσι·
Καί σευ ῥηϊδίως [a] ἴκλυον ὐξαμένῳ.
[b] Ἢν πλάσῃς, ὅδ' ἀεὶ ἔτι σοι φίλος, ἀλλ' ἅμα πάντα
Ἐχθρὰ, [c] τύχης τὴ ῥοπῆς συμπλαβακόμενα.

Vitus Amerpach.

Si non delinques, tibi diŭq; homines q; fauebunt:
Præstabunt faciles, quæq; præcatus eris:
Ast vbi peccaris, cessat fauor, omnia plena.
Sunt odiŭ facta & fors aliena tibi est.

ANNOTATIONES.

Felicib. amicos esse innuit & deos & homines: contrà infelicibus, & impingentib. in aliq; infortuniū seu dāmnū, nullos. Hoc est πταίειν, labi & impingere in dānū aliq;

a ἴκλυον] audiunt aŭ. b ἢν πταίσῃς.] *Theognis:* οὐ μοὶ ἔχουτ' ἐμὲ πολλοὶ φίλοι. *Ouidius:* Si fueris fœlix. τύχης τε ῥοπῆς.] huc aut illuc inclinantis.

Ἡβραδύπους βουλὴ μετ' ἀμείνων, ἢ ἦ ταχέα.
Αἶψα [a] ἐφιλκομένῳ τὴν μετάνοιαν ἔχει.

Sleidanus.

Sit mora consiliŭs. Nam si moderamine tractes,
Prosunt: vt stultè præcipitata nocent.

ANNOTATIONES.

Meditatū & lentū consiliū, celeri & præcipitata in cogitantia esse præstabilius: hāc comes sequitur pœnitudo:

a ἐφιλκομένῳ.] eam statim à tergo sequentem.

Ἓξ ὥραι μόχθοις ἱκανώτατοι αἳ δὲ μετ' αὐτὰς
Γράμμασι δὴ νυμφικὰ ξῦθι λέγουσι βροτοῖς.

Volaterranus.

Sex horæ tantùm rebus tribuuntur agendis,
Viueq; post illas, litera ξῦθι monet.

ANNOTATIONES.

Luciano hoc distichon in Græco Epigrammatū codice vetustissimo tribuitur, quod ita Max. Planudes exponit. Ad sextam, inquit, dici horam operari & laborare de-

re decet, post hanc ad cibum procedere, quod etiã manifestatur per notas & literas horologij. Nam si Græcas literas, quę septimam, octauam, nonam & decimam horam significant, *hoc est*, ζ, η, θ, ι coniungas, verbum ζῆθι exprimis, quod viue significat Latinè; ac si dicas, edas vt viuas, hoc est, vt ille ait, φάγε ἵνα ζῇῶ ἔχῃς. Vel id potiùs innuit, ad sextam vsq; horam laborandum, quæ & propterea melior diei pars esse videtur. Vnde & Paulus Iureconsultus lib. 1. ad edictum scribit, cuiusq; diei maior pars horarum est septem, primarum diei non suprematum, quæ verba habentur in Pandectis, titulo de verborum & rerum significatione. Iuxta hanc sententiam & quidam Virgilianum illud esse existimant:

Nunc adeò melior quoniam pars acta diei est. Martialis de his vulgaribus horis loquens, prima diei parte, quæ melior à Virgilio dicitur, solitos Romanos seriis rebus vacare ostendit: *Sexta*, inquit, *quies lassis, septima finis erit.*

Εἰ ταχὺς ἂς τὸ φαγεῖν, καὶ πρὸς ἄριστον ἀμύητος ἦρχες,
Τοῖς ποσὶ σὸ πρωΐ, μὴ πέμπε τῷ σώματι.

Luscinius.

Dum pedibus piger es, cursu superabere: si non
Bucca vorax tibi iam currat, edantq; pedes.

ANNOTATIONES.

Cursorem citò comedentem, & tardè currentem hortatur, vt deinceps pedibus edat, & ore currat, vt in Olympico certamine victor esse possit.

εἰς ἀδύνατον

Εἰς τί μάτην νίπτεις Αἰθίοπα, ἰσχνὸν ἔχων τέχνης,
Οὐ δυνάσῃ λευκῇ νύκτα καθηλιάσαι.

Sleidanus.

Aethiopem quid stulte lauas? Nam splendida nunquam
Nox fuerit, lumen Sole negante suum.

ANNOTATIONES.

In frustra laborantem, & impossibilia aggredientem. Quicquid enim natiuum, id haud facilè mutatur. Cæterum καθηλιάσαι, ppriè significat, sole illustrare. ἀς

εἰς Λυσώδεις

Οὔτι χίμαιρα ζιβδὸν ἔπνει λακὸν ἢ καθ' ὅμιλον,
Οὐκ ἀγέλη ταύρων, ὡς ὁ λόγ@ πνείπνυς,
Οὐ [a] λῆμν@ σύμπασ' [b] ἐχ ἁρπυῶν τὰ πνεισσά,
Οὐδ' ὁ φιλοκτήτ@ πὸς ἀρσιπόμβ@,
Ὡς τί σι [c] παμψήφια νικᾷν τηλίσιμα χιμαίρας,
Σπιδόνας, ταύρ@ς, ὄρνια, λημνιάδας.

Baptista Pius.

Mæonides non tale malum ſpiraſſe chimæram
Trigeminam, aut tauros credidit ignuomos:
Non omnem Lemnon, volucrum excrementa ſororum,
Aut Philoctetæ vulnera dira pedis.
Indicio quare populi Teleſilla chimæram
Vincæ, boues, ſanies, Lemniadas volucres:

ANNOTATIONES.

Nec chimæram Homericã, nec tauros igniuomos (de quibus Apoll. in 3. Arg.) nec totã Lemnũ, nec Harpyias, nec putridum pedem Philoctetæ ita malè olere dicit, ac Teleſillam. De Chimæra vide Homerum Iliad. ζ & η.

a ὁ λῆμι@ σύμπασα.] *non Lemniarum oris ſator.* b ἐχ ἁρπυῶν τὰ πνεισσά.] *Palephatus in Phineo, Harpyiæ in Phinei menſam inuolantes, cibos partim corripiebant, partim cùm ingluuiem ſaginaſſent, fœda contrectatione inquinabant, virulentoque a flatu polluebant.* c παμψήφια.] id eſt, *omnium calculis, vel iudicio.*

Ποῖα τὸ δαιμόνιον ἀιώατα, λᾷν ἢ παράδοξα:
Τὸς μικρὸς ἀνάγει, τὸς μεγάλ@ς κατάγει.
Κἄν σὲ πλὼ ὄρρωδῶ, κἢ τὸν τῦφον καταπάυσει,
Κἂν ποταμὸς χυσῶ νάματά σοι παρέχῃ.
Οὐ θρύον, ὁ μαλάχλευ ἄνεμ@ ποτὲ, τὰς δὲ μεγίσ@ς
Ἢ θρύας, ἢ πλατάνους, οἰδὲ χαμαὶ κατάγει.

Io. Sleidanus.

Multa poteſt Fortuna, vel inſperata, potentes
Deijcit, ac tenues ſubuehit illa viros.

Illa

Illa supercilium tibi protinùs auferet, & si
Aurifero madeat flumine tota domus.
Ventus enim maluam, limosaq; abstinet vlua,
Sed veteres ornos exagitare solet.

ANNOTATIONES.

Hoc epigrammate perquàm venusto, minatur superbis & arrogantibus, ne fortunę indulgentia abutantur, ne, quod plerunque vsuuenire solet, in altum sublati, ab eadem grauiore casu delapsi præcipitentur. Multa, inquit, fortuna potest, tametsi sint inusitata & inaudita: Paruos sursum ducit, magnos autem deorsum trahit: Etiam tuum supercilium & fastum sedabit: *id est*, compescet, etsi fluuius auri fluenta tibi exhibeat: non iuncum, non maluam ventus vnquam, maximas autem aut quercus, aut platanos nouit in terram prosternere.

εἰς Βρέφη.

Παίδα μι πεντατέτηρον ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντα,
Νηλεὴς ἅδης ἥρπασε Καλλίμαχον.
Ἀλλά μι μὴ λιαλοίς. καὶ γὰρ βιότοιο μετίσχον
Παῦρα, καὶ παύρων τῶν βιότοιο λακῶν.

Vrs. Velius.

Quinquennem rapuit puerum immiserabilis Orcus,
Curarum vacuum nomine Callimachum.
Sed meslere caue. nam paucos, vt breuis, annos
Vixi, sic vitæ pauca sinistra tuli.

ANNOTATIONES.

Vitam humanā plenā esse lachrymis & calamitatibus, quotidianis experimentis verū esse discimus. Benè igitur actum videri cū ijs, q præmaturo in iuuēta subducuntur fato. Nulla enim gustauerunt vitæ incommoda.

εἰς ναυάγων.

Γλαύκῳ, καὶ Μυρῖ, καὶ Ἰνοῖ, καὶ Μελικέρτῃ,
[a] Καὶ βυθίῳ Ἀρονίδῃ [b] καὶ Σαμόθρηξι θεοῖς,

Σωθὰς ἐκ πολάγους Λεκίλλιε, ἄλλο λίκναρμα
Τὰς πίξας ἐκ λιφαλῆς: ἄλλο γὰρ οὐδὲν ἔχω.

Vrſ. Velius.

Glauce, tibi & Nereo, Inoúq; tibi & Melicertæ,
Et Neptune tibi, & quos Samothraces habent:
Seruatus pelago Lucillius, hanc ego tonſus,
Nil aliud quum ſit, dedico cæſariem.

ANNOTATIONES.

a ἐν βυθῷ.] *Neptuno Saturni filio maris deo.* b ἐν Σαμοθρηξὶ θεοῖς. *Cabiris. Horum meminit Herodot. in Euterp. Varro, lib. de Ling. 4. Pauſanias in Bœoticis.*

ἀπὸ γυναικῶν.

Εἰκάδα νικήσασ' ὑπὲρ ἱερὸν [a] ἀσπίδα μήλων,
Λαὶς θέᾳ ἐν ἱῷ κάτοπτρον, [b] κηδίλιον.
Μήνῳ ἐνικάθη καὶ γύναι, καὶ τὸν ἔλεγχον
Ἄνθετό οἱ παφίη, τὸν νεότητι φίλον.
Ἧς γὰρ ἰδεῖν εὐχὴ πολιῆς παναληθέα μορφῆς,
Τῆς [c] δὲ σωιχθαίρει καὶ σκιόεντα τύπον.

Ad huius imitationem confinxit Latinum tetraſtichon Auſonius.

Lais anus Veneri ſpeculum dico, dignum habeat ſe
Aeterna æternum forma miniſterium.
At mihi nullus in hoc vſus: quia cernere talem
Qualis ſum, nolo: qualis eram, nequeo.

a ἀσπίδα μήλων.] *apud Salaminã inſulã, & Plateas Bœotiæ vrbem.* b κηδίλιον.] *in prædã.* c ἐν σκιόεντι τύπῳ.] *imagine.*

εἰς ἄγαλμα ἀΦροδίτης, ἐν κνίδῳ.

Τλῶ Παφίῃ γυμνὴν ὀλίης ἴδον, ἤ δέ τις εἶδεν,
Οὔτ' ὀ τλὼ γυμνὴν σηάμεν' Παφίην.

Cornarius.

Nemo vnquam Venerem vidit: ſi quis tamen vnquam
Vidit, erit nudam hic qui Venerem ſtatuit.

ὡς τὸ

εἰς τὸ αὐτό.

Σοὶ μορφῆς ἀνέθηκα τιμῆς πυρικαλλὲς ἄγαλμα
Κύπρι, τιμῆς μορφῆς φέρτερον οὐδὲν ἔχων.

Cornarius.

Ipse decus formæ posui tibi pulchra Dione
Hac cum nil sola gratius ipse habeam.

εἰς ἄγαλμα ἠχῶς παρὰ τὸ Πανός

Ἠχὼ πῦρ οἰκοῦσ' ὀρέας φίλη Πανὸς ἑταίρη,
Ἀντίτυπον φθογγὴν ἔμπαλιν ἀσομένη.
Παντοίων τομάτων κάλλος εἰκόνα ποιμέσιν ὑλᾶν
Παίγνιον, ὅσσ' λέγεις, ταῦτα λιλύων ἄπιθι.

Cornarius.

En Echo in petris habitans ego, Panos amica,
Comparibúsq; sonis omnia quæ recino.
Oris imago loquens cuiusuis, agricolis sum
Deliciæ, audis quæ tu loqueris abiens.

εἰς ἀγωνίσας.

Οἱ σωαγωνισαὶ τὸν πυγμάχον ἐνθάδ' [a] ἔθηκαν
Ἄπιν, [b] ὀδύνας ὃς πώποτ' ἐπαυμάτισεν.

De Apide Pygmacho, qui neminem aduersariorum vnquam vulnerauit.

a ἔθηκαν.] *Statuam posuerunt.* b ὀδύνας.] *Imbellem Apim mordet.*

εἰς τὸ αὐτό.

Πᾶσαν ὅσλων ἔσλων ἴπλωσαν ἀγωνοθέτησιν ἄμιπαν
Πυγμῆς, ἀνθρόλιως πᾶσαν ἀγωνισάμλων.
[a] Ἔσχον δ' [b] ἐν πίσσῃ μὴ ἐν ὠτίον, ἐν δὲ πλαταιᾶς,
Ἐν βλέφαρον, πυθοῖ δ' ἄπνοθ' ἐπήρομαι.
Δαμοτέλης τὸ πατὴρ ἐκορύσσετο σὺν πολίταις,
Ἕρα μ' ἐκ παιδίων ἡνίκρὸν, ἢ λοιοβόν.

Androleus de se loquitur. Omne certamen, inquit, quodcunque Græci constituunt, pugillatus, ego Androleos decertaui. Retinui in Pisa vnam auriculam. In Plateis autem (quæ est ciuitas Bœotiæ, vbi sunt sepulchra & trophea virorũ fortium, qui Græciam liberauerunt) vnum supercilium. A Pythico autem, scilicet certamine, ἄπνοϑ, exanimis efferebãt. Damoteles itaque pater cum ciuibus armauit, *id est*, instruxit se, vt me tollat è statio, aut mortuum, aut mutilum.

a ἔσχον.] *Vix retinui.* b σὺ πίσυη.] *Olympiæ.* c σκορύσσϑ.] *Ad hoc*

εἰς γραμματικήν.

Ἱλαθι γραμματικὴ [a] φυσίζοε, ἵλαθι μῶσα,
[b] Φάρμακον ἱυρομένη [c] μείλιον ἄϑλα βιοῦ.
Ἐχθὲ γὰρ ἱστορικὰ λωμήσαϑαι,
Καὶ βωμὸν [d] ϑύεων μήποτ' ἀνούμενον.
[e] Καὶ γὰρ σὺν μεσαὶ μὲν ὁδοῖ, μεσὴ δὲ βάλασσα,
Καὶ λιμένοι πάντων πείρια γραμματικά.

ANNOTATIONES.

Hic precatur Grammaticam, vt ei sit propitia, dignamque putat cui templum condatur, & ara, &c.

a φυσίζοε.] *Victui hodie omnibus necessaria suppeditans.* b φάρμακον.] *Inopiæ.* c μείλιον ἄεθλα βιοῦ.] *Homeri prælectionem.* d ϑύεων.] *Sacrificiorum.* e καὶ γὰρ σὺν μεσαὶ.] *Alluſit his verbis ad illud quod est in principio Arati de Ioue: μεσσὴ δὲ διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγορὴ, μεσσὴ δὲ θάλασσα & λιμένες. Quod imitatus Virgilius dixit:* —Iouis omnia plena. *Porrò in vltimo carmine pro λέκτρια dicax, melius legitur δέκτρια susceptrix. Sic enim in vetustis legitur exemplaribus.*

εἰς δυσώδεις.

[a] Δαίμονα πομπαλαπῶν [b] ἰξόσμου ἐξορκισὰς,
Ἐξέβαλ' ἀχ ὄρκων, ἀπὸ λοιπῶν λιμάμει.

a δαίμονα.] *De quodam exorcista, os fœtidum habente, quã dæmonem eiecit, non coniurationibus, sed oris fœtidi purulentia, quũ sine fine multa garriret.* b ἰξόσμου.] *Os fœtidũ habens.*

ἀπὸ τῦ-

εἰς τύχλωπα.

Θιῦ μὴ ἐκτὸς, εἰ δὲ εἰς αὐτυχεῖ βροτός.

εἰς λεπτῆτα.

Τλῶ μικρολῶ παίξαν ἱρώτιον, ἅρπασε λάνωψ,
Η δί, τί φησιν; λῶ ξιῦ πάτερ, εἶμ' ἰθίλεις.
Τῷ πατρὶ θυμωθὲς διονύσιε μάρκ@ ὁ μικρὸς,
Πυῤῥολῶ σήσας, αὐτὸν ἀπηχ χόνισε.
Εν λαάμφ πῆξας ἀθίρας στρατόνικ@ ὁ λαπδὸς,
Καὶ τριχὸς ἐκδήσας αὐτὸν, ἐπηχχόνισε.
Καὶ τί γὰρ ἀχὶ λάτω βρῖσγω βαρὺς, ἀπ' ἐπὶχ αὐτῶν
Νλῶτμίας ὄσης, νικρὸς ἄνω πίταλαι.
Γάϊ@ ἐκπνεύσας τὸ παυλπάζων ἐχθὲς ὁ πιπλὸς,
Εἰς τλῶ ἐκκομιδλῶ ὁδὸν ἀφῆκγ ὅλως.
Καὶ πίρας ἐς ἀΐδλω λαταβὰς ὀῖ@ πυρ' ὅτ' ἴλη,
Τῶν ὑπὸ γλῶ σκιλιτῶν πιπλότιρ@ πίταλαι.
Τλῶ δ' ιεγλῶ κλίνλω οἱ φράτορις ἅραν ἐπ' ὤμων,
Εγγράψαντ@ ἄνω Γάϊ@ ἐκφίρεσθαι.
Τῶν ἐπικούρεων ἀτόμων ποτὶ μάρκ@ ὁ μικρὸς,
Τῇ ιιφαλῇ πρύσας, ἐς τὸ μίσον θίδη.
Εἰς σάλπιγγ' ἐνέπνευσγ ὅσον βραχὺ μάρκ@ ὁ πιπλὸς
Καὶ λατὰ τῆς ιιφαλῆς οὐθὺς ἀπῆλθε λάτω.

ἔρως δραπέτης Λυκιανῦ.

Ακύπριος τὸν ἔρωτα τὸν ὑῖα μακρὸν ἐβώσφ,
Εἴ τις ἐνὶ τριόδοισι πλανώμενον ἀδ@ Ερῶτα,
[a] Δραπετίδας ἐμός ἐστιν. [b] ὁ μανυτὰς, χίρας ἐξῆ
Μισθός ζοι τὸ φίλαμα τὸ κυπρίδ@. ἰῶ δ' ἀγάπης [c] νίν,
[d] Οὐ γυμνὸν τὸ φίλαμα ζοὶ [e] λῶ ξφέ, [f] καὶ πλέον ἐξεῖς.
Επ δ' ὁ πᾶς ὃ πειρίσαμ@ ἰρ [h] ἐκόσι πᾶσι μάθοις νίν.
Χρῶτα μὲν ὁ λευκὸς, πυξὶ δ' ἕκιλ@ ὄμματα δ' αὖζυ

Δειμύλα, καὶ φλογόφυλα, μακρὰ φρυάσσω, ἀδὺ λάλημα.
Οὐ γὰρ ἴσον νοέω καὶ φθέγγεται, ὡς μέλι φωνᾷ.
Ἦν δ' ἰχνῶν, νόος ἐστὶν ἀνάμιρος, ἠπιροπευτάς.
Οὐδὲν ἀναθρώων. δόλιον βλέπω, ἄγκεα πάσσω.
Εὐπλόκαμον τὸ μάρανον, ἴχνος δ' ἑταμὸν τὸ πρόσωπον.
Μικκύλα μὲν τλίφω τὰ χειάλεα, μακρὰ δὲ βάκτρα,
Βάκτρα δ' ἐς ἀχίρουτα, καὶ ἐς ἀΐλιν βασιλῆα.
Γυμνὸς μὲν τόγε σῶμα, νόος δ' οἱ [k]ἐμπεπλεκται
Καὶ πτερόεις ὅσον ὄρνις ἐπίπλατα ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλοις
Ἀνέρας, ἠδὲ γυναῖκας, [l]ἐπὶ σπλάγχνοις δὲ λάθηται.
Τόξον ἔχει μαλαβαθρον, ὑπὲρ τόξῳ δὲ βέλεμνον.
Τυτθὸν ἐνὶ τὸ βέλεμνον, ἐς ἀθέρα δ' ἀχρὶ φορεῖται.
Καὶ χρύσεον περὶ νῶτα, φαρέτριον ἔνδοθι δ' [m]ἐντὶ
Τοὶ πικροὶ μάλαμοι, ζοῖς πομάκι κ' ἐμὶ τιτρώσκῃ.
Πάντα μὲν ἄγκεα, πάντα. πολὺ πλέον δ' οἱ κῶτῳ
Βαιὰ λαμπὰς ἐοῖσα, [n]τὸν ἅλιον αὐτὸν ἐναίθει.
Ἦν τόγ' ἔδης πῆνον, μαμάσας ἄχει μέ δ' ἐλιήσῃς.
Κλῦθι ποτ' ἰλλὺς μαούλα φυλάσσεο μή σε πλανήσῃ.
Κἢν γελάῃ, τιθὶν ἔλκει. καὶ ἢν ἐθέλῃ σε φιλῆσαι,
Φεῦγε. μακὸν τὸ φίλαμα, τὰ χείλεα φάρμακον ἐντί.
Ἢν δὲ λέγῃ λάβε ταῦτα, χαείσομαι ὅσσ' ἔμοι ὅπλα,
Μή τι θίγῃς πλανὰ ἄωρα, τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται.

Amor fugitiuus Luciani.
incerto interprete.

Perdiderat natum genitrix Citherea vagantem,
Anxia sollicito quem dum per compita passu
Quærit ab excelso tales canit aggere voces:
Errabunda meus vestigia soriè Cupido
Quà fugiens tulerit, quisquis monstrârit aperto
Indicio, huic merces Veneris libanda ferentur.

Oscula:

Oscula: captiuum si quisquam adduxerit, illi
Mox aliquid gaudens vltrà dabit oscula mater.
Quòd reperire queas puerum, bis dena dabuntur
Signa tibi, cautus memori quæ mente recondes.
Huic non candor inest: rubor igneus inficit omne
Corpus, & ardescunt acri contenta nitore
Lumina, nec dulces sequitur mens subdola voces.
Quippe Hyblea sonus vincit dulcedine mella.
Sed malè fallaci respondent pectore sensus.
Feruidus accensa si quando exæstuat ira,
Indomitos gerit immansuetaq; corda
Seducit verbis, nec vera fatebitur vnquam
Est puer ille quidem, magno sed prouidus astu:
Ludit & interdum, sed ludens seria tentat.
Dependent humeris crispi certo ordine crines,
Nec pudor audaci, nec inest reuerentia vultu.
Sunt illi paruæq; manus, peruiq; lacerti.
Sed tamen exiguo longos de corpore iactus
Dirigit: ima ferum telo sub tartara Ditem
Perculit, & regem manes senière subactum,
Candida cum stygio rapta est Proserpina curru.
Corpora nuda gerit, nullo velamine tectus:
At verùm animus vario prudens ornatur amictu.
Prætereà aligero suspendens membra volatu,
Hinc Nymphas petit, inde viros, vltroq; receptus
Visceribus sedem sibi ponit, & ossibus imis.
Est breuis huic arcus, sed quo fatali arundo
Vsque sub astra suum seruat propulsa tenorem.
Auratam cernes humero pendere pharetram,
Pestiferosq; intus calamos, quibus impius ille
Ipsi sæpè mihi lethalia vulnera fecit.

Omnia sæua quidem, sed cunctis sæuius illud:
Dextra facem vibrat, miseraq; inuecta medullas
Pascitur: hæc ipsum solem succenderet æstu.
Hunc si nexilibus poteris constringere nodis,
& Duc arctè vinctum, neu tu miserare precantis:
Quamuis aspicias manantia lumina fletu,
Decipiáre caue: neu si ridentia cernas
Ora, γ graui iubeas laxari vincula nexu.
Quòd si te blandis muitet ad oscula verbis
Effuge: nam labris certum est habitare venenum.
Si verò facili promittet vulnera vultu,
Telaq;, Gnosiacosq; arcus, pictamq; pharetram,
Noxia dona time: quicquid tetigêre, perurunt.

ANNOTATIONES.

Angulus Politianus elegãtissimè transtulit hoc longè elegantissimum carmẽ, quod Moscho bucolicorum scriptori tribuit.

a Δραπέτιδης.] *Doricè, pro* δραπετίδης. i. *fugitiuus, sicut* μαυτὲς *pro* μωυτὴς, *index vnde sunt* μωύτρα *&* μωύτρῳ, *præmium quæ dantur indici, seu delatori.* b ὁ μαυτὴς.] *Index.* c νὶν] *ipsum.* d ἐ γμενόν.] i. *non solùm.* e δῶ. i. *dedero.* f ϵ πλέον]*concubitum.* g σϕεισαμϵν.] σϕεισημϵν, *insignis.* h ἐικόσι] *Obsopœus legit* ϵν ἐικόσι, *inter viginti. vt sit sensus, posito numero pro numero, non difficulter eum noscere poteris, etiam inter multos. His omnibus signis.* i χολῶ.] χολᾷ. k ἐμπεπύκασθαι.] *Stricta, densata est. i. mens ei sapit, & prudens est.* l ἐπὶ σπλάγχνοις.] *hominũ.* m ἐστί.] *pro* ἐισὶ *Doricè, i. sunt.* n τὸν ἄλιον.] *Apollinem, qui Branchi & Daphnes pulchritudine arsit.*

α VERVM animus.] *Multis delicijs inuolutus, ac veluti cataphractus.* β Duc arctè vinctum.] *Coherce eum, ne tibi dominetur.* γ Graui.] *Arctiùs vincula adstringito.*

QVARTI TOMI FINIS.

TOMI QVARTI
OPERVM LVCIANI
INDEX.

A

ACamas 122
Acarnates miles 382
Achilles cur mortem Patrocli gemuerit 240. cur inter filias Lycomedis delituerit 403. Thetidis & Pelei filius 444. in expeditione Troiana illum periturum oraculo prædictum 403
Actæon à canibus discerptus 269
Admetus Thessaliæ rex 265
Adrastia 406
Adrastus Argiuorum rex ibid
Adulterium Veneris 242. Iouis 9
Æacus 38. inferorum iudex 534
Æaci rerum apud inferos existentium commoratio 41
Æacum cæcutientes suscipere 306
Æmilij Probi de saltatione locus 153
Ænigma quid 36
Æolus rex 471
Æoli in ventos imperium 126
Æthiopem leuare, prouerb. 575
Æthiopum in bellũ ingressus 106
Ætoles miles Crocalis amator 453
Agenor Europæ pater 25. rex Phœnicum 27. 28
Alabastrum vnguenti Phaoni à Venere per tráfuectione datũ 36
Alcestis Protesilai cognata

gnata 49
Alcibiades 202. eius amator Socrates 233. 234
Alcidamus catulus melitæus appellato 355. cynicus, & conuitiator egregius 348
Alcidamātis cum Morione cōcertatio 355. in conuiuio immodestia 349
ἀπ' ἀκ ἀτρέμα, τρις. Homeri versō explicatio 380
Amatores contumelia affecti amare desinūt 392. inæquales 408. qui dicendi 415
Amatoria amicitia 231
Ambitionis descriptio
Ambrosia 56 (267
Amicitia inter Pyladem & Orestem 232
Amicitiæ affectus 213
Amicitiæ amor 230
Amici ficti 67
Amor deus vetustissimus 98
Amor duplex de 219. erga senes orbos divites frequens 34
Amor in iuuenes perversus 201. in mulieres 170. in pueros 170. 171. masculus commune virtutis & voluptatis opus 211. militaris 455. mortuorum 47. in pueris qualis requiratur 234
Amoris gradus 238. 239. nimij incōmoda 437. vis 430
Amorem geminos esflare spiritus 220
de Amore puerorū doctrina Socratis 233
Amyci & Pollucis pugna 518
Anacharsis Scytha 429
Ancora nouissima nauigantibus sacra dicta 319
Ancoram nouissimam soluere, prouerbij explicatio 336. 337
Ancyle 156
Androcles Epicharis F 488
Animum non posse sustinere continua studia 171

Animalia nulla maris congressum appetere 199 200
in Animātibus peruersa affectatione carentibus, naturę salua legislatura 199
Antigonus rex vnoculus 157
Antiochiæ ciues saltationē omnibus alijs exercitijs anteponere 142
ab Antiochensibus saltatores qui reprehēsi ibid.
Antisthenes diligens Socratis auditor 335. Cynicæ sectę author ibid. Protei præceptor 271
Antrum Dictæum 27
Anus Thessalæ incantatrices 393
Aphidna opp. 504
Apollo & vates, & medicus 463. Zephyri rualis 125 eius aduersus Crœsum simultas 258 eius ambigua responsa 463. Hyacinthi forma captus 497
Aqua Lethea 48
in Aqua scribere, prouerbium 79
Ara Iouis in Gargaro 4
Arbiter intra patrem & Herculem acceptus 336
Arcadia fabularum plena 126.127
Argonautas ad cantum Orphei remigasse 331
Aristænetus 337.338. Cliniæ præceptor 424. pęderastes 428
ab Aristæneto: philosophi ad cœnam & nuptiarum celebritatē vocati 337
Aristander ὀνειροπόλος 476.477 478.
Aristippus Agasthenis F. 491
Aristippi de pulchritudine oratio 500
Aristarchus Imperator 443 (469
Aristophanis loc9 155.
Aristotelis locus 519
in Armis saltandi consuetudo 99

Artemidorus ὀνειροπόλος 477.478.487
Arx sophistarum maledicentia 321
Arualia festa 382
in Asia fabularum copia 128
Asiana mensa 36
Asiaticis quibusdam omnia communia 277
Asinus Cumanus Æsopi 319
Astnus ad lyram, prouerb. 452
Aspasia meretrix 111
Milesia pellex 156
Periclis Athenienſis scortum 242
ex Aspectu nasci amorem 332
ἄθυρος Lucian. cur dictus 244
Attica paupertas, prouerb. 327
in Aues mulieres transformatæ 53
Augeias 326
Augię fimum repurgare, prouerb. ibid.
Auro non indigere sapientes 331
Aureæ virgæ Mercurij effectus 151
Ausonij tetrastichon 578.

B

Bacchanalia 341
Bacchica saltatio 108 144. Satyra dicta ibid
Baccho ferula & obliuio cur simul consecratæ 380
à Baccho saltandi arte qui subiugati 109
Bacidis oraculum de Proteo 293
Bagoas enuchus 162 170. eius cum Diocle philosopho concertatio ibid.
Barbam non facere philosophum 166
Barbari à Nerone petitio 134
Barbari primùm à philosophia instituti 314
Barbari super saltatore testimonium 133 135
Basiatio tertius gradus in amore 239
Beatorum insulæ 262

Bithynia 37
Boni in hac vita infinitis malis impliciti 261
Boni honore, mali supplicia afficiendi 263
Bonos facilè bona iudicare 30
Bonum inuitus faciés, an honore dignus 263
Bos arator Herculi immolatus 242
Bosphorus 505.523
Bouimanduco Hercules cognominatus ibid.
Brachmanes 289
Brachmanes felix hominum genus 314. Nechrei & Oxydracis finitimi ibid.
Βοϐοίνας 242

C

CAcozelia 90
Cadmus Europæ frater 28.519
Cædes à Megapenthe perpetratæ 85
Cęlij Rhodigini de saltatione locus 153
Calchas 119
Calliades pictor 417
Callicratides Athenienſis 181. eius inſana exclamatio 187. eius ſerui imberbes 182
Gallimachi verſus 234. 241
Calui apud inferos, itẽ ſimi 44
Calydonius aper 364
Candorem ſine rubore in puellis non cõmendari 21
Canes domus cuſtodes 321
Canum erga heros amor ibid.
Cantus Lydius 456
Cantare & ſaltare Romæ turpe 153
Capillorum in mulieribus curioſa textura 22.223
Caria 36.37
à Carione Glycerium Megapentis pellex ſubacta 68
à Carione Megapenthes mortuus quomodo tractatus ibid.
Carmina ſalaria q̃ 155

Caryatiſſare 101
Caſtoris & Pollucis encomium 490
Caſus fortunæ varij 379
Catechumeni Chriſtiani appellati 457
Catellus melitæus 380
Centauri à Lipithis in nuptijs Pyrrhoi & Hippodames cur pſligati 337. ſine Cera inutilia verba audire
Cerberus 41 (97
Certamen decimũtertium Herculi impoſitum 356
Charicles Corinthius adoleſcẽs formę ſtudioſus 181. 216
Chariclis domus mulieribus referta 182. inſana & furibũda exclamatio 189. 192
Charon minimis inter infernos habitatores 532
Charops Æginetes maſcula Venere infamis 260. matrem fame necauit 261
Chio 36
Chiriſophi 137
Chleuocharmus 477
Chreſtus 473
Chriſtus à Luciano impoſtor appellatꝰ 277. in Palæſtina crucifixus 257 (383
Chryſarium venefica
Chorea ſiderum 98
Chorea Romanorum cum veterum comparatio 153
Chryſippus 363
Ciceronis locus 37
Circes dictum 151
ad Cicutam bibendam philoſophi à ſophiſtis cur traditi 317
Claudiani verſus 89. 157
Cleanthes 363
Cleocritus 65. 98
Cleodemus Peripateticus, argutus, & dicax 344 363
Cleodemi & Pocillatoris in cõuiuio philoſophico contentio 351. 352
inter Cleodemũ & Zenothe-

nothemim contētio 365.366
à Cleodemo Sostrati vxor stuprata 365
Cleonymus Androclis nepos 491
Codri in patriam pietas 37. mors, genus ibid.
Cœna opipara q̄ 380
ante Cognitionem non esse reprehendendū 95
Cognomenta veneris 414
Colias promontorium Atticæ 243
Comastæ, seu Comessatores apud Grecos qui dicti 241
Comburi sacro in loco, res grauis & præclara 286
Comicorum & Tragicorum fabulæ desaltandæ oblatæ 152
de Comœdiarū & Tragœdiarum palmario, certamina poëtis proposita 92
in Comœdijs & Tragœdijs plures fœminas, quā viros introduci 114
Concubitus Veneris cum Marte 17
Confabulationes nauigantibus gratæ 534
Cōgressus cum mulieribus 206
Coniugio omnibus esse vacandum 236
de Coniugio malo Menandri versus 226
Contentio in conuiuio philosophico vnde orta 368 (220
Contentionum genera de conuersatione cum mulieribus Prouidētiæ lex 199
Conuiuiū philosophicum initiò tacitum & quietum 347
Conuiuij philosophici finis 378
in Conuiuium philosophicū cur accersitus Morio 356
in Conuiuio philosophico confabulationes 350

ad bibendum inuitationes 350
in Conuiuio quę fiunt, non diuulganda 380
in Cõuiuijs longa verbositas molesta 500
Cordaca saltationis genus 112
Cornices ad sepulchrũ Hesiodi aduolasse 303
Cornices nec inter columbas, nec inter coruos numerari 165
Corybãtes 14. 98. Cybeles sacerdotes 154
Corybantũ insania 14
Crates Thebanus, Diogenis Cynici discipulus 336. cur θυραπανοίτης appellatus ibid.
Creta 155
Cretam multa habere ad saltationem pertinentia 127
Cretenses saltatores pstantissimi 99
Crœsus 41
Cumanus asinus leonina pelle indutꝰ 320
Cupido arcanorum sacerdos 212. amicitiæ fautor ibid. etiam leonibus. familiaris 15. Ganymedis collusor 6
Cupido Thespiensis 184
Cupidinis in mortales & deos improbitas 13. pictura 16. in solem & lunam vis 14
Curetæ 98
Cursor citò comedere, & tardè currere debet 575
Cybesteteræ Hom. qui dicti 103
Cynisçus in Beatorum insulis inter optimos locatus 83
Cynisçus philosophus 77. 81
Cynisci cicatrices ob. literatæ 82
Cynisci contra Megapẽthem accusatio 84. eius in deos impietas 253. qualis mors ei decreta 62. maculas animi sapientiæ studio eũ absterssisse 83

Cyrus

Cyrus 40.41.

D

Dædalus 103. 127
Δαιμόνιον quid apud Hebræos significet 155
Danaus à Lino interfectus 438
Danaides, & Danaidũ pœnæ apud inferos ibid.
Dearum de aureo Eridis pomo contentio 29
δίκτρια pro λίκτρια, susceptrix 580
Deiphobus 563
Deliciæ Siculorum 36
in Delo sine saltatione nulla sacra peracta 105
Deianira ab Achille stuprata 403.404
Demetrius artificiosa saltatione exhilaratus 133
Demetrius Cynicus ib. eius exclamatio ibid.
Democriti risus 306
Demophatus fœnerator 417
Detur pulchriori, inscriptio pomi Eridis 520
Deucalion 337
Deus ταραλογυάσης 474
Deum bonos non negligere 485
Diana venationis & virginitatis pses 519
Iouis filia ibid.
Diasia festa Iouis Milichij 518. vnde dicta ibid.
Dij æquè ac homines Parcarũ imperio subiecti 251
Dij Parcarum famuli 255.256
Dij sororum fatalium ascia & terebra 256. hominũ cõserui 251
Deorũ marinorũ princeps Neptunus 23
Dijs ab hominibus cur sacra fiant 251
Dijs omnibus nõ parẽ esse felicitatem 252
de Dioscuris Theocriti Eidyllion 518
Deos non decere irasci 258

Deos ob oracula etiam & diuinationem esse colendos 257
Deos olim apud homines seruos extitisse 253
Dialogꝰ Philopatris in Traiani Cæsaris gratiam conscriptus 456
Dialogi meretricij cur Latini facti 381
Dictæum antrum 27
Dies prior posterioris magister 215
in Diem atram incurrere, prouerb. 479
Dilemma 380
Diocles senex contentiosus 162
Diogenes 280
Diogenis dolium 325
Dionicus medicꝰ philosophorum conuiua 339. 356. à Polypreponte tibicine vulneratus 356
Dionysiaca 108
Dionysidorus Rhetor 344
Diphilus cognomine Labyrinthus 343. 371. 372. 373.
Disciplinas omnes perdiscere, nec eas ad vitæ rationes accómodare, nullum esse operæ precium 338
Diuitiarũ sectatores vitam pessimam agere 54. morte grauissimo animo pati ibid.
Docti apud inferos 42
Doctori turpe cũ culpa redarguit ipsum 367
Dodonęa fagus, puerorum amores prædicat 211. 243
Dodonęũ, puerb. 242
Dormire cum pulchris suaue 7
Draco aurei fructus custos 129

E

ECho garrula 22
Elementa mũdi quæ 195
Eleusinia sacra 80
Elidis pars magna fimo bubulo cõpleta 336
Elysius campus 564
ἐμμέλεια saltationis genus 112. 156
Empedo-

Empedocles à monte Ætna semicoctus 43
Empedoclis interitus 268
Empedoclem in Sicilia in crateras insilijsse 311
Empusa in varias rerũ formas mutata 107
Empusa spectrum 155
de Empusa Aristophanis versus ibid.
Encomiũ Herculis, itẽ Castoris & Pollucis 490. Polyphemi 20
Epaphroditus Neroni familiaris 308. Romæ seruiuit ibid.
Ephebi curamãdi 229
Ephesiæ Dianæ templum curigne deletũ 787
Epictetus ex Hierapoli Phrygiæ vrbe oriundus 308
Epigrammata Luciani 566
Epithalamiũ in conuiuio philosophico ab Istieo Grãmatico recitatum 372. 373.
Epiurus proreta 449. 450
Eras. Roterod. ad Iohãnem Eutychium epistola 336. 337
Eridis aureũ pomũ. 29 eiusdem inscriptio 30
Eridis deæ pomũ 368 488. 498. 520
Erinnys 81
Ethocles Ioẽssæ amator 434. cõuiuio philosophorum exclusus 358
Etœmocles Stoicus 357
Etœmocles ad Aristænetum epistola per puerũ trãsmissa 357
Etœmoclis epistola Eridis pomo assimilata 368
Eucritus 408. numularius 343
Eumenidibus templũ ab Atheniẽsibus cõstructum 265
Eumolpus cuncta diuina à philosophia edoctus 316. cur à philosophia in Græciam missus ibid.

Eumolpi & Orphei cũ philosophia congressus 316
Eunuchus animal varium & anceps 165. vtrũ debeat aut possit philosophum agere 158. 163. 165 neq; virum esse, neq; mulierem 163. monstrũ ab hominum natura speciéque alienum ibid.
Eunuchorum conditio quàm spadonum vilior 165
Eunuchos adolescentibus erudiendis esse idoneos 166
Europa Agenoris filia 24. à Ioue in antrum Dictæũ abducta 25. 27. Cadmi soror 28
Europa tertia mundi pars ibid.
Europa Theocriti ibid.
Europa vnde dicta ibi.
Europæ raptus 25. ex Europa Ioui qui nati filij 28
ἐπατρίδαι 37
Euridice Orphei vxor 49
Euripidis Medea 51
Euripidis locus 360 379
Exercitia vetera necessaria 217
Expostulatio Ganymedis cum Ioue 4
Expostulatio Iunonis cum Ioue propter adulterium 9.

F

FAbula quot constet partibus 135
à Fabis abstinuisse Pythagoram 42
Fabulosæ formarũ trãsformationes 129
Facinorosis maculæ inustæ 89
Fagus Dodonea 243
Familiaritas Cupidinis cum leonibus 15
Fatum duplex 471
Fati & fortunæ potentia 247
Fati necessitas 244
de Fato & Parcis Homeri & Hesiodi sententia 245. 246

Felicitas humana quæ 74
Fœmina genitalis seminis receptaculum 196
Fœminis etiam cũ philosophia commerciũ 164
Femur aureum Pythagoræ 42
Ferula & obliuio Baccho simul cur consecratæ 380
Festa Arualia 382
ad Formam genus nihil prodesse 19
Formæ Iouis variæ 16
Formositatem sine virtute non esse laudandam 201
Fortuna dea 564
Fortunæ varij casus 379
Fortuna & Fato nihil vspiam esse potentius 247
Fructus ex inuocatione deorum & sacrificandi studio quis requiratur 249
Funiculus nimium intendendo frangitur, prouerb. 392
Furiæ 41.

G

GAlatæ ab Leonticho in fugam conuersi 442
Galatæ fortes bellatores 441
Galatea Polyphemo amata 20. cur 21
Ganymedes condormiẽti patri molestꝰ 7
Ganymedes Cupidinis coætaneus 6. colusor ibid.
Ganymedes cur à Ioue in cœlum perlatus 8
Ganymedes effœminatus 11. in forma aquilę à Ioue raptus 3
inter deos relatus 5
Ganymedes Trois regis Dardanorũ fil. 8
Ganymedis officium 6
Ganymedis osculatio Ioui omni nectare suauior 10
in Gargara Iouis ara 4
Genetyllis 243
Genus nihil prodesse ad formàm 19

Genere proximos lege in hæreditatē vocari 75
Gloria, labore & sudore paranda 307
Glorię sitim magnis viris plerūq; inhærere 300
Glyceriū meretrix 383 à Carione Megapenthis famulo subacta 68 in Gnido Veneris templum 183
Gnipho fœnerator 75
Gorgus pedibus proculcatur 455
Gradus in amore qui 238
Gręci plorare quos iusserint 36
Græcorum dij ab Asiaticis abnegati, contępti 277. ab ijsdē crucifixus adoratur ibid.
Gymnosophistæ 315.

H

HÆdera Baccho sacra 180. 242. laurus Phœbo sacra 242
Hæmus mons Thraciæ 327. 334
Hæres Polystrati Phrygius adolescens 35
in Hęreditatem qui vocentur 75
Halys fluv. 266
Hebe deorū pincerna 8 cur à Ioue ab officio amota ibid. Iunonis filia 8. 13
Hebrus Thracię fl. 328
Hector 48. 50
Helena Asię & Gręcię, publica pestis 561 adhuc virguncula à Theseo rapta 519. Menelai vxor 520. à Paride rapta ibid.
Helenæ pulchritudo 519
Hecates cœna 62
Heptaphonus porticus 302
Hercules Archegeta 452. Βωφάγος & 175. cur Βοθοίναξ cognominatus 242. cur inter deos relatus 494
Hercules malorum depulsor 334 Bouimanduco vocatur 242. heros fortissimo 555. apud

apud Spartanos cultus 518
Herculis encomium 518. pictura 349
Herculi bos arator immolatus 242. decimumtertiũ certamẽ impositum 326
Herculi quę placuerint sacrificia 175
Herculem bis integrũ bouem deuorâsse 241
Herculem etiam postquam inter deos relatus fuisset, inexplebilis edacitatis fuisse 242
Hermaphroditus 401 480
Hermeas eunuchus 166
Hermione Menelai fil. 520
Hermon Castoris & Pollucis sacerdos 345
Hermon Epicureus 344. 345
Hermoni duo dẽtes in conuiuio excusi 378
Heroës vnde dicti 519. ex deo & homine cõpositi 518
Heroës in numerum deorum recepti 494
Heroica vita 197
ad Hesiodi sepulchrum corniçes aduolâsse 303
ἱπποκλεία νίκη 486
Hieroglyphicæ literæ 477
Hippodamia 508
Hircus calcatus Pani sacrificatus 4. triennis precium redemptionis pro Ganymede 5
Hircũ olens, prouerb. 23
Hircum, si prolixa barba faceret philosophum, cæteros omnes antecellere 166
Histriones in Comœdijs 113
Homerus vates Chius dictus 36
Homerus veritatis interpres 201
Homeri & Hesiodi de Fato & Parcis sentẽtia 246

Homeri locus de Fato 94 103. 110. 169. 170. 246. 360. 380. 381. 470. 471 472 487
Homerica fabula 132
Homo vile & malum animal 200
Homini ingenuo quæ fugienda 92. nihil certum 567
Hominem ingenuũ nõ decere turpi incumbere spectaculo 153
Homines cur dijs potiores habendi 252. cur dijs sacrificent 251. ex lapidibus pgnati 121. 337
Homines pisci & nobiliores apud inferos qui 41
Homines qui primùm philosophari cœperint 310
Hominum vita rudis & indocta 213
Hominibus felicia quæ videantur 74
Homines impios malefactorum pœnas dare 286
Horatij locus 153. 335. 337
Hormus saltandi genus 102
Hortensis Venus cur dicta 414
Hymenæũ canere 387
Hypermnestra Danai filia 448
Hyporchemata 105.

I

Icarus 127. 460
Icarium pelagus 460
ab Idiotis philosophia cur cõtemnatur 325
Idomeneus 41. 46
igne ignem non extingui 173
Iliaca historia copiosa & multiplex 125
Imperij amici, ac tempori seruiẽtes qui 67
Incantatione Phanias Bacchidi reconciliatus 397
Indi gens maxima 314
Indorum mane & vesperi cũ saltatione solem salutandi consuetudo 156
Indorum precatio 105.

chori, sacrificiũ ibid.
Inferorum iudices 67
apud Inferos homines nobiliores qui 41. omnes calui & simi 44
apud Inferos paria omnia & eiusdem coloris 80. rerum existentiũ commemoratio 41
Ingenuum hominẽ nõ decere turpi incumbere spectaculo 153
Initiandi cum rhythmo & saltatione consuetudo 104
Inscribo vino, &c. Senarij explicatio 380
Inscriptio pomi Eridis 29
Interrogationes labyrintheę sophistarum 317
Inutilibus non studendum 90
Iocasta Creontis Thebani filia 265
Ioëssa meretrix 435
Ion Platonicus Regula cur dictus 344
Ioni quid Poëtæ tribuant 265.266
ab Ione argumenta de nuptijs ꝓpoſita 370
Ionicus cantus 456
Iupiter à Cynisco mendax reprehensus 254
Iupiter amatorius 25
Iupiter cõtentioni dearum seipsum interponit 30. cur taurus factus 25. 462. frater Neptuni 26. hospitalis 178
Iupiter in cygnum cõuersus 495
Iupiter ὄμβριος à Græcis veneratus 8. omnium deorum rex 3. Saturni fil. 157
Iupiter volucris quando apparuerit 3. vxore legitima relicta, in terra adulteria exercet 9
Iouis ara in Gargaro 4
Iouis & Titanum bellum 157
Iouis formæ variæ 16. petulantia 462. rostrũ aduncum, vngues acuti,

cuti,& alæ 3. transformatio ibid. vaframenta innumerabilia 495
à Ioue in forma aquilæ raptus Ganymedes 3
Iphiclus pater Protesilai 47
Ismenodora tibicina 402
Isthmi fossio 522
Istiæus Grammaticus 344. 353. 372.
Istiæus in conuiuio sauciatus 376
ab Italis saltatores vocari Pantomimos 135
Iudex formarum Paris 30
Iudices infernales qui 89. 266
Iudicium super duobus philosophis contendentibus 170
Iuno Iouis soror & cõiunx 467. 498
Iunonis cum Ioue propter adulterium expostulatio 9. 10
Iuno zelotypa 31
Iuuenalis locus 380.

L

LAbdacus rex Thebarum 265
Labyrintheæ sophistarum interrogationes 317. absurdę responsiones ibid.
Lacedæmonij Græcorũ prę stantissimi habiti 101
Lacedæmoniorũ præliandi mos ibid. eorundem victoria ibid.
Laius à filio secundum oraculum interfectus 257. 258
λαὸς λαπίθης 337
ex Lapidibus homines prognati 121. 337
Lapithæ Thessaliæ populi 337. vnde sic dicti ibid.
à Lapithis Cẽtauri cur profligati ibid.
λᾶας, λίθος ibid.
cum Laruis pugnare, prouerb. 531
Laus in saltatoribus precipua 140. nimia nocens 492
in Lemno res gestę 128
inter

inter Leontichum & satrapã singulare prælium 442
ab Leontícho Galatæ in fugã conuersi ibid.
Lesbonax Mitylenæus Timocratis discipulus 137
Lesbos insula 403
Lethæa aqua 48
Libertatis ędes ex mulctatitia pecunia conficitur 562
Libidinis incontinentia 84. 197. 309
Liburni, gens ad Ioniũ sinum habitans 178. quibus vsi nauigijs ibid.
Licium conuoluere, prouerb. 318
Lindorum ritus & consuetudo 242
Lis inter duos eiusdem sectæ philosophos 159
Lotophagi 93
Lucianus arrogãtiæ insectator 266. cur ἄθεος vocatus 244 philosophorum osor 306. Euangelij Ioannis insectator 457
Lucianus in dialogis Meretricijs quid tractet 381. professor Rhetorices ibid. rerum turpium spectator 91
Lucianus sapientior ex theatro regressus 94. turpium laudator ibidem
Luna Protei necis spectatrix 310
Lycaonis filię transformatio 52
Lycia 453
Lydia 36
Lydius cantus 456
Lynceus 50.

M

MAcrobij locus de saltatione 153
Maledicentia sophistarum arx 321
Malum inuitus faciẽs, an puniendus 263
Mala cur cognoscenda 381
Mali in hac vita felices 261

Mali supplicio, boni honore remunerandi 263
Manuarius artifex 255
Mantuani versus 486
ex Mari effigiem nullã posse reddi, Seruij sententia 23
Marinorũ deorũ princeps Neptunus ibid.
Mars cũ Venere quomodo à Vulcano deprehensus 17
Mars deus bellicosissimus 107
Martis & Veneris concubitus 19
Martialis versus 242
Masculus amor cõmune virtutis ac voluptatis opus 211
Masculum non posse præbere delectationem muliebrẽ 207
Mastiche 36
Medea Euripidis 51
Medicamentũ odij cõciliandi 397
Medij inter philosophantes & multitudinem qui dicti 312
Megades Megapenthis consobrinus 64
Megapenthes à Cynisco accusatus 84. Lacydæ fil. 63. malo adstrictus 70 qua pœna à Rhadamantho affectus 88
Megapenthis statuæ eruptæ 67. stupra & adulteria 86
Megapenthis vxor à Mida stuprata 66
Megapenthi fons obliuionis interdictus 88
à Megapenthe noua supplicia inuenta 85
Megillæ meretricis coma fictitia 400
Megillus 80 401
Meleager 364
Meletus Socratis accusator capitis damnatus 266
Melissa amat Hermotimum inscriptum parieti in Ceramico 395
Melitæus catellus 380
Memoriam promptam & expeditam in saltatore

tore requiri 119
Menandri fabula cur Theſſala inſcripta 384
Menandri verſus 226
Menelaus belli Troiani cauſa 38
Menelao à Paride rapta coniunx ibid.
Menippi pera 42
Menſa Aſiana 36
Menſæ Siculorum 32. Syracuſanæ 36
Mercurius captus forma Cadmi 497
Mercurius ὀξύχαρ 89. furum præſes ibid.
Mercurius præco 81. 328 vmbrarum dux 55. 60. artis furandi profeſſor 55. pœnæ exactor 326
Mercurij lamẽtatio 78. virgæ aureę effectus 151
Mercurium quoque inter diſciplinas verſari 326
Meretrix quibus moribus debeat eſſe prædita 407
Meretricum amor inſtabilis 448
Meretricum dolus 382
Meretricij dialogi cur Latini facti 381
Merion ſaltator clarus 99
Micylli promptus è vita diſceſſus 74
Midas 41
à Mida vxor Megapenthis ſtuprata 66
Mileſij ſermones 172
Militaris amor 455
Mimis & biſtrionibus priora ſecula floruiſſe 152
Minerua bellatrix 497
Minerua Glaucopis 465.499. è Iouis capite prognata 520
Minerua πολιοῦχος cur dicta ibid.
Minos Cretenſis inferorum iudex 89. 262. 266
Mollicies omnis mali magiſtra 198. 199
Monetam ab ipſis notis facilè agnoſci 84
Morio in conuiuium philoſophicũ cur accerſitus

cersitus 354
Morionis cum Alcidamante pugna 355
Mors omnibus communis 305
Mors per ignem illata cur velocior & properantior 286
Mortis contemptores qui 54
Mortem vltrò aduenire 305
Mortalibus breue tempus viuendi fato prę stitutum 196
Mortuorum amor 47
Mortuos ex obliuionis fonte bibere 88. qui allatrant, quibus similes 531
Mortuis non esse conuitiandum 530
Morum dexteritas doctrina præstătior 162
Mulierem fallere, non magna gloria 436
Mulieres cur & quando amandę 204
Mulieres, genus scelestum 226
Mulieres gulosæ 225. plerunque manè deformes 201. 221. quædă in aues transformatæ 52
Mulierum aliena atque ascititia impostura 221
Mulierum curiosa capillorũ textura 222. ornatus exquisitus 224
Mulierum cũ viris conuersatio 196. encomium 205
Mulierum status cur optimus 50
Mulieres viris dominari 51
Mulieribus perfectă & solidam virtutem nõ innasci 236
de Mulieribus lex Platonica 323
à Mulieribus Orpheus dilaniatus 128
Mundi elementa quæ 195
Musęus & Orpheus optimi saltatores 104
Musarum encomium 110. saltatio ibid.

Musicam

Muſicam in homine commendari 97
Myrtus Veneri ſacra 242
Myſia 37.

N

NAtura duplex in vnoquoque genere 196
Nauium gubernatores grauibus laboribus ſubiecti 532
Nazianzeni locus 242
Nectar, potus deorum 613. 56
Neoptolemus Achillis fil. 100
Neoptolemus admodum adoleſcens ad bellum Troianum adductus 154. ob ſaltandi peritiam Pyrrhichie dictus 100
Neoptolemus Pyrrhici tripudij generis inuentor 154
Neptunus deorum marinorum princeps 23. frater Iouis 26. Pelopis forma captus 497
Neptunus Siſichthon appellatus 463. mœchus ibid. pro piſcibus ponitur 414
Nero Muſicæ ſtudioſiſsimus 531
Nireus Græcorum ad Troiam nauigantium excepto Hercule formoſiſs. 37. debilis ibid.
νίκη τριποκλίνη 446
Niobes liberi ad vnum omnes interfecti 487
Niobe Amphionis vxor in ſaxum transformata ibid.
Nomen venerabile in turpibus perſonis hærere indignum 338
Nō eſt curæ Hippocli di, prouerb. 486
Noſce teipſum, verbum Delphicum 147
Nuptiæ res vtilis & beata 236
in Nuptijs nemo perturbandus 361

Obſcu-

O

OBscura allegoria 36. ante Obitum beatum dicendum esse neminem 74
Odi memorem cõpotorem, prouerb 341
Odij cõciliandi medicamentum 397
Officium Ganymedis 6. quod gratissimum 570
Olea Mineruæ sacra 242
Olympiarum primi athletæ 126
in Olympijs circa Proteum quę acciderint 309
Oedipus Laium patrẽ interficit 265. matrẽ in vxorem ducit ibid.
Onesicritus classis Alexandrinæ gubernator 289
Opes Polystrato vnde prouenerint 33
Orestes furijs exagitatus 231
Oracula deorum obliqua & ambigua 258
Orationẽ singula persequendo extendere absurdum 118
Orchestice 157. orgia 104 341.
Orpheus Argonautarũ iucundissimus 331. à mulieribus dilaniatus 128. à philosophia cur in Græciam missus 316. Argos nauigat 330. 331
Orpheus Calliopes fil. 331
Orpheus & Eumolpus cũ philosophis congressi 316
Orpheus & Musæus optimi saltatores 104
Orphei caput loquens 128
Osculatio Ganymedis Ioui ipso nectare suauior 10
Ouidij versus 170. 519.

P

PAlinurus 531
Păphylius sinus 179
Panos descriptio 3. 4
Pani oleatus hircus sacrificatus 4

Panope 31
Pantomimi ab Italis saltatores dicti 135
Parca omnium rerum causa 264
Parcæ Noctis filiæ secundum Hesiodum 247. tres ibid. rerum dominæ 251. ab Athenienſibus Eumenides appellatæ 265
Parcas parûm fauente &propitio fato in lucem esse editas 264
Paris arbiter trium dearum constitutus 30. author belli Troiani 38. 520. elegãtię studioſus Priami fil. 30.
Patroclus 471. ab Achile cur amatꝰ 240
Patrocli cadauer 374
Pauperum & regũ vitã perpẽdiculo inter se distare 71
Pauperum quàm diuitum mors facilior 71. 73
Paupertatem artes exigere 214
Pecunias in tertio bonorum genere esse ponendas, Peripateticorum decretũ 261
Pelopis elephantinus humerus 128. carnea depastio ibid.
Pella Thracica 156
Penelope 435
Pentheus Actęonis cõsobrinus à Bacchis discerptus 269
Per has nullus egrediatur sermo, Lycurgi institutio 380
Peregrinus à principio Christianus cur in Olympijs seipsum in ignem cõiecerit 267. nouus Socrates dictus 276. philosophus Stoicus 267. quo tempore vixerit ibid. quãdo & à quo liber dimissus 278
Peregrini ambitio 296. cum Musonio, Dione & Epicteto consuetudo 282. 283
Peregrini in Græciam profectio ibid. in Italiam profectio 283.

eiusdem in Ægyptum peregrinatio ad Agathobulum 281. ne se in ignem conijceret, dolus irritus 296
Peregrini in Elienses probrosa dicta 283
Peregrini vltima vox 299
Peregrino cur nullæ opes missæ 277
in Peregrino Luciani sapientiæ simulatæ imago 306
Persæ circa Salaminem nauali prælio superati 237
Persæ cur in crucẽ sub acti 261
Perseus magus 466
Personis in scenam p ductis quæ seruanda 134
in Personis turpibus venerabile nomen hærere turpe 338
Phæaci saltatione oblectati 103
Phalaridis taurus 246
Phanareta obstetrix Socratis mater 335
Phanias Bacchidi quomodo reconciliatus 396
Phaon à Venere iuuenituti restitutus 36. cur Venerem è Chio transuexerit 33
Phaon Ioëssæ amator 435. quomodo formosus effectus 36
Phaoni à Venere vnguenti alabastrũ p. transuectione datũ ibid.
φιλαυτία 306
Phileus Augeię fil. 336
Philippi Thraciæ ciuitas 328
Philo Alopecẽsis 386. Diniæ fil. 491
Philonis de pulchritudine encomium ibid.
Philomela in auem mutata 52
Philopatris dialogus cur compositus 456
Philosophia à Ioue nũ in terras demissa 309. 318
Philosophia à Sophistis iniuria affecta 312.

312. 317. cur ab Idiotis cõtempta 325. Iouis filia 313. 314
Philosophię septem discipuli 316. viatica 319
Philosophię nullum cũ Sophistis cõsortium 328 329
ad Philosophiam eunuchus an admittatur 165
ad Philosophiam quidam à seruis progressi 309
Philosophi cur à Sophistis ad cicutam bibẽdam traditi 317. plerunque arrogãtes & gloriæ cupidi 268
Philosophi saucij è conuiuio asportati 338
Philosophorum conuiuium 339. mores 337
Philosophorum recentiorũ vitia & mores 309
Philosophis ab Imperatore cõstitutum salarium 160
Philosophos litigare, ridiculum 159
inter Philosophos contentio exorta 339
Phocion vir sanctus & iustus 260
Phœnix auis Indica 291
Phrygia minoris Asiæ regio 36. 36
Phrygius adolescentulus Polystrati hæres constitutus 55
Phryne 80. famosum scortum 156
Phryx plagis fit melior, prouerb. 37
Phryges pro barbaris habiti ibid.
Pictura Cupidinis 16
Pindari versus 158
Plagiarius 48
Platanus arbor Socraticorum sermonum auscultator 211
Platonis lex de mulieribus 323
Platonis locus de saltatione 89 118
Plorare iussi, phrasis explicatio 34

Plutarchi locus 519
Pœnæ impijs deſtinatæ 262
Polemō zelotypus 421. tribunus militū 422. Pannychidis amator ibid.
Pollucis & Caſt. encomium 490
inter Pollucē & Amycum Bebriciorū pugna 518
Polycletus nobilis ſtatuarius 158
Polyphemus canendi peritus 21. hoſpitū mactator 23. Neptuni pater 19. Galateæ amator 20. vnoculus 19. hiſpidus atq; agreſtis 20
Polyphemi vox aſinina 21. lyra ibid.
Polypi ingenium 157
Polyprepō tibicē phreneſi correptus 356
Polyſtratus in ſumma ſenectute ab optimatibus amatus 33
Polyſtrati ætas ibid.
ad Polyſtrati fores munera deportata 33
Polyſtrati hæres Phrygius adoleſcens 35
Pomum aureum Eridis 29
Pomi Erides inſcriptio 520
Populus alba Herculi ſacra 242
Porticus Heptaphon 302
Poſsifundi, Poſsidonij, &c. ſophiſtę cur appellati 329
Poſterior dies prioris diſcipulus 215
Præconis munus 81
Præſtigiæ mulierum & annicularum iuuenta 482
Praxitelis induſtria 189
Precatio de oſculata manu qualis 105
Precium redemptionis pro Ganymede rapto hircus triennis 5
Priapus 156. deus belicoſus 108. ſaltator ibid.
Prometheus in crucē actus

actus 252. mulierum fabricator 226
Proserpina cum stygio curru rapta 583
Protheſilaus Iphidi fil. 47 primus Græcorũ interfectus 40
Proteus Ægyptius eximius saltator 106. in varias rerum facies trãsmutatus ibid. in carcerem coniectus 275. 270. ex vrbe Roma eiectus ibid.
Protei fabula 106. 154. vita imprudenter instituta 300
Proteum omnia propter gloriam & hominum laudem aucupandam & feciſſe & dixiſſe 303. 304
de Proteo narratio 270
Prouidentiæ lex de cõuerſatione cum mulieribus 199
ſiue Prouidẽtia res humanas adminiſtrari, ſophiſtarum garrulitas 250 (488
Proxenus Epicratis F.
Pueri concinnati 325
Puerorum amatores à Lacedæmonibus infames habiti 243
Pueros amare quomodo conueniat 234. amare, ſolis philoſophis relinquendum 236
in Pueris animus non corpus amãdus 243
Pugna inter Satyrionẽ Morionem & Alcidamantem, in conuiuio philoſophico 355
Pulchritudo ſine virtute contẽptibilis 201. 202
Pulchritudinis omnes cupidi 494
Pulchritudinis poteſtas 498
Pyladis & Oreſtis amicitia 231
Pyriphlegeton 41 46
Pyrrhus patriæ virtutis imitator 403
Pythagoræ aureum femur 42
Pythag. à fabis abſtinuiſſe ibid.

Q

QVercus Ioui sacra 242
Quercuum fructus primorum hominum victus 214

R

RAptus Europæ 25. qualis ibid.
Reliqui terram, &c. vox vulturis 302
Reprehendere res incognitas turpe 90
Res humanæ ab Homero in duo tantùm diuisæ 109
Regum & pauperum vitam perpendiculo inter se distare 71
Rhadamanthus à Cynisco accusatus 54 inferorũ iudex. 89. 534
Rhea 16. saltandi artificio oblectata 98
Risꝰ Democratico 273
Rhodope mons Thraciæ 327
Rhodus 179 180
Romanorũ saltatio 107
Rubor in mulieribꝰ cir ca genes fucatus 224

S

SAcra à Musæo & Orpheo instituta cum saltatione 156
Sacrificia hominum superuacanea 250
Sacrilegi & patricidæ cur cõburendi 288. 289
circa Salaminam Persæ nauali prælio superati 237
Salarium ab Imperatore philosophis cõstitutum 160
Salij Martis sacerdotes 107 155. eorundem sacra 155 156
Salmoneus 462. rex Elidis cur à Ioue fulminatus 486
Saltandi ars cõprehensu difficilis 118 à Luciano defenditur 89
Saltandi studium apud veteres ibid.
inter Saltandum canẽdi mos 102
Saltantibus cur succinatur 115

Saltandi in armis consuetudo 99
Saltatio ab Homero laudata 109. à Socrate laudata 111
Saltatio affecta 149. bacchica 144 in Ionia & Pōto celebris ibid. cū mūdi ac omniū rerum generatione nata 98. imitatrix 130
Saltatio inuentū vetus 98 multarū deliciarū extrema comes 153. quæ contineat 136. quantis de rebus homines admoneat 96. res friuola & muliebris 90
Saltationis exercitium in Thessalia quale 104. habitus decens & modestus 114 vtilitas 90. 139. laus & origo 153
Saltationi & oculorum & aurium iudicium præstò esse 143
Saltationē bonum esse multiplicis ornatus & scientiæ 98
citra Saltationem veteres nullas celebrasse festiuitates 104
de Saltatione libelli cōscripti 116
in Saltatione præsentē & singularem requiri memoriam 119
Saltatione solē cōsaltare qui soliti 105
Saltationum cur nulla sint certamina 115. genera 108. species numero comprehensa 116
Saltator corpore & animo qualis esse debeat 119. 141. 146
Saltatoris laus p̄cipua quæ 120 (tarda 147
Saltatori cacozelia euitanda
Saltatori cuidam à Barbaro quale datum testimonium 133
Saltatores ab Atheniēsibus qui reprehensi 142. olim simul & canere & saltare soliti 114. Lesbonaci Mitylenæo chirisophi dicti 137. 158

in Saltatoribus vitia & virtutes sagaciter deprehensa 143
sandalia varijs coloribꝰ tincta 223
Sapientes auro non indigere 331
Sapientiæ simulatæ imago in Peregrino Luciani ꝓposita 360, studium animi maculas abstergere 83
Sardanapalus mollis & effœminatus 42. 261 semiuir 42
Saturnus à Ioue rege expulsus 157
Saturnium seculũ 322
Satyri Bacchi ministri 108
Satyrion morio 355
Saxum voluere, prouerb. 266
Scarabeus Cynicꝰ 330. 333
Scelerati post mortem supplicio afficiendi 261
Scripta religioni nocẽtia non esse vertenda 457
Scytharum in cœnando ritus 349. oratio, prouerb. 429
Scythica oratio, prouerb. 428
Sempronius Gracchus 562
Sempronia à Salustio cur reprehensa 153
Senem assatum videre, iniucundum spectaculum 299 300
Senibꝰ vita molesta 32
Septem sapientes apud inferos 43 lætiores cæteris ibid. existentibus ibid.
Sermones inter pocula habiti nõ diuulgãdi 341
Seruij locus 486
à Seruis quidam ad philosophiam progressi 309
Serui vtriq; commune inditũ desideriũ 196
Sibyllæ versus de Proteo 292
Siculorum deliciæ 36. mensæ 32
Siderum chorea 98

Similis simili gaudet 452
Simile simili charum 532
Simi omnes apud inferos 44
Simulachrum Veneris artificiosè ex Pario marmore cõfectum 186
Simultas Apollinis aduersus Crœsum 257
Sirenes nauigio prætereunti cera aues occludendæ 93
Sisichthon Neptunus appellatus 463
Sisyphus à Theseo Atheniẽsium rege cur interfectus 266
Socrates adolescẽtum corruptor 166. Sophronisci marmorarij, & Phanaretæ F. 335
Socrates vndecimuiris traditus 261. eius de amore puerorum iudicium 233. in Alcibiadem amor 240. peruersa oratio 200. eius socij in carcere depicti 300. illum saltationem discere non arubuisse 111. vnum hoc scire quòd nihil sciret 45 de Socrate post mortẽ quæ existimatio ibid.
Solon 43
σοφισὴς ἀνιστοκοποιομχὼ Christus à Luciano dictus 207
Sophistæ 316. ab Isocrate perstricti 335. cur Posidonij appellati 329. genus hominum seruile ac mercennrium 318. philosophorum redargutionum contemptores ibid. puerorũ corruptores. & mulierum 322. quibus dediti exercitijs 318. illorũ absurdæ responsiones 317. labyrintheæ interrogationes ibi. arx, maledicẽtia 321. garrulitas, res humanas nulla prouidentia administrari 250. mo-

res in conuiuijs 323. ob res leuissima iræ vehementia 324. pertacitas ibid. persuasio 316. vita & mors 320. inde illorum vitam nō cum doctrina congruere 323
Sophistas ab extrà castos & seueros apparere 322. præter quæstum nihil curare 335
Sophocles & Æschyles tragœdiarum scriptores 270
Sophoclis locus 361
Sophroniscus marmorarius Socratis pater 335
Sorte sua nemo cōtemtus 533
Sostratus Cleodemi discipulus 365. eius vxor à Cleodemo stuprata ibid.
Spectaculorum vtilitas 94
Statua Veneris marmorea ab Charicle deosculata 187
Supplicia noua à Megapenthe inuenta 85
Syllogismus cornutus 359. acerualis, metens ibid.
Symposium 337
Syracusanæ mensæ 36
Syracusanos conuiuiorū luxui nimiùm indulsisse ibid.

T

TActus secundus gradus amoris 138. 139
Tantalus 238. 262
Tauriuorus Hercules 175
Telemachus 520
Telesilla 210 242
Telesillæ teterrimus odor 576
Tempus nihil re'inquere intentatum 216
Tempori seruientes, & imperij amici qui dicantur 67
Thaidis saltatio 390
Thales 525
Theagenes 271. Peregrini discipulus 288. præ

præ amoris impatiẽtia mortem sibi consciuit 61
Theano Pythagoricæ doctrinæ filia 210
Theocriti Europa 28
Theocriti locus 414
Therſites 332
Theſeus Athenienſium rex 266
Theſillam armatam cõtra Spartanos proceſsiſſe 210
Theſſala gens veneficij nomine notata 384. 393. 398
θεσσαλὴ ᾠδὴ 384
Theſſalia ſaltationi quæ ſubminiſtret 128
Thetis mater Achillis 31. 403
θετταλὴ γυνὴ 384
in Thracia multa ſaltanti neceſſaria inuenire 127
Tibys 424
Timocrates Lesbonacis Mitylenæi præceptor 137
Tireſias vates Thebanus 52. in fœminam ex matre mutato 53
viſu à Iunone priuatus ibid.
à Ioue vaticinandi arte donatus ibidem
Titani & Iouis bellum 157
Tragicorum & comicorum fabulæ deſaltandæ oblatæ 152
Tragœdia iniucundum ſpectaculum 114
Traiani victoria 456
Tramam vertere, prouerb. 318
Transformatio Iouis 3
τρίτων 520
τριτογένεια cur appellata ibid.
Transformationes formarum fabuloſæ 129
Tribas 399
Triephon 463
Triephonteum pelagus 460
Troia prouincia 37
Troiam abſente Achille expugnari nõ potuiſſe 403

Troianum bellum vnde ortum 368.540
Typhœus gigas 552
Tyrannorum ingenia ebria 524. vita an beata 553
Tyro ab Enipeo Thessaliæ fluuio adamata 486
Tyro Salmonei filia à Neptuno vitiata 463.

V

VAframenta Iouis innumerabilia 495
Vates plerunq; mendacia proferre 52.53
Venus amatoriorũ sermonũ germana mater 195
Venus cum Marte in adulterio dijs exhibita 17. 18. 19. 242. cur à Phaone è Chio trãsuecta 33. è spuma maris nata 414. mulierũ patrona 195
Venus κυναῖ 499
pro oleribus ponitur 414
Venus pro Cupidine sollicita 14. 15
Veneris cum fil. Cupidine expostulatio 14
Veneris cognomenta 414
Veneris simulachrum ab adolescente quodam adamatum 189. 190. ex Pario marmore confectum 189.
adulterium 242
Veneris templum in Cnido 183. 184. mitibus ac frugiferis arboribus fœcundum 184
Veneris iactus quis 242
Verbositatem in conuiuijs improbari 500
Verecũdia ambigua & anceps dea 220
Victoria dubia & incerta 486
Virgilij loc9 157. 337. 520
Virum ex viro nasci nõ posse 197
Virorum cum mulieribus

bus conuersatio 196. 197
Viris dominari mulieres 51
Virtus formositate præstantior 201. voluptati anteponenda 427
Virtutis studiosos mortem contemnere 54
Visus primus gradus amoris 238
Vita Heroica 197
Vita hominum rudis & indocta 213
Vita mulierum cur potior habenda 50. 51
Vita senibus molesta 32
Vitium plantatio facta ab Icaro 122
Vlysses ab Homero qualis fingatur 37. laborum patientissimus ibid.
cum Vmbris luctari turpe 531
Voluptas naturæ violatrix 197
Voluptatis audacia ibidem
Voluptatis superuacanei & supposititij modi 198
ex Voluptate parua quanta mala proueniant ibid.
Voluptates quæ potiores habendæ 203
Voluptatum mutui atque alterni affectus 205
Vrania cur cognominata Venus 414
Vulcanus deorum faber 252.
claudus ibid.
Vxoris animus amandus, non corpus 243.

Z

ZArmanochegas Indus cur seipsum cremârit 308
Zarmanochegæ epitaphium ibid.
Zenon Aristæneti fil. 343
Zenonis è conuiuio discessus 363
Zenothenis vxoris suæ leno 365. 368. oculo & nare in conuiuio mutila-

mutilatus 378. stoicus 343. eius cum Cleodemo contentio 365. in conuiuio immodestia 349
Zephyrus Apollinis rius 27 125
Zopyrus pædagogus 361.

QVARTI TOMI INDICIS
FINIS.

BASILEÆ,
PER SEBASTIANVM
HENRICPETRI:
Anno
M. DCXIX.
Menſe Septembri.